

TABULÆ CHRONOLOGICÆ

QUÆ SACRA, POLITICA, BELLICA, FORTUITA, LITERAS, ET ARTES AD OMNIGENAM HISTORIAM COMPLECTUNTUR.

Ab Orbe condito ad annum post Christum Natum MDCCLI.

AUCTORE

JOANNE DOMINICO
MUSANTIO
E SOCIETATE JESU

EDITIO QUARTA
Auctior, emendatior, & in formam commodiorem redacta.

CUI ACCESSIT
DISSERTATIO HISTORICO-CRITICA,
Qua Chronologiæ his Tabulis traditæ Specimen Apologeticum exhibetur.

EMINENTISS., AC REVERENDISS. PRINCIPI
DOMINICO URSINO
S. R. E. CARDINALI

ROMÆ MDCCLI.
TYPIS, ET SUMPTIBUS GENEROSI SALOMONI
IN FORO S. IGNATII.

PRÆSIDUM FACULTATE.

Emo, ac Rmo Principi

DOMINICO

SANCTÆ ROMANÆ ECCLESIÆ

CARDINALI URSINO.

EDDITURUS ego typis meis PRINCEPS EMINENTISSIME, Chronologicas P. Musantii e Soc. Jesu Tabulas nuperrime recognitas, atque

etiam auctas, tum aliis pluribus, tum Apologetica Dissertatione, tuum hac in re implorare patrocinium, easque Tibi nominatim dicare proposui. Solemnis illa quidem Scriptoribus non minus, quam Typographis consuetudo fuit, & ad nos Veterum auctoritate deducta, ut non prius de Opere vel elucubrando, vel pervulgando cogitarent, quam summum aliquem sibi Virum deligerent, cujus tutelæ Opus ipsum committendum decernerent. Quam ego consuetudinem, cum servare omnino vellem, quem alium, nisi te, proponere mihi debui, a quo & decus Operi summum, & præsidium possem certissimum polliceri? Tu enim PRINCEPS EMINENTISSIME, tu inquam ille es, in quo uno clarissi-

rissima Generis Nobilitas egregiis animi, ingeniique dotibus miro copulata fœdere, ea omnia mirifice congerit, quæ vel in aliis divisa, ac separata spectabiles eos reddunt, ac singulari laude dignissimos. Ac quoniam de Generis tui claritate prima intercidit mentio, nolim credas in animo mihi esse Ursinæ Familiæ omnia hic enumerare ornamenta, quibus illa multo ante quam ad Valentiniani, atque Eudoxiæ tempora deveniretur, floruit in populis. Singularia ista sunt, sed luce sua adeo radiantia, ut nullo indigeant fucato eloquentiæ lumine, nulla Scriptorum industria: Jam enim non modo per Galliam, Hispaniam, Germaniam, omnemque Italiam hominum perstrinxerunt oculos,

 sed

ſed Oceanum etiam ultra, eodemque gloriæ curſu provecta, tum Britannos, Suecos, Danos, tum Theſſalos, Græcoſque ſua fama compleviſſe pervulgata Urſinæ Familiæ Monumenta teſtantur. Verum præterquamquod longum ſane eſſet in his immorari, non eam Generis etſi illuſtriſſimi commemorationem tanti eſſe duco, ut tua inter decora principem locum habeat. Non tam enim illa tui, quam tuorum continet prædicationem. Aliud profecto eſt, quo ornaris cumulatiſſime, Tuique Nominis præconia extorquet vel ab invitis. Talis quippe, tantuſque nobis occurris, ut ſtatim quiſque reputet, nonniſi nobiliſſimo huic Stipiti tantum germen deberi. Quæ enim multa, atque illuſtria Majores

tui

tui longiſſima annorum ſerie comparararunt, ea in ipſo juventutis flore Tu Tibi ipſe attuliſti. Quanta vero apud omnes virtutis tuæ fama percrebuerit, ſatis per ſe declarat omnium ille conſenſus, quo ſummis æque atque infimis maximo in pretio es. An non maxima, certiſſimaque opinionis de Te conceptæ ſignificatio dicenda eſt, quam duo ætatis noſtræ lumina, atque ornamenta omnium gratulatione, ac plauſu exhibuere: BENEDICTUS XIV. Summus Eccleſiæ Pontifex, ac Carolus utriuſque Siciliæ Rex? Quorum alter in frequenti primum, auguſtiſſimoque Purpuratorum Patrum Conſeſſu, in quo Te ad Cardinalatum evexit, deinde etiam literis ad Te datis, quibus collatam dignitatem re-

nuntiavit, quantam de virtutibus tuis exiſtimationem animo complexus eſſet, egregio teſtimonio profeſſus eſt (1) quantumque ſibi ex Te præſidium Chriſtiana Reſpublica polliceretur: Alter vero, Carolus ſcilicet invictiſſimus in ejus amoris argumentum, quo Te vel a pueritia proſequutus fuerat, parum reputans quod inter Aulæ Primores a Regni exordio, deinde in lectiſſimorum Equitum Ordinem recens inſtitutum Te cooptaſſet, illud etiam adjecit, ut utriuſque Regni patrocinium apud S. Sedem Tibi communicaret. Hæc igitur fuere PRINCEPS EMINENTISSIME, quibus permotus

(1) Dedimus non modo eximii Magni Patrui tui (*Benedicti XIII. Urſini*) erga nos meritis, quam Tibi optimis moribus plurimum commendato, ut in Sacrum Cardinalium Ordinem cooptareris... Ac pro Eccleſiaſticæ Vitæ Tyrocinio ſatis nobis fuit eadem tua virtus, ſpectatiſſimaque morum maturitas. *Ex literis* BENEDICTI XIV. *in forma Brevis datis 23 Septembris* 1743.

motus ſum, ut Te unum ex omnibus compellare auderem, cui novam hanc Editionem offerrem nominatim. Quam ne dedigneris, id enim vero oro vehementer, atque obſecro. Spero autem mea hæc vota nequaquam fruſtratum iri, eo etiam nomine, quod pergratum Tibi futurum arbitrer, ſi Patronum Te exhibeas iteratæ Editioni earumChronologicarum Tabularum, quæ auctorem habeant ex ea religioſa Familia, quam ſingulari benevolentia foveas, oblitus nunquam domeſticæ, aſſiduæque curæ, qua olim ad omne pietatis, ac ſapientiæ officium fuiſti ab ejuſdem Societatis Patribus inſtitutus. Quod eo fortaſſe providentiſſimi Numinis conſilio factum eſt, ut poſſes deinde ad hanc celſitudinem

evectus eosdem, & patrocinio defendere, & uberrimis beneficentiæ donis cumulare. Ego vero satis habuero, si tuum, quod mihi alte inhæret animo, hærebitque perpetuo nomen, in fronte Operis exponam, argumentum Beneficentiæ tuæ pariter, atque observantiæ meæ sempiternum.

EMINENTIÆ TUÆ

Humillimus, & Obseqmus Famulus
Generosus Salomoni.

ERV-

ERUDITO, ET AMICO

LECTORI.

ABULIS *Chronologicis, quas Historiarum cognitionem aggressuris adolescentibus præcipue proponimus, eum præfiximus titulum, qui mentem nostram paucis aperiret:* Tabulas ad Omnigenam Historiam *appellavimus, quia per sua tempora rerum omnium veluti capita, sive Sacrarum, sive Prophanarum ab Orbe condito ad extremos hos annos dispo-suimus, ea methodo, quæ his tum cognoscendis, cum memoria custodiendis magnorum virorum, ac præsertim Theophili Raynaudi exemplo visa est opportunior. (Hanc autem methodum ab an.1692. post Musantium prosecutus fuit primum V. Cl. P.Dominicus Centi, deinde vero Eruditissimus Auctor Encyclopediæ S. Scripturæ P. Antonius Casini.)*

Ut vero minori cum periculo errandi publico commodo serviremus, insignium Scriptorum Saliani, Spondani, Petavii, Labbei sententias amplexi plerumque sumus; ubi quid illis intactum attulimus, testem peculiarem adduximus.

Compendiariis quibusdam Notis utimur, A. C. ante Christum, C. Cardinalis, CP. Con-

stan-

ſtantinopolit. D.Dux , E. Epiſcop. f. filius , ff. filii , fr. frater , ffr. fratres , M. Martyr , M. Menſis , m. moritur , n. natus , vel naſcitur , P. Pontifex , R. Rex , r. regnat , regnavit , v. vivit , vixit &c.

Quæ ad Orthodoxam Religionem pertinent tradituri , ea primo proponimus , quibus illa præcipue conſtat , & fovetur , mox illa , quæ turbas eidem , & detrimenta ſolent afferre : id ſemper in utriſque ſpectantes , ut non eruditioni tantum , ſed etiam religioni , & pietati ſerviamus .

In aſſignandis Rom. Pontificum annis , cum certa aliquando adducere non poſſimus , quæ viſa ſunt probatiora ſelegimus , a minutioribus tamen abſtinendo : quare non integros aliquando menſes computamus .

Concilia quotquot potuimus ex pluribus collecta recenſuimus , quia id adhuc a nemine præſtitum vidimus . (ita ſcribebat Muſantius an.1692.)

Ea , in quibus teſtem non adducimus , vel vulgo nota ſunt , vel facile apud eos reperientur , quos ſequi libuit , Card. nempe Baronium , Raynaudum , Ciacconium , Gaulterium , Labbeum ; quamvis alio nos aliquando trahat amor veritatis .

Politicorum nomine Regna , Reſpublicas , Dynaſtias omnes , eorum initia , vices , & exitus complectimur . Hæc prima mortales putant , & pro illis bella gerunt ; hinc illis Bellica jure conjungimus . Cum Romanis Imperatoribus , Italiæ Reges , & res Italas : cum

cum Romanorum Pontificum Ditione Principes ejusdem in Italia Beneficiarios dedimus, quia sejungi vix posse videbantur.

Galliæ, & Hispaniæ Regibus Regnorum aliorum, sive Dynastiarum initia, & quandoque vices apud eas Gentes addidimus; quia id Historiæ melius intelligendæ non inutile futurum duximus. Probatos in his omnibus cujusque Gentis Scriptores consuluimus.

Cæterum, uti sperare fas est, nemo mihi diem dicet, si Romæ Italis potissimum scribens, ea quæ ad eos pertinent, accuratius aliquanto persequar.

In rebus tum Politicis, tum Bellicis, Fortuita plurimum posse nemo non videt. Hæc enim illas non raro consequuntur, easque sæpe convertunt. Illis igitur hæc addenda.

In fortuitis afferendis ea fere descripsimus, quæ Baronius in Annal. Genebrardus in Chronolog. in Breviario Chronologico Theophilus Raynaudus, & in Tabulis Chronographicis Gaulterius tradunt, quæ fide probatorum Scriptorum niti solent.

Assignamus deinde, qui sive inter Sacra, sive inter Prophana maxime memoranda censuimus, quæque certam sedem habere non poterant; ut hinc etiam fortuita quodammodo videantur.

Nobilium literatorum censum, & literarum vices, variamque fortunam, quantum instituti operis patiebantur angustiæ, accurate descripsimus, quia id nec ingratum, nec

nec inutile Mercurialibus viris futurum credimus. Literatorum sæcula diligenter investigavimus, eosque in illis eo plerumque ordine disposuimus, quo vixisse feruntur; utinam & id in singulorum annis assignandis præstare valuissemus.

Qui plurium doctrinarum gloria florucre, hi pluribus in locis memorantur, quod & eorum meritis deberi, & legentium eruditioni conferre putamus.

Et quoniam liberali, & nobili Adolescente digna, excellentium Artium cognitio quædam prudentissimo cuique semper est visa; idcirco Architecturæ, Picturæ, Statuariæ vel florentis, vel deficientis tempora, vices, & varietatem proposuimus: Romæ præsertim, quæ præter cæteras gentes in his, omnium eruditorum judicio, primas plerumque ferre consuevit.

In his porro cognoscendis non e libris tantum fateor me profecisse, sed etiam e colloquiis virorum in Romana antiquitate peritissimorum.

Cæterum viventes seu Bellatores, seu Literatos, aut Artifices, quamvis maximis pares, memorare (fere) non libuit, ob eas causas, quæ prudenti viro facile occurrent.

IN-

INDEX
SEU BREVIS CONSPECTUS
TABULARUM CHRONOLOGICARUM
MUSANTII
Romanæ Editionis 1751.

PRIMA ÆTAS.

A Mundi Creatione ad Diluvium anno Mundi 1656. Constans Sæculis fere sexdecim. *Describitur a pag.* 1. *ad* 8.

TITULI SUNT I. *Homo innocens*, II. *Homo post culpam reus*, III. *Filii Dei*, IV. *Religio*, V. *Res supra naturam*, VI. *Regna*, VII. *Bella*, VIII. *Scientiæ*, IX. *Artes*, *Inventa*, X. *Res memorabiles*, XI. *Diluvium Universale*, XII. *Filii Hominum*. *Tabula præterea exhibens discrepantiam Chronologicam in I. & II. Ætate juxta diversos Calculos*: 1. *Codicum Hebræorum cum Vulgata Editione*. 2. *Codicum Samaritanorum*. 3. *Codicum Græcorum*, *seu LXX. Interpretum*.

SECUNDA ÆTAS.

A Fine Diluvii anno Mundi 1656. ad Ortum Abrahæ anno Mundi 2039.: Constans sæculis fere quatuor. *Describitur a pag.* 9. *ad* 15.

TITULI SUNT I. *Progenitores Abrahami*, II. *Religionis incrementa*, & *damna*, III. *Humani Generis divisio in Gentes*: *Hebræorum Politica*, IV. *Res supra naturam*. V. *Monarchæ*, VI. *Regna & Respublicæ in Græcia*, VII. *Regna* & *Principatus extra Græciam*, VIII. *Bella*, IX. *Disciplinæ Severiores*, X. *Jurisprudentia*, *Medicina*, XI. *Literæ Humaniores*, XII. *Artes*, *Nova Inventa*, XIII. *Natales Urbium*, *Architecturæ Opera*, XIV. *Viri & Res Memorabiles*. *Præterea propositum a Petavio* Diagramma Propagationis hominum per Noe *duobus proximis post Diluvium sæculis*, ut pateat fuisse tunc, quantum satis erat hominum Regnis antiquissimis constituendis.

TER-

TERTIA ÆTAS.

AB Ortu Abrahæ anno Mundi 2039. ad Exitum Ifraelis ex Ægypto anno Mundi 2545. Conftans Sæculis fere quinque. *Defcribitur a p.16. ad 29.*

TITULI SUNT I.*Patriarchæ Hebræorum*, II.*Religionis incrementa, & damna*, III. *Hebræorum Politica &c.*& reliqui Tituli ut *IN II.ÆTATE*. *Præterea Selecta de Libris Apocriphis Patriarcharum I, II, & III.ÆTATIS*.

QUARTA ÆTAS.

AB Exitu Ifraelis anno Mundi 3542.ad Templum Salomonis inchoatum anno Mundi 3023.: Conftans Sæculis fere quinque. *Defcribitur a pag.30.ad 53.*

TITULI SUNT I.*Dux Hebræorum Moyfes, deinde XV.Judices, tandem Reges Saul, David, Salomon*, II. *Religionis incrementa, & damna*. III.*Hebræorum Politica, & reliqui Tituli, ut in II, & III.ÆTATE*.

QUINTA ÆTAS.

A Templo Salomonis inchoato anno Mundi 3023. ad folutam Captivitatem, feu ad Monarchiam Cyri anno 3516.: Conftans Sæculis fere quinque,*quorum poftrema duo fere congruunt cum duobus Sæculis Regum Romanorum ab Urbe Condita anno Mundi* 3302. *Defcribitur a pag.* 54. *ad* 77.

TITULI SUNT I. *Reges Hebræorum, nempe poft Roboam filium Salomonis, divifo Hebræorum Regno, REGES JUDA, & REGES ISRAEL*, II.*Religionis incrementa, & damna*, III. *Hebræorum Politica*. IV.*Res fupra naturam*; V.*Monarchæ, nempe Affyrii, & finis bujusMonarchiæ &c. reliqui Tituli ut in II, III, & IV.ÆTATE*.

SEXTA ÆTAS.

A Monarchia Perfarum, feu Cyri anno Mundi 3516. ad Chriftum natum anno Mundi 4053.: Conftans Sæculis fere quinque: *Quæ fere congruunt quinque Sæculis ROMAN. REIPUBLICÆ* poft Reges, & ante Imperatores. *Defcribitur a pag.78. ad 108.*

TITULI SUNT I. *Hebræorum Duces iterum per IV. fere Sæcula, & deinde iterum Reges ab Ariftobulo*, II.*Religionis incrementa, & da-*

SEPTIMA ÆTAS.

A Christo Nato anno 4053. Decembris die 25., sive ab Æra Communi Circumcisionis Dominicae 1. Januarii 4054. ad finem Saeculorum: Numerat Saecula fere Decem, & Octo ad Christi a. 1751. *Describitur a p.*109.*ad*404

TITULI SUNT XL.

Ac primo quidem comprehenduntur

SACRA.

Sequentes Tit. complectuntur

POLITICA, *BELLICA FORTUITA*.

Vidisti quantus error inciderit ex inscitia Temporum? Tantam igitur utilitatem ne negligas. Quemadmodum in agris termini, columnæque non sinunt arva confundi, sic tempora non sinunt confundi res gestas, sed dum dirimunt alias ab aliis, & in ordinem congruenter digerunt, multa nos turbatione liberant. *S. Joan. Chrisost. Hom. 2. de verbis Isaiæ*, Vidi Dominum, *sub finem*.

F I N I S.

IM-

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatii Apoſtolici.

F.M. de Rubeis Patriarcha Conſtantinop. Viceſgerens.

IMPRIMATUR.

Fr. Vincentius Elena Magiſter Socius Rm̄i Patris Magiſtri Sacri Palatii Apoſtolici Ordinis Prædic.

PRI-

PRIMA ÆTAS

A Mundi Creatione ad Diluvium Anno Mundi 1656.

Conſtat Sæculis fere ſexdecim.

TABULA I.

Homo innocens in Terreſtri Paradiſo felix.

N primo temporum, & rerum exordio, Deus Cœlo, Terra, Animantibus, cæteriſque ad eorum ornatum conditis, ſexta tanti operis die format Hominem, corpus ex luto fingens, animam ex nihilo, illique nomen indit, Adamum appellando. Poſtmodum in amœniſſimos voluptatis hortos, Divina manu conſitos (Terreſtrem Paradiſum dicimus), Adamum tranſtulit, & è dormientis coſta Evam eduxit, quam illi vitæ, & thori ſociam adjunxit, ut beatè viverent, & nullo pœnarum, mortiſque metu Genus Humanum propagarent, ſi vetitæ arboris fructibus abſtinerent.

Ab An. M. 1 ad 1656

TABULA II.

Homo poſt culpam reus extra Paradiſum miſer.

VErùm intrà dies omninò paucos, ut plerique opinantur, Adamus divinam legem neglexit, illecebra inductus uxoris, a calidiſſimo animantium omnium ſerpente deceptæ. Propterea pavidus, & animalium pelle contectus, unà cum noxæ ſocia felicibus hortis in perpetuum expulſus, morti, cæteriſque miſeriis, quæ mortalem conditionem comitantur, objicitur, & ſecum in eumdem caſum poſteritatem omnem trahit.

Ab An. M. 1 ad 1656

Primo infelicis exilii anno Adamus Cainum genuit, secundo Abelem, sed hoc per invidiam à fratre interempto, Setho ad solamen est auctus. Hinc impia Caini, pia Sethi progenies extitit: quare hi filii Dei, illi hominum filii sunt appellati. Ex his in duas sive Gentes, sive Sectas divisum est Genus humanum usque ad terrarum eluvionem.

TABULA III.

Filii Dei.

AB AN. M. 1 AD 1656

Adam Vixit an.930. Eva V. an.940.
Seth Adæ f. n.131. v.912. m.1042.
Enos Sethi f. n. 236. v.905. m.1140.
Cainan I. Enos f. n.326. v.910.. m.1235.
Malaèleel Cainani I. f. n.396. v.895. m.1290.
Jared Malaèleelis f. n.461. v.962. m.1422.
Henoch Jaredi f. n.623. transfertur a Deo 987.
Mathusalem Henochi f. n.688. v.969. m.1656.
Lamech Mathusalemi f. n.875. v.777. m.1651.
Noe Lamechi f. n.1037. v.950. m.2006.
Sem Noe f. n.1559. v.600. m.2158.
Cam, & Japhet Noe ff. ante Diluvium nati, sed eorum tempora in sacris literis non designantur.

TA-

Dedimus Patriarcharum Æt.I. annos juxta Hebræos Codices, & Vulgatam Editionem. At quoniam aliter habent Codices Samaritani, & LXX. Interpretes, & inde existit celebris chronologica controversia de tempore Ætatis I., ideo hunc dissensum ex Petavio, Ricciolio, Usserio in Tabellis separatis subjicimus.

TA-

TABELLA
CHRONOLOGIARUM DIVERSARUM
ÆTATIS I.

Anni Patriarcharum ante Diluvium.

	Genuerunt Anno ætatis secundùm			*Vixerunt, postquam genuerunt secundùm*			*Vitæ totius tempus secundùm*		
	Hebr. & Vulg.	Samarit.	Græ. LXX Int.	Hebr. & Vulg.	Samarit.	Græ. LXX Int.	Hebr. & Vulg.	Samarit.	Græ. LXX Int.
1 (*a*) Adam	130	130	230	800	800	700	930	930	930
2 Seth	105	105	205	807	807	707	912	912	912
3 Enos	90	90	190	815	815	715	905	905	905
4 Cainan	70	70	170	840	840	740	910	910	910
5 Maleleel	65	65	165	830	830	730	895	895	895
6 Jared	162	62	162	800	785	800	962	847	962
7 Enoch	65	65	165	300	300	200	365	365	365
8 Mathusala	187	67	167	782	653	802	969	720	969
9 Lamech	182	53	188	595	600	565	777	653	753
10 Noe, *qui genuit* Sem.	500	500	500	450	450	450	950	950	950
Inde usque ad Diluvium vixit	100	100	100						
Hinc summa annorum a Creatione ad Diluvium	1656	1307	2242						

(*a*) *Periodus Juliana Mundi annum 1. præcedit annis 660.*

T A B E L L A
CHRONOLOGIARUM DIVERSARUM
Æ T A T I S II.

Similem dissensum de Tempore Secundæ Ætatis per anticipationem hic exhibemus.

Anni Patriarcharum a Diluvio ad Abrahæ Ortum.

	Genuerunt Anno ætatis secundùm			*Vixerunt, postquam genuerunt secundùm*			*Vitæ totius tempus secundùm*		
	Hebr. & Vulg.	Samarit.	Græ. LXX Int.	Hebr. & Vulg.	Samarit.	Græ. LXX Int.	Hebr. & Vulg.	Samarit.	Græ. LXX Int.
1 Sem *post Diluvium*	2	2	2	500	500	500	600	600	600
2 Arphaxad	35	135	135	403	303	330	438	438	465
0 (*a*) *Cainan* II	0	0	130	0	0	330	0	0	460
3 Sale	30	130	130	403	303	330	433	433	460
4 Eber	34	134	134	430	230	270	464	364	404
5 Phaleg	30	130	130	209	109	209	239	239	339
6 Rheu	32	132	132	207	107	207	239	239	339
7 Sarug	30	130	130	200	100	200	230	230	330
8 Nachor	29	79	179	119	69	125	148	148	304
9 Thare	70	70	70	135	75	135	205	145	205
(*b*) *vel*	130	130	130	75	15	75	205	145	205
Summa annorum a Diluvii fine ad Ortum Abrahæ	292	942	1172						
vel	352	1002	1232						

(a) *Hebr. Vulg. & Samarit. omittunt Cainan II. quem habent Græc. LXX. in Genesi, & Vulgata Latina in Evangelio Lucæ cap.* 2.

(b) *Num Thare an.* 70. *vel* 130. *genuerit Abraham valde controvertitur. Vid. Petav. de Doct. Temp. l.*9. *c.*18., *& Ricciol. in Chron. l.*6. *c.*2.

TABULA IV.

Religio.

ADam filios Dei cultum in primis, & sacrificandi ritus edocet. Ab an. M. 1 ad 1656

Abel ob singularem religionem, & innocentiam Deo gratus.

Seth pius, & egregius Divini cultus propagator.

Enos primus solemniores, statasque cæremonias in Divino cultu adhibuit. Hinc dictus est primus invocasse nomen Domini. *SS. Interpretes.*

Enoch Sethi trinepos, ob summam cum Deo familiaritatem, divinitùs est ex hominum cœtu, atque oculis raptus.

TABULA V.

Res supra Naturam.

SAcrificium Abelis certo signo Deus probat, sive ignis è Cœlo demissus, sive fumus recta in Cœlum tendens id fuerit; quod non liquet. Ab an. M. 1 ad 1656

Caino post fratricidium, dictum a Deo est Gen. 4. *Maledictus eris super terram.... Cum operatus fueris eam, non dabit tibi fructus suos*: Hinc secutam gravissimam famem multorum annorum, quæ prima fuerit e decem memorabilioribus in Sacra Scriptura indicatis, tradunt Hebræi initio Targumim Ruth ap. *Genebr.*

Caïn ipse, ultrice sceleris conscientia, post Dei minas profugus erravit.

TABULA VI.

Regna.

ADam Genus humanum patris potiùs more, quàm Principis potestate rexit, quandiù illi filii, nepotesque paruere. Ab an. M. 1 ad 1656

Si quæ fuere ante Diluvium Regna, ea fere intra unius oppidi, & agri limites finiebantur. *Aliqua tamen de sexdecim Ægyptiorum ante Diluvium Dy-*

Dynastiis tradidere Manetho, *Eusebius &c.* apud Genebrardum.

Cain primus, Henochia condita, & de filii nomine dicta, in ea visus est regnasse. *Josephus*.

Naidis, *& Enosæ urbes etiam ædificasse scribit Josephus*. Lib.1.Antiq.

TABULA VII.

Bella.

Ab an. M. 1 ad 1656

BEllis prælusit Abelis cædes, a Caino, invidia impellente, patrata.

Cæterùm fuisse inter Cainitas, & reliquos Adamitas bella, non immeritò plurimi suspicantur. Certè tubas, & arma belli instrumenta, ante terrarum eluvionem inventa, novimus. *Vide alia ap. Genebrard.*

TABULA VIII.

Scientiæ.

Ab an. M. 1 ad 1656

SCientiarum saltem principia, seu rudimenta Adamo divinitùs indita: ab eo traduntur filiis, & nepotibus, a quibus ad posteros propagantur.

Si psalmos Adam composuit, uti Talmudici tradunt, quibus Genebrardus videtur assentiri, non hominum magis, quam Poeseos pater dicendus est.

Quin & ab aliis ante terrarum eluvionem sacris Hymnis, Canticis, & Psalmis Dei laudes, victorias, & res prosperè gestas fuisse celebratas docet Huetius in *Demonstratione Evangelica*.

Inventas a Setho literas opinantur aliqui, quod certissimum proculdubio foret, si verum esset quod aliqui ex gravissimis Patribus tradidere; Scriptum scilicet ab Enoch librum, quem apud Æthiopes asservari tradit Genebrardus.

De Enoch, *& ejus Libro Dissertationes duas lege ap. Calmet Tom.2. Diss. a p.462. Fragmentum Libri*, *qui Enoch tribuitur*, *primus vulgavit Josephus Scaliger ad Græca Eusebii*.

TA-

TABULA IX.
Artes, Inventa.

PRimus inter homines Pastor Abel, Cain primus Agricola, Lamech Venator. *ex cap.* 4. *Geneseos*. Ab an. M. 1 ad 1656

Artem effodiendi metalla, vel præcessisse agriculturam, vel cum ea natam conjectat Aristot. *l.*1. *c.*2. *Oecon.*

Jabel pastoritia tabernacula, Jubal Musicam, & ejus instrumenta. *Gen. c.*4. Noema lanificium, ac texturam invenit. *ex Hebræis Genebrardus*.

Tubalcain ferrariam peritiùs exercuit. Hinc Gen.4. dicitur *malleator, & faber in cuncta opera æris, & ferri*.

Henochia prima inter Urbes a Caino condita, cui ab Heuoch filio nomen dedit.

Artem nauticam fortè primus divinitùs edoctus est Noe, cum jussus est Arcam ædificare. *Arcæ fenestram, Hebræis TSOAR, fuisse pellucidam docet Genebrardus ex vi vocis Hebraicæ; sive Christallina esset, sive alterius materiei*.

Nugatur proculdubio Zosimus Panoplites affirmando Chymicorum artes hominibus ab Angelis traditas, cùm hi mulieres adamassent.

TABULA X.
Res memorabiles.

PEr hæc primæva Mundi tempora, Deo naturæ vires confirmante, fœminæ binos ferè semper enitebantur, ut plerique SS. Interpretes opinantur. Ab an. M. 1 ad 1656

Quare anno Mundi, quo cæsus est Abel, magnam jam Terrarum partem frequentatam fuisse docet eruditè Bonfrerius *in c.*4. *Genes.*

Cainus in sylva pro fera habitus, a Lamecho abnepote occisus est. *ex Genesi Genebrardus &c.*

Sethi gens, connubiis cum Caini gente junctis *Gigantes* progenuit, corporis mole, & morum improbitate perinsignes. *Isti sunt potentes a sæculo* Gen.*6*. hoc est, ut ex Textu Hebr. exponit Genebrardus *antiqui, primique Tyranni*.

Quod multa malitia hominum esset in Terra. *Gen.6.* Hinc Terrarum omnium eluvio.

De Gigantibus eruditissimam Dissertationem habes apud Calmet Tom.2. Diss. p.353.

TABULA XI.

Diluvium universale.

Ab An. M. 1 ad 1656

NOe 1556. quingentesimum annum agens, monetur a Deo de immittenda terris omnibus eluvione, jubeturque Arcam fabricare, in qua ipse cum filiis possit asservari. Illa centum annorum spatio perfecta est, longa (Deo ita mandante) cubitos 300. lata 50. alta 30. *Genesis.*

Anno 1656. Deo jubente, immissis in Arcam omnis generis animantibus, ingressus est & Noe ipse cum uxore sua, tribusque filiis Sem, Cham, & Japhet, ac nuribus pari numero. Hinc perpetuis 40. dierum effusis imbribus, omnia merguntur aquis, & nihil usquam hominum, cæterorumque animantium reliquum in terris fit, præter id, quod Noemus Dei monitu asservarat ad Sobolem. Noe porro cum suis in Arca latuit 375.dies.

Sufficientem Arcæ amplitudinem mathematicè demonstrarunt Joannes Buteo, Joannes Temporarius, Vvikinsius in Differt.inserta SYNOPSI CRITICORUM, & alii Eruditi.

TABULA XII.

Filii Hominum.

Ab An. M. 1 ad 1656

CAin Adæ f. n.1. m.701. ut aliquibus visum; nam Sacræ literæ, tum illius, tum posterorum tempora omnino silent.

Henoch Caini f. Irad Henochi f.
Mavial Iradi f. Mathusael Mavialis f.
Lamech Mathusaelis f.

Ab hoc primo Poligamia videtur inducta, quam in Lamech damnat Hyeron.L.1. c.Jovinian., at in Patriarchis post Diluvium excusat ex Divina dispensatione Innoc.III. cap.Gaudemus de Divort.

Jabel, & Jubal Lamechi ff. ex Ada.
Tubalcain Lamechi f. ex Sella.

SE-

SECUNDA ÆTAS

A Fine Diluvii An. M. 1657. ad Ortum Abrahæ An. M. 2039.

Conſtat Sæculis ferè Quatuor.

TABULA I.

Progenitores Abrahami.

Ab an. 1657 ad 2039

ARPHAXAD Semi f. n.1659. v. 438.
Cainan II. n.1694. v.360.
Sale n.1724. v.423.
Heber. n.1754. v.464.
Phaleg. n.1788. v.239.
Reu, ſive Ragau. n.1818. v. 239.
Sarug. n. 1850. v. 230.
Nachor. n. 1880. v. 148.
Thare. n. 1909. v. 205. genuit Abraham an. M. 2039.

Cainan II. habet S. Lucas cap. 3. cum LXX. Interpretibus.

Pro hac lectione ſtant plurimi apud Ricciol. l.6. c.2. ſed alii plurimi refragantur cum Nat. Alexand. Diſſ.IV.ad 2. Mund. Ætatem.

TABULA II.

Religionis incrementa, & damna.

Ab an. 1657 ad 2039

ANno Mundi 1657. ſubſidentibus aquis, & Deo jubente, Noemus cum tribus filiis prodit ex Arca, Deoque gratias agit.

Ninus Templum, & Simulacrum Belo patri conſecrat. Id Baal exiſtimatur. Hinc in vetuſtiſſimis Idolis Beli nomen licet agnoſcere, ut in Beelphegor, Belial, Beelzebub &c.

Ducentis circiter poſt Diluvium annis Idolorum cultus per imagines, hominum venerationi propoſitas, initium habet, creſcitque Plaſtice inventa per Thare Abrahami patrem. Vid. Joſue 24.

Plurimas *de Origine Idololatriæ* opiniones eruditè collectas vide apud Calmet in Differt. hoc tit.

TABULA III.

Humani generis divisio in Gentes : Hebræorum Politica .

AB AN. 1657 AD 2039

Noe filiis , & nepotibus terras dividit . *Hinc ex Josepho &c. ap. Salianum in Annalibus .*

Japheto Scythia , & Europa : Chamo Syria , Ægyptus , & Africa : Semo , Affyria , India , & reliqua Asiæ obveniunt .

Sublato per confusionem linguarum commercio, Babylonicæ Turris ædificatio abjecta ést , gentes divisæ funt , & terra cæpit ubique frequentari .

E filiis , nepotibusque Noemi , alii aliarum gentium parentes : Hebræorum a S.Augustino , & aliis censetur Heber , a quo Heberæi primò , mox Hebræi sunt appellati .

TABULA IV.

Res supra naturam .

AB AN. 1657 AD 2039

Iris a Deo statuitur fœderis inter se , & homines pignus . *Gen.9.*

Superbis Mortalium conatibus Turrim ædificantium Divinum Numen obsistit . Repente una , qua omnes utebantur , lingua in duas , & septuaginta (quot erant hominum familiæ) divinitùs dispertitur . *PP. plurimi ap. Nat. Alex. Diss. V. ad 2. Mund. Æt.*

Hebraica , quæ communis omnibus antea fuisse creditur , in Hebero mansit , a quo nomen accepit .

Verum non 72., sed vix 30. eas linguas fuisse putat Bochartus : aliam ab Hebraica fuisse communem ante Diluvium multis contendit Huetius in Dem. Evang.

TA-

TABULA V.

Monarchæ Assyriorum.

Nembrot Chami nepos, idem prophanis Scriptoribus Belus, primus Babylone regnat 1879. per annos 65

Ab an. 1657 ad 2039

Ninus sive Assur f. ad 1996. 52

Nomen dedit Assyriorum Imperio.

Semiramis uxor Nini ad 2038. 42

Nino marito obeunte, eluso filio Regnum præstigiis quibusdam intervertit, & ad se transfert. Sed ab eo postea, quem de incestu appellaverat, est interfecta.

TABULA VI.

Regna, & Respublicæ in Græcia.

Quamvis vetustissimi Græciæ Reges a Neotericis in dubium revocentur, placet eos nihilominus ex optimorum Scriptorum traditione referre.

Ab an. 1657 ad 2039

Sicyoniorum Regnum in Peloponneso inchoatur 1890. Ægialeus primus ibi regnat an. 52. *Ab eo Peloponnesus quondam dicta est Ægialia.*

Europs f. 45. *Nomen dedit Europæ.*

Telchis 20. Apis 25. Telxion 52.

Cum felicissime regnasset, post ejus mortem publici ludi ejus honori sunt instituti.

TABULA VII.

Regna, & Principatus extra Græciam.

Antiquissimos cum Syncello ex Manethone, & Eratosthene Ægypti Reges agnoscimus, sed post Babylonios, quia sacris literis id magis consonum.

Ab an. 1657 ad 2039

Menes, qui Juppiter Hammon postea est appellatus, in tota Ægypto.

Post hujus mortem ex filiis duobus, alter Thebis, Memphi alter imperavit.

Athotis, qui Mercurius, Thebis.

Tosorthrus, qui Æsculapius, Memphi.
Post hos in plures Dynastias divisa est Ægyptus.

TABULA VIII.

Bella.

Ab an. 1657 ad 2039

Ninus latius imperandi studio flagrans, armis Imperium primus propagat, pluribus domitis Asiæ populis. *Euseb.*

Idem circa annum conditi Orbis 1990. Rege Zoroastre debellato, Bactris potitur.

Semiramis Virgo, Media, Perside, Ægypto, aliisque provinciis subactis, cum Indis felici principio, exitu tristi bellum gerit.

Bella inter Vexorim Ægypti, & Tanaim Scythiæ Regem antiquiora ex Trogo Justinus memorat, sed vel obscura, vel fabulosa censentur.

TABULA IX.

Disciplinæ Severiores.

Ab an. 1657 ad 2039

Noe scientias, quas a majoribus acceperat ante Diluvium, in filios, & nepotes propagat.

Chaldæi Cœli, Syderumque spectatores cœlestium motus, & effectus notare incipiunt 1900. annis ante Alexand. Magnum. *Simplicius in Arist. 2. de Cœl.*

Mesraim Chami f. primus docet Ægyptios.

Babylonii, Assyrii, Chaldæi primi Philosophiam profitentur, testibus Aristotele, Sotione, & Laertio.

Athotis, sive Theuth primus numeros invenit. *Plato.*

TABULA X.

Jurisprudentia. Medicina.

Ab an. 1657 ad 2039

Sæculum sine Principibus, & Legibus, ac procul a bellis, aureum a Poetis est appellatum.

Zundavastavu pervetustum Persicarum legum Codicem, qui ab Eusebio Persicarum rerum Sacra collectio dicitur, Zoroastri a Deo datum, amula-

lantes Hebræorum gloriam Perfæ finxere. *Huetius.*

Medicina inventa eft a Toforthro Ægypti R., quem Æfculapium dixere. Scripfiffe fertur Anatomicos libros. *Videatur Marshamus in Canon. Chronolog. Sæcul. 1.*

TABULA XI.

Literæ Humaniores.

AN ante Babylonicam linguarum confufionem literarum ufus repertus fuerit, incertum adhuc eft. *Vid. Calmet Differtat. de Materia & Forma veterum Librorum, ac varia fcribendi ratione. Tom. 1. Diff. p. 6. ed. Lucenfis.* AB AN. 1657 AD 2039

Ex duabus, & feptuaginta linguis, quæ natæ funt in Babylonica confufione, feptem fupereffe cenfentur, quæ ideo Matrices appellantur, Hebraica, Arabica, Græca, Slavonica, Germanica, Tartarica, Latina, de qua lis eft apud Eruditos. *Vid. Salianum in Ann. & Calmet Differtatione de Lingua Primitiva, & Linguarum ad Turrim Babelicam confufione Tom. 2. p. 345. Appendicis.* Adde Chinenfium Linguam &c.

Hieroglyphicæ literæ a Mercurio I. apud Ægyptios inventæ, iis occafionem poftea dedere Deos pingendi monftrofis animalium formis. *Eufeb.*

TABULA XII.

Artes. Nova inventa.

NOe primus è vitibus vinum expreffit. *Gen. 9.* Neceffitate magiftra, quæ contra temporum injurias præfidium quærebat; inventa eft inter primas ars ædificandi. AB AN. 1657 AD 2039

Pictura inventa 200. circiter poft Diluvium annis. *Salianus ex aliis.*

Sarag Avus Thare primus Idola formaffe fertur; *Epiph. L. 1. de Her. Suidas in Sarug.* Thare Abrahami pater, Statuarius, Idolorum fictor, & venditor. *Hebræi in Berefchi Rava, Suidas ap. Genebrard.* Semiramis Idola 200000. ex ligno, & ebore finxit. *Suidas.*

Zoroaster Magicarum artium inventor habetur; falso tamen illi tribuitur liber Zind, quo Magicos ritus, & ignis colendi disciplinam ajunt contineri. *Huetius*,

TABULA XIII.

Natales Urbium, Architecturæ Opera.

AB AN. 1657 AD 2039

Hortante Nembroto Chusi f. Chami Nepote Turris, & Urbs Babylon ædificatur 1854. Aliqui Urbem multa post sæcula conditam malunt.

Memphis a Mene conditur in Ægypto. Ninus ad Tigrim Niniven condit.

Nisibis in Mesopotamia, & aliæ urbes extructæ. Semiramis Babylonem magnificentius auget, *Nisibis eadem Cluverio est Antiochia Mygdonia.*

Pyramides non ad horrea, ut aliqui falso putant, sed ad Regum sepulchra inter Deltam, & Memphim erectæ. Ideoque non Thinitæ, sed Memphitæ Reges earum auctores habendi sunt. *De Pyramidibus vid. Kirker in Turri Babel, ubi de his eruditissime, tum etiam in Oedipo.*

TABULA XIV.

Viri, & Res memorabiles.

AB AN. 1657 AD 2039

Nemo mortalium post submersionem terrarum natus, ad annos 500. vitæ tempus protraxit. Cum post eluvionem vis, & hominum vita imminuta esset, ad subsidium imbecillitatis carnis esus, & vini usus invectus. *Sed de cibo Antediluviano vid. Nat. Alex. Diss.6. ad 1. M. Ætat.*

Noe, vino liberaliùs hausto, fit ebrius: quare nudus ludibrio habetur a f. Chamo. *Gen. 9.*

Propagari magnopere potuisse Genus humanum, ut Assyriorum Imperio, Ægypti Dynastiis, aliisque Regnis sufficeret, ostendit Petavius l. 9. de Doct. Tem. c.14. Fac enim anno XVII. singulos mares post Diluvium generare cæpisse, & quotannis unum marem genuisse, itaut a 17. ad 24. ætatis annum 8. filios genuerint, suppeditante una stirpe, seu linea alteri fœminas: ex: gr: Japhet an-

anno post Diluvium 8. habuerit 8. masculos, qui & ipsi anno 17. ætatis generare cæperint, itaut anno post Diluvium 31., ætatis ipsorum 24. singuli susceperint 8. filios, utique si ad numerum annorum a Diluvio continuè adjicias 23., numerum autem filiorum antecedentem per 8. multiplices, sola stirps Japhet an.238. post Diluvium genuisset plusquam 8525. milliones hominum, quorum dimidium potuit esse superstes, & numerum hominum superare, qui nostris temporibus vivunt; non enim ferè excedunt mille milliones, si Ricciolio credimus in Appendice Geographiæ.

Diagramma propagationis hominum ex stirpe unius Filii Noe.

Anni a Diluvio.	*Numerus Filiorum*
VIII	8
XXXI	64
LIV	512
LXXVII	4096
C	32768
CXXIII	262144
CXLVI	2097152
CLXIX	16777216
CXCII	134217728
CCXV	1065741824
CCXXXVIII	8525934592
CCLXII	68207476736
CCLXXXV	545659813888

TER-

Zoroaster Magicarum artium inventor habetur; falso tamen illi tribuitur liber Zind, quo Magicos ritus, & ignis colendi disciplinam ajunt contineri. *Huetius*,

TABULA XIII.

Natales Urbium, Architecturæ Opera.

AB AN. 1657 AD 2039

HOrtante Nembroto Chusi f. Chami Nepote Turris, & Urbs Babylon ædificatur 1854. Aliqui Urbem multa post sæcula conditam malunt.

Memphis a Mene conditur in Ægypto. Ninus ad Tigrim Niniven condit.

Nisibis in Mesopotamia, & aliæ urbes extructæ. Semiramis Babylonem magnificentius auget, *Nisibis eadem Cluverio est Antiochia Mygdonia.*

Pyramides non ad horrea, ut aliqui falso putant, sed ad Regum sepulchra inter Deltam, & Memphim erectæ. Ideoque non Thinitæ, sed Memphitæ Reges earum auctores habendi sunt. *De Pyramidibus vid. Kirker in Turri Babel, ubi de his eruditissime, tum etiam in Oedipo.*

TABULA XIV.

Viri, & Res memorabiles.

AB AN. 1657 AD 2039

NEmo mortalium post submersionem terrarum natus, ad annos 500. vitæ tempus protraxit.

Cum post eluvionem vis, & hominum vita imminuta esset, ad subsidium imbecillitatis carnis esus, & vini usus invectus. *Sed de cibo Antediluviano vid. Nat. Alex. Diss. 6. ad 1. M. Ætat.*

Noe, vino liberaliùs hausto, fit ebrius: quare nudus ludibrio habetur a f. Chamo. *Gen. 9.*

Propagari magnopere potuisse Genus humanum, ut Assyriorum Imperio, Ægypti Dynastiis, aliisque Regnis sufficeret, ostendit Petavius l. 9. de Doct. Tem. c. 14. Fac enim anno XVII. singulos mares post Diluvium generare cæpisse, & quotannis unum marem genuisse, itaut a 17. ad 24. ætatis annum 8. filios genuerint, suppeditante una stirpe, seu linea alteri fœminas; ex: gr: Japhet an-

anno post Diluvium 8. habuerit 8. masculos, qui & ipsi anno 17. ætatis generare cæperint, itaut anno post Diluvium 31., ætatis ipsorum 24. singuli susceperint 8. filios, utique si ad numerum annorum a Diluvio continuè adjicias 23., numerum autem filiorum antecedentem per 8. multiplices, sola stirps Japhet an.238. post Diluvium genuisset plusquam 8525. milliones hominum, quorum dimidium potuit esse superstes, & numerum hominum superare, qui nostris temporibus vivunt; non enim ferè excedunt mille milliones, si Ricciolio credimus in Appendice Geographiæ.

Diagramma propagationis hominum ex stirpe unius Filii Noe.

Anni a Diluvio.	*Numerus Filiorum*
VIII	8
XXXI	64
LIV	512
LXXVII	4096
C	32768
CXXIII	262144
CXLVI	2097152
CLXIX	16777216
CXCII	134217728
CCXV	1065741824
CCXXXVIII	8525934592
CCLXII	68207476736
CCLXXXV	545659813888

TER-

TERTIA ÆTAS

Ab ortu Abrahæ An.M.2039 ad Exitum Ifraelis ex Ægypto An. M.2544.

Conftat Sæculis fere Quinque.

TABULA I.

Patriarchæ Hebræorum.

Ab an. 2039 ad 2300 ABRAHAM Thare fil. n. 2039. v. 175.
Ifaac f. n. 2139. v. 180.
Rebeccam ducit 2179.
Jacob n. 2199. v. 147.
Ruben, Simeon, Levi, Judas, Dan, Nephtali, Gad, Afer, Ifachar, Zabulon, Jofeph, Beniamin ex duabus uxoribus Lia, & Rachele patre Labano natis, & ex duabus Ancillis Zelpha, & Bela.

Levi Jacobi f. n. 2285. v. 137.

Abrahami cum laude meminerunt vetuftiffimi Gentium Hiftorici *Berofus, Hecathæus, & Nicolaus Damafcenus* apud Eufebium *l.* 4. *Preparat. Evang. cap.* 16.

Caath f. Levi n. 2318. v. 133.

Ab an. 2300 ad 2544 Amram f. n. 2381. v. 137.
Aaron f. n. 2461. v. 122.

Duces Hebræorum.

Mofes Aaron fr. n. 2464. v. 120.
Jofue f. Nun n. 2491. v.110.

Sub his Exitus Ifraelis ex Ægypto an. Mund. 2544. ante Chr. 1510. ante Urbem conditam 757.

Eruditiffimam Differtationem *De Transfretatione Erythræi per Hebræos* contra Incredulos vid. apud Calmet Tom. 1. Diff. p. 57. *Plinius L.* 30. *c.* 1. *Mofem Magicæ cujufdam Factionis auctorem fuiffe mentitur, eumdemque inter famofos Magos celebrat Apulejus Apol.* 2. *inde occafionem nacti, quod Moyfes prodigiis fuis conturbaverit Ægyptum.*

TA-

TABULA II.

Religionis incrementa, & damna.

ABraham ex Ur Chaldæorum evocatur, futurus veræ religionis Parens 2108. AB AN. 2039 AD 2300

Melchisedech Rex Salem, & Sacerdos occurrit Abrahamo victori, a quo Decimæ Melchisedecho persolutæ. 2118.

Circumcisio a Deo imperatur Abrahamo 2125.

Moab Moabitarum, Amon Amonitarum parens nascuntur ex incestu ebrii Lothi cum filiabus 2139.

Isaac in Monte Moria sistitur immolandus 2163.

Esau ducit alienigenas, unde corrupta Religio 2238.

Joseph frustra solicitatus ab hera nobile castitatis exemplum 2316. AB AN. 2300 AD 2544

Phares, & Zaram Judæ filii ex Thamar Christi Progenitores 2338.

Jacob sanctè moriens filiis bene precatur 2345.

Job ex Zara f. vel nepote Esau sanctimonia clarus ærumnarum per patientiam victor in fine sæculi 24.

Cæterum maxime varias de Jobo opiniones vide ap. Calmet in Prolegomen: vide etiam aliam peculiarem ipsius Differt. de morbo Job Tom.2. Diss. p.327. ed. Lucensis 1729.

Agni Paschalis esus, Deo jubente 2544.

TABULA III.

Hebræorum Politica.

ABraham in Palæstina cum Sara uxore Nachoris filia, Loth nepote 2114. AB AN. 2039 AD 2300

Loth ob jurgia inter pastores dividitur ab Abrahamo 2116.

Ismael, & Agar pelluntur 2144.

Esau Primogeniti jura vendit 2218.

Iacob fugit in Mesopotamiam, ibique apud Labanum avunculum oves pascit 2276.

Jacob redit, & conciliatur cum Esau 2296.

Erythram Græcorum, a quo mare Erythreum, idest

idest rubrum nomen accepit, teste Arriano Gestorum Alexand. L.8., esse ipsum Esau, Viris eruditis jamdiu est observatum: Vide Fullerum L. 4. Miscellaneorum c. 20.

AB AN. 2300 AD 2544

Dinæ vis illata, & hinc pugna cum Sichimitis 2305.

Joseph per invidiam a fratribus venditur 2306.

Ioseph Ægypto præficitur 2319.

Jacob cum filiis in Ægypto 2329.

Hebræi primò regebantur per Patriarchas, penes quos erat imperium in Gentem.

Amenophis Pharao sævit in Hebræos 2451.

Moyses è flumine a Thermuti Pharaonis f. in Aulam inductus 2464.

Moyses fugit ex Aula 2503.

TABULA IV.

Res supra naturam.

AB AN. 2039 AD 2300

DEus Abrahamo felicem sobolem, Palestinæ possessionem, Christum pollicetur.

Angeli Abrahamo prænunciant incendium Sodomorum 2139. & igne cælesti pereunt quatuor urbes famosæ, quinta exempta a calamitate precibus Abrahæ.

Eximitur Loth, quod contra Angeli educentis præceptum respexisset, in statuam salis est versa, stultitiæ documentum. (a)

Jacob

(a) *Incredibilis Animæ memoria stans figmentum salis Sap.10.v.7. Statuam ipsam sua ætate superstitem fuisse refert Josephus l. 1. Antiq. c. 22. sua etiam Brochardus Descriptionis Terræ Sanctæ cap.7. §.34. etsi eam se non vidisse ingenue fateatur; sua etiam Saliniacus eam sibi visam affirmans Itinerarii Hierosolymitani Tom.9. c.6.: eam ad hanc diem superesse leges in Recentioribus, qui has regiones lustrarunt,* inquit Natalis Alexand. in III. M.Æt. c.2. ar.1. n.7. *Nonnulla fabulosa relata sunt de hac Statua, quæ leges in S.Iræneo L.4. c.51., & in Auctore Poematis, quod inscribitur* SODOMA *apud Tertullianum.*

Jacob Dei speciem videt in quiete è summis scalis Christum sibi pollicentis 2276.

Joseph ob Divinam conjiciendorum somniorum solertiam e carcere vocatur ad imperium 2319. AB AN. 2300 AD 2544

Idem imminentem septem annorum fertilitatem, ac totidem sequentium sterilitatem ex Regis Ægypti somnio præsagit 2319.

Jacobi in Ægypto soboles, quamvis per labores opprimente Rege, vegetior, & fœcundior.

Prodigia a Moyse patrata, vulgo decem Ægypti plagæ 2543.

TABULA V.

Monarchæ Assyriorum.

Ninias f. ad 2076. *Regni administratione Præfectis permissa, in cœtu mulierum consenescit, qua in re Assyriorum reges 32. habuit imitatores, solis nominibus notos.*	38	AB AN. 2039 AD 2300
Arius f. ad 2106.	30	
Aralius ad 2146.	40	
Xerses, seu Balæus ad 2176.	30	
Armamithres ad 2214.	38	
Belochus ad 2249.	35	
Balæus ad 2301.	52	AB AN. 2300 AD 2544
Atladas, seu Sethos ad 2333.	32	
Mamythus ad 2363.	30	
Ascharius ad 2391.	28	
Sphærus ad 2421.	20	
Mamylus ad 2451.	30	
Sparthæus ad 2481.	30	
Ascatades ad 2521. (a)	40	

TA-

(a) *Tum hi, tum reliqui Assyrii Monarchæ, ac pleraque de vetustis Regnis ex Eusebii Chronico desumpta. Is in Exordio sub finem: Annum,* inquit, *ad annum comparabimus, ut sciamus, quid memoriæ dignum,& quibus annis gestum sit; sive apud Hebræos, sive apud Græcos, sive Barbaros, cæterasque gentes, quarum Historiographi memoriam fecerunt.*

Chronicon Eusebio-Hye-

TABULA VI.

Regna, & Respublicæ in Græcia.

Ab an. 2039 ad 2300

Sicyone regnant Thelxion 52. Ægydrus 29. Thurimacus 45. Leucippus 53. Messapus 47. Eratus 46.

Argorum Regnum incipit 2197.

Inachus I. Argis regnat 50. Phoroneus Inachi f. & Melissæ 60.

Inachidæ ab Inacho dicti Reges omnes Argivi.

Incidit itaque Argivorum regnum in Peloponeso captum in ætatem Abrahami, ut ex Castore in suo Chronico refert Eusebius.

Ab an. 2300 ad 2544

Sicyone regnant Plemnæus 48.

Ortopolis 63. Marathon 30. Echyræus 55.

Argis regnant Apis 35. Argus 70. Criasus 54. Phorbas 35.

Argus ob singularem prudentiam centoculus dictus.

Athenarum Regnum inchoatur 2446. Cecrops Ægyptius Athenis regnat 51. *Ab eo Successores 16. dicti Cecropidæ.* (a)

TA-

Hyeronimianum vide To. VIII. Operum S. Hyeronimi Ed. Veron. 1740., *quod Veterum Fragmentis, Notisque omnigena eruditione refertis ornavit Cl. Dominicus Vallarsius, opem ferentibus aliis Viris eruditis, ac precipue Marchione Scipione Maffejo.*

(a) *Cecropem Moysis coævum fuisse docet ex Castore Eusebius in Chronico: Ab ejus temporibus Græcorum antiquitates deducit Chronographus Parius a Seldeno editus. inter Marmora Arundelliana, utpote post quem, & coævum illi Moysen:* quæ apud Græcos Mirabilia narrantur, contigerunt: Deucalionis diluvium. Phaetontis incendium, ortus Erichtonii, Proserpinæ raptus, Cereris Mysteria, Eleusiniorum institutio, Triptolemi agricultura, Europæ ab Jove raptus, Apollinis Nativitas, Cadmi ad Thebanos adventus, atque iis juniores Bacchus, Minos, Persius, Æsculapius, Castor, & Pollux, & Hercules, *inquit Eusebius* Præpar. Evangelic. L. 10. c. 9.

TABULA VII.

Regna, & Principatus extra Graeciam.

PHarao Mencheres R. Memphiticus in Ægypto Abrahamo æqualis 2115. Ab an. 2039 ad 2300

Pharaonis prænomen commune fuit Ægypti Regibus, ut Cæsar, & Augustus Roman. Imperatoribus.

Elephantini Reges in eadem Ægypto, ex Africano, *cujus tamen Dynastias plurimi rejiciunt.*

Cres, a quo insula nomen accepit, in Creta regnat, post eum Jupiter hujus nominis in Creta primus.

Jovis nomen pluribus Regibus olim commune. Videatur Vossius de Orig. Idolol.

Slanius, ut patrii Scriptores affirmant, primus regnat in Hibernia 2281.

In Ægypto Pharao Amesis, sive Ramesis, ut alii malunt, quo regnante Joseph ingressus est in Ægyptum 2306. Ab an. 2300 ad 2544

In eadem Ægypto Reges Tanitæ, dicti Pastores, quorum primus Salatis seu Saites. *V. Marshamum in Canone Chr.*

Inter alios ibidem Memphitarum Reges memorantur Amenophis II. seu Memnon, Orus, Poetis Busiris in hospites ferus, Thermutis Ori filia, Mosis in fluvio expositi servatrix.

TABULA VIII.

Bella.

ABraham armatus servis suis 318. una cum Mambre, Escol, & Aner Fæderatis suis expeditionem suscepit in exteros Reges, a quibus prædam omnem eripuit, ac Loth cum reliquis captivis recepit. Bellum autem intulit, vel Dei inspiratione, vel etiam propria legitima auctoritate; neque enim privatus fuit, qui si minus possessione, at certe jure, ac promissione divina Dominus fuit Terræ Chanaan: Quare & Hebronitæ eum *Principem Dei* agnoscebant *Gen.* 23, 6, & Ab an. 2039 ad 2300

fœdus ab Amorrhæis Principibus cum ipsis initum est Gen.14 13.

Ismael Abrahami f. Arabiam bellando subigit 2261. *Salian.* Ex eo feroces bello gentes progenitas, Ismaelitas, Agarenos, Arabes, Saracenos, omnes ferme tradunt.

Telchines, & Cariathæ cum Phoroneo bellum gerunt 2264.

Telchines Talasio, & Caretro ducibus vincuntur a Phoroneo 2771.

AB AN. 2300 AD 2544 Telchines, qui victi, & Peloponneso pulsi, primò Cretam, deinde Cyprum armis occupaverant, tandem Rhodo potiuntur. Malefici homines fuisse traduntur, solo aspectu omnia effascinantes. *Hesychius*, *Suidas*.

Moysis in Ægypto bella contra Æthiopes, quæ Josephus memorat, cordatioribus viris fabulosa videutur. (*a*)

Chaldæi pugnant in Phænices 2507. *Euseb.*, *& ex eo Petavius in Chron.*

TABULA IX.

Disciplinæ severiores.

AB AN. 2039 AD 2300 UR Chaldæorum Abrahami patria: Academia Syderum scientia nobilis 2101.

Qui docent Ægyptiis traditam ab Abrahamo Astrologiam, improbantur. Ut id persuadeat lectori-

(*a*) *Fabulosum quoque videtur Theodoreto q.22. 12. in Num. quod in ea Ethiopica expeditione Filiam Regis Ethiopum Moses sibi uxorem duxerit; quare mirum est, quod aliam fabulam nobis, tamquam Historiam obtrudat Petrus Comestor in Hist. Scholastica c.6. ubi de Historia in Exodum*; Moysen duas Imagines Astronomicas duabus gemmis insculptas, totidem anulis inseruisse, cumque ejus essent virtutis, ut altera memoriam afferret, altera oblivionem, hanc Filiæ Regis dedisse, ut amoris erga Moysen oblita, fineret in Ægyptum regredi.

floribus Artapanus apud Euseb. l. 9. fingit Abrahamum annos 20. mansisse in Ægypto.

Heber sæculo 23. incipiente publicus rerum Divinarum Magister. *Abulens. & Lyr. in cap. 25. Gen.*

Qui Druidas in Gallia hoc ævo floruisse docent, somniari videntur. AB AN. 2300 AD 2544

Joseph in Ægypto Mercurialium virorum Mecænas, & veræ sapientiæ magister. *Abulensis*.

Theman Urbs Idumææ, Job florente, literarum studiis nobilis. *SS. Interpretes*.

Prometheus, & Atlas Astrologiæ cultu celebres.

Moses omni sapientia Ægyptiorum eruditus est: *Actorum 7.*

Chaldæi Astronomi in Orchenos, & Borsipenos distincti. *Vossius*.

TABULA X.

Jurisprudentia. Medicina.

PRima lex Abrahamo datur a Deo, Circumcisionem illi, & posteris imperante 2125. AB AN. 2039 AD 2300

Phoroneus primus in Græcia leges condit, vagos, ac dispersos homines in unum cogit, mœnibus sepit 2247.

Hæc Græci, sed negat Josephus in Dissert. adversùs Apionem, docetque, Græcorum omnes Legislatores præ Mose recentes esse.

Artapanus sæpe ab Eusebio memoratus, in suo de Judæis Comment. scribit Josephum Ægyptiorum (a) *agros divisisse, & magnam soli partem sylvescentem culturæ commodam reddidisse.*

Me-

(a) A. Gellius l. 11. c. 18. *Memini legere me in libro Aristonis Jure consulti, apud veteres Ægyptios furta omnia fuisse licita, & impunita*. Diodorus Sicul. l. 1. *De Furibus lex quædam Ægyptiis est perquam singularis. Qui furtis operam dare volunt, nomina apud Furum Principem profitentur, & è vestigio furtum ex pacto ad eum referunt. Qui res suas amiserunt, unumquemque amissorum literis consignatum exhibent, locum-*

Ab an. 2300 ad 2544 Medicinæ repertorem Apim Ægyptium plurimi agnoscunt; & cum ejus imagini symbolum Solis inesset, Æsculapium suum Græci Apollinis Filium dixere: *Huetius*.

De Medicis Ægypti Diodorus Sic. l. 1.: *Annonam ex publico accipiunt; & Medicinam ex lege scripta, per multos ab antiquo Medicos illustres applicant*. (a)

In Josephi familia fuisse Servos Medicos S. Literæ testantur. *Gen.* 50.

TABULA XI.

Literæ Humaniores.

Ab an. 2039 ad 2300 Assyriis literarum elementis a puero assuetus Abrahamus, ubi ad Chananæos accessit, ejus gentis literis usus est.

Nec earum usum abjecere Abrahami posteri, quoad in Chaldæa captivi primas Assyrias resumpsere.

Ægyptii Artium inventa, & historias describebant in columnis, & stelis, easque in specubus asservabant, quos dixere Syringes. *Vide Huetium*. in Demonstrat. Evangelica Prop. IV. n.XV.

Gram-

---

locumque, ac diem, & horam, quibus jacturam fecerunt, adscribunt. Hoc modo rebus facile repertis, qui fraudatur, taxatione rerum facta, quadrantem horum persolvit, & tum sua recuperat. Cum enim fieri non possit, ut omnes a furto abstineant, viam Legislator invenit, qua tota res sublata, præter exiguum redemptionis pretium, servaretur.

(a) Idem Diod. *Si leges, quas Sacri Codicis lectio tradit, secuti Medici, ægroto sanitatem reddere nequeant, culpa vacant, & indemnes abeunt; sin contra præscriptum agant, capitibus judicium subeunt: nam medendi rationem longè temporis usu observatam, & ab optimis artificibus ordinatam, paucos ingenio, & solertia superaturos Legislator censuit.*

Grammaticam a Prometheo inventam Græcorum sequuti fabulas Suidas, & Cedrenus affirmant. Foy Gentis Rex Sinenses characteres, ut Kircherus ex eorum monumentis tradit, Ægyptiacos Rex Memnon invenit. *Plin.* Ab An. 2300 AD 2544

Hieroglyphicas tamen literas antea Athotis, sive Mercurius I. invenerat.

TABULA XII.

Artes. Nova inventa.

Rudis statuarum origo e saxis informibus, quas statuas Stelarum (Stelæ urbs Cretæ *Stephano*) Cedrenus appellat l.4. Mox iisdem successere, vel Columnæ, vel Coni. Ab An. 2039 AD 2300

Osiris Ægypti R. cujus uxor Isis, seu Ceres Pharia Agriculturam docuit Ægyptios. *Verum de Osiride, & Iside omnia, & incerta, & obscura, ac verius fabulosa.*

Phegous, seu Pheges Phoronei Argor. R. fr. primus apud Græcos annis, & mensibus metitur tempora. Hebræi, & Ægyptii antea norant. (*a*)

Betylia, (*b*) hoc est lapides uncti ab Urano, B sive

(*a*) De Phegoi Templo hæc S. Aug. l.18. de Civ. Dei cap.3. Græcia sub Phoroneo Argolico Rege, Legum, & Judiciorum quibusdam clarior facta est institutis. Phegous tamen Frater hujus Phoronei Junior, cum esset mortuus, ad ejus sepulchrum Templum est constitutum, in quo coleretur ut Deus, & ei boves immolarentur. Honore tanto dignus habitus est, quia ... docuerat observare tempora per menses, atque annos.

(*b*) Lapidem a *Jacob* in Bethel erectum, & oleo perfusum Phœnices coluere, ut referunt Hebræi: tum alios etiam lapides simili ritu unxerunt, ac sacrarunt, quos Betylia, & Betylos appellarunt. Sanchoniaton ap. Eusebium l.1. Præp. Ev. *Deus Uranus*, inquit, (sive Cælum) *excogitavit Bætylia, cum fabricasset lapides animatos*, sive *unctos*, ut legit Bochartus l.2. de Phœn. Colon. *Asclepia-*

AB AN. 2300 AD 2544 — sive Cœlo Deo, ut Sanchoniaton tradit, inventa sunt. Erant ii Statuæ horum temporum.

Aliquid melius in simulacris effingendis Ægyptii conati sunt, ita tamen, ut per ea tempora ex Diod. *vix oculi distinguerentur, & nec brachia, nec pedes disjungerentur*, ut videtur conjici posse ex Tabula Isiaca Bembina, ac tribus vetustissimis Ægyptii lapidis simulacris, quæ servat nobilissima Caroli Card. Barberini Pinacotheca. Hinc *Compositio membrorum apta, & suis partibus perfecta* Teste Diodoro L.4. refertur ad Dædalum tribus fere sæculis posteriorem.

Prometheus ignem e silice eliciendi, & alendi rationem invenit. Hinc fabulæ locus de igne per eum e Cœlo raptum.

TABULA XIII.

Natales Urbium: Architecturæ Opera.

AB AN. 2039 AD 2300 — SUphis Memphis in Ægypto R. pyramidem omnium maximam ante natum Aram Abrahami fratrem erexit. *Ex Manethone.*

Cres Gnossum in Creta condit 2097. Eleusis, ubi sacra Eleusinia, ab Ogyge condita 2272.

Septimus a Phoroneo Argiv. R. Pelasgus, a quo Pelasgi originem duxisse creduntur, qui eam Peloponnesi partem, quæ post Arcadia dicta est, pri-

piadem in Libani Montem ascendisse, & vidisse multa Bætylia, *vel* Bætylos, *quos vocant, de quibus multa miracula narrat*, scribit ex Damascio Photius in Biblioth. p.1047. Ad Betylia refertur Simulacrum *Ideæ Matris* summa religione Pessinunte Romam advectum in ædem Victoriæ, quod ridet Arnobius l.7. adv. Gentes: *Nihil quidem aliud, nisi lapis quidam non magnus coloris furvi .... aris loco positus, indolatus, atque asper; faciem minus expressam præbens.* dolum *Algabalum*, a quo nomen suum Heliogabalus mutuatus est, *lapis erat maximus, ab imo rotundus, & sensim fastigiatus propemodum ad coni figuram*: Herodianus l.5. c.3.

primi videntur incoluisse. *Euseb. Pausan. Arcadicon.* initio.

Sparta a Sparto Phoronei f. condita 2336. Alii malunt a Lacedæmone, cujus uxor Sparta. AB AN. 2300 AD 2544

Memnonis statua ad Solis exortum vocalis 2438. a Cambyse postea diffisa. Pyramides aliquæ in Ægypto a Pharaone Oro erectæ 2480.

Athenæ a Cecrope fundatæ 2496.

Is ex Ægypto, Saitarum Colonia in Atticam traducta, Atheniensium regnum condidit: *Ex Euseb.*

Cecrope, Moysis coævo, regnante, Areopagum Judiciorum locum Athenis constitutum, testis est *Eusebius*: verosimilius putant *Suidas*, & *Stephanus*, ita nuncupatum, quod ibi de cædibus, quibus Mars præest, Judices quæstionem haberent: Mars Græcè *Aris* dicitur: (a)

TABULA XIV.

Viri, & res memorabiles.

ARam Tharæi primogenitus Abrahami fr. primus inter mortales repentina morte periisse fertur. *Salianus.* AB AN. 2039 AD 2300

Ogyge regnante memorabilis Atticæ totius inundatio 2258. Usque ad hanc omnis Historia Varroni dicitur incognita.

Quo tempore stella Veneris colorem, magnitudinem, cursum mutasse visa est, si fides est Varroni, ut refert S. Augustinus *l.* 25. *de Civ. c.*8.

Gustaphus Persarum Rex acceptam a Zoroastre religionem in Perside propagasse fertur.

Grassante per Palæstinam, vicinasque regiones fame, filii Jacob in Ægyptum proficiscuntur 2327. AB AN. 2300 AD 2544

Apis post mortem in Ægypto divinis consecratur, honoribus. Hunc Ægyptium cum Argivo Api plerique confundunt.

(a) Quoniam Jos. 15. celebratur *Dabir*, *quæ prius vocabatur Cariath-Sepher*, *idest Civitas literarum*, quasi generale quoddam Phænicum Gymnasium, dicendum vel eam Urbem constructam, vel floruisse hac Ætate III.

Callytha Junonis Sacerdos Argo regnante floret.

Phorbas dictus Ophiacus Rhodo a serpentibus liberata. *Diod. l.5. Hyginus in Ophiucho*.

Thessalia per eluvionem obruta Deucalione, & Pyrrha in Parnasso regnantibus an. M.2540., sive 330. ante Trojanum excidium. *Clem. Alexand. 1. Stromatum ex Veteri Chronologo*.

TABULA APPENDIX.

De Libris Apocryphis Patriarcharum Ætatis I, II, & III, quorum cognitio ad eruditionem juvat.

CAtholici quidam vulgarunt olim *Cantica duo*, velut ab Adamo edita, unum post creationem Evæ, alterum pœnitentiale post admissum crimen, alternis ab ipso cum Eva pronunciatum, quæ ex M. S. Bibliothecæ S. Laurentii in Escuriali descripsit *Nierimbergius l.2.de Orig. S.Script. cap.13.* His psalmis, qui scatent sententiis utriusque Testamenti juxta Vulgatam editionem, non ...tis fidei conciliant B. Amadei Revelationes, dubiæ & ipsæ fidei.

Eodem loco habendi liber inscriptus *Generationes Adami*, alter *de Divinitate*, nec non *Revelatio Adami, cum Deus soporem in illum immisit*. *Alphabeta Adami, & Sethitarum* ex Vaticana Columna Literarum octava memorant *Rocca* in Descr. Vat. Bibl. & *Scharderus* in Monumentis Italiæ, sed in Bibliotheca ad notitiam, non ad fidem servata sunt. Autor op.Imp. in Matth.Hom.2. *Audivi aliquos referentes de quadam Scriptura, etsi non certa, sed tamen non destruente fidem, sed potius confirmante -- inscripta nomine* Seth, de *Apparitura* Stella, & *muneribus Christo offerendis*. S. Epiphanius *de Sethianis: Certos libros clarissimorum virorum nominibus inscriptos circumferunt: Ex quibus septem omnino Setho tribuunt*. Plurium libellorum Enoch meminit Orig. hom.27. in Num. *Sed*, inquit, *libelli ipsi non videntur apud Hebræos in auctoritate haberi, & l.5. contra* Celsum *Enochi litterarum .... non magna auctoritas, in Eccle-*

Ecclesiis. Ejus Prophetia in Ep. Can. S. Judæ vel tradita, non scripta fuit, vel verus Judæ liber periit, aut certe fabulis inspersus decursu temporum.

Editus est impius liber de Elementis, & praxi Artis Necromanticæ sub falso titulo *Scripturæ Chami filii Noe*, de qua Pseudo-Clemens l.4. Recog. ex quo hausit Cassianus Collat.8. c.21. Quare Cham idem cum Zoroastro putatus est, quem multis sæculis Chamo recentiorem probat *Bochartus l.4. Phaleg. cap.1.* Verba Cassiani accipe: *Quantum antiquæ traditiones ferunt, Cham Filius Noe, qui superstitionibus fuit infectus, sciens nullum se posse super his memorialem librum in Arcam inferre, in quam erat cum patre justo, ac sanctis fratribus ingressurus, scelesta, ac prophana commenta diversorum metallorum laminis, quæ inundatione corrumpi non possent, & lapidibus insculpsit. Quæ diluvio peracto perquirens, sacrilegiorum seminarium transmisit in posteros.*

Librum *Jetzira*, seu *Creationis* Abrahamo supposuere Hebræi veteres; ejus Commentatores editi Mantuæ 1562.: eum latine reddiderat Reuchlinus Vol.1. Script. Cabalisticorum: De libri fabulis, & ineptiis Morinus l.2. Exerc.IX. c.9. Illum rejiciunt plures ex Rabbinis. Sethiani Apocalypsim Abrahami venditarunt: S. Epiph. in Panario. *De Scriptura Apocrypha Abrahami* Origenes hom.35. in Lucam; *Assumptio Abrahami* inter Libros Apocryphos rejicitur ab Auctore Synopsis adscriptæ S. Athanasio.

Testamentum XII. Patriarcharum ab Origene hom.15. in Josue, & Procopio Gazeo in cap.28. Gen. memoratur.

QUARTA ÆTAS

Ab Exitu Israelis An. M. 2544. ad Templum Salomonis inchoatum An. M. 3023.

Constat Sæculis fere Quinque.

TABULA I.

Dux Hebræorum.

Ab an. 2544 ad 2600 — MOYSES ab Exitu Israelis ex Ægypto an. 2544. præest Hebræis annis 40. ad 2584.

Judices Hebræorum.

Josue a 2584. ad 2600. 17

Annum agens 94. Mosi successit, Ducis potius, quam Judicis nomine.

Ab an. 2600 ad 2700
Othoniel a 2600. ad 2640. 40
Aod ad 2720. 80

Qui plures eodem tempore apud Hebræos fuisse aliquando Judices docent, vel aliena, vel parum consona sacris literis docent.

Falli videntur, qui post Aodum inter Judices Samgarum numerant.

Ab an. 2700 ad 2800
Debbora Prophet. ad 2760. 40

Fœmina supra viros fortis, Lapidoth uxor sub palma jus Populo dicebat. L. Judicum cap. 4.

Gedeon ad 2800. 40

Jerobaal cognominatus est; ex qua voce Hierombalus dictus est ab æquali Historico Sanchoniatone: Huetius.

Ab an. 2800 ad 2900
Abimelec a 2803. 3
Thola ad 2826. 23
Jair Galaadites ad 2848. 22
Jephte ad 2854. 6
Abesan ad 2861. 7
Ajalon ad 2871. 10
Abdon ad 2879: 8
Samson ad 2899. 20

Ab an. 2900
Heli Judex, & Pontifex ad 2939. 40
Samuel ad 2962. 22

He-

Hebræi Regem petunt, & impetrant 2962. AD 3023

Reges Hebræorum.

Saul f. Chusi ad an. 2979. 18

Primus Regum oleo Sancto unctus.

David f. Isai ad 3020. (*a*) 42

Salomon Davidis f. Templum inchoat 3023. (*b*)

TABULA II.

Religionis incrementa, & damna.

Phase, seu Pascha, solemnesque Azimorum feriæ a Moyse institutæ, partæ libertatis monumentum. AB AN. 2544 AD 2600

Lex a Deo data ad Sinam montem 2544. per Moysem, qui & Pentatheucum, & Jobi Historiam poeticè a se digestam describit.

Vitulus aureus adoratur 2544.

(*a*) Ex 1. Paralip. c. 22. & 29. David reliquit Salomoni in usum Templi auri Talenta 108000 cum solidis 10000, hoc est Siclis 20500: Argenti Talenta 1017000: quæ omnia ex Villalpando T. 2. p. 504 conficiunt ter mille ducentos octoginta duos milliones scutorum Ro., & præterea 134022: Ex eodem Villalp. ea auri Talenta æquarent cubum, cujus longitudo, latitudo, & profunditas esset palmorum Rom. 28 $\frac{81}{200}$ Talenta argenti Cubum, cujus etiam quodlibet latus esset palmorum Romanor. 72 $\frac{11}{30}$: Sed de Thesauris a Davide relictis vid. Differt. Calmet Tom. 1. p. 198. Præterea reliquit *æs, ferrum, ligna, omnemque pretiosum lapidem, & marmor Parium abundantissimè.* 1. Paralip. 29.

(*b*) In ædificium Templi elegit Rex Salomon Operarios de omni Israel 30 millia virorum: numeravit Proselytos, fecitque ex eis 70 millia, qui humeris onera portarent, & 80 millia, qui lapides in montibus cæderent. 3 autem millia, & 600 Præpositos operum populi. l. 3. Reg. c. 5, & 2. Paralip. c. 2. Summa omnium 193600, idque per annos 8, quibus ædificatum est Templum.

Aaron I. Hebræorum Pontifex, & Filii consecrantur 2545. (a)

Eleazar f. Aaroni in Pontificatu succedit 2583.

Primus Annus Sabbaticus 2595. sub Josue; is in libro cognomine res a se gestas consignavit. *SS. Interpr.*

AB AN. 2600 AD 2700

Pontifices Phinees, Abisue fil. Phin.

Cinæorum migratio amore solitudinis. Erant hi eorum quodammodo temporum Religiosi.

Michas Idoli author, quod Israelitæ nonnulli præsertim ex Tribu Dan usque ad Samuelis tempora coluere.

Primus Annus Jubilæus 2637.

Hebræi cum propinquis Chananæis, Hethæis, aliisque connubia jungentes, eorum Deos colunt, Othoniele, & Aodo Judicibus.

AB AN. 2700 AD 2800

Pontifices Bocci, Oza, Zarajas.

Sub extremis Aodi Judicis annis, vel statim ab ipsius obitu Israelitæ ad Idolorum cultum declinant.

Mortuis Debbora, & Baracco, rursus Deorum simulacra colunt Hebræi.

Baal a Gedeonis patre adoratur.

AB AN. 2800 AD 2900

Pontifices Nerajoth, & Amarias postremus e posteris Eleazari; eo enim mortuo, successit Heli, e nepotibus Ithamaris, quem Aaron secundo loco genuerat.

Baa-

(a) Rationale, de quo Exodi c.28. pannus erat ad pectus Pontificis quadratus, & palmaris habens 12 gemmas cum nominibus 12 Tribuum &c. *Pones*, inquit, *in Rationali judicii DOCTRINAM*, & *VERITATEM* (hebraice *URIM*, & *THUMMIM*) nempe in gravibus dubiis a Principe, aut Synedrio interrogatus Deus responsa revelabat per summum Sacerdotem, utentem Rationali, *duabus iis vocibus inscripto*. V. Salian. & Nat. Alex. ad IV. Æt. *Hoc oraculum desiit annis* 200. *antequam hæc commentaremur* (ait Josephus l.3. Antiq. c.8.: quod opus absolvit an. Chr. 93.) *irato Deo propter Legum suarum prævaricationem*.

Baalim, & Astaroth adorantur ab Hebræis.

Ruth uxor Booz, mater Obed, avia Davidis R.

Jephte, victis Ammonitis, voti reus filiam mactat 2849. (a)

Pontifices Heli primus e posteris Ithamaris, Achitob, Achimelech, Abiatar. AB AN. 2900 AD 3023

Saul divinitus electus in Regem contra Divinum præceptum parcit Agag, & rejicitur.

Achimelech Pontif. cum 83. Sacerdotibus jussu Saulis cæditur 2968.

David post adulterium, & Uriæ cædem monitus a Nathano Propheta resipiscit 2999.

TABULA III.

Hebræorum Politica.

Exploratores ex Phara solitudine in Palæstinam missi 2545. AB AN. 2544 AD 2600

Israelitæ in solitudine per annos 40.

Tribunal primarium Synedrium a Mose Jethri consilio institutum.

De varietate Politiæ Hebræorum sub Judicibus, sub Regibus in captivitate, & deinceps, Vide Calmet Tom.1. Diss. p.89. ex Sigonio, Seldeno &c.

Felicia Hebræorum bella in Palæstina, Josue Duce. Victoribus Israelitis Palæstina dividitur. (b)

Cum *Adonibezech 70. Reges, amputatis manuum, ac pedum summitatibus ad colligendas sub mensa sua ciborum reliquias adegisset, sicut fecit, ita reddidit illi Deus*, eumque captum Othoniel, *cæsis summitatibus manuum, ac pedum* mutilat 2601. AB AN. 2600 AD 2700

(a) Non mactasse ex voto Filiam ajunt *Hebræi, & Recentiorum plerique* ap. Calmet Diss. de Voto Jephte To.1.p.172. quam sententiam tuetur eruditissima Dissertatio, quam ab anno 1750. prælo paratam habebat Cl. P. Petrus Curti Linguæ Sanctæ Professor in Collegio Romano.

(b) Tum in Terra Sancta trecentæ octoginta urbes, sive oppida florentissima extabant, cum hac ætate earum quatuor vix notari possint. *Bocbartus in mappa apud Genebrardum.*

2601. L. Judicum c. 1. & Populum resipiscentem vindicat in libertatem.

Historia Michæ Levitæ, & clades Tribus Beniamin 2620.

Servitus I. Hebræorum sub Cusano ab anno 2623. ad 2631. per ann. 8. Liberantur ab Othoniele.

Servitus II. sub Eglone Moab. an. 18. cessat, occiso per Aodum tyranno 2669.

AB AN. Samgar Philistæos sexcentos vomere percussit sub
2700 Aodo. (*a*)
AD Judæorum Servitus sub Jabino Cananæo a 2721.
2800 ad 2740. a qua liberantur, victo per Debboram, & Baraccum Sisara, cujus lacte sopiti tempora trabali clavo Jahel trajecit.

Madianitis ann. 7. serviunt Hebræi, liberantur
AB AN. a Gedeone 2768.

Abimelechus Gedeonis f. cæsis 70. fratribus,
2800 tyrannidem occupat 2801.
AD Quarta Hebræorum Servitus sub Ammonitis per
2900 annos 18. ab an. 2832.

Jephte Ammonitas prælio vincit, & populum a servitute liberat 2849.

Samson, Dalila, quam deperibat, prodente, amissis cum coma viribus, Philistæis hostibus traditur, a quibus orbatur luminibus 2898.

AB AN. Ophni, & Phinees Heli ff. cæduntur in prælio
2900 a Philistæis, capitur Arca, Heli obit ex casu 2959.
AD Israelitæ Philistæos vincunt in Maspha 2960.
3023 David in monomachia Goliam interficit 2971.

Saul

(*a*) Ap. Calmet To. 1. *Diss. de Suppliciis S. Scripturæ* exponitur *usus crucifigendi apud Judæos*, *supplicium Laquei*, *Carcer*, *Vincula detentorum in Carcere*, *supplicium Tympani*, seu Bacillorum uti vult Scholiastes Aristophanis, *pœna Exterminii*, *supplicium Flagrorum*, *Gladii*, *Ignis*, *Serræ*, *Præcipitii e Saxo*, *Lapidationis*: *Ad hæc sub spinis*, sive *sub Animalium pedibus conterere*, *in foveas cineribus plenas dejicere*, *noxios decalvare*, *supplicia fuere apud Hebræos usitata*. Hæc vide ibi eruditè exposita.

Saul de Amalecitis, & aliis victor, a Philistæis victus se ipsum confodit 2979.

David feliciter præliatur ab an. 2991. ad 2996.

Absalon Ammonem fratrem interficit 3002.

Davidem patrem Absalon regno pellit; sed mox, dum fugiens crinibus pendet e quercu, a Joab confoditur 3009.

David movet in Philistæos, illosque quatuor præliis profligat a 3012. ad 3014.

TABULA IV.

Res supra naturam.

Transitus populi per mare Rubrum ad Mosaicæ Virgæ contactum divisum 2544. Ab An. 2544 ad 2600

Columna nubis, atque ignis Dux Populi Hebræi, Motore Angelo ex c.14. Exod. v.19. Item manna e Cœlo, aqua e rupe. (*a*) Chore, Datan, & Abiron Mosi, & Aaroni obtrectantes vasto terræ hiatu absorbentur.

(*a*) Prodigium hoc calumniati sunt Ethnici Fabula de Asino a Judæis culto, ejusque capite in Hierosolymitani Templi penetralibus consecrato, quasi fontem sitientibus in Deserto monstrasset: Id narrant *Tacitus Hist. l.*5. *c.*3. & 4., *Plutarchus Symposiacon l.*4.*q.*5. *Democritus Historicus l. de Judæis*, ut refert *Suidas* ex *Apione* Grammatico, qui sub Tiberio, Cajo, & Claudio vixit: Inde factum, ut eadem calumnia Christianis impingeretur, de qua Tertullianus Apol. cap.16.: *Nam, & quidam somniastis caput asininum esse Deum nostrum*. Qua ratione tam late manaverit hæc Fabula disquirunt Eruditi ap. Nat. Alexand. ad IV. Æt. c.7. ar.1.Bochartus *Hierozoic. l.*11. *cap.*18. sic censet; Cum Ægyptii vel in Scripturis legerent, vel a Judæis, qui in Ægypto frequentes erant, audirent Sacerdotem in loco sancto *Pi-Jao*, hoc est *os Domini* consuluisse, (iis enim vocibus hebraica Scriptura uti solet) vocem Hebræam *Pi-Jao* in *Pieo*, quæ Ægyptiaca lingua *Asinum* sonat, commutarunt.

Sol fiftitur ad imperium Jofue 2584. Hierichuntis muri concinentibus Hebræorum tubis cadunt 2584.

AB AN. 2600 AD 2700 Cum tot præcedenti fæculo prodigia per Moyfem, & Jofue patrata fuiffent, eaque adhuc a Nepotibus paffim celebrarentur, Ifraelitæ novis ad afferendam Religionis veritatem non indigebant, quare hinc fortaffe factum eft, ut nullum hoc ævo contigiffe memoretur.

AB AN. 2700 AD 2800 Debbora, accepto divinitus per Angelum mandato, Baraccum ad bellum contra Madianitas vocat 2740.

Gedeon, Angelo hortante, Baalis Idolum, & lucum evertit 2768.

Idem roris, ac velleris miraculo confirmatus per viros 300. tubis, ac lampadibus armatos, Madianitas profligat 2768. *Qui mutua fe cæde truncabant*. L. Judic. c.7.

AB AN. 2800 AD 2900 Angelus uxori Manue Samfonis ortum prænunciat 2861.

Samfon fitiens ex afini maxilla, qua hoftes trucidarat, fufis ad Deum precibus, fontem elicit.

Idem, receptis cum capillo viribus, concuffis, confractifque columnis domus ejus, unde ludentem ipfum Philiftæi fpectabant, ædium ruina, victor hoftium oppreffus eft.

AB AN. 2900 AD 3023 Arca Dei apud hoftes captiva ingentes hoftium Diis, corporibus, agris clades infert 2939.

Arca plauftro impofita nullo rectore a Vaccis duabus in fines Hebræorum devehitur 2940.

Bethfamitarum 70. *viros, & quinquaginta millia plebis Dominus percuffit*, 1. Reg.6. Arca curiofius fpectata. Ea transfertur in Sion: Oza, illam aufus contingere, illico perit 2990.

Peftis divinitus immiffa ob numeratum juffu Davidis populum, Angelo gladium condente ceffat 3017.

Salomon poft oblatum in Gabaon Sacrificium, a Deo Sapientiam in fomnis petit, & impetrat 3022.

TA-

TABULA V.

Monarchæ Assyriorum.

AMyntes ad 2566.	45	Ab an.
Belochus ad 2590.	25	2544
Hujus filia Atossa, sive Semiramis, quæ cum pa-		ad
tre annos 12. *regnavit, & sub Columbæ specie*		2600
culta est a Syris: sed hoc aliqui ad primam Semi-		
ramidem referunt.		
Balatores, sive Bellepares ad 2620.	30	
Lamprides ad 2651.	30	Ab an.
Sosares ad 2671.	22	2600
Lampares ad 2700.	30	ad
Panyas ad 2745.	45	2700
Sosarmis ad 2764.	19	
Mitræus ad 2791.	27	Ab an.
Theotamus ad 2823.	32	2700
Hoc sæculo, seu 1267. ante æram vulgarem,		ad
sive m. 2787. Usserius cum multis recentioribus		2800
locat Ninum Beli Filium, qui Assyriorum fundavit		
Imperium. *V. Usserium in Chronologia.*		
Tenteus ad 2863.	40	Ab an.
Thineus ad 2893.	30	2800
Dercylas ad 2934.	40	ad
Hoc sæculo, ad annum Mundi, qui nobis est		2900
2830., Usserius in *Chron*, Semiramidem Nini uxo-		
rem toti Asiæ imperasse scribit. Sed Usserii ratio-		
nes non id videntur evincere. *Vide Dissert. his*		
Tabulis adnexam.		Ab an.
Eupales ad 2971.	38	2900
Laosthenes ad 3016.	45	ad
		3023

TABULA VI.

Regna, & Respublicæ in Græcia.

SIcyone regnant Corax 30. Epopeus 35. Lao-	Ab an.
medon 40. *Euseb.*	2544
Argis regnant Triopas 56. Crotopus 21. Stene-	ad
lus 9. Inachidarum ultimus.	2600
Post hunc Danaus Ægyptius, pulso Gelanore,	
regnat 50. *Ab eo Danaidæ.*	

Athe-

Athenis regnant Cranaus 9. Amphyction 10. Erichtonius 50.

Lacedæmoniorum Regnum incipit 2570.

Lelex I. Lacedæmoniorum Rex indigena.

AB AN. 2600 AD 2700

Sicyone regnant Sicyon, a quo regio dicta est Sicyonia 45. Blybus 40.

Argis Lynceus, Danai ex fr. Ægypto nepos 40. Abas 23. Proëtus 17.

Athenis Pandion 40. Erechteus 50.

Erectheo Athenis regnante mysteria (Eleusinia) Cereris instituta sunt ab Eumolpo, ut testatur Eusebius, *sive ab ipso Erectheo; qui ea ex Ægypto cum magna frumenti copia invexit, quo tempore Athenienses Annonæ difficultatem patiebantur.* Ægyptium fuisse Erectheum docet Diod. Sic. l. 1. *Alios Eleusiniorum Mysteriorum auctores celebrant Homerus Hymno in Cererem, Pausanias L. 2. Clem. Alex. in Protreptico, Tertull. Apol.* 21.

Lacedæmone Myles, Eurotas.

Corinthiorum Regnum incipit 2645.

Sisyphus, a quo reges dicti Sisyphidæ Rex I. Ornithion II.

AB AN. 2700 AD 2800

Sicyone regnant Janiscus 42. Phestus 8. Adrastus 4. Polyphides 3.

Argis Acrisius Danaës pater 32. quo per imprudentiam a Perseo Danaës filio interempto, regnum Mycenas transfertur 2742.

Mycenarum Rex I. Perseus 57. Taphius 17.

Athenis Pandion II. 25. Ægeus 48.

Lacedæmone, Lacedæmon, Amyclas, Argolus, Cynortas, Oebalus.

Corinthi regnat Thoas.

AB AN. 2800 AD 2900

Sicyone regnant Pelasgus 20. Zeusippus 33. Sacerdotes post illum 33.

His ab Agamemnone potestas omnis erepta.

Mycenis Sthenelus 8. Eurystheus 43.

Atreus, & Thyestes 8. Agamemnon 17. Ægystus 7. Orestes 7.

Athenis Theseus 31. Mnestheus 16. Demophoon 33.

Lacedæmone Tyndarus, Castor, & Pollux, Menelaus, Orestes.

Co-

Corinthi Damophon, Propodas.

Athenis regnant Oxynthus 13. Aphiadas 1. Thymoëtes 8. Melanthus 12. Codrus ultimus Regum 17.

Ab ann 2900 ad 3023

Lacedæmone, Orestes, Thisamenus.

Mox Heraclidæ.

Mycenis Orestes, Thisamenus, Penthylus, Cometes Orestis ff.

Corinthi Dorydas, Hiantidas Sisyphidarum ultimi. Ex Heraclidis Alethes & Ixion.

Heraclidæ Ducibus Temene, Ctesiphonte, & Aristodemo Aristomachi ff. 2951. *redeunt in Peloponnesum. Temenes Argorum, Alethes Corinthi, Eurysthenes, & Proclus Lacedæmonis potiuntur. Ex his duo semper Reges apud Lacedæmonas.*

TA-

Ad Græciam illustrandam, de qua est Tabella præcedens, facit duplex Migratio, *Æolica*, & *Jonica*: Nam *Penthilus Orestis* fil. progressus est in Thraciam annis 60. post Trojæ excidium sub adventum Heraclidarum in Peloponnesum. Inde Lesbum occupavit. Eodem tempore *Cleva*, & *Malæus ex Agamemnonis* stirpe cum copiis inAsiam trajecerunt, & *Cumam* condiderunt. *Echelatus Penthili* fil. Coloniam duxit in *Cizicenam*, circa Daschilium; *Grais* usque ad Granicum fl. progressus est. *Graidi* Echelati fil. *Penthili* Nepoti Coloniam ducenti, Lacedæmonii auxilio fuerunt, regnante *Agide*. Hic regionem inter *Joniam*, & *Mysos*, quæ *Æolis* vocatur, occupavit. Ita Strabo L.8. Pausanias L. 3. De Migrationis hujus Epocha Herod. in vit. Homeri.

Ad extrema Davidis tempora facta est *Jonica Migratio* quatuor ætatibus post Æolicam teste Strabone L.13. Tunc magna vis Græcæ Juventutis in Asiam se effudit Duce *Jone*, & maritimæ regionis nobilissimam partem occupavit, quæ inde *Jonica* appellata est. Hac in regione XII. conditæ sunt Civitates. Atque in *Caria* quidem tres erant sitæ *Miletus*, *Myus*, & *Priene*: Illæ vero in Lydia *Ephesus*, *Colophon*, *Lebedus*, *Teos*, *Clazomenæ*, *Phoceæ*: reliquæ sunt *Samus*, & *Chius*

TABULA VII.

Regna, & Principatus extra Græciam.

AB AN. 2544 AD 2600

IN Ægypto Reges Pastores usque ad finem XII. sæculi post diluvium.

Inter Memphitarum Reges ibidem memoratur Pharao Cenchris, qui fugientes Hebræos insequens Rubri maris fluctibus haustus, cum suis interiit.

Trojæ Rex I. Dardanus Jovis, & Electræ f. Atlantis nepos ab anno 2574. 31. mox Erichtonius 65. (a)

AB AN. 2600 AD 2700

In Ægypto præter Tanitas Pastores, regnant apud Thebanos Maris, Siphoas, Phouron, seu Nilus.

In Creta Jupiter Taurus, a quo rapta est Europa. Post eum Minos, Rhadamantus, Sarpedon fr.

Trojæ Rex Tros, a quo dicta Troja 70. *Hic ex Cal-*

Chius in Insulis, *Eritbræ*, in Continenti. Hæ omnes *Jonicæ* appellabantur. Herod. L.1. c.142. & 148. Strabo L.4. Ælianus L.9. Pausanias in Achaicis, Euseb. in Chron. Clem. Alex. L.1. Stromatum: Vide Nat. Alex. ad IV. M. Æt. Labbe in Chron. consignat *Æolicam* Duce *Penthilo* ad an. 2951. *Jonicam* Duce *Tisameno* fr. ad an. 3010.

(a) Hoc sæculo celebres fuerunt in Africa Coloniæ Phænicum Josuem fugientium, de quibus Procopius L. 2. de Bello Vandal. c. 10. *Tunc temporis* (sub Josue) *Maritima omnis regio a Sidone ad Ægypti fines Phænice dicebatur: Ubi* (Jesum Nave filium) *vinci non posse intellexerunt relicta patria... in Africam concesserunt, quare totam usque ad Columnas Herculeas obtinuerunt, multisque urbibus conditis frequentarunt. Phænicum lingua etiamnum utuntur incolæ, Castellum quoque struxerunt in Urbe Numidia, ubi est Urbs jam dicta Tigisis. Ibi ad fontem columnæ e lapide candide visuntur duæ, quæ incisam Phænicum literis, & verbis sententiam hanc servant: NOS II SUMUS, QUI FUGIMUS A FACIE JESU LATRONIS, FILII NAVE.*

Callirrohè pater Ili, Ganimedis, & Assaraci, a quo genitus Anchises Æneæ pater.

In Ægypto Reges Thebani, & Tanitæ Pastores. Ab an. 2700 ad 2800

In Creta Jupiter III. Saturni f. pulso patre. *Hujus fr. Neptunus, & Pluto.*

Trojani Reges Ilus, a quo Ilium 54. Laomedon. 36.

Latii, seu Aboriginum Rex I. Janus a 2724. 35. Post eum Saturnus ex Creta profugus 36. Picus f. 37.

In Ægypto, regnant apud Thebanos Thumnosi, pulsi Pastores, qui post annos 13. redeuntes iterum pulsi ab Amenophe. Ab an. 2800 ad 2900

In Creta Minos II. Ariadnæ Androgei, & Phædræ pater.

Trojani reges Priamus, sub quo Troja eversa 40.

Latii Reges Faunus 44. Latinus 46.

Æneas Troja profugus ducta Lavinia Latini f. 4. Ascanius f. 38.

Lydorum R. primus Argon Herculis f. 2835. Post eum ignoti Successores ad Candaulem.

In Ægypto apud Thebanos ex Manethone regnat Orus, sive is, de quo dictum, sive alius. Mox tota regio in ditionem unius redigitur. Memorantur præcipue Acencheres tres, Rhamesses duo. Ab an. 2900 ad 3023

Latini Reges Silvius Posthumus 29.

Ab hoc Reges Albæ dicti Silvii.

Æneas Silvius 31. Latinus II. 51.

Tyriorum Rex I. Abibalus 2984. & post cum Hiram f. Davidis amicus 60.

Sibdagerus primus tria simul regna possidet, Sveciam, Norvegiam, Gothiam 3940.

Danus primus apud solos Danos, iisque nomen facit.

Nugari videntur, qui Albionem Britanniæ nomen hoc ævo a Brito, sive Bruto Ascanii filio consecutam tradunt, docentes eum illic primum regnum auspicatum, cum ante habitaretur a Gigantibus.

TAAULA VIII.

Bella.

Ægyptus Rex, qui & Ramesses post decem annos in exteris expeditionibus insumptos Pelusium redit, 2572. unde Armais, qui & Danaas, Ab an. 2544 ad 2600

naus, cum reducem fratrem suum Ramessem, sive Ægyptum fugeret, in Græciam devenit: *Usserius* in Chronico ex Diodoro, & Syncello.

Argivi Gelanore pulso se huic Danao exuli tradunt, qui Ægypti fratris quinquaginta filios per totidem desponsatas illis filias interfecerat evadente solo Lynceo. Diodor. Sicul. l.1. Petav. in Chr. ex Euseb.

AB AN. 2600 AD 2700 Eleusinii, adscito Eumolpo Thrace, bellum cum Atheniensibus gerunt 2669.

Tros in Tantalum Mœoniæ Regem, qui Ganimedem rapuerat, arma movet 2678.

Tantali jussu, qui Phrygius Jupiter est appellatus, in navi, cui Aquilæ nomen erat, avectus est. Hinc fabula.

Bacchi Jovis, & Semeles filii Indica expeditio 2720. Is dictus etiam est *Liber*, *Dionysius*, seu *Dionysios*.

AB AN. 2700 AD 2800 Persei Jovis, & Danaes f. expeditio, in qua Medusam obtruncat; Andromedam Cephei filiam liberat 2733.

Siculi, qui Latio pulsi per Aborigenes a Morge Itali f. sedes acceperant in Oenotria, Siculo tandem Duce, Trinacriam armis occupant, quæ ab illis Sicilia est appellata 2770.

Amphitruo Alcmenæ maritus armis inclytus cum Telebois bellum gessit.

AB AN. 2800 AD 2900 Septem ad Thebas Duces Adrastus, Tydeus, Polynices, Amphiaraus, Hippomedon, Capaneus, & Parthenopœus variis casibus periere an. 2833. Eodem spectant Eteocles, Jocasta Lay uxor, Creon, Menœceus, Antigone, Electra, Tiresias, Manto &c. *Labbé in Chron.* Duce Alcmæone Amphiarai filio Epigoni, hoc est filii illorum VII. Principum, qui Thebas oppugnarunt, Thebis potiuntur 2843.

Amazones Asiam armis occupant; mox in Atticam irrumpentes ab Hercule, & Theseo superantur 2845.

At Amazonum in Atticam irruptionem novennio post Herculis Olympia, ejusque obitum constituit Petavius in Chron. ex Vet. Chronologo ap. Clementem Alexandrinum.

Sel-

Bellum Trojanum ob Helenam Menelai uxorem a Paride raptam 2861.

Troja capta, & incendio consumpta 2870.

Bellum Æneæ cum Turno 2872. (a)

Heraclidæ Athenis bello infesti, sed victi se devovent. AB AN. 2900 AD 3023

Amazones per Asiam arma circumferunt 2906.

Imo etiam per Africam ex Diodoro Sic.l.3. Bibl. *Sed fabulosam Amazonum narrationem judicat Strabo lib.11. Geogr.*

Heraclidæ, hoc est Herculis posteri, Peloponnesum occupant, Ducibus Temeno, Ctesiphonte, & Aristodemo 2951.

TABULA IX.

Disciplinæ severiores.

Tota doctrinarum gloria erat adhuc apud Chaldæos, Ægyptios, & Indos. AB AN. 2544 AD 2600

Mercurius II. sive Hermes Ægyptius Trismegistus, quia Rex, Sacerdos, Philosophus collegit doctrinæ monumenta, quæ Mercurius I. jusserat in stelis describi, vulgavitque primus.

Suppostitii tamen libri Pemandræ, & Asclepii nominibus inscripti.

Endymion pastor in Cariæ monte Latmo ob Lunæ cursum diligentius observatum, ejus amator a Poetis dictus.

Arithmeticæ inventum Phœnicibus tribui consue-

(a) Natali Alexandro ad IV.M.Æt. longe probabilius videtur Æneam nunquam in Italiam venisse, idque sex rationibus eruditè contendit. Saltem *Deos Penates* Trojæ, ac *Palladium* non advexisse secum in Italiam evincunt ex Varrone S. Aug. L.4. de Civ. c.31.& Plutar.in *Numa*: *Priscis*, inquit, *temporibus apud eos* (Romanos) *nulla fuit imago Dei, neque ficta, neque picta; sed primis 170.annis Templa ædificabant sine ulla imagine in eis, ut qui putarent res meliores non esse repræsentandas per deteriores, neque posse Deum aliter, quam mente concipi.*

Ab an. 2600 ad 2700 fuevit, quia mortalium primi mercaturam exercuisse hoc ævo censentur; sed ejus inventio, ut monuimus, longe vetustior.

Mercurius Ægyptius hujus nominis quintus, *ex Cicer. & Lactant.*

Ab an. 2700 ad 2800 Antandri in urbe sub Ida Phrygiæ monte literarum Academiam floruisse docet *Athenæus*.

Orpheus apud Ethnicos omni disciplinarum genere celeberrimus. (*a*)

Ænigmatibus hujus ævi sapientes exercebantur, ut

(*a*) Ad Mosis exemplar expressum *Orpheum* doctissimus *Huetius* multis contendit in *Demonst. Evang. Prop.* 4. *c.* 8. §. 19. Hæc inter alia. Ægyptum se adiisse prædicat *Orpheus* in adscriptis illi Argonauticis, & hausisse reconditas Ægyptiorum disciplinas: Ægyptius fuit Moses, & eruditus omni sapientia Ægyptiorum: Philosophus, & Theologus celeberrimus apud veteres audiit *Orpheus*: Philosophus fuit *Moses*, qui veras Mundi origines primus in librum retulit: Theologus qui primus de Deo scripsit, sacrosque ritus Hebræos docuit. Tabulas ab *Orpheo* descriptas commemorat *Euripides in Alcest:*, Moses Leges divinas in Tabulis exaratas a Deo accepit, & tradidit. Ephemerides, & Dodecaëterides *Orpheo* adscribuntur a *Tzetze Chiliade* 12. Histo:. 399. eumdemque de bonis, & malis diebus scripsisse tradunt *Moscopolus*, & *Proclus* Commentatores Hesiodi: Festa solemnia suis temporibus Moses assignavit: In aliis plurimis comparationem prosequitur *Huetius*, & ex eo *Nat. Alex.* ad IV. M. Æt.

Cum quo præterea animadvertendum, quod *Orpheum* fabulosum esse nomen, & revera nunquam fuisse scripserit *Aristoteles* teste Cicer. L. 1. de Nat. Deor. *Orpheum Poetam docet Aristoteles nunquam fuisse*. Ita etiam Dionysius quidam a *Suida* laudatus. *Androtion* apud *Ælianum* L. 8. *c.* 6. *Var. Hist.* docuit nunquam literarum notitiam Thracas habuisse, imo litterarum usum in turpissimarum rerum censu posuisse, unde colligit perperam inter sapientes *Orpheum Thracium* recenseri.

at apparet ex Samfonis Hiftoria, & Œdipodis fabula. Ab an. 2800

Perfeveravit idem fapientiæ experimentum ad Æfopi fabulatoris tempora, ut e Sabæ Reginæ Salomonem adeuntis Hiftoria, & ejufdem Æfopi Vita licet agnofcere. ad 2900

Najoth, hoc eft, ut interpetratur Chaldæus: *Domus doctrinæ*, Sedes erat Samuelis, in urbe, five agro Ramathæ, in qua Hebræos adolefcentes facris literis informabat. *Abulenf. Serarius*. Ab an. 2900 ad 3023

Abela Paleftinæ Accademia. *Cornel. & alii in cap.20. l.2. Reg.*

TABULA X.

Jurifprudentia. Medicina.

IN Sina Monte leges a Deo acceptæ, Hebræis per Moyfem datæ. Ab an. 2544

Eodem prorfus anno 2545. quo Moyfes Synedrium inftituit, Athenis Areopagum conftitutum fcribit *Salianus*. ad 2600

Moyfem Medicæ artis peritum, ac proinde ob hoc etiam ex eo Æfculapium effictum a Græcis fabularum architectis contendit Huetius *in Demonft. Evangel.* Prop.IV. cap.VIII. n.VI.

Vetuftiffimum Codicem Chafter, Religionis dogmata complexum per hæc tempora a Deo traditum Bremavio Patriarchæ fabulantur Indi. *Huetius* Prop.IV. cap.VI. Ab an. 2600 ad 2700

Minos Cretenfibus, Rhadamantus Lyciis jura feveriffima tradunt.

Melampus Argivus Medicus Rege Proeto. Huic templum erectum, & facrificia ftatuta fcribit Paufan. l.1. *Libri tamen, qui fub ejus nomine prodiere, fuppofititii cenfentur*.

Mercurius Ægyptiorum Legislator. Cic.3. de Nat. Deor. Lactant. l.1. c.6. (*a*) Ab an. 2700

Indi

(*a*) De Ethica, & Civili Ægyptiorum Difciplina hæc *Porphyrius* L.4. de Abftinentia §.10. *Cum condiunt nobiles defunctos, alvum privatim eximunt*,

Indi a Baccho domiti, & mansuetiorum legum cultu imbuti sunt. *Arrian. de Gestis Alexand.*

AD 2800 Acrisius Argivorum R. Amphyctiones, gravissimum Græciæ Concilium instituit. Alii tradunt ab Amphyctione Heleni f. constitutum. Constabat primo ex duodecim, postea ex pluribus Græciæ Civitatibus. *Strabo l. 9.*

AB AN. 2800 AD 2900 Atheniensibus a Theseo leges datas Plutarchus docet in Vita ejusdem.

Chiron medicus Panaceæ inventor, & Achillis præceptor.

Æsculapius Chironis discipulus, & Medicorum celeberrimus apud Græcos, qui ab Ægyptio Æsculapio hoc ei nomen fecere. Cic. l. 3. de Natur. tres Græcorum Æsculapios agnoscit.

Machaon, & Podalirius Æsculapii filii, & artis hæredes Trojani belli tempore curandis vulneribus celebres.

AB AN. 2900 AD 3023 Italus Telegoni f. leges Œnotriis tulit. *Hygin. fab.* 127.

Prodicus Æsculapii discipulus medicinam instituit, quam Jatraslepticen vocant. *Plin. l. 29. c. 31.*

Jatraleptice medicina apud veteres erat, quæ unguentis, & perfrictionibus medebatur corporis morbis. Jatralyptæ, *hi quorum opera Medici in ungendo utebantur*.

TA-

---

munt, & in arca reponunt, dein arcam ad solem attollentes eum invocant, uno ex Libitinariis orationem habente, quam Euphantus ex lingua Ægyptiaca transtulit: Domine Sol, Diique omnes, me accipite, & Diis Contubernalem tradite. Ego enim Deos, quos mihi parentes commostrarunt, piè colui; Et illos, qui corpus meum genuerunt, semper honoravi, neque occidi quemquam, neque deposito fraudavi; neque aliud inexpiabile malum admisi. Si vero peccavi vel edendo vel bibendo quod fas non erat, non per me peccavi, sed per ista (ostendens arcam, in qua erat venter). Atque hæc locutus, in fluvium eam conjicit: reliquum autem corpus tamquam purum condit.

TABULA XI.

Literæ Humaniores.

POesis exortum agnoscunt plerique in Moysis, & Mariæ Cantico post transitum maris Rubri 2544. (*a*) — AB AN. 2544 AD 2600

Zoroastris enim Poemata ab Hermippo illustrata, supposititia censentur.

Cadmus Europam sororem quærens literas e Phœnicia deportat in Græciam 2596.

Phœmonoe Vates Delphis reddit oracula heroicis versibus, quorum primus Latinè redditus fuisse fertur a Strabone l.9. Geographiæ. — AB AN. 2600 AD 2700

Et pennas volucres & apes date mella, favosque.

Olen Lycius hymnos composuit, qui cantari solebant in Delo. *Her. l.*4.

Li-

(*a*) Moyses poetis omnibus præluxit, Jobi Historiam spondaicis versibus repræsentavit, & Cantica, seorsum illud Deuteronomii 32. Elegiaco Carmine, ut versibus alternatim senis, & quinis constent pedibus, *Euseb. l.*11. *Præp. c.* 3. *Hier. ex Josepho*. Ad quos modos tria extant apud Isaiam Cantica Vineæ, Urbis Sion, & Ezechiæ: *Isidorus*. Quod æmulati Græci veteres Hexametris suas cantiones, & odas conficiebant. Primus enim Alcman Lacedæmonius, Olympiade 27. idest an. M.3385. sive octo, & amplius post Moysem sæculis introduxit *to exametrois melodein*, *SUIDAS:* Non dubium quin audierat Hebræos Davidem, Salomonem, Jeremiam suaves alios modos, & mensuras excogitasse. De quibus poematibus suo loco. Quare heroicum carmen oraculo Pythio non debemus, quamvis ante Trojanum Bellum probetur fuisse, ut *Plinio* visum est L.7. *c.*56. Multo minus Homero, ut *Horatio* placuit *in Arte poetica*. Hoc nobile inventum Judæis invidet, & detrahit Julianus Apostata ap. Cyrillum L.7. contra eumdem. *Hæc in Chronico Genebrardus Hebraicæ linguæ peritissimus.*

Linus Thebanus Rythmorum, & melodiæ apud Græcos inventor, Orphei magister. (a)

AB AN. 2700 AD 2800 Sanchoniaton Phænix Historicus, post Moysem antiquissimus, a quo didicit.

Sunt qui credant confictum a Porphyrio Scriptorem: Calmet Diss. de Orig. Idololat. T. 1. p. 460.

Pittheus Thesei maternus avus eloquentiæ primus præcepta proposuit.

Debbora Vates, & Poetria, ut liquet ex ejus Cantico.

Orpheus Poeta. *Carmina tamen illius nomen præferentia merito tribuuntur aliis Auctoribus.* (b)

Musæus Hymnographus Orphei discipulus.

AB AN. 2800 AD 2900 Eloquentiæ tria genera in Menelao, Nestore, & Ulysse apud Homerum plerique agnoscunt.

Paris Alexander Antandri sub Ida monte literis excultus Ceston Veneris scribit. *Athenæus*.

Daphne Tiresiæ filia Poetria nobilis, e cujus carminibus profecit Homerus.

Nicostrata, quæ carminibus reddens oracula, dicta est Carmenta ex Arcadia cum Evandro literas affert in Latium.

A Palamede plures Græci characteres inventi.

AB AN. 2900 AD 3023 Samueli Judicum, & Ruth Historiam plerique omnes tribuunt, ac simul partem primam libri, qui Samuel inscribitur. *SS. Interpret.*

Davidi Sacrorum Poetarum principi præcipuam Psalmorum partem adscribimus. *SS. Interpr.*

Idem

(a) *Linum fabulosum putat Huetius in Demonstrat. Evang.*

(b) Carmina, quæ Orphei nomen ferunt, Laudant Aristobulus ap. Euseb. L. 13. Præp. Ev. S. Just. in Paræn. S. Cirillus Alex. L. 1. c. Julianum, & Suidas: tamen eruditis conficta videntur, & ex segminibus SS. Codicum a veteribus Christianis consuta. Argonautica sunt cujusdam Crotoniatæ, qui Pisistrati temporibus floruit *ex Suida*: Hymni, & Liber de Lapidibus sunt *Onomacriti*, *ut Tatianus* Or. c. Gentes, & *Suidas* scribunt. *Orphicum Carmen Pitagorei ferunt cujusdam fuisse Cercopis*, ut refert ex Arist. Cic. 1. de Nat. Deorum.

Idem Odas, Hymnos, Psalmos, & alia Cantica scripsit metro vario. *Genebr.*

Syagrius Poeta Græcus, teste Æliano, Bellum Trojanum ante Homerum cecinit.

TABULA XII.

Artes. Nova inventa.

Cum Dii sub animalium formis in Hieroglyphicis notarentur, prima apud Ægyptios Deorum simulacra fuere animalia, & præcipue Boves. AB AN. 2544 AD 2600

Hinc & Vitulus aureus Hebræorum, Ægyptios imitantium.

Trochilus currum primus jungit 2507. Alii id tribuunt Erichtonio R.

Panathenæa Festa, seu Ludi Athenis a Theseo sub Ericthonio Rege instituti in honorem Minervæ. An.2566. *Isocrates* in Panathenaico. A Latinis Quinquatria appellantur.

Hercules Phænicius, seu Tyrius purpuram a cane maxillas cruentato edoctus monstravit. Huic postea humanis victimis sub Moloch nomine litatum est. *Vid.Calmet T.1. Diss. p.*81.

Ida monte conflagrante incolæ Dactyli ferri fundendi rationem discunt 2613. Petavius in Chron. x Thrasillo ap. Clem. Alex. l.1. Strom. AB AN. 2600 AD 2700

Acrisius, & Proëtus Argivi Clypeum primi adhibent in bello.

Isthmiorum ludorum institutio per Pelopem Tantali filium Pisæ Regem 2693.

Orpheus Lyristes celeberrimus feras, sylvas, & saxa, hoc est rudes homines traxisse scribitur. AB AN. 2700 AD 2800

Pluto Jovis frater funerum pompam primus adhibet, & inde Inferorum Deus a Poetis dicitur.

Neptunus Jovis pariter fr. Nauticæ rei, cui præerat peritissimus, Maris Deus appellatur.

Per hæc tempora Chii ab Oinopione edocti vinum nigrum primi exprimunt, & vicinis Urbibus commonstrant. Athenæus l.1. c.20.

Argonautæ clarent, inter quos Jason 2793. Eorum ductor Tiphys.

Ab an. 2800 ad 2900 Hercules Alcmenæ f. Olympicos ludos restituit 2836.

Dædali inventa promovendis artibus opportuna, Ascia, Serra, Perpendiculum, Terebra, Glutinum, Ithyocolla.

Idem primus in statuis apertos oculos, & crura disjuncta, & brachia a corpore disparata faciens, hominum admirationem obtinuit. *Diodor. l.4.*

Idem primus navibus aptavit vela, quæ a Poetis in alas conversa sunt.

Latrunculorum ludus a Palamede inventus.

De hoc ludo Dissertationem eruditissimam habet Cl. P.Carolus de Aquino in Lexico Militari. V.Latrunculi.

Ab an. 2900 ad 3023 Apaturias (a), hoc est Deceptionis festum ab Athenienfibus institutum, cum Xanthus Bœotorum Dux Melanthi astu cæsus esset. *Polien.Stratag.l.1.*

Regem hunc Atheniensium alii Thimœtem appellant apud Eusebium, traduntque Melanthum ejus fuisse Successorem.

TABULA XIII.

Natales Urbium, Architecturæ Operæ.

Ab an. 2544 ad 2600 Corinthus instaurata, quæ prius Ephira dicebatur. *Euseb.*

Dardanis, quæ postea Troja dicta est, a Dardano conditur 2574. Fabularum seges.

Del-

(a) Sub Sampsonis tempora Athenienses certabant cum Bœotis de Cœlenis in confinio; Convenit ut res duello transigeretur inter Xanthum Bœotorum Ducem, & Atheniensium Regem Thymœtem, in cujus Regnum, eo quod duellum detrectaret, substitutus Melanthus, qui pugnaturus, *inique*, inquit, *Xanthe & contra pactum facis; adversus solum enim cum altero processisti.* Cumque admiratus ille, quisnam se comitaretur, respexisset, adversum uno ictu confecit. Ita refert Frontinus L.2. Stratagematum c.5. Hinc *Festum Deceptionis*, de quo Poliænus L.1. Stratagem. Herodotus L.1. c.142., & Suidas.

Delphicum Templum Apollini sacrum.

Thebæ in Bœotia per Cadmum conditæ 2620. *Seu potius Cadmia, cui postea adjectæ Thebæ.* AB AN. 2600 AD 2700

Corinthus per Sisyphum iterum instaurata 2630.

Amphion Thebas mœnibus cingit 2460. *His per conciliatos blanda oratione agrestes homines extructis, magnam Poetis mentiendi licentiam fecit.*

Nysa urbs prope Indum fluvium a Baccho condita. Cyzicus in Hellesponto fundata 2771. AB AN. 2700 AD 2800

Miletus Coloniarum postea multitudine celebris in ora maris Ægei 2779.

Tyrus in Phœnicia instauratur 2783.

Laomedon Trojæ muros erigit 2794. mox, ob negatam Herculi, & sociis pactam mercedem ab illis obtruncatur.

Labyrinthum Cretensem a Dædalo 2890. elaboratum plurimi scribunt; (a) sed revera Labyrinthus nil aliud fuit, quam ingentes, ac tortuosæ secturæ, (b) quæ ad radices Idæ montis actæ sunt, cum lapides ad Gnosson, aliasque urbes condendas exciderunt. *Huetius in Dem. Evang.* AB AN. 2800 AD 2900

Scylacium in Brutiis Atheniensium Colonia.

Laurentum ab Ænea conditum 2872. (c)

(a) Nempe *Diodorus Siculus l.1.*, & *Plinius l.36. c.13.* ejusque exemplar sumptum ex Ægyptio Labyrintho, quem describit *Herodotus l. 2. cap.148.*

(b) Visuntur etiamnum ex Lapidicinæ, ut testatur *Bellonius*, qui eas perlustravit *l.1. Observationum c.6.* Minoem tradit *Strabo l.10.* ædificasse Gnosson, ideo Minoes jussu conditus dicitur Labyrinthus. *Vetus Ethimologus Græcus*, & *Cedrenus in Synopsi p.122* hunc Labyrinthum dicunt fuisse antrum; *Eustathius* Scholiastes *Homeri in Odyssæa* nihil aliud fuisse, quam speluncam sinuosam. *Philochorus* teste *Plutarcho in Thæseo* ait negare Cretenses, quæ de Labyrintho narrantur, nec aliud fuisse, quam publicam custodiam.

(c) Qui negant adventum Æneæ in Italiam, memorant *Ascaniam Urbem Troadis conditam per Asca-*

AB AN. 2900 AD 3023

Alba in Latio ab Ascanio Æneæ f. 3903.

Præneste a Telegono Ulyssis f.& Tusculum, nunc dirutum, ab eodem conduntur. *Quod nunc Frascatum dicimus ex ejus reliquiis extructum ab eo distat, quod in vallem oppositam, & nulla ratione Romam respiciebat, ut eruditè Fabrettus in Apol.*

Plura in Lesbo conduntur Oppida, & Insula frequentatur. *Herodotus*.

TABULA XIV.

Viri, & Res memorabiles.

AB AN. 2544 AD 2600

SUb eamdem fere tempestatem Phaetonte Rege maximum ad Eridanum exarsit incendium. Hinc fabulæ locus.

Hellen Ducalionis filius, a quo Græci dicti Hellenistæ. Ex eo nati Æolus, Dorus, & Xutus, ex quibus Græci propagati sunt.

Œnotrus cum Arcadum Colonia in Italiam.

AB AN. 2600 AD 2700

Europa rapta a Jove Tauro Cretæ Rege; sive evecta navi, cui Tauri nomen. Phlegias Templum Apollinis Delphis incendit 2603.

Philomela, Procne, Itys, Tereus Pandionis ff.

Orythia Erechtei filia a Borea rapta 2660. Ex his nati Zetes, & Callais.

Phrixi cum Helle sorore fuga 2671. *Ab hac Hellesponto nomen.*

Dirce taurinæ caudæ alligata raptatur, & occiditur, Amphione, & Zethe matris Antiopes injurias ulciscentibus.

Mi-

Ascanium Æneæ filium, de qua *Stephanus* Geographus post *Nicolaum Damascenum : Pomponius Mela* dicit *Antandrem* vicinam ita nominatam fuisse, quod *Ascanius* ibi regnans captus a Pelasgis eam dederit in solutionem suæ captivitatis. Plurima loca Trojanæ regionis ab *Ascanio* Filio Æneæ nomen habere, ut Lacus *Ascanius*, & Fluvius ejusdem nominis, & Regio quædam parva, & Insula, quæ utraque dicta est *Ascania*, refert *Bochartus* Dissertatione *De Adventu Æneæ in Italiam*.

Midas mortalium omnium ditissimus, sed auribus asininis regnat in Phrygia 2731. Pelops Tantali filius Hippodamiam ducit, præest ludis Olympicis 2731. Faunus Latinus Rex Faunorum pater habitus, quia illis aras erexit.	AB AN. 2700 AD 2800
Minos II. Cretæ R. instructa classe maris imperium primus tenuit. *Thucyd. l.*1.	
Theseus victo Minotauro, redit Athenas 2823.	
Æta, Jason, Medea, Tiresias, Œdipus, Sphinx, Laius, Jocasta, Creon, Electra, Orestes, & Pylades nomina fabulis inclyta.	AB AN. 2800 AD 2900
Hercules labores, & vitam exitu infelicissimo claudit 2854. Antenor, & Æneas Trojæ proditores in Italiam navigant 2870.	
Ægistus reducem Troja Agamemnonem interficit, ille ab Oreste trucidatur 2878.	
Penthilus Orestis f. Coloniam e Græcia in Thraciam ducit 2951. Dicta est Æolica Migratio.	AB AN. 2900 AD 3023
Tisamenes Penthili fr. Græcorum Colonia in Asiam ducta, cives vicit, & expulit. Hæc dicta est Jonica Migratio 3010. De his vid. Tab. VI.	
Theres Myniarum Coloniam ducit in Insulam, quæ cum Calliste diceretur, teste Plinio, ab eo postmodum Thera est appellata.	
Codrus Athenarum R. postremus magnæ in Patriam pietatis laudem apud Ethnicos tulit, morte pro ejusdem salute fortiter quæsita 2983. (a)	

(a) Rem narrat *Vellejus Paterculus Lib.* 1. *Cum respondisset Pythius: quorum Dux ab hoste esset occisus, eos futuros superiores: Codrus deposita veste regia, pastoralem cultum induit, immixtusque castris hostium, de industria rixam ciens, imprudenter interemptus est. Athenienses victoria secuta est*: Ii Codrum tamquam Deum Sacrificiorum coluere: *S. Aug. L.* 18. *de Civ. c.* 19.

Quidam autem Lacedæmoniorum ab Atheniensibus victoribus impetiti in Areopagum se recipientes ad aras Dearum Eumenidum, veniam obtinuere ex *Pausania L.* 1. Vix occurrit vetustius *Asylorum* exemplum apud Græcos.

QUINTA ÆTAS

A Templo Salomonis inchoato A.M.3023. ad Solutam Captivitatem, seu ad Monarchiam Cyri A.3516.

Constat Sæculis fere Quinque.

TABULA I.

Reges Hebræorum.

Ab an. 3023 ad 3100

SALOMON regnat ad 3059. 40
Roboam Salomonis f. ad 3060. 1
Ab anno 3060. Tribus Juda, & Beniamin Roboamo, reliquæ ab eo deficientes Jeroboamo parent; & binc Hebræorum Regnum in duo dividitur.

Ab an.	REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
	Roboam ad 3076.	16	Jeroboam ad 3081.	21
	Abias ad 3079.	3	Nabad ad 3082.	1
	Asa ad 3121.	41	Baasa ad 3105.	23
Ab an. 3100 ad 3200	Josaphat ad 3145.	25	Ela ad 3106.	1
	An.3143.fil. adscisit.		Zambri d.	7
	Joram ad 3150.	6	Amri ad 3117.	11
	Ochozias ad 3151.	1	Achab ad 3138.	22
	Athalia ad 3157.	6	Ochozias ad 3139.	1
	Jorami uxor.		Joram ad 3151.	12
	Joas ad 3196.	40	Jehu ad 3179.	28
Ab an. 3200 ad 3300	Amasias ad 3225.	29	Joachaz ad 3195.	16
	Ozias ad 3277. (*a*)	52	Joas ad 3211.	16
	ConspectumHistoriæ Orientalis ad illustrandos Prophetas habes To.1. Diss. Calmet p.523.		Jeroboam II.ad 3251.	41
			Interregnum 11. ann.	
			Zacharias 3262.	m. 6

RE-

(*a*) Anno I.Oziæ, M. 3225.Osee Propheta, deinde Joel, Jonas, Amos, Isaias, Abdias, Micheas, Nahum, Sophonias, Habacuc,Jeremias,Ezechiel, Baruch, Daniel; post Captivitatem Aggæus an.2. Darii Histaspis M.3533., sub quo Zaccharias, & Malachias. Quare omnes Prophetæ spatio annorum 308. fere omnes Ætate V., solis tribus sub Initium Æt. VI.

REGES JUDA.	REGES ISRAEL.	
	Sellum m. 1	
	Manahem ad 3274. 11	
Joatan ad 3293. 16	Phacejas ad 3277. 3	
Achaz ad 3308. 14	Phacee ad 3297. 20	AB AN.
Ezechias ad 3338. 29	Oseas ad 3314. 18	3300
Manasses ad 3392. 55	*Romæ conditæ anno* 14.	AD
In Regno impius captivus resipiscit.	*Israeliticum regnum a Jeroboamo olim institutum per rebellionem, & impietatem post an.* 255. *eversum est.*	3400
Amon ad 3394. 2		
Manassis parentis furores excessit.		
Josias ad 3425. 31	*Hebræi apud Chaldæos captivi, toto servitutis tempore, Principes, & Judices suæ Gentis habuere, a quibus regebantur.*	AB AN. 3400 AD 3516
Joachaz ad 3425. m. 3		
Joakim ad 3436. 11		
Jechonias m. 3		
Deinde Babylone vixit ad ann. 3475.		
Sedecias ad 3446. 11	Hi videntur fuisse Jechonias olim Rex. Salathiel ejus f.	
Regum Hebræorum historiam illustrat Diss. de Re militari veterum Hebræorum Tom. 1. Differt. Calmet p. 301.	Captivitas Babylonica primo anno Monarchiæ Cyri solvitur, Mundi autem 3516.	

TABULA II.

Religionis incrementa, & damna.

Pontifices iterum e posteris Eleazari, quorum primus Sadoc, mox Achimas, Azarias. AB AN. 3023. AD 3100

Nathan Davidis f. a quo Christi Genealogia ducitur.

Salomon Templi fundamenta ponit 3023. absolvit 3030.

Festum primæ Dedicationis Templi. *Dissertationem in Poesim universam, & Hebræorum potissimum a Dn. Abbate Fleury conscriptam habes Tom. 1. Dissertationum Cl. Calmet pag.* 396., *cui duas ipse subjicit, alteram in Musicam Veterum, ac potissimum Hebræorum, alteram in Musica Instrumenta*

Hebræorum. De Musicis Veterum instrumentis Franciscus Blanchinus, & P. Bonannus eruditissimè.

Salomon amat alienigenas, earum Diis templa, & aras erigit 3054.

Jeroboam aureos vitulos adorandos proponit 3061. (*a*)

Pontif. Joanan, Azarias, Amarias, Joiadas.

AB AN. 3100 AD 3200 Achab ducta Jezabele templum erigit Baal 3117. Jezabel furit in Prophetas.

Josaphat Religionem restituit 3122.

Elias, Eliseus, Jonas vaticinio, & sanctimonia clari. Postremus mittitur ad Ninivitas 3168.

Eliæ Discipuli in Monte Carmelo.

Rechabitæ, qui & Cinei, Religiosorum typus, a Jonadad f. Rechab instituti. *S. Hieronym.*

AB AN. 3200 AD 3300 Pontif. Sedecias, Azarias, Joatham, Achitob.

Ozias R. cæteroqui pius, & religiosus excelsa, hoc est falsorum Deorum templa non aufert.

Amos, Oseas, Joël, Isaias vaticinantur, Ozia regnante.

Micheas futuram sub Assyriis Captivitatem prænunciat.

AB AN. 3300 AD 3400 Pontifices Achitob, Merajot, Sadoc, Salomon.

Achaz ab avita religione abhorrens, clauso Templo, Baal, & Diis aliis aras passim excitat, liberos lustrat igne.

Ezechias pietate inclytus, a paternis urbem superstitionibus expiat: Templum ornat.

Sanctimonia clari florent Tobiæ duo in Assyria captivi, Esaias, Juditha.

Novi Samariæ coloni ethnicorum ritibus Sacra Hebræorum inficiunt.

AB AN. 3400 Pontif. Helcias, Azarias, Sarajas, Josedech (*b*).

Josias R. res Religionis instaurat.

Jere-

(*a*) *De Statu Religionis in Ditionibus Juda, & Israel post factam utrinque secessionem lege Dissert. sub hoc Titulo ap. Cl. Calmet Tom. 1. pag. 619. Ed. Luc.*

(*b*) De Ordine, & Successione Summorum Sacerdotum apud Hebræos eruditam Dissertationem habes Tom. 1. Diss. Calmet pag. 285. ubi alios Scriptores leges.

Jeremias Proph. in Ægypto futuras populi calamitates prænuncians lapidibus obruitur. AD 3516.

Daniel, Ezechiel, Tres pueri captivi apud Chaldæos, Mardochæus, & Ester apud Medos pariter captivi florent.

Sinagogæ institutæ tempore Captivitatis Babylonicæ.

Festum Purim institutum, Hebræis ab Aman insidiis per Esther liberatis.

TABULA III.

Hebræorum Politica.

SAlomon Adoniam fratrem, & Joab necari jussit: Sadoc, exauctorato Abiathare Summus Pontifex ab an. M. 3022. (a) AB AN. 3023 AD 3100

Salomon Patris exemplum secutus pro Foribus jus dicebat. *V. Calmet T.1. Diss. de Politia, & Sanhedrio Hebræorum p.91. V. etiam Diss. de Præfectis Aulæ, & Militiæ Regum Hebræorum p.230.*

Zambri Elæ temulento vitam eripit: mox & ipse septem post dies ab Amri obsessus, se cum universa domo comburit 3106. AB AN. 3100 AD 3200

Israelitæ, Achab regnante, de Benadab Syro bis triumphant 3134. & 3135. Mesa Moabitarum Rex obsessus, filium spectantibus Hebræis mactat 3140. Joram fratres interficit 3145.

Jehu Achabi stirpem funditus delet 3151.

Hazael Syriæ R. Israelitarum regionem ferro, flammisque vastat 3154.

Joas R. Samariæ ex vaticinatione Elisei morientis Benadabum Syriæ R. tribus atterit cladibus 3204. AB AN. 3200 AD 3300

Ozias contra circumpositas gentes feliciter pugnat.

(a) *Cum Adonias postulasset sibi in uxorem Abisag Sunamitidem, quæ Davidis conjux fuerat, ex hac autem petitione intellexerit Salomon ab Adonia affectari Regnum, in more videtur fuisse apud Hebræos, ut Regum Viduæ, non nisi Regi in Matrimonium darentur. V. Nat. Alex. Diss. 26. in IV. Æt.*

Manahen R. Israelis, Phul Syrorum Regi vectigal pendit.

Teglat-Phalazar victor Israelitas in servitutem abducit 3295.

Achaz captivus apud Syros 3294.

Ab an. Samaria per Salmanasarem Assyriorum R. capta,
3300 & eversa, Tribus decem cum Osea R. in Assyrios
ad abductæ 3314. (a)
3400 Manasses Assyriis armis oppressus, Babylonem catenis vinctus abstrahitur 3344: mox regno restituitur.

Holofernes Assyriorum Dux in Betuliæ obsidione a Vidua Juditha obtruncatur 3346.

Josias R. Juda cum Nechaone Ægypti R. con-
Ab an. fligit, peritque ex vulnere 3425.
3400 Joachaz Nechaoni servit in Ægypto. Joachim,
ad & Jechonias a Chaldæis cum Nobilibus in servi-
3516 tutem abducuntur 3428.

Sedecias filiis, & oculis orbatus cum populo captivus Babylone 3446.

Incipit servitus 70. ann. quam passi sunt Hebræi apud Chaldæos.

TA-

(a) Post Israelitici Regni excidium Rex Assyrius novos Colonos *de Babylone &c. in Civitatibus Samariæ pro Israele collocavit* 1. Esdr. 4. 11, cum Deum Israelis non colerent, a Leonibus interfecti sunt. Quare R. Assyriorum unum ex Israelitis Sacerdotibus ad illos remisit, qui ritum colendi Deum docuit, sed a Colonis inquinatum patriis superstitionibus. 4. *Reg.* 17. Hinc perpetua dissidia inter Judæos, & Samaritanos.

Licet S. Hyeronimus in Osee 1. 6. scribat: *Decem Tribus usque hodie Persarum Regibus serviunt, & nunquam est eorum soluta Captivitas*, quod plurimi etiam Interpretes volunt; contrarium tamen erudite tuetur Calmet Tom. 1. Diss. p. 590. Forte ex singulis Tribubus plures rediere, plurimis remanentibus; quos in immensum auctos Josephus ipse spectavit. *Antiq. L.* 10. *cap.* 15.

TABULA IV.

Res supra naturam.

Ante Davidis tempora rari memorantur a Sacris Literis in Israele Prophetæ, nec super singulares rerum eventus, nisi Summus Sacerdos per *Urim*, & *Thummim* consulebatur, nec David ipse per aliquod temporis spatium Divinam voluntatem exploravit: exinde consuli Prophetæ cæpti sunt. Nullæ majoris momenti res inconsultis Prophetis susceptæ. *V. Interp. in LL. Regum*. AB AN. 3023 AD 3100

Elias prodigiis clarus a 3126. ad 3139. quo raptus est igneo curru. AB AN. 3100 AD 3200

Joram R. Juda literas accipit ab Elia datas post ejus raptum in Cœlum 3247. (*a*)

Elisæus duplici Eliæ spiritu auctus fluvium pallio scissum sicco vestigio transit. Viduæ oleum impetrat a Deo. Sunamitidis filium ad vitam revocat, aliisque miraculis fulget. In piscis devorantis utero illæsus Jonas triduum agit 3168. (*b*)

C 6 Mor-

(*a*) Ante annos novem raptus in Cælum fuerat Elias, cum illius literæ ad Joram allatæ sunt. An ante raptum illas scripserit, & Eliseo forte reliquerit, suo tempore mittendas, an uero ex loco quietis, in quem post raptum receptus est, per Angelum missæ sint, & a quo redditæ Joram Regi, incertum. Exemplar literarum extat L.2. Paralip.21. *Allatæ sunt autem ei literæ ab Elia Propheta, in quibus scriptum erat: Hæc dicit Dominus Deus David patris tui &c.*

(*b*) Num Balæna fuerit, ut veterum plerique censuere, num Canis Carcaria, seu Lamia, uti putant recentiores, disputant Eruditi. Joannes Cabri Accademicus Florentinus Balænam ad Italiæ littora an. 1624. jactatam, describit, adeo vasto gulæ hiatu, ut vel equo assidentem virum commode transmitteret. Quod Rondeletius, Aldovrandus, Scaliger contendant longe plus etiam uno semipede latam esse Balænarum gulam, & dum eæ vivunt, satis di-sten-

AB AN. Mortuus in sepulchrum Elisei conjectus redit
3200 ad vitam 3205.
AD Ozias Rex, Sacerdotibus frustra reclamantibus,
3300 thus incendit in Templo, sed nequaquam impune; Lepra enim divinitus affectus, a Sacerdotibus ejicitur 3214. Visio mirabilis Isaiæ Prophetæ, de qua ipse cap. 6. 3277.

AB AN. Ezechiam de vita producenda ex Divino Oracu-
3300 lo, quod Isaias pronunciaverat, certum factura
AD umbra decem in horologio lineas retrocedit 3322.
3400 Sennacheribo Hierosolymam obsidente una nocte cæduntur ab Angelo 85. Assyriorum millia 3322.

Senior Tobias Raphaëlis Archangeli beneficio cum filio reduce lumen recipit 3336.

AB AN. Daniel puer Susannam liberat 3438.
3400 Tres pueri, statuam Nabucodonosor non ado-
AD rantes, conjiciuntur in fornacem, sed flammæ in-
3516 tactos verentur 3456.

Daniel in Leonum fossam dejectus, a Deo conservatur, & pascitur per Habacucum.

Nabucodonosor ferarum more degit in Sylvis.

Balthassarem epulantem exarati cœlesti manu characteres terrent 3498.

TABULA V.

Monarchæ Assyriorum.

AB AN. 3023 AD 3100	Pyritiades ad 3046.	30
	Ophracteus ad 3066.	20
	Ophratanes, sive Ephacheres ad 3116.	50

Acra-

---

stendi posse; contra autem Bartholinus de Morb. Biblic. art. 14. testetur, Balænas ipsas, quarum lingua 18. olei dolia suppeditet, vix humanum brachium in guttur admittere, evincit sub hoc genere plures veluti species contineri. Saltem de *Canibus Carcariis* testatur idem Rondeletius & Furetier Massiliæ, & Niceæ apprehensa hujusmodi Monstra, in quorum stomacho non integri tantum homines, sed quidam etiam armatus inventus est. Vid. Calmet Tom. 1. Dissertat. p. 633. & 634. Ed. Luc.

Acracarnes ad 2157. 41 AB AN. 3100 AD 3200

Sardanapalus, seu Tonos Connoleros, quem profligavit Arbaces Medus, & Belesus ad 3178.(a) 20

Hinc divisa Assyriorum Monarchia.

Arbaces victor Regnum Medorum, & Persarum, aliaque tenuit. 28

Belesus, qui dictus est Phul-Bel-Ochus Assyriorum regnum, vicinasque regiones obtinuit per annos. 48

Post Arbacem apud Medos regnasse feruntur Madauces ann. 50. Sosarmus 30. Articas 50. Arbianes 22. Sed omnia usque ad Deiocem incerta. AB AN. 3200 AD 3300

Post Belesum apud Assyrios duorum, vel trium Regum nomina silentur, mox memorantur Phul 43. Teglat-Phalazar 31. ad 3309.

Sed hi fortasse Præfecti, vel Duces, non Reges, ut aliquibus visum est.

Sub initium sequentis seculi apud eosdem Assyrios novum Babylonis regnum inchoatur.

Baladan Babylonis Præfectus dictus Nabonassar ab Assyriis deficiens se Regem appellat, & Æræ ab eo nuncupatæ dat initium 3306. AB AN. 3300 AD 3400

Huic succedit Merodacus in sacris literis Nabucodonosor 1. *a* 3345. *Benmerodacus f. ad* 3407.

Apud Assyrios interim regnant Salmanasar ad 3317. 8. Sennacherib ad 3323. 6. Assaradon ad 3333. quo factus est vectigalis Babyloniis.

Dejo-

(a) *Anchiali* Monumentum fuit Sardanapali, in quo lapidea erat imago hominis conferentis dextræ manus digitos ac si crepitum digitis editurus esset, cum hac inscriptione literis Assyriis. *Sardanapalus Anchialem, & Tarsum una die ædificavit. Tu autem hospes ede, bibe, lude: Cætera enim ne hujus sunt digna,* idest ne hujus quidem digitorum crepitationis. Hoc Epitaphium sibi ipse composuit teste Diodoro Sic. L. 2. Illud refert Athenæus L. 12. Strabo L. 14. Arianus L. 2. de Gestis Alex. versibus expressum refert idem Strabo L. 14. *Quid aliud*, inquit Aristoteles ap. Cic. L. 5. Tusc. q. q., *in bovis, non in Regis Sepulchro inscriberes?*

Dejoces, qui & Arphaxad Medis imperat a 3345. ad 3398. 53

AB AN. 3400 AD 3516 *Phraortes Medorum ad 3419.* 21

Ciaxares senior, sive Astybares ad 3460. 20

Astyages Cyri avus ad 3495. 35

Darius Medus, idem Ciaxares Jun. & Assuerus, Cyri avunculus, Esther is maritus ad 3515. 19

Babylone interim regnant cum imperio in Assyrios Nabopolassar, seu Nabucodonosor senior a 3407. ad 3428. 21

Nabucodonosor Magnus ad 3472. 44

Evilmerodacus ad 3497. 25

Balthassar, Labinitus dictus Herod. L.1.ad 3514. qui capta Babylone occisus est a Cyro auspiciis Avunculi Darii militante, ejusque post annum Successore.

Quæ de Dario Medo, Esthere, & Cyro dicta sunt, in aurea Dissertatione demonstrat Petrus Possinus, vir planè doctissimus.

TABULA VI.

Regna, & Respublicæ in Græcia.

AB AN. 3023 AD 3100 Athenis, extincto Codro, Archontes perpetui, quorum I. Medon 20. Acaston 36. Archippus 19. Thersippus 41.

Lacedæmone ex Eurystenis posteris, qui mox dicti sunt Agidæ, Agis I. Echestratus, Labotas, Doryssus.

Ex Proclidis Sous, Euripon, Pritanis.

Corinthi Agelas, Prymius Heraclidarum postremus, post quem Bacchis, a quo Bacchiadæ.

AB AN. 3100 AD 3200 Athenis Archontes Phorbas 31. Megacles 30. Diognetus 28. Phereclus 19.

Lacedæmone regnant ex Agidis Agesilaus I. Archelaus.

Ex Proclidis Eunomus, Polydectes, Charilaus Lycurgi ex fr. nepos.

Corinthi ex Bacchiadis Agelastus, Eudemus, Aristodemas.

AB AN. 3200 Athenis Archontes Ariphron 20. Thespieus 27. Agamestor 20. Æschylus 23. Alcmeon 2.

Lace-

Lacedæmone ex Agidis Teleclus, Alcamenes, AD
Polydorus. Ex Proclidis Nicander, & Theopompus. 033●

Mortuo Telefte Corinthiorum Rege, ut plures fupputant XI., fuccedunt an. 3276. annui Prytanes feu Prætores ufque ad Cypfelum. *Labbè in Chr.*

Macedonum Regnum incipit 3240.

Caranus R. I. 30. Cœnus II. 28.

Athenis Archontes Decennales, quorum I. Charops Æfchyli f. mox poft Erixiam VII. Archontes annui, quorum I. Creon. 3368. AB AN. 3300

Lacedæmone regnant ex Agide Eurycrates I. AD
Anaxander. (*a*) 3400

Ex Proclidis Zeuxidamus, Anaxidamus.

Corinthi Cypfelus Tyrannus 3396.

Macedonum Reges ufque ad Philippum Amyntæ 22. non numeramus, quia nullius fere nominis.

Pififtratus fruftra obftante Solone, potitur Athenis 3494. bis pulfus redit. AB AN. 3400

Lacedæmone regnant ex Agidis Eurycrates II. AD
Leon, Anaxandrides. 3516

Ex Proclidis Archimus I. Agaficles. Corinthi Periander Tyran. a 3427. ad 3467. *Poft hunc de Corintho filet Hiftoria.*

TA-

(*a*) Eufebius an. 4. Olymp. XIV., ideft M. 3323 confignat bellum Thyreaticum, five de Thyreatum finibus inter Lacedæmonios, & Argivos. Inter utramque Gentem conventum, ut utrinque difcedente exercitu, trecenti dimicarent, victoribus regio adjudicaretur. Ex fexcentis pugnantibus tres dumtaxat fuperftites fuere *Alcinor*, & *Chronius* Argivi, qui præcipiti curfu quafi victoriam nunciaturi Argos contenderunt. Ex Lacedæmoniis unus *Othryades*, qui fpoliatis Argivis eorum arma ad fuorum caftra deferens ex eorum fcutis Trophæum erexit, & fanguine e fuis vulneribus manante id infcripfit. *Jovi. Tropheali. Lacedæmones. De Argivis.* Duobus Argivis fuperftitibus litem integrantibus Amphyctiones victoriam Lacedæmoniis adjudicarunt. De his *Paufanias in Laconicis*, & *Argolicis*, *Plutarchus in Parallelis*, *Herodotus L. 1. Stobæus de Fortitudine.*

TABULA VII.

Regna, & Principatus extra Græciam.

IN tota Ægypto Amenophis IV. & postea Seso-
Ab an. stris, seu Sethosis, & Sesonchis, in SS. lite-
3023 ris Sesac, qui victor late per Asiam dominatus est.
ad Latini Reges Alba Sylvius 39. Capetus 26.
3100 Capys. 28.
Tyriorum Reges Baleazarus Hirami f.& post huno
usque ad Pygmalionem Reges 7.nullius nominis.
Hispanis imperant Celtæ, & Rhodii.
In Ægypto Rhamses, mox Amenophis V. qui-
Ab an. busdam Memnon, & Ramesses.
3100 Latini Reges Galpetus 13. Tyberinus 9.
ad *Ab hoc Tyberi nomen factum.*
3200 Aremulus Agrippa 41. Alladius, sive Aremulus
Silvius 19.
Tyriorum R.XII. Pygmalion 47. Sichæo patrue-
le per fraudem interempto, infamis.
Carthago Urbs, & Regnum 3166.
Ejus Regina Dido Tyria. Sed postea in Rempu-
blicam conversum est.
Ab an. Ægyptiorum in Asia Imperium deficit.
3200 Ægyptus in plures Regulos dividitur. Cele-
ad brantur ex his Necepsus, Nechos, Bocchoris, qui
3300 Necho fugiente, cæsus est a Sabacone Æthiope,
qui annos 50. regnavit.
Latini Reges Aventinus 37. *Nomen dedit Aven-
tino colli, ubi sepultus;* Labbè in Chr. ad ann.
M. 3236. Procas 23. Amulius 18. Numitor 3.
Hispanis imperant Phœnices, quorum opes ma-
ritimæ ingentes.
Ab an. In Ægypto Sous, ad quem missi ab Osea Israelis
3300 R. Legati; Tauracus, mox Dodecarchia, (*a*) qua
brevi sublata, regnat Psammiticus.

Lydo-

(*a*) Alii post Nechaonem statuunt Dodecarchiam; quæ fuit duodecim virorum principatus communi consilio Regnum administrantium. Quisque suum *Nomum*, sive suam Præfecturam mode-

Lydorum Reges Mermnadæ, quorum I. Gyges, occiso Candaule 3340. r. 36. AD 3400

Post hunc usque ad Cræsum Ardys, Sadyates, Alyates.

Romanorum R. 1. Romulus 3301. r.37.

*Interregnum an.*1. Numa Pompilius 43. Tullus Hostilius 32.

Ægyptiorum Reges Nechao II. sive Nechos, Psamis, Apries. AB AN. 3400 AD 3516

Romanorum Reges Ancus Martius 24. *Feciales instituit*, *Patres* 100. *minorum gentium legit*.

Tarquinius Priscus 38. *Capitolium fundat*.

ServiusTullius 30.*Populum in* 30.*Tribus dividit*.

Carthaginensium opes, Regulis finitimis domitis, terra, marique crescunt.

Argantejus regnat in Hispania.

Ambigatus Biturigum in Gallia Rex Celtis imperat.

TABULA VIII.

Bella.

SEsac in Sacris literis, apud prophanos Auctores Sesostris, Sethos, & Sesonchis, ac Sesonchosis Ægypti R. Hierosolyma potitus, Templi thesauros asportat 3064. AB AN. 3023 AD 3100

Idem Colchos, & Getas armis domuisse, regionesque omnes a se subactas trophæis insignivisse scribitur. *Calvisius perperam duos opinatur esse* Sesacum, & Sesostrim. *Videatur Marshamus in Canon. Chron. fæcul.*14.

Bella aliquot levia Archelai, & Charilai Lacedæmoniorum Regum in Peloponneso. AB AN. 3100 AD 3200

Tyberinus, dum victus ab hostibus fugit, Tyberi mergitur, eique nomen facit.

Sa-

moderabatur. Habito Memphi Senatu, mutuæ Concordiæ leges conscriptæ. Commune monumentum reliquerunt Labyrinthum, paulo supra stagnum Moerios, Urbem versus, quæ dicitur Crocodilorum, quem se aspexisse fama majorem testatur Herodotus l.2. c.147. Ibi sepultos eos fuisse scribit Diod.Sic. l.1.p.56.

Sabaco Æthiopum R. profligatis pluribus Ægypti Regulis, ea potitur, vel in fine hujus, vel initio sequentis sæculi. Cumque in ea regnasset annos 50. somno monitus ultro abiit. *Herodot. l.*2.

AB AN. 3200 AD 3300

Assyrii, Duce Teglat-Phalazar, Rhasi Rege obtruncato, Damasco potiuntur, Syriam populantur, incolas captivos abducunt 3296.

Theopompo Lacedæmoniis imperante, hi de finibus Thyreatum cum Argivis dimicarunt. *Pausan. l.*3.*Euseb. De his supra fusius.*

AB AN. 3300 AD 3400

Romuli cum Sabinis, Camerinis (*a Cameria Latii olim Urbe ex Livio*), & Fidenatibus bella.

Sennacherib Æthiopes, & Ægyptios bello profligat 3323.

Bellum vicennale inter Messeniacos, & Lacedæmonios finitur 3330.

Ardys Lydorum R. Gygis f. Milesiis bellum intulit 3361. *Herod. l.*1.

Bellum Albanis a Tullo Hostilio illatum. Horatii Curiatios vincunt 3387.

Fidenates 3389. Sabini a Romanis victi 3392.

AB AN. 3400 AD 3516

Ancus Martius Latinos, Fidenates, Sabinos, Vejos vincit, Tarquinius Sabinos, qui tandem domiti 3452.

Scythæ armis Asiam adepti tenent a 3419. ad 3449.

Sadyates avus, Alyates Cræsi pater, Lydorum RR. Milesios bello vexant.

Nabucodonosor M. Syros, & Ægyptios armis domat, Hierosolyma potitur 3428.

Idem Arabes, Elamitas, Medos vincit; Ninivem occupat 3452. (*a*)

TA-

(*a*) Hoc sæculo Nechao II. bellicosus Princeps an.8. Regni Phœniciæ, & Syriæ bellum intulit ad Euphratem usque progressus. Missis ad Josiam Regem Juda nuntiis ait: *Quid mihi & tibi est Rex Juda? Non adversum te hodie venio, sed contra aliam pugno domum, ad quam me Deus festinato ire præcepit &c.* 2. *Paralip.* 35. Fossam, sive alveum, qui Nilum cum Mari Rubro jungeret,

TABULA IX.

Disciplinæ Severiores.

Salomon Philosophorum sapientissimus Proverbiorum, Ecclesiastis, & aliorum, qui periere, librorum scriptor in Accademia, quam Hierosolymis munificentissime fundaverat, bonas artes profitetur. *Ita Pineda de Reb. Salomonis.* — Ab an. 3023 ad 3100

Salomonis Incantationes, Clavicula, Anulus, libri tres falso ipsi tributi.

Græci in Ægyptum peregrinantes doctrinarum studia ad suos reportant, quas tamen fabulis corrumpunt. Inter eos numeratur Homerus (ex Justino in Parænetico.)

Homerus non modo cæcus fuit, sed & victum errans per omnes prope terras emendicavit. Pausanias in Corinthiacis, & Genebrardus.

Omnis posthac Theogonia, & Philosophia Græcorum ab Homeri, & Hesiodi fontibus fluxit, qui ab Hebræis, & Ægyptiis accepta fabulis, & commentis Poeticis involuta posteris tradidere, eosque sequentium sæculorum Scriptores imitati, omnia plusquam cimmeriis tenebris obduxerunt. — Ab an. 3100 ad 3200

Videatur Huetius in Demonstr. Evangelica tom. 1. Propos. 2. cap. 2. & Pineda de Reb. Salomon.

Abaris Scytha Philosophus an Magus? incertum, de cujus prodigiosa sagitta mira veteres prodidere, Athenas legatur a suis: Græciam lustrat.

Astronomos hoc ævo floruisse docet consignata literis Eclypsis Solis 24. Junii 3263. — Ab an. 3200 ad 3300

Sibyl-

---

ret, primus aggressus est, longitudinis quatuor dierum navigationis, latitudinis, ut per eam duæ possent simul agi triremes. In ea fodienda centum viginti millia Ægyptiorum perierunt. In medio opere Nechao destitit metu oraculi: *Eum id opus barbaro homini præmunire:* Darium Persam fossam deinde hanc secundo loco depressisse refert Herodotus. V. Nat. Alexand. ad V. M. Æt. cap. 4. art. 1.

Ab an. 3300 ad 3400

Sibylla Erythræa Sapientiæ fama nobilis. Herophila Sibylla Samia.

In Numa Pompilio Romanorum R. Philosophiæ rudimenta quædam apparent.

Qui Pythagoricum fuisse docent manifesti erroris arguuntur, quia duobus ferme ante Pythagoram sæculis floruit. *Ejus libri anno U. C.573. reperti, a Prætore lecti, damnatique, & in publico foro combusti.*

Holda Prophetissa sapientia nobilis: Hierosolymis Scholas moderatur. *Genebrardus.*

Ab an. 3400 ad 3516

Septem Sapientes in Græcia florent, Thales, Solon, Myson, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus. Adde Epimenidem Cretensem. (a)

Anacharsis Scytha Athenas venit 3462.

Æsopus moralem Philosophiam per fabulas tradit.

Thales Milesius ab Ægiptiis doctus Jonicæ Philosophiæ genus instituit. (b)

Massilia condita, & apertis Alpibus, Philosophia ad Gallos, & Britannos accessit, Druidis illam tradentibus.

TA-

(a) De his Plato in Protagora: *Hi omnes,* inquit, *laconicæ breviloquentiæ studiosi fuerunt, & ex communi consensu verba brevia memorabilia ab unoquoque dicta, Sapientiæ primitias, Apollini Delphico dedicarunt, quæ Templo inscripta ab omnibus celebrantur: Nosce te ipsum .... Nequid nimis...Modus optimus ... Sponde, noxa præsto est ... Omnes homines mali .... Vel: Plurimi hominum mali ... Omnia vincit diligens meditatio ... Nosce occasionem.* Cui unaquaque sententia tribuenda sit, non consentiunt Auctores, teste Clem. Alex. L.1. Strom. p.300.

(b) Hunc primum prædixisse Eclypses indicat Plutarchus L.1. de Plac. Phil. c.3. & 7. *Solem docuit deficere, quando Luna ad lineam infra eam fertur, idque in speculis cerni, subjici Soli discum Lunæ.*

TABULA X.

Jurisprudentia. Medicina.

Celeberrimum Salomonis judicium inter fœminas de filio conteudentes. Ab an. 3023 ad 3100

Reges hujus temporis Sapientiæ studebant, sibique mutuo per Legatos Quæstiones, Problemata, Ænigmataque proponebant, præmiis vincenti constitutis. III. Reg. de Hiram: & Reg. Saba: Plutarchus in Sympofio VII. Sapientum, & Auctor Vitæ Æsopi: V. Genebr. in Chron.

Salomone Rege, medicos floruisse docet ejusdem documentum de honore Medicis habendo apud Ecclesiasticum *cap.* 38.

Quin & ipsum Salomonem Medica scripsisse testantur Josephus, & alii; ac inter ea censendos libros de Plantarum virtutibus, quas posteris naturæ scrutator egregius aperuit.

Lycurgus Charilai nepotis tutor integerrimus, & Spartanorum Legislator 3170. Ad temperandum solutum Regum imperium Synedrion 28. Seniorum addidit. *Plutarchus*. Ab an. 3100 ad 3200

In Medicorum arte plusquam in ope Divina spei posuisse Asæ Regi merito vitio datur. *Paralip.* 2.

Atque hinc eos hoc ævo magno in honore fuisse conjicimus.

Ephori Spartæ instituti a Theopompo R. 3294. *Tales erant Ephori apud Lacedæmonios, quales apud Romanos Tribuni plebis, ut enim a Consulibus ad Tribunos, ita a Regibus ad Ephoros cuique provocare licebat.* Ab an. 3200 ad 3300

Medicos magnopere ab Hebræis cultos, Isaia vaticinante, conjectare licet *ex cap.* 3. *Prophetiæ.* (*a*) Za-

(*a*) Legendus Cl. Calmet T. 1. p. 485. Differ. *de Re Medica veterum Hebræorum*. Docet in universa Patriarcharum Historia ne verbum quidem de Medicis, & Medicina, quamvis ibi frequens de Morbis mentio: Ipsum Joseph usum Medicis in condiendo cadavere parentis legi: num ægrotanti

AB AN. 3300 AD 3400

Zaleucus Legislator severissimus paulo post Locros conditos, iis leges dedit.

Draco sub initium sæculi sequentis Atheniensibus, non tam atramento, quam sanguine jura scribit.

AB AN. 3400 AD 3516

Solon abrogatis Draconis legibus, commodiores Atheniensibus tulit 3460.

De Herophilo Medico, qui Phalaridem Tyrannum sanitati restituit, testibus Cicerone, Plinio, & Plutarcho non prætermittendum, quod prodit Mart. Capella l. 3. *Herophilus ægrorum venas rhytmorum collatione pensabat*.

Herophilus, & Erasistratus nocentes homines a Regibus ex carcere acceptos vivos incidebant. *Cels. l. 1. cap. 1.*

TABULA XI.

Literæ Humaniores.

AB AN. 3023

Natan, & Gad partem primi, totum omnino secundum Samuelis librum scripsere. *Huet.* Dares Phrygius Bellum Trojanum descripsit ante

tanti voluerit Medicos adesse, non legi; post Patriarchas mentionem frequentem fieri de Medicis, sed iis, quos hodie Chirurgos vocamus. Cæterum apud Hebræos, cum de Morbis sermo occurrit, uti Febribus, Maliciis, Peste, Dolore capitis, seu viscerum nunquam de Pharmacis aliquid legi: frequenter autem, cum de vulneribus, confractione, sive stupore ossium agatur. De his frequenter in Prophetis: Nulla autem alia pro illis Medicamina, nisi *Resina*, & *Fasciæ*. In morbis intima depascentibus *nullus*, inquit, *erat Medicinæ usus*, sed quærebant a Deo, sive a Prophetis auxilium; quamvis non deessent, qui ad Superstitiones, Magos, Idololatras Veneficos incitarentur: Animadvertit Lepram, morbi genus frequentissimum, ac perniciosissimum apud Hebræos, peculiaribus caruisse Medicis, ac Remediis, sed ab omnibus leprosos separatos, ac desertos. Universim Hebræos sensisse, quod morbi essent flagella Dei Vindicis per malos Angelos.

te Homerum. *Ptolem. Hephæstio apud Photium in Biblioth.* AD 3100

Proverbiorum, Ecclesiastis, & Cantici libri nobilissima sunt Salomonis Poëmata. *Octo millia librorum composuit nempe 5000.Odarum, & Carminum, 3000.Dramatum, Parabolarum &c.Ex Josepho Genebrardus.*

Homerus, & Hesiodus fere æquales, ut habent plures, & Marmor Arundelianum, a quo tamen locantur in sequenti sæculo. (a)

Jonas Propheta rerum suarum scriptor. AB AN. 3100 AD 3200

Asclepiades Cyprius Historicus Pygmalione regnante. *Quo tempore, quod mirum videtur, scribit ibi usum carnium non fuisse. Videatur S.Hieron.l.2. adverf. Jovinian., & Voss.de Histor.Græcis l.4.* (b)

Lycurgus primus ex Jonia Homeri Poëmata misit in Peloponnesum. *Plutarc. in Vita.*

Amos, Oseas, Joel sua vaticinia scriptis consignant, & quia Prophetarum more vaticiniis non pauca admiscent historica, Historicis recensentur. AB AN. 3200 AD 3300

Omnis Græcorum Historia, quæ Olympiades præcessit, Varroni visa est fabulosa.

Tobias pater, & fil. librum cognominem scribunt,

(a) Nempe sub Diogneto Athenarum Rege annis post Trojanam cladem 302. Cæterum de Homeri, & Hesiodi temporibus non convenit inter veteres, quorum discrepantes sententias Tatianus, & Clemens Alexandrinus L. 1. Stromatum commemorant. Eutymenes dicit Homerum floruisse cum Hesiodo, natum fuisse Chio sub Acasto, circa annum 200. post captam Trojam. Ejusdem sententiæ fuit Archamachus,

(b) Alius omnino usus apud Hebræos, de quorum *Re Cibaria* vide eruditam Dissertationem ap. Calmet Tom. 1. Diss. p. 489, nam, *inter hæc*, inquit, *quæ ad Hebræorum mores spectant, res eorum cibaria tanto est præ cæteris Eruditorum occupatione dignior, quanto frequentius in Scriptura recurrit*, majorique est indagine, *tum verborum ambiguitate*, quæ in Historiis legitur, *cum ex difformitate morum scrutanda.*

AB AN. 3300 AD 3400

bunt, ea parte dempta, in qua agitur de filii morte. *SS. Interpr.*

Liber, qui nomen Isaiæ præfixum gerit, eidem jure tribuitur. *Huetius*.

Eumelus, sive Thymelus Corinthius Bugoniæ, & Europæ auctor, Archilochus Jambi repertor, Tyrtæus, Alcmanius Lacedæmonius Poetæ, Megalostrata Poetria.

Jeremias, Baruch, Daniel, Ezechiel sua vaticinia scribunt.

AB AN. 3400 AD 3516

Librum Judith Babylonicæ Captivitatis tempore ab incerto authore scriptum conjicit *Huetius in Demonst. Prop.IV.*, eo quod exaratus fuerit Chaldaica lingua, ut tradit *Hieronymus*.

Solon, Cicerone teste, primus eloquentis nomen meruit.

Alcmanius Messenius, Leschus auctor parvæ Iliadis, Terpander, Stesichorus, Sappho, Alcæus, Susarion Comediæ veteris inventor: *Poetæ*.

Pisistratus Homeri libros antea confusos, sic disposuisse dicitur, ut nunc habemus. Cic.3.de Orat. *Hoc est in Iliadem, & Odyssæam, ut interpretatur Ælianus*.

TABULA XII.

Artes. Nova inventa.

AB AN. 3023 AD 3100

NAvigatio Salomonicæ Classis (a) in Ophir, Nauticæ rei gloria floruisse Hebræos ea tempestate doceret; nisi Tyriorum præcipuè ope id factum ex SS. Literis nosceremus.

Æneam Tubam Pisæus Tyrrhenus invenit. *Plin.*

Seso-

(a) Singularis est opinio D. Huetii in *Diss. de Navigationibus Salomonis*, qui censens duo maria Mediterraneum, & Erithræum, ducto quodam Canali, ea ætate juncta fuisse in usum Navigiorum, hac via Classem Salomonis in Ophir deducit. Cæterum *nullius fermè in toto Orbe regionis situs obscurior, quique eruditos exercuerit magis, quam Ophiretica*, inquit Calmet *Dissertatione in Regionem Ophir*, quam vide Tom.1.Diss.p.12.

Sesostris itinera sua in Tabulis proponens Geographicarum Tabularum rudimenta dedit. *Eustat. in Epist.prævia ad Dionys. Perieg. Herodot. l.2.*

Pictores, qui monocromata uno usi colore pinxere, videntur ex Plinio *l.35. c.8.* hoc sæculo statuendi, Hygiænon, Dinias, Charmas. Ab ann. 3100 ad 3200

Rhodii maritima potentia florebant. Nummorum usus Lacedæmone a Lycurgo vetitus. (*a*)

De Argivorum Clypeis Trophæum primo erectum, ab Othriade Lacedæmonio, quod proprio sanguine inscripsit. *V.Tab.VI.hujus Æt.V.*Nota(*a*)

Eumarus pingendo marem, fœminamque primus discrevit, & figuras omnes ausus est imitari. Cimon Cleoneus Eumari inventa excoluit, varias vultuum formas, & Catagrapha invenit. *Pl.L.35.c.8.* Ab ann. 3200 ad 3300

Iphitus Rex Elidis Olympicos ludos instaurat, & hinc incipit numeratio per Olympiadas 3278. a Trojano Excidio 409., ante Chr.776.

Malas Chius omnium apud Græcos primus statuas format e marmore. *Plinius L.36. c.5.*

Frater Carani, primi Macedonum Regis, Argis imperans mensuras, & pondera apud Græcos instituisse dicitur. Labbè in Chron.

ChoræbusAtheniensis figlinas invenit.*Pl.L.7.c.56.*

Bularchi Pictoris tabulam Candaules auro rependit. *Plin.L.35. c.8.*Micciades Malatis f. & Anthermus ejusdem nepos Statuarii. *Pl. l.36. c.5.* Ab ann. 3300 ad 3400

Horologium Solare Achaz Regis Juda qui obiit an.745. ante Chr. celebratur Isaiæ cap.38., cum Græci & Latini trecentis annis ante Christum, neque quadrantes, neque horas, neque Horologia haberent, *inquit Genebrard. in Chronographia*.

Nummus Romæ primò sub Numa cusus; hinc illi nomen.

Glaucus Chius primus ferrum glutinavit. Plastice in Italia primo apparuit sub Demarato Tarquinii Prisci patre. Carnia in honorem Apollinis instituta 3318. *Festa erant apud Spartanos*: *Apollo Carneus dictus a Carne Vate:* Pausanias.

D Bu-

(*a*) *De vetustate Monete signatæ* est præclara Dissertat.Calmet Tom.1. Diss. pag.22.

AB AN. 3400 AD 3516

Bupalus, & Anthermus Malatis pronepotes, & post hos Dipœnus,& Scyllis Cretenses marmore scalpendo apud Græcos inclaruere. *Plin.L.36.c.4.& 5.*

Pancratium additum ludis Olympicis 3406.

Gambrivius Tuiscorum in Germ.Rex VII. cervisiam primus decoquere docuit anno 3414. si rectè tradit, & numerat Achilles Gassarus *in Epit. Chron.*

Simulacrum Jovis Capitol. fictum a Turiano Plaste, Tarquinio Prisco Rege. *Pl.L.35.c.12.*

Agon Nemæus per Argivos 3478.

Sappho Poetria primò plectrum excogitavit: *Genebrardus*.

TABULA XIII.

Natales Urbium: Architecturæ Opera.

AB AN. 3023 AD 3100

SMyrna, & Cumæ 3003. Ephesus 3007. Samos 3064.conditæ. *Alii alias Epochas statuunt*.

Templum Salomonis omnium celeberrimum 3023. cœptum, 3030. absolutum.

Ejusdem Regia, 3031. Thronus 3042.

Labaris, ut Eusebius, seu Lachares, ut Syncellus, R.Ægyptius in Labyrintho sepulchrum sibi paravit. Plin. id opus tribuit Petesuno R.sive Tithoë.

Templum Dianæ Ephesinæ plurimorum Regum opus, Architecto Chersiphrone. *ex Pl.L.36.c.14.*(a)

Alii addunt Theodorum, de quo. *Plin. L.36.c.13.* Bo-

(a) Quatuor ad latera exteriora alis, geminis utrinque, distinguebatur, nempe duplici Columnarum ordine circumambiente, octo ad geminas frontes ante, & retro replicabantur. Porrigebatur totum opus ad 425. pedes, in latitudine vero excurrebat ad 220. CXXVII. Reges singuli singulas columnas donaverant 60. pedibus altas, inter quas 36.Anaglyphico opere insculptæ. Quæ fabri lignarii opere constabant, omnia e cedro erant, sumptus universa Asia conferente, annorum 220. spatio tandem totum opus absolutum est. Hæc ex Vitruvio L.3. c. 10. *De Templis Veterum*: Vid. Diss. Calmet To.1. pag.204., ubi innumera reperies erudite congesta. *V.Pl.L.36.c.13*.

Bononia ab Etruscis condita duobus ante Romam sæculis. *Volaterranus*. Ab an. 3100 ad 3200

Samaria Regia Regum Israel 3112.

Hierico reparatur ab Hiele 3122.

Carthago cœpta 3147. absoluta 3166. a Didone Tyria. *Alii tamen malunt Urbem longe ante a Zoro, & Carchedone conditam, solamque Arcem Byrsam a Didone ædificatam affirmant*.

Lemnius Labyrinthus hoc fortasse sæculo ad imitationem Ægyptii.

Vienna in Gallia fundata 3218. Ab an. 3200 ad 3300

Capua in Campania condita 3253.

Obeliscus omnium maximus, quem ante Lateranensem Ædem miramur, jussu Ramessis R. Ægyptii a 20. hominum millibus elaboratus. *PlinL.36.c.9.*

Ozias Urbes plures ædificavit. 2. *Paralipomen:*

Roma a Romulo condita 22. Aprilis 3301. anno Iphitæo 23., sive Olympiadis VI. 3.an.desinente. Dies dictus Palilia. *V.Labbè in Chr.* Ab an. 3300 ad 3400

Naucratis in Ægypto a Milesiis 3305.

Syracusæ in Sicilia ab Archia Herculis nepote 3313. Catanam in Sicilia Caloydii 3314. Sybarim, & Crotonem in Italia Miscellus 3345. condunt.

Cyzicus in Hellesponto, Locri in Italia 3371. Abdera, Lampsacus, Clazomene 3798. ædificatæ, *ut multis placet*.

Selinus in Sicilia a Megarensibus 3406. Dyrachium 3430. Ostia ab Anco Martio extructa 3432. Ab an. 3400 ad 3510

Perinthus in Thracia, Camerina in Sicilia 3450. Massilia a Phocensibus 3454.

Labyrinthus Ægyptius 3457.

Tarquinius Priscus V. Rex Rom. cæpit cloacas fodere, *quibus in Tiberim corrivatur quidquid aquarum est per vias: dici vix potest quam admirandæ opera*. Dionys. L.3. Rom.Ant. *Durant a Tarquinio annis* DCCC. *prope inexpugnabiles*. Plin.l.36.c.15.

Hortos Pensiles Babylone Nabucodonosor Magnus instruit, Urbem amplificat, munit, exornat.

Cyrus in Ecbatanis 3504. domum habuisse scribitur lapidibus pretiosis versicoloribus, atque auro vinctis extructam. *Athenæus l.12. c.3.*

TABULA XIV.

Viri, & Res memorabiles.

AB AN. 3023 AD 3100

NEocles, & Androcles Codri ff. Græcorum Coloniam in Afiam ducunt 3010.

Fames ingens in Palæftina ceffat, duobus Saulis filiis in crucem actis.

Sefoftris Ægypti R. navigabilem alveum a Nilo in mare Rubrum fruftra ducere conatur.

Id alii tribuunt Nechaoni fub finem bujus Ætatis: Vide quæ diximus num. feu Tab. IV.

AB AN. 3100 AD 3200

Siccitas, & fames ingens tempore Eliæ Palæftinam per annos tres cum dimidio vexant ab anno 3123. Mefa Moabitarum R. filium coram hoftibus mactat 3140.

Elifa, feu Dido Pygmalionem fratrem Sichæi viri fui interfectorem exofa, Tyro cum gaza folvit in Africam 3147.

Eadem laude pudicitiæ illuftris, ne Regi Maurorum Jarbæ cogatur nubere, tribus fere poft Æneæ fugam fæculis fibi mortem infert.

AB AN. 3200 AD 3300

Coræbus Coquus primus in Ludis Olympicis coronatur 3278.

Amulius fr. Numitorem natu majorem regno pellit, ejus filiam Rhæam Sylviam, ex qua deinde Romulus, & Remus, Veftalem facit.

Romulus, & Remus expofiti fervantur, & educantur a Regio Paftore Faufto 3284.

Iidem avum Numitorem regno reftituunt 3300.

AB AN. 3300 AD 3400

Sabinæ a Romanis 3304. Lacedæmoniorum puellæ a Meffeniis raptæ 3311.

Ariftodemus filiam mactat ex oraculo 3316.

Hippomanes filia voratur ab equo, cum quo claufa fuerat a patre 3331.

Romulus ob ingenii ferociam a fuis difcerpitur 3339.

AB AN. 3400 AD 3516

Tullus Hoftilius igne cœlefti cum Domo perit 3414.

Arionis five hiftoria, five fabula 3340.

Ciaxares Ninivem delet 3448.

Per

Pestis Athenis furit, sed fugatur ara Deo ignoto erecta 3457. *Eusebius*. (a)

Anno circiter 3455. Cylon Olympyonices Atheniensis affectatæ Tyrannidis reus compertus ad Minervæ aram a Megacle Alcmeonide, & Collegis Archontibus interfectus est. *Plin.Plutarchus*. Hinc *Cylonium Piaculum*.

Phalaris Agrigenti in Sicilia Tyrannorum immanissimus.

Perillus bovis ænei faber sub Phalari illo primus exuritur 3482. *Vide Plin. L.34. c.8. sub fin.*

(a) S. Hieron. in ep. ad Titum c.1. suspicatur totam hanc inscriptionem fuisse: *Diis Asiæ & Europæ, & Affricæ, Diis Ignotis, & Peregrinis*, sive ut reddunt Œcumenius, & Theophilactus *Deo Ignoto, & Peregrino*: Pausanias in Atticis & PhilestratusL.6.c.2.autores sunt coli Athenis aras inscriptas. *Diis Ignotis*. Incertis Numinibus Aræ Romæ pariter dedicabantur. *Invenio plane ignotis Deis Aras prostitutas, sed Attica Idololatria est: item incertis Deis, sed Romana superstitio est*, ait Tertullianus contraMarcionem cap.9. Idem refert Gellius L.2. c.28. Strabo L.3. p.156. Celtas incogniti nominis Deum coluisse refert.Macrobius Saturnalium L.3. c.9. ait quod cum precabantur Numina obsessæ Urbis hæc erat formula: *Si Deus, si Dea est, cui Populus, Civitasque Carthaginensis est in tutela &c.* Vide plura apud Calmet Tom.2. Dissert. p.156.

SEXTA ÆTAS

A Monarchia Persarum, seu Cyri An. M. 3516. Ad Christum Natum An. M. 4053.

Constat Sæculis fere Quinque.

TABULA I.

Hebræorum Duces iterum.

AB AN. *Cum Cyrus Hierosolymam redeundi, & instau-*
3516 *randi Templi Judæis potestatem fecisset* 3516.
AD *sacræ expeditionis Dux fuit Zorobabel Salathielis f.*
3600 *ad* 3567. 51
Joacimus Dux & Pontif. ad 3589. 22
Eliasib D. & P. ad 3595. 6
Postea tantum Pontifex veniente Esdra.
Esdras D. a 3595. ad 3600. 5
Quoniam an. M. 3516. Urbis conditæ 216., Olymp. LX. an. 2. in tertium vergente, Regni sui Persici an. 22. Cyrus toti pene Asiæ imperare cœpit, ideo cum Labbè consignamus initium Persicæ Monarchiæ eo anno 3516., quo redeundi facultatem
AB AN. *Judæis concessit.*
3600 Nehemias D. ad 3629. 28
AD Jojadas D. & P. ad 3649. 20
3700 Jonathas D. & P. ad 3689. 40
Jaddus D. & P. ad 3730. 41
AB AN. Onias I. D. & P. ad 3753. 24
3700 Simon I. D. & P. ad 3765. 12
AD Eleazar D. & P. ad 3797. 32
3800 Manasses D. & P. ad 3807. 9
Quamvis post Hierosolymam ab Alexandro captam, Judæorum summum Imperium penes alienigenas fuerit; præcipuæ tamen sub illis partes in administranda Republica fuere penes Pontifices, quos
AB AN. *idcirco Duces jure appellamus.*
3800 Onias II. D. & P. ad 3821. 14
AD Simon II. D. & P. ad 3846. 25
3900 Onias III. D. & P. ad 3882. 36

An-

Anno 3879. *Jason Oniæ fr. Pseudo-Pontifex & post eum Menelaus, Lysimachus, Alcimus omnia subvertunt.*

Machabæi dicti Assidei, hoc est sancti, mox corrupta voce Assamonæi.

Mathatias pater Judæ D. & P. 3888. 1

Judas f. D. & P. ad 3894. 6

Jonathas D. & P. ad 3912. 19

Simon D. & P. ad 3919. 8 AB AN.

Joannes Hyrcanus R. & P. ad 3975. 26 3900

Reges iterum. AD

Aristobulus R. & P. ad 3950. 1 4000

Alexander Jannæus Decessoris fr. R. & P. ad 3950. 31

Hyrcanus R. & P. ad 3988. 13

Aristobulus II. fr. R. & P. ad 3991. 3

Pulso Hyrcano fr. mox dejectus a Pompejo.

Hyrcanus iterum ad 4024. 49

Cum per annos plures, una cum Antipatro Herodis I. patre, & eodem Herode Tetrarcha Regnum administrasset, hujus tandem jussu interemptus est.

Antipater Herodis I. pater, Judææ Procurator a Cæsare constituitur 4007. AB AN. 4000

Herodes I. Ascalonita Judææ Tetrarcha 4012. AD mox R. dictus an. 4014. regnare incipit 4017. 4053 ad 4054. 37

Herode regnante, natum esse Christum humani generis Reparatorem, sacro id Evangelista tradente, fatentur omnes; verum de Nativitatis anno variæ Chronologorum sententiæ; nos cum Labbeo, aliisque eam amplectimur, quæ illam Herodiani regni 37. statuit anno Juliano 45. desinente.

TABULA II.

Religionis incrementa, & damna.

Pontifices Josue, seu Jesus, & Joacim Eliasib. AB AN.

Cyrus Templi Sacra vasa restituit 3516. 3516

Templum Hierosolym. primo instauratur 3517. AD

Resa, & Abiud. Zorobabelis ff. ex quorum 1. 3600 V. Deipara, ex 2. S. Joseph originem ducit.

Aggæus, Zaccharias, Malachias Prophetæ florent. Danielis Hebdomadæ incipiunt 3600.

AB AN. Pontif. Jojadas, Jonathas, Jeddoa, seu Jaddus.
3600 Cum Hierosolymam venisset Nehemias renovata
AD est diu intermissa Scenopegiæ solemnitas 3601.
3700 Ab Esdra scripti III., & IV. Regum libri, & qui ejus nomen præfert, si priora sex Capita demantur. *Huetius*.

Esdras sacros libros, qui interciderant, in lucem profert. *Esdram alias literas reperisse, quibus nunc utimur, cum ad illud usque tempus iidem Samaritanorum, & Hebræorum Characteres fuerint certum est*, ait Hieron. Præf. in LL. Reg. Similia Origenes in Fragmento recens edito a P. Montfaucon Palæographiæ Græcæ L. 2. c. 1. Contra sentiunt plures Recentiores.

Nehemias redux e Perside, Divinum cultum, Templi honorem, Levitarum ministeria, legitima conjugia, ex Divina lege componit 3629.

AB AN. Pontifices iidem, qui Duces.
3700 Alexander M. in Templo Hierosolym. Deo vero
AD victimas immolat 3722.
3800 Sanaballat Samaritanorum Princeps, & Præfectus Regis Persarum a Dario ad Alexandrum deficiens, hoc permittente, Templum erigit Samariæ in monte Garizim, cui præerat. Hinc quoque inter Judæos, & Samaritanos æterna discordiarum seges.

Græcis 1. & mox Romanis imperantibus, Pontificatus factus est, Principum arbitrio, paucorum annorum, imo & annuus.

AB AN. Pontifices iidem, qui Duces.
3800 Ptolemæus Philopator minis, & pœnis Judæos ad
AD Ægyptiacos ritus compellit 3839.
3900 Jason, & Menelaus Oniæ II. Pontificis Fratres, Lysimachus, qui a nonnullis ap. Genebrardum frater Menelai censetur, ambitione Pontificatus turbas movent, & Ethnicos ritus inducunt. Antiochus Epiphanes Templum prophanat: Templum ponit Jovi Hospitali in monte Garizim 3885.

Eleazarus, Salomona mater, & septem filii Machabæi pro religione fortiter obeunt 3887.

Mathatias Judæum Diis thus adolentem interficit 3888. Fit Dux, & Pontifex.

Tertia dedicatio Altaris per Judam Machabæum instaurati 3889.

Pontifices iidem, qui Duces, & Reges.

Judæi, & Samaritæ pro Templo litigant ante Ptolemæum Philometorem; Victoria Judæis cedit 3906. AB ANN. 3900 AD 4000

Pharisæorum secta oritur Ante Chr. 140.

Saducæi Hæretici apud Hebræos.

Essæi, sive Essæni Samaritanorum secta, cujus origo incerta, plura cum Pythagoræis, & Stoicis habens communia. *Joseph l.10. Antiq. c.13.* Ex his multi postea Christianis accessere.

Joannes Hyrcanus Samaritanum Templum destruit 3925.

Pontifices iidem, qui Reges. AB ANN. 4000 AD 4053

Sinagogæ paulo ante Christum natum 480. numerabantur Hierosolymis: *Genebr. ex R.Manahem.*

Joseph Deiparæ Mariæ Sponsus.

Templum ab Herode instauratum, ejusque quarta Dedicatio instituta 4030.

MARIA V. Deipara filia Joachim, & Annæ nascitur 4039.

JESUS Christus DEI FILIUS nascitur 4053. 25. Decembris.

Sanctimonia florent Simeon Senes, & Anna Prophetissa.

TABULA III.

Hebræorum Politica.

Judæi, quamvis post impletos annos servitutis septuaginta, libertatis qualicumque imagine donati fuerint a Cyro anno 3516. fere nunquam tamen posthac sui omnino juris fuere; diu Persis, mox Græcis, & Romanis paruerunt. (a) AB ANN. 3516 AD 3600

D 5 Ar-

(a) Hæc de Judæis, sive de Regno Judæ, ac Beniamin. Sed de varia Fortuna Israelitarum, sive reliquarum decem Tribuum ex vetustis, & recentibus monumentis eruditissime disputat Calmet T.1. Diss. p. 236.

Artaxerses Longimanus Deo inspirante, Esdram Sacerdotem, & Scribam in Judæam mittit 3594.

AB AN. 3600 AD 3700

Nehemias ex Perside, ubi Regis Pincerna ejusdem gratia florebat, impetrata ad id facultate, in Judæam veniens, frustra obsistentibus inimicis Hierosolymæ muros intra dies 52. restituit 3600. vel 3601.

Idem L. 2. Esdr. c. 5. una cum aliis ditioribus *condunt es alienum*, quod sibi ab indigentibus Hebræis debebatur 3601.

Idem, qui anno 3621. Regem in Perside adierat, Hierosolymam redit ex Perside 3629.

AB AN. 3700 AD 3800

Judæi ab anno 3722. Græcis parent.

Andromacus Judæis præpositus ab Alexandro, ab illis occiditur 3722.

Ptolemæus Lagi f. amicitiæ simulatione Judæam occupat, captivos quamplurimos abducit ex montano præcipue tractu 3733. circiter.

Antigono Rege victo, Asiæ Regna Seleuco Nicatori cedunt, ac proinde Hebræi vectigales Syriæ Regibus fiunt ab anno 3753. Card. *Noris in Epoch. Syromacedonum*.

AB AN. 3800 AD 3900

Onias II. Ptolemæo Evergeti solvit 20. argenti talenta, quæ Syrio Regi pendebat 3811.

Recepta per Antiochum Magnum Judæa, Græcis in Syria regnantibus iterum subditur, sed brevi tempore 3836.

Ptolemæus Philopator, victo Antiocho Magno, Celesyria, Phœnicia, Judæa potitur; quare Ægyptiis Regibus Judæi iterum parent 3837.

Antiochus Magnus potitur Syria, & iterum Judæis imperat 3857.

AB AN. 3900 AD 4000

Jonathas Demetrii Nicatoris ope nixus Judæam recipit, Hierosolymam instaurat 3902.

Ejusdem cum Romanis, & Spartiatis fœdus 3911.

Simon ad Demetrii partes transiens plenam Judæis obtinet libertatem, cujus annos numerare incipiunt 3912.

Jannæus epulans coram se 800. Judæos e nobilioribus jubet crucibus affigi.

Judæi a M. Pompejo domiti Romanis inposterum parent 3991.

Hyr-

Hyrcanus ob varias fortunæ vices dictus Fortunæ pila.

Antigonus Aristobuli f. Judææ Regnum petens rejicitur a Cæsare 4007. sed Parthorum ope Hierosolyma potitur 4014. AB AN. 4000 AD 4053

Hyrcanus captivus abducitur.

Herodes Hierosolymam expugnat 4017.

Eodemque anno capite plectitur Antigonus Assamonæorum postremus.

Herodes regnum adulatione partum, per scelera, & cædes confirmat.

Bellum anceps contra Arabes gerit 4023.

TABULA IV.

Res supra naturam.

Daniel objectus Leonibus a Dario Medo servatur intactus 3515. AB AN. 3516 AD 3600

Cyro a Daniele Isaiæ Vaticinium ostenditur, quo plurimos ante annos prædixerat ille futurum, ut Cyrus Babylone potitus, Judæis Hierosolymam redeundi potestatem faceret: ille voti reus Judæos dimittit, & Sacra vasa Templo restituit 3516. *Vid. L.*1. *Esd. cap.*1. *& Joseph* 2. *Antiquit. cap.*1.

Sacerdotes ex Babylonica servitute reduces ignem sacrum quærentes, quem ipsorum majores in sicci putei caverna occultaverant, pro eo aquam crassam inveninnt, quæ super victimas, Nehemiæ jussu aspersa, Sole e nubibus refulgente in ignem convertitur, quo sacrificium rite perficitur 3609. *Machabæor. L.*1. *c.*1. AB AN. 3600 AD 3700

Jaddus Alexandri M. Hierosolymam properantis iram metuens divinitus edocetur, illi cum Sacerdotibus solemniori cultu ornatis, & populo candidato obviam procedere. Alexander venerabundus Pontificem adiit, & Divinum in Tiara nomen adoravit 3722. *Joseph. L.*11. *Antiquit. c.*8. *Aug. L.*18. *de Civ. c.*45. AB AN. 3700 AD 3800

Admirandus septuaginta Interpretum consensus in Græca Sacrorum Librorum Versione, quam Ptolemæus Philadelphus imperaverat, divinitus con-

tigisse videtur. (*a*) *Hier.& alii P.P. ap. Bell. De Verb. Dei l.2. c.6.*

AB AN. 3800 AD 3900 Ptolemæus Philopator, dum in adyta Templi tentat irrumpere, divinitus coercetur 3837. Judæi ab eodem Ptolemæo elephantis obterendi exponuntur in hippodromo, sed Angelorum ope servantur 3838. *Si vera refert auctor non Canonicus Lib. III. Machab. c. 5., & 6., & Josephus contra Apionem L.1.*

Heliodorus Hierosolymitanum Templum expilaturus ab equite cœlesti terretur 3870. *L.2. Machabæor: c.3.*

AB AN. 3900 AD 4000 Perpetuum, & omnibus notum Probaticæ Piscinæ miraculum, quo aqua per Angelum mota, primus e languentibus in eam descendens valetudinem recipiebat, usque ad Christi Reparatoris tempora perdurasse constat e Sacris Paginis.

Joannem Hyrcanum Divino instinctu futura quandoque prævidisse narrat Josephus.

AB AN. 4000 AD 4053 Pluribus prodigiis fuisse prænunciatum Deiparæ Virginis ortum docet communis Orthodoxorum consensus. *Hujusmodi est sterilitas Annæ Matris divinitus depulsa, S. Greg. Nyssenus Or. in Natale Chr. & Epiph. Hær.78. Promissio futuræ nativitatis per Angelum facta SS. Annæ, & Joachim: Epiph. Hær.78., & 79.*

Angelus Joannis Baptistæ nativitatem, Zachariæ thus in Templo offerenti prænunciat 4052.

Arch. Gabriel Mariæ V. Jesum ex ea intacta nasciturum annunciat 25. Martii 4053.

Ju-

(*a*) Usserius Syntagmate de LXX. Interpretibus putat priorem Versionem sub Philadelpho nonnisi 5. Mosaicos libros fuisse interpretatam, quibus cætera deinde Sacra Scripta IV. anno Ptolemæi Physconis, seu Philometoris an. ante Chr. 139. translata, sub eodem LXX. nomine, accesserint. Summo plausu a Judæis excepta Versio ista in Bibliotheca instructissima Alexandrina reposita fuit, ubi Origenis etiam ætate visebatur. Vide plurima apud Cl. Calmet Diss. de Versione LXX. Interpretum T.2. p.381.

Judæi Dæmones a corporibus obsessis pellebant. *Liquet ex 12. c. Matthæi*.

Idque per exorcismos e libris Salomonis desumptos factum opinatur Genebrardus.

TABULA V.

Monarchæ.

MONARCHIA PERSARUM.

Cyrus, qui moriente Astyage materno avo Regnum Persarum administrandum susceperat: jure Uxoris, quæ Darii Medi unica erat hæres, eodem Dario abdicante, Imperio, Persarum Medorum, & Babyloniorum potitur (*a*), sedemque locat in Perside 3516. r.an. 9 — Ab An. 3516 ad 3600

Cambyses f. a 3524. ad 3532.	7
Smerdis Magus. m.	7
Darius Hystaspis f. ad 3566.	36
Xerses I. ad 3589.	20

Ar-

(*a*) Variam hac de re Historiam brevi complexus est Genebrardus in Chronico pag.245. edit. Par.1600. *Cyrus Astyagis Regis Medorum nepos ex Filia* (Mandane Cambysi Persæ nupta) *secundum Græcos* (quos sequuntur Petavius, Labbè, & alii) *Astyagem regno expulit*, *secundum Hebræos* (quos Musantius sequitur) *ejus regnum hæreditate est sine vi consecutus*, ut innuit Daniel cap.13.Et Rex Astyages appositus est ad Patres suos, & suscepit CyrusPerses regnum ejus: *Sed id non proxime*, *verum post Darium* (Medum) *Astyagis Heredem*: *Quo prætermisso Daniel ad Cyrum transiliit*, *quoniam agebat de Captivitate Babylonica per Cyrum soluta*: *unde & apud Danielem*, inquit Geneb. p.243. *Darius nominatur ante Cyrum*: Daniel perseveravit usque ad regnum Darii, regnumque Cyri Persæ: Dan. c. 6. v.28.Idem Geneb.p.243. *In ordine Regum Persarum exteri Scriptores a Sacris variant: Cyrum enim præponunt Dario, tamquam Socerum Genero*, *cum contra Darius Socer fuerit Cyri*, *ut Hebræi arbitrantur &c.* His adhæret Musantius.

Artaxerfes Longimanus ad 3629. 40

Ab an. 3600 ad 3700

Xerfes II. m. 2

Sogdianus m. 7

Darius Nothus, five Ochus ad 3649. 19

Artaxerfes Mnemon ad 3689. 40

Hujus fr. Cyrus Minor poſt eum, ſed Rege patre natus; unde lis, & bellum infeliciter geſtum ope Græcorum.

Artaxerfes Ochus ad 3714. 26

Ab an. 3700 ad 3800

Arfes, feu Arfamus ad 3718. 4

Darius Arfami f. 3724. 6

MONARCHIA GRÆCORUM.

Alexander Magnus, victo Dario, Græcorum Monarchiam inchoat ad 3730. 6

Alexandro mortuo, poſt varias bellorum vices, Græcorum Imperium in tria præcipuè regna dividitur (a), *Macedoniæ, Ægypti, Syriæ; ab hoc cum Machabæorum libris numeramus annos Regni Græcorum.*

Seleucus Nicator recuperata Babylone, a 3742. ad 3773. 32

Antiochus Soter ad 3792. 19

Antiochus Deus ad 3807. 15

Seleucus II. Callinicus ad 3827. 20

Ab an. 3800 ad 3900

Seleucus Ceraunus ad 3830. 3

Antiochus III. Magn. ad 3867. 37

Seleucus Philopator ad 3879. 12

Antiochus IV. Epiphanes ad 3890. 11

Antiochus V. Eupator ad 3892. 2

Demetrius Soter ad 3903. 14

Ale-

(a) Addi etiam poſſet Afiæ regnum cum Petavio Ration. P. 1. L. 3. c. 15. *Regna poſt Alexandri obitum enata &c. Horum Principes* Ptolemæus Lagi fil. in Ægypto, Seleucus Babylone, & in Syria, Caffander in Macedonia, & in Græcia, Antigonus in Afia: *Qui omnes ut,* & Lyfimachus in Thracia *regium ſibi nomen, & inſignia ſumpſere ... Antigono victo ad tria Regna rerum ſumma pervenit* Ægyptiacum, Syriacum, Macedonicum, *quibus &* Pergamenum *ſuccrevit, cujus* Lyfimacho Rege *jacta ſunt primordia.*

Alexander Bala ad 3907.	55	AB AN. 3900 AD 4000
Demetrius Nicator ad 3909.	3	
Antiochus Balæ f. ad 3911.	2	
Tryphon Tyrannus ad 3914.	3	
Antiochus Sidetes ad 3925.	11	
Demetrius Nicator iterum ad 3929.	4	
Antiochus Gryphus ad 3958.	29	
Antiochus Cyzicenus simul ad 3959.	18	

Seleucus Gryphi, Antiochus X.Eusebes, *sive Pius*, Philippus, Demetrius Eucæres, Tigranes, Antiochus Asiaticus, Reguli potius, quam Reges in Syria, quæ a Pompejo redacta est in Provinciam 3991.

Postquam Pompejus M.Consul. sine Collega fuisset 4002.C.Jul.Cæsar V.Dictator, & Consul.*ex Petavii Chr.* occisus cecidisset ad Pompeii statuam C. Octavius, M.Antonius, M.Lepidus Triumviri fuissent constituti 4011. initium habuit AB AN. 4000 AD 4053

MONARCHIA ROMANORUM

Cum C. Octavius Cæsar Augustus post Actiacam victoriam solus imperare cæpit 4024.

Omnes posthac Imperatores Cæsares, & Augusti.

Præfectus Urbis stabilis ab Augusto instituitur, primusque dicitur C. Clinius Mecænas, & post eum Messala Corvinus. *At Labbè ad an.U.*728.*M.*4024. *scribit, quod* Messala Corvinus primus Præfectus Urbis factus, sexto die Magistratu se abdicaverit, incivilem potestatem esse contestans.

TABULA VI.

Regna, & Respublicæ in Græcia.

Pisistratus bis pulsus iterum potitur Athenis. Hippius, & Hipparchus Pisistrato patri succedunt 3527. pelluntur 3541. Redeunt annui Archontes. Lacedæmone regn.ex Agidis Cleomenes I. Leonidas I. Plistarchus, Plistonax, Pausanias. Ex Proclidis Ariston, Demaratus, Leotychides. AB AN. 3516 AD 3600

Athenis jubente Alcibiade præsunt Quadringenti a 3642. ad 3650. Nam tum, capta a Lysandro Lacedæmone, subjectæ fuere Triginta Tyrannis, quibus pulsis, Democratia iterum inducta est 3653. Lacedæmone regnant ex Agidis Agesipolis I. Cleombro- AB AN. 3600 AD 3700

brotus I. Agesipolis II. Cleomenes II. Ex Proclidis Archidamus II. sive Archelaus, Agis II. Agesilaus II. Archidamus III.

AB AN. 3700 AD 3800 Athenæ Cassandro Macedoni se dedunt, a quo Rector Phalereus instituitur 3736. Mox liberantur per Demetrium Poliorcetem 3747. sed ingratæ ab eodem expugnantur 3753. & iterum liberæ 3764. Lacedæmone regnant ex Agidis Areus, Acrotatus. Ex Proclidis Eudamidas I. Archidamus IV. Eudamidas II. Agis III. Proclidarum extremus. Macedonum R. Philippus Amyntæ f. regnat a 3694. ad 3718.

Alexander Magnus f. ad 3730.

Post Alexandrum in Macedonia regnant Arideus fr. 1. Cassander 19. Philippus II. 1. Antipater, & Alexander II. 3. Demetrius Poliorcetes 6. Pyrrhus m. 7. Lysimachus 6. Meleager d. 45. Antipater, & mox Sostenes 2. Antigonus Gonatas 36.

In Ægypto regnat Ptolemæus Lagi f. ad 3778. 40
Ptolemæus Philadelphus ad 3807. 39

AB AN. 3800 AD 3900 Lacedæmone, Proclidis extinctis, regnant ex Agidis Areus, Leonidas II. Cleombrotus II. Cleomenes III. Mox Agidis etiam deficientibus, brevi regnant Agesipolis, & Lycurgus, atque post hos Tyranni Machanidas, & Nabis, quo cæso prius paret Achæorum Reipublicæ superiore sæculo exortæ, denique Romanis.

Quintius Romanus jus dicit in Græcia, omnesque ejus Civitates liberas esse jubet 3858.

Macedonum RR. Demetrius II. 10
Antigonus Tutor 12. Philippus III. 12
Perseus 11. quo victo Macedonicum Regnum Romanis cedit 3887.

Ægyptii Reges Ptolemæus Evergetes ad 3823. 26
Ptolemæus Philopator ad 3850. 27
Ptolemæus Epiphanes ad 3873. 23
Ptolemæus Philometor ad 3907. 35

AB AN. 3900 AD 4000 Athenæ, quæ ab anno 3764. libertatem qualemcumque usurpaverant, anno 3969. a Sylla expugnatæ Romanis parent, & abolentur Archontes.

In Ægypto regnat Ptolem. Physcon ad 3937. 29
Ptolemæus Lathurus ad 3954. 17

Pto-

Ptolemæus Alexander ad 3964. 10
Ptolemæus Lathurus iterum ad 3973. 8
Ptolemæus Alexander II. D. 19
Ptolemæus Alexander III. ad 3989. 17
Ptolemæus Auletes ad 4003. 13 AB AN. 4000 AD 4053
Ptolemæus Dionysius cum Sorore Cleopatra ad 4007. 5
Cleopatra sola ad 4024. 17

Post Actiacam pugnam, in qua victa cum Antonio ab Augusto fuerat, cum M. Antonius sibi manus intulisset, & ipsa ultro periit, defecitque omnino Græcorum Imperium.

TABULA VII.

Regna, & Principatus extra Græciam.

IN Ægypto Amasis, Psammenitus ex Herod. L. 3. & Diodor. Mox Cambyses regnum ad Persas transfert 3529. AB AN. 3516 AD 3600

Lydorum Regum ultimus Cræsus a Cyro captus 3510. Romanorum R. ultimus Tarquinius Superbus 25. Pellitur ob vim a filio illatam Lucretiæ 3545.

Consules creantur L. Jun. Brut. & Tarquinius Collatinus, eoque abdicante, Valerius Publicola.

Dictator I. T. Lartius Flavus 3556.

Carthaginenses Hispaniæ Domini 3556.

Cappadociæ R. 1. Pharnaces Cyri Sororius. Sicilia sub Tyran. Syracusanis 3569. Libera 3588.

In Ægypto post Persas indigenæ Nephræus, & Tachon. AB AN. 3600 AD 3700

Romæ Decemviri ad condendas leges 3603. & post annos tres iterum Consules. Ibidem Tribuni Militum quatuor Consulari potestate aliquoties creati ab an. 3632. ad 3641. Censores primo instituti 3611. Servorum conjuratio detecta 3635.

Sicilia iterum sub Tyrannis 3648. Dionysio scilicet Seniore, & Juniore

Anarchia Romæ 3678. per annos 5. Consules confirmati 3688;

In Ægypto, fugiente in Æthiopiam ultimo Regum Nectenabo, Persæ iterum usque ad Alexandrum Magnum dominantur. AB AN. 3700

Car-

AD 3800 Carthaginenses terrestribus, maritimisque opibus præpollentes terrarum imperium affectare incipiunt.

Romani post Tarentinos, Picentes, & Salentinos domitos totius Italiæ Domini. Sicilia iterum libera 3728. Romanorum beneficio.

Fergusius ex Hibernia vocatus initium dat Scotorum Regno.

Ponti, Bithyniæ, Armeniæ Reges post Alexandrum Magnum exorti.

AB AN. 3800 AD 3900 Pergami Princeps 1. Philetærus Spado, cui succedit fr. Eumenes 3789.

Romani Siciliam 1. mox Sardiniam, & Hispaniam, Carthaginensibus victis, in provinciam redigunt, eamque dividunt in citeriorem, & ulteriorem.

Pergami R. I. Attalus I. Eumenis f. 3812. Mox Eumenes II. & Attalus II. Eumenis fr.

Parthorum R.I. Arsaces, a quo Arsacidaram familia, & Reges posteri Arsaces 3808. Huic succedunt Arsaces II. Priapacius, & Phraates I.

AB AN. 3900 AD 4000 Romani, eversa Carthagine, Africæ Domini: victis Achæis, deleta Corintho, Græciam in provinciam redigunt 3908.

Pergami Rex Attalus III. Populum Rom. regni, & opum suarum hæredem scribit 3921. Gallia Narbonensis fit Romanorum provincia 3933.

Africani Junioris, & Marii in Africa, Syllæ, & Pompeii in Asia, Cæsaris in Europa victoriis Romanum propagatur Imperium. Sylla Dictator ab an.3972. ad 3975. Ciceronis Cos. prudentia, & vigilantia Respublica a nefariis Catilinæ consiliis liberata 3991.

Parthis imperant Mithridates I.Phraates II.Artabanus I. Mithridates Magnus, Orodes Crassi victor.

AB AN. 4000 AD 4053 Romani in Europa, in Africa, in Asia rerum late potiti Reges omnes finitimos, vel socios habent, vel vectigales, ac tandem Domini 4024. Ægypti, quod unum supererat e Græcorum Imperio, regnum.

Parthis imperant Phraates III. Tyridates, & Phraates IV. Scotorum Historici Metellanum decimum septimum Regum suorum numerant.

TA-

TABULA VIII.

Bella.

QUæ de Cyro a Tomiri Scytharum Regina victo,& cæso traduntur ab Herodoto, apud eruditos vix fidem inveniunt. AB AN. 3516 AD 3600

Porsena Romam obsidet 3547.

Posthumius Tubertus, victis Sabinis, primus ovat Romæ 3551.

Marathonia pugna Duce Miltiade 3564. Leonidas cum 300. Laconibus ad Thermopylas 3574. Themistocles Persarum ad Salaminam victor 3574.

Bellum sociale contra Athenienses a 3596. ad 3598.

Athenienses a Bœothis cæsi 3605. AB AN. 3600 AD 3700

Corinthii a Corcyræis victi 3619.

Atheniensium ad Potideam victoria 3622. Bellum Peloponnesiacum inchoatur 3623. per annos 27. inter Athenienses, & Lacedæmonios.

Conon Atheniensis Persas vincit ad Gnidum navali prælio 3660.

Veij a Camillo expugnati 3658. Galli ab eodem, post Romam incensam cæsi 3665.

Bellum Sacrum Græcorum contra Phocenses sacrilegos a 3699. ad 3708. *ex Diod. Siculo*, quod Templum Delphicum expilassent.

Philippi Macedonis in Græcia bella: Bellum Samniticum a 3711. per ann. 71. ad 3782. Inde *Triumphorum* 24. *materies*. AB AN. 3700 AD 3800

Alexander M. per Europam, Asiam, & Africam victor arma circumfert ab anno 3720 ad 3730.

Romanorum cum Pyrrho Epirotarum R. bellum 3774.

Antigone Gonatæ bella cum Spartanis, & Atheniensibus 3785.

Bellum Punicum I. Siculis contra Carthaginenses Romanorum opem implorantibus 3790.

Romani primo rem nauticam attingunt, & Duillio Duce nobilem de Pœnis victoriam referunt 3794.

Pœni Romanos grandi clade profligant prope Drepanum 3805. AB AN. 3800

Pu-

AD Pugna Roman. & Cartag. ad Ægates 3812.
3900 Pax a Romanis data Carthaginensibus 3813. unde ortum per an. 3. & M. 4. Bellum Lybicum cum Mercenariis, quos Pœni militia solverant. Punicum II. 3836. Pugna ad Thrasimenum 3837. Cannensis 3838. Asdrubal a C. Nerone ad Metaurum cæsus 3847. Annibal a Scipione Afric. victus in Africa 3852.

Bellum Romanorum cum Macedonibus 3854. Bellum Rom. cnm Antiocho Magno 3863.

Bellum Rom. cum Perseo 3883.

AB AN. 3900 AD 4000

Viriathus Lusitanus fortiter, & feliciter contra Romanos bellum gerit a 3904. ad 3915.

Bellum Punic. III. 3905. In eo Carthago eversa 3908.

Bellum Jugurthinum ad 3905. Marii de Cimbris victoria, & bellum Servile in Sicilia 3953. Italicum, seu Marsicum 3963. Mithridaticum 3966. Bella Civilia Cinnæ, Marii, Syllæ, Sertorii ab anno 3967. ad 3981.

Bellum Servile Spartaco incentore 3981. C. Julius Cæsar ab an. 3993. ad 4005. in Lusitania, Gallia, Germania, & Illyrico rem Rom. felicites gerit.

AB AN. 4000 AD 4053

M. Crassus cæsus a Parthis 4001.

Bellum Civile inter Cæsarem & Pompejum 4005. Pugna Pharsalica 4006.

Finis belli civilis 4009.

Cassius, & Brutus ab Octavio & M. Antonio victi 4012. Bellum Perusinum 4014.

Ventidius Bassus de Parthis triumphat 4021.

Actiaca pugna 4023.

Parthi sponte signa de Crasso rapta, & captivos restituunt 4034.

TABULA IX.

Disciplinæ severiores.

AB AN. 3516 AD 3690

ANaximander primus obliquitatem Zodiaci ad usus Astronomicos observasse dicitur. *Labbè, & Usser in Chr.* Xenophantes Eleaticæ sectæ parens, Pythagoras Samius Italicæ Philosophiæ conditor,

ditor, Cleostratus duodecim in Zodiaco signa notavit, Heraclitus, Democritus, Philolaus Crotoniata, qui terram circa Solem circumvolvi primus docuit, Diagoras, Harpalus Cyclum Lunisolarem instituit.

Parmenides Eleates Dialecticæ inventor, quique primus Terram rotundam in omnium orbium centro statuit.

Anaxagoras Clazomenius ex Asia scholam transtulit Athenas, ubi Socratem, Euripidem, & Periclem docuit.

Socrates qui Moralem *Philosophiam devocavit e Cælo*, ait *Cic.* Melissus Physicus, Empedocles Agrigentinus, Meton Enneadecaeteridem, seu Cyclum Lunæ decennovalem publicat 3621. Leucippus Atomorum inventor, Democritus Abderita. AB AN. 3600 AD 3700

Plato Veteris Academiæ institutor. Euclides Megarensis auctor sectæ Contentiosæ, Anthistenes Cynicæ, Architas Tarentinus, Aristippus, a quo secta Cyrenacia; Eudoxius Guidius, Lysis Pythagoricus, cujus aurea carmina sub Pythagoræ nomine circumferuntur.

Phœdo Eliensis Eliacæ Sectæ conditor. Speusippus Platonis nepos, ejusque in Academia Successor. Aristoteles Peripateticorum princeps, Xenocrates Speusippi Successor, Philippus Metonensis, Callipus Cyzicenus auctor Periodi Callippicæ, AnaxarchusAbderita,DiogenesCynicus,CratesThebanus. AB AN. 3700 AD 3800

Theophrastus Philosophiam Aristotelis exornat. *Epicurus voluptatis* patronus,Zeno è Cithyo,*Cypri Urbe* Stoicorum parens,StratoTheophrasti successor.

Aristotelis libri Attali II. metu libros undique colligentis conduntur a Neleo Sceptio, & diu latent. *Geneb.* Euclides Geom. sub Ptolemæo Lagi.

Jésus Sirachi f. Ecclesiasticum ex Ethicis Salomonis libris Proverbiorum, Ecclesiaste, Sapientiæ concinnat: *Huetius in Dem. Pr.* 4. *id probat ex illis cum libro Ecclesiastici comparatis*: *Drusius in observ. L.* 1. *c.* 18. *Huetius ex illis.* AB AN. 3800 AD 3900

Berosus Chaldæus Astronomus, Apollonius Pergæus, Aristarchus Samius, Archimedes Syracusanus Mathematici nobilissimi.

Clean-

Cleanthes Stoici Zenonis, Lyco, seu Glyco Stratonis Peripat. auditor, Athenodorus Solensis, Isterius, Hermippus Smyrnensis, Lacydes novæ Academiæ auctor, Chrysippus Cleanthis discipul. Eratosthenes, Agatharchides Gnidius, Panætius.

AB AN. 3900 AD 4000. Arcesilas auctor Academ. II. Pyrrho Sceptius, a quo Sceptici, seu Pyrrhonii, quibus omnia incerta. Tarsus in Cilicia nobile literarum emporium; *Strabo l.*14. Hipparchus, & Geminus Astron. Aristobulus Philos. Hebræus, Carneades Cyren. a quo Accadem. III. Cresibius *Pneumaticus*. Hiero Mechan. Philo, & Charmides Academ. IV. Antiochus Philonis auditor Academ. V. conditores. Diogenes Stoicus, Philo laudatus, & Dionysius Magnesius Ciceronis magistri.

Critolaus Peripatet. Zeno Epicureus, quem Cicero laudat.

AB AN. 4000 AD 4053. M. Tull. Cicero, & M. Terentius Varro Romamanorum ante se omnium doctissimi. C. Nigidius Figulus, Anaxilaus Laryssæus Pythagorici, & Magicæ artis suspecti.

Andronicus Rhodius, Jason Stoicus, Theodorus Tripolites Philosophi.

Sosigenes Astronomus, cujus præcipue opera Cæsar Kalendarium instauravit. M. Vitruvius Pollio Architect. princeps, Dionysius Geographus,

TABULA X.

Jurisprudentia: Medicina.

AB AN. 3516 AD 3600. P. Papirius colligit Jus Roman. quod ab eo Papyrianum est appellatum. Zamolkis Pytagoræ auditor leges dat Getis. Confusius Legislator Sinarum 3562.

Democedes, Acron Agrigentinus Medicinæ Empyricæ parens.

Herodicus Hippocratis Magister. Democriti discipulus Metrodorus Chius magister Hippocratis medici a Suida laudatur. *

AB AN. 3600. Charondas Thurinis, Archita Tarentinis, Parmenides Eleatibus, Eudoxus Gnidiis jura describunt.

Ro-

Romani Decemviri leges a Græciæ civitatibus acceptas in duodecim Tabulis descriptas proponunt: eas exul Hermodorus Ephesius interpretatur. AD 3700

Medici Ctesias Gnidius, Philistio Sicnlus, Crito Cosmeticæ inventor, Menecrates Syracusanus, Eudoxius Gnidius. Hippocrates Medicorum omnium princeps.

Appius Claudius Cæcus Juris consultissimus.

T. Coruncanus primus Jus Civile Romæ professus est. AB AN. 3700 AD 3800

Thessalus, & Draco filii, Polybus Gener, Dexippus Cous Hippocratis discipulus, Nicias Pyrrhi R. Philippus Acarnan. Alexandri M. Medici.

Erasistratus, qui & Cleombrotus, ut recte Harduinus in Plin. l.29. c.1.

Sextus Ælius Pætus ab Ennio laudatus, a quo Jus Ælianum. AB AN. 3800 AD 3900

Cato Censorius, M. Cato ejusdem f. & Scipio Nasica Juris peritissimi. (a)

Eratosthenes Cyren. Historicus, Philosophus, Medicus: Arateus Cappadox hoc ævo Medicæ artis gloria, Vossio judice floruit.

Archagatus primus e Græcia Romæ Medicinam profitetur 3935. *Plin.*

M. Manilius Q. Mut. fil. Scævola Pub. fil. Q. Mut. Scævola Q. Auguris fil. M. Junius Brutus, C. Martius Figulus, Gn. Aufidius, C. Antistius Labeo Senior Juris Oracula. AB AN. 3900 AD 4000

Nicander Colophonius, Ascelepiades Prusieusis, qui

(a) Hoc sæculo, seu An. V. C. 559. Lex Oppia de Cultu Matronarum moderando, nequidquam obsistente Catone, abrogata est. Hanc tulerat C. Oppius Trib. Pleb. in ipso ardore Punici Belli: *Nequa mulier plus Semiuncia auri haberet, Neu vestimento versicolori uteretur: Neu juncto vehiculo in Urbe, Oppidove, aut propius inde mille passus, nisi Sacrorum publicorum causa veheretur*. Matronarum precibus, & metu muliebris seditionis an. 20. postquam lata fuerat, abrogata est ex Liv. L. 34.

qui neglecta Hippocratis medendi ratione, novam condidit ex Pl.L.7. c.37.: Mithridates R.Ponti, cujus Medicos librosPompejus Latine verti mandavit.

Ab an. 4000 ad 4053 Appius Augur. Q. Ælius Tubero, Servius Sulpitius Semonia, L. Attejus Capito, C. Antistius Labeo Junior Jurisperitorum principes.

Themison Laodicenus Asclepiadis magistri sectam mutavit, & aliam inter Medicos excitavit.

Craterus, Apollonius Crassi libertus, Philotheus Amphissenus, Dioscorides Herophileus, Artorius Augusti Medicus, qui post Actiacam Victoriam naufragio periit: *Labbè in Chr.* Eum Vossius cum Antonio Musa Augusti item Medico confundit.

TABULA XI.

Literæ Humaniores.

Ab an. 3516 ad 3600 Pherecydes Syrus primus apud Græcos libera numeris oratione scribere aggressus.

Hellanicus Mytilen. & Xenomedes Chius Historiam ornant. Voss. l.1. c.2.

Jones a Persis victoribus fictarum historiarum artem, vulgo *Romanzi* discunt, & ab his transit ad Græcos. *Huetius*. Oratio funeb.1. habita Romæ in laudem Bruti Consu. a P. Valer. Publicola Collega.

Theognis, Hipponax, *in quo notabilis fœditas vultus, quamobrem Pictores imaginem ejus proposuere ridentium oculis: quod Hipponax indignatus amaritudinem carminum distrinxit intantum, ut credatur aliquibus, ad laqueum eos compulisse.* Plin. L.26. c.5. Anacreon, Thespis Tragediæ parens, Simonides, qui memorandi artem invenit, Onomacritus, Pindarus; *Poetæ*.

Ab an. 3600 ad 3700 Herodotus, Thucydides, Cratippus, Xenophon, *Historici*.

Empedocles dicendi præcepta primus dedit, sed illa Chorax, & Tysias postea vulgarunt. Pericles, Gorgias Leontinus, Protagoras, Lysias, Andocides, Theocritus Chius. *Oratores*.

Comœdiæ Athenis vetitæ 3614.

Aristo-

Aristophanes, Sophocles, qui ex Labbè in Chr. primus Tragædias docuit an. V. C. 282. & Euripides *Poetæ*. Cleobulina, & Telesilla *Poetriæ*.

Dionysius Grammaticus Platonis Præceptor.

Lamprus, & Ileus Grammatica scripsisse videntur ex *Aristot*.

Hecateus Abderita, Abydenus Palephatus, Parius auctor Marmoris Arundeliani, sive Oxoniensis, Megasthenes *ex Clem. Alex. L.1. Strom. accuratissimus Indicarum rerum Scriptor*, (non Methasthenes) *Historici*. AB AN. 3700 AD 3800

Isocrates, Theodectes, Naucrates, Theopompus, Isæus, Demosthenes, Demetrius Phalereus *Rhet. Oratores*.

Menander novæ Comœdiæ Princeps.

Quamvis Laertio teste, Plato primus Grammaticæ vim inspexerit, certior hujus artis inventor Aristoteles agnosci solet. *Genebrardus*.

Manethos, Philochorus, Berosus, Eratosthenes, Cassius Hemina *Historici*. AB AN. 3800

Cethegus Cos. M. Porcius Cato. Tiberius Sempronius Gracchus, Diophanes Mytilen. *Oratores*. AD 3900

Poetarum Tragicorum Pleias, hoc enim nomen eos fecit insignes *Teste Labbè in Chr.* in qua Theocritus, Aratus, Lycophron, Callimachus, Apollonius, Homerus Junior.

Prima Fabula data Romæ a Liv. Andronico. Cic. in Bruto. Gell. L.17. c. Ult. Nævius *Bellum Punicum I. cecinit, in quo miles meruerat*. Ennius *scripsit Annalium libros, Comœdias, Tragœdias, Satyras*: Plautus, *qui i quando a Mola asinaria vacaret, Fabulas componebat, quas venderet*. Terentius Afer, *quem fama est adjutum in Scriptis a Lælio, & Scipione*. A bello Punico II. diligentius culta est Lingua Latina. Crates Mallotes primus Romæ Grammaticus *ex Svetonio*.

Q. Fabius Maxim. Servilianus, L. Calpurnius Piso, Polybius, Alexander Polyhistor, L. Sisenna, L. Claudius Quadrigarius. *Historici*. AB AN. 3900 AD

Æmil. Lepidus, Servius Galba, L. Crassus, M. Antonius, Q. Hortensius, *Orat*. L. Plotius Gallus, qui primus Romæ Latinam Rhetoricam 4000

professus est, Hierocles, Apollonius Molo, per quos Cicero profecit.

Nicander, Turpilius, Pacuvius, L. Attius Senior, & Junior, Lucilius, Q. Atta *Togatarum* Scriptor, Lucretius, Catullus *Poetæ*. Aristarchus *Grammatic:*

Sallustius, Cornelius Nepos, L. Aruntius. Cheremon, Diodorus Siculus, Cæsar. *Histor.* M. Tullius Cicero. C. Scribonius Curio, M. Antonius Triumvir, *Orat.* Elpidius Sextus, Clodius Siculus, Porcius Latro. *Rhet.* M. Terentius Varro, Archias, Æmilius Macer, P. Virgilius Maro, Horatius, Domitius Marsus scriptor Epigrammatum, Tibullus, Propertius, Albinovanus, Aulus Sabinus, & alii: *Poetæ*.

AB AN. 4000 AD 4053

Tyrannio Varro, Attejus, L. Varius, & Plotius Tucca, *Grammat. & Philos.*

TABULA XII.

Artes. Nova Inventa.

AB AN. 3516 AD 3600

SAppho Poetria primo plectrum excogitavit. *Genebrard.*

Anaximander Milesius horologia solaria primus apud Græcos inducit: *Usserius in Chr.* Tabulas Geographicas perficit, quarum dederat rudimenta Sesostris.

Pytagoras lyræ chordam addit, & notato fabrorum ferrariorum sonitu Musicam perficit. (*a*)

Atheniensès Tyrannicidis Hermodio, & Aristogitoni statuas ponunt. 3544. Callias Atheniensis circa

(*a*) *Cum enim animadverteret duos sonos ita convenientes, ut consonantiam* Octavæ, seu Diapason *efficerent, utroque malleo ponderato invenit gravitatem unius esse duplam gravitatis alterius; ex quo determinavit proportionem soni cujuscumque cum alio acutiori, & nota octava distante duplam esse, hoc est a causa duplo majore: Idem si chorda sit dupla alterius &c.* P. *De Chales in Musica Prop.* 1.

circa an. V.C. 249. seu M. 3549. usum Minii monstravit. *Plin. L.*33. *c.* 7. ex Theophrasto. Saturnalia instituta. 3557.

Thespis Poeta facies confictas ad usum scenæ, seu personas invenit.

Panænus Phidiæ fr. quem in Picturæ certamine Corinthi Timagoras vicit. *Horatius in Arte*.

Polygnotus Thasius ante 90. Olympiadem *primus mulieres lucida veste pinxit, capita earum mitris versicoloribus operuit, plurimum Picturæ primus contulit: siquidem instituit os adaperire, dentes ostendere, vultum ab antiquo rigore variare: Hujus est Tabula in Porticu Pompeij, in qua dubitatur ascendentem cum Clypeo pinxerit, an descendentem: Plin. L.*35. *c.*9. sed supra hos, aliosque hujus ævi Pictores Zeuxis, Parrhasius, ac Timantes inclaruere. Ab an. 3600 ad 3700

Statuis sive ex ære, sive ex marmore elaborandis gloriam summam adepti sunt Phidias, Scopas, Myron, Pytagoras. Phidias artem Toreuticen, (*hoc est artem vas, aliudve opus torno elaborandi, aut aliter artificiose cælandi*) non invenit, ut Plinius tradit Lib.34. c.8. nisi forte apud Græcos, sed perfecit; cum ante plura sæcula & Vitulus aureus, & Cherubim Arcæ in S. S. paginis memorentur. Arsemon Clazomenius obsidionales Machinas invenit 3612.

Pamphilus Apellis Magister, Apelles Pictorum princeps, Protogenes ejus æmulus Artis apicem attigere. Ab an. 3700 ad 3800

Aristides Apellis æqualis primus animum pinxit. *Plin.* Æra Seleucidarum A. V. 442. Ante Chr. 312. *Videatur Noris in Epoch. Syro Macedonum*.

Simulacris effingendis, vel ex ære, vel ex marmore super omnes hujus ævi excelluere Lysippus, Pyrgoteles, Praxiteles. Colossus Rhodius artifice Charete Lydio. *Vide Junium De Pictura Veterum, ubi etiam de Cælatorbus Gemmarum*.

Romæ nummus argenteus primo cusus 3785. Tonsores primum e Sicilia P. Ticinius Romam adduxit.

Agesander, Polydorus, & Athenodorus Rhodii, quorum est Lacoon in Vaticano, opus omni- Ab an. 3800

AD 3900 bus, & Picturæ, & Statuariæ artis præponendum ex Plinio. Metrodorus Philosophus, & Pictor. Ctesibius Tonsor Pneumatica, & Hydraulica organa invenit, regnante Evergete. *Athen. l.4.*

Ludi Florales 3814. Romæ: Ludi Apollinares ibidem: 3842. Archimedes Syracusanus speculis naves incendit 3840. Romani primo usi auro signato 3847.

Ludorum Megalensium origo 3850.

Horologium ex aqua Romæ primo factum 3895.

Ab an. 3900 ad 4000 Lala Virgo Cyzicena Pictrix, dum Varro junior esset, Romæ, & penicillo pinxit, & cestro in ebore.

Posis ex eodem Varrone plastes nobilis, a quo facta poma, & vuæ, ut non posset quis discernere a veris.

Arcesilaus plastes Luculli familiaris.

Incensa Corintho a Mummio 3908, Æs Corinthium fluxit, cui luxuria postea pretium fecit, vel ante aurum *Plin.*

Æra Hispanica A. V. 716. Ante Chr. 38.

Ab an. 4000 ad 4053 Æra Antiochena A. V. 723. A. C. 31.

Æra Laodicena A. V. 724. A. C. 30.

Æra Alexandrina, sive Ægyptiaca eodem anno.

Ludi Quinquennales Romæ 4026. Sæculares 4037. Ibidem.

Timomachus Byzantius sub Cæsare, Ludio sub Augusto celebrantur inter Pictores.

Inter Statuarios memoratur a Varrone Prasiteles. Aliorum opera celebrantur, tempora silentur.

TABULA XIII.

Natales Urbium: Architecturæ Opera.

Ab an. 3516 ad 3600 Labyrinthus Porsenæ Clusii Regis. *Plin.*

Obeliscus, quem videmus in area D. Mariæ de Populo, Psemmis R. jussus e rupe Syenite excisus. *Kirker De Obelisc.*

Puteoli a Samiis conditi 3535.

Sena in Etruria, & Senogallia in Umbria a Gallis Senonibus, Brenno Duce, conditæ.

Ab an. 3600 Mnesicles Architectus Arcem Athenienfem delineat 3614.

An-

Ancon à Syracusanis, Dionysii tyrannidem fugientibus, conditur. AD 3700

Veteres Rom. Auctore Frontino per annos CCCXLI. qui est M. 3642. *contenti fuere usu aquarum, quas aut ex Tiberi, aut ex puteis, aut ex fontibus hauriebant. Postea subterraneis cuniculis, aut opere arcuato magnam vim aquarum induxere.* Donatus L.3. c.18. An. 3667. sive V.C. 366. *Capitolium Saxo quadrato substructum est, opus vel in hac Urbis magnificentia conspiciendum* ait Liv. L.6.

Alexia in Dalmatia a Dyonisio 3670.

Fanum Fortunæ conditum post Brennum a Camillo victum.

Artemisia marito Mausolo Cariæ Regi sepulchrum nobilissimum posuit 3701. Alexandria in Ægypto ab Alexandro M. condita 3723. mox aliæ plures per Asiam urbes. Ab an. 3700 ad 3800

Seleucus Nicator novem a se conditas Urbes de suo nomine Seleucias appellat. *Appian. in Syriacis.*

Appia via strata, & Aquæductus per Appium Claudium 3743.

Antiochia ad Orontem, quam inchoaverat Antigonus, absolvitur a Seleuco 3753. Pharus turris celeberrima in conspectu Alexandriæ a Ptolemæo Philadelpho per Sostratum Architect. erecta 3770.

Astacus a Nicomede R. Bithyniæ instaurata nomen ab eo ducit 3792.

Via Flaminia per Etruscos Aretium ducens a Flaminio Censore munita 3835. Circus Flaminius Romæ a Flaminio Censore extructus 3835. Ab an. 3800 ad 3900

Murus per 600. passuum millia a Sinis ad arcendos Tartaros extructus, ducentis circiter ante natum Christum annis. Savo, vulgo *Savona* a Magone Cartaginensi ædificatur post diruta a Romanis Vada Sabatia, quorum illa ruinis crevit. *Hist. Mss.*

Genuam a Magone Pæno dirutam Lucretius Spurius exædificat 3851. *Liv.* An. M. 3881. sive V.C. 580. *Censores vias sternendas Silice in Urbe, glarea extra Urbem substruendas, marginandasque primi omnium locaverunt.* Livius Dec.5. L.1. Cornelius Scipio Nasica Romæ inter primos splendide cœpit ædificare.

AB AN. 3900 AD 4000

C. Gracchi Trib. Plebis lege Carthago restituitur 3931. *Primus omnium Metellus Macedonicus ædem ex marmore Romæ molitus, vel magnificentiæ, vel luxuriæ princeps fuit. Vellejus Paterc.* M. Æmilius Scaurus viam Flaminiam Censor stravit.

M. Scaurus fecit in Ædilitate sua opus maximum omnium, quæ unqnam fuere humana manu facta. Theatrum hoc fuit: Scena ei triplex in altitudinem 360. columnarum. Ima pars Scenæ e marmore fuit, media e vitro, inaudito etiam postea genere luxuriæ. Signa ærea fuere ad tria millia numero: Cavea cæpit homiuum 80. millia. V. reliqua in Plin. L.36. c.15. *ex quo hæc descripta sunt.*

C. Curio Theatra duo juxta fecit amplissima e ligno, Cardinum singulorum versatili suspensa libramento, in quibus utrisque .... inter sese aversis, & repente circumactis, ut contra starent ... faciebat Amphitheatrum, ipsum Populum Romanum circumferens: Plin. L.36. c.15.

Pompejus Theatrum dedicat 3997.

AB AN. 4000 AD 4053

Lugdunum in Gallia conditum per C. Munatium Plancum Proconsulem. 4011.

Ignis, quo Cæsar classem incendit, ne Ægyptii ea potirentur, Bibliothecam magnam evertit cum parte Urbis Alexandriæ: *Plut. in Cæs. Dio* L.42. Novam ibidem construxit Cleopatra, quæ prioris Filia appellata est. *S. Epiph. de Mens. & Ponderibus.*

M. Vispanius Agrippa bellica gloria, & ædificandi laude celebris Pantheon Romæ condit 4027.

Is Unico Ædilitatis anno lacus 700. fecit, Salientes 105. Castella aquarum 130. & alia plura cultu magnifica. *Plin. l.26. c.6.*

Herodes I. Hierosolymis Theatrum, Amphiteatrum, & nobilissimam Regiam extruit 4030.

TABULA XIV.

Viri, & Res memorabiles.

AB AN. 3516 AD 3600

Policrates Samiorum Tyrannus, & Milo Crotonita, *de cujus viribus mira Valerius Max.*

Zopyri amici stratagemmate Babylonem Darius occupat. 3534.

Hora-

Horatii Coclitis, Clœliæ virginis, Mutii Scævolæ, Coriolani virtus apud Romanos claret.

Ariſtides 3571. Themiſtocles 3583. Oſtraciſmo pulſi. Spurius Caſſius præceps datur e rupe Tarpeja 3569.

Fabii 300. ad Cremeram cæſi 3577.

Ad Ægros Potamos ſaxum de Cælo cadit 3587.

L. Quintius Cincinnatus Dictator ab aratro 3596.

Cimon apud Athenienſes claret.

Spurius Melius a C. Servilio cæditur 3615. So- AB AN.
lydamus Theſſalus mirandi roboris 3646. Socrates 3600
damnatur 3655. Albani lacus excreſcentis prodi- AD
gium 3657. Epaminondas in Bœotia floret 3680. 3700

Dionyſius Syracuſarum Tyrannus, cujus fil. poſt annos 38. pulſus Ludimagiſter Corinthi fuit.

Curtius armatus in voraginem ſe projicit 3692.
T. Manlii Torquati cum Gallo ad Anienem Monomachia 369.

Templum Dianæ Epheſinæ conflagrat 3698. qua die naſcitur Alexander Magnus: *Labbè in Chr:*

M. Valerius ope Corvi Gallum in Monomachia AB AN.
vincit; inde Corvinus appellatus 3705. Manlius 3700
filium injuſſu pugnantem ſecuri percutit 3715. AD

Decius pater 3714. Fil. 3759. ſe pro Republ. de- 3800
vovent. Romani ancillæ unius indicio, veneficia centum, & ſeptuaginta Matronarum detegunt. *Labbè* 3723. Porus Indorum R. ab Alexandro victus 3727. Phocion de Athenis optime meritus damnatur 3736. Agathocles Siciliæ Tyrannus obit 3765.

Mater Idæa Romam invecta 3849. AB AN.

M. Attilius Regulus necatur a Pœnis 3803. 3800

Q. Fabius Maximus cunctando rem Romanam AD
reſtituit. Romæ Templum Jani clauſum 3819. 3900
M. Porcius Cato Cenſorius, optimus Orator, optimus Imperator, optimus Senator, & integritatis exemplar.

Scipio Afric. Senior Romæ indigne traductus Linternum ſecedit, ubi exul moritur 3867.

Bacchanalia Romæ compreſſa 3868. *Labbè in Chronico.*

Ab an. Massinissa Romanorum amicissimus quatuor superstites filios relinquit, inter quos Jugurtha 3906.
3900
ad Scipio, & Lœlius mirum amicitiæ exemplum.
4000 Numantia eversa Scipionis Africani Junioris virtute 3921.

Gracchorum Tiberii & Caii, ob Legem Agrariam, Drusi, & Saturnini Romæ seditiones post Attali hæreditatem. C. Marius III. Cos. victus a Sylla latet in palude 3966. Mithridates Asia potitus omnes tota provincia Romanos una die necat 3966.

Ab an. Pompejus M. Ptolemæi R. jussu in Ægypto ne-
4000 catur 4006. Cato Uticensis sibi manus infert 4008.
ad M. Tullius Cic. proscriptus occiditur a Popilio
4053 Centurione, quem defenderat 4011.

Perusia capta, multi Senatores, & Equites ad aram Cæsari Sacram mactati 4014.

Thebæ in Ægypto, Tralles in Lydia terræmotu eversæ 4026.

Mecœnas literatorum præsidium, & decus.

Julia Augusti f. adultera relegatur 4048.

AD

AD ÆRAM COMMUNEM, ALIASQUE ÆRAS.

TABELLA I. ISAGOGICA.

De Temporibus.

DE his abunde Scaliger, Calvisius, Petavius, Labbè, Ricciolius, ex cujus methodo in Epitomen redacta profecit in suis Institutionibus Cl. Beveregius. Pauca delibabimus.

Temporis partes sunt Scrupulum, seu Minutum, Hora, Dies, Hebdomada, Mensis, Annus, Sæculum.

Mensis Naturalis vel Lunaris, vel Solaris. Lunaris, vel Periodicus, vel Synodicus. Periodicus est Spatium, quo Luna ab uno Zodiaci puncto ad idem redit diebus 27. h. fere 7. Synodicus, quo a Synodo, seu conjunctione cum Sole ad eumdem redit dieb. 29. h. 12. 44. 1 &c.

Mensis Solaris est spatium, quo Sol quodvis Zodiaci signum percurrit. Medium tempus erit dierum fere 30. h. 10. 29. 1 5. 11:

Mensis Civilis est, quem unaquæque Civitas servat: solares enim, aut lunares, quia abundant horis, ac minutis usui Civili non accommodantur.

Annus Cælestis, vel Solaris, vel Lunaris, Solaris vel Tropicus, vel Sidereus: Tropicus, quo Sol ab uno punctorum Æquinoctialium, vel Solstitialium ad idem redit dieb. 365. h. 5. m. 49. fere. Sidereus, quo ab una ad eandem Fixam redit dieb. 365. h. 6. 9. 1 12. 11, 22. 111 &c.

Annus Lunaris est numerus 12. mensium Lunarium diebus 354. h. 8. 48 1: Differentia Lunaris a Tropico Solari est fere XI. dierum, qui addi debent Lunari, ut Tropicum exæquet. Hinc Epactæ.

Anni Civiles, quibus Civitates pro arbitrio utuntur sunt vel Solares, vel Lunares: Utrique vagi, vel fixi, qui vel in eadem anni Tempestate manent, vel per omnes vagantur.

Anni Civiles Chronologis familiares sunt Romanus; tum Julianus tum Gregorianus, Ægyptia-

eus, Persicus, Syriacus, Græcus, Judaicus, Mao-methanus, sive Muhammedanus:

Romanus a Numa mensibus 12, seu diebus 355, ideoque Lunaris statutus fuit: qui ut ad Solarem revocaretur, decretum est ut inter Terminalia, ac Regifugium, sive inter 23, & 24. Februar. post 2. annos intercalarentur dies 22, post 2. alios, intercalarentur 23. dies, opera Pontificum, quorum tamen negligentia menses hyberni in Autumnum, autumnales in æstatem incidebant.

Hinc Julius Cæsar Solarem fixum d. 365. hor. 6. instituit, & ut menses in pristinas sedes revocaret in anno d. 355. dies 23. inter Terminalia, & Regifugium intercalavit, & alios 67. inter Novembrem, & Decembrem inseruit, unde is annus fuit dierum 445, & dictus est Confusionis.

At quia sex illæ horæ abundautes quater collectæ horas 24, ideſt solidum diem singulis quadrienniis faciunt, quartum quemque annum d. 366. esse decrevit, ac Bissextilem.

Annus Gregorianus differt a Juliano, quod post annum 1600. ex singulis annis centesimis, qui in Forma Juliana Bissextiles essent, quartus solus Bissextilis fit.

Annus Ægyptiacus Solaris vagus, qui & Nabonassareus ex dieb. 360, cum 6. Epagomenis, neglectis sex horis: quare quolibet Triennio diem anticipat. Iniit 26. Febr. Ægyptiacus fixus idem cum Juliano. nit 29. Augusti.

Annus Persicus Izdegerdicus est idem cum Nabonassareo. Init. 16. Junii. Annus Syriacus a Kalend. Octob. Idem cum Juliano. *Plura vide ap. A. A. citatos.*

TABELLA II.

De Characteribus Chronologicis.

CHaracteres *naturales* sunt 1. Syzygiæ Novilun. & Plenilun. 2. Eclypses. 3. Æquinoctia, & Solstitia.

Characteres *instituti* in orbem redeuntes sunt Cycli & 1 Cyclus Solis annorum 28. 2 Cyclus Lunæ an. 19. 3 Cyclus Indictionis an. 15., sive sit Indictio

dictio Græca a Kal. Septemb. five Romana a Kal. Jan. five Cæfarea ab 8.Kal. Octob. five Antiochena a menfe Maii. 4 Cyclus Epactarum. 5 *Periodi* & in primis Metonis annorum 19. cum feptem intercalationibus. 6 Periodus Calippica ex 4.Metonicis, five annis 76. 7 Periodus Cyrilliana an. 95., five ex 5.Cyclis Lunaribus. 8 Dionyfiana, feu aliquibus Victoriana an.532. e Cyclo Solari in Lunarem, qua peracta iterum iidem Cycli coucurrant. 9.Juliana annorum 7980. ex Cyclo Solis 18. in Lunæ 19., & producto 532.in Indictionem 15. multiplicato confurgens. In hac ferie quilibet annus fuis Cyclis diftinguitur, quos omnes fimul nullus annus habet in ea Periodo.

Characteres *fixi* certis annis dicuntur Æræ Latinis, Epochæ, feu Termini Græcis. Præcipuæ Æræ funt Judaicæ, Ethnicæ, Chriftianæ, Maomethana. Aliquas defignabimus ex Petavio, Ricciolio &c. Numerando annos *ante*, & *poft Chriftum*, quo certior fit numeratio.

ANNI ANTE CHR. NAT.

1804 Diluvium Ogigis.
1514 Diluvium Deucalionis in Theffalia, & prima Apoftafia Ifraelitarum.
1261 Argonautarum expeditio.
1184 Trojæ excidium.
900 Carthago condita.
776 Olympiadum ab Iphito an.primus.
753 Urbs Roma conditur juxta Varronem.
747 Nabonaffari Æra.
559 Cyri Monarchia.
508 Primi Confules Romæ ejectis Reg. & Monarchæ Alex. M. capta Babyl. & extincto Dario. Calippicæ Periodi an.1.
453 Danielis Hebomadarum initium.
324 Alexandri mors, Epocha Philippi Aridæi, & Ptolemæorum.
312 Æra Seleucidarum in Libris Machabæorum.
285 Translatio per 70.Interpr.& DionyfiiAftrolog. Æra.
47 Annus Confufionis.
46 Julianus annus primus.

E 6 43 An-

43 Augusti initium a Triumviratu ex d.27. *Nov.* & Monarch. Romanorum.

38 Æra Augusti Hispanica.

31 Actiaca pugna.

30 Anni Augustani Ægyptiorum a morte Antonii, & Cleopatræ, seu Anni Actiaci.

27 Octavianus Romæ dictus Augustus 17. Kal. Febr. Hinc Anni Augustani Romani a Kal. Januarii.

Primus Annus Æræ Vulgaris Christianæ, Periodi Julianæ 4714. Cyclo Solis 10. Lun.2. Ind.4. a Kal. Jan. quibus hœc Æra supponit fuisse Christi Circumcisionem: Natalem vero 25.Decembr. proxime antecedentis Periodi Julianæ 4713. & Mundi 4053.

ANNI POST CHR. NAT.

284 Æra Diocletiani, sive Martyrum a d.17. Septembris.

312 Indictionum usus.

622 Hegira Arabum, seu Fuga Mahometis a d.16. Julii.

632 Æra Jezdegirdica Persica a d.16.Junii.

Græcorum Æra Civilis supra Vulgarem Christianam addit annos a Mundo condito ad Chr.5508. quare annum 1751. vocant annum a Mundi Creatione 7259.

Ita Constantinopolitani, Moschovitæ, Albani, Georgiani, Græciqne recentiores fere omnes, ipsique Imperatores Græci in Novellis, & Edictis, *Teste Beveregio*.

SEPTIMA

SEPTIMA ÆTAS

A Christo Nato An. M. 4053. Decemb. 25. Sive ab Æra Communi Circumcisionis Dominicæ 1. Jan. 4054. Ad Finem Sæculorum :

Numerat jam Sæcula fere XVIII.

TABULA I.

JESUS Dei Filius octava post Nativitatem die circumciditur, mox adoratur a Magis Arabiæ Regulis, offertur die quadragesima in Templo, inde Angeli monitu transfertur in Ægyptum; unde redux post Herodis Ascalonitæ mortem, duodennis eum Legisperitis agit in Templo. Latet postmodum in fabrili Josephi officina usque ad annum ætatis trigesimum, a quo post Judæam miraculis, & doctrina per triennium illustratam, anno trigesimo tertio inchoato, in Crucem a Judæis actus, suo sanguine scelera hominum luit, mortisque victor, cælum, unde venerat, repetit, Petrum, ejusque Successores suæ potestatis Vicarios relinquens in terris.

SÆCULUM I.

CHRISTI VICARII ROMANI PONTIFICES.

AB AN. CHR. 1 AD 100

	An.	Mens.
SANCTUS PETRUS Galilæus a Christi in Cœlum ascensu ejusdem in terris Vicarius 36. Anno Antiochiæ Sedem locat, 43. Romæ, cumque eam ibi annos 24. mens. 5. dies 12. tenuisset, e cruce evolavit ad superos 29. Junii. 67.	24	5
S. Linus Volaterranus M. ad 78.	11	3
S. Cletus Romanus M. ad 91.	12	7
S. Clemens Romanus M. ad 100. (a)	9	6

S. Ana-

(a) *Quot annis regnaverint Pontifices priorum Sæculorum, quis audeat pro certo affirmare in tanta vetustate, tantaque auctorum discrepantia? Chronologiæ capita hæc pertractarunt Pearsonius, Deo-*

SÆCULUM II.

AB AN.	S. Anacletus Athenienfis M. ad 110.	An.9	M.3
CHR.	S. Evariftus Græcus M. ad 119.	9	3
100	S. Alexander Romanus M. ad 130.	10	6
AD 200	S. Sixtus Romanus M. ad 140.	9	10
	S. Thelefphorus Thurien. ad 152.	12	9
	S. Hyginus Athenienfis M. ad 156.	4	9
	S. Pius Aquilejenfis M.ad 165.	9	6
	S. Anicetus Syrus M. ad 173.	8	9
	S. Soter Fundanus M. ad 177.	4	0
	S. Eleutherius Nicop. M. ad 192.	15	1
	S. Victor. Africanus M. ad 201.	9	2

SÆCULUM III.

AB AN.	S. Zephirinus Romanus ad 219.	18	1
CHR.	S. Calliftus Romanus ad 224.	5	1
200	S. Urbanus Romanus M. ad 231.	6	7
AD 300	S. Pontianus Romanus ad 235.	4	5
	S. Anterus Græcus M. ad 236.	D.	43
	S. Fabianus Romanus M. ad 250.	15	0
	S. Cornelius Romanus M. ad 253.	2	5
	S. Lucius Romanus M. ad 255.	1	4

S. Ste-

Dodvvellus, *Papebrochius*, *Pagius uterque*, *Tillemontius*, *Couftant.*, *& alii diffidentes inter fe, prorfus ut mirari magis adeo difcrepare inter auctores, quam quid veri fit difcernere queas*; inquit Cl. Sandinus in Vit. RR.PP.p.4. Hujus Chronologia fere omnino confentit Labbeo, ideft Mufantio. Vide etiam, fi placet, Chronologiam Rom. Pontific. ex Picturis veteribus in Bafilica S. Pauli, fedente S. Leone I., aut Symmacho. Eam habes Tom.2. Anaftafii Bibliothecarii ab an.1717. editi per viros Cll. utrumque Blanchinum, haud ita pridem iterum vulgatam nonnullis correctionibus adhibitis. Congruit cum Mufantii Chronologia, quantum ad fucceffionem RR. PP. licet in annis numerandis fæpiffime quidem, non tamen femper conveniat; quod aliis magnæ famæ Catalogis contigit. Aliud Blanchinianum Opus Hiftoriam Ecclefiafticam Sæculi I, & II. exhibens ex Veterum Monumentis nuper Romæ prodiit, magno eruditionis compendio.

S. Stephanus Romanus M. ad 257.	An. 2	M. 4	
S. Sixtus II. Græcus M. ad 258.	1	0	
S. Dionyfius Græcus M. ad 270.	12	3	
S. Felix Romanus M. ad 275.	4	5	
S. Eutychianus Lunenfis ad 283.	8	6	
S. Cajus Dalmata M. ad 296.	12	4	
S. Marcellinus Romanus M. ad 304.	8	0	
SÆCULUM IV.			
S. Marcellus Romanus ad 309.	4	2	AB AN.
S. Eufebius Græcus ad 311.	2	8	CHR.
S. Melchiades Afer. ad 313.	2	2	300
S. Silvefter Romanus ad 335.	21	1	AD 400
S. Marcus Romanus ad 336.	0	9	
S. Julius Romanus ad 352.	15	6	
Liberius Romanus ad 367.	15	4	
S. Felix II. Romanus M. ad 350.	3	0	
S. Damafus Hifpanus ad 388.	17	3	
Siricius Romanus ad 398.	13	1	
S. Anaftafius Romanus ad 402.	4	1	
SÆCULUM V.			
S. Innocentius Albanus ad 417.	15	0	
S. Zofimus Græcus ad 418.	1	11	AB AN.
S. Bonifacius Romanus ad 423.	4	8	CHR.
S. Cœleftinus Romanus ad 432.	8	11	400
S. Sixtus III. Romanus ad 440.	8	00	AD 500
S. Leo Romanus (*Tufcus eft* Baron. Bolland. Pagi) ad 461.	21	2	
S. Hilarius Sardus ad 467.	5	3	
S. Simplicius Tiburtinus ad 483.	15	11	
S. Felix III. Romanus ad 492.	9	0	
S. Gelafius Afer. ad 496.	4	7	
S. Anaftafius II. Romanus ad 498.	2	0	
S. Symmachus Sard. ad 514.	15	7	
SÆCULUM VI.			
S. Hormifdas Venafr. ad 523.	9	1	AB AN.
S. Joannes Etrufc. ad 526.	2	9	CHR.
S. Felix IV. Beneventanus ad 529.	3	2	500
Bonifacius II. Romanus ad 532.	2	1	AD 600
S. Joannes II. Romanus ad 535.	2	4	
S. Agapetus Romanus ad 536.	1	0	
S. Silverius Romanus M. ad 537.	1	5	
Vigilius Romanus ad 555.	17	6	

Pela-

		An.	M.
	Pelagius Romanus ad 560.	4	11
	Joannes III. Romanus ad 574.	13	0
	Benedictus Romanus ad 579.	4	2
	Pelagius II. Romanus ad 590.	10	2
	S. Gregorius Magnus Romanus ad 604.	13	6
	SÆCULUM VII.		
AB AN.	Sabinianus Tuscus ad 606.	1	5
CHR.	Bonifacius III. Romanus 607.	0	9
600	S. Bonifacius IV. Marsus ad 615.	6	8
AD 700	S. Deusdedit Romanus ad 619.	3	1
	Bonifacius V. Neapolitanus ad 626.	5	10
	Honorius I. Campanus ad 638.	12	0
	Severinus Romanus 604.	0	2
	Joannes IV. Dalmata ad 642.	1	10
	Theodorus I. Græcus ad 649.	6	6
	S. Martinus Tudertinus M. ad 654.	6	2
	S. Eugenius Romanus ad 657.	2	9
	S. Vitalianus Signinus ad 671.	14	5
	Adeodatus Romanus ad 677.	5	2
	Donus Romanus ad 679.	1	5
	S. Agatho Siculus ad 681.	2	6
	S. Leo II. Siculus ad 684.	1	7
	S. Benedictus II. Rom. ad 686.	0	10
	Joannes V. Antiochenus ad 687.	1	0
	Conon Thrax ad 688.	1	0
	S. Sergius Antiochenus ad 702.	13	9
	SÆCULUM VIII.		
AB AN.	Joannes VI. Græcus ad 704.	2	8
CHR.	Joannes VII. Calaber. ad 707.	2	6
700	Sisinnius Syrus ad 708.	D.	20
AD 800	Constantinus Syrus ad 715.	7	1
	S. Gregorius II. Romanus ad 731.	15	9
	S. Gregorius III. Syrus ad 741.	10	9
	S. Zacharias Calaber. ad 752.	10	3
	Stephanus II. Romanus 5. Dierum Pontifex non numeratur.		
	Stephanus III. dictus II. Romanus ad 757.	3	1
	S. Paulus Romanus ad 767.	10	1
	Stephanus III. Siculus ad 772.	3	6
	Hadrianus Romanus ad 795.	23	10
	Leo III. Romanus ad 816.	20	6

Ste-

SÆCULUM IX.

Stephanus IV. Romanus ad 817.	An.o	M.7	AB AN. CHR. 800 AD 900
S. Paſchalis Romanus ad 824.	7	4	
Eugenius II. Romanus ad 827.	3	3	
Valentinus Romanus 827.	D.	40	
Gregorius IV. Romanus ad 844.	16	0	
Sergius II. Romanus ad 847.	3	0	
S. Leo IV. Romanus ad 855.	8	3	
Benedictus III. Romanus ad 858.	2	6	
S. Nicolaus Romanus ad 867.	9	8	
Hadrianus II. Romanus ad 872.	5	0	
Joannes VIII. Romanus ad 882.	10	0	
Marinus, ſeuMartinus II.Galeſinus ad 884.	1	2	
Hadrianus III. Romanus ad 885.	1	4	
Stephanus V. Romanus ad 891.	6	0	
Formoſus Portuenſis ad 896.	4	7	
Bonifacius VI. Romanus 896.	D.	15	
Stephanus VI. Romanus ad 897.	1	3	
Romanus Faliſcus ad 898.	0	5	
Theodorus II. Romanus 898.	D.	20	
Joannes IX. Tiburtinus ad 900.	2	0	

SÆCULUM X.

Benedictus IV. Romanus ad 904.	4	7	AB AN. CHR. 900 AD1000
Leo V. Ardeatinus 904.	D.	40	
Chriſtophorus Romanus ad 905.	0	6	
Sergius III. Romanus ad 912.	7	4	
Anaſtaſius III. Romanus ad 914.	2	3	
Lando Eretanus ad 915.	0	5	
Joannes X. Romanus ad 928.	13	2	
Leo VI. Romanus ad 929.	0	7	
Stephanus VII. Romanus ad 931.	1	2	
Joannes XI. Romanus ad 936.	4	11	
Leo VII. Romanus ad 939.	3	6	
Stephanus VIII. Germanus ad 943.	3	5	
Marinus II. ſeu III. Romanus ad 946.	3	6	
Agapetus II. Romanus ad 956.	9	7	
Joannes XII. Romanus ad 963.	7	8	
Leo VIII. Romanus ad 964. (a)	1	4	

Bene-

(a) Cum Baronio Petrus de Marca L.1.Conc. c.11.& Nat.Alex.diſſ.16. in Sæc.IX.& X. exauctoratio-

	Benedictus V. Romanus ad 965.	An. o	M. 1 1
	Joannes XIII. Romanus ad 972.	6	11
	Benedictus VI. Romanus ad 974.	1	6
	Donus II. Romanus ad 975.	1	0
	Benedictus VII. Romanus ad 984.	8	7
	Joannes XIV. Papiensis ad 985.	0	8
	Bonifacius VII. Romanus 985.	0	11
	Joannes XV. Romanus ad 996.	10	9
	Gregorius V. Saxo ad 999.	2	9
	SÆCULUM XI.		
Ab an.	Silvester II. Aquitan. ad 1003.	4	1
Chr.	Joannes XVII. Romanus 1003.	0	5
1000	Joannes XVIII. Romanus ad 1009.	0	5
ad 1100	Sergius IV. Romanus ad 1012.	2	9
	Benedictus VIII. Romanus ad 1024.	12	0
	Joannes XIX. seu XX. Romanus ad 1033.	9	4
	Benedictus IX. Romanus ad 1055.	11	5
	Gregorius VI. Romanus ad 1046.	1	8
	Clemens II. Romanus ad 1047.	0	10
	Damasus II. Germanus 1048.	D.	23
	S. Leo IX. Gallus ad 1054.	5	2
	Victor II. Germanus ad 1057.	2	4
	Stephanus IX. Lotharingus ad 1059.	0	8
	Nicolaus II. Sabaudus ad 1061.	2	5
	Alexander II. Mediolanensis ad 1073.	11	7
	S. Gregorius VII. Soanensis ad 1085.	11	11
	Victor III. Beneventanus ad 1088.	1	4
	Urbanus II. Gallus ad 1099.	11	5
	SÆCULUM XII.		
Ab an.	Paschalis II. Italus ad 1118.	18	5
Chr.	Gelasius II. Pisanus ad 1119.	1	0
1100	Callistus II. Burgundus ad 1124.	5	10
ad 1200	Honorius II. Bononiensis ad 1130.	5	2
	Innocentius II. Romanus ad 1143.	13	7
	Cælestinus II. Tuscus ad 1144.	0	5
	Lucius II. Bononiensis ad 1145.	0	11
	Eugenius III. Pisanus ad 1153.	8	5

Ana-

---

rationem Joannis XII. irritam,& Leonem VIII. ei suffectum Pseudopontificem esse ajunt. Contra sensere Auctores plerique coævi, maxime Germani, cum Launojo L.4. ep.1.

Anaſtaſius IV. Romanus ad 1154.	An. 1	M. 4	
Hadrianus IV. Anglus ad 1159.	4	9	
Alexander III. Senenſis ad 1181.	21	10	
Lucius III. Lucenſis ad 1185.	4	3	
Urbanus III. Mediolanenſis ad 1187.	1	11	
Gregorius VIII. Beneventanus 1187.	0	2	
Clemens III. Romanus ad 1191.	3	4	
Cœleſtinus III. Romanus ad 1198.	6	9	
Innocentius III. Romanus ad 1216.	18	6	
SÆCULUM XIII.			
Honorius III. Romanus ad 1227.	10	8	AB AN.
Gregorius IX. Capuan. ad 1241.	14	5	CHR.
Cæleſtinus IV. Mediolanenſis 1241.	D.	17	1200
Innocentius IV. Genuenſis 1254.	11	5	AD1300
Alexander IV. Anagninus 1261.	6	5	
Urbanus IV. Trecenſis ad 1264.	4	3	
Clemens IV. Gallus ad 1268.	3	10	
B. Gregorius X. Placentinus ad 1275.	4	3	
Innocentius V. Gallus 1276.	0	5	
Hadrianus V. Genuenſis 1276.	0	7	
Joannes XXI. Luſitanus ad 1277.	0	8	
Nicolaus III. Romanus ad 1280.	2	9	
Martinus IV. Gallus ad 1285.	4	1	
Honorius IV. Romanus ad 1287.	2	0	
Nicolaus IV. Aſculanus ad 1292.	4	1	
S. Cæleſtinus V. Campanus 1294.	0	5	
Bonifacius VIII. Anagninus ad 1303.	8	11	
SÆCULUM XIV.			
B. Benedictus XI. Tarviſinus ad 1304.	0	9	AB AN.
Clemens V. Vaſco ad 1314.	8	11	CHR.
Joannes XXII. Caturcenſis ad 1334.	18	4	1300
Benedictus XII. Toloſanus ad 1342.	7	4	AD1400
Clemens VI. Lemovic. ad 1352.	10	7	
Innocentius VI. Lemovic. 1362.	9	3	
Urbanus V. Lemovic. ad 1370.	8	2	
Gregorius XI. Lemovic. ad 1378.	7	3	
Urbanus VI. Neapolitanus ad 1389.	11	6	
Bonifacius IX. Neapolitanus ad 1404.	14	11	
SÆCULUM XV.			
Innocentius VII. Sulmonenſis ad 1406.	2	1	
Gregorius XII. Venetus ad 1415.	8	7	AB AN.
Alexander V. Candienſis, s. Cretenſis ad 1410.	0	10	CHR.

Joan-

1400	Joannes XXIII. Neapolitanus ad 1415.	An. 5	M. 1
AD 1500	Martinus V. Romanus ad 1431.	13	3
	Eugenius IV. Venetus ad 1447.	15	11
	Nicolaus V. Sarzanensis ad 1455.	8	1
	Callistus III. Hispanus ad 1458.	3	4
	Pius II. Senensis ad 1464.	6	0
	Paulus II. Venetus ad 1471.	6	11
	Sixtus IV. Savonensis ad 1484.	13	0
	Innocentius VIII. Genuens. ad 1492.	7	11
	Alexander VI. Hispanus ad 1503.	11	0
	SÆCULUM XVI.		
AB AN.	Pius III. Senensis 1503.	D.	27
CHR.	Julius II. Savonensis ad 1513.	9	9
1500	Leo X. Florentinus ad 1522.	8	9
AD 1600	Hadrianus VI. Belga ad 1523.	1	7
	Clemens VII. Florentinus ad 1534.	10	10
	Paulus III. Romanus ad 1549.	15	1
	Julius III. a Monte Sabin. ad 1555.	5	2
	Marcellus II. a Monte Politiano 1555.	D.	22
	Paulus IV. Neapolit. ad 1559.	4	3
	Pius IV. Mediolan. ad 1565.	5	11
	S. Pius V. a Bosco ad 1572.	6	5
	Gregor. XIII. Bonon. ad 1585.	13	11
	Sixtus V. a Monte Alto ad 1590.	5	4
	Urbanus VII. Genuens. 1590.	D.	13
	Gregor. XIV. Mediol. ad 1591.	0	11
	Innocentius IX. Bonon. 1591.	0	2
	Clemens VIII. Florent. 1605.	13	1
	SÆCULUM XVII.		
AB AN.	Leo XI. Florent. 1605.	D.	26
CHR.	Paulus V. Romanus ad 1621.	15	8
1600	Gregorius XV. Bonon. ad 1623.	2	5
AD 1700	Urbanus VIII. Florent. ad 1644.	21	0
	Innocentius X. Romanus ad 1655.	10	3
	Alexander VII. Senens. ad 1667.	12	2
	Clemens IX. Pistoriensis ad 1669.	2	6
	Clemens X. Romanus ad 1676.	6	2
	Innocentius XI. Novocom. ad 1689.	12	11
	Alexan. VIII. Venetus ad 1691.	1	4
	Innocentius XII. Neap. ad 1700.	9	2

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Clemens XI. Urbinas ad 1721.	An.20	M.3
Innocentius XIII. Romanus ad 1724.	2	10
Benedictus XIII. Romanus ad 1730.	5	8
Clemens XII. Florent. ad 1740.	9	6
Benedictus XIV. Bonon. a die 17. Aug. 1740. feliciter.		

TABULA II.

Præcipuæ in Rom. Pontif. Historia Controversiæ.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Ex Patrum, & Historicorum fide, & ex vetustissimis monumentis tam certum est, fuisse Romæ locatam a D. Petro Primatus Pontificii Sedem, ut id sanæ mentis inficiari nemo possit. *Videatur Bellarmin.* L.2. *de Rom. Pontif.* (a)

Multa de inito, ac deposito a S.Clemente Pontificatu, ejusdemque mortis tempore sunt apud Historic. controversa. *Papebroch. in Conatu Chronolog. & in Appendice.*

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Quamvis Anacletum a Cleto distinguendum omnino persuadeant plures Romanor. Pontificum Catalogi, Missæ Canon, & cum Card. Baronio eruditissimi viri; adhuc supersunt, qui eundem cum Anacleto Cletum esse velint. *Videatur Papebroch. loc. cit.*

Quinam sit inter Pium, & Anicetum temporis ordine præferendus apud probatissimos Scriptores nondum plane liquet. *Papebroch. ibid.*

SÆCULUM III.

Ab. an Chr. 200 ad 300

Cyriacus Pontifex inter Pontianum, & Anicetum, qui memoratur in Actis S.S.Ursulæ, & Soc. nullus est. *Papebroch. loc. cit.*

Stephanus I. Baptismum in Christi unius nomine colla-

(a) De Romano D.Petri Itinere, & Episcopatu, ejusque antiquissimis Imaginibus vide Exercitationes Historico-Criticas *Viri Cl. Petri Francisci Foggini* Flor.1741.

collatum, validum legitimumque esse, nec decrevit, nec videtur decernere potuisse. Nat. Alex. Diss.XIII. Sæc.III. (a)

Quæ de S.Marcellini lapsu, & Sinuessano Concilio tradita sunt, negat Papebrochius in Conatu Chrononol. ad Catal. Pont. & Propylæo ad Acta S.S. Maji Diss.8. Hæc narrantur, inquit, cum circumstantiis, & formulis tam peregrinis, ne dicam fatuis, ut nequeam comprehendere, qua ratione potuerint ista Acta in Compilationibus Conciliorum absque debita censura tolerari. Præterea nulla apud quodvis Scriptores Sinuessanæ Civitatis, & Cleopatrensis Cryptæ, in qua fingitur celebratum Concilium, mentio est. *Vidi Pagi utrumque in Marcellino*.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 ad 400

Mirum est ab Eusebio ejus ævi Scriptore Marcellum a Marcellino non fuisse distinctum.

Acta S.Silvestri Baronio suspecta, suppositia pluribus aliis habentur; quare caute legenda.

Liberius R. P. minus fortem se præbuit contra Arrianos, non tamen subscripsit Secundæ Formulæ Sirmiensi Arrianæ, sed primæ; quare nunquam Hæresi subscripsit. *Vide Nat. Alex. Dis.32. Sæc.IV.*

S. Felix II. quamvis primo Liberii exulis loco intrusus, eo labente legitimus Pontifex est effectus. Vid. Cl. Blanchinum Tom. 2. Anast. Bibliothecarii in Felice II. (b)

Dudum ab Eruditis observatum est R. R. Pontificum Decretales usque ad Siricium supposititias esse a quodam sub nomine Isidori, quicunque ille fuerit, sub finem VII. Sæculi pia fraude confictas, & sententiis Veterum Canonum, Legum etiam Civilium, & SS. PP. qui IV. & V. Seculo floruerunt, turpi Anachronismo, eodemque fere stylo, & dicendi cha-

(a) De validitate Baptismi collati in nomine Christi vide Dissertationes Cll. Virorum Orsi, & Drovet.

(b) Felicem II. Pseudopontificem fuisse tuetur Nat.Alex.Diss.XXII. Sæc.III. sed pro opposita sententia plura affert Cl. Roncaglia in Notis Editionis Lucensis.

di charactere magna ex parte contextas : Card. Bona L. 1. Rer. Liturg. post Baron. Tom. 10. Annal. ad an. 863.

SÆCULUM V.

Ab an. Chr. 400 ad 500

S. Zosimus Cælestium benignitate ad officium revocare voluit, ejus hæresim Pelagianam nunquam probavit, aliquando damnavit. *Baron. & Bellarm.*

S. Cœlestini permissu convocata est a Theodosio Juniore Synodus Ephesina, cui præfuit per Legatos. *Baron. Bellarm. et alii.*

S. Leo I. Chalcedonensi Synodo præfuit per Legatos. *Bellarm. et alii.*

Fabulosa sunt, quæ de Anastasii II. cum Photino, & Acacio communione scribit Auctor Libri Pontificalis. *Baron. ann.* 498.

SÆCULUM VI.

Ab an. Chr. 500 ad 600

Synodus Romana Palmaris judicium in Symmachi causa ferre nullo modo potuisset, nisi se illi sponte Symmachus subjecisset. *Baron.*

Vigilius malis artibus partum Pontificatum, optimis gessit, postquam legitimus Pontifex a morte decessoris effectus est. *Baron.*

S. Gregorius Magnus Rempublicam difficillimis temporibus gerendam suscepit, idque aliis Episcopis etiam faciendum jure præcepit. *Ejus Epistolæ.*

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700

Sabinianum ob duritiem in pauperes a decessore Gregorio per somnum increpitum, & percussum obiisse tam temere prius narravit Sigebertus, quam alii postea inconsulto credidere; nullo enim antiquitatis teste nititur. *Papebroch. loc. cit.*

Honorius I. vel nunquam, vel injuste, non satis discussa causa, a Sexta Synodo Œcumenica damnatus est, quare non minus vere, quam pie ab omni hæresis labe purus asseritur. *V. Marchesii, et Tamagnini Opuscula post Bellarminum. L.* 4. *De R. P. Cap. XI.* (*a*)

SÆ-

(*a*) Anno 1738. prodiit Dissertatio Gallica : *Examen Exact. et Detaillè du Fait d' Honorius*, qua Auctor Acta VI. Synodi vitiata fuisse contendit cum Baronio, ac Bellarmino contra conatus Recentiorum.

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ab 800

Gregorius II. non III. ut male *Rou in Tabul. Chronol.* Leonem Isaurum anathemate perculit, popularibus ejus sacramento solutis. *Baronius ex aliis. Vide Cl. P. Bianchi* Della Potestà, e Politia della Chiesa *Tom.I. Lib.2.* §.16. *Romæ* 1745.

Zacharias Rom. Pontif. aut Stephanus II. Francis Proceribus potestatem fecit, damnata Chilperici ignavia, Pipinum Caroli Martelli filium Regem appellandi. *Galli Scriptores veteres fere omnes*, cum Annalista Loiselliano, & Eginardo ætate Caroli M. & Ludovici Pii conspicuis. Repugnat tamen Nat. Alex. Differ.2. Sæc.VIII.

Fictum a Sigeberto jure suspicatur Baronius Decretum, quo Hadrianus I. R. Pontificis electionem Carolo Magno, & futuris post eum Cæsaribus dicitur permisisse. *Bellar. et alii.*

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Apud Duchesn. Tomo Tertio Historiæ Francorum. Ludovicus II. Imp. in Epistola ad Basilium Orientis Imper. fatetur, eos tantum dicendos Imperatores, quos R. Pontifex Oleo Sancto perfuderit.

Ineptissimam de Joanna Papissa fabellam, obstetricante Mariano Scoto natam, studiose foverunt Novatores, feliciter confutarunt Orthodoxi, quos inter videndi Allatius, & Labbeus. (*a*) Prodiit in hanc rem nuper Eruditissima Difser. Comitis Garampi *De Nummo Argenteo Benedicti XIII.*

Formosi cadaver effossum, & Pontificalibus exutum insignibus cum prophano habitu projectum in Tyberim narrant Scriptores, & plures, & probatiores.

SÆCULUM X.

Ab an. Chr.

Joannes XII. a Rom. Synodo 963. Othone I. impellente, illegitime fuit exauctoratus; ideoque illi

(*a*) At neque antiquos Codices Mariani Scoti, qui floruit Sæc.XI.neque Sigeberti, qui Sæc.XII. neque Martini Poloni, aut Vinc. Bellovacensis, qui Sæc. XIII., habere Fabulam de Joanna Papissa ostendit Pagi Junior in Vitis RR.PP. Tom.2. post Leonem IV.

illi subrogatus Leo VIII. Pseudopontifex habendus est. *Angel. a Nuce: Pagi in Brev.* PP. 900 AD1000

Jus eligendi R. Pontificis, & Sacerdotia deferendi Othoni I. & Successoribus datum Leonis VIII. decreto, falso scripsit Sigebertus (aut ejus interpolator), a quo deceptus est Gratianus. *Baron. et alii.*

Septemviri, penes quos tantum esset Imperatoris eligendi potestas, post Gregorium V. videntur instituti. Ab eo tamen suffragii jus in eligendo Cæsare datum omnibus Germaniæ Principibus cum Card. Baronio libenter agnoscimus. *Habitam etiam rationem Principum Italiæ probat Pagi Junior in Gregor. V. ex Wippone Presbytero eorum temporum Scriptore in Vita Conradi Salici.*

SÆCULUM XI.

Palmare de horrendo Silvestri II. obitu mendacium manifeste diluit Epitaphium illi a Successore Sergio paucos post annos in Æde Lateranensi positum. *Baronius.* AB AN. CHR. 1000 AD1100

Gregorius VI. legitimus, & optimus Pontifex inique jussus est abdicare ab Henrico II. Cæsare in Synodo Sutrina 1046.

Nicolaus II. & Gregorius VII. non induxere primo, ut mentiuntur hæretici, sed prolapsam Sacerdotum castitatem severis legibus adstrinxere.

SÆCULUM XII.

Errare videntur, qui tradunt primum inter Romanos Pontifices Cœlestinum II. sine populi suffragiis Pontificem renunciatum; ea namque a Nicolao II. jampridem abutenti populo adempta fuerant. *Vide Pagi in Nic. II.* AB AN. CHR. 1100 AD1200

Alexandri III. mansuetudo, & æqualium Scriptorum silentium fabulosa esse docent, quæ de proculcato Friderico Ænobarbo, ad ejus pedes provoluto, sine certo teste jactantur. *Vide Pagi Juniorem in Alexand. III.*

SÆCULUM XIII.

Septemviros (*a*) Imperatoris Electores ab Innocen- AB AN. CHR.

F

(*a*) In Literis Urbani IV. ad Richardum electum Regem Romanorum, quas ex Podromo novi

1200 centio IV. in Concil. Lugdun. institutos cum Card.
AD1300 Baronio censeo.

Vicedominum unius diei Pontificem inter Hadrianum V. & Joannem XXI. non agnoscimus; nullum enim hujus rei satis locupletem testem habemus. *Papebrochius*.

Qui Siculis Vesperis causam a Nicolao III. datam opinantur, egregii Pontif. nomini notam proculdubio inurunt. *Id ita esse, probat Testimonium Ægidii Card. Viterbiensis apud Nat. Alex. in Nicolao III.*

Bonifacii VIII. Rom. Pontif. post annos 300. expers corruptionis cadaver inventum calumnias illi ab adversariis intentatas aperte redarguit. *Raynald.*

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400 Joannes XXII. quamvis ex veteri quorumdam errore senserit Beatorum animas usque ad extremum Judicii diem felici Divinitatis aspectu carere, numquam tamen id Ecclesiæ credendum proposuit. *Raynald.*

Qui in ea, qua fruimur, temporum luce, de legitimo Urbani VI. Pontificatu dubitat, cæcutire videtur. *Videatur Papebrosh.*

Annatæ a Bonifacio IX. impositæ non pie tantum, sed jure solvuntur.

Indictas tamen prius ab aliis Pontificibus Genebrardus docet ex Ostiens. Vide Nat. Alex. Sæc. XV. Dissert. IX. De Annatis contra Launojum, qui eas velut execrandum Simoniæ genus perstrinxerat.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500 Decreta Sessionis IV. & V. in Constantiensi Concilio Gen. contra supremam Rom. Pontificis potestatem, si intelligantur id definire extra Tempus Schismatis, nec ab Ecclesia recepta unquam fuere, nec

---

novi Codicis Diplomatici affert Pagi Junior in Vit. Gregorii V. nominantur *Principes vocem* (habentes) *in hujusmodi* (Imperatoris) *electione septem numero*. At numerum hunc non sine contradictione admissum patet ex Matthæo Paris ad an. 1258.

nec a Sede Apostolica approbata ; quare si quis ea intelligat de Pontifice non dubio ab omnibus fere Orthodoxis nationibus rejicitur . *Videatur Mantissa Academ. Lovaniensis edita* 1683. &, Cl. Roncaglia in Animadversionibus ad Hist. Nat. Alex. Sæc.XV. Dis.IV.

Verba Sessionis IV. *Et reformationem generalem Ecclesiæ Dei in Capite , & in Membris :* desiderantur non solum in Novem MSS. Codicibus , de quibus Schelestrat, sed in aliis, de quibus Editio Conciliorum Veneta Opera D. Coleti .

Basileense Concilium , sui Capitis depositionem inique moliens , Eugenius IV. jure dissolvere potuit , & prudentissime dissolvit , *Raynald. & alii . V. Nat. Alex. Sæc.XV. Diss.VIII. Art.V.*

Alexander VI. non repentina morte per venenum extinctus , sed naturali morbo , Sacramentis rite munitus diem extremum obiit . *V. Raynald.* 1505.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

In cæde Hugonotorum Gallicana 1572. Catholico cuique ex charitate dolendum fuit : sed habuit quod jure lætaretur cum Gregor.XIII. servatam scilicet Religionem Catholicam , & Regiam Familiam ab excidio, quod utrique moliebantur,Deo, Regique perduelles . Eam cædem Lutetiæ primum , tum in plerisque Regni Urbibus perpetratam occasione Nuptiarum Henrici Borbonii Navarræ Reg. cum Margharita Sorore Caroli IX. vocarunt nomine *Nuptiarum Parisiensium .*

Emendatio Kalendarii jussu Gregorii XIII. promulgata , Orbi Christiano non utilis tantum , sed omnino necessaria fuit . *Clavius , Petavius &c.*

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Cum certissimis monumentis constet , Urbanum VIII. numquam ad suæ familiæ incrementum Urbinatem Principatum destinasse , quinimo Principum id suadentium consilia rejecisse , veritati , & egregio Pontifici censendi sunt injurii quicumque alia prodidere .

Jussu Alexand.VII. Sacro fonte lustratum Marochi Regem confidentissime scribunt Hoffman in Le-

xico, Morerius in Dictionario, Joannes Rou in Tabulis Chronolog. & tamen hoc ne per somnium quidem umquam Romæ auditum est, ubi certe primo innotescere par erat.

Cum neque Innocentius XII. neque ante ipsum Clemens IX. in Formulario Alexandri VII. ullam fieri sive *alterationem*, sive *exceptionem*, *restrictionemve* permiserint; sed ambo *suorum Prædecessorum Constitutionibus se omnino inhærere* professi sint, hic in Brevi anni 1669. ad 4. Galliæ Episc. ille in Brevi anni 1696. ad Episc. Belgii, & quantum satis esse debuerat, etiam in Brevi an. 1694. ad eosdem; falsum est, & tantorum Pontificum nomini maxime injuriosum, quod importune jactant homines, vel damnati, vel suspecti, vel indocti, Ecclesiam a Constitutione, & Formulario Alex. VII. tandem recedere, ac media pacis amplecti coactam: Innocentium XII. Clementis IX. exemplum secutum distinctionem Juris, & Facti ultro admisisse, ac sensum in suis Propositionibus ab Jansenio intentum Apostolicæ Sedis censuris, judicioque exemisse.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Accessit an. 1705. Clementis XI. Constitutio *Vineam Domini Sabaoth &c.* in cujus paragrapho 21. memorati utriusque Pontificis mens declaratur, Jansenianorum calumnia penitus concidit.

Constitutio *Unigenitus*, adnitentibus Summis Pontificibus Clemente XI. & Successoribus, & faventibus Galliæ Regibus Ludovico XIV. & Ludovico XV. tandem recepta est in toto Galliæ regno, paucis exceptis, qui adhuc repugnant. Insigne est Edictum regium anni 1730. 3. April. Quot autem super illa per annos 17. extiterint controversiæ, quæ Jansenistrarum effugia, & fraudes, & quanta omnium Ordinum in eo Regno, & extra etiam dissidia, habes apud Ill. Lafiteau in laudatæ Constitutionis Historia libris sex comprehensa.

Clemens XII. aliquot Bened. XIII. Concessiones moderatur, ac revocat Const. *Romanus Pontifex* an. 1731.

TA-

TABULA III.

Rom. Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.

SÆCULUM I.

CHristus Dei Filius Petro totius Ecclesiæ Principatum, & supremam in ea ligandi, & solvendi potestatem promittit. *Matth.16.* AB AN. CHR. I AD 100

Idem Petrum supremum omnium Christifidelium Pastorem instituit. *Joann.* 21.

Potestatem hanc Petro, ejusque Successoribus datam Concilia, Patres, Sacri Interpretes, Theologi, alilque Scriptores innumeri docuere, quorum plures videre est apud *Card. Bellarmin.& Gaulter.in Tabulis Chronogr.* Vid. Nat.Alex. Diss. V. Saecul.I. cum Notis, & Animad. Cl.Roncaglia.

Agnovere Martyres, SS. Viri, Cæsares, Reges, Episcopi, & omnium fere gentium populi. E plurimis pauca damus.

SÆCULUM II.

S. Irenæus *l.3. c.3.loquens de Rom. Ecclesia*: Ad hanc enim Ecclesiam propter potentiorem principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam. AB AN. CHR. 100 AD 200

Num Marcion appellaverit ad Romanam Sedem a sententia, quam in ipsum ob stupri crimen Pater ipsius, idemque Episcopus tulerat, affirmat *Bellarminus*, negat cum aliis *Nat.Alexander*, sed Bellarminum egregie vindicat *Cl. Roncaglia* in Animadv. ad Differt. I. Nat. Alex. Sæculi II.

Tertullianus *in Scorpiaco*: Si adhuc clausum putas Cœlum, memento claves hic Dominum Petro, & per eum Ecclesiæ reliquisse. *Eodem teste quamvis tunc inimico l.de Pudic. c.*1. Pontifex Rom.Maximus, & Episcopus Episcoporum appellabatur.

Victor *datis Literis, universos, qui illic erant Fratres* (Episcopos Asiaticos Pascha celebrantes Luna 14.) *proscribit, & ab unione Ecclesiæ prorsus alienos esse pronunciat*: Eusebius L.5.c.24.Hanc sententiam contra Nat. Alexand.tuentur Pagius, Tillemontius &c. cum Cl. Roncaglia ad Diss. V. Nat. Alexandr. Sæculo III.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Origenes fupremam Romanæ Sedis auctoritatem agnofcens S.Fabiano R. P. fuæ Fidei rationem reddit, datis ad eum literis. *Hier. ep. ad Pamm.*

A S. Cypriano Rom. Pontifex dicitur Epifcopus Epifcoporum. *Videatur Albafpinæus l.1. de Ritibus Ecclefiæ cap.1.*

Pentapolitani S. Dionyfium Patriarch.Alexandr. tanquam violatæ Fidei reum ad Dionyfii Rom.Pontif. tribunal detulere. *S. Athanaf. in Ep.*

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Ecclefia Rom. femper habuit Primatum. *Concil. OEcumen.Nicæn.1.Can.6.V.Schelefrat.in Antiq.Ill.*

Omnibus ubique terrarum Epifcopis ad Romanum Pontif. provocare licere Synodus Sardicenfis non docet, fed confirmat. Vid. Cl. Roncaglia in Animad. ad Nat. Alex.Diff.28. Sæcul.IV.

Præferri omnibus Apoftolis meruit, & claves Regni Cœlorum communicandas cæteris folus accepit. *Optat. Milevit. loquens de S. Petro Apoftol. lib.1. contra Parmen.*

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Ecclefiaftica Regula vetat, ne abfque confenfu Rom. Pontificis quidquam in Ecclefia decernatur. *Socrates* lib.2. cap.8.

In Romana Ecclefia femper Apoftolicæ Cathedræ viguit Principatus: *S. Auguftin. Ep.162.*

In Concil. Calcedonenfi pluries apparet R. Pontificis Primatus, & Magifterium in univerfa Ecclefia. Illo Major S. Leo, quædam ejus decreta irritat. *Ex Epiftola ad Pulcheriam.*

B. Petrus in propria Sede, & vivit, & præfidet. *S. Petr. Chryfolog. ad Eutychetem.*

S. Joannes Chryfoft. C. P., & Joannes Patriarcha Alexandr. ad Rom.Pontificem provocarunt.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Archimandritæ fecundæ Syriæ Pontif.Hormifdam univerfi Orbis terræ Patriarcham, & Caput omnium Ecclefiarum appellant 517. Formulæ Fidei ab eo miffæ Orientales omnes Epifcopi fubfcribunt.

Juftinus Imper. Joannem I. in terram pronus adorat 525.

Jufti-

Justinianus Imperator Joannem II. Caput omnium Sanctarum Ecclesiarum dicit 533.

Agapitus R. Pontif. Constantinop. degens pulso Anthimo, Mennam Patriarcham instituit 536.

SÆCULUM VII.

Ab An. Chr. 600 ad 700

Phoca Græco Imper. approbante, Primatus, & Œcumenici nomen sollRom.Pontif.adscribitur 608.

Cypri Episcopi *in Epist.* Romanum Pontificem Patrum Patrem, Archiepiscopum, & universalem Papam appellant. 643.

Sexta Synodus Œcumenica Constantino IV. de more plaudens profitetur: in Agathone Rom. Pontifice Petrum esse locutum 681.

Constantinus IV. Imp. *in Epist.* Tanquam ipsius Divi Petri vocem Agathonis, relationem supermirati sumus.

SÆCULUM VIII.

Ab An. Chr. 700 ad 800

Justinianus Imperat. Constantini Pontif. pedes osculatur 709.

Zacharias Rom. Pontif. Chilperici Regis ignavia damnata, Pipinum Francis Proceribus approbantibus, Regem dicit 752. *Papebroch.*

Romana Sedes in toto Orbe terrarum Primatu fungens, Caput omnium Ecclesiarum constituta est. *In Epist. Hadriani I. a Septima Synodo approbata.*

Carolo Magno de criminibus Leoni III. objectis cognituro succlamant Episcopi: *Rom. Pontificem a nullo mortalium judicari* 800.

SÆCULUM IX.

Ab An. Chr. 800 ad 900

Carolus Magnus inter filios regna partitus, Rom. Pontifici testamentum subscribendum mittit.

S. Theodorus Studita *in Epist.* ad Leonem III. Summum Patrem, & Archipastorem Ecclesiæ, quæ sub Cœlis est, appellat 809.

Ludovicus II. Imper. Sergii II. pedibus osculum obtulit. *Sigon. de Reg. Italiæ p.*214.

Petrus universam administrare Ecclesiam perpetua successione jubetur. *S. Nicol. I. Epistola ad Michael. Imper.*

SÆCULUM X.

Ab An. Chr.

Concilia Cabilonense 915. Troslejana 921. & 927. Remense 995. a Gallis Episcopis habita su-

900 premam Rom. Pontificis poteſtatem agnoſcunt, &
AD1000 maxime reverentur.

Stultitiæ quodam elogio notandi ſunt, qui illam Petri Sedem aliquo pravo dogmate fallere poſſe arbitrati ſunt, quæ nec ſe fefellit, nec ab aliqua hæreſi falli unquam potuit. *Regino Abb. in Chron.865.*

S. Abbo Floriacenſis Abb. poſtea Martyr, in Concil. Remenſi 975. fortiter pugnat pro Romanæ Sedis poteſtate.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD1100 Clamamus ergo ad Succeſſorem Petri, ad Vicarium Crucifixi, qui amator, & patronus eſt veritatis, & cujus miniſterio Spiritus Sanctus totius falſitatis figmenta condemnat. *Joannes Saresberienſis ad Rom. Pont. in Epiſt. quæ legitur cum illis D. Thomæ Cantuar.*

Alexius Comnenus Græcus Imper. a Paſchali II. per Legatos inſignia Imperii petit, nec impetrat. *Baron. & alii.*

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD1200 Tu es, cui claves traditæ, cui oves creditæ ſunt, nec modo Ovium, ſed & Paſtorum tu unus omnium Paſtor. *S.Bernard. ad Eugenium III. l.2. de Conſid.*

Philippus Auguſtus Gallorum Rex tutiſſime ſe regnaturum Apoſtolicæ Sedi obſequendo ſignificabat celebri inſigni, in quo lilium ſupra rupem fluctibus everberatam pingebat cum lemmate: *In æternum non commovebitur*: *Maimbourg. in Concione Quadrag.*

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD1300 Romana Eccleſia ſuper omnes alias ordinariæ poteſtatis obtinet principatum, utpote mater univerſorum Chriſtifidelium, & magiſtra. *Concil. Lateran.IV.* 1215.

SS. Patres in Conciliis congregati nihil ſtatuere poſſunt, niſi auctoritate Summi Pontif. interveniente. *S. Thom. Aquin. contra Impugnantes Relig. c. 4.*

Sola Roma univerſaliter, ſicut Sol ſuper planetas, habet plenitudinem poteſtatis ſuper omnes Eccleſias. *S.Bonavent. Serm.14. in Hexam. T.1. Op.*

Siciliæ, & Hungariæ Reges fræna tenuere aſelli, cui Cœleſtinus V. inſidebat 1294.

SÆ-

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Orientalium Patriarchæ Benedicti X. 1304. Chaldæorum Patriarcha 1316. Joannis XXII. potestatem supremam agnoscunt.

Clemente VI. jubente a Septemviris renunciatur Imperator Carolus IV. Ludovico Bavaro exauctorato 1346.

Durandus de S.Portiano, & Paludanus, doctissimi inter Gallos Episcopi, potestatem jurisdictionis, quæ est ad regendum populum, totam & in suo fonte datam fuisse soli Petro, & Successoribus ejus affirmant. *V. Gaulterium hoc sæculo*.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Concil. Œcumenicum Florentinum Sess. ultima fatetur, Rom. Pontificem totius Ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum Patrem, ac Doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam plenam potestatem traditam esse.

Sigismundus Imper. 1419. Martino V. Fridericus Imper. 1452. & iterum 1453. Nicolao V. Stratoris munus exhibet.

Te Principem totius Ecclesiæ, Antistitem Sacrorum, Te Dominici Gregis Pastorem profitemur, & scimus. *Ludovic.XI. Rex Gall. ad Pium II. scribens.*

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Carolus V. Imper. Clementi VII. Stratoris munus præstat 1529.

Concilium Trident. Œcumen. Rom. Pontificis potestatem ubique veneratur.

Petrus de Soto e Dominic. Familia vitæ sanctimonia, & doctrina clarissimus, morti proximus per literas Pium IV. monet, e re Christiana futurum, si declaretur, Rom. Pontificem omnibus Conciliis esse superiorem. *Raynald. Ann.* 1563.

Episcoporum Conventus Meloduni in Gallia habitus 1579. *Sanctam Romanam Ecclesiam Magistram, Columnam, & Firmamentum veritatis appellat*.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr.

Generalis Ecclesiæ Gallicanæ Conventus 1626. 20. Janu. Rom. Pontificem appellat. *S.Petri Successo-*

1600 AD1700 *cessorem, cui Christus Cœli claves, & Fidei infallibilitatem dedit.*

Literæ 85. Episcoporum Galliæ ad Innocent.X. 1853. hæc habent.

Majores causas ad Sedem Apostolicam referri solemnis Ecclesiæ mos est, quem Fides Petri nunquam deficiens perpetuo retineri pro jure suo postulat.

Petrus de Marca Archiep. Paris. extremo vitæ anno Gallice Dissertationem de Summi Pontificis infallibilitate composuit, quam Baluzius de ore dictantis excepit, ut ipse testatur in Vita illius.

Franciscus de Salignac Fenelon Archiep. & Dux Camer. librum suum *Les Maximes des Saints*, *seu de Vita interiori &c.* an.1699. a Pontifice proscriptum, *eadem precise forma*, *iisdemque qualificationibus simpliciter*, *absolute*, *et absque ulla restrictione* publico edicto statim damnavit, ac se Pontificis sententiæ, *Simpliciter*, *absolute absque ulla restrictionis umbra adhærere* professus est.

SÆCULUM XVIII.

Ab. an Chr. 1700 ad 1750 An.1706. Lodov. Ant. Card. Noaillius, cum Clemens XI. questus esset apud Ludovicum XIV. quod in cætu Cleri Gallicani quidam Episcopi de Bulla *Vineam Domini &c.* recipienda sic deliberassent, ut eam ad examen revocare, ac de illa judicium ferre velle viderentur; Cardinalis ipse ad Pontificem totius Cleri nomine scripsit: *Se ultro cum omnibus Galliæ Episcopis agnoscere in Cleri conventibus non esse jus examinandi definitiones Pontificum, ut de illis judicent, aut eas proprio tribunali subjiciant; eas non indigere acceptatione solemni, ut habeantur ab omnibus Fidei regula; decretis, quæ a Summis Pontificibus edita sunt contra Jansenium nihil deesse eorum, quæ necessaria sunt, ut totam Ecclesiam obligent; nefas esse ab iis appellare ullo modo, aut ullam ipsorum mutationem expectare &c.* Epistola hæc in Acta Cleri Gall. relata est an.1710.

Leopoldus Dux Lotharingiæ, cum Legum Codex, ipsius nomine insignitus, a Clemente XI. proscriptus esset, illis legibus abrogatis, alias omnino ex mente Sum. Pontificis edidit.

Constitutioni Unigenitus non multo ante mortem

tem subscripsit Ant· Card. Noaillius; *Laffiteau* in Hist. Conf. Unigen.

Ad Summum Pontificem Benedictum XIV. Literæ Caroli VII. Imperatoris electi religionis, & obsequii plenissimæ. Similis erga eundem reverentia, ac veneratio Francisci I.

Multa per hos annos a SS.Pontificibus præscripta, Clemente XII. Constit. *In supremo Justitiæ solio* an.1735. contra Homicidas ampliata an.1737. & 1739. Item *Apostolicæ Litteræ* an.1733. quibus prohibentur censuræ inter scholas Catholicas in doctrina de Gratiæ efficacia. Benedicti XIV. Const. *Sacramentum Pœnitentiæ* an.1741. qua irrita redditur absolutio a Sacerdote impertita complici, seu socio peccati turpis, extra casum extremæ necessitatis: Quam facultatem denegat etiam pro anno Jubilæi Constit. *Convocatis* 1749. Constitutio P*astoralis* 1741. qua excommunicantur, & respective Interdicto subjiciuntur appellantes ad futurum Concilium. Const. *Dei miseratione* 1741. de causis Matrimonialibus: Itemque Apostolicæ Litteræ de Matrimoniis in Hollandia, & Belgio contractis an. eod. Apost. Litteræ an.1744. de iis quæ servare debent, quibus jejunii tempore esus carnium conceditur. Et an.1745. Ne Confessarii a Pœnitentibus socii in crimine nomen exquirant. An. eod. de Usuris, & aliis injustis quæstibus &c. Vide plurima in Bullario recenti.

Principem Ragozium, ob fœdus junctnm cum Turcis adversus Cæsarem, a Fidelium communione removet Clemens XII. an.1738.

TABULA IV.

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & Vices.

SÆCULUM I.

SAnctus Clemens, quem D. Petrus sibi Successorem designarat, Linum præcedere maluit, ne apud posteros noceret exemplum. *Hyeronim. de Script. Eccl. cap.* 15. *Clementem affirmat* quartum post Petrum Romanum Episcopum fuisse, secundum Linum, & tertium Cletum. AB AN. CHR. 1 AD 100

S. Linus primus Cleri, & Populi Romani suffragiis in Pontificem electus (*a*).

S. Clemens ad tuendam Pontificiam dignitatem peculiares vestes assumit.

Qui Romano Pontifici consilio, & opera adessent, quod Cardinalium est munus, hoc sæculo non defuere, sed Cardinalis nomen non est auditum.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Sub Anacleto Pontifice 72. Cardinales institutos qui tradunt, vix fidem inveniunt.

S. Evaristus Titulos Sacros Presbyteris assignavit, ut in sua quisque Ecclesia, Sacra procuraret (*b*).

S. Hyginus Ecclesiæ gradibus ordinatis, Presbyteros, & Diaconos Cardinarios, sive Cardinales creditur distinxisse.

Hic Clerum composuit, & distribuit gradus ait Aut. Lib. Pontif. Sed de his vide Cl. Blanchinum in Notis ad Anastasium Bibl.Tom.2. p.107.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Qui 236. Cardinales Romæ vixisse, sedente Pontiano Pontifice, tradunt, fabulari censentur.

Ecclesia domos, & prædia possidente, Cardinalium Tituli, vel ab his, vel a donantium nominibus sumebantur. Hinc vetustissimi Tituli, Lucinæ, Vestinæ, Pastoris, &c. (*c*)

Presby-

(*a*) *Baronius ex S.Epiph: Hær.* 27. *Musantii sententiam tradit, & cum eo Bollandus, Cotelerius, Notalis, Tillem.Idem de Lino per suffragia electo.* V.Coustant Diss.de B.Pet. Succ.T.1.Ep.R.Pont.p.1.

(*b*) *Vide Disser. Cl.Viri Nicolai Antonelli* De Titulis, quos S.Evaristus Romanis Presbyteris distribuit *Romæ* 1725. *in qua de eor. Instit. & Divisione, de Forma Ecclesiarum Titularium ea ætate, de earum usu, de Fermento, quod ad Titulos mittebatur, aliisque eruditissime disputat. Ibidem p.*52.*de Orig.* Presb. *Cardinalium, seu Titularium: de quibus v.Bellar. & ab eo citatos* de Clericis L.1. *c.*16.

(*c*) *De Urbis Regionibus in VII. Diaconos Regionarios distributis per S.Fa-*

Presbyterium, hoc est Consistorium primo memoratur sub Cornelio.

Ostiensis Episcopi jam tum munus erat electum Rom. Pontificem ritu solemni consecrare.

Papæ nomen, quo Patrem significamus, commune primo fuit Clericis venerandis, & Episcopis omnibus, mox his cæpit esse peculiare. *Baron.*

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400

S. Marcellus Cardinalium Titulos auget. 309. *Pag. Jun.* ex Lib. Pontificali.

S. Silvester, cum Constantinus nomen Christo dedisset, Thiaræ aureum addidit Phrygium. *Vide Papebroch. in Conatu Historico Chronologico.*

Idem septem Diaconos Regionarios, sive revocavit, sive confirmavit.

Aucto Christianorum, & Regionum Urbis numero, Diaconi Cardinales plures instituti.

Episcopus Ostiensis primus, quem sciamus, ex Episcopis fuit honore Pallii decoratus a Marco Papa. *Pagi Jun.* in *Marco.*

SÆCULUM V.

Ab an. Chr. 400 ad 500

Ubi defæviit Cæsarum in Christianos furor, Templa in domibus, & prædiis Ecclesiæ ædificari cœperunt, & ab iis Tituli inducti ex: gr: *Speciosus Presbyter Card. S. Laurentii in Titulo Lucinæ.*

Legati a Latere nomenclatura desumpta videtur a literis D. Leonis Magni ad Julianum. *Marca L.* 1. *de Concordia c.* 15.

Cautum est in Synodo Romana sub Hilario, nequis sibi Successorem eligeret.

Sedente Symmacho Cardinalium Tituli 28. Hi per numerum septenarium divisi IV. Patriarchalibus Basilicis adscribebantur. *V. Joan. Diac. de Ec. Lateran. c.* 16. & Pag. Jun. in Stephano III.

S. Felix P. III. primus Imperatorem in Epist. Filii nomine compellavit.

Hoc

S. Fabianum, de horum Diaconorum numero aucto post Honorium II. Sæc. XII. ubi etiam de VI. Diaconis Palatinis, aliisque pluribus scitu dignis Cl. Mabillonius cap. 3. *Comment. ad Ordinem Rom. p.* 17. *Tom.* 2. *Musei Italici.*

Hoc fæculo Papæ appellatio peculiari quodam modo Rom. Pontifici tribui cœpit. *Sauffayus*.

SÆCULUM VI.

Ab an. Chr. 500 ad 600

Theodoricus Ital. Rex Rom. Pontificis eligendi poteftatem ufurpat. 526.

Gordianus S. Gregor. M. Pater Cardinalis, ab uxore vivente fecretus.

Juftinianus I. Imper. indulgente Vigilio, morem inducit, quò liceret Imperatori electum Pontif. confirmare, accepta ad id certa pecunia. Quod ufque ad Benedictum II. ægre toleratum eft.

Pelagius I. eligendi Pontificis modum præfcribit.

Exarchi Ravennates moniti de electione Pontificis, fuo decreto ratam habere folebant. *Lib. Diurnus RR. PP. ap. Pag. Jun. In Silveftro n.2.*

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700

Bonifacius III. fancit, nequis demortuo Pontifici fubrogetur, nifi poft tertium diem.

Sacrum Chrifma, & Evangelium in folemni fupplicationum pompa Rom. Pontifici Acolythi præferebant.

Joannes IV. abjecta cera, plumbo diplomata primus obfignaffe ab aliquibus dicitur. Alii ad Silveftrum I. alii ad Gregorium I. alii ad Hadrianum I. &c. referunt. Vide Mabillonium L.2. De Re Diplomat. c. 14. Cl. Baldini in Notis ad Honorium I. Tom.3. Anaft.Bibl. Ed.Rom. ait fe figillum plumbeum habere Honorii. Vide plura apud ipfum.

Conftantinus Pogonatus veterem Comitiorum libertatem Eccl. Romanæ reftituit. *Anaftaf. in Benedicto*.

Joannes V. & Sergius I. *Salutem, & Apoftolicam benedictionem* in Bullis primi præmittunt.

Primus R. Ecclefiæ Thefaurarius fub Agathone. *Genebrard.*

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Proftratio Imperatoris ante Pontif., ejufque pedum exofculatio 709. *Valentinus de Ofc. ped. Rom. Pontif. p.*134.

GregoriusIII. 14. Diaconis Cardinalibus 4. addit Palatinos, quorum munus erat Pontifici in Ecclefia Lateranenfi miniftrare.

Sub

Sub Stephano III. 769. in Concil. Rom. decretum est, nequis eligeretur in Pontif., nisi ex Card. Collegio.

Pipinus Galliæ Rex primus equi Pontificii frænum tenens Stephanum III. pedes deducit in Regiam.

VII. Card. Episcopi sub Stephan. IV. primo memorantur. *Bar. ad an. 769.*

SÆCULUM IX.

Lotarius I. amotis iis, quibus jus suffragii non erat, a Comitiis Pontificiis turbas arcet, jubetque iis, vel Regem vel ejus Legatum interesse. AB AN. CHR. 800 AD 900

Leo IV. Reges, & Cæsares sacris Comitiis immisceri vetat.

Nicolaus I. aurei circuli corona Thiaram exornat. *Ex Anastas. in Vita.*

Joannes VIII. Cardinalium jura primus evulgat. *Bar. & Pag. Jun. in Vit.*

Crucis gestatio ante Romanum Pontificem, vel inducta, vel illustrior reddita.

In fine hujus sæculi nullus amplius Catholicus Episcopus Papæ nomine uti solebat, propriumque censebatur Rom. Pontificis. *Baron.*

SÆCULUM X.

Octavianus Pontificatum adeptus nomen primus immutat, diciturque Joannes XII. 956. *Panv. cum Baron.* AB AN. CHR. 900 AD 1000

Septem Cardinales Episcopi singulis hebdomadis in Lateranensi Basilica Pontificis vices explent. Unaquæque reliquarum Patriarchalium Basilicarum septem Presbyteros Cardinales assignatos numerat. Diaconi Cardinales Regionarii 12. Palatini 6. *Mabillonius in Museo Italico.*

Gregorius V. quamvis non Card. Pontifex renunciatur. Quod idem postea contigit in Victore II. Eugenio III. Urbano IV. Gregorio X. Cœlestino V. Clemente V. Urbano VI.

SÆCULUM XI.

Damasus II. primus Diplomata Incarnationis anno consignat. *Petavius id refert ad Eugenium IV.* AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Leo IX. primus suo nomine signatam pecuniam cudisse videtur. *De Nummo Leonis Papæ, sive I., sive*

sive III. Vid. Victorellum ad Ciacconium in Leone; & Petrum de Marca L.3. de Concord. c.11. §.9.

Pallium, & ornamenta Pontificia medio fere sæculo immutantur. *Vid. Papebroch. in Propylæo.*

Nicolaus II.creandi Rom.Pontificis jus ad Cardinalium suffragia revocat. 1059.*Bar.ibi* §.24.,& 25.

Romani Pontificis possessionem Pontificatus adeuntis cæremonias hoc sæculo usurpari solitas refert Card. Baronius in Paschali II. 1099.

Gregorius VII. 1073. in Romana Synodo vetat ab alio, quam a Ro.Pontifice Papæ nomen usurpari.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Sub Paschali II.Cardinales 90.numerati. Alexander III. sanxit, ne Pontifex electus ratus esset, nisi minimum duas tertias suffragiorum partes tulisset.

Gregorius VIII.functus Cancellarii munere, dum Cardinalem ageret, ad Pontificatum evectus nullum ex Patribus sibi substituit, sed Moysem Canonicum Lateran. Cancellarii vice fungi jubet. Hinc ille, & Successores Vicecancellarii appellati. *Ciacconius, Azor, & alii: Saussayo hoc non probatur, sed ipse meliora non affert.*

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD 1300

A Gregorio IX. ad Cœlestinum V. Cardinalium numerus adeo imminutus est, ut nunquam plures, quam 22.aliquando vix 10. aut 8.recenserentur.

Purpureus galerus Cardinalibus datus ab Innocentio IV. in 2.Concilio Lugdunensi.

Conclavis ad Pontificem eligendum initium Viterbii, S. Bonaventura persuadente 1270. *Vid.Pag Jun. in Gregorio X.*

Gregorius X. severiores de eligendo Pontifice leges tulit. *Pag. ibidem.*

Nicolaus IV. dimidiam Pontificiorum vectigalium partem Cardinalibus assignat. *Rayn.ad a.*1292.

Bonifacius VIII. primus duplici corona Thiaram circumdat. *Vid. Sandin. in Vit.*

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Clemens IV. in Viennensi Concil.decernit Rom. Pontificem posse abdicare.

Clemens VI. severas Pontific. Comitiorum leges, a Gregorio X. latas temperat.

Idem

Idem primus Diplomata gentilitiis insignibus munit. Qua in re vix habuit imitatores.

Anulus Piscatorius per hæc tempora cœptus adhiberi. *Mabillon. d. Re Diplom. L.2. c.14.*

Urbanus V. primus triplicem coronam inducit. *Vide Sandinum in Vit.*

Sub Gregorio XI. Eucharistiæ R. Pontifici iter habenti præferendæ certus usus apparet. *Ang. Rocca.*

SÆCULUM XV.

A Martino V. leges Cardinalibus datæ. Idem primus in arcano pectoris servat nomina Electorum in Cardinales; ita tamen, ut Senatui Cardinalium nota esse velit. Eugenius IV. usum tacendi Electorum Cardinalium nomina rejicit. AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Post mortem Eugenii IV. primo habitæ sunt orationes duæ, altera de mortui Pontif. laudibus ab Auditore Rotæ, altera de Successore eligendo a Cardinali. *Papebrochius.*

Paulus II. purpureas vestes Cardinalium insigne tribuit. *Vide Sandin. in Paul.II.*

SÆCULUM XVI.

Julius II. iterum retinet in arcano pectoris Cardinalium Electorum nomina, imo ea nulli revelat. AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Leo X. numerum Patrum auget, lectis in Sacrum Senatum 31. An. 1517.

Idem, & Paulus III. duobus Cardinalibus e Sacra S. Benedicti Familia purpureæ vestis usum alicubi permittunt.

Pius IV. etiam Œcumenico sedente Concilio Ro. Pont. electionem a Cardinalibus faciendam decernit.

Sixtus V. numerum 70. Cardinalium præfigit.

Purpureus Pileus Cardinalibus Regularibus datur a Gregorio XIV.

De veste iisdem purpurea concedenda aliquoties actum, sed irrito successu.

SÆCULUM XVII.

Clemens VIII. missis per Maphæum Barberinum Ludovico XIII. Henrici IV. recens nato filio sacris fasciis, eum honorem Regum primogenitis, sceptro destinatis, habendi morem inducit. 1601. AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Hieronymus Cardinalis Rusticuccius novo exemplo duos retinet Titulos.

Gre-

Gregorius XV. edita Constitutione Pontificiis Comitiis novas leges statuit.

Urbanus VIII. Eminentissimi titulum Cardinalibus attribuit.

Constitutio moderatrix donationum, & distributionis redituum Ecclesiasticorum in consanguineos, & affines Rom. Pontificis editur ab Innocentio XII. 1692.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Quæ sint munera, & facultates S. R. E. Cardinalium Sede vacante, distinctius declaratum, & alia ad electionem S. Pontificis, & Conclave spectantia, nova aliqua forma, & ordine disposita a Clem. XII. Constitut. *Apostolatus Officium* an. 1732.

Nova, & stabilis Congregatio Cardinalium a Benedicto XIV. erecta ad delectum eorum, qui ad Archiepiscopatus, & Episcopatus promoventur Const. *Ad Apostolicæ* 1740. Aliarum Congregationum generalium S. R. E. Cardinalium facultates, ab eodem Pontifice redactæ ad terminos, quibus sunt institutæ, ac vetera de ipsis decreta: Constitut. *Quantum ad procurandum* an. 1742.

Alia ad eosdem spectantia tum a Clemente XII. tum a Benedicto XIV. constituta: ut de illorum transitu ab Ordine Presbyterali ad Episcopalem, de Episcopatibus Suburbicariis, de S. Collegii Decanatu, & similia.

Cardinales creati Ludovicus Infans Hispaniæ Regis Filius duodennis a Clem. XII. Joannes Theodorus Caroli VII. Imperat. defuncti Bavari Frater, & Henricus Jacobi III. Angliæ Regis Filius a Benedicto XIV. Duo Archiepiscopatus Toletanus, & Hispalensis a Clemente XII. Infanti eidem collati.

TA-

TABULA V.

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei Testes.

SÆCULUM I.

INnocentes pueri primitiæ Martyrum : S.Stephanus Protomartyr (*a*) furentibus in Christianos Hebræis. Chr. An. 33. quorum furor iterum sub Agrippa 44. AB AN. CHR. 1 ad 100

I. Persecutio Neronis incipit an.64. desinit 68. In ea Palmas adepti SS. Petrus, Paulus, Andreas, & alii.

II. Domitiani ab an.90. ad 96. In ea Martyres plurimi; sed insigniores Acilius Glabrio Exconsul 94. & Flav.Clemens Domitiani patruelis.

III. Trajani cœpta 98. desinit 116. In ea coronati Simeon Cleophæ filius Hierosolym. E. & Ignatius Antiochenus E. (*b*)

SÆ-

(*a*) Tunc dispersi Fideles ab Hierosolymis per Judæam, & Samariam, imo & *perambulaverunt usque Phœnicem, & Cyprum, & Antiochiam nemini loquentes verbum, nisi solis Judæis* (*Actorum* 2.) Ingens numerus migravit in Asiam, qui ob id vocati sunt *advenæ dispersionis Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, & Bithyniæ* (2.Petri).

(*b*) Persecutiones numerari solent a *prima Neronis*, esto aliæ duæ Hebræorum præcesserint : ipsa enim prima est, quam Ethnici in Ecclesiam moverint. De ea Tertull. Apol. c.5.*Consulite Commentarios vestros : illic reperietis primum Neronem in hanc Sectam cum maxime Romæ orientem Cæsariano gladio ferocisse. Sed tali Dedicatore damnationis nostræ etiam gloriamur. Qui enim scit illum, intelligere potest nonnisi grande aliquod bonum a Nerone damnatum*. Tacitus Scriptor Ethnicus Lib.16. Annal. Neronem arguit, quod ut incendii Urbis invidiam a se averteret, in Christianos sævierit, aitque quod erga ipsos quamquam sontes, & novissima exempla meritos, miseratio oriebatur, *tamquam non utilitate publica, sed in sævitiam unius absumerentur*.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Eadem ab Hadriano mitigata, non omnino sublata. Sub eo passi SS. Getulius, & Symphorosa cum septem filiis.

IV. Sub M. Aurelio, & Lucio Vero vexati Christiani a 161. ad 174. In ea Martryes SS. Justinus, Polycarpus, Photinus, Blandina, Felicitas septem Martyrum parens. 173.

Prorogatur a Commodo, sub quo coronatur Apollonius Senator genere, & doctrina nobilis 176. circiter.

V. Severi ab anno 200. circiter ad 211. In ea Leonidas Origenis pater, S. Irenæus Ep. Lugdunensis Martyrio claruere.

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300

VI. Maximini a 235. ad 237. in Sacros Antistites præcipue furit.

VII. Decii, Galli, & Volusiani a 249. ad 254. in ea S. Agatha V.

VIII. Valeriani, & Gallieni a 257. ad 260. in ea coronam adepti SS. Sixtus, Laurentius, & Cyprianus.

IX. Claudii II. & Aureliani a 269. ad 275.

X. Diocletiani, Maximiani, & aliorum a 284. Sed præcipue furit 303. in ea passi SS. Mauritius, & Socii, S. Sebastianus 286.

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400

SS. Agnes, Lucia, Vincentius, Dorothea, & ut quidam opinantur, Catharina V. & M.

Cæso deinde per Constantinum Licinio pax Ecclesiæ ubique parta.

XI. Constantius Arianus vexat Ecclesiam a 340. ad 361. Sapor Persarum Rex ab anno 340. ad 369. in Christianos barbare sævit.

XII. Julian. 362. (a) crudeliter, sed callide furit.

XIII. Va-

(a) Julianus vetuit, ne Christianorum filii humaniores literas, & Philosophiam discerent, ut destituta ab omni doctrina inermis esset Ecclesia contra Ethnicos Oratores, & Philosophos. *Socrates L. 2. c. 14. Theodoret. L. 3. c. 7.* Antiochenam Ecclesiam, quæ Dominicum aureum vocabatur, Julia-

XII. Valens Arianus in SS. Præsules præcipue sævit an. 366. ad 378. quo cessat Cæsarum furor.

S. Ursula cum 11. Sociarum millibus ab Hunnis cæsa dicitur: 382. *Sed vid. Natal. Alex. Sæcul. IV. cap. ultim. art. 5.*

SÆCULUM V.

Persæ ab anno 400. ad 450. sub Isdegerde, Varane IV. & V. Christianis infesti. AB AN. CHR. 400 AD 500

Gensericus Vandalorum R. in Africa, & Sicilia ab anno 437. ad 476. ejusque Successores ad 499. in Catholicos sæviunt.

Attila Ghristianas plerasque provincias flagellat ab anno 442. ad 454. Anastasius Imperator Hæreticos fovens, Catholicos vexat a 493. ad 518.

SÆCULUM VI.

Trasamundus in Africa furit in Sacros Antistites ab anno 504. ad 522. AB AN. CHR. 500 AD 600

SS. Sigismundus Burgundiæ Rex, & Martyr 524.

Theodoricus in Joannem I. Papam, Boethium, & Symmachum sævit 526.

S. Placidus Ab. cum Sociis Monachis a Manucha interemptus 541.

S. Hermenegildus Rex jussu patris Leovigildi obtruncatur 586.

S. Golauduc insignis Martyr in Perside 593.

SÆCULUM VII.

Cosroes Pers. Rex Christianos variis suppliciis affligit ab anno 607. ad 625. AB AN. CHR. 600 AD 700

S. Anastasius cum 700. Sociis obtruncatur in Perside 628.

S. Enemundus Lugdun. E. Ebroini fraudibus, S. Argulphus Lerinensis Abbas per falsos fratres cæsus 664.

S. Maximus in exilio moritur 663.

S. Trudo Presbyter florebat 670.

S. Dym-

---

lianus invasit, polluit, diripuit, minxit ad Sacram Mensam, sacra vasa in ærarium intulit, quibus visis: *Ecce quam sumptuosis vasis Mariæ filio ministratur!* inquit *Felix Quæstor* propter blasphemiam divinitus percussus: Lege *Theodoret. L. x. c. 11., & 12.*

S. Dympna ob castitatem a patre Hiberniæ Rege interempta 700.

SÆCULUM VIII.

AB AN CHR. 700 AD 800

S. Lambertus E. Trajectensis, sive Leodiens. ob notatum scortum cæsus 707.

Infesti Ecclesiæ Saraceni ab anno 718.

Leo Iconomach. indignis modis Catholicos vexat 740.

S. Bonifacius E. Moguntinus in Frisia pro Christo cæditur 754.

Constantinus Copronymus Martyrum messem cælo infert. Habdaila Saracenorum Princeps furit in Christianos.

SÆCULUM IX.

AB AN CHR. 800 AD 900

Saraceni ab anno 812. ad 852. Ecclesiam in Hispania, & Oriente vexant.

Bulgari Orientalem Ecclesiam valde affligunt 813. Leo Armenus furit in Orthodoxos.

Monachi 900. e Monasterio S. Vincentii ad Vulturnum a Saracenis pro Christo cæsi 880. Perperam hoc Monasterium a Bucelino locatur in Gallia.

Dani in Anglia, & Scotia plures pro Christo trucidant.

SÆCULUM X.

AB AN CHR. 900 AD 1000

Habdaragman. Saracenorum Rex Christiano nomini infestus 923.

S. Eugenia Virgo Cordubæ 923.

S. Pelagius Regii sanguinis adolescens Fidei, & Castitatis athleta 925.

Sæviunt in Christianos Bohemi 929.

S. Wenceslaus Bohemiæ Dux, impia matre impellente, cæditur a fratre Boleslao 929.

S. Eduardus Anglorum R. novercæ insidiis cadit 978.

S. Adalbertus E. Pragensis Russorum Apostolus ab iisdem cæsus 997.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

S. Abbo Floriacensis martyrio coronatur 1004.

Innumeri Christiani variis in locis a Slavis, Hungaris, Danis, & Russis pro Fide Catholica interfecti.

S. Bruno Russorum Apostolus cæditur 1008.

S. Olaus Rex Norvegiæ, & Martyr 1028.

S. Ghe-

S. Gherardus Venetus in Hungaria 1047. Arialdus Mediolanensis Diaconus 1066.

S. Stanislaus Cracoviensis ab impio Boleslao obtruncatur 1079.

S. Canutus R. Daniæ 1080. Bonizo a Schismaticis interimitur 1089.

SÆCULUM XII.

Quamplurimi a Slavis Aldeburgensibus, a Polaccis pro Christo interfecti. Alii etiam in Hispania a Saracenis. Victo in Oriente Balduino plures Monachi pro Christo trucidantur 1131. AB AN. CHR. 1100 AD 1200

S. Ericus Sveciæ R. Martyrii laurea clarus 1151.

S. Thomas Cantuariensis pro Christi Ecclesia gladiis impiorum occumbit 1170.

S. Petrus Parentius Urbeveteri a Manichæis trucidatur 1199.

SÆCULUM XIII.

E. D. Francisci familia septem 1219. totidem 1221. a Mahometanis cæsi. AB AN. CHR. 1200 AD 1300

S. Angelus Carmel. ab Hæreticis in Sicilia 1222.

S. Hengelbertus Colon. E. 1225. interficitur.

Innumeri Christiani obtruncati a Mindano Lithuanorum Duce, & Christi desertore.

S. Petrus ex Ordine S. Dominici Sacrorum Quæsitorum Patronus 1252. Wernerus puer furtim a Judæis occisus in oppido Wesaliensi 1288.

Monaldus Ordinis Minorum, non tamen Beneventanus Archiep. Arzengæ in Asia a Saracenis cæsus anno 1289.

SÆCULUM XIV.

Saraceni Christianos plurimos variis in locis pro Christi Fide necant. AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Jacobus e Minorum familia, qui ad Orthodoxæ Fidei veritatem afferendam illæsus in igne perstiterat, cum sociis tribus clam necatur a Saracenis 1319.

Cathalanus, & Paschalis Minoritæ ab impiis, in quos de Fide suspectos inquirebant, Cabioli in agro Lugdunensi trucidantur 1321. *Raynaldus*.

In Scythia Asiatica 6. e Franciscana familia pro Christo interempti 1341.

Alii plures e familia pariter S. Francisci, quos enumerat Bozius *de Signis Ecclesiæ l. 7. c. 3.*

SÆ-

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

In Oriente 32. ex Familiis SS. Dominici, & Franciſci a Turcis pro Chriſto interfecti.

Vir egregius ex Ordine S. Dominici crematur in rogo, quem Huſſitæ e ſacris imaginibus in templo ſtruxerant 1430. *Raynaldus*.

S. Simeon puer Tridenti a Judæis ſæviſſime trucidatus 1475.

Hydrunto a Turcis capto 1480. Archiepiſcopus, & octingenti cives fortiſſime pro Chriſto obiere.

B. Petrus de Arbues Sac. Fidei Quæſitor cæſus 1482

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Capta per Turcas Rhodo, Zemiſces Bajazethis II. ex fratre Nepos, qui ea in urbe Equitum liberalitate ſuſtentabatur, in Chriſtianæ Religionis confeſſione conſtantiſſimus cum duobus filiis, Solimani juſſu obtruncatur 1522. *Raynaldus*.

Apud Indos, tum Orientales, tum Occidentales obiere pro Chriſti nomine ex Dominicanis, Franciſcanis, & Soc. Jeſu hominibus plurimi.

In Anglia ſub Henrico, & Eduardo Regibus, ac Eliſabetha Regina ſævitum in Catholicos, & præſertim Sacerdotes, ac Religioſos.

Gorcomii novendecim pro S. Euchariſtiæ, & Pontificii Primatus defenſione a Calvinianis interempti 1572.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Multi Catholici in Gallia, & alibi Calvinianonorum rabiem experti.

Japonum furor, & ad eos commeantium ex Europa Hæreticor. fraudes in Chriſtianos debacchantur.

Catholici Hiberni atrociter vexantur ſub Tyrannanno Cromvelo.

Chriſti Fides apud Sinas ſæva quinque annorum tempeſtate jactatur a 1664. ad 1669.

In Cochinchina barbari Chriſtianos tormentis, & cædibus perſequuntur.

Anglia in Catholicos, ac præcipue Sacerdotes acerbiſſime ſævit 1679.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr.

In Hibernia hoc etiam tempore Catholici ab Heterodoxis Magiſtratibus contra Limbricenſes, & Pal-

Palvienses pactiones, acerbe vexati. In Anglia, & Scotia, in Magdeburgensi, & Halberstadiensi Ditione eadem fere perpessi. 1700 AD 1750

Hæreticorum pariter odium experti Catholici Orientales, præsertim Armenii, apud Turcarum præsides 1701. Exagitati crudeliter ab Israele Orii proditore apud Regem Persarum 1708.

In Cochinchina Christiani plures siti, & fame interempti 1700. In Missionibus Madurensi, Maysurensi, Tunchinensi, Maranionensi, Ciquitensi aliquot e Soc. Jesu; alibi alii religiosi homines, præsertim Franciscani, a barbaris interfecti.

Apud Sinas novi Imperatoris Edicto Christianæ Religionis exercitium prohibitum anno 1723.

In Regno Tunchini quatuor Missionarii e Soc. Jesu capite truncati an. 1737. tum an. 1745. duo ex Ordine Prædicatorum in Sinarum Imperio, inter quos unus Episcopus. Itidemque duo e Societ. Jesu: cæteri omnes Missionarii ex omnibus Imperii finibus ejecti, Christianæ Religionis exercitium interdictum anno 1749.

Prætermissi superioribus annis aliquot e Soc. Jesu propter Evangelii Prædicationem occisi a Barbaris, PP. Joan. de Alat in Maranionensi Provincia 1719. Joann. Messari in regno Tunchini 1723. Franc. M. Bucarelli cum aliquot Neophytis ibid. eod. an.

TABULA VI.

Concilia Generalia, & Provincialia.

SÆCULUM I.

R. indicat reprobatum. R.P. partim probatum, partim reprobatum. G. Generale.

Hierosolymitanum I. in quo sors cecidit super Matthiam in Judæ locum substitutum. 33. Ab an. Chr. 1 ad 100

Hierosolymitanum II. in quo septem Diaconi electi 33.

Hierosolymitanum III. in quo statuta ab Apostolis Circumcisionis, & Legalium abrogatio. 54. *Calmet.*

Antiochenum ab Apostolis celebratum, cujus Nicænum G. videtur meminisse. *Ex Turriano contra Magdeburg.* Sed dubium est, & anni incerti.

Meliaporense apud Indos a S.Thoma celebratum, *Athan. Kircher. ex Monument. ejus Ecclesiæ: Chin. Illustr. pag.2. cap.7.*

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Cojacense in Hispania 150. Cæsariense in Palæstina, & Romanum, de celebratione Paschatis 196.

Ponticum, Gallicum, Osrohenum, Achaicum, in eadem causa Paschatis 198.

Asianum R. 198.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Africanum R. 215. Philadelphiense contra Berillum 242. Bostrense in Arabia 249. Romana 253. 254. 257. 263. Carthaginensia 253. 255. Cæsariense in Cappad. 256. Iconiense, & Synadense RR. 256. Carthaginensia RR. 256. 256. Africana 257. 258. Antiochena contra Paulum Samosat.: 264. 270.

Illiberitanum, vel sub finem hujus sæculi, vel sub initium sequentis sub Pontif. Marcellino, antequam Diocletianus fureret in Christianos.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Cirthense R. 303. Sinvessanum plerisque suspectum 303.

Carthaginensia Donatistarum anni incerti Duo.

Romana 313. 315. 324. 325. 337. 340. 341. 368. 369. 373. 382. 386. & cætera. Arelatense, Ancyranum, Neocæsariense 314. Alexandrina 319. 339. 362. 363. 398. Gangrense incerti anni.

NICÆNUM G.I. 325. Tyrium Arianorum 335. Hierosolymitan. R. 335. Constantinopolitana Arian. 336. 339. 359. Alexandrinum Arian. 339.

Antiochenum 341. falso creditum Arianorum, sed vere Catholicorum, & Religioni perutile, ut egregie docet eruditissimus Schelestrat.

Antiochena Arian. 345. 361. Mediolanensia 344. 347. 354. 390. Sardicense Catholic. 347. Sardicense Arian. 347. Carthaginensia 348. 390. 397. 398. Sirmiense Catholic. 349. Sirmiensia Arianor. 351. 357. Arelatense Arian. 355. Biterense 356. Laodicenum incerti temporis, Coloniense 356.

Ancyranum Arian. 358. Ariminense 359. Seleuciense R. 359. Parisiense 392. Antiochenum 363.

Lampsacenum falso creditum Arian. 365. Carien-

se, &

ſe, & Singedunenſe Arian. 366. Illyricum 367. Tyanenſe 369, Valentinum I. 374.

CONSTANTINOPOL. G. II. 381. Aquilejenſe, & Cæſarauguſtanum 381. Conſtantinopolitana 382. 400. Sidenſe 383. Burdegalenſe 385. Trevirenſe 386. Capuanum 389. Angarienſe 391. Hipponenſe 393. vel circiter. Coplenſe 394. Bagajenſe Conciliabulum 394. Taurinenſe 398. Toletanum I. 400.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Africana 401. 401. 403. 404. 405. 407. 408. 408. 410. 410. 416. 417. 418. 425.

Milevitana 402. 416. Toletanum 406. Ptolemaidis 411. Cirthenſe 412. Carthaginenſia 412. 416. 418. 419. Macedonicum 414. Dioſpolitanum 415. Hieroſolymitana 415. 454. Romana 417. 430. 433. 444. 445. 449. 465. 483. 484. 487. 494. 495. 499. 500. Teleptenſe 418. Anabarzenſe 423. Orientale 427. Alexandrina 430. 432.

EPHESINUM G. III. 431. Prædatorium R. 449. Antiochenum 432. Armenum 435. Conſtantinopolitana 439. 448. R. 449. 450. 459. Regenſe 439. Arauſicanum I. 441. Vaſionenſe 442. Hiſpanienſe 447. Tyrium, & Berithenſe 448. Mediolanenſe 451. 451. Arelatenſe II. 452. III. inter 449. & 461.

CHALCEDONENSE G. IV. 451. Andegavenſe 453. Hieroſolymit. 454.

Synodus S. Patritii 456. Turonicum I. 461. Veneticum I. 465. Cabilonenſe 470. Bituricenſe 472. Viennenſe in Gall. 474. Lugdunenſe 475.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Romana 501. 502. 503. 504. 518. 530. 532. 590. 595. Byzacena 504. 541. Agathenſe 506. Aurelianenſia 511. 536. 538. 541. 549. Sidenſe R. 512. Remenſe 514. Epiroticum 516. Tarraconenſe, Gerundenſe, Epaonenſe 517. Lugdunenſia 517. 519. 567. Conſtantinopol., Hieroſolymit., Tyrium 518. Conſtantinopolitana 520. 536. 547.

CONSTANTINOPOLITAN. G. V. 553. Ilerdenſe Valentinum in Hiſpan. 524. Arelatenſe IV. 524. V. 554. Carthaginenſe 525. Carpentoratenſe 527. Arauſicanum II. 529. Vaſenſe 529. Toletana 533. 539. 597. 597. Africanum 534. Arvernenſe 535.

Hierosolymitana 536. 553. Barcinonense 540. Mopsuestanum 550. Parisiensia 551. 557. 576. 580. Aquilejense 553. Bracarensia 563. 572. Lucensia in Hispan. 564. 569. Turonense II. 567. Cabilonense 582. Matisconensia 583. 583. Brennense 583. Antisiodorense incerti anni.

Narbonense 589. Pictaviense, & Hispalense 590. Cæsaraugustanum II.& Metense 592.Oscense 598.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Romana 601.602. 606. 610. 640.648. 649.667. 680., aut 681.Byzacena 602.641. Numidicum 604. Toletana 610. 634. 636. 637. 647. 653. 655. 656. 675. 681. 683. 683. 684. 688. 693. 694. Tarraconense, sive Egarense, Parisiense 614. Matisconense 617. Hispalense 619. Remense 625. Aurelianense 645. Cabilonense 650. Emeritense 656. Clypiacense 662. Augustodunense 670. Erdfordiense 673. Bracarense 675.Anglicanum 679.Mediolanense 679 Romano-Britannicum, sive Edfeldense 680.

CONSTANTINOPOLITAN. G.VI.680.& 681. Rothomagense 682. Cæsaraugustanum 691. Quinisextum, seu Trullanum R.692., vel 688. Becanceldense 694. Ultrajectense 697. Aquilejense 798.

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Toletanum 701. Romana 705. 721. 724. 726. 731. 732. 743. 745. 761. 709. 800. Anglicanum 705. Constantinopolitana R.712. 754. falso appellatum VII. Œcumenica Synodus, Ratisbonensia 742. 792. *Primum quibusdam Germanicum dicitur*. Liptynense 744. Svessionense 745. Germanicum 745. Cloveshoviense 747. Vermeriense, & Metense 753.Vernense 755.Compendiense 757. Germanicum R.759.Gentiliacense 766.Dingolvingense 771. Vormatiensia 772. 776. Genevense 773. Marcodurensia 775. 779. Paderbonensia 777. 786.Lipstatense 780. Coloniense 782. Calecutanum 787.

NICÆNUM II. G.VII. Ingheleimense, & Narbonense 787. Forojuliense 791. Francoford.(a)794. SÆ-

(a) Ex Synodis non Generalibus insignis est Francofordiensis, cui Legati Hadriani I. interfuere cum

SÆCULUM IX.

Altinense 802. Cloveshoviense 803. Constantinopolitana RR. 809. 814. 858. 859. 879. falso dictum G. VIII. Aquisgranensia 809. 816. 817. 836. 842. 862. Moguntiacum, Remense, Turonense, Cabilonense, Arelatense 813. Ad Theodonis Villam 814. 835. 844. Noviodunense 814. Inghileimense 817. Attiniacensia 822. 870. Parisiensia R. 824. 829. 846. 847. Romana 826. 853. 861. 863. 863. 864. 865. 868. 879. 879. 881. R. 897. Compendiense 833. Metensia 835. 838. RR. 863. 869. 893. Lugdunense 836. Cabilonensia 839. 894. Lauriacense 843. Vernense 844. Bellovacense, & Meldense 845. Moguntiaca 847. 848. 857. 888. Turonense 849. Ticinensia 850. 855. 876. Cordubense R. 852. Suessionensia R. 853. 866. Valentinum 855. Carisiacum 856. Tullensia 859. 860. Confluentinum 860. Sablonense 862. Sylvanectense 863.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Trecensia 868. 878. CONSTANTINOPOL. IV. G. VIII. 869. Vermeriense 869. Colonien. 870. 887. Duziacensia R. 871. 874. Pontigon. 886. Neustriense & Ravennense 877. Remensia 879. 892. Ad S. Maceram. 881. Viennense in Gallia 892. Triburien. 895.

re cum 300. circiter Episcopis ex Germania, Gallia, Italia: Canones conditi 56. Primus damnat Elipandum, & Felicem Episcopos, qui in Filio Dei adoptionem asserebant. Alter contra Nicænum II, in quo damnavit ea verba: *Suscipio, & amplector honorabiliter sanctas, & venerandas imagines secundum servitium adorationis, quod consubstantiali, & vivificatrici Trinitati emitto*: Damnavit hæc tanquam dicta *infauste, & præcipitanter, sive insipienter*: Sed Francofordienses decepti sunt *errore Facti* vitio barbaræ versionis sibi exhibitæ ex Græco, quod ita erat vertendum (*consentio*) *Suscipiens & honorarie amplectens sacras imagines, & adorationem, quæ fit secundum Latriam soli supersubstantiali, & vivificæ Trinitati, emitto*. De imperitia ejus, qui verterat, queritur Anastasius Bibliothecarius.

SÆCULUM X.

Ovetense 901. Romana 904. 949. 963. R. 964.
Ab an. Chr. 900 ad 1000 964. RR. 971. 983. 989. 993. 996. 998. Ravennensia 904. 967. 997. Suessionensia 909. 941. Trosleiana 909. 921. 924. 927. Cabilonense 915. Confluentinum 922. Duisburgense 927. Erdfordiense 932. Remensia 935. 975. 979. 981. R. 995. Narbonense 940. Constantinopolitana 944. R. 963. 975. Virodunense 947. Asturicense 947. Mosomensia 948. 995. Inghileimensia 948. 958. Trevirense 948. Augustanum 952. Meldense 962. Anglicanum 969. Mutinense 973. Ad Montem S. Mariæ in Gallia 973. Wincenstrense 975. Wintoniense 975. Landavense 988. Sylvanectense 990. Ticinense 997. San Dionysianum 997.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100 Dormontenum 1005. Francfordiense 1006. Ænhamense 1009. Bambergense 1011. Legionense 1012. Aurelianense 1017. Aquisgranense, Salengustadiense 1022. Bituricense 1031. Lemovicensia 1031. 1095. Triburiense 1035. Sutrina 1047. 1059. Romana 1047. 1049. 1050. 1051. 1053. 1057. 1063. 1065. 1066. 1074. 1075. 1076. 1078. 1078 1079. 1080. 1081. 1084. 1084. 1089. 1099. Ticinensia RR. 1049. 1077. Remensia 1049. 1061. Moguntina 1049. 1069. 1070. 1075. 1085. Rothomagensia 1050. 1072. 1074. 1096. Sipontinum, Vercellense, Coyacense 1050. Mantuana 1053. 1095. Narbonense 1054. Florentina 1055. 1063. Lugdunensia 1055. 1080. Turonense 1055. Coloniense 1056. Tolosana 1056. 1090. Compostellanum 1056. Melphitana 1059. 1089. non Amalphitana, quia in Apulia.

Parisiense 1059. Jacense 1060. Basileense R. 1060. Osboriense 1062. Aragonense 1062. Cabilonense 1063. Barcinonense 1064. Wincestrense 1069. Wintoniense 1070. Anglicana 1072. 1074. R. 1075. 1095. Erdfordiense R. 1073. Vormatiense R. 1076. R. Pictaviense 1079. Britannicum 1079. Brixiense R. 1080. R. Juliobonense 1080. Avenionense 1080. Meldense 1080. Quintiliburgense 1085 Capuanum 1087. Beneventana 1087. 1091. Trojanum

num 1089. Constantiense 1094. Placentinum 1095. Claromontanum 1095. Nemausense 1096. Barense 1098. Hierosolymitanum 1099. Ansanum 1100.

SÆCULUM XII.

Lateranensia 1101. 1112. 1116. LATERAN. G. IX, 1123. LATERAN. G. X. 1139. LATERAN. G.XI. 1179. Londinensia 1102. 1103. 1107. 1125. 1127. 1138. 1143. 1162. 1175. Trojana 1104. 1107. 1117. 1124. 1127. Florentinum, & Quintiliburgense 1105. Beneventana 1108. 1113. 1117. Remensia 1109. 1119. 1131. 1148. Hierosolymitana 1111. 1143. Viennensia 1112. 1119. Bellovacense 1114. Coloniensia 1116. 1119. Romana 1116. 1122. 1123. Capuanum 1118. Tolosana 1119. 1124. Samaritanum 1120. Nannetense 1127. Ravennense 1128. Stampensia 1130. 1147. AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Claromontanum 1130. Leodiense, & Moguntinum 1131. Placentinum 1132. Jotrense 1133. Pisanum 1134. Northamptonensia 1138. 1164. R. Wincestrensia 1138. 1142. Senonense 1140. Antiochenum 1142. Vezeliacense, & Carnotense 1146.

Parisiensia 1147. 1186. 1188. Trevirense 1148. Belicense 1151. Ticinense R. 1160. Montepessullanum 1162. Turonense 1163. Clarense R. 1164. Cassellanum 1171. Abrincense 1172. Venetum 1177. Lumberense 1177. Anglicanum 1188. Eboracense 1195. Dalmaticum, Dioclense, Divionense 1199.

SÆCULUM XIII.

Duicense, & Senonense 1201. Londinense 1202. Scoticum 1203. Monslimeriense 1208. Avenionensia 1210. 1270. 1279. 1282. Romana 1210. 1228. 1234. Parisiensia 1212. 1223. 1228. Vaurense, & Murellense 1213. Monspelliensia 1214. 1258. Londinensia 1214. 1237. 1268. 1291. 1297. AB AN. CHR. 1200 AD 1300

LATERANENSE IV. G.XII. 1215. sub Innoc. III. Oxoniense 1222. Germanicum 1225. Narbonensia 1225. 1235. Leodiense, & Westmonasteriense 1226. Tolosanum 1229. Tarraconensia 1229. 1242. 1279. Castro Gonteriana 1231. 1268. Biterrensia 1233. 1246. Arelatensia 1234. 1251. 1260. 1275. Turonensia 1236. 1239. 1282. Campina-

cense 1233. Worcestrense 1240. Valle Guidonense 1242.

LUGDUNENSE I. G. XIII. 1245. sub Innocentio IV. Valentinum 1248. Salmuriensia 1253. 1276. Albiense 1254. Burdegalense 1255. Danicum 1257. Roffiacense 1258. Coloniensia 1260. 1280. Copriniacense 1260. Lambhetensia 1260. 1261. 1281. Nannetense 1264. Viennense in Austria 1267. Ravennensia 1269. 1286. Andegavensia 1269. 1279. Senonense 1269. Compendiensia 1270. Redonense 1273.

LUGDUNENSE II. G. XIV. 1274. Salisburgensia 1274. 1281. Bituricensia 1276. 1286. Langesiense 1278. Ponto Audomarense, Budense 1279. Insulanum 1286. Herbipolense 1287. Mediolanensia 1287. 1291. Aschaffenburgense 1292. Rothomagense 1299. Bajocense 1300.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Compendiensia 1301. 1304. 1329. Romanum 1302. Toletana 1302. 1324. 1339. 1347. 1355. Nugarolensia 1303. 1315. Auscitanum 1308. Salisburgensia 1310. 1386. Coloniense 1310. Ravennensia 1310. 1311. 1314. 1317. Moguntinum 1310.

VIENNENSE G. XV. 1311. Salmuriense 1315. Senonense 1320. Parisiensia 1323. 1346. Vallisoletanum 1324. Avenionensia 1326. 0327. Marcianense 1326. Rothomagense 1335. Castro Gonteriense 1336. Anglicanum 1341. Londinensia 1342. 1382. 1391. 1396. Noviomense 1344. Biterense 1351. Lambethense 1362. Andegavense 1365. Vaurense 1368. Palentinum 1388. Cantuariense 1399.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Sylvanectense 1402. Aragonense R. 1406. Oxoniense 1408. Perpinianense R. 1409. Austrium, sive Utinense 1409. Pisanum G. nec P. nec R. 1409.

CONSTANTIENSE G. R. P. cœptum 1414. fin. 1418. *Videantur Acta ejusdem, quæ ex pluribus authenticis Codicibus edidit Schelestrat. Romæ* 1586. Salisburgense 1420. Senense, & Lancitianum 1423. Coloniensia 1423. 1452. 1470. Dertusanum, & Parisiense 1429.

BA-

BASILEENSE G. R. inchoat. 1431. fin. 1443. FLORENTINUM G. XVI. inchoat. Ferrariæ 1438. fin. Florentiæ 1439. Frisingense 1440. Andegavense 1448. Lugdunense 1449. Avenionense 1456. Eboracense 1466. Toletanum 1473. Senonense 1485.

SÆCULUM XVI.

Turonense R. 1510. Pisanum G. R. 1511. LATERANENSE G. XVII. inchoat. 1512. fin. 1517. Andegavense 1522. Bituricensia 1528. 1584. Senonense 1528. Coloniensia 1536. 1549. 1559.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

TRIDENTINUM G. XVIII. inchoatum 1545. sub Paulo III. fin. 1563. sub Pio IV. Augustanum 1548. Trevirense, & Moguntinum 1549. Narbonense 1551. Remense 1564. Cameracensia 1565. 1581. 1583. Mediolanensia sub D. Carolo Borromæo 1565. 1569. 1573. 1576. 1579. 1582. Toletanum 1565. Constantinopolitanum 1565. Mechliniense 1570. Dertusanum 1575. Turonense 1583. Rothomagense 1583. Bituricense 1584. Aquense 1585. Mexicanum 1586. Tolosanum 1590. Avenionense, & Brestanum 1594. Aquilejense 1596. Diamperanum prope Goam. 1599.

SÆCULUM XVII.

Ebrednnense 1605. Parisiensia 1605. 1612. Mechliniense 1607. Narbonense 1609. Senonense 1612 Aquense 1612. Amadanense in Mesopot. 1616. Petricoviensia in Polon. sub PauloV. Gregorio XV. & UrbanoVIII. Burdegalense 1624. Varsaviense 1634.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Constantinopolitana a Schismaticis celebrata contra Calvini dogmata 1639. 1642. *Ex Synodicis Parthenii Literis, & Leon. Allatio de Occid. & Orient. Eccles. Consensu.*

SÆCULUM XVIII.

Concilium Roman. sub Benedicto XIII. an. 1725. Idem toto eo tempore, quo Beneventanæ Ecclesiæ Cardinalis Archiepiscopus præfuit, Diœcesanas Synodos habuit octo supra triginta: Concilia vero totius Beneventanæ Provinciæ duo.

Ab. an Chr. 1700 ad 1750

Concilium Avenionense paulo post Romanum Concilium. Firmanum 1726. Anno 1727. Concilium Ebrodunense.

Ruthenorum Synodus Nationis Zamosciæ habita an. 1720. Maronitarum Synodus in Monte Libano habita an. 1736. confirmatur a Benedicto XIV. an. 1741. & ab eodem Pont. Conciliorum, ac Synodorum celebratio Episcopis suadetur.

Idem Concilii Albani in regno Serviæ decreta confirmat an. 1744.

Concilium Tarraconense in Hispania Decretum condit de reductione dierum festorum de præcepto, quod a Benedicto XIV. approbatur, & confirmatur an. 1732. An. 1734. habita est Thyrnaviæ ab Emerico II. e Comitibus Eszterhazi Archiepiscopo Strigoniensi Congregatio prævia Synodo Provinciali, & Nationali totius Hungariæ, quæ futura erat, nisi pestis, & bella ingruentia impedissent: sicut etiam in aliis Provinciis, ac Regnis.

NOTÆ

Nota: Primum in dextro ordine locum non fuisse honoratiorem in Conciliis, sed primum in ordine sinistro probat Nat. Alex. Differ. XII. Sæculo IV. ex Conc. Chalcedonen. in cujus 1. Actione a sinistra parte erant Sedis Apostol. Legati, & post ipsos Patriarchæ Constantinopol., & Antiochenus: a dextris Dioscorus Alexandrinus proxime damnandus, & Juvenalis Hierosolymorum, cujusmodi consessum ex prioribus Synodis desumptum asserit. Dum in medio consessus Episcoporum Sacrosancta Evangelia in sublimi Solio collocarentur, quæ Typum Christi gererent, ex eo intelligimus eos, qui a parte sinistra sederent, a dextris Christi fuisse, eos vero qui in parte dextera, Christo fuisse a sinistris. Quo respicit vetus Ordo Romanus, in quo hæc leguntur de Consessu in Ecclesia. *Sedebunt ex locali dispositione, ut intrantibus Ecclesiam Episcopi sint ad sinistram, Presbyteri vero ad dexteram, ut quando Pontifex sederit, & ad eos respexerit, Episcopos ad dexteram, Presbyteros contueatur ad sinistram.*

NOTÆ AD TABULAM VI. CONCILIORUM.

Musantius Concilia recenset juxta editionem PP. Labbè, & Cossart: Ea deinde novis additionibus illustrarunt, quibusdam etiam correctis, egregii viri, tum P. Harduinus, tum D. Nicolaus Coleti in Veneta magna edit. Labbeo-Harduiniana 1733., cum Cl.P.Mansi tum in nova Raynaldi edit. Luc. uti constat ex Præfatione; tum in nova *Appendice* Conciliorum, quam magno Ecclesiæ bono vulgavit: Optime siquidem Harduinus in Præfatione: *Superesse*, inquit, *nihilominus cum Cossartio confitemur, in quo se aliorum adhuc exerceat industria; cum haud possit unquam tam absolutum in hoc genere corpus colligi, ut ei non possit adjici. Semper latebunt in Bibliothecarum forulis, aliisque obscuris recessibus, Membranæ veteres, quæ prioribus ignotæ offerent se posteris. Sed quæ fuerunt ab annis sexaginta inde erutæ* (ita Harduinus scribebat anno 1715.) *ea vix quidquam novi exhibent, quod ad Ecclesiasticam pertineat disciplinam*.

Notas aliquas hic adjiciam, quas fusius persequitur Cl. Doujat lib.2. Prænotionum Canonicarum cap.1.

De Conciliis Generalibus.

Duo sunt Conciliorum Generalium officia præcipua Dogmatizein, & Canonizein sive Dogmata, & Canones constituere, ex Ep. Nicænorum PP.ad Ægyptios, & ex Actis ejus Concilii apud Gelasium Cyzicenum. Prius ad res Fidei, posterius ad res Morum pertinet, circa quæ duo, tanquam circa subjectam materiam, Concilia versantur. Digeruntur & formantur *Dogmata* per eas, quas Græci vocant *Diatyposeis*, sive descriptiones; exponuntur symbolis, seu formulis Fidei, & synodicis epistolis, aut etiam decretis & anathematismis adversus hæreticos. Quæ vero ad *Mores*, ac *Disciplinam* Ecclesiasticam, Græce *Politeian*, referuntur, ea Canonibus explicari solent. Synodus tamen Tridentina Canonum nomine in decidendis Doctrinæ, ac

Fidei articulis usa est. Cæterum sunt, qui adhuc Canones in duo genera distinguant majoris perspicuitatis gratia, nempe in eos qui definiunt, quæ sunt sacræ ac publicæ disciplinæ, & eos qui publicos, privatosque mores componunt. Verum utrumque genus permixtim fere in Conciliis tractari consuevit. Porro ex hac Dogmatum a Canonibus distinctione patet, cur Nicænæ Synodi Canones, cum de moribus agant, Arii non meminerint, cujus hæresis seu error in Fide seorsim damnatus fuit. Hinc etiam factum est, ut, cum Quinta & Sexta Generales Synodi hæreses tantum damnassent intactis iis, quæ ad Disciplinam spectabant, Trullana, condendornm Canonum causa post eas habita, Quini-Sexta dicta fuerit, quasi aut illæ imperfectæ, & quasi mutilæ essent, aut hæc ab illis non omnino diversa, sed quod iis deerat, suppleret. Cur autem illa duo separatim disceptari oporteat, hæc eausa est, quod alia sit ratio rerum Fidei, atque Doctrinæ Morum, alia eorum, quæ meræ sunt Disciplinæ. In illis cunctas Ecclesias, synodosque convenire necesse est: quandoquidem *Regula fidei una omnino est, sola, immobilis, & irreformabilis: huic nihil addi, nihil detrahi potest*, ut Tertullianus ait. At quæ ad Ritus, ac Disciplinam pertinent, ea & *per loca terrarum* D. Augustino teste *variantur*, & in iisdem etiam Ecclesiis mutationem sæpe, nonnunquam dispensationem recipiunt Præsulum authoritate.

De Conciliis Patriarchalibus.

Jam *Patriarchalia* dicuntur Concilia, quæ ab uno aliquo e majoribus Patriarchis ex omnibus eidem subjectis Nationibus, & Provinciis coacta sunt, eorum constitutiones per totum Patriarchatum valent. Verum hæ Patriarchales Synodi ad Nationales ferme referri possunt. Raro quippe leguntur Patriarchæ aliunde, quam ex Natione propria Episcopos ad Concilia convocasse: Alexandrini ex Ægyptiaca, Antiocheni ex Orientali, Constantinopolitani ex Thracica Diœcesi, ipsique Romani Pontifices ex Italia.

De Conciliis Nationalibus .

Nationalia vero Concilia , quæ aliquando *Universalia* quoque , aut etiam *Plena* vel Plenaria dicuntur (& Africana quædam a S.Auguſtino) reſpectu ſcilicet Provincialium , ſic proprie dictorum , ea ſunt, quæ Epiſcopi totius Nationis alicujus , omnibus ejus Gentis , vel Regni Provinciis a Primate ſere, ſive Exarcho acciti celebrant: qualia ſunt Carthaginenſia aliquot in Africa , Aurelianenſe 1. aliaque in Gallia , Toletana pleraque in Hiſpania , & Romana multa in Italia . Eadem vocantur aliquando *Diœceſana* , Diœceſeos nomine pro complurium ejuſdem Gentis Provinciarum adminiſtratione accepto , ex uſu veterum Romanorum poſt diviſum Imperium: ut cum Diœceſin Galliarum, Diœceſin Africæ , Diœceſin Orientis dicunt .

Quædam præterea ſunt *Plurium Nationum* Concilia , qualia Arelatenſe 1. ſub Silveſtro , Sardicenſe ſub Julio , Turonenſe 4. ſub Alexandro III. Ad ea enim, aliaque nonnulla ex totius Occidentis Provinciis Epiſcopos concurriſſe conſtat , & communi conſenſu Canones condidiſſe : unde Generalium nomine nonnunquam decorantur. Quædam etiam ſunt plurium ejuſdem Nationis Provinciarum , ut Antiochenum, aliaque vetera Orientis, & plurima, regnantibus præſertim Carolinis , per Gallias habita , ſed hæc communi Provincialium appellatione plerumque comprehenduntur .

De Conciliis Provincialibus .

Provincialia ſtricte loquendo , Græcis *Eparchica*, ſunt , quæ Metropolitano Epiſcopo omnes Provinciæ ſuæ Epiſcopos convocante , Eccleſiaſticis de cauſis inſtituuntur , convocatis & aliis Provinciæ Clericis . Et olim quidem ea bis ſingulis annis haberi debebant ex Apoſtolorum , ut creditur , inſtituto ; quod ſæpius renovatum . Nam ex Conciliis Nicæni 1. Can.5. ante jejunium Quadrageſimæ , atque Autumno congregari ſinguli cujuſque Provinciæ Epiſcopi jubebantur , de Eccleſiaſticis cauſis , ſeu litibus cogarituri . ex Antiocheni vero Can.20. ſtatim poſt Paſcha , & deinde Autumno medio menſe hyperberetæo , ideſt circa idus Octobris ; id deinceps

ceps servari jussit tum Synodus Chalcedonensis, tum S.Leo Pontifex Maximus; sed Quini-sexta in Trullo Synodus propter Barbarorum incursiones, aliasque incidentes causas, semel quotannis habenda hæc Concilia censuit; quod secuta quoque est Synodus Nicæna 2. Oecumenica septima, idque ob itinerum, & frequentis Episcoporum ab sedibus suis absentiæ incommoda; sed & in Concilio Later.4. videtur annua horum Conciliorum celebratio indicta. Nunc autem ex Tridentini Concilii præscripto, (quemadmodum antea Concilii Matisconensis Can. ult. decretum fuisse videtur) quolibet saltem triennio cogi debent ab Archiepiscopo, aut eo legitime impedito, per antiquiorem Coepiscopum. Convocatos autem provinciales Episcopos convenire ad Synodum oportet, aut legitimam excusationem, si quam habent, per Literas Metropolitano significare, ac pro se Legatum mittere; aut sine probabili, seu justo impedimento recusantes a Fratribus corripi, imo & eorum communione arceri debent; idque ex parte confirmatur Concilii quoque Tridentini decreto.

De Conciliis Diœcesanis.

Concilia *Episcopalia*, seu *Diœcesana*, ut nunc loquimur, quæ & propriè *Synodi* hodie appellantur, sunt, quæ ab unoquoque Episcopo, congregatis Abbatibus, ac Presbyteris suis, cæterisque Clericis, quotannis celebrari solent, ac debent. Quanquam enim id olim prohibitum videatur, quo scilicet tempore totius Provinciæ Clerici ad Provincialem Synodum solebant accedere; id tamen inde receptum est propter causam forte in Toletano XVI. Concilio allatam, ut nempe singuli Episcopi provincialis Synodi constituta Clericis suis, atque universo populo sibi commisso nota faciant: quemadmodum significare quoque plebi suæ debent, quæ propriis Diœcesanis Synodis constituta sunt: aliàs illorum ignari ad ea servanda non tenentur. Interesse vero his Conciliis jubentur cum Sacerdotibus Abbates Episcopo subjecti lege Diœcesana; imo ex Tridentini Concilii placito, exempti etiam quicumque, si nulla iis esset concessa exemptio, interesse

resse tenentur; præterquam si Generalibus Capitulis subditi sint. Cæterum harum Synodorum, quæ ab uno Episcopo cum Presbyteris subjectis habentur, una, ni fallor, Antissiodorensis locum invenit in Collectionibus Canonum; etenim hæ vix in Conciliorum numerum referuntur.

TABULA VII.

Sanctitate clari in utroque Sexu:

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

SANCTA MARIA Virgo Deipara annum agens 72. moritur an. partæ salutis 57.

S. Joseph Mariæ Sponsus, moritur, ut opinantur aliqui, anno 28.

S. Joannes Baptista 31.

SS. Apostoli, & Discipuli Domini, *de quorum Gestis, Scriptis, Obitu, ut probatiora seligas, vide Bollandistas, & Tillemontium.*

S. Maria Magdalena post an.Ch.62. *V.Nat.Alex. Sec.I. Diss.*17. S. Thecla V. & M. 47.

S. Petronilla V. 69. S. Martha V. 74.

S. Dionysius Areopagita Atheniensium, ac uti traditur, etiam Parisiensium Episcopus. *Nat.Alex.*

S. Flavia Domitilla V. & M. 98.

SS. Nereus, & Achilleus MM. 98.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

S. Onesimus Episc. S. Pauli discipulus M. 101.

S. Romulus E. 108. S. Simeon E. & M. 109.

S. Titus E. M. 109.

SS. Eustachius, & Socii MM. 118.

SS. Faustinus, & Jovita MM. 122.

S. Sabina Romanar. Matronarum exemplar. 132.

S. Praxedes V. 164.

SS. Gervasius, & Protasius MM. 167.

S. Benignus Divionensium Apostolus.

S. Photius E. 177. S. Andreolus 199.

SS. Ferreolus, & Ferrutius Bisuntinorum Apostoli MM.

SÆCULUM III.

Ab an. Chr.

SS. Perpetua, & Felicitas MM. 205.

SS. Barbara V. M. S. Cæcilia V. M. cum SS. Tibur-

200 burtio, & Valeriano 230. S. Margarita V.M. 250.
AD 300 S. Apollonia V. M. 252.

S. Gregorius Thaumaturgus E. 265. S. Dionyfius Alexandrinus E. 265. S. Georgius M. 292. S. Gabinius M. 296.

S. Pontius Diacon. S. Zeno E. S. Victorinus Pictavienfis E. M. fub Diocletiano.

Calvifius in Chronolog. an. 203. SS. Perpetuam, & Felicitatem inter Virgines numerat, ex quo liquet Scriptoris ofcitantia.

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400

S. Januarius E. M. 305. cujus fanguis Neapoli, fi capiti apponatur, liquefcit.

S. Nicolaus E. Myren., cujus ex offe arido liquor mirabilis perpetuo fluit.

S. Helena Conftantini mater 327. S. Paphnutius 325. florebat, S. Antonius Abbas 356.

S. Optatus Milevit. E.364. S.Hilarius Pictavien. E. 369. S. Eufebius E. 370. S. Athanafius E. Alexandr.372. S. Hilarion. Ab.372. S.Juvenalis E.376.

S. Ephrem 378. S.Bafilius Magnus E.379. S.Arfenius Ab. 380. S. Liborius E. 386. S. Geminianus E. 387. S. Monica S. Auguftini mater, & S. Gregorius Nazianzenus E. 389.

S. Gregorius Nyffen.E. 394. S. Ambrofius E.398. S. Martinus E. 397. 400. vel 401.

SÆCULUM V.

Ab an. Chr. 400 ad 500

S. Epiphanius E. 404. S. Joannes Chryfoftomus E. 407. S. Hieronymus 420. S. Honoratus Arelat. 426. S. Gaudentius E.427. S. Alexius, & S. Auguftinus E. Hippon. 430. S. Paulinus E.Nolanus 431. S. Germanus E. Antifiod. 448. S. Petrus Chryfolog. E. 449. S. Eucherius E. 449. S. Hilarius E. Arelat. 449. S. Petronius E. 450.

S. Pulcheria Imper. V. ejufque Sorores Placilla, Marina, & Arcadia.

S. Simeon Stylita, qui primus fuper columnam vixit 461.

S. Maximus E. Taurin. 466. S. Genovefa V.468. S. Daniel Stylita 489. S. Patritius E. 491. S. Epiphanius E. Ticin.496.

SÆ-

SÆCULUM VI.

S. Galla Vid. 504. S. Avitus E. 516. S. Brigitta Scota V. 504. S. Maria Ægyptiaca 525. S. Fulgentius E.Rusp. S. Remigius E. Remens. 533.S.Severinus E. Septemped.539.S.Cæsarius Arelat.542. Ab an. Chr. 500 ad 600

S. Benedictus Monachorum in Occid. Pater 547.

S. Victorinus Ep. 547. S. Barsanuphius 548. S. Clotildis Regina 548. S. Germanus E. Parisiens. 559. S. Maurus Abb.562. S. Medardus 564. S. Radegundis Regina 590. S. Hospitius Niciensis 595. S. Guntranus R. 598.

S. Simeon Stylita Junior, qui 68. annos super columnam vixisse traditur.

SÆCULUM VII.

S. Eustasius E. 602. S. Augustinus Anglor. Apostolus E. 604.S.Joannes Eleemosyn. E.616. S. Gallus Ab. 618. S. Rupertus I. Ep. Salisburg. 623. S. Mellitus Ep.Cantuariensis 624. Ab an. Chr. 600 ad 700

. S. Isidorus Hispal. E. 635. S. Emmeramus Ep. M. 661. S. Sigebertus Rex Austrasiæ 663. S. Gertrudis V. 664. S. Eligius E.665.

S. Ildephonsus E. 666. S. Audomarus E. 695. S. Claudius E. 696.

S. Fiacrius Scotorum Regis Eugenii IV. f. qui oblatum sibi a popularibus regnum recusavit. *Leslæus*.

SÆCULUM VIII.

S. Irmina Dagoberti II. fil. 701. S. Bonitus E. 704. S. Wilfridus E. 709. S. Winocus Abb. 717. S. Suvibertus E. 718. S. Germanus E. CP. 720. Ab an. Chr. 700 ad 800

S. Richardus Anglorum Regul. pater SS. Willibaldi, & Winibaldi, & S. Walburgæ V. & consanguineus S. Bonifacii. S. Joannes Damascen. 731. Venerabilis Beda 735.

S. Wiro Scotus E. 750. florebat. S. Hubertus E. 754.S.Anthusa fil. Constantini Copronymi 775. S. Burchardus E. 791.

SÆCULUM IX.

S. Ludgerus E. 809. S. Plato Ab.812. S. Benedictus Ab. Ananiensis 821. S. Nicephorus Patriarch. CP. 828. S. Fridericus Trajectensis M. 838. S. Anscharius E. 865. Ab an. Chr. 800 ad 900

S. Eb-

S. Ebba postquam sibi cum Sociis Monasterii Virginibus ad tutelam virginitatis nasum truncasset, sanctissime obiit.

S. Edmundus R.Angliæ passus horrenda, & S.Ignatius Patriarcha CP.870. S.Rembertus E. 888.

S. Theosthiste Virgo plane mirabilis, de qua Card. Baronius 902.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

S. Oddo Cluniac. Ab.941. S.Æditha uxor Othonis Germaniæ Regis 947. S. Odo Cantuar. E. 958. S. Gerardus Ab. 958. S.Bruno E. Colon. 967.

S. Uldaricus E. Augustanus 972. S. Mathildis V. 973. S. Nilus Calaber Ab.976.

S. Dustanus Ep. Cantuar. 989. S. Osuvaldus Ep. Eborac. 992. S. Majolus Cluniac. Ab.993.

S. Nicon cognomento Metanite, seu *Pœnitentiam agite* 998.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

S. Heribertus E. Colon.1021. S. Henricus Imper. maritus S. Chunegundæ Virginis Virgo 1024.

S. Romualdus Ab. 1027. S. Emericus fil. S. Stephani Rex Hungar. 1030. S. Dominicus Ab.1031. S. Stephanus Rex Hungariæ 1038.

S. Dominicus Loricatus 1050. quem aliqui cum Abbate confundunt.

S. Eduardus Rex Angliæ maritus, & Virgo 1066.

S. Petrus Damiani Card. 1072. S. Joannes Gualbertus 1073. S. Anselmus E. Lucensis 1086. S. Arnulphus E. Svessionensis 1087. S. Margarita Regina Scot.1097. pauperum mater.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

S. Bruno Carthus.1102. S. Anselmus E.Cantuar. & Hugo Ab. Cluniacensis 1109.S. Godefridus Comes 1126. S. Hugo Ep. Gratianopolit. 1132. S. Norbertus E. 1134.

S. Malachias E. 1148. S. Hildegardis V. 1143. S. Isidorus Agricola 1150.

B. Bernardus Ab.1153. S.Guillelmus Aquit.1156.

S. Elisabetha a Schonaugia V. 1156. S. Homobonus 1199.

S.Hugo E.Lincolnien.1200.cujus corpus lacte candidius,& vitro pellucidius post mortem visum. *Rayn.*

SÆ-

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

S. Dominicus 1221. S. Francifcus Affifias 1226. S. Elifabetha Hungar. 1230. S. Antonius Patavienf. 1231. S. Hedvvigis Polon. 1243. S. Lutgardis V. 1246. S. Clara V. & S. Rofa Viterbienf. 1252. S. Petrus de Nolafco 1256. S. Hyacinthus 1257. S. Ludovicus R. Galliæ 1270.

SS. Thomas Aquin. & Bonaventura Card. 1274. S. Raymundus de Peniaforte 1275. S. Philippus Benitius 1285. S. Albertus Carmelit. 1292. S. Margárita Cortonenfis 1297. S. Ludovicus E. Tolofanus 1298. quem fequenti fæculo inter Sanctos relatum mater Maria Siciliæ Regina 1317. adoravit. *Raynaldus*.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

S. Ivo Caufid. 1303. S. Nicolaus de Tolent. 1306. B. Angela Fulgin. 1309. S. Agnes Politiana 1317.

S. Eleazarius Comes maritus, & Virgo 1323. S. Rochus 1327. B. Elifabetha Lufitan. Reg. 1336. B. Petrus Thomas E. falfo diu creditus Martyr. 1366.

B. Joannes Columbinus 1367. S. Andreas Corfinus E. & S. Brigitta Sueca Vidua 1373.

S. Catharina Senenfis V. 1380. S. Margarita Vidua 1390.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

S. Liduvina V. 1433. B. Angelina V. 1435. S. Petrus Regalatus 1436.

S. Francifca Rom. 1440. B. Nicolaus Albergatus Card. 1443. S. Bernardinus Senenf. 1444. B. Coletta 1447. S. Laurentius Juftinianus 1455. S. Joannes de Capiftrano 1456.

S. Antoninus E. 1459. S. Didacus Complut. 1463. S. Catharina Bonon. 1463. B. Amadeus Dux Sabaudiæ III. 1471. S. Joannes a S. Facundo 1479.

S. Cafimirus R. Poloniæ fil. 1489. *Adnumeratus a nonnullis eft Scriptoribus ob Hymnum in laudem B. V. Mariæ fcriptum.*

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

S. Francifcus Paulanus 1507. S. Francifcus Solanus 1510. S. Cajetanus 1545. S. Joannes Dei 1449.

S. Francifcus Xaverius 1552. S. Thomas de Villanova E. 1555.

S. Igna-

S. Ignatius de Loyola 1556. S. Petrus de Alcantara 1562. S. Stanislaus Kostka 1568. S. Franciscus Borgia 1572.

S. Ludovicus Beltrandus 1581. S.Teresia V.1582.

S. Carolus Borromæus Card. 1584. S.Felix Cappuccinus 1585.

S. Aloysius Gonzaga 1590. S. Paschalis Baylon 1592. S. Philippus Nerius 1595.

Ven. Joannes de Avila, Venerabiles Rodulphus Aquaviva & Socii, Ignatius de Azevedo, & 39. Socii, Joseph Anchieta, Bernardinus Realinus, Alphonsus Rodriguez, Ludovicus a Ponte Soc.Jesu &c. Ven. Franciscus Caraccioli Clericorum Minorum Fundator, & alii Venerabiles Servi Dei.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

S. Turibius Ep. Limanus in Peruvia 1606.

S. Maria Magdalena Pactia V. Carmelit. 1607.

S. Andreas Avellinus Theatinor. 1608.

S. Rosa de S. Maria Tertii Ordinis S. Dominici prima e novo Terrarum Orbe in Album Sanctorum relata 1617.

S. Franciscus Salesius E. Genevensis 1622.

Venerabiles Petrus Claver, Franciscus del Castillo, Andreas Bobola, Joannes de Britto e Soc.Jesu, Joanna de Chantal, Joseph a Cupertino, Gregorius Barbadicus Card. Innocentius XI, & alii Venerabiles de quibus in Sac.Rit. Congreg.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Venerabiles Fr.Nicolaus de Longobardis Ord.Minim.1709.Joseph Thomasius Theatinus Card.1713. P. Franciscus de Hieronymo Soc.Jesu 1716., P.Antonius Baldinuccius Soc. Jesu 1717. P. Emmanuel Padial Soc. Jesu 1725. Fr.Angelus Ord. Carmelit.& alii Venerabiles plures plurium Ordinum, quorum Causæ in Sac. Rit. Congregatione.

PP. Paulus Segneri, Petrus Pinamontius, Antonius Thomasinus, Soror Maria Crucifixa, Hieronymus Berti Canon. Lateran. Carolus Giani Canon. Florent., aliique plures magna Christianæ pietatis, ac probitatis opinione.

Præclara leguntur heroicæ virtutis exempla de Eleonora Magdal. Theres. Imperatrice.

An-

Anno 1735. mortem obiit Regina Maria Clementina Sobieski uxor Jacobi III. Magnæ Britanniæ Regis, cum magna sanctitatis fama. Ejus funus Clementis XII. jussu magnifice celebratum, eidemque sepulchrum nobile conditum in Vaticano.

Plura habes in Martyrologiis.

Nota: Vetustius Ecclesiæ Occidentalis Martyrologium S. Hieronymo a Beda, & ab aliis tribuitur. Hujus exemplaria inMonasterio Epternacensi, & alibi inventa sunt, idemque Florentinius edidit. Aliud V. Beda composuit, quod genuinum ab Henschenio editum est. Alia Martyrologia Rabanus, Wandelbertus, & Ado composuerunt, quæ ab aliis edita sunt: Adonis Martyrologium novissime illustravit D.Dominicus Georgi. Aliud edidit Rosvveidus, & hoc Sollerius contra Valesium, aliosque illud putat, quod S.Gregor.M. in ep. ad Eulogium Alexan. commemorat. Ex prioribus Martyrologiis aliud Usuardus, & aliud B. Notkerus composuerunt. Sed illud Usuardi inter Benedictinos primum, mox in aliis Ecclesiis, excepta Vaticana, quæ suum habebat, ad *Primam* legi consuevit. Idem Martyrologium an. 1498. Venetiis a Bellino, deinde a Sollerio, postmodum ex Autographo Abbatiæ Sangermanensis a quodam Benedictino Monacho editum fuit. Maurolicus illud deturpavit, Molanus restituere studuit. Eodem tempore aliud Galesinius edidit. Hæc erroribus non carebant, quare provinciam hanc Martyrologium expurgandi Gregorius XIII. Silvio Antoniano, Bellarmino, Baronio, Gavanto, aliisque demandavit. Ii Martyrologiis Usuardi, Bedæ, & antiquæ Ecclesiæ S. Cyriaci in Via Lata, & quodam ex Græcis Menologiis a Card.Sirleto in latinum conversis usi sunt. Hortante Baronio Sancti, quos Græci ante schisma colebant,additi ex Menologio. Alia habes *SS. D. N.Benedicti XIV.* L.4. de Canoniz. SS. p.2. c. 17., & in *Synopsi P.de Azevedo S. Rituum Consult. & in Collegio Rom. in Cathedra eorumdem S. Rituum Lectoris admodum eruditi.*

TA-

TABULA VIII.

Propagatio Fidei, & Bella sacra.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. I ad 100

Apostoli per Orbem terrarum dispersi docuere Catholicam Fidem, Petrus, & Paulus Romam, Jacobus Zebed. Hispaniam, (a) uti traditur, Joannes Asiam Minorem, Andreas Scythiam, & Achajam, Philippus Asiam Superiorem, Thomas Parthos, & Indiam, Bartholomæus Armeniam, Albaniam, & citeriorem Indiam, Matthæus, & Matthias Æthiopiam, Simon Mesopotamiam, & Persidem, Judas Thadæus Arabiam, & Idumæam, Paulus Ethnicos varios, Joseph ab Arimathæa Britannos, ut fertur. *de quo vide Gault.*

SS. Lazarus, Maximinus, Martialis, Crescentius, Saturninus, Trophimus primi apud Gallos Christianæ fidei præcones. *Sed de Propagatione Fidei hoc & sequentibus Sæculis legendæ* ORIGINES, ET ANTIQUITATES CHRISTIANÆ &c. *per Cl. P. Mamachi Ord. Præd. quarum aliqua Volumina jam prodierunt in Lucem.*

SÆ-

(a) Nat. Alex. Diss. XV. Sæc. I. professionem S. Jacobi in Hisp. impugnat, nec defuit, qui an. 1734. scripserit: *Modo inter sapientes Criticos exploratum esse Jacobum in Hisp. Ch. Fidem non asportasse.* Cæterum ista minus vere dici ostendit eruditissimum Commentarium Bollandistarum ad d. 25. Julii, ubi plurima congeruntur Argumenta pro ea Professione, tum ex S. Hyer. a Nat. Alex. objectis vindicato, tum ex aliis optimis Monumentis, & egregie solvuntur contraria objecta, ac narratio Controversiæ inter Toletanum, & Compostellanum in Lateranensi IV. cui præcipue fidit Natalis cum aliis, omnino conficta, ac fabulosa demonstratur, atque incredibilia privilegia continere, erroribusque crassis scatere undecumque, imo Rodericum Toletanum ne interfuisse quidem Later. IV.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

S. Barsimæus E. Edessæ, & in Syria plurimos Christo lucratur.

Christianam Fidem amplectuntur Rheti per Lucium, & Emeritum ibidem Martyres, Nervii, & Morini per SS. Fuscianum, & alios.

Anglia cum Lucio, primo Regum omnium Christiano, per Aristobulum, Fugatium, & Damianum: Celtæ, Sequani, Allobroges per S. Irenæum, & alios Christianis adduntur.

Pantænus Philos. a Demetrio Alexand. ad Indos missus, eos Christo addicit.

Donaldus Scot. R. a Victore I. R. P. Præcones Fidei Christianæ petit, & accipit. *Leslæus*.

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300

Gallia fere universa sub Severo fit Christiana.

Philippi Imperatores, ut multi tradunt, Christianis Sacris initiantur.

Origenes in Arabiam ab Alexandrino Patriarcha missus, eam cum Principe Christi adjungit imperio.

Sæculo nondum inclinante ad omnes fere cogniti Orbis regiones Christianam Religionem jam pervenisse testantur Tertullianus, & alii.

Ex Barbarorum incursionibus, quæ Pop. Rom. exagitarunt, factum est, Deo bonum e malis eliciente, ut plures ex illis spectata Christianorum virtute, eorum Religionem amplecterentur. *Baron.*

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400

Aurea Christi imago in Romano Senatu erecta 312. *Baronius*.

Frumentius Indis Orient. Christi Fidem miraculis persuadet.

Magna Rom. Imperii pars cum Constantino Imp. Christum Regum Regem adorat. *Eusebius*.

Langobardi sub Agelmundo R. Hunni per Theotimum Scytham, Bessæ Hæmi Montis incolæ, Iberi cum Bacurio R. per Christianam ancillam Christi Sacra suscipiunt.

SÆCULUM V.

Ab an. Chr.

Burgundiones cum R. Gundisilo a S. Domitiano E. Genevensi, Galli cum Clodovæo plenius, Scoti a S. Pal-

400 S. Palladio iterum, Hiberni a S.Patritio ad Fidem
AD 500 adducuntur.

Tervanus Pictos, S. Servanus Orchades insulas Christo lucratur.

Persæ cum Isdegerde Rege, Æthiopes cum Abrahamo Reg. & Abba fratre, Saraceni cum Alamundo ad Fidem accedunt, & Vindelici, Norici, Rugi per S.Severinum.

SÆCULUM VI.

Alamandurus Saracenorum Princeps cum suis;
AB AN. Boii, sive Bavari, per Rupertum Blemyes, agente
CHR. Justiniano, Christo dant manus.
500 S. Columbanus Pictos Christo subjicit.
AD 600 SS. Leander, & Fulgentius Hispaniam cum Recaredo R. Catholicæ Religioni restituunt.

Arium detestantur Langobardi cum Adulpho, & Theodolinda RR.

Sardi Barbaricini auspicio Magni Gregorii, & Angli per S.Augustinum ab eodem missum Christianis aggregantur.

SÆCULUM VII.

Heraclius in Oriente, Sisebutus in Hispania, Da-
AB AN. gobertus in Francia Judæos omnes baptizari jubent,
CHR. aut exulare.
600 Persarum Regina cum viro suo Constantinopoli
AD 700 Baptismo lustratur.

Olopuemius e Judæa profectus Sinis Christum annunciat 663. *Kircker ex vetustis Monumentis ejus Gentis*.

Flandri per S. Eligium, Franci Orientales per S. Kilianum, Angli Orient. cum Sigeberto Rege per S.Mellitum, Germani, Batavi, Frisones, Saxones per SS.Suvibertum, & Wulfranum Christo nomen dare incipiunt.

SÆCULUM VIII.

S.Wiro Belgis, S. Willibrordus Frisiis, aliis-
AB AN. que in utraque Germania Evangelii lumen impor-
CHR. tant.
700 S.Ludgerus Saxones, S.Corbinianus Alemannos ad Christum adducunt.
AD 800 Avares cum Rege Tridone ad Christum adjuncti.

Brabanti per S.Humbertum, Thuringii, Frisi, Hassii,

Hassi, aliique Germaniæ populi per S. Bonifacium Christi Religionem suscipiunt.

Religio in Oriente tollere oculos visa est, Irene sacra refovente post obitum Leonis IV. Porphyrogeniti.

SÆCULUM IX.

Harioltus Danorum R. cum pluribus e suis Baptismo lustratur 826. & Bogoris Bulgarorum Princeps 845. Ab an. Chr. 800 ad 900

Sclavi Dalmatiæ incolæ cum Sueropilo R. ad Christum adjuncti.

SS. Anscharius, & Rembertus Svecos, S. Radbodus Frisios Christo lucrantur.

Basilius Macedo per egregiæ sanctitatis Episcopum Prussos ad Christum traducit.

Gothofredus Nortmannus cum tota sua Gente fit Christianus sub Carolo Crasso.

SÆCULUM X.

Haraldus Rex Danorum Baptismo expiatus totum Regnum ad Fidem pellicit. Ab an. Chr. 900 ad 1000

Vandali sub Joanne XIII. Christum adorant.

Liberius Moschoviæ, Mieslaus Poloniæ, Vildomirus Prussiæ, Zipitinæus Bohemiæ Duces cum suis Christo aggregantur.

In Dania, & Norvegia Fides pene extincta revivischit.

Hungaria per S. Stephanum Regem, & Russia per S. Bonifacium plenius ad Christianam Religionem adducuntur.

SÆCULUM XI.

S. Bruno Ruthenos ad viam salutis revocat.

Pomerania per S. Othonem Bambergensem E. in Christi Fidem concedit. Reparatur apud Hungaros Fides per Andream Regem. Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Vindi, seu Vindili, Sclavi, & Saxones majori in numero, & constantius Christo adhærent.

Sacra expeditio ab Urbano II. indicta 1096. in qua, Gothofredo Bullionio Duce, capta est Hierosolyma 1099.

SÆCULUM XII.

S. Vicelinus Vandalos, & Sclavos plurimos convertit ad Christum 1141. Ab an. Chr.

1100 AD1200 Sultanus Iconii ab Alexandro III. Fidei formulam petit, & accipit.

Gothia cum suo Rege, & Pomerania plenius Christo adhærent.

Finlandia per S. Henricum E., & M. ad Ecclesiam aggregatur.

S. Menardus Livoniam cum Cobba Rege ad Christum adducit.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad1300

Dominicani, & Franciscani barbaras Tartarorum mentes Evangelio mitigare satagunt.

Bella Sacra varia per S. Ludovicum Galliæ R. & alios.

Judæorum ex Gallia expulsio primum 1253. tum 1295.

Prussi, & Jazyges, Christo subjiciuntur.

Dominicani in Armenia uberes ex divini verbi semente fructus efferunt.

Nicolaus Sabellus E. Albanensis, postea Honorius IV., Norvegiæ Apostolus.

B. Odericus, & Socii, e familia S. Francisci, Cataii, & Thibeti regnis primi Christum annunciant.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad1400

Bosnia cumPrincipeStephano ad Fidem adducitur.

Benedictus XII. missis divini verbi præconibus, rem Christianam inter Tartaros promovet.

Cumani, Betzenenses, Lipnenses, Patrini, & vicini adnitente Ludovico Hungaro ad Christum perducuntur.

Jagello Lithuaniæ Princeps Christianis Sacris initiatus, dictusque Uladislaus Lithuaniam, & Samogitiam subjicit Christo.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad1500

Res Christiana in Epiro reflorescit, agente Castrioto.

Callistus III. & Pius II. Turcis bellum illaturi, nihil nec divinæ, nec humanæ opis prætermittunt.

S. Didacus Complutensis Evangelium apud Cararienses propagat.

Guinenses, Angolani, Congenses in Africa Christiana Sacra complectuntur.

Familiarum Judaicarum 24.millia ex Hisp.pulsa.

SÆ-

SÆCULUM XVI.

Indiæ Orientales, & Occidentales, ac Manicongo in Africa per variorum Ordinum Religiosos viros Christi Fidem suscipiunt.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Japoniæ, & sex aliis Regionibus per S. Franciscum Xaverium lux Evangelii affulget.

S. Ludovici Beltrandi eximia charitas in lucrandis Christo Americæ populis enitescit.

Bellum contra Turcas feliciter gestum a Fœderatis Christianis S. Pio V. impellente.

Penetrat Christi Fides ad Sinas per Patres Soc. Jesu 1582. Stabilitur a P. Matthæo Riccio Maceratensi 1583.

SÆCULUM XVII.

Augustiniani, & Carmelitæ in Perside, Capuccini, & Jesuitæ in nova Francia Evangelium propagant.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

PP. Theatini apud Georgianos Fidem Christianam amplificant ab an. 1628.

Capuccini Thibetum ingrediuntur Christi Fidem prædicaturi. Jesuitæ in Asia Thibeti, & Laorum regnis Christum annunciant.

Ferdinandus II. & Maximilianus Bavar. in Germania, Ludovicus XIII. & XIV. in Gallia Catholicam Fidem restituunt.

Marianis insulis a Patribus Soc. Jesu Christi Fides infertur.

SÆCULUM XVIII.

Innocentius XII. Missiones Æthiopicam, & Sinicam ingentibus auri subsidiis confirmat 1700.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Idem Zelus Clementis XI. in promovenda Missione ad Insulas recens detectas in Orientali Oceano 1704. Apostolici Visitatores ad Sinas ab eo missi Thomas Maillard. de Tournon Patr. Antioch. postea Card. cum potestate Legati a Latere 1707. eoque vita functo, Ambrosius Mediobarba Patriarcha Alexandrinus 1719.

Carolus VI. Imp. Frid. Augustus Saxon. Maximil. Emanuel Bavarus in Germania Ludovicus XIV. in Gallia de re Catholica optime meriti. Philippus V. Rex Hispan. Petrus II., & Joannes V. Lusitan. Reges Apostolicas extra Europam expeditiones regali favore, atque ope sustinent.

Samuel Capasulis Patriarcha Alexand. Græcanici ritus, Græcorum schisma, erroresque deserit. Electionem suam a Rom. Pontifice confirmari petit. Pallium ab eo recipit 1713.

Lutheranam hæresim publice ejurant Frid. Augustus Elect. Saxon. postea Rex Polon. 1717. Elisabetha Christina Brunsuic., & Luneb. postea Imperatrix 1707. Antonius Ulricus Dux Brunsuic. & Luneb. 1710. Christianus Ulricus Witembergensis 1713. Guilielmus Saxen-Got. 1727.

Novæ Missiones institutæ, & quamplures Gentes indomitæ, ac feræ, industria, & opera PP. Societ. Jesu ad Christi Fidem adductæ, in America præcipue, ut Gremembesii, Guavarei, Caicasii, Guaiagiarienses, & aliæ plures. Auranium ab Hispanis captum 1732.

Mauritaniæ Tingitanæ Regis Frater Christi Fidem amplectitur, & Baptismum Romæ suscipit anno eodem.

Res Lusitanæ in Asia, providentia Regis Fidelissimi, & peculiari Brasiliæ Principis cura restitutæ, & auctæ. Christiani nominis hostes, jam Goæ imminentes, pulsi, & profligati.

Huc etiam pertinent res fortiter gestæ in Scotia, & in Anglia ipsa ab Eduardo Principe Stuardo, Jacobi III. Angliæ Regis Filio natu majori: quæ, quamvis necessariis auxiliis deficientibus, successu caruerint, invictum tamen Juvenis animum, virtutemque bellicam, pietatem, religionem probant 1745.

Carolus Philippus II. Princeps Catholicus, Elector Palatinus, & Juliæ, & Bergen. in Germania inferiori Dux enunciatur, & possessionem init 1743.

TABULA IX.

Sacri Ritus inducti, antiquati.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. 1 AD 100 CHristiani nomen Antiochiæ auditum. Institutio diei Dominicæ, & Festorum Nativit. Christi, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes. *Vid. Bellarm. de Cultu SS. L. 4. c. 11. & seq.*

Jeju-

Jejunium quatuor temporum, & Quadragenarium. *Vid.Bellarm. de Jejun. cap.14., & seq.*

Usus Aquæ benedictæ, & Signi Crucis. *Vid. Baron. ad an.57. §.109.*

Cantum Hymnorum in Ecclesia alternum instituit primus S. Ignatius Antioch. *Socr. L.6. c.8. Niceph. L.13. c.8.* Antea uni Præcentori reliqui promiscue concinebant. *Genebr. in Chr. in Clemente:* Alia habes ap.*Nat.Alex.Sæc.IV. in Damaso*.

Horarum Canonicarum distinctio. *Preces vestras facite diluculo, Hora Tertia, Sexta, Nona, Vespere, & in Galli cantu. L.8. Constit. Apostol. c.40.* V.Bellarm. de Orat. c.13.

Lampades, & Sacra lumina.

Stationes in arenariis ad preces.

Diaconissæ: Diptycha Sacra.

Agapæ triplices. *Vide Baronium.*

De Mitra Episc.nil certi, fixique traditur. *C.Bona, quem & alios Liturgicos de his vide.* Mabill. in Præf. Sæcul.IV. Benedictino p.2.n.182. probat ipse sæculo IX. non fuisse communem Episcopis.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Alexander I. usum Aquæ lustralis amplificat. *Liber Pontificalis.*

S. Sixtus I. Sacra vasa ab aliis, quam ab Ecclesiæ Ministris tangi vetat.

Telesphorus Quadragenarii jejunii morem ab Apostolis inductum lege sancit. Proparentes in Sacro Baptismate instituit. *Genebrardus.*

S. Soter P. jubet a Sacerdote nuptias consecrari.

Epistolæ inter Catholicos Formatæ, seu Patentes, Encyclicæ, Decretales, Pastorales, Synodicæ, Dimissoriæ, Memoriales, Confessoriæ inductæ. *Vid. Sirmondum in Sidonii Apollinaris L.6. Ep.8.*

Tres Missæ in die Domini Natali. *Si fides est Walfrido Straboni de Reb.Eccl. c.21.*

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300

S. Zephyrinus S. Eucharistiæ sumptionem circa ferias Paschatis imperat.

Callistus I. confirmat Jejunium, quod quater in anno ex Apost.traditione celebratur.*Bar.ad an.226.*

Ritus sepeliendi MM.cum Colobio, aut Dalma-

tica purpurata: *Blanchinus ad Anastas. Bibl. T.2. p.2. p.244.* Colobia erant Tunicæ Talares vel nullis, vel brevioribus Manicis: Erant jam Cœmeteria, five areæ confecratæ, ubi fepelirentur fideles.

Decio imperante Litaniarum ufus in Orientis Ecclefia frequentatur. *Genebrardus.*

Templa dedicandi ritus a Felice I. Racemorum, ac Fructuum, juffu Eutychiani, benedictio ufurpatur.

Eulogiæ, five panes benedictione facrati in fine Miffæ diftribui cœpti.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Ufus Corporalium ex folo lino a S. Silveftro imperatus. Hymnus Glorificationis.

Limites Diœcefibus conftituti in Nicæna Synodo.

Rofarii rudimentum a Paulo Anachor. preces per lapillos numerante. *Sozom. l.6. c.29.*

Congregationes ad fepelienda corpora.

Pallium Epifcopale fub Marco I.

Alleluja cantari cœptum in Ecclefia, Agapæ fere profcriptæ.

Interftitia ad Sacros Ordines a Syricio inducta.

Pœnitentiarii munus, ad quem pertinebat publice pœnitentibus pœnas imponere, a Nectario CP. fublatum 290.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Parabolani juvandis pefte contactis. *Vid. Du Chesne in Gloffario.* Primus inter SS. Confeff. colitur S. Martinus. Nocturnæ vigiliæ ad Sepulchra MM. fublatæ, retenta jejunia. *Baronius.*

Damnato Neftorio adduntur Angelicæ Salutationi: *Sancta Maria Mater Dei &c. Baronius ad ann.* 431. §. 179.

Cerei Pafch. benedictio in fingulis Parœciis conceffa. Agni cerei confecrari cæperunt. *Vid. Sandinum in Urbano Quinto.* Additum Fidei Symbolo *Filioque* in Concil. Hifpan. juffu S. Leonis celebrato 447.

Triduum Rogationum inductum a S. Mamerco Vienn. E. Trifagium in Miffa cani cœptum. Evangelio jubet affurgere Anaftafius.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR.

Beneficiorum origo fub Symmacho, cum antea Clerici ftipem acciperent.

Eu-

Eucharistia in medio Altaris servata.

Quadragesima S. Martini, unde ritus jejunii per Adventum. Festum Purificationis B.V. 545. 508 AD 600

Privata Canonicarum Horarum recitatio absentibus a Choro indicitur a Pelagio I.

Corepiscopi aboliti 572.

S. Gregorius templa, & tempora sacris Stationibus assignat. Idem inducit aspersionem sacrorum Cinerum in Capite solemnis jejunii. Ab eodem alia plura in S. Liturgia addita, quæ Genebrardus recenset.

SÆCULUM VII.

Usus Campanarum in Ecclesia per Sabinianum P. *si Panvinio, & Ciacconio credimus. Saltem sæculo IX. in Occidente usurpatas constat ex Baronio ad an.* 865. §. 101. AB AN. CHR. 600 AD 700

Pantheon B. V. & omnibus SS. dicatum a Bonifacio IV. 608.

Bonifacius V. in templis, arisque asyla reis aperit. Festum S. Crucis illustrius post Heraclii de Cosroë victoriam. Cerei consecrati die B.V. Purificatæ.

Organa, & alia instrumenta musica a Vitaliano P. primum in templis adhibita. Osculum pacis in Missa ab Agathone invectum.

Rosæ Aureæ per Pontif. consecratio ex Ordine Rom. hic statuenda videtur. *Videatur Cartharius in erudito hac de re Opusculo. Rejicit hunc usum post an.* 1400. *Pagi in Innoc. IV., ubi vid. Sandinum.*

SÆCULUM VIII.

Panis, & Vini oblatio pro Missa celebranda. Magistri Cantorum. Gregorius II. jejunium in Sabbatis Quadragesimæ antea vetitum servari jubet. AB AN. CHR. 700 AD 800

Gallia Romanam Liturgiam Pipino, & Carolo Magno adnitentibus amplectitur.

Licebat adhuc sub Carolo Magno cuilibet Sacerdoti plures in die Missas celebrare. *Card. Bona Litur.*

Consuetudo indiscrete distribuendi Divinam Eucharistiam pueris Sacro adstantibus aboletur. *C. Bona.*

SÆCULUM IX.

Leone III. sedente locus honoratior habita est dextera locandis sacris imaginibus, mox iterum sinistra. Falso adscribitur Eugenio II. examen per frigidam. *Papebrochius.* AB AN. CHR. 800 AD 900

Profæ Ecclefiafticæ fub Sacrum canendæ 824.

Feftum omnium SS. Romæ inftitutum a Bonifacio IV. cæteris Occidentalis Orbis Ecclefiis Gregorius IV. faciendum præcepit. *Baron. in notis ad Martyrologium Romanum Kal. Novemb.*

Palmæ benedictæ a Joanne VIII. ad Carolum Calvum miffæ victoriæ omen 877.

Idem rogante Moravorum Apoftolo Methodio, Slavonicæ linguæ ufum permittit in Sacris 880.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Campanæ primum benedictæ, & certo facro nomine donatæ a Joanne XIII. *Antiquiorem hunc ritum putant Bona, Rocca de Campanis c.6. Martene de Antiquis Eccl. Rit. L.2. c.21.*

Diaconiffarum minifterium incipit aboleri. Sodalitium pro Defunctis pie Romæ coaluit 984.

Joannes XV. in Synodo Lateranenfi S. Uldaricum E. Auguftanum Sanctis adfcribit, ritu non ante ufitato. *Pluribus probat Lambertinus Card. de Canoniz. L.1. c.7. & 8.* Statuitur, ut Sacer Miffæ Canon fubmiffa voce recitetur. *Bona.*

Triduanum jejunium annuum ante Quadragefimam apud Cafinates, a quibus in cæteros derivatum.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Symbolum primo cantari cæptum Romæ poft Evangelium poftulante S. Henrico Imper. 1014.

Ufus, & nomen Difciplinæ, feu voluntariæ verberationis innotefcunt.

Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum.

Addictum Deiparæ Sabbathum 1095.

Ejufdem Officium inftitutum.

Petrus Anachoreta, Sacri belli tuba, Sacras preces per globulos numerat.

Militum, quos ad Sac. Bellum Urbanus II. accenderat, infigne Crux purpurea humero affuta, ex quo Cruciatæ nomen factum.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Innocentius II. in Concilio Pifano S. Hugonem E. Gratianopolitanum aris admoturus, folemniores ritus primus adhibet. *Bollandus.*

Aggregationes ad Ordinum Religioforum merita cœptæ ufurpari. *De hoc argumento Raynaudus.*

Con-

Conceptio B. Mariæ Virginis primo celebratur in Ecclesia Lugdunensi 1136. sine publica tamen Romanæ Sedis auctoritate.

Ritus duplicis, semiduplicis &c. in Horis Canonicis fortasse in fine hujus sæculi, vel initio sequentis inductus.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Pulsatio Campanæ in Hostiæ Sacræ elevatione, & salutatione Angelica.

Rosarium Deiparæ nobilissimum D. Dominici inventum, ab eo, & asseclis propagatur.

Scapulare Marianum datur ab ipsamet Augustissima V. Maria B. Simoni de Stoch Carmelitæ 1261. *Vid. Raynaudum.* Festum SS. Sacramenti, & Officium, egregium Divi Thomæ Aquinatis opus 1264.

Magisterium Sacri Palatii ab Honor.III. institutum. Initium Confraternitatum Pœnitent. 1270.

Nicolao IV. sedente denuo Sacrarum Imaginum locus nobilior dextera.

Jubilæi celebratio ritu solemniori singulis 100. annis renovata an. 1300. per Bonifacium VIII.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Christianissimo Regi data facultas Eucharistiæ sub utraque specie sumendæ.

Deipara jubente, Scapulare Marianum Joannes XXII. sua auctoritate munit 1316. Solemnes supplicationes in Festo Corporis Christi.

Jubilæi contracta celebratio in singulos 50. annos per Clementem VI. & in singulos 30. per Urban. VI.

Festum Sanctissimæ Trinitatis 1334.

Angelicæ Salutationis recitandæ initio concionis morem S. Vincentius Ferrerius primus inducit. Id tamen aliqui D. Dominico tribuunt.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Annatæ, ut ajunt, Sacerdotiorum omnium a Bonifacio IX. indictæ 10. Pontif. anno. *De his Vide Natalem Alex. Sæcul. XV. Diss. 9.*

Festum Transfigurationis Christi Domini a Calisto III.

Nomen Jesu ab imagine ejusdem sejunctum primo productum a D. Bernardino Senensi. Jubilæi ad annum 25. reductio per Paulum II. & Sixtum IV.

Festum Præsentationis Deiparæ in Occidente cœptum 1475.

Inquisitio Hispanica instituta 1492.

Mos pius Salutationis Angelicæ in meridie repetendæ instauratur 1500.

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Pragmatica Sanctio Gallorum mutatur cum Concordatis 1516. Festum S. Josephi.

Sodalitates piæ ad cultum Deiparæ inductæ a Joanne Leonis Soc. Jesu 1560. Festum S. Mariæ de Victoria, sive Rosarii 1573.

Triduanæ per horas 40. preces, ineunte Quadragenario jejunio Maceratæ initium habent.

Usus consecrandi Sacra Numismata Pontificia benedictione.

Lunæ dies apud PP.Theatinos, ut olim sæculo XI. apud Monachos Gamungenses, juvandis per piaculares preces defunctorum animis destinatur 1592. *Silos in Histor. Theatin.*

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Perpetua Quadragenarum horarum supplicatio Romæ in singulis deinceps templis a Clemente VIII. instituta.

Festum, & Officium S. Angeli Custodis. Romæ menstruus populi ad Sacram Sinaxim concursus sub Paulo V.

Demandatam a Clemente VIII. Agnos cereos conficiendi provinciam Patribus Fuliensibus Paulus V. dato Diplomate confirmat 1608.

Arabicæ linguæ usus in Sacris ab Urbano VIII. Carmelitis apud Persas agentibus concessus 1624.

Pius usus precum pro felici morte impetranda per Vincentium Carafam Soc.Jesu Præpositum Generalem 1648.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Festum Concept. B.Mariæ ubique de præcepto per Clem.XI. an.1709. *De Novemdialibus supplicationibus* (vulgo Novene) *in honorem Sanctorum ... binæ Literæ Apost Clementis XI. apud Card. Lambertinum de Canoniz.* L.4. *c.*13. *n.*8. S. Josephi nomen Litaniis majoribus insertum a Bened.XIII. a quo S.Philippi Nerii Festum de Præcepto. Anno 1712. inter SS. re-

SS. relati S.Pius V., S.Andreas Avellinus, S.Felix a Cantalicio, S. Catharina Bononiensis. An.1726. S. Turribius Ep. Limanus, S. Jacobus ex Piceno, S. Agnes Montis Politiani, S. Pellegrinus Latiosi, S. Joannes a Cruce, S. Franciscus Solanus, S.Aloysius Gonzaga, S. Stanislaus Kostka: Inter Beatos an.1716. B.Joannes Francisc. Regis, an.1724. B. Andreas de Comitibus, an.1726. B. Hyacintha Marescotti.

Ecclesia Ulysipponensis Occidentalis de Jurepatr. Regis Lusit. Patriarchalis declarata: Ecclesia Viennensis in Germania Archiepiscopalis: Novæ Sedes Episcopales in Gallia Blesensis, Divionensis.

Bened.XIII.Collegiis Soc.Jesu dat Scholarum Patronum S. Aloysium Gonzagam: idem SS. adscribit B. Margaritam a Cortona 1728. B. Joannem Nepomucenum 1729.Clemens autem XII. B.Vincentium a Paulo, & B. Joannem Franc. Regis, B. Catharinam Fliscam Adurnam, B. Julianam Falconeriam inter SS.refert. Benedictus XIV.inter Beatos refert Ven. Alexandrum Sauli Ep.1741. approbat cultum B. Joannæ Valesiæ, olim Franciæ Reginæ 1742. & B.Nicolai Albergati S.R.E. Card.& Episc.Bonon. Sanctorum numero addit B.Fidelem a Sigmaringa, B.Camillum de Lellis, B. Petrum Regalati, B.Josephum a Lionissa.

Idem de Ritibus Sinensibus Constitut. Clem.XI. confirmat, & declarat 1743. Constitutionem edit de Ritibus Malabaricis: Apostolicas expeditiones in Regno Cochinchinæ distribuit, certis cuique terminis constitutis. Ejusdem Constit. de Ritibus Coptorum, Græcorum, Melchitarum, & aliarum Nationum extra Europam. Item de tradenda Doctrina Christiana 1742.ac de recta ratione repræsentandi Imagines Spiritus S.& SS.Trinitatis an.1745.

Imminutio Festorum de præcepto in multis per Europam Provinciis, ac Regnis, annuente, & approbante Benedicto XIV. a quo inter Beatos relati B. Æmilianus, & B. Joseph Calasanctius.

TABULA X.

Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100

DIvus Joannes Baptista ab Eremo ad Jordanis ripas veritatis, & pœnitentiæ præco, vitæ Monasticæ, & Religiosæ antesignanus. *Ex Epist. D. Hieronym. ad Eustochium*.

Cœnobitarum disciplina a tempore prædicationis Apostol. sumpsit exordium. *Cassian.Collat.18. c.5.*

Esseni, sive Jessæi Alexandriæ, ut quibusdam visum est, Religiosi.

S. Dionysius Areopagita Monasticæ Professionis meminit *C.6. Eccl. Hier.*

Qui Crucigerorum Ordinem a S. Cleto Rom.Pontif. institutum affirmant, non videntur audiendi.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Plerique, ac pleræque sexaginta, ac septuaginta annos nati, qui a pueritia se in Christi disciplinam tradiderunt, incorrupti permanent. *S.Just.in Apol.*

Invenias multos ex nostris, & viros, & fœminas, qui in cœlibatu consenescunt, quod Deo conjunctiores se futuros sperent. *Athenagor. in Apol.*

Ritus in Sacris Virginibus velandis, & consecrandis decreti a Pio I.

S. Narcissus Hierosolymorum Ep. Anachoreticam vitam degit 199.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Ante omnia Sacerdos, qui Divinis assistit Altaribus, castitate debet accingi. *Origen.Hom.4.in Levit.*

S. Cyprianus librum scribit de Virginum disciplina. Paulus Anachoretarum princeps in solitudinem secedit 253.

S. Dionysius ex Monacho Rom.Pontif.261. docet jam tum Monachos Sacris honoribus donari consuevisse.

S. Hippolytus Martyr Monachorum meminit. *In orat.de Consummat. Mundi*.

Florent apud Scotos Culdæi vitæ sanctimonia celebres Ascetæ, seu Monachi. *Leslæus, Buchananus*.

SÆ-

SÆCULUM IV.

In Armenia, Scythia, Nitria, & utraque Thebaide a S. Antonio Monasteria condita sunt. S. Pachomius in Ægypto, S. Hilarion in Palestina, & Cypro: SS. Basilius, & Athanasius in Græcia Cœnobia aperuere.

AB AN. CHR. 300 AD 400

In Etrusci maris insulis, Mediolani, Vercellis, Turone floruisse Monasteria docent, SS. Hieronym. Ambros. Augustin. Severus Sulpitius.

Tria erant hoc ævo Monachorum genera, Anachoretæ, Cœnobitæ, Remaboth bini, vel terni sine præside viventes. *Hier. in Ep. ad Eustoch.*

Manuum labore vitam omnes tolerabant.

Pueri in S. Basilii Monasteriis educabantur.

SÆCULUM V.

S. Augustinus in Africa religiosas utriusque sexus familias instituit, sed fœminis tantum dedisse leges videtur.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Joannes Cassianus Monachorum Institutor. Lerinus a S. Honorato, & Sociis coli cœpta.

S. Alexander parens Acæmetarum, qui Constantinopoli a celebri Monasterio Studio dicti Studitæ.

Canonici Regulares a Gelasio I. quo duce in Italiam venerant, Lateranensi Monasterio donantur, & ab eo nomen trahunt.

Monachi, qui ad Sacerdotium, & honores assumebantur, Instituti sui leges, & vestes retinere consueverunt. (*a*)

SÆ-

(*a*) Monachi Presbyterio initiari cœpti IV. saltem labente sæculo. Primus omnium S. Athanasius Clero Alexandrino Sacerdotes ex Monachis dedit. Ejus vestigiis in Occidente primus institit S. Eusebius Vercellensis ex Ambros. ep. 25. p. 246. Siricius in ep. ad Himerium permittit Monachis *quoque, quos tamen morum gravitas, & vitæ, ac Fidei institutio sancta commendat, Clericorum officiis aggregari*. Ex quibus scribit Sandinus Nota *6*. ad Siricium, quod hic Monachis *etiam ad Episcopatum aditum patefecit*.

Monachi quandoque Episcopi creabantur honoris

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

S. Benedictus Ordini suo dat initium 520. Pueros in Monasteriis educandos admittit.

Pueri oblati a Parentibus Monasticæ vitæ jugum excutere non poterant.

Datas Monachis leges a SS. Cæsario, & Aureliano Arelatensibus EE. a SS. Ferrerio, & Columbano Abb. in Gallia, a SS. Isidoro, & Fructuoso in Hispania collegit Holstenius.

S. Gregorius M. Mauritio Augusto, qui lata lege vetuisset, quemquam nisi bello inutilem fieri Monachum, acriter restitit 592.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

S. Columbanus Scotus Bobiense Monasterium in Italia condit 609.

S. Enemundus E. Lugdunens. Sanctimoniales S. Petri instituit.

S. Sigebertus Austrasiæ Rex, duodecim Monasteriis extructis, Monachum induit.

S. Jossæus Regis Britonum fil. Anachoreta in Gallia.

Bamba Hispaniæ Rex bellicis operibus inclytus Monasticam vitam amplectitur 680.

Inclinante sæculo concedi cæpere a Rom. Pontificibus aliquæ Monasteriis immunitates.

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Petronax Abbas Casinense Monasterium instaurandum suscipit 720.

Ethelredus Merciorum 704. Chenredus item Merciorum, & Offa Saxonum Oriental. in Anglia Reges 715. Ina R. Saxonum Orient. 740. Cleofulus, & Egbertus Northumbriæ Reges, paulo post Carolomannus Caroli Martelli Primogenitus ad Monachos transeunt. Monachi ad Insulas, & gravissima

ris causa, etsi nulli plebi præficerentur tempore consecrationis suæ, sed in Monasteriis manerent, quod de *Barse*, *Eulogio*, & *Lazaro* scribit *Sozomenus* *L.6. c.34.* Hos tamen postea vacantibus Ecclesiis præfectos fuisse crediderim, inquit *Nat. Alex. Sæc.IV. c.5. art.9.* cum *Valesio* in Notis ad Sozomenum, quos vide.

sima Ecclesiæ negotia frequenter assumebantur.

Fœminis non patebat aditus ad Monachorum Templa.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Post visam decussatam in Cœlo Crucem Scoti, & Picti Anglos memorabili prælio cædunt. Inde initium cœpit singularis apud Scotos S. Andreæ cultus, militari per Achajum R. Ordine instituto. *Lesleus, & Buchanan.*

Lotharius I. Imper. Monachus in Monasterio Prumiensi 855.

Puerorum per parentes in Monasteriis oblatio displicere cœpit, & aboleri. Monasteria Clericis, imo & laicis a Ludovico Pio Imper. primo commendata.

Hoc sæculo primum Monachis data facultas Sacramentales criminum confessiones excipiendi. *Schelestrat. in Antioch. Concil. fuse, & erudite.*

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Berno primo, mox S. Oddo Cluniacensi Ordini dat initium 903. Cœnobium fundatur 910.

Fortunius Navarræ 905. Alphonsus Legionis 931. Constantinus III. Scotiæ 941. Hugo Italiæ R. 945. Venetorum Duces Ursus 932. Petrus Urseolus 978. Vitalis Candianus 979. Memmius eorundem Tribunus 991. Monasticam vitam amplexi sunt.

Monachi plerumque adhuc Episcopis ex communi jure parebant.

D. Benedicti Regula in omnibus fere Occidentis Monasteriis dominabatur.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Ordo Canonicorum Regularium instauratur a B. Petro de Honestis 1015.

Camaldulensis Ordo per S. Romualdum instituitur 1022. Vallis Umbrosa per S. Joannem Gualbertum 1030. Gradimontensis per S. Stephanum de Tierno 1076.

Carthusianus per S. Brunonem 1076. Antonianus per Gastonum 1096.

Cisterciensis per Robertum Ab. Molmensem 1098. Fontis Ebraldi per Robertum de Arbisello 1100.

Michael

Michael Stratioticus 1058. Isaacius Comnenus Orient. Cæsar. 1059. Monachi.

Sæculis 11. & 12. immunitates Monasteriis liberalius indultæ.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Præmonstratenses instituuntur a S.Norberto 1116. Milites Templarii 1118. extincti a Clemente V. 1312. Hospitalarij S. Joannis Hierosolimit. nunc Melitenses 1119. Guillelmitæ, seu Montis Virginis 1124. Equites Calatravæ 1158. Humiliati 1170. extincti a B. Pio V. Equites S.Jacobi 1170. Equites Alcantaræ 1176. Theutonici Mariani 1190. Florensis Ordo 1196. Ordo Trinitariorum, & Sacerdotum Hospital. 1198.

Verè hoc sæculo florere incipiunt Religiosarum Militiarum Ordines.

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Equites Cruciferi in Livonia 1205.

Dominicani 1206. Franciscani 1209. *Sed Vide Nat. Alex.*

Eremitæ S.Pauli in Hungar. 1215. Ordo S.Mariæ de Mercede Redempt. Captivorum 1218.

Moniales S.Claræ 1223. Ordo Vallis Scholarium 1215. Servitæ 1216. sive 1233. Militia Montesiæ 1233. Equites gloriosæ Virg. Mariæ 1233.

Eremitæ S.Augustini in unum coacti 1242. Silvestrini 1269.

Cœlestini per S.Petrum Moronum instituti 1274. Carmelitæ nova veste donantur ab Honorio IV. 1286.

Hoc primum sæculo Rom. Pontifices jubent, Religiosa Instituta Apostolica auctoritate sanciri, atque approbari.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Joannes Rex Armeniæ Minoribus 1310. Humbertus II. Delphinus Viennæ Dominicanis nomen dat 1349.

Olivetani per B. Bernardum Ptolemæum instituti 1320.

Milites Jesu Christi in Lusitania 1325. Ordo Eremitarum S. Pauli in Hungaria 1328. confirmatur.

Ordo Periscelidis, vulgo la *Gartiera* in Anglia 1344.

1344. Ordo Fratrum Charitatis B. V. vulgo *Billette* 1347.

Jesuati a B. Joanne Columbino Senensi 1356. extincti *1669*.

Eremitæ S.Hieronymi per B.Petrum Gambacurtam Pisanum 1380.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Equites Lilii in Navarra 1403. Canonic. S.Laurentii Justiniani 1404. sub Clemente IX. extincti.

Congregatio Canonicorum S.Salvatoris 1408.

Fratres Mendicantes S. Hieronymi 1415. extincti *1669*.

Ordo S. Benedicti reflorescit in Italia per Congregationem S.Justinæ, sive Casinensem.

Ordo Annunciationis in Sabaudia 1420.

Equites Velleris Aurei 1430. Ambrosiani 1433. S.Mauritii in Sabaudia 1434. S. Michaelis in Gallia 1469.

Minimorum Ordo per S. Franciscum Paulanum 1474. Equites S.Georgii in Carinthia 1493.

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Theatini 1524. Capuccini 1525. Clerici Regul. S.Pauli 1538.

Societas Jesu 1540. Equites S. Stephani 1562. Congreg. Orator. S. Philippi Nerii 1564. Militia S.Lazari renovata, & Equitibus S. Mauritii conjuncta 1563. Clerici Regul. de Somascha 1568. Ordo Fratrum S.Joannis Dei 1572. Equites S.Spiritus 1579.

Carmelitæ Excalceati 1580. Fulienses 1586. Clerici Regulares Minores 1588.

Ordo Ministrantium infirmis 1591.

Eremitani Excalceati 1599.

Religiosa Professio vetita ante an. 16. completum à Concil. Tridentino, & Regularium privilegia imminuta.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Pœnitentes III. Ordin. S.Francisci reflorescunt 1600. Clerici Doctrinæ Christianæ 1603. Nova Monialium Monasteria sub varia Regula: Insignis est Ordo Monialium Visitationis per S.Franciscum Salesium.

Equi-

Equites SS.Sanguinis Christi Mantuæ 1608.
Congregatio Oratorii Jesu in Gallia 1608.
Clerici Lucenses Matris Dei, & Ordo Scholarum Piarum 1621.
Presbyteri Missionarii 1622.
Clerici in commune viventes resurgunt 1640.
Ordo Equitum S. Andreæ in Scotia instauratur a Jacobo II. Magnæ Britanniæ Rege 1687.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Fratres Bethleemitæ instit. 1687. Mendican. privilegiis ornati 1707. Congreg. Piorum Operariorum Neapoli pridem in Urbem deducta stabilitur 1712. Antiquissimus Ordo Equestris Aureatus Constantinianus S.Georgii a Francisco Farnesio Parmæ, & Placentiæ Duce restitutus approb. Innoc.XII. & Clement.XI. Equestres Ordines S.Ludovici a Ludovico XIV., Aquilæ Albæ ab Augusto II. Rege Polon. S.Crucis, & Amoris erga Proximum ab Elisabetha Imper. Claustrales Professi an. 1726. prohibentur a Bened. XIII. Const. *Licet Sacra*, ne transeant ad alios Ordines, ubi observantia non vigeat, itemque ad Ordines Hospital. aut Militares.

Ordo Scholarum Piarum multis Privilegiis ornatur a Clem.XII. Ordinem Mixtum ex Vita contemplativa, & Activa, sive Heremitica, & Apostolica, & a Christi Passione nuncupatum approbat Benedictus XIV. 1748. Ordo Equestris S.Georgii Martyris confirmatur in Bavaria a Roman. Pontif. & iterum 1741. eodem an. Ordo Equestris sive Mililia S.Januarii A Carolo utriusque Sic. Reg. instituta. Multa concessa Militiæ SS.Mauritii, & Lazari, & aliqua de eadem declarata, & sancita in Cong. *Fructuosa Militarium* an. 1744.

TABULA XI.

Miracula.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

CHristus Dei filius in terris degens, edit innumera Divinæ virtutis signa, quorum partem sacri Evangelistæ referunt.

Qui credit in me, opera, quæ ego facio & ipse faciet,

niet, *& majora horum faciet:* Joan. 14. & Matth. 16.

Sanctissimi Apostolorum Principes Petrus, & Paulus, aliique per Orbem terrarum Christianam Religionem plurimis, maximisque miraculis illustrant.

Aliquot miracula habemus in Actis Apostolicis.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Quotannis stata die mare aperitur, ut Christianis cultoribus adire detur D. Clementis sepulchrum, sub undis divinitus extructum. *S. Gregorius Turon. Sed aliter narrat Pagi Junior in Clemente.*

Bello Marcomanico Romanorum copiis pluviam ad sitim levandam, & in hostes fulmina de Cœlo precibus evocat Christiana Legio, inde Fulminatrix dicta. (a)

Floruere hoc sæculo miraculorum gloria SS. Clemens, Faustinus, & Jovita, aliique innumeri.

Testes habemus Hegesippum apud Eusebium, & Ethni-

(a) De his legendus Xiphilinus in Epitome Dionis, Eusebius L. 5. Hist. Ecclesiasticæ cap. 5. & in Chron. & Tertullianus Apologetici cap. 5. *Cæterum de tot exinde Principibus ad hodiernum, divinum, humanumque sapientibus editæ aliquem debellatorem Christianorum. At nos e contrario edimus Protectorem, si literæ M. Aurelii gravissimi Imperatoris requirantur, quibus illam Germanicam sitim, Christianorum forte militum precationibus impetrato imbre, discussam contestatur. Sicut non palam ab huiusmodi hominibus pœnam dimovit, ita alio modo palam dispersit, adjecta etiam accusatoribus damnatione, & quidem tetriore.* Exemplar literarum Marci Aurelii Imperatoris, quod est ad calcem Apolog. posterioris S. Justini, supposititium viris eruditis videtur, & infra sæculum Justiniani Imperatoris ab imperito rerum Romanarum Græculo confictum. Aliæ igitur erant Literæ, ad quas provocavit Tertullianus. Objecta nonnulla contra hujus miraculi fidem diluit *Natalis Alexander Sæc. II. cap. 5.*

Ethnicos, qui crebra prodigia Magicis artibus tribuebant.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

S. Gregorius Thaumaturgus precibus montem transfert. Idem Lycum exundantem baculo coercet.

Mulier ausa indigne ad Sacram Mensam, D.Cypriano operante, accedere, temeritatem subita morte luit.

Prodigiis patrandis claruere SS.Felix Nolanus, Gregorius Thaumaturg. & SS.Agatha, & Christina.

A S. Cypriano aliqua hujus sæculi miracula traduntur, sed pleraque ab Actis Martyrum.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Crux Constantino Magno e Cœlo apparet cum inscriptione: *Hac vince: De loco hujus Prodigii Vid. Nat. Alex. Sæc.IV. Cap.Ult.*

Ignis e fundamentis erumpens, & operarios adurens, vetat locari fundamenta Templi Judaici, quod Julianus Imp. instaurare parabat.

Thaumaturgi hujus sæculi fuere SS. Antonius, & Hilarion Abb. Nicolaus Myrensis, & Martinus EE. aliique plures.

Testantur plura miracula SS. Athanasius, Ambrosius, Gregorii Nazianzenus, & Nyssenus, Theodoretus.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Puer Constantinopoli spectante populo, in sublime elatus, discit ab Angelis comprimendum esse terræmotum repetitis his vocibus. *Sanctus Deus, Sanctus Fortis &c. Baron.*

Ampulla Sacri Chrismatis de Cœlo coram populo ad inungendum Clodoveum Francorum Regem a Columba defertur. *Hincmarus in Vita S. Remigii, Flodoardus L.1. c.13. Aimoinus L.1. c.16.*

Cum Deuterius Arrianus Constantinopoli Episc. Barbam quemdam baptizasset hac forma: *Baptizatur Barba in nomine Patris per Filium in S.Spiritu* iis prolatis aqua, quæ in piscina erat, evanuit. *Id referunt Theodorus Lector & Cedrenus ap. Nat.Alex. in Anastasio Imperatore Orientis.*

Inclaruere miraculis SS. Simeon Stylita, Patritius, Maurilius.

Mira-

Miracula hoc sæculo patrata scripsere S.Augustinus, & Victor Viten is

SÆCULUM VI.

Piscina Ose in Lusitania, natura prorsus arida, pridie Paschatis quotannis redundabat aquis, quæ mox lustratis Sacro fonte quotquot ibi Christo nomen dabant, evanescebant. Ab an. Chr. 500 ad 600

Episcopi Orthodoxi post resectas radicitus a Vandalis linguas, diserte loquuntur. *Sigebertus ad an.* 530. Celebres miraculis fuere SS.Benedictus, Severinus, Leonardus, Medardus.

Plura scripsere SS. Gregorii M. & Turonensis, ac Venantius Fortunatus.

SÆCULUM VII.

Heraclius Imp. Christi D. Crucem ex hoste receptam, nudipes, & sacco indutus infert Hierosolymam; Cum auro, gemmisque fulgens cælesti vi repelleretur. Ab an. Chr. 600 ad 700

S.Romanus Archiep. draconem agro Rhotomagensi infestum stola injecta in urbem trahit, populo spectante cremandum. *Genebr. in Bonifacio V. ex Monum. ejus Eccl.*

SS. Amandi, Theodori, Columbani, Joannis Eleemosyn., & aliorum miracula celebrantur.

Ab Adelmanno, & Joanne Moscho plura hujus sæculi mira traduntur.

SÆCULUM VIII.

Crucifixi imago Berythi a Judæis perfossa, largo sanguine manavit. Ab an. Chr. 700 ad 800

S.Joanni Damasceno manus amputata a Deipara restituitur.

Acta II.Synodi Nicenæ testantur miracula S.Platonis Martyris in subveniendis captivis.

SS. Vinocus Ab. & Swibertus E. præcipuam in patrandis miraculis gloriam tulere.

Venerabilis Beda, & S.Ludgerus non nulla hujus ævi miracula memorant.

SÆCULUM IX.

S.JacobusApost. ex equo candido militans in acie pro Ramiro Legionis R. ab exercitu conspicitur. Ab an. Chr. 800 ad 900

Caradignæ in Hispania pavimentum, sub quo sepulti 200.Monachi a Saracenis cæsi an.848.6.Augusti,

sti, qua die contigit cædes, quotannis sanguineo sudore madet. *Baron. ad an.* 834. Miraculis sæculum illustrarunt SS. Anscharius, Eulogius, Remberrus EE.

Testes miraculorum habemus Ratbertum, & Abonem Floriacensem cum Thegano. *De his Scriptoribus Nat. Alex. Sæc. IX. & X. Cap. III.*

Crucem inter media tela præferente S. Uldarico, Otho I. parva manu immensas Hungaror. copias delet.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Comes Othonis I. vinculorum S. Petri contactu a Dæmonis molestiis liberatur. In Synodo Vintoniensi, imago Christi pendentis e Cruce, ad S. Dunstani preces loquitur, bonis Monachis contra malos Clericos favens.

Imago Christi Domini, olim ad Abagarum missa, Constantinopolim translata, & applicata similem eidem imprimit effigiem.

SS. Uldaricus, & Bonifacius EE. SS. Nilus, & Majolus Abb. clarent miraculis.

Multa supra vim naturæ patrata scribunt Rheginо, Flodoardus, & alii.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Avalonis urbis muri Roberto R. Gallorum psallente, concidunt 1005.

S. Stanislaus Cracoviensis Antistes Equitem Petrum, a tribus annis sepultum testem, multis spectantibus, ad Regis Boleslai tribunal adducit.

Ad S. Guntheri Anachor. preces pavo assatus avolat e mensa S. Stephani Hungariæ Regis.

Clarent miraculis SS. Romualdus, Stanislaus, & Joannes Gualbertus.

Plura miracula referunt Arnolphus Comes, Glaber, B. Petrus Damiani, Adam Bremensis.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Ingens languentium multitudo pasta panibus, quos S. Bernardus Cruce signaverat, repente convalescit, ut ille publice prænunciarat.

S. Benedictus puer duodennis insigni edito Miraculo magistratibus suadet, ut Rhodanum ad Avenionem ponte conjungant 1177.

Habuit hoc sæculum egregios mirandorum patratores

tores SS.Bernardum, Norbertum, Malachiam, Isidorum, Bennonem.

Scripsere Petrus Abbas Cluniacensis, Sigebertus, Bertholdus Constantiensis.

SÆCULUM XIII.

Innocentius IV. S. Stanislaum Cracov. Sanctis adscripturus, coram populo, illius ope implorata, mortuum vitæ restituit 1253. Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Duo e Cœlo pueri Friderico R. Mesanensi Antistiti, Clero, & populo in Templo supplicibus enunciant, in funere S.Alberti Carmel. canendum: *Os Justi &c.*

Miraculis fulgent SS. Dominicus, Franciscus, Antonius Patavinus, Hyacinthus, Albertus.

Scribunt S. Bonaventura, Jacobus a Vitriaco. Thomas Cantipratensis.

SÆCULUM XIV.

S.Rochus salutariCrucis signo grassantem per Italiæ urbes luem illico fugat. Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Cælestis lux diu, noctuque superfulgens Sacram Eucharistiam, in paludem a furibus projectam indicat. Rei tantæ monumentum a Casimiro R. nobile templum erigitur 1347. prope Cracoviam.

SS. Nicolaus Tolent. Ivo, & alii operibus supra vim naturæ patratis insignes fuere.

B. Raymundus Capuan. Joannes Villanus, Ayto Armenus plura memorant miracula.

SÆCULUM XV.

S. Franciscus Paulanus a nautis rejectus Siculum fretum, strato super fluctibus pallio, cum socio transmittit. Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Taurini in area publica, Hostia Sacrosancta e pyxide sponte resiliens, in sublime fertur, radiis circumsepta; mox ad preces Episc. Cleri, & frequentis populi in suppositum calicem descendit 1453.

Grandia patrant miracula SS. Vincentius Ferrerius, Joannes de Capistrano, Franc. Paulanus.

Scripsere S. Antoninus, Philippus Bergomas, & alii.

SÆCULUM XVI.

Imago Crucifixi lapidum ictibus petita, sanguinem emittit circa 1556. *Ex Brentio Lutherano.* Ab an. Chr.

Sylvæ

1500 AD1600 Sylvæ Ducis in Belgio quidam S.Antonii imaginem per contemptum concidentes, facro igne repente correpti, poftridie moriuntur. *Res fuit oppido nota, & in publicas tabulas relata* 1566.

Innumera funt, & plane magna, quæ de S.Joanne Dei, Francifco Xaverio, Ludovico Bertrardo, Philippo Nerio, Pafchale Baylonio ab Hiftoricis fere æqualibus producuntur: plura ex Canonizationum Proceffibus conftant.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD1700 An.1608. 25. Maii in Templo Lavernenfi Burgund. Sacra Euchariftia, fpatio 30. horarum, omnibus circa igne confumptis, in aere perftat. Interfuere fpectaculo plurimi teftes.

Neapoli 1634. e lethali perfracti capitis vulnere Marcellus Maftrillus Soc.Jefu repente convaluit, ope S.Francifci Xaverii futurum in Japonia Martyrium prædicentis: Res fuit urbi, & Italiæ notiffima.

Ictus, qui e Sepulchro S. Pafchalis audiuntur tota Hifpania celebrantur.

Edidere miracula SS. memorati.

Scribunt Gaulterius, Bredembachius & alii.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD1750 Initio fæculi Offa B.Nicolai Tolentinatis copiofius, quam aliàs unquam, fanguine manarunt. In Sicilia cerea icuncula Pueri Jefu lacymata eft dies plures continuis ferme, & valde confpicuis guttis, ut teftes res illa, & multos habuerit, & fide digniffimos.

Anno Jub. 1725. Romæ in Templo Vaticano apud Statuam Principis Apoftolorum, quæ prope ipfius fepulchrum ad lævam colitur, renovatum eft in homine Germano, qui cruribus uti non poterat, miraculum, de quo Act.3. Teftes ad Juris normam examinati id teftati funt. Teftimonium publicis Romanis Typi editum.

Miraculis per hos annos claruerunt præcipue SS. Vincentius Ferrerius, & Aloyfius Gonzaga. Quorum multa typis vulgata fuerunt, & circumferuntur. S.Francifci Xav. patrocinio adfcribitur, quod Goa e Barbarorum eam jam prope invadentium manibus liberata fit.

Accedunt miracula, quæ tot fanctis hominibus per

per hoc tempus Ecclesiæ Fastis adscriptis, in S. Rituum Congregatione severissimis de more examinibus probata sunt. (a)

TABULA XII.

Schismata, Contentiones, abusus.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Obmurmuratio Græcorum adversus Hebræos, cui tollendæ creati sunt septem Diaconi, quorum apex S.Stephanus 33.

I Petrus,

(a) Accedat ingens Miraculum, quod (inquit Card. Lambertinus, nunc Bened. XIV. L.4. de Canoniz. Par.1.c.31.) non unum aut alterum testem habet, sed totam Italiam, & (ut ita dicamus) totum Christianum orbem Sanguinis S. Januarii M. Multa sunt, quæ adversus hoc perenne miraculum ab Eterodoxis proponuntur. Petrus Molinæus in suo Vate Calviniano L.5. c.14. Quid, inquit, facilius quam injicere calcem in Lagenam, quæ sic excitet bullas, ut liquor fervere videatur? Sed experimento Fortunii Liceti de 2.Quæs. per ep. c.45. patuit quod injecta calx in coagulatum Sanguinem eum non liquefaciat. Jacobus Serces in Tract. de Miraculis rem refert ad astutiam Sacerdotum: At hæc astutia potuit ne latere spatio tot sæculorum? Joannes Conradus Danhavverus rejicit Miraculum ob inutilitatem. Sed utilitas est Fidei confirmatio. Hinc Melch. Corneus in Def. Mir.p.37. adversus Danhavverum: O si tu sectæ tuæ firmandæ par haberes argumentum, ut ampullareris? In Biblioth. Germ.Tom.29. an.1734. Nevmannus Chimicus ad Phialam Chrystallinam, in qua erat materia sicca, nigra, dura, jussit afferri caput mortui: materies rubicunda evadebat, liquescebat, ebulliebat, volumine excrescebat, & opplebat Phialam, quo facto se putavit irridere Miraculum S.Januarii. At hæc mutatio non in composito Chimico accidit, sed in sanguine, non semel, sed toties quoties: idque a pluribus sæculis, quæ vim omnis compositionis chimicæ enervarent. *Vide Card. Lamber. l. c.*

Petrus, cum secum Paulus in Concilio Apostolorum disceptavit, non despexit Paulum, quod Ecclesiæ prius persecutor fuisset, sed consilium veritatis admisit. *Verba sunt S. Cypriani Ep. 71. ad Quintum.*

S. Petrus cum Simone Mago, quem Roma veluti Numen adorabat, contendit, ac ex aere volantem precibus præcipitem agit. *Arnob. L.2. adversus Gent. Euseb. L.2. c.12.*

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Cum Victor I. in Concil. Romano 198. ad controversias de Paschate, inter Christianos exortas tollendas, decrevisset, ut celebraretur Dominico die post Lunam decimam quartam, Asiaticos, decreto parere detrectantes, Ecclesiasticis Diris devovit. Ex hac agendi ratione, quæ severior nonnullis est visa, *ap. Hyeronim. de Script. in Irenæo*, Schisma conflatum est, quod Ecclesiam usque ad Concil. Nicænum. I. exagitavit. *Vid. Euseb. L.5. c.24. sed adde Sozom. L.7. c.19.*

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

In Romano Concilio decretorio Cornelii judicio Lapsorum causæ finis impositus est, datæque certæ leges de iis ad communionem recipiendis 253. vel 254.

Novatianus, a Novato Hæresiarcha impulsus, Cornelio P. obsistit 254.

Agrippino Carthaginensi E. per errorem Hæreticorum Baptisma damnante, gravis in Ecclesia controversia nascitur de iterando Hæreticorum Baptismate, quæ plura deinde sæcula tenuit, quamvis non iterandum Stephanus Pontif. Rom. decrevisset 256.

Alterum Schisma conflat Felicissimus contra Cyprianum eodem tempore.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Felix Antipapa contra Liberium 352. Scindunt Orientalem Ecclesiam Eusthatiani, & Meletiani Antiochiæ 360.

Occidentalem Lucifer Calaritanus 362. Ursicinus contra Damasum insurgit 365.

Donatistæ schismate scinduntur a Cæciliano 396.

Into-

Intolerandi abusus in Agapis Christianorum Patres ad eas vetandas impellunt.

Qui ex Christianis edicto Diocletiani de tradendis Sacris libris paruere, dicti sunt *Traditores*.

SÆCULUM V.

Eulalius Schisma exorsus, gradu dejicitur 419. AB AN. CHR. 400 AD 500

Petrus Fullo E. Antiochenus addens, *Hymno Sanctus, Sanctus &c. Qui propter nos crucifixus est*, magnas excitat in Ecclesia turbas.

Semina Schismatis Constantinopolitanorum Præsulum, Primatum affectantium, jacta ab Acacio 471.

Quamvis Henoticon Zenonis nullam diserte hæresim contineret, merito tamen a piis quibusque rejectum est.

Cœlius Laurentius contra Symmachum P. 499.

SÆCULUM VI.

Dioscorus contra Bonifacium II. electus, brevi extinguitur 530. AB AN. CHR. 500 AD 600

Felix, & Vigilius aliquandiu Schismatici, tandem legitimi Pontifices.

Theodorus Cæsareæ in Cappadocia Episc. Justiniano Trium Capitulorum damnationem persuadet; unde seges discordiarum in Ecclesia per duo fere sæcula.

Acæmetarum, & Scytharum Monachorum contentiones, prioribus damnatis a Joanne II. Pontifice.

Salonius Ebredunensis, & Sagittarius Vapincensis in Gallia inter Episcopos primi castra militum more sequuti sunt. *Baron.*

SÆCULUM VII.

Constans II. Imp. Paulo Patriarcha C. P. suadente, Typum evulgat, sed improbatur a Theodoro R. P. 648. AB AN. CHR. 600 AD 700

Major hinc Græcorum a Latinis abalienatio, donec in hæresim evadat, & Græciam perdat.

Ravennas Ecclesia Exarchi potentia freta, in Romanam assurgit 669. sed opera Theodori Archiep. ad ejusdem auctoritatem revocatur sub Agathone.

Schisma Romæ ex divisione affectatorum Theodori, atque Paschalis 687.

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Schisma ob Theophylactum contra Paulum electum 757.

Constantinus nec dum sacris initiatus, Paulo I. moriente, eligitur in Pontificem, fratre Duce Nepesino Romam cum exercitu ingresso 767.

Vitiza Hispaniæ Rex sibi subjectos Episcopos a Rom. Pontificis auctoritate semovet.

Leo III. a Romanis injuriosè tractatur, sed in Carolo Magno præsidium invenit.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Synodns Parisien. 829. execratur audaciam mulierum, quæ in quibusdam Galliæ provinciis ausæ fuerant Sacramenta populis ministrare.

Schisma adversus Eugenium II. 824. contra Benedictum III. 855. contra Formosum 891.

Joannes VIII. nimis indulgens, Apostolicæ severitatis vim primus infregit, unde plurima in Ecclesiam mala fluxere, & nota de Papissa fabula. *Baron.*

Schisma inter Sergium III. & Joannem IX. 897.

Bonifacius Antip. pulsus per Stephanum VII. 897.

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Stephanus VII. P. pessimo exemplo, Formosi, veluti vitio creati, acta rescindit. Infelicissimum Romanæ Sedi sæculum, quo mulierum, & virorum Principum ludibrio visa est proponi.

Manassi Arelatensi primum plures committuntur Episcopatus 936.

Hugo nondum quinquennis eligitur Remensis Episc. 947.

Leo VII. contra Joannem XII. 956. & contra Benedictum V. 964. Bonifacius VII. & Benedictus VII. contra Joannem XIV. 984. Joan. XVII. contra Gregorium V. 996. (a)

SÆ-

(a) Sæculo X. cum ob schismata, duo, aut tres viverent Papæ dicti, Aquitani, ut observavit Joan. Beslius in Historia Pictaviensium Comitum, & Ducum Aquitaniæ p. 136. & Papebrochius in Leone VIII. cum vellent an. Pontificatus conjun-

SÆCULUM XI.

Gregorius contra Benedictum VIII. 1012. Silvester, & Joannes contra Benedictum IX. 1033. AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Henricus IV. Cæsar. Episcoporum, & Abbatum instituendorum jura usurpat. Hinc longa malorum series.

Michael Cerularius Patr. C.P. Azymorum usum Latinis exprobans, novum inter eos, & Græcos odiorum semen jacit 1053. Schisma contra Alexandrum II. 1061. contra Greg.VII. 1073. contra Paschalem II. 1099.

Puer jussu Regis eligitur Aurelianensis E. 1097. die SS. Innoc. sacra. Hinc illud Leoninum.

Eligimus puerum puerorum festa colentes, non Domini dictum, sed Regis jussa sequentes.

SÆCULUM XII.

Henricus V. per vim jus deferendi Episcopatus, aliaque munera a Paschali II. extorquet, qui mox AB AN. CHR.

 omnia

jungere cum annis Regis Francorum, loco nominis Pontificis, *Salomonis* nomen apponebant, sive ut significarent Deum esse Rectorem Ecclesiæ, sive alia quacumque de causa. Hinc diploma datum *Mense Martio Fer.* III. *Luna* XXVI. *Lothario Rege, Salomone regnante, anno* DCCCCLXII. Deinde in schismate Benedicti VII. & Bonifacii VII. aliud scriptum: *Datum mense Junio regnante Lothario Rege an. D. N. Jesu Chr.* DCCCCLXXIV. *Salomone Papa*. Contendentibus de Papatu Gregorio V. & Joanne XIV. Scriptum aliud: *Datum mense Februario, regnante Hugone Rege, anno ab Incarnatione D. Jesu Christi* DCCCCXCVI. *Salomone Papa*. Quæ formula coincidit cum ea: *Regnante in perpetuum D. Deo nostro*, quæ legitur in Privilegio Marini II. anno 943. cum Hugo, & fil. ejus Lotharius Italiæ regnum absque Imperii corona obtinuerent. Vid. Papebroch. in Conatu Chronologico Historico; Mabillonius Sæcul. VI. Benedic. quædam exempla hujus formulæ *regnante Christo* exhibet Parte 1. p.641. sub Roberto Franc. Rege initio Sæc. XI. Vid. Pag. Jun. in Leon. VIII. & Marino II.

1100 omnia per vim expressa irrita declaravit 1105. Bur-
AD1200 dinus contra Gelasium II. 1118. Petrus Leo, & Octavianus contra Innoc.II. 1130. & deinde contra Alexand.III. 1159.

Guido Cremensis, & Joannes Struma contra Alexandrum III. 1164.

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD1300 Fridericus II. Ænobarbi nepos, dolis, edictis, Saracenis in Italiam vocatis, bellis iniquissimis, Sacros Antistites, Romanos Pontifices, Ecclesiam per annos 30. turbat, & vexat, Imperatoris nomine bis per Rom. Pontificem exutus.

Inter Dominicanos, & Franciscanos Theologos, magnis utrimque conatibus celeberrima de Conceptu Deiparæ controversia incipit agitari.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD1400 Dissidium gravissimum inter Bonifacium VIII. & Philippum Pulchrum Franciæ Regem, in quo Pontifex post carceris deformationem ex mœrore obiit.

Nicolaus V. Antipapa contra Joannem XXI. seu XXII. 1316. Robertus, seu Clem. VII. contra Urbanum VI. 1378.

Petrus de Luna contra Bonifacium IX. ejusque Successores ab an.1394. usque ad 1424.

Inter Rom. Pontifices post D.Petrum nullus Pontificatus annum 25. attigit; hic unus trigesimum Pseudopontifex excessit.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD1500 Cum tres essent dubii Pontifices exorta est opinio docens, R. Pontificem, etiam certum Œcumenico subesse Concilio.

Hanc inter eas, quæ tantum tolerantur, locat Petrus de Marca Arch. Paris. in Dissert. de Infallib. Papæ.

Ægidius, seu Clemens VIII. contra Martinum V. 1424.

Pragmatica Sanctio in Conventu Gallicorum Episcoporum Bituricis 1436. Amadeus VIII. Dux Saband. I. sive Felix V. contra Eugenium IV. 1439. Sed agnito electionis vitio sponte abdicavit.

SÆ-

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Henricus VIII. Angliæ Rex Defenfor Fidei appellatus, poft propugnatam Catholicam Religionem, defecit ab Ecclefia, ob negatam a Rom. Pontific. rite conftantis matrimonii folutionem 1534. Hinc Anglicanum Schifma.

In Comitiis Auguftanis 1546. *Interim* promulgatur, in quo Religionis forma, ufque ad Œcumenici Concilii definitionem præfcribitur, magno Chriftianæ pietatis detrimento,

Colloquium Piffiacum in Gallia 1561. quod civilia bella, & ingentia mala confecuta funt. *Gaulterius*.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Solemnes inter Patres Dominicanos, & Soc. Jefu de auxil. Divinæ Gratiæ concertationes temperantur per Paulum V. nil definiendo, & interim nota alienam fententiam inurendi facultate fublata.

Ob amplificata, ut appellant, Regaliæ jura gravis inter Rom. Pontificem, & Gallos controverfia.

Declaratio quinque Propofitionum in Gallicano aliquot Epifcopor. Conventu 1682. magnam Rom. Pontif. præbet offenfionis caufam: Alexand. VIII. 30. Januarii 1691. morti proximus Conventus acta refcindit.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Janfeniftæ Clerum Batavicum adverfus Summum Pontificem commovent, Belgium, Galliamque perturbant.

Appellatum ad futurum Concilium ab aliquot etiam religiofis hominibus, imo & a nonnullis Epifcopis.

Ad hæc, Fanaticorum tumultus in Gallia, Pfeudo-Concilium Presbyterianorum in Scotia, diffidia inter Catholicos, & Proteftantes in Germania, Schifma Capituli Leodienfis, Epifcopum proclamantibus aliis Elect. Colon. Clementem Bavar., aliis Ludovicum Palat. Rheni Ord. Teuth. Magiftrum: defectio Toggenburgenfium a Saugallenfi Abbate ad Helvetios Calviniftas, depofitio Jacobi Patriarchæ Antiocheni, electio Cornelii Berchmans ad

Episcopatum Ultrajectensem, ejusque consecratio sacrilega.

An. 1730. secundum sæculum Confessionis Augustanæ a Lutheranis solemniter celebratum, præcipue a Borussiis, Hannoverianis, Danis: Berolini eo ipso die, ex fulmine consequutum incendium, quod urbis magnam partem absumpit.

Superstitiosus Abbatis Paris Jansenistæ cultus a Clemente XII. damnatus, & conficta miracula reprobata an. 1731. severissimo Christianissimi Regis edicto insani cultores coerciti.

Idem S. Pontifex an. 1738. Const. *In eminenti* condemnat Societatem, & occultos congressus, quos vocant, *dei liberi Muratori*, *Franc. Massons*. Qui jam inde ab anno præcedente invalescere cæperant. Benedictus XIV. eosdem damnat an. 1751.

A Clem. XII., & a Benedicto XIV. Apostolicis censuris confixi schismatici Ultrajectenses. 1739. & 1745.

TABULA XIII.

Hæretici.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. 1 AD 100

JUdas Sacramentariorum antesignanus teste S. Jo: Chrysost. *hom. 45. in Evang.* Simon Magus rerum sacrarum mercatum, & nundinationem primus proposuit: hinc ab eo Simonia nomen invenit.

Thebutes, Alexander Ærarius, Hymenæus, Philetus, Diotrephes, Cerinthus, Cleobius, Ebion, Menander, Dositheus, Nicolaitæ.

Certum non est Nicolaum unum e septem Diaconis auctorem Nicolaitarum fuisse.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Elxajus, & Jexeus fratres, Saturninus, Basilides, Carpocrates, Valentinus, Nazaræi, Ophitæ, Cainani, Sethiani, Gnostici, Bardesanes, Bassus, Ptolemæus, Marcus, Heracleon, Cerdo, Marcion, Apelles, Hermogenes, Montanus, Tatianus, Severiani, Affotæ.

Prodicus Adamitarum parens, Archontici, Blastus, Florinus, Quartadecimani.

Lucia-

Lucianus, deserto Christo, factus est atheus, impius Divinitatis Potentiæ, & Sapientiæ derisor.

SÆCULUM III.

Tertullianus, a quo Tertullianistæ teste S. Augustino, Symmachus, Arabici, Agrippiniani, sive Rebaptizantes. Ab an. Chr. 200 ad 300

Origenis lapsus Ecclesiæ luctuosus, & inde Origenistæ. Elcesaitæ, Valesii, Novatiani, qui & Cathari, Noetiani, Homoussiastæ, Beryllus, Aquarii, Sabelliani, Paulus Samosatenus, Angelici, Apostolici, Chiliastæ, seu Millenarii, inter quos Patres aliqui, priusquam damnaretur error. Manichæi, Hieracitæ, Abstinentes.

SÆCULUM IV.

Donatus, Meletius, Arius, cujus pestiferum dogma toto fere Christiano Orbe propagatum est. Ab an. Chr. 300 ad 400

Colluthus, Petilianus, Audæus, a quo Antropomorphitæ, Plotinus, Macedonius, Eunomius, Eustachius, Messaliani, Hypsistarii, Theophronius Agnoitarum progenitor, Paterniani, Apollinaris, Collyridiani, Seleuciani, Antidicomarianitæ, Hermiani, Priscillianus, Helvidius, Jovinianus, Agapeti, Nudipedes, qui sinistra interpretatione sibi aptabant præceptum Moysi datum: *Solve calceamentum de pedibus tuis*.

SÆCULUM V.

Vigilantius, Secundianus, Felix, Fortunatus, Faustus. Ab an. Chr. 400 ad 500

Manichæi, Pelagiani, Acephali, Semipelagiani, Ruffinus, Cœlestius, Maximinus, Abeliotæ, Theodorus Mopsuestenus, Diodorus Tarsensis, Nestorius, Eutyches, Petrus Fullo.

Xenajas Iconoclastarum parens, prius Episcopus, quam Christianus.

Prædestinati, Acephali, Hæsitantes, Theopaschitæ.

SÆCULUM VI.

Deuterius, Angelitæ, Severus Monachus Severianorum, seu Acephalorum parens, Julianus Halicarnassæus, a quo Phantasiastæ, sive Aphtardocitæ. Joannes Grammaticus cognomento Philoponus, a quo Tritheitæ. Ab an. Chr. 500 ad 600

Petrus Apameensis, Monophysitæ, Monothelitæ, Jacobitæ a Jacobo Zanzalo, Barsaniani, Tetraditæ, Canonitæ, Christolytæ, Contobabditæ.

Ferquardus I. Scotorum R. confessionem in aurem Sacerdoti factam irridens a suis habitus est hæreticus, & e solio in carcerem deturbatus. Boeth. Leslæus.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Heicetæ, Gnosimachi, Bayras Mahometis magister, Sergius, & Pyrrhus, & Paulus CPtani, Cyrus Alexandrinus, Macarius Antioch. Patriarchæ Monothelitæ.

Mahomethes patre Ethnico, matre Judæa, idemque Christianus monstrosam ex tribus disciplinis sectam confecit, simulato Archangeli Gabrielis congressu, & adjutore Monacho Sergio 620.

Chazinzari, Armeni, Etnophrones, Patermeneutæ, Lampesiani, Theocatagnostæ, Aginnenses, *si fides Prateolo*.

In Sexto Toletano Concilio decretum est, ut inter alia Sacramenta hoc præcipue se Rex obstringeret, antequam solium ascenderet, non passurum se quemquam non Catholicum in Hispania degere.

SÆCULUM VIII.

Agonyclitæ, Christiano-Cathegori.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Leo Isaurius Imper. sacrarum cultum imaginum, veluti ex Ethnicorum errore natum, omni vi adnisus est tollere, quæ res ei cognomen Iconomachi dedit 723. sub eo Iconoclastæ.

Aldebertus Gallus, Clemens Scotus, Pauliciani, sive Atingani.

Felix Urgelitanus, & Elipandus.

Albanensis, quorum propago Bagnolenses, qui Albanensium erroribus alios addidere.

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Claudius Taurinensis Felicis Urgelitani discipulus.

Theoda Pseudoproph. quæ sibi notum extremi judicii diem jactabat.

Godescalcus Prædestinatianornm instaurator.

Leo Armenus Sacrarnm imaginum cultui bellum atrox indicit 814.

Photius Græcorum Schismaticorum antesignanus Pseudopatr. CP.

Joan-

Joannes Scotus cum fociis Fredevardo, & Bertramo, quos aliqui Sacramentariorum præcurfores appellant.

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Novi Antropomorphitæ in Italia. Manichæorum fecta Philippopoli revivifcit.

Lutardus in Gallia Crucis, & Decimarum hoftis.

Vilgardus Grammaticus Ravennas deceptus a Dæmonibus, illi fub Horatii, Virgilii, & Juvenalis fpecie apparentibus, docet Poetarum dictis fidem habendam 1000.

Peculiari Divini Numinis providentia effectum videtur, ut nullo fæculo pauciores hærefes pullularint, quam eo, quo plerumque in Rom. Pontificibus probitas, & doctrina defiderata eft.

SÆCULUM XI.

Ab an Chr. 1000 ad 1100

Leutericus Senon. Archiep. Sacramentariorum prima femina fpargit 1004. Berengarius Sacramentariorum Princeps 1040. Heribertus, & Liforius novi in Gallia Manichæi.

Reordinantes, Michael Cerularius, Simoniaci: Sacerdotiorum nundinatores, & novi Nicolaitæ Mediolani, contra quos Gregorius VII. acriter, & feliciter decertavit.

Inceftuofi, Wecilo Moguntinus, Rofcellinus Sabellianorum renovator.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Bafilius Bongomilorum caput. Petrus de Bruis, Durandus de Waldach, Petrus Abailardus, Arnaldus de Brixia, Marfilius Patavinus, Patareni.

Pfeudapoftolici, Henriciani, Adamitæ, Eon, Waldenfes, feu Pauperes de Lugduno, quorum reliquiæ in Vallibus Alpium Cottiarum.

Infabbatati, Albigenfes, Correrii, feu Coterelli.

Periohannitæ, qui primi Romanum Pontificem ftulte aufi funt appellare Antichriftum. *Gaulterius*.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Almaricus Carnotenfis, David Dinantius, Guillelmus de S. Amore, & Defiderius Langobardus religiofæ paupertatis hoftes.

Flagellantes, Gerardus Sagarellus.

Hermannus Auctor Fraticellorum, qui & Bifochi,

Viduarum, Matronarum, & Virginum, quas pelliciebant ad nocturna Sacra, corruptores. Perperam a nonnullis cum Beguardis, & Beghinis confunduntur. Quietistis ævi recentis multa cum his communia.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400 Beguardi, & Beguinæ, auctore Bogonato, Dulcinus, a quo Dulcinistæ, Templarii, Barlaamus & Acyndinus, Michael de Cesena, Lolhardus Walterus, Joannes de Poliaco, Raymundus Theophitus.

Petrus de Cugneriis hostis jurisdictionis, & libertatis Ecclesiasticæ, Richardus Armacanus, Bertoldus de Borbach, Bartholomæus Janovezius, Turelupini, sive Cynici secta plane ferina, & agrestis.

Joannes Wicleffus, qui Wigorniensi Episcopatu non impetrato a Rom. Pontifice, ingenium & stilum in Sedem Apostolicam convertit 200. voluminibus scriptis: *Æneas Sylvius*.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. Joannes Hus, a quo Hussitæ, Hieronymus de Praga. Joannes Zisca Dux Thaboritarum (a), Joannes Roa-

(a) Joannes Zisca Dux Hussitarum locum occupatum mœnibus, domibusque constructis Civitatem Thabor appellavit, ad Lusinitium amnem, suosque *Thaboritas* dixit, quasi ex Christo in Monte Thabor didicissent. Contra Catholicos immane Bellum gessit, & Sigismundum, qui Regnum Bohemiæ mortuo Wenceslao adierat, ad pacem compulit indecoram, cum Templa, & Monasteria incendisset, Viros Ecclesiasticos, & Monachos contrucidasset. Pari crudelitate grassati sunt *Orebitæ*, Factio altera Hussitarum, qui Sacerdotes aut igne cremabant, aut nudos super glaciem colligabant, aut turpiter detruncabant. Orebitarum exercitum ducebat *Bredricus* Presbyter uxoratus. Thaboritæ mortuo Zischa in duas factiones divisi, alii Duce Procopio Magno, quem Rasum vocarunt, alii nullo idoneo Duce invento, sese *Orphanos* dicebant. Quare tres erant Exercitus Hussitarum, magno documento quid Hæresis possit in perniciem Reipublicæ: Æneas Sylvius in Hist. Bohemica, Cochlæus L. 2. Hist. Hussit. Nat. Alex. Sæc. XV. c. 2.

Roatius, Pikardus, a quo Pikardini, Bredricus au- 1400
ctor Orebitarum, Orphani, Joannes Betharim. AD1500

Tympanistæ, Petrus de Osma, Jacobellus, Procopius, Petrus Dresdensis, Hermannus Rissuich.

Joannes de Rochezana, Joannes Monachus, Nicolaus Galerus.

Matthæus Palmerius Chronologus Florent. sed hæreticus manifestus, ob librum de Angelis scriptum flammis addictus est. *Gaulterius*.

SÆCULUM XVI.

Martinus Lutherus, Anabaptistæ, Petrus Ver- AB AN.
millus cognom. Martyr, David Georgius, Carolo- CHR.
stadius, Libertini, Œcolampadius, Antichristiani, 1500
Zuinglius, Brentius, a quo Ubiquetarii, Melan- AD1600
cton, Bucerus, Jonas Lutheri coquus, qui se justum Jonam dicebat.

Calvinus, Servetus, Beza, Deistæ, sive Antitrinitarii, Brunistæ, Puritani, Sabbatarii, Arrabonarii, Metamorphistæ, Antilutherani, Matthias Flaccius, Infernales, Invisibiles, Pharellus, Biblistæ, Pseudopropheta Peruvianus, Sociniani, quorum pessima secta, & vix Christiana sectatores tamen plurimos habet.

Potestantium nomen, quo plerique Novatorum gaudent, natum Spiræ 1529. a protestandi voce, & consuetudine. *Surius*, *& Genebrardus*.

SÆCULUM XVII.

Antipuritani, Joannes Piscator, Arminius, Cha- AB AN.
merius, Vorstius, Sibrandus, Illuminati, Lubertus, CHR.
Fratres Roseæ Crucis, Tilenus, Franciscus David 1600
cum reliquis Ministris Transilvanis, Fanatici, & AD1700
Trementes in Anglia.

Quinque Jansenii dogmata 1653. ab Innocent. X. damnata; & iterum ab Alexandro VII. 1657.

Simon Morinus, qui se Spiritum S. prædicabat, Parisiis comburitur 1663.

Cantores Israelis in Scotia 1681.

Michaelis Molinos, & Quietistarum errores damnantur 1687.

SÆCULUM XVIII.

Politici, Richeristæ, Indifferentes, Tolerantes AB AN.
magnum Religionis malum. Janseniana Factio per CHR.
Gal-

Galliam, Belgium, Hollandiam hoc tempore late diffusa, Ordinis nomine a suis nuncupata, & in Ab-
1700 batias, Prioratus, Collegia, Domos, Hospitia, He-
AD1750 remos divisa. *Vid. Causam Quesnellianam*.

Jansenistarum præcipui Gabriel Gerberon, Josephus de Brigode, Egidius de Witte, Krysius, Sdurius, Bontius, Wallonius, Opstraetius &c. Totius vero factionis Caput, post Antonii Arnaldi mortem Paschasius Quesnellus. De homine hoc consule edictum H.G. Archiepiscopi Mechliniensis an.1704. & Causam Quesnel. De famoso autem ipsius libro Observationum moralium, vide Breve Apostolicum Clement.XI. an.1708. *Universi Dominici Gregis &c.* & Constitutionem: *Unigenitus Dei Filius &c.*an.1713.

Aliæ etiam Sectæ, atque Hæreses per hæc eadem tempora exortæ, sed in ipsis initiis elisæ. Mixtio quædam Quietismi, Anabaptismi, Chiliasmi apud Helvetios 1693. Equites Apocalypseos, Fanaticorum genus, Romæ 1694. Atheorum societas Velitris 1719.

Beccarellus errorum, ac scelerum Michaelis Molinos Instaurator, Venetiis in carcere mortuus. Aliæ impuræ hujus sectæ Reliquiæ, Sacrorum Quæsitorum vigilantia, Romæ, atque alibi extinctæ.

Spinosa, & Hobbes plures hoc tempore sectatores habent. Janseniani, qui se in Hollandiam receperunt, in interpretatione Scripturæ Libertinos, Phanaticos, & Spinosam ipsum sequuntur. Sensum litteralem plerumque rejiciunt; ac fere omnia esse volunt figurate, symbolice, ænigmatice dicta. Unde & *Figurativi* appellantur. De quibus Archiep. Cameracen. in Instruct. Pastorali an.1737.

Alii ex Jansenianis adhuc Galliam, & Belgium perturbant: atque extra Europam quoque errores suos disseminare, ac sectam propagare conantur. Quæ sint liberorum Muratorum propria dogmata, ac leges, num aliquam contineant hæresim, aut errorem, nondum satis compertum: neque adhuc de his, saltem publice constat.

TA-

TABULA XIV.

Imperatores Romanorum.

SÆCULUM I.

1 Octavius Cæſ. Auguſtus moritur Chriſti nati 15. Imperii 44 — Ab an. Chr. 1 ad 100
2 Tiberius adoptatus ab Auguſto ad 37. 33
3 C. Caligula Germanici ex Agrippin. fil. ad 41. 4
4 Claudius Nero fil. Druſi, Liviæ Nepos ad 54. 13
5 Domitius Nero Agrippinæ fil. Germanici Nepos ad 68. 13
6 Sergius Sulpitius Galba primus a militibus dictus Imper. ad 69. M. 8
7 Silvius Otho a militibus pariter electus M. 5
8 Aulus Vitellius a militibus extra Urbem dictus M. 8
9 Flavius Veſpaſian. a militibus appellatus ad 79. 10
10 Titus Veſpaſianus Flavii F. ad 81. 2
11 Flavius Domitianus Titi frater ad 96. 15
12 Nerva Coccejus a Domitiani interfectoribus dictus ad 98. 2
13 Ulpius Trajanus primus exterorum adoptatus a Nerva ad 117. 19

SÆCULUM II.

14 Ælius Adrianus adoptatus a Trajano ad 138. 21 — Ab an. Chr. 100 ad 200
15 Antonius Pius adoptatus ab Hadriano ad 161. 23
16 M. Aurelius Antoninus ab Antonino Pio adoptatus ad 180. 19
17 L. Verus a fratre in ſocietatem Imperii adſcitus ad 169. 9
18 Commodus M. Aurelii Antonini F. ad 192. 13
19 Ælius Pertinax a Senatu invitus accepit Imperium M. 3
20 Didius Julianus Juriſper. invaſit Imperium. M. 2
21 Septimius Severus electus a Senatu ad 211. 18

SÆCULUM III.

22 Antoninus Caracalla Septimii fil. degener ad 217. 6
23 Macrinus cum Diadumeno f. ad 218. 1
24 M. Aurelius Antoninus Heliogabalus ad 222. 4 — Ab an. Chr.
25 Alexander Severus omni genere virtutum nobilis ad 235. 13

26 Ju-

200 AB 300

26 Julius Maximinus sine Senatus authoritate Imper. ad 237. 2

27 M. Antoninus Gordianus Senior cum Filio Imperat. ad 238. 1

28 Maximus Pupienus, & Cælius Balbinus 238. 1

29 Gordianus Junior patre,& avo Imper.ad 244. 5

30 Philippus Pater, & F.genere Arabes ad 249. 5

31 Decius ab Exercitu dictus Imperat. ad 251. 3

32 Gallus, & Volusianus ejus F. ad 254. 2

33 Valerianus, & Gallienus F.ad 268. 15

34 Claudius II. a Senatu appellatus Augustus ad 270. 2

35 Aurelianus e Dacia,siveMæsia oriundus ad275. 5

36 Tacitus insigni moderatione memorandus 276. M. 6

37 Florianus Taciti frater invasit Imperium, tenuitque. M. 2

38 Probus belli, pacisque artibus clarissimus ad 282. 6

39 Carus cum Carino, & Numeriano fil.ad 284. 2

40 Diocletianus, & Maximianus fortes, sed crudeles ad 304. 20

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

41 Constantius Clorus, & Galerius Maximianus a 304. a 306. 31

42 Constantinus Magn.Constant.Clori f.ad 337. 31

43 Constantinus Junior Magni f. ad 340. 4

44 Constans Constantini Magni f.ad 350. 13

45 Constantius Constantini Magni f. ad 361. 24

46 Julianus cognomento Apostata ad 363. 2

47 Jovianus, seu Jovinianus ab Exercitu dictus Augustus ad 364. M. 2

Valentinianus I. adscito in consortium fratre Valente, Imperium dividit.

IMPER.OCCIDENTIS.		IMPER.ORIENTIS.	
48 Valentinianus I.ad 375.	12	1 Valens ad 378.	14
49 Gratianus ad 383.	8	2 Theodosius I. ad 395.	16
50 Valentinianus II. ad 392.	9	*Mortuo Valentin. II. solus imperat.*	
51 Honorius a 395. ad 423.	28	3 Arcadius ad 408.	13

SÆ-

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

52 Valenti.III.a 424. ad 455. 30
53 Maximus Avitus ad 457. 2
54 Majorianus ad 461. 4
55 Severus ad 465. 4
56 Anthemius a 467. ad 472. 5
57 Olybrius. M. 7
58 Glycerius ad 474. 1
59 Julius Nepos ad 475. 1
60 Momylus, sive Augustulus, qui & Romulus. 1

Imperium Occidentis deficit.

ITALIÆ REGES.

1 Odoacer Herulus ad 493. 17

GOTHI.

2 Theodoricus ad 526. 33

4 Theodosius II. ad 450. 42
Adjutrice Sorore Pulcheria.
5 Marcianus maritus S. Pulcheriæ Virginis ad 457. 6
6 Leo I. ad 474. 17
7 Leo II. cum Zenone ad 475. 1
8 Zeno solus ad 491. 18
Per ann. duos vexatur a Basilisco Imper. occupante.
9 Anastasius I. ad 518. 27
Chrysargyrum sustulit 4. quoque an. pendi solitum: vectigal erat capitibus singulis, jumentis, pecoribus, canibus, fœdissimis etiam rebus impositum. Lege Evagr. L. 3. c. 39. *Chrysoteliam* excogitavit, idest primus instituit, ut pro speciebus tritici, hordei, vini &c. pecunia a Provincialibus exigeretur. Vid. Valesium in not. ad Evagr. L. 3. c. 42.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

3 Athalaricus ad 534. 8
4 Theodatus ad 536. 3
5 Vitiges ad 540. 4
6 Hildoaldus ad 541. 1
7 Araricus ad 542. M. 7
8 Totilas ad 552. 11
9 Tejas ad 553. 1

GRÆCI POST GOTHOS ad 568.

LANGOBARDI.

10 Alboinus ad 571. 3
11 Clepho ad 573. 1
Interregnum ann.

10 Justinus ad 527. 9
Primus Oriental. Cæsarum a R. Pont. Imperatoriis insignib. decoratur.
11 Justinianus ad 566. 39
Rom. Imperii dignitatem instaurat legibus datis, & Provinciis receptis.
12 Justinus Junior ad 578. 12
13 Tiberius II. ad 582. 4
Munificentia, ac felicitate inclytus.

12 Flav, 14 Mau-

12 Flav. Antharius a 585. ad 590. 5

Flavii omnes inde Reges dicti

13 Agilulphus ad 616. 25

14 Mauritius I. Græcus ad 602. 20

Sub hoc primum Turcarum nomen auditum. *Genebrardus.*

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

14 Adalvaldus ad 626. 10

15 Ariovaldus ad 638. 12

16 Rotharis ad 654. 16

17 Rodoaldus ad 659. 5

18 Aripertus I. ad 662. 3

19 Godebertus, & Bertharitus fr. 0

Pelluntur a Grimoaldo.

20 Grimoaldus ad 673. 10

21 Garibaldus M. 3

22 Bertharitus solus ad 691. 18

23 Cunipertus ad 703. 12

Hujus Cuniperti pater Bertharitus probè Catholicus, & liberalissimus pauperum nutritius, Papiæ Monasterium S. Agathæ ædificavit: Rodelinda autem Regina extra Urbis Muros Ecclesiam in honor. B.V. construxit, & mirifice ornavit. Baron. ad an. 683. n. 3.

15 Phocas ad 610. 8

16 Heraclius ad 641. 30

17 Constantinus III. ad 642. m. 3

18 Constans II. ad 668. 26

19 Constantinus IV. Pogonatus ad 685. 17

Bulgaris tributum pendit.

20 Justinianus II. ad 694. 10

A truncato naso dictus Rhinothmetus.

Hoc pulso

21 Leontius Patritius ad 697. 3

In Monasterium detruditur.

22 Tiberius III. Absimarus ad 705. 7

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

24 Luitpertus ad 704. 1

25 Ragumpertus M. 3

26 Aripertus II. ad 712. 8

27 Ansprandus M. 3

28 Luitprandus ad 744. 31

29 Hilprandus 736. M. 7

Una cum Luitprando.

30 Ra-

23 Justinianus II. iterum ad 711. 7

24 Philippicus ad 712. 1

25 Anastasius II. ad 715. 3

26 Theodosius III. ad 716. 1

27 Leo III. Isauricus ad

30 Rachisius ad 750. *6*
31 Aistulphus ad 756. *6*
32 Desiderius cum f. Adalgiso ad 774. 18
Victo Desiderio
33 Carolus Magnus ad 800. 26
IMPER. OCCIDENTIS.
Restituitur 800.
1 Carolus Magnus ad 814. 14
A Leone III. Rom. Pontifice dictus Imperator.

ad 741. 24
28 Constantin. V. Copronym. ad 775. 34
29 Leo IV. vulgo III. ad 780. 5
30 Constantin. VI. cum Irene ad 790. 10
Idem solus ad 797. 7
Irene sola ad 802. 5
Saracenis tributum pendit. Anno autem 802. *Tyrannice pulsa Imperio est a Nicephoro, in exilium amandata, Monasterio ab ipsa constructo inclusa, quo miseriis oppressa periit an.* 803. Bar.

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

2 Ludovicus Pius ad 840. *26*
3 Lotharius I. ad 855. 15
4 Ludovicus II. ad 875. 20
5 Carolus Calvus ad 877. 2
6 Ludovicus III. Balbus ad 879. 2
Vacat Imper. ad 881.
7 Carolus Crassus ad 888. 7
Vacat Imper. ad 892.
8 Vido Spoleti Dux 894. 3
9 Lambertus cum patre ab 893. ad 910. 17
10 Arnulphus ab 896. ad 899. 4
Simul cum Lamberto.

31 Nicephorus ad 811. 9
Cum Filio Stauratio ab 804. ad 811.
32 Michael I. Curopal. ad 813. 2
33 Leo V. Armenus ad 820. 7
34 Michael II. Balbus ad 829. 9
35 Theophilus III. cum Theodora ad 855. 12
Solus Matre pulsa ad 867. 12
Ut enim liberius ageret, matrem inclusit in Monasterio, in quo non multo post obiit. Bar.
37 Basilius Macedo ad 885. 18
38 Leo VI. Sapiens ad 911. 25
In Libro de re militari docuit totum exercitum de-

debere mane, & vespere pronunciare trisagium; Sanctus, Sanctus, Sanctus, Bar. ad an. 911.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

11 Ludovicus IV. a 901. ad 902. 2
Vacat Imperium a morte Lamberti ad 915.
12 Berengarius ad 924. 9
Ludovicum Arnulphi f. Conradum, Henricum Aucupem Germaniæ Reges Germani inter Cæsares numerant, sed verius vacat Imper. ad 962.
13 Otho I. Saxo Magnus a 962. ad 973. 11
Novos Magistratus dat Italiæ, Roncaliarum Conventus instituit.
14 Otho II. f. ad 983. 10
Italici populi sub eo libertatem usurpant.
15 Otho III. f. ad 1002. 18

39 Alexander ad 912. 1
40 Constantinus VII. ad 959. 68
41 Romanus Juvenis ad 963. 5
42 Nicephorus Phocas ad 969. 6
43 Joannes I. Zemisces ad 975. 6
Primus nummos imagine Christi signat.
44 Basilius, & Constantinus VIII. fratres simul ad 1024. 50
Basilius Rempublicam gerebat, Augusti nomine, & insignibus cum Fratre communicatis. Is Bulgariam mortuo Samuele rege adjecit Imperio. Tributum pauperum, qui perierant, a divitibus exegit, quod barbarum vectigal Allelengium vocatum est.

SÆCULUM XI.

*Aliis II. AB AN. CHR. 1000 AD 1100

16 * S. Henricus I. ad 1024. 23
Dux Bavariæ, sed Saxo genere.
Globus aureus cum Cruce insigne Imperii huic datus a Benedicto VIII. 1013.
Burgundia cedit Imperio.
17 Conradus I. Salicus Fran-

45 Constantinus solus ad 1028. 3
46 Romanus III. cum Zoë ad 1034. 5
47 Michael IV. Paphlago ad 1041. 7
48 Michael V. Calephates ad 1042. M. 4
Constantinus IX. Monomach. ad 1054. 12
49 Theo-

Franconiæ Dux ad 1039. 17

Sub hoc uti dicunt, Feudorum initia apud Germanos.

18 *Henricus II. Franco ad 1056. 17

19 *Henricus III. Franco ad 1106. 50

Cum S. Anno Ep. ab Imperii administratione se abdicasset Henricus an. 21. Pædagogo liber in omne flagitium præceps Episcopos, & Abbates partim pretio, partim privata auctoritate constituere aggressus est, quam *INVESTITURAM appellamus*. Nat. Alex. in Henr. VI.

49 Theodora Porphyrogenita ad 1057. 2

50 Michael VI. Stratioticus ad 1058. 1

51 Isaac Comnen. ad 1059. 2 *Aliis III.

52 Constant. X. Ducas ad 1067. 7 *Aliis IV.

53 Romanus Diogen. ad 1071. 4

54 Michael VII. ad 1078. 6

55 Nicephor. Botoniates ad 1081. 3

56 Alexius I. Comnen. ad 1118. 37

SÆCULUM XII.

20 *Henricus IV. Franco ad 1125. 20

21 Lotharius II. Saxo ad 1138. 13

22 Conradus II. Sveviæ Dux ad 1152. 13

23 Fridericus I. Ænobarbus Svevus ad 1190. 37

Egregia sane animi indole Imperator, si Othones potius in tuenda, quam Henricos in impugnanda Ecclesia esset æmulatus.

24 * Henricus V. Svevus ad 1197. 8 *Aliis VI.

Philippus Sveviæ, & Otho Saxoniæ Dux de Imperio contendunt usque ad 1208.

57 Joannes II. Comn. ad 1143. 25 *Aliis V.

58 Manuel Comn. ad 1180. 38

59 Alexius II. Comn. ad 1183. 3

60 Andronic. Tyran. ad 1185. 2

61 Isaacius Angelus ad 1195. 10

62 Alexius III. Angelus ad 1203. 8

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

25 Otho IV. Saxo ad 1519. 10

Vacat Imper. ad 1220.

26 FridericusII. Svevus ad 1250. 31

Vacat Imperium, dum pro illo contendunt, Guillelmus Hollandus, Richardus Anglus, & Alphonsus Castellanus ad 1273.

Imperio vacante initium habuit Societas Civitatum, quæ a Germanica voce Hansa, dictæ sunt Hanseaticæ.

27 Rodulph. Austriacus ad 1292. 16

Armis, & pietate clarissimus, Austria Alberto filio data, inclytæ Familiæ nomen fecit.

28 Adolphus Nassau. ad 1298. 6

29 Albertus Austr. ad 1308. 10

63 AlexiusIV. Isaaci fil. *a Latinis patrio solio imponitur, sed eodem anno post sextum mensem laqueo perit in carcere.*

Constantinopoli expugnata 1204. *occupant Imperium.*

LATINI.

64 Balduinus Flander ad 1205. 1

65 Henric. ad 1216. 12

66 Petrus Antisiodorens. 5

Vacat Imper. ad 1220.

67 Robertus ad 1228. 8

67 Joan.III. Brienn. ad 1239. 11

69 Balduinus II. ad 1291. 23

Dum Constantinopoli Latini sedent, imperant Niceæ in Bithynia Græci, Theodorus LascarisI. Joannes Ducas Vatacius. Theodorus Lascaris II.

Pulsis Latinis redeunt Græci 1261.

70 Michael Paleologus VIII. ad 1283. 23

71 AndronicusII.Paleolog.ad 1332. 49

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

30 Henricus VI. Luxemburgicus ad 1313. 5

Clemens V. illi Augustalia insignia ultro detulit, qui honos ante id tem-

72 Andronicus III. Jun. Paleol. ad 1341. 9

73 Joan. IV. Paleol. ad 1383. 43

74 Joannes V. Catacuze-

tempus esset habitus nemini.

31 Ludovicus V. Bavar. ad 1346. 33

Romana Ecclesia hunc inter Cæsares non agnoscit.

32 Carolus IV. Luxemb. ad 1378. 33

Auream Bullam condidit 1356.

33 Vencesl. Luxemb. ad 1400. 22

Huic ob inertiam abrogatur Imperium.

cuzenus una cum IV. ab an. 1347. ad 1355. 8

75 Manuel II. Paleolog. ad 1423. 40

Crescunt hoc sæculo Turcarum vires regnantibus Orchane ab anno 1326. ad 1359. & post illum deinceps, Amurathe I. Bajazethe I. usque ad 1402.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500

34 Robertus Palatin. ad 1410. 10

35 Jodocus Moraviæ March. M. 6

36 Sigismundus Luxemburgensis ad 1437. 27

37 Albertus II. Austr. ad 1439. 2

38 Frider. III. Austr. ad 1492. 53

39 Maximilianus I. Austr. ad 1519. 26

Princeps eximius, Cameræ Imperialis institutor, sed venator impotens.

Historiam piissimi ejus obitus descripsit Cuspinianus: *de illius Virtutibus legendus* Beneventus de Rambaldis in L. Augustali.

76 Joannes VI. Paleol. ad 1449. 26

77 Constantinus XI. Paleol. ad 1453. 4

Regnant apud Turcas, Mahometes I. Amurathes II. pater Mahometis II.

Constantinopoli capta 1453. Orientis Imperium occupant.

TURCÆ.

1 Mahometes II. ad 1481. 28

Magnus a suis appellatus, cum duo subegisset Imperia, regna quatuor Provincias 20. Urbes 200

2 Bajazethes II. ad 1512. 31

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR.

40 Carolus V. Austr. ad 1558. 29

Imperio fortiter admini-

3 Selimus I. ad 1520. 8

Hujus vox illa Turca Tyranno digna: Nihil ju-

1500 AD1600

nistrato, & pie deposito Magnus.

41 Ferdinan.I. Austr. ad 1563. 6

42 Maximilianus II. Austr. ad 1576. 12

43 Rodulph.II.Austr. ad 1612. 35

Turca magnam Hungariæ partem occupante, sub tribus postremis Cæsaribus Austriacorum opes imminutæ.

jucundius esse in vita, quam sublato proximorum metu regnare.

4 Solimanus ad 1566. 46

5 SelimusII. ad 1574. 8

6 Amurathes III. ad 1595. 20

7 Mahometes III. ad 1603. 8

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

44 Matthias Austr. ad 1619. 7

Bohemica Defectio 1619. in qua Comes Palatinus Rex dictus, sed intra annum pulsus.

45 Ferdinandus II. Austr. ad 1637. 18

Gustavo Sveciæ Rege per Germaniam arma victricia circumferente, Res Austriaca in magnum discrimen adducta.

46 Ferdinandus III. Austr. ad 1658. 21

47 Leopoldus Ignat. Austr. ad 1705. 47

Viennam a formidabili Turcarum obsidione liberat 1683. ope fœderati Poloniæ Regis Joan. IV. & Caroli V. Lotharingi virtute.

Turcas fere pellit Hungaria, magnis exercitibus deletis, & munitissimis Urbibus expugnatis.

Leopoldus ipse, una cum

8 Achmetes ad 1617. 14

9 Mustapha fr. M. 2

Ob inertiam cogitur abdicare.

10 Osmanes Nepos ad 1622. 4

11 Mustapha iterum. 1

Rursus deponitur.

12 Amurathes IV. ad 1640. 17

13 Ibrahim ad 1649. 9

34 MahometesIV. ad 1687. 38

Ob res infeliciter contra Christianos Hungarico bello gestas depositus.

15 Amurathes V. & *paulo post.*

16 Solimanus III. frât.Mahom.IV. ad 1691. 4

Albam Græcam casu potius, quam virtute recipit.

17 Achmetes II. frat. Sol. III. & Mahom.IV.ad1695. 4

A Petrovaradino non sine

cum Josepho filio natu majore Romanorum Rege, jus omne suum ad Hispanicam Monarchiam transfert in Carolum secundo loco natum Archid. Austr. pro eoque in Italia, Hispania, Germania bellum gerit.

sine clade rejectus Juliam Hungariæ Cæsareis cedere cogitur. A Polonis etiam attritus.

18 Mustapha II. Filius Ma. IV. ad 1703. 9

Carolovitii pacem sancit an. 1699. cum Imperatore, Polonis, Venetis. Polonis Camenecia restituta. Ipse, cum Adrianopoli diutius ageret, a Prætorianis id indigne ferentibus imperio exuitur, & in carcerem detruditur.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

48 Josephus Austr. ad 1711. 6

Fratris jura tuetur fortiter, ac feliciter. Italia, Brabantia, & Magna Flandriæ Gallicæ parte potitur; In Hungaria, & Transilvania rebelles frangit.

49 Carolus Austr. ab 1711. ad 1740. 29

Idem Rex Catholicus a Pontifice salutatus anno 1709. ab eoque Primarum Precum Indultum accipit an. 1714. Pacem cum Gallo sancit an. eodem. Cum Hispano 1725. Hungariæ Rex coronatus 1712. Bohemiæ 1723. Horum Regnorum, totiusque hæreditariæ ditionis successio Archiduci Mariæ Theresiæ primogenitæ ab ipso decreta est an.

19 Achmetes III. Frat. Must. II. natu minor ab an. 1703. 26

Jurejurando Carolovicensem pacem confirmat: fracti vero aliquanto post fœderis pœnas Cæsari dat in Hungaria: gravius id alibi luiturus, si Cæsareis pronum jam victoriarum cursum prosequi licuisset.

Exauctoratus, & carceri cum filiis inclusus a militibus Prætorianis, quibus odio erat, propter rapacitatem, ac sævitiam Ministrorum.

20 Mahometes V. sive Mahamudhan V. ab anno 1730.

Achmetis Fratris filius: erga Patruum non inhumanum se præbet.

an.1725. quæ Pragmatica Sanctio a S.R.I. Electoribus in Ratisponensi Conventu, aliisque primariis Principibus recepta an.1739. Obiit Augustissimæ Familiæ ultimus. Maria Theresia Filia natu major Regnorum Heres.

50 Carolus VII. Bavar. ad an.1743. 3

51 Francisc.I. Lotharingus ab a.1745.

Idem M. Etruriæ Dux ab an.1737. cum qua Lotharingiam commutavit. Ex Conjuge Maria Theresia Caroli VI. Imp. Filia Joseph Princeps Regalis Hungariæ, & Bohemiæ, & Magn. Princeps Hetruriæ, natus an.1741.

Albam Græcam & aliaquædam 1739. obtinet, aliquorum ex Christianis defensoribus, & copiarum ductoribus, vel mala fide erga Cæsarem, vel metu, & imperitia rei militaris potius, quam virtute suorum. Cæterum pacis amans, induciarum servator, ac fœderum: indociles & novarum rerum cupidos animos non sine prudentiæ laude regit.

TABULA XV.

R. Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ, Principes.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. 1 AD 100

Armenia, & Pannonia a Tiberio adjunctæ Romano Imperio

Idem Cappadociæ Rege per specimen amicitiæ evocato, retentoque, ejus regnum in provinciam redegit.

Claudius Britanniam, & Orcades insulas sine prælio, & sanguine subigit.

Achaja, Thracia, Lycia, Samus, Rhodus in ditionem Pop. Romani redactæ sub Vespasiano.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR.

Trajanus Daciam subigit, Armeniam de Parthis recipit, Persidem, maximamque Asiæ partem Romano adjungit Imperio.

Idem

Idem ad Indiæ fines progressus tres novas in itinere provincias fecit, Assyriam, Mesopotamiam, Armeniam adjecit. 100 AD 200

Hadrianus pacis avidus, tres dimittit provincias, quas in Asia Trajanus Romano Imperio adjecerat.

Antoninus Pius iterum profert Imperium.

SÆCULUM III.

Gordianus, Persis devictis, Antiochiam, Carras, Nisibim recipit. AB AN. CHR. 200 AD 300

Gallieno per ignaviam, & luxuriam sedente, Romanum Imperium concutitur. Illyricum, Ægyptum, Africam occupant Tyranni. Germani in Hispaniam, Alemanni in Italiam irrumpunt.

Græcia, Macedonia, Pontus, Asia a Gothis, Pannonia a Parthis, a Sarmatis, Quadisque populatur. Dacia, quam Trajanus Imperio adjecerat, in perpetuum amissa.

Fanum S. Marini apud Ariminum a D. cognomine conditum, sæviente in Ecclesiam Domitiano, quam in primo exortu nactum est libertatem, eam per annos plusquam 1400. servat intactam. *Ex Diplom. Pauli III. & Clementis VIII.*

SÆCULUM IV.

Constantinus Magnus Sedem Imperii Roma Byzantium transfert. AB AN. CHR. 300 AD 400

Constantinus post translatam Roma Constantinopolim Imperii Sedem, quatuor instituit Prætorii Præfectos, Orientis, Illyrici, Italiæ, & Galliarum, ac per eos administrat Imperium a se auctum.

Constantinus II. Constans, & Constantius Constantini filii partiuntur Imperium ex præscripto Patris.

Constantino cedunt Galliæ, & quidquid terrarum ultra Alpes jacet; Constanti cum Illyrico, & Africa Italia; Constantio Græcia, Thracia, Asia, & Ægyptus.

SÆCULUM V.

Aetius Dux, quo Galliæ, & Italiæ salus nitebatur, manu Valentiniani III. cæditur. AB AN. CHR. 400 AD 500

Hinc barbari omni metu soluti Rom. Imperium diripere incipiunt.

Sicilia occupatur a Genſerico 440.

Venetiæ conditæ a Tribunis reguntur uſque ad annum 697.

Syagrio per Clodovæum interempto, Rom. Imperium in Gallia deficit 486.

Theodoricus per inſidias Odoacrem cædit, & Gothorum I. regnat in Italia.

SÆCULUM VI.

AB AN. Aliqua Romanorum Magiſtratuum ſpecies in Ita-
CHR. lia ſub Gothis Regibus perſeverat.
500 Sicilia recuperatur a Beliſario 535.
AD 600 Italia, cæſo in acie Teja Gothorum Rege, ſub Græco Imperio ad 568. Alboinus Langobardorum Rex Italiam ingreſſus Nepotem Giſulſum primum perpetuum Forojulii Ducem dicit 568. *Sigonius. Campellus.*

Longinus Exarchus I. a Juſtiniano inſtitutus Ravennæ ſedem ſtatuit 569.

Langobardi in Italia Regem exoſi 36. Duces inſtituunt anno 537.

Præcipui ex his Ducibus Spoletinus, Beneventanus 576. *Campellus.*

Reges iterum creantur a Langobardis 585.

SÆCULUM VII.

AB AN. Saraceni, Syracuſis expugnatis, totam pene Si-
CHR. ciliam populantur.
600 Langobardi, Rothari regnante, Liguria po-
AD 700 tiuntur 647.

Iidem novas leges, novos Magiſtratus inducunt, Caſtaldos, Cataneos, Valvaſores &c. per quos provincias, urbes, & oppida regerent. Veneti, accepta ab Adeodato Romano Pontif. poteſtate, primum Ducem eligunt Paulutium Anaphæſtum 697.

Romualdus Beneventi Dux tota fere extrema Italia Græcos expellit.

SÆCULUM VIII.

AB AN. Sardinia, poſt domitam Hiſpaniam, a Sarace-
CHR. nis ſubacta.
700 Etruriæ Duces Langobardis regnantibus, mox
AD 800 poſt Carolum Magnum rerum potitum dicti plerumque Comites, aut Marchiones, Lucæ ſedere conſueverant. *Florentinus in Mathild.*

Aiſtul-

Aistulphus Rex Langobardorum, Ravenna potitus, cæterisque Exarchatus oppidis in suam ditionem redactis, huic Magistratui finem imponit 752. Pipinus fil. Caroli ab an.781. ad 810. R. Italiæ.

SÆCULUM IX.

Sub initium sæculi Ademarus Genuæ Comes.

Bernardo Caroli Magni Nepote mortuo, Regnum Italiæ Imperio jungitur 818. Ab an. Chr. 800 ad 900

Salernitani, & Capuani Principatus initia, Lothario I. imperante.

Saraceni Gariliani arce donati multis circum oppidis potiuntur.

Carolo Crasso extincto, sive Cæsares, sive Reges usque ad Othonem I. Germaniæ Regem, certasse potius in Italia, quam imperasse visi sunt.

Sigifredus ex Langobardis Etruriæ Principibus Pater Atonis, avus Sigeberti, quem postea 967. Otho I. Atestis Marchionem dixit.

SÆCULUM X.

Rodulphus Burgundus Italiæ regno, ad quod vocatus fuerat, spoliatur 926. Hugo Arelatensis illi succedit, sed pellitur 949. Ab an. Chr. 900 ad 1000

Berengarius II. regnat ad 962.

Otho I. Magnus victo Berengario.

Comites Albintimilii, Clavesanæ, & Saonæ Marchiones, Fliscі Lavaniæ Comites, Malaspinæ Marchiones Othone I. imperante in tota fere Liguria, & maritimis Alpibus dominabantur. *Sigonius*.

Mutilianæ Comes dictus Guido, ex quo claræ per Etruriam, & Galliam Cisalpinam familiæ 967.

Aleramus Othonis, I. gener I. Montisferrati Marchio.

Grimaldus Antipolis in Gallia III. Monæci in Liguria Dynasta 1.

Sex minores Alerami filii Cævæ, Salutiarum, Boschi, Ponzoni, Carrecti, & Buschæ Marchiones ab Othone III. instituti. *Sigon.*

Partem Italiæ postremam Græci Cæsares recipiunt.

SÆCULUM XI.

Aliquot Italiæ urbes, quæ, Othone II. imperante, libertatem usurpare cæperant, suas opes Ab an Chr.

1000 augent, inter quas præcipuæ Mediolanum, Genua,
AD1100 Florentia, Pisa, Sena.

Arduinus Eporediæ Marchio ab anno 1002. ad 1015. regnum Italiæ nititur instaurare. *Thesaur. in Regno Italiæ*.

Robertus Guiscardus Normannus a Nicolao II. Aquilæ, & Calabriæ Dux renunciatur 1059.

Hubertus II. Sabaudiæ Comes Aviæ Adelaidis jure multis in Italia oppidis potitur 1091.

Sicilia per Nortmannos Saracenis erepta Duce Mañiaco Apuliæ Prætore.

SÆCULUM XII.

Guido Vicecomes, a quo Spinularum gens, in
AB AN. Porciferæ valle late Dominus 1102.
CHR. Rogerius III. Gibbosi fil. I. utriusque Siciliæ
1100 Rex 1139.
AD1200 Vicecomites cum Turrianis de Mediolani Principatu contendunt ab an. 1145. ad 1249., quo Matthæus Magnus Vicecomes pulsis Turrianis, & Vicarius Imperialis dictus a Cæsare, rerum in patria potitus est.

Rambaldus a Collato Comes Tarvisinus per Henricum V. 1191.

SÆCULUM XIII.

AB AN. Gherardeschæ Comites in Etruria opibus præ-
CHR. pollentes.
1200 Passani Domini, postea Comites memorantur.
AD1300 Fridericus II. Svevus jure matris Constantiæ Rex utriusque Siciliæ 1209. Marchiones a Monte S.Mariæ, beneficio Friderici II. Cæsaris, pluribus oppidis potiuntur.

Ubertus Marchio Pallavicinus Brixiæ, & Cremonæ Dynasta, Parmæ, Placentiæ, Ticini, & Mediolani rerum arbiter 1259.

Malaspinæ Luca pelluntur ab Obiziis, quibus Cives ultro se dedunt 1260.

Carolus Andegavensis R. utriusque Siciliæ 1263.

Mantua sibi Consulem creat 1274.

Pisanorum opes, accepta ad Lamellam a Genuensibus clade, concidunt 1284. Florentini, Lucenses, aliique per Italiam populi, empta a Rodulpho Cæsare libertate, Magistratus eligunt 1286.

Sub

Sub Carolo II. Andegavensi Regna Neapolis, & Siciliæ dividuntur; hæc Aragoniis cedit 1288.

Obizo II. Atestinus Mutinæ, & Regii Dominus 1288.

Theodorus Paleologus jure Jolandæ matris Montisferrati Marchio 1293.

SÆCULUM XIV.

Carrarienses Patavii Domini 1308.

Manfredus Pius Carporum Dynasta 1310. Braneas Auria in Sardinia late Dominus, & rerum arbiter, brevi a Cæsare Rex appellandus, fato fungitur. *Folietta*. AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Guido Gonzaga, cæso Passerino tyranno, Mantuæ I. Vicarius 1327. Posteri Marchiones.

Simon Buccanigra Genuæ Dux I. 1339. Florentiæ pulsa nobilitate Plebs dominatur. Mastinus Scaliger I. a Veronensibus Populi Dux eligitur 1368. Joannes Galeatius Vicecomes Mediolani Dux a Venceslao Imper. dicitur 1386.

Lucæ hoc sæculo Domini Huguccio Faggivola, Castruccius Castracanus, Gherardus Spinula, qui eam una cum Dertona a Ludovico Bavaro, dato pretio, acceperat. Inde a Cardinali Gallo, quem Carolus IV. illi præfecerat, libertate donata, turbatur iterum brevi Pauli Guinisii tyrannide.

Nicenses Sabaudiæ Comiti se, suaque sponte tradunt 1386.

Jacobus Appianus cæso Petro Gambacurta Pisarum Tyrannus 1392. Filius Gherardus Plumbini Domin. 1399.

Genuensis Respublica domesticis discordiis agitata ab anno 1396. ad 1528. aliquando Ducibus suis, ter Galliæ Regi, ter Mediolani Duci, semel etiam Montisferrati Marchioni paret.

Bosius Sfortia S. Floræ in Etruria Comes 1400. Posteri Duces.

SÆCULUM XV.

Carrariensium Patavinorum, & Scaligerorum Veronensium ruinis Venetæ opes crescunt. Vercellæ Sabaudiæ Duci a Philippo Maria Vicecomite 1427. & Bobium Ludovico Vermio 1436. ab eodem donantur. AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Cosimus Mediceus I. Pater patriæ, Petrus fil., & Laurentius Nepos Florentiæ rerum arbitri.

Sena civilibus discordiis implicita, externorum dominationem aliquando; mox & civium tyrannidem pati cogitur. Florentini Pisas ad deditionem compellunt.

Franciscus Sfortia, Philippo Maria Vicecomite sine virili Stirpe obeunte, Dux Mediolani 1450.

Borsus Atestinus Dux Mutinæ 1452. Friderico III. dictus.

Joanna Regina Neapolitana Alphonsum Aragoniæ Regem adoptat, qui Regno po titur; Mox eo exhæredato Ludovicum Andegavensem vocat ad Sceptrum.

Hinc bellum inter Francos, & Aragonios victores, quibus Austriaci postea successere.

Medicei Florentia pulsi 1494.

Petrus Soderinus novo exemplo perpetuus Floren. Vexillifer ad 1512.

De Italia, ejusque Vicibus legendi Annales Italiæ Cl. Muratorii producti ad an. 1500.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Medicei Florentiam redeunt 1512.

Genua authore Andrea Auria Francorum excutit jugum, & Cæsari adhæret 1528. Fridericus Gonzaga Dux Mantuæ a Carolo V. dictus 1530.

Alphonsus Atestinus Dux Regii 1530. Landi Caroli V. munificentia, post Joan. Aloysii Flisci casum, plurium oppidorum in Tari valle Dynastæ.

Laurentius Cibo 1530. Massæ Carrariensis Marchio, Posteri Principes, mox Duces.

Mortuo Francisco Sfortia II. Mediolanum occupatur a Gallis, sed brevi transit ad Austriacos 1535.

Cæso per insidias Alexandro Mediceo, quem Florentinis Carolus V. imposuerat, subrogatur a Republica Cosmus 1537.

Sena in potestatem Caroli V. redacta, & mox Mediceis concessa a Philippo II. 1555.

S. Pius V. Cosmum Mediceum, aucto tituli honore, Magnum Ducem appellat 1569. Auriæ Oneliam, accepto pretio, Sabaudo tradunt 1575.

Genuæ

Genuæ concordia, & libertas tandem firmatur opera Gregorii XIII. 1575. *Ex ejusdem Annalibus per Maffejum*.

SÆCULUM XVII.

Sabaudiæ Dux Sebusianos Galliæ Regi tradit, ut Salutiis libere potiatur 1600. Mirandula ex Comitatu Ducatus 1615. Buxeti Marchionatus a Pallavicinis ad Farnesios Parmæ Duces transfertur. Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Nicolaus Ludovisius Plumbini Princeps 1634. post Appianos, qui jure successionis exciderant.

Corrigium vetustis possessoribus ablatum a Cæsare, donatur Francisco Mutinæ Duci 1635.

Genuensis Resp. Regiam coronam assumit 1637.

Pinarolium Galliæ R., Montisferrati pars Sabaudiæ Duci cedit 1638. Apuam, vulgo *Pontremoli* M. Dux Etruriæ Ferdinandus II. emit ab Hispanis.

SÆCULUM XVIII.

In Italia bellum ab an.1701:diu anceps fortuna: an.1706.a Cæsareis stetit. Quid quid ibi est Hispanicæ ditionis a.1707.a PhilippoV.ad Cæsarem transiit. Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Sabaudus Siciliæ Rex ab an.1713. eam tenet ad 1720. Sardiniam a Cæsare accipit an.eodem: Sardiniæ Rex a Pontifice salutatur 1727.

Mantuano, ac Mirandulano Ducatus ademptus. Mutinensis Mirandulam emit a Cæsare, Genuenses Finarium. Inter hos, & Sardiniæ Regem rixæ de finibus: a Cæsare componuntur.

Elisabetha Farnesia Philippo V. Regi Catholico nubit an.1714. Carolo ipsorum Filio natu majori Etruria cum Parmensi Ducatu, post Mediceos, & Farnesios in Pace Viennensi destinatur 1725. Franciscus Farnesius Parmæ, & Placentiæ Dux moritur 1727. Antonius Farnesius Frater Successor hoc eodem anno Enriquettam Estensem Uxorem ducit.

Anno 1723. moritur Cosmus III.Magnus Etruriæ Dux; Ferdinando Filio natu majore an.1713. vita functo, succedit Joannes Gasto natu minor.

In Italia bellum instaurant Galli, & Hispani an. 1732. contra Carolum VI. Quo imparato, rerum fere omnium, quæ Cesareæ ditionis erant, brevi, & facile potiti. Ibidem inter eosdem, & Hungariæ Reginam bellum recruduit an.1741.

An.1730. Victorius Amedeus Sabaudus Regno se abdicat. Paulo post frustra repetit, & invadere tentat. Moritur in arce Monchalerii an.1732: regnat Filius ipsius Carolus Emanuel, in utroque Italiæ bello clarus, & utrique parti fœdere junctus, prius Gallis, & Hispanis, postea Austriacis.

Antonius Farnesius Parmæ, & Plac. Dux XIII. mortuus an.1731. Joannes Gasto I. Magnus Etruriæ Dux VII. mor. an.1737. Ambo Familiæ suæ ultimi. An. eodem moritur Rinaldus I. Estensis Mutinæ Dux XI. succedit Filius Franciscus III.

An.1743. obiit Maria Anna Luisa Cosmi III. Filia, & Gastonis I. soror, ex Guillelmo Electore Palat. Vidua, Mulier, fortis, & prudens, digna principatu, ad quem vocabatur, nisi rebus mutatis & tempora, & jura aliud tulissent. Corsicæ tumultus adversus Januenses an.1730. Advocati prius Germani, ac deinde Galli, ut eos Reipublicæ subigerent, parum profecerunt. Regem sibi constituunt Theodorum Nevvosium an.1736. Lætis initiis non respondent progressus. Regno tandem cedere cogitur. Tumultu populi, Janua pulsi Austriaci 1746. eam frustra deinde obsident, & oppugnant. Joseph Maria Gonzaga Dux Guastallæ ex ea Familia ultimus mortuus 1746.

Omnia in Italia bello perturbata, & permixta. Arces, Urbes, Ditiones Principum inter se pugnantium dominos iterum, atque iterum mutant. Tandem pace composita an.1748. utriusque Siciliæ regnum stetit Carolo Borbonio; Parma, Placentia, (reclamante tamen R.Pontifice) & Vastalla Philippo Borbonio, Hispaniæ Infantibus. Cæteris, quæ quisque amiserat, & nondum recuperaverat, restituta.

TABULA XVI.

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100 — Romæ sub Augusto numerata sunt Civium capita quadragies centum millia, hoc est, ut vulgo loquimur, quatuor milliones, & 60. millia.

Sub Claudio censa sunt sexaginta novem centena, & qua-

& quadraginta quatuor millia incolarum, hoc eſt ſeptem fere milliones: *V. plura in Ricciol. App. Geograph. ex Euſeb. Lipſio de Magnitudine Urbis Romæ L. 3. c. 3. Alii aliter.*

Triplici incendio hoc ſæculo deformata eſt Roma, primo ſub Claudio, ſecundo ſub Nerone, tertio ſub Tito.

SÆCULUM II.

Opes Eccleſiæ Romanæ jam exterorum etiam Chriſtianorum egeſtati ſublevandæ ſufficiebant, quemadmodum tradunt Euſebius, & alii apud Baron. AB AN. CHR. 100 AD 200

Non mobilia tantum bona, verum & prædia, ac ampliſſima latifundia poſſidebant Ro. Pontifices. His alebantur Eccleſiæ Miniſtri, & qui Martyrum acta deſcribebant. *Prædiorum poſſeſſionem ad Urbani I. tempora differt Genebrardus, ſed aliter viſum Card. Baron. anno 57. & 387.*

SÆCULUM III.

Antoninus Caracalla Senatorum principes fortunis exuit, & vita. AB AN. CHR. 200 AD 300

Cum Senatus Gordianum a militibus dictum Imperatorem probaſſet, tanta inter Prætorianos Maximini ſectatores, & populum Gordiani fautorem diſſenſio orta eſt, ut omnia cæde, & incendio fæde complerentur. *Capitolinus.*

Sub Philippis ingenti ludorum apparatu celebratur annus ab Urbe condita milleſimus, qui fuit a Chriſto nato 247.

Aucti hoc ſæculo Cardinalium Tituli auctum indicant numerum Chriſtianorum.

SÆCULUM IV.

Conſtantinus Baſilicas Lateranenſem, Vaticanam, & D. Pauli, quas a fundamentis erexerat, aureis, argenteiſque vaſis magnifice exornatas opulentiſſimis latifundiis ditat. AB AN. CHR. 300 AD 400

Eodem jubente ab Eccleſiis adiri hæreditates Confeſſorum, & Martyrum, quibus morientibus nullus ſupererat ſanguinis propinquitate conjunctus, non Eccleſiæ tantum Romanæ, ſed etiam aliarum opes mirum in modum augentur.

A filiis Conſtantini uſque ad Honorium Urbem plerumque regebat Præfectus Imperatoris nomine.

Honorio Principe Romæ sedente, Urbs, quæ Principem diu non viderat, respirare videtur.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500 Alaricus 409. ab Urbis obsidione auro repellitur; sed 410. eandem cum Athaulpho Uxoris Fratre ex improviso adortus proditione capit. In tecta sævitum est, civibus temperatum, Templis, & sacris vasis intactis. Ataulphus corradit, quod prior clades reliquum fecerat.

Maximus, idem Tyrannus Urbem occupat, eoque interfecto Gensericus Vandalorum Rex 455.

Urbem iterum capit Ricimerus Gothus Anthemio Cæsari infensus 471.

Theodoricus tandem Odoacre per dolum cæso Ital., & Roma potitur 493.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600 Belisarius Romam, civibus sese dedentibus de Gothis recipit 536. Frustra oppugnatur a Vitige 537.

Totilas Gothorum Rex, Civibus fame propemodum enectis, Urbem vi captam incendit, sed incolis parcit, quibus tamen pene vacua facta est, aliis alio dilabentibus.

A Narsete Roma recipitur 55?.

Amplissimum fuisse hoc ævo R. Ecclesiæ Patrimonium docent Epistolæ M. Gregorii, e quibus agnoscuntur ingentes opes, & latifundia illius in Italia, Sicilia, Sardinia, Gallia, Dalmatia, Africa, & alibi. *Videantur Genebrardus, & Sigonius.*

Roma per Ducem a Græco Cæsare, cui post Narsetis victorias parebat, missum regebatur.

SÆCULUM VII.

Civilem tamen aliquam potestatem exercuisse Romæ D: Gregorium liquet ex ejusdem Ep. 12. l. 5. ubi jure Civitatis exteros donat.

AB AN. CHR. 600 AD 700 Antequam Saraceni trajicerent in Hispaniam, eamque subigerent armis, nobilissimum regnum annuum Romanæ Ecclesiæ tributum solvebat.

Calvisius anno 700. scribit Baronii Annales de Hispania fuisse proscriptos, quia hoc ausus est affirmare, sed unicum tomum undecimum, aliam longe ob causam, non probatum fuisse Hispanis norunt & qui nondum ære lavantur.

SÆ-

SÆCULUM VIII.

Aripertus II. Langobardorum Rex Alpes Cottias Rom.Pontifici donat 704. Ab an. Chr. 700 ad 800

Romani, aliique Italiæ populi, Leonis Isauri Sacro anathemate percussi Imperium excutiunt, & sponte Gregorio II.Ro.Pont.parere incipiunt. 730.

Pipinus Francorum Rex Exarchatum, & Pentapolim &c. Sedi Apost.donat 755.*Anastas.Biblioth.*

Carolus Magnus Pipini patris donationem cumulat, adjicit Corsicam, Provincias Venetiarum, & Istriam, Ducatum Spoletinum & Beneventanum &c. 774. *Anastas. in Hadriano I.*

Anglia primo 740. mox pluries, Gallia 782.R. Ecclesiæ fit vectigalis. Qua de re vide S. Gregorium VII. L.8. Ep.23.

SÆCULUM IX.

An. 815. Ludovicus Pius (*dist.63. cap.Ego Ludovicus*) donationibus Pipini, & Caroli Sardiniam adjecit: Romam in plena potestate Pontificum ante Joannem VIII., & Carolum Calvum Imp.non fuisse, *Nat.Alex.Diss.25. Sec.IV.* testatur. *Siciliæ* nomen irrepsisse in Edicto donationis Ludovici censent *Morinus*, *& Nat. Alex. ibidem*. Ab an. Chr. 800 ad 900

Salomon minoris Britanniæ Rex annuum denarium a singulis regni sui familiis Romanæ Ecclesiæ solvi jubet 869. Joannes VIII. Saracenis Urbi minitantibus tributum pendere cogitur 877.

Sæculo inclinante memorantur primo Tusculani Comites per duo deinceps sæcula Rom. Pontificibus plerumque infesti.

SÆCULUM X.

Theodora mater, & mox filia Marotia præpollentes forma, & opibus fœminæ, iis ad opprobrium Romanæ Sedis abutuntur. Ab an. Chr. 900 ad 1000

Romani, Alberico Marotiæ filio duce, veterem Reipublicæ formam revocare nituntur 940.

Otho I. priorum Cæsarum donationes novo decreto sancit 962. sed mox in Romanos tumultuantes sævit 964.

Hungaria a S. Stephano Rege Romanæ Ecclesiæ oblata 1000.

Ptolemæi Comites in Latio, & Romæ præpotentes.

SÆ-

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

S. Henricus I. donata Romanæ Sedi a Pipino, & Imperatoribus rata esse jubet 1014. Idem Bambergam donat, mox ejus loco Beneventum restituit 1091.

Romanæ Ecclesiæ Vectigales sponte fiunt Polonia 1041.1045. & 1047. Dania 1062. Bohem. 1073. Sardinia, & Russia 1075. Dalmatia, & Croatia 1076. *Vid. Muratorium tom. 5. Scrip. Rer. Ital. p. 366. &c.*

Roma capta ab Henrico III. sub Gregorio VII. 1084. Apostolorum Petri, & Pauli Ædes direptæ.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Ptolemæus Comes, Petrus Columna, & Abbas Farfensis absente Paschali II. tumultum excitant 1109. *Baronius Petrum Columnam cum Farfensi Abbate confundit.*

Mathildis *Comitissa Liguriæ, & Tusciæ S. Rom. Ecclesiæ Liguriam, & Tusciam devotissime obtulit* Leo Ostien. L. 3. Chron. Cas. c. 49. Eadem a Ptolemæo Lucensi in Annal. ad an. 1115. dicitur *Domina totius Tusciæ, & Lombardiæ*: Diploma Donationis Vid. ap. Bar. ad an. 1102., & Muratorium l. c. p. 384.

Romani, Arnaldo de Brixia impellente, ab Innocentio II. desciscunt, Senatum restituunt, solam Pontifici Sacrorum procurationem relicturi. Hæ turbæ deinde plures exercuere Pontifices.

Lusitania sponte fit vectigalis Romano Pontifici 1141.

Innocentius III. Spoletum, Assisium, Picenum feliciter recipit.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Joannes R. Angliæ, & Hiberniæ suprema jura in Rom. Pontificem transfert 1213.

Hoc, & sequenti sæculo Senator Urbis, vel Rex, vel e regio plerumque sanguine deligebatur.

Insula Mona (est hujus nominis Insula inter Angliam, & Hiberniam) vectigalis Ecclesiæ Romanæ 1219. Feretranus Comitat. Ecclesiæ Rom. relictus 1261.

Fridericus ex Feltria Familia factus a Rom. Pontifice Vicarius Urbini 1240., ejus Frater Guidobaldus Vicarius Callii: *Ricciol. in Chr. Ducum Urbini.*

Ca-

Camerinum Gentili a Varano donatur ab Alexandro IV. 1261.

Fridericus II. Cæf. Flaminiam, & Æmiliam occupat 1241.

Picenum, cæſo Manfredo notho, recuperatur a Clemente IV. 1266.

Rodulphus I. reſtituit, quæ Fridericus rapuerat 1275.

Guido Feltrius I. Comes Urbini & Callii, atque Eugubii Dominus *Ricciol.* 1295. Traverſariis aut pulſis, aut extinctis Polentani Ravennæ dominatum uſurpant 1300.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Romanis Pontificibus Avenione ſedentibus Joannes de Vico, Galeottus Malateſta, Franciſcus Ordelaffus, Gentilis de Moliano, & alii Sedis Apoſtolicæ Patrimonium lacerant, ſed mox ab Ægidio Card. Albernotio Legato pelluntur ab oppidis, quæ occupaverant.

Roma deformatur, ac pene deſeritur. Sciarra Columna Romæ rerum arbiter 1329.

Romæ turbatum per Nicolaum Laurentium 1347.

Ferraria cedit Ateſtinis 1320. Avenio emitur a Clemente VI. 1350.

Bononia Joanni Archiepiſcopo Mediolanenſi venditur a Pepulis 1350.

Malateſtæ Ariminum, & alia circum oppida tenent.

Urbanus V. abrogatis Populi Rom. Septemviris, Urbis regimen Bandereſiis tradit 1367.

Gregorius XI. Romam ſuo reditu recreat 1377.

Peruſia occupatur a Briordo 1393. recuperatur 1394.

Alexander Sfortia Piſauri Dominus 1400.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Bononia a Martino V. recuperatur 1420. Franciſcus Sfortia Piceni Marchio a Pontifice dictus 1434. Aſſiſium, aliaſque urbes occupat, ſed pellitur ab Alphonſo Aragonio 1442.

Valentinenſis, & Dienſis Comitatus in Gallia a Ludovico XI. vel dati, vel reſtituti Rom. Eccleſiæ 1460.

Borſius Ateſtinus ex Marchione Dux Ferrariæ a Pau-

Paulo II. appellatur 1471. Nicolaus Vitellius Tipherni Principem agit.

Fridericus Ubaldinus I. Dux Urbini a Sixto IV. 1478. Bononia a Bentivolis, Perusia occupatur a Bracchio 1488.

Ferrerii Masserani Dynastæ 1490.

Cæsar Borgia Æmiliam, & Flaminiam fere omnem, Columnensium, Ursinorum, Cajetanorum oppida, qua vi, qua fraude occupat.

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Julius II. Borgiam raptis exspoliat 1502.

Roborei post Ubaldinos Urbini Duces 1509. Julius II. Bentivolos pellit Bononia 1506.

Roma vastata a Cæsareis 1527.

Ravenna, quæ fugatis Polentanis, Venetis se ultro tradiderat, ab his restituitur 1530.

Parma, & Placentia Petro Aloysio Farnesio a Paulo III. datæ: Camertes Apostolicæ Sedi redditi 1545.

Ferraria redit ad Apostolicam Sedem 1597.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

ConsentienteDuce Francisco Maria II.qui Filium successurum amiserat, Urbanus VIII.Ducatum Urbinatem Apostolicæ Sedi restituit 1626. *Hoffman tom.4. Lexici scribit id factum post mortem Victoriæ Roboreæ, quæ Ferdinando II. M. Etruriæ Duci nupserat, sed Princeps egregiis animi, corporisque dotibus inclyta in vivis sub finem Sæc.XVII. agens docuit, quam turpiter hic Scriptor erraverit.*

Urbanus VIII. Roboreis Urbini Ducibus 1631. extinctis, qui Urbis Præfecturam a Sixto IV. gentili suo tenuerant, Thadæo Barberino fratris filio eundem honorem ritu solemni confert, ad tertiam Stirpem in ejus posteris natu majoribus permansurum. Innocentius X. Castrensem Ducatum recuperat 1649.

Centumcellis Portus liber constitutus ab Innocentio XII. an. 1692.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr.

Anni 1708., & 1709. Romæ infausti. Pars Cæsarei exercitus Comaclum occupat, ac multa Pontificiæ ditionis loca habet infesta. Trepidatum in Urbe, eductaque e sanctioribus Laterani adytis vetustis-

fustissima Servatoris effigies. Arma etiam diu desueta a Pontificiis sumpta; sed brevi deposita pietate Cæsaris, & prudentia Pontificis. 1700 AD1750

Innocentius XIII. solitum pro utraque Sicilia Catholicorum Regum tributum, primus Caroli III. nomine accipit a Comestabili Fabritio Columna an. 1723. Comaclum Benedicto XIII.restituitur an.seq.

Romanæ plebis tumultus adversus Beneventanos, & illorum socios & ministros post mortem Benedicti XIII.& iterum an.1736.adversus exteros, Romæ milites colligentes, & abducentes, inscio Pontifice.

Clemens XII. Ducatum Parmæ, & Placentiæ cum utili dominio ad Sedem Apostolicam devolutum declarat an.1731. iisque occupatis prius a Cæsareis, deinde a Gallis, & Hispánis, reclamat. Anconam portum liberum facit 1733. Dominium Feudale utriusque Siciliæ confert Carolo Regi an.1738.Rempublicam S. Marini, Cardinalis Alberoni opera Pontificiæ ditioni adjectam, in pristinum libertatis statum restituit an.1740.

Assidui copiarum transitus, cursus, & recursus Ecclesiæ ditioni gravissimi. In ea etiam, nec procul ab Urbe castra figunt ad aliquot menses, & sæpe configunt Hispani, & Neapolitani cum Austriacis 1744.

TABULA XVII.

Reges Galliæ.

SÆCULUM V. Ab an. 448.

Francorum, sive Gallorum Regum seriem daturus, pauca de tribus eorum Stirpibus præmitto, ita tamen, ut ea prorsus omittam, quæ vel fabulosa, vel fabulis proxima habentur a peritissimis vetustatis indagatoribus. Hujusmodi porro censentur quæcumque ferme ante Meroveum primæ Stirpis auctorem, nullo antiquo teste producto, a plerisque traduntur.

Prima igitur Galliæ Regum familia a Meroveo originem, & nomen traxit. Dictaque proinde est Merovingiorum, & ab anno 448. ad 751. annos omnino 304. regnavit.

Se-

Secunda, quæ in Pipino Brevi cæpit, sive a Carolo Martello illius patre, sive a Carolo Magno ejusdem filio cognomen adepta sit, dicta est Carolinorum, & ab anno 752. ad 987. annos 236. regnum tenuit.

Tertia auctorem agnoscit Hugonem Capetum Hugonis Magni Franciæ, ac Parisiorum Ducis, & Aurelianorum Comitis filium; Ab eo posteri Capetorum cognomento appellati, qui ab anno 987. ad hæc tempora annos jam 764. feliciter imperant. De duabus postremis Regum familiis egregie *Labbeus tom.5. Breviarii Chronol. Introduct. p.3. c.7. ac proinde cum omnino mihi sequendum proposui.*

In prima Stirpe describenda libenter amplector elucubrata a Godefrido Henschenio *in Vita S. Sigeberti Kal. Febr. in Exegesi prælim. 3. tom. April. & in Diatriba de Episc. Tungrensibus c.10. tom.7. Maii.*

Chlodion Francorum Rex, a quo teste D. Gregorio Turon. Meroveus originem traxit in Castro Dispargi sedit apud Belgas. Id oppidum nunc Disthemium in Brabantia censetur.

Alii Dispargum malunt esse Teucterorum ad Rhenum urbem.

Priamum, & Faramundum Reges, quos vulgo Meroveo præmittunt, nulli veterum memoratos, fictos omnino cum Henschenio, aliisque puto. *Faramundum Nat. Alex. agnoscit Sæc. V. cap. VIII.*

MEROVINGII REGES.

AB AN.	Meroveus a 448. ad 456.	8
CHR.	Childericus I. fil. ad 480.	24
448	Chlodoveus I. fil. ad 509.	30
AD 500	*Primus Parisiis sedem fixit.*	
	Primus Christo nomen dedit 495. Ex voto, quo se Tolbiaca pugna obstrinxerat.	

SÆCULUM VI.

AB AN.	*Quatuor Clodovei filii regnum partiti regnarunt.*	
CHR.	Theodoricus I. Metis, Chlodomirus Aureliæ, Childebertus I. Parisiis, Chlotarius I. Svessione ad 561.	52
500		
AD 600	*Filii Chlotarii regnant,*	
	Charibertus Parisiis, Gunthramnus Aureliæ, Sigebertus Metis, Chilpericus I. Suessione ad 584.	23
	Chlotarius II. fil. ad 630.	46

Post hos regni divisio merito visa est importuna, ut quæ discordiarum, & bellorum Civilium semen evaderet.

SÆCULUM VII.

Dagobertus I. ad 638.	8	AB AN. CHR. 600 AD 700
Clarus bellis in Saxones.		
Reliqui Reges ad Childericum III. degeneres latent, Regiæ Domus Præfectis, sive Majoribus omnia permittentes.		
Clodoveus II. ad 656.	18	
Clotarius III. ad 670.	13	
Dagobertus II. S. Sigeberti Austrasiæ Reg. filius revocatur ex Hibernia in Galliam 661. occiditur anno 680.		
Childericus II. ad 675.	5	
Theodoricus II. ad 693.	18	
Chlodoveus III. ad 698.	4	
Childebertus II. ad 711.	13	

SÆCULUM VIII.

Dagobertus III. ad 715.	4	AB AN. CHR. 700 AD 800
Chilpericus II. ad 720.	4	
Theodoricus III. ad 737.	17	
Interregnum 6. annorum.		
Childericus III. 751.	15	
Merovingiorum ultimus in Monasterium detruditur cum filio Theodorico.		

CAROLINI REGES,

Auctoritate Zachariæ Papæ succedunt 752. (a)		
Pipinus Brevis ad 768.	16	
Carolus Magnus ad 814.	46	
Primus è Francis Imperator 800.		

SÆCULUM IX.

Ludovicus Pius Imperator ad 840,	26	AB AN. CHR. 800 AD 900
Carolus Calvus Imperator ad 877.	38	
Ludovicus II. Balbus ad 879.	2	
Boso Comes coronatus Rex Burgundiæ, & Provinciæ. Hinc Regnum Arelatense 879.		
Andegavensium Comitum Origo 880.		
Ludovicus III. ad 882.	4	

Caro-

(a) Vid. Nat. Alex. Sæc. VIII. Diss. II. & Notas Cl. Roncagliæ.

Carolomannus cum fr. & solus ad 884.

Carolus II. Craffus Imperator ad 888. 6

Regnare cœpit a morte Ludovici III.

Odo, feu Eudes Tutoris nomine ad 898. 10

Carolus III. Simplex ad 923. 25

Filius Ludovici II.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Lotharingiam recipit 912.

Robertus Odonis fr. *a Gallis contra Carolum electus 922. mox Carolo in Peronæ Caſtro clauſo*

Rodulphus a 923. ad 936. 13

Ludovicus IV. Tranfmarinus ad 954. 18

Ab Anglia vocatur; hinc Tranſmarinus.

Lotharius ad 986. 32

Ludovicus V. ad 987. 1

Lothario Ludovico fr. rejecto, quia Germanis adhæſerat, ſuccedunt

CAPETI REGES.

Hugo Capetus ad 997. 10

Robertus cum patre ad 1031. 43

Religione inclytus.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Henricus I. ad 1060. 29

Rodulphus Ignavus moriens Burgundiam Conrado Germaniæ Regi donat. 1032. In eo deficit Regnum Arelatenſe.

Philippus I. ad 1108. 48

Initium Delphinorum Viennenſium a Guigone Seniore VIII. Gratianopolis Comite 1075.

Hanc poſtea Provinciam Humbertus II. Delphinorum poſtremus Philippo Valeſio ea lege vendidit, ut Regis f. primo loco genitus Delphini nomen ſemper ferret: Genebrardus. *Alii donatam ſcribunt.*

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Ludovicus VI. Craffus ad 1137. 29

Hoc regnante obiit Joannes de Temporibus, quem aliqui fabulantur vixiſſe annos 361.

Ludovicus VII. Junior ad 1180. 44

Ducta Eleonora Guienam acquirit 1137.

Lilia, ſive potius Lilium ſcuto Francico primo inditum. Alii deinde Reges ſcutum pluribus Liliis conſperſere Sæc.XV. Meneſtrier.

Phi-

Philippus Augustus ad 1223. 44

Regnandi laude illustris Coronæ Comitatus plures adjunxit.

SÆCULUM XIII.

Ludovicus VIII. ad 1226. 3

S. Ludovicus IX. ad 1270. 44 Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Carolus Andegavens. Ludovici fr. Uxoris jure Provinciæ Comes, Raimundo Berengario Socero sine prole mascula obeunte 1245.

Robertus S. Ludovici f. tertio loco genitus ducta Borbonii Ducis herede cognomen in Regiam familiam cum hæreditate transfert.

Philippus III. Audax ad 1285. 15

Philippus IV. Pulcher ad 1314. 29

Tres hujus ff. Regnum adepti magnis afflicti cladibus, sine stirpe periere. (a)

SÆ-

(a) Philippi Pulchri Regis Galliarum Filii tres Ludovicus X. Philippus V. Carolus IV. sine mascula prole decessere, Joanna Caroli IV. conjuge Filiam enixa post Viri obitum. Tum magna de Jure Regni controversia. Cum faterentur omnes Coronam deberi propinquiori Agnato defuncti Regis, quæstio erat quis propinquior censendus esset, num Eduardus III. Angliæ Rex, Filius Elisabethæ sororis Philippi Pulchri, quique Matrem suam repræsentabat, an defuncti Regis Philippi Pulchri Patruelis Philippus Valesius, qui Joanna Regina ventrem ferente ejus & regni custodiam susceperat. Opponebant Gallorum Jurisconsultorum plures, si aliquod ad Regnum Francorum jus Eduardus haberet, a Matre id transmissum iri, porro ipsam nil habere juris propter sexus defectum, licet genere esset propinquior. Quare Philippus Valesius erat genere propinquior absque sexus defectu. Congregatis Ordinibus hæc probata sententia est, quod tamen Angliæ Reges impulit, ut jus in Galliam experirentur.

Eduardo III. Richardo II. Henric. IV. Angliæ Regibus successit Henricus V.

SÆCULUM XIV.

Ludovicus X. ad 1316. 2

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Hutinus *dictus, ideft rixofus, & pervicax ex* Natal. Alexandro *in Lud. X.*

Joannes fil. vixit dies 8. 0

Philippus V. Longus ad 1312. 5

Carolus IV. Pulcher ad 1328. 7

Lugdunum ex permutatione cum Epifcopo, cui parebat, Regi cedit 1322.

Philippus VI. Valefius ad 1350. 22

Valefius a Comitatus titulo ante Regnum adeptum dictus, cognomen pofteris dedit.

Joannes II. ad 1364. 14

Tolofæ Comitatus redit ad Regem 1361.

Carolus V. Sapiens ad 1380. 16

Carolus VI. ad 1422. 42

Rem Gallicam propemodum perdidit ab Anglis profligatus.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR.

Carolus VII. ad 1461. 39

Henricus VI. Anglus Caroli VI. ex filia nepos adhuc

---

cusV.an.1413. qui deinde fe Normanniæ, Aquitaniæ, Audium, Cenomanorum, Pontini fupremum dominum, imo legitimum Franciæ Regem conteftatus ad Carolum VI. fcripfit, afperas pacis conditiones offerens, aut bellum denuncians: Literarum apud *Nat. Alex. Sæc. XV. in Carolo VI.* hæc erat infcriptio: *Celfiffimo Principi Carolo Cognato noftro, & Adverfario Franciæ, Henricus Dei gratia Anglorum, & Francorum Rex fpiritum confilii fanioris, & tribuere unicuique, quod fuum eft.* Refpondit Carolus VI. literis, quarum hæc erat infcriptio: *Celfiffimo Principi Henrico Cognato noftro, & Adverfario Angliæ, Carolus Dei gratia Franciæ Rex neminem opprimere, nec quidquam contra jus aggredi.* Utriufque epiftolæ exemplar Hiftoriæ fuæ inferuit Joannes Juvenalis de Urfinis ad an. 1415. quo fcriptæ fuere. *Anglorum victoriam, tum exclufionem a Galliæ regno vide apud eumdem.*

adhuc bimulus Parisiis coronatur Galliæ Rex, qui Titulus adhuc ab Anglo R. usurpatur. 1400 AD1500

Tria Lilia in Scuto Francico primo apparent. Menestr.

Normannia, & Aquitania ad Regem redeunt 1450. 1451.

Ludovicus XI. ad 1483. 22

Burgundiæ Ducatus recuperatur 1476.

Carolus Meduanius Provinciæ Comes sine prole moriens Regem scribit hæredem.

Carolus VIII. ad 1498. 15

Ludovicus XII. ad 1515. 17

SÆCULUM XVI.

Britanniam minorem Regno adjungit, ducta Anna Francisci II. Ducis hærede. AB AN. CHR. 1500 AD1600

Franciscus I. ad 1547. 32

Henricus II. ad 1559. 12

Franciscus II. ad 1560. 1

Carolus IX. ad 1574. 14

Henricus III. ad 1589. 15

Hugonotorum hæresis sub tribus posterioribus magnas excitat turbas.

Deficientibus in Henrico III. Valesiis, Borbonii succedunt in Henrico IV. contra quem Gallicorum Principum fœdus religionis sive causa, sive obtentu. Victor tamen, & Catholicus regno potitur.

Henricus IV. ad 1610. 21

Fridericus Mauritius Turenius Dux Bullionius, & Sedani Princeps 1591.

SÆCULUM XVII.

Ludovicus XIII. Justus ad 1643. 33

Rupella domita 1628. *heresis opes fractæ, Regnum firmatum, Pinarolium in Italia Francis additum* 1631. AB AN. CHR. 1600 AD1700

Sedanum Bullionio Duci eripitur a Ludov. XIII., ea tamen lege, ut nomen, & honos principatus Duci, posterisque servetur 1642.

Ludovicus XIV. Magnus ad 1715. 73

Comitatus Burgundiæ bis expugnatus, & a Francis 1680.

Arausicanus Principatus ereptus Nassaviis, plures Urbes in Belgio, & Germania captæ, & Regni fines

fines prolati. Adversam quoque fortunam ultimo expertus, militiæ quidem aliquam Copiarum suarum cladem, domi vero acerbum plurium Delphinorum eodem fere tempore interitum vidit. Sed & idem Borbonii sanguinis Regem, nepotem suum Hispaniæ, atque Indiæ, opera sua, tuto jam dominantem vidit.

Galliæ Regno in Ultrajectensi Pace renuntiat Philippus V: Monarchiæ vicissim Hispaniæ Duces Biturigum, & Aureliæ.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Ludovicus XV. ab an. 1715.

Philippi Aurelianensis tutela domesticis bellis, atque dissidiis caruit: externa composuit. Sub ea fuit an. 7. Rhemis consecratus an. 1722. Summa celebritate, totiusque Europæ acclamationibus, præclarissimæ indolis, atque institutionis Princeps: Ad regni felicitatem, Europæ pacem, Religionis incrementum prima ipsa initia spectarunt. Mariam Carlottam Lefzezinski Uxorem accipit an. 1725. ex eaque duas eodem partu filias suscipit an. 1727.

Idem auxilii nomine pugnat pro Rege Stanislao in Polonia, pro Carolo VII. Imper. in Germania, & Flandria; pro Regiis Hispaniæ Infantibus in Italia. Lotharingiam Regno adjicit: in qua Ducem constituit Regem Stanislaum Socerum suum, Hic actualem, illæ eventualem, quam vocant, possessionem ineunt an. 1737.

Ludovico Delphino uxorem dat Mariam Carlottam Philippi V. Hispaniæ Regis Filiam an. 1744. eaque vita functa, Mariam Josepham Filiam Augusti III. Poloniæ Regis 1747.

TABULA XVIII.

Hispaniæ Reges: Tum etiam Lusitaniæ.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100

CHristo Humani generis Reparatore nascente penes Romanos Hispanicarum rerum potestas erat.

Hi Cantabriæ novis motibus æstuanti frænos injecere, præsidiis per Provinciam dispositis. *Mariana.*

Otho

Otho Cæsar Bæticæ Præfecturæ Mauritaniam Tingitanam contribuit. *Idem*.

Sub Vespasiano, & Domitiano Hispania in Bæticam, Lusitanicam, & Tarraconensem provincias primo divisa est. *Idem*.

SÆCULUM II.

Duos hoc sæculo Imperatores Romæ dedit Hispania, Trajanum patria Italicensem in Bætica natum, ac Ælium Hadrianum Trajani conterraneum, & consanguineum. AB AN. CHR. 100 AD 200

Ælius Hadrianus Hispaniam in sex provincias dividit Bæticam, Lusitanicam, Cartaginensem, Tarraconensem, Gallæciam, & Mauritaniam.

Ea scilicet Africæ parte Hispaniæ contributa.

SÆCULUM III.

Tetricus sub Valeriano, & Gallieno Hispaniam tenuit, in quam Germanica Natio per Galliam infusa totis duodecim annis, urbes, agrosque igne, ferroque vastavit. AB AN. CHR. 200 AD 300

M. Aurel. Carus Imperio suscepto, Carinum filium in Gallia, & Hispania ulteriore rem Romanam curare mandavit, eodemque tempore M. Aurelius in citeriore Hispania imperabat.

SÆCULUM IV.

Hispaniæ reguntur a quarto Legato Præfecti Prætorii Galliarum ab an. 331. AB AN. CHR. 300 AD 400

Hispaniarum Regno proluſere Gothi. Ii a morte Regis Hermanarici, sub quo militaverant tempore Magni Constantini in duas Nationes divisi fuere, Ostrogothos, sive Orientales, ex quibus Regia Familia Balthorum, Vesogothos, idest Occidentales, ex quibus Regia Familia Amalorum ab Amalo Rege sic dicta: Zenonis tempore Sæc. V. regnare cæperunt in Italia.

Athanaricus Gothorum Princeps cum Fridigano Imperium inierunt ab an. Ch. 369. Successere Alaricus de Familia Balthorum cum Redagasio ab anno 382. sed Alanis, & Silingis eodem sæculo extinctis, Vandalis fugatis, Hispaniæ divisæ fuere inter Romanos, Suevos, & Gothos, de quibus

L agen-

agendum, quia illorum Reges in Castellanis adhuc perseverant. *Mariana*. (a)

SÆCULUM V.

Gothi, Svevi, Alani, Silingi, Vandali Hispaniam invasere.

Ab an. Chr. 400 ad 500

Initium Gothorum Regno dedit Ataulphus Alarici Regis affinis, qui relicta Italia Hispaniam petiit 415.

Ataul-

(a) De Suevorum Regno in Hispaniis pauca hæc accipe. Sæculo V. Suevis imperabat Hermenaricus, cui successit an. 440. Rechila Fil. qui Bætica subacta, redactaque in provinciam Hispali, conversis deinde in Lusitaniam armis, Emeritam expugnavit, deletis Alanorum reliquiis. Demum Carpetaniam, & Carthaginensem Provinciam occupavit 448. successorem reliquit Recciarium fil. qui primus Suevorum Regum Christo nomen dedit. Regnum deinde usurpavit Acliulphus; inde pars Suevorum Frantam, pars Masdram elegit intra biennium a suis occisum; cujus fil. Remismundus fœdere cum Franta icto, Lusitaniam ad Romanorum ditionem revocatam igne, ferroque depopulatus, subigere prorsus non valuit. In Frantæ Regis defuncti locum, Factionis suffragiis substitutus Frumarius. Æmulus Remismundus universam Suevorum Gentem invasit, atque obtinuit, Frumario interim defuncto: Mox Lusitaniam subegit, acceptaque in conjugem filia Regis Gothorum Theodorici regnum fœdere firmavit. Arianæ uxoris blanditiis, & calliditate Aiacis hominis Arriani, quem filiæ comitem Theodoricus dederat, Remismundus, & per eum Suevorum Gens universa Arrianismo infecta est. Tandem post medium Sæcul. VI. Theodomerus Genti imperans filium ex morbo gravi decumbentem Sancto Martino Turonensi commendans, missis ad ejus sepulchrum Legatis, ipso sanitati reddito Arrianismum ejuravit cum tota Gente, quæ ab annis 100. eam hæresim professa fuerat. *Plura ex Mariana de Rebus Hispaniæ perstringit Nat. Alex. Sæc. VI. cap. ult.*

Ataulphus a 415. ad 416.	1	
Sigericus regnat m.7.	0	
Vallia ad 429.	13	

Vallia regnante, fugati Vandali, deletæ Alanorum reliquiæ.

Theodoredus ad 451.	23	
Theorifmondus ad 452.	1	
Theodoricus ad 467.	15	
Euricus ad 483.	17	

Romanos ex universa pellit Hispania.

Alaricus ad 507.	23	

SÆCULUM VI.

Gefelaricus ad 511.	4	AB AN.
Amalaricus a 507. ad 531.	24	CHR.
Theudus, feu Theuda ad 548.	17	500
Theudifelus ad 549.	1	AD 600

Multi fubditorum, infidiis aut affictis criminibus per eum fublati, ut eorum uxoribus abuteretur: Quare Hifpali, impetu in Regiam facto, inter prandendum obtruncatus eft.

Agila ad 554.	5	
Athanagildus ad 568.	14	

Romanos auxiliares, quos Euricus ejecerat, vocat in Hifpaniam.

Limba, feu Liuba I. ad 573.	5	
Leovigildus frat. ad 586.	13	

Gallæciam, Suevorum regnum, armis occupat.

Flav. Recaredus I. ad 601.	15	

Ab hoc Flavii cognomentum tulere Caftellæ Reges usque ad Mauros.

SÆCULUM VII.

Limba, feu Liuba II. ad 603.	2	AB AN.
Vittericus ad 610.	7	CHR.
Gundemarus ad 612.	2	600
Sifebutus ad 621.	8	AD 700
Recaredus 621. m.3.	0	
Suintila, & Ricimerus ad 631.	10	
Sifenandus ad 636.	5	
Chintila ad 640.	4	
Tulga ad 642.	2	
Chindafuindus ad 649.	6	
Ricifuindus ad 672.	23	

Bamba ad 680. 8
Ervigius ad 687. 7
Ægica ad 701. 14

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Vitiza ad 711. 10
Rodericus ad 712. 2
Mauri anno 713. Hispania subacta rem Gothicam in plura regna distrahunt.
Pelagius ad 717. ad 737. 20
E regia sanguine regnat Oveti in Asturia.
Garzias Aynsa Rex Suprarbiensis 724.
Legionense Regnum 737.
Favila ad 739. 2
Alphonsus I. Catholicus ad 757. 18
Froila ad 768. 11
Aurelius ad 774. 9
Silo ad 783. 6
Maurogatus ad 789. 6
Mauris annuum puellarum tributum pendit.
Veremundus Diaconus ad 791. 3
Alphonsus II. Castus ad 842. 52

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Alphonsus abstinens ab uxore Casti cognomen invenit.
Castellæ Comes Ovetensi Regi parebat.
Enecus I. Navarræ Rex 819.
Ramirus I. ad 850. 8
Ordonius ad 866. 16
Garcias II. ducta Uraca, Navarræ Regno Aragoniam jungit 867.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Alphonsus III. Magnus ad 910. 44
Godefridus de Arria Comes Barcinonensis a Carolo Crasso institutus.
Sanctius Abarca VII. Navarræ I. Aragoniæ Rex.
Garzias ad 913. 3
Ordonius II. ad 923. 9
Sedem Oveto Legionem transtulit, dictusque est Rex Legionensis.
Froila II. ad 925. 2
Alphonsus IV. ad 928. 3
Ramirus II. ad 950. 22

Ca-

Castellæ Comitem liberum esse jubet ob æs alienum, cui solvendo par non erat.

Ordonius III. ad 955. 5

Sanctius Crassus ad 967. 12

Ramirus III. ad 985. 18

Veremundus II. ad 999. 15

SÆCULUM XI.

Alphonsus V. ad 1027. 28 Ab an.

Sanctius III. Navarræ, & Aragoniæ Rex, & Comes Castellæ, ducta Nunna Sanctii filia. Chr. 1000

Veremundus III. ad 1037. 10 ad 1100

Ramirus I. Aragon. solius Rex.

Ferdinandus Magnus ad 1065. 29

Sanctius II. Fortis ad 1072. 7

Garzias cum fratre ad 1074. 2

Alphonsus VI. ad 1109. 36

Toletum recipit 1085. eoque Sedem transfert.

Henricus Burgundus e Regio Gallorum sanguine ducta Theresia, Alphonsi Reg. filia, dicitur Comes Lusitaniæ, quam Mauris ademerat 1080. Vid. lit. (b)

SÆCULUM XII.

Alphonsus VII. Alphonsi VI. Nepos ex Uracca ejusdem f. ad 1126. 17 Ab an. Chr.

Alphonsus VIII. ad 1157. 31 1100

Alphonsus Henrici Comitis filius Primus Lusitaniæ Rex ab exercitu salutatur 1139. confirmatur ab Alexandro III. 1172. ad 1200

Sanctius III. ad 1157. 1

Ferdinandus II. ad 1188. 31

Alphonso Comite Barcinonis ad Aragoniæ regnum vocato, Catalaunia jungitur Aragoniæ 1162.

Alphonsus IX. ad 1214. 26

SÆCULUM XIII.

Henricus I. ad 121 . 3 Ab an.

Alvarus Laræ Comes turbas excitat. Chr.

Ferdinandus Sanctus, filius Alphonsi Legionensis ad 1252. 1200 ad 1300

Alphonso patre extincto, Legionense Regnum Castellano addit 1230.

Cordubam, Hispalim, aliaque oppida Mauris eripit. Regium Castellæ Senatum instituit. Regnum Granatense recuperat 1237.

Alphonsus X. Sapiens ad 1284. 32
Carthaginen. Silvam, Pacium de Mauris recipit.
Sanctius IV. Strenuus ad 1295. 11
Fratris primogeniti filiis Alphonso, & Ferdinando dejectis.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Ferdinandus IV. ad 1312. 17
Alphonsus XI. Justitiarius ad 1350. 38
Bello clarus Mauros cladibus attrivit.
Diffidiis Civilibus lacerata Respublica.
Petrus Crudelis ad 1369. 19
A fratre notho victus, & interfectus crudelitatis pœnas dedit.
Henricus II. Petri fr. ad 1379. 10
Post Henricum II. Leonoræ Gusmaniæ filium ex Ordine S. Dominici conscientiæ Moderatores elegerunt Castellæ Reges. * *Natal. Alex. in Henrico.*

* *ad Carolum II.*

Joannes I. ad 1390. 12
Henricus III. ad 1407. 16

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Hujus frater Ferdinandus jure matris Eleonoræ, quæ Soror erat Regis Martini, hoc obeunte, Regnum Aragoniæ adeptus est.
Joannes II. ad 1454. 47
Henricus IV. ad 1474. 20
Turbæ in Castella, aliis Joanne Henrici filiæ, aliis Isabellæ ejusdem sorori Regni successionem deferentibus ad an. 1479.
Ferdinandus Cathol. Aragon. Rex. *Isabellæ uxoris jure ad 1506* 26
Aragoniam, & Castellam jungit.
Huic sive datus, sive restitutus est Catholici titulus a Julio II.
Filia Joanna nupsit Philippo Austriaco, & hinc in Hispania.

SÆCULUM XVI.

AUSTRIACI REGES.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Philippus I. Austriac. 1506. vix. 1
Castellæ magnis motibus agitatur.
Ferdinandus iterum ad 1516. 10
Joanna impare ob mentis defectum.
Navarram occupat 1513.

Ca-

Carolus V. Imper. Hispan. I. ad 1556. 40

Philippus II. ad 1598. 42

Nemo fortasse ab Orbe condito latius imperavit. Matriti Sedem figit. Henrico Rege obeunte Lusitania potitur 1580.

Philippus III. ad 1621. 23

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Philippus IV. ad 1665. 44

Lusitani Bragantiæ Ducem Joannem Regem eligunt 1540.

Catalaunicæ turbæ 1640. Neapolitanæ 1647.

Carolus II. ad 1700. 36

Pater moriens matri optimæ Mariæ Annæ, simulque sex Consiliariis Carolo impubere regnum administrandum reliquit.

Anno 1698. totius Hispanicæ Monarchiæ hæredem instituit Ferdinandum Josephum Filium natu majorem Maximil. Eman. Elect. Bav. & Mariæ Antoniæ Austriacæ.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Hoc autem, duos post Menses, morte sublato.

An. 1700. Monarchia itidem universæ hæredem Testamento facit Philippum Ducem Andegavensem Ludovici Delphini, & Mar. Annæ Christianæ Bavar. filium secundo loco natum.

Philippus V. ad 1724. 24

Rebus suis in Hispania jam dudum feliciter restitutis, & constabilitis, tum successione prolis, tum populorum amore, terrenarum curarum pertæsus regno se abdicat 14. Januar. 1724.

Ludovicus Philippus ad 31. Aug. m.7. d.12.

Filio præpropere mortuo.

Philippus V. iterum regnat ad 1746. 46

Ferdinandus ex I. uxore Ludovica Gabriella Sabaud. secundo genitus, adhuc impuber, Monarchiæ præsumptivus, quem vocant, hæres renuntiatur 1724. Idem Philippus V.

Tribus Filiis ex secunda uxore susceptis, duos in Italiam misit cum magnis copiis, & iteratis expeditionibus, felici tandem successu. Religionem tuetur, & amplificat, præsertim in Africa, & America.

Ferdinandus VI. ad 1746.

Insigni pietate, ac reverentia in Patrem, & secundam Patris uxorem, quamvis Regnorum præsumptivus hæres jamdiu declaratus fuisset, ab omni publica administratione abstinuit. Dominatu accepto, paci studet, ac populis sublevandis, & Monarchiæ recte ordinandæ. Regiis omnibus virtutibus splendet, & omnes Catholici Regis partes implet.

(*b*) Ex Henrico Lusitaniæ Comite, & Patre Alphonsi extitit Series Regum Lusitaniæ Sæculo Christi XI. quorum nomina subjicimus.

Cæptum Regnum		Anni Regni
1139	Alphonsus I. Rex *Sub quo Mauri e Lusitania pulsi.*	46
1185	Sanctius I.	27
1212	Alphonsus II.	11
1223	Sanctius II.	25
1248	Alphonsus III.	31
1279	Dionysius *Coniux S.Elisabethæ.*	46
1325	Alphonsus IV.	32
1357	Petrus.	10
1367	Ferdinandus.	16
1384	Joannes I.	50
1434	Eduardus.	4
1438	Alphonsus V.	43
1481	Joannes II.	14
1495	Emanuel.	26
1521	Joannes III.	36
1557	Sebastianus.	21
1578	Henricus.	2
1580	Philippus I. *idem qui Philippus II. Hispaniæ Rex.*	18
1598	Philippus II. *Hispan. Rex III.*	23
1621	Philippus III. *Hisp. Rex IV.*	19
	Sub quo pulsi Lusitania Hispani, evectusque ad solium ex Domo Ducum Bragantiæ.	
1640	Joannes IV.	16
1656	AlphonsusVI. *Quo deposito succedit Frater*	11
1667	Petrus II.	39
1706	Joannes V.	46
1750	Josephus.	

TA-

TABULA XIX.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum Initia, & Vices.

SÆCULUM I.

THraciæ Regum Tacitus, & alii meminere. In Germania Maroboduus ab Arminio victus pellitur. *Tacitus.* — AB AN. CHR. 1

Britanniæ, Hiberniæ, Daniæ, Norvegiæ, Sueciæ Reges hoc sæculo a neotericis memorantur. — AD 100

Metellanus Scotorum Rex, Christo nascente secundum regni annum numerabat.

Corbredus cognomento Galdus, sive Galgacus Scotorum Rex, ut est apud Tacitum *in Vita Agricolæ.*

SÆCULUM II.

Trajanus, victo Decebalo, Dacorum regno finem imponit 206. — AB AN. CHR. 100

Scotorum Reges hoc sæculo numerantur Luctacus, Mogaldus, Conarus, Ethodius, Satrael, & Donaldus I. — AD 200

Gothi sive ex Scandia, sive ex Getarum regionibus erumpentes, multis afflictis provinciis, ad utramque Visurgis ripam sedes figunt 184.

Gothorum nomen supra quadringentos ante Christum natum annos auditum fuisse scribit Trithemius; sed sine antiquo teste.

SÆCULUM III.

Gothi Thraciam populantur, & post Decii cladem 251. plures occupant Rom. Imperii provincias sæculis 3. 4. 5. & 6. — AB AN. CHR. 200

Quadi, & Sarmatæ per Gallieni ignaviam Pannonia potiuntur. — AD 300

Dania sub eodem Gallieno Romanum jugum excutit, nunquam amplius subitura.

Probus Bastarnarum centum millibus ad præsidium contra barbaros in Thracia sedes assignat 281.

Carantius, sive Carausius Scotus, Romanis victis, Rex Britannorum appellatur 290. *Leslæus in Hist. Scot.*

SÆCULUM IV.

Rausimundus Rex Sarmatarum a Constantino cæditur 139. — AB AN. CHR.

300 Eugenius I. Scotorum Rex moritur.

AD 400 Romani rerum in Scotia potiuntur, incipit interregnum 386.

Fritigildis Marcommanorum Regina maritum ad Romanorum obsequium adducit.

Alaricus Gothis imperat 381. circiter.

Hunni sub Balamiro, & Mundifico Attilæ patre 382.

Vandali ad Vistulæ ripas sub Modicisilo seu Gondigisilo circ. 382.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Fergusius II. Scotorum Regnum a Romanis eversum instaurat 410.

Burgundiones a Rheno ad Occidentem Solem progressi, regioni, quam occuparunt sub Honorio Imper. nomen facere.

Attila Rex Hunnorum, & Buda Hungarorum regno dant initium 442. *Aliis Bleda*.

Caba Attilæ filius cum Hunnis fugatur ab Arderico Gepidarum R. 474.

Angli Saxonum gens a Britannis adversus Pictos, Scotosque acciti post fractam horum audaciam, Britanniam subjecere, eamque in septem regna partitam, Angliam appellantes, tenuere ad annum 1017.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Theodo Agilolphingus Dux I. Bavariæ 508.

Avarius Hunnorum Rex, Norici partem, quam bello domuerat, Bavariam dicit 525.

Slavi Austriam occupant 522. mox Illyricum post 587.

Langobardi Pannoniam occupant 549. Garibaldus I. Rex Bojariæ, sive Bavariæ 568.

Bulgari gens hactenus ignota a Borealibus finibus egressa, Mysia potitur.

Polonici Principatus initia per Lecchum gente Salvum circa annum 600.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Garibaldus II. iterum Bojariæ 607.

Zeccus Slavus I. Bohemiæ Dux anno ferme 649.

Bulgari Pannoniam, & Thraciam occupant prope annum 680.

Ex-

Extinctis Lecchi posteris in Polonia anno fere 700. XII. Palatiuis, quos populi elegerant, in tyrannidem prolabentibus, creatur Dux I. Cracus, a quo Cracovia nomen invenit.

Ragusa, quæ post dirutum a Saracenis veterem Epidaurum, a Polymiro Belo Bossinorum R. condita fuerat, liberæ urbis more a propriis Magistratibus regi cæpit. *Tubero l.5.*

SÆCULUM VIII.

Post Cracum II. & Lecchum Craci I. filios, Vanda imperat in Polonia usque ad 760. Post Vandam XII. iterum Palatini, quibus tres Lecchi succedunt, ac deinde postremi filius Popielus. Hunni reduces iterum Pannonia potiuntur 744. — Ab an. Chr. 700 ad 800

Carolus Magnus victo Vitiloni Bavariæ Duci Tassilonem II. substituit mox hunc rebellem in Monasterium detrudit, ac ipse Regem se Bavariæ dicit 788. *Elogium Historicum Thassilonis lege ap. Mabillon. in Actis SS. Ord Bened. Sec.III.*

Flandria antea inculta fit Comitatus 792.

Biornus III. Christianorum I. in Suecia Rex 800.

SÆCULUM IX.

Carolus Magnus, Saxonibus victis Witikindum Ducem imponit 804. — Ab an. Chr. 800 ad 900

De Bello Saxonico, aliisque plura apud Eginhardum in Vita Caroli M. Annales Laureshamenses, Bertinianos, Fuldenses, Metenses.

Egebertus Angliæ universæ Rex I. moritur 837.

Sivardus II. Daniæ Rex a Ludov. Pio Frisiam accipit.

In Polonia post interregnum 20. annorum eligitur Piastus Dux gentis 842. Pictorum gens universa cum regno deleta a Kenneto Scotor. Rege 850. Austrasia a Lothario I. Lotharingia dicitur. Polæmon Dux I. Lithuaniæ 900.

Ingo Suecorum Rex Ruthenos, & Moschos suæ ditionis facit 900.

Ragusei, pulso Demejano tyranno, Venetorum ope, ab his per aliquot annos annuum Prætorem admittunt. *Tubero l.5.*

SÆCULUM X.

Marchiones custodiendis Regionum finibus: Burgravii juri dicendo inducti. — Ab an. Chr.

900 AD 1000 Bavaria iterum Ducatus 911.

Sigefridus I. Marchio Brandeburgicus 927.

Leopoldus Austriæ Marchio I. 932.

Misniæ Marchio ab Henrico Aucupe institutus.

Hermannus I. Luneburgi D. dicitur ab Othone I. 960.

Sigefridus Ardennensis I. Comes Luxemburgi.

Imperium Moscoviticum 990.

Suetonus Daniæ Rex Sueciam acquirit 998. Saraceni Creta insula ejecti per Basilium, & Constantinum Imperatores.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100 Sabaudiæ Comitatus per Beroldum Saxonem incipit 1010. Dani occupant Angliam 1016. Rege I. Canuto Magno.

Boleslaus I. cognomento Chrobri, ex Duce I. Rex Polon. Henrico I. Imper.

Guillelmus Nortmanniæ Dux hæres a S. Eduardo dictus, pulso Haraldo Dano, Angliam subigit 1066.

Bavaria transit ad Atestinos in Welphone Actii filio 1070.

Polonia, ob cædem S. Stanislai Cracoviensis, privatur Regis titulo 1079.

Uladislaus II. per Henricum III. Rex Bohemiæ primus 1087.

Bullionis Ducatus 1096. venditus Leodiensi Episcopo a Gothofredo Lotharingiæ Duce.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200 Sigefridus e Duce Lotharingiæ Mosellanicæ I. Comes Palatinus 1101.

Hermannus e Ducibus Zeringiæ I. Marchio Badensis sub Henrico IV. 1120.

Welphonibus, sive Atestinis Austriaci in Bavariæ succedunt 1138.

Albertus Ursus Princeps Anhaltin. March. Brandemburg. 1142.

Austriæ ex Marchione Dux 1154. Regnum Hiberniæ paret Anglis 1162.

Otho I. Witelspachius 1162. post Atestinos Dux Bavariæ, in qua imperant ejus posteri.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. Valdemarus II. primus Danorum, & Vandalorum simul Rex 1203.

Ne-

Nerius, five Rainerus Acciajolus Achajæ Princep, Athenarum Dux. 1200

Otto Parvus e gente Ateftina I. Dux Brunfuicenfis, & Luneburgenfis 1230. AD1300

Ducatus Brabantiæ ex Lovanienfi Comitatu 1247.

Eduardus I. ab Henrico III. patre primus e Primogenitis RegumAnglorum dictus Walliæ Princeps, cæfo Leolino 1254.

Chios a Michaele Paleologo donatur Genvenfibus 1260.

Islandi Naquino Norvegiæ Regi fe fponte tradunt 1265.

Auftria, Stiria, Tirolis, & Carinthia, Rodulphi Imper. familiæ cedunt 1282. moxque etiam Burgundia, & Bohemia.

Primislaus Polonus Regium nomen repetit 1295.

SÆCULUM XIV.

Nicolaus Acciajolus Magn.Regni Neapolit.Senefcallus, Corinthi Dynafta. Ab an. Chr. 1300 AD1400

Dux Geldriæ ex Comite 1306.

Libertatis Helveticæ Tabulæ 1315.

Albertus fub Carolo IV.Dux I.Megalopolitanus.

Francifcus Catalufius Patritius Genvenfis Lesbi Princeps 1350.

Cafimiro Magno Piaftorum poftremo extincto, eligitur a Polonis Ludovicus Rex Hungariæ 1370.

Robertus II. primus e Stuartorum fanguine regnat in Scotia 1370. Juftiniani Genvenfes patritii infula Chio donantur a Joanne IV. Paleologo 1374.

Jagello, poftea e Sacro fonte Uladislaus V. ducta Hedvige Rex Polon. 1386.

SÆCULUM XV.

Dania, Suecia, Norvegia uni Regi fere femper parent ab anno 1396. ad 1523. Ab an. Chr. 1400 AD1500

Amedeus VIII. ex Comite Dux I. Sabaudiæ a Sigifmundo Cæfare dicitur 1416.

Adolphus Dux I. Cliviæ 1417.

Fridericus Burgravius Nurimberg. a Sigifmundo Cæfare 1413. donatur Marchia Brandeburg. quam pofteri tenent.

Rhætorum fœderatio cœpta 1424. ftabilitur 1471.

Norvegia hæreditario jure obnoxia Daniæ ab anno 1448. Du-

Ducatus Witembergensis initia 1470.

Navarræ Regnum 1483. transit ad Albretos, Francisco Phœbo sine prole obeunte.

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Suecia separatur a Dania, electo in Regem Gustavo 1523. Hungaria, & Bohemia transeunt ad Austriacos 1526.

Capta Rhodo, Melita Hierosolymitanis Equitibus dono datur a Carolo V. 1530. Navarræ jura Antonio Borbonio cedunt 1553. Batavica defectio ab Hispanis 1572. ex qua nova, potensque Respublica.

Deficiente in Sigismundo Augusto virili Jagellonum Stirpe 1572. primo Henricus Gallus, mox Stephanus Battoreus, inde Sigismundus Suecus a a Polonis eligitur 1587. Hujus diadema Suecicum rapitur a Patruo Carolo 1589.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Jacobus Scotiæ Rex VI. post obitum Elisabethæ Reginæ Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ I. 1603.

Bavariæ Dux inter Septemviros 1625.

Provinciæ Fœderatæ in Belgio ab Hispanis liberæ declarantur 1648.

Britannia 1649. ex Regno Respublica sub Tyranno Cromvelo. Restituitur Carolo II. Regi 1660.

Abdicante Christina, Sueciæ Regnum Carolo Palatino cedit 1655.

Casimiro V. e Sueca Vasarum Familia postremo abdicante 1668. Michael Coributus Poloniæ 1669. Rex eligitur, eoque obeunte 1673. Joannes Sobieski prudentia, & bellica gloria clarissimus.

Veneti Cæsari, & Polono fœderati Peloponesum de Turcis fortiter, & feliciter recipiunt.

Anglia 1689. deficit a Jacobo II. Rege ad Auriacum Principem. Scotia aliquandiu nutat, mox cedit, Hibernia bello subigitur 1691.

Dux Hannoveranus inter Septemviros 1692. Marchio Brandeburgicus inter Reges 1700. De utroque reclamatum a Pontifice.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr.

Frider. Augusto Elect. Saxon. Poloniæ Rege electo ab an. 1697. septennio post ab adversa procerum factione, Sueco victore adnitente, Polon. Rex sub Sta-

Stanislai nomine renuntiatur Palatin. Posnan. Augustus regno cedit an.1706.Triennio post, Sueci ope, & impulsu deficiente factiosis, regnum iterum accipit. Friderico Augusto Principi Elector. nubit Maria Josepha Imperatoris filia natu major an.1719. 1700 AD1750

Jacobus II. Angliæ Rex in Gallia mor.1701.Paulo post equo collapsus mor.Guilielmus Nassaù. Sceptrum Annæ traditur Jacobi II.filiæ hæreticæ excluso per injuriam Jacobo Catholico, ac subinde etiam armis repulso. Ea tandem Angliam, & Scotiam in unum Magnæ Britanniæ regnum conjungit 1707. Obit 1724.

Successorem habet Georgium Ludov.Ducem Brunsuic. Elect. Hannov. Hic vero improvisa morte sublatus 1727.Georgium II. Augustum. Alexius Petrovitzius Magni Moscorum Ducis filius abdicatur a Patre 1718. Regni jura transferuntur in Petrum. A[illegible]bo brevi moriuntur. Pater autem moritur 1725. Succedit Catharina Albendilla uxor altera, ac sub ejus tutela Petrus Alexiovuitzius Petri Alex.nepos. Ea mortua 1727.

Carolus XII. Sueciæ Rex utriusque fortunæ extrema quæque bello expertus, ultimo in Frideriso-Kalli obsidione minoris tormenti globo interfectus 1718. Succedit Ulrica Eleonora soror cum Conjuge Friderico Principe Hasso-Cassellano.

Similes aliquot fortunæ vices expertus Maximil. Eman.Dux, & Elect. Bavar. Ditioni, dignitatique suæ cum honore restituitur 1714. Ejus filius Carolus Albertus Dux, & Elector uxorem ducit 1722. Mariam Amaliam Josephi Imperatoris filiam secundo loco natam.

Joannes V. Lusitaniæ, & Algarbiorum Rex appellatione *Fidelissimi* salutatur a Benedicto XIV.1749. Ecclesiæ Romanæ addictissimus multa ad illius similitudinem, Summorum Pontificum concessu, Ulysipone constituit variis temporibus. M.Theresia Hungarici regni coronam Presburgi accipit 1741. Regni Bohemiæ Pragæ an.1743. Jus suffragii ad Imperat. Elect.pro Bohemiæ regno tradit Francisco a Lothar. conjugi, nunc Cæsari an.1741.Augustus II. Poloniæ Rex mor.an.1732. consequuta duplex electio, aliis Sta-

Stanislao Palatino Posnan. aliis Augusti Filio Duci Saxon. faventibus, qui regni coronam accepit Cracoviæ 1734. Plures annos pugnatum armis auxiliaribus. Hic tandem vicit, & pacifice regnat Augusti III. nomine. Stanislaus regno cessit 1736.

Fridericus Guilelmus Elector Brandeburgicus moritur 1740. succedit Filius Carolus Fridericus. Contra Reginam Hungariæ omnia arma movet; Silesiam invadit, & occupat, eamque hac conditione retinet, ut Religionem Catholicam indemnem relinquat. Pax inter Electorem Bavariæ, & Reginam Hungariæ firmata an. 1745.

Christianus VI. Rex Daniæ mor. 1746. Succedit Filius Fridericus V. Sueciæ Regina Caroli XII. Soror mor. 1741. Dux Carolus Olsthein Gottorp Sueciæ regno successor datur 1742. Paulo post declaratus Princeps Imperialis Moschorum, & Successor Imperii, Sueciæ Regno renuntiat.

Petrus II. Magnus Dux Moschorum obiit a. 1730. succedit Anna Ivannouna, mentis, & animi plusquam muliebris. Aulam transfert Petroburgum 1733. Cessit e vita an. 1740. succedit Joannes III. Brunsuvychius sub tutela Matris Annæ Principis Volfembuttel. Sed paulo post, his ab imperio amotis, in magno totius regni conventu, ex testamento Petri I. cognomento Magni, Moschorum Imperatrix renunciatur Elisabetha, Petri ejusdem Filia, ex secunda uxore: Patrem imitatur.

AD INITIA, ET VICES REGNORUM PER EUROPAM.

SUPPLEMENTUM.

De initiis Turcarum.

TUrcas alii cum Laonico Chalcondila ex Scythis, alii ex Parthis, quidam ex Turca Persarum Urbe magna, atque opulenta, nonnulli ex Cœlo-Syria, & Arabia ortos volunt.

Turcarum Imperium sæcul. XIII. condidit *Othomanus*, sive *Osman*, Filius *Orthogulis*, sive *Ertuculis*, hujus Nativitatem ac regnum Annales Turcici præ-

prædictum referunt a Vate Mahumetano, cujus filiam, ubi adolevit, sibi duxit uxorem. Anno Christi 1298. regni initia posuit. Quippe ex Soguthа Mysiæ Vico, unde erat oriundus, in reliquam Asiaticam Mysiam infudit sese, pluribus urbibus subactis; Prusam Bithyniæ Urbem ad Olympi radices, quæque Mysiæ Asiaticæ inferiori accensetur, opibus florentem expugnavit, fame devictam, Regnique Sedem constituit anno 1300. Eo regnante octo Turcarum millia in Europam per Hellespontum trajecere, captoque præsidio, quod Græci Chersoneso imposuerant, in Thraciam irruerunt, & ad Istrum prædabundi.

Othomano an. Ch.1326. defuncto post regnum an.28. successit *Urchanes* fil. qui Lydiam universam ditioni subjecit, Nicæam expugnavit, Asiam reliquam Græcis eripuit. In hostem Christianorum Joannes XXII., Philippus Valesius Rex Galliæ, Robertus Siciliæ Rex, Dux Venetorum Franciscus Dandulus, & Magister Rhodiorum Equitum, icto fœdere, classem instruxerunt, qua Turcæ ad 5000. cæsi, incensis navibus majoris alvei 250. Joannis Cantacuzeni filiam in matrimonium duxit Urchanes, quem cum 32. an. regnasset, Amurathtes Filius excepit an. 1387.

Is Callipolim, Adrianopolim, ac circumjectas provincias cœpit, frequenti clade Christianis Europæis attritis. Joannem Paleologum Græcorum Imperatorem Stipendiarium habuit, ejusque filios Castra sua ad nutum sequi compulit, Triballis etiam, Mysiisque domitis.

Bajazethes *Jacupe* minori fratre post mortem patris a Proceribus Turcis necato Rex salutatus 1390. in conspectu exercitus Triballorum, quorum Rex Lazarus mox prælio redintegrato victus, captusque ante Bajazethis oculos in frusta concisus est. Mœsia Europæa, Bulgaria, & Vallachia devastatis, diuturna obsidione Constantinopolim fatigavit; solvit tamen, ut contra Sigismundum Hungariæ Regem procederet, quem magna clade affecit an.1393. Rursus an.1396. ad Nicopolim Turcas inter, & Hungaros, Gallosque fœderatos pugnatum est; Christiani ad 20. mil-

millia in prælio cecidere, Turcarum ad 60. millia. Tandem a Tamerlane victus, caveæque inclusus dedecoris impatiens, mortem sibi consciVit sub an.1403.

Mahometes Bajazetis fil. Ismaeli *Sinope* Principi bellum denuntiavit, quod ille tributo redemit. Bello Venetos lacessivit propter regionem, quæ Joniam spectat; victi Turcæ commisso navali prælio, & Lampsacum præterea per Venetos expugnatum. Sed missis legationibus mox sancita pax. Caramaniæ oppida quædam obtinuit, Vallachos bello aggressus, iis tributum imperavit: Serras etiam, illustrem civitatem occupavit.

Lege *Leuncla-vium in Annali-bus Tur-cicis &c.*

Successit 1422. fil. Amurathes II. Hungaros attrivit relicto an.1451. fi. Mahomete II., qui *Corinthum*, *Lemnon*, *Mytilenam*, *Euboeam* Venetis eripuit, *Caffa* Genuensibus, Græcis Constantinopolim: Vid. rel. in Imperatoribus Orient.

TABULA XX.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Herodes Ascalonita moritur an.1. Filii Archelaus Judææ Rex, Herodes Antipas Galilææ, Philippus Ituræe Tetrarchæ dicuntur ab August.2.

Archelaus an.6. relegatur.

Judææ Procuratores constituuntur.

Herodes Agrippa I. primò per Caligulam Galilææ Rex 38. mox, & Judææ per Claudium 41. Agrippa II. succedit 43 Hoc mortuo Judæa iterum Procuratoribus creditur.

Parthorum, Æthiopum, Arabum, Armenorum, Cappadocum Reges a vetustis Scriptoribus, Sinarum a Neotericis memorantur.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Pacoro apud Parthos regnante bellis civilibus eorum opes atteruntur, quare facili negotio sub Cosroë II. à Trajano victi sunt.

Trajanus victum Cosroëm II. in ordinem redigit, Partamaspatem imponit 112. circiter, sed eo a po-

a popularibus pulso, Cosroës redit, a quo cum Hadriano firmata pax.

Assyria, Mesopotamia, & Armenia revocatis ab Hadriano, qui eas liberas esse voluit, Præsidibus, Reges eligunt 119.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Abagarus Osroënorum, sive Edessæ Rex dolo captus à Caracalla 216. *Calvisius perperam putat, eum fuisse, ad quem Chistus literas dedisse fertur.*

Abagarus, sive Abgarus nomen commune fuit omnibus Edessæ Regibus, ut rectè monet Noris in Epoch. Syro-Macedon.

Zenobia Palmyrenorum Regina Syria potitur, & Phœnicia. Alexander Severus Hebræos a Præfecto, qui Syrus Archisinagogus diceretur, regi patitur 224.

Artaxerses, ter victo Artabano Parthorum Rege, regnum transfert ad Persas 227.

Extincta apud Sinas Gana, quæ plura sæcula Imperium tenuerat, regnat Cyna Familia 264.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Servi Sarmatarum Dominos e Sarmatia expellunt, eaque potiuntur 334.

Annibalianus Constantini Magni ex fratre nepos, ab eodem Rex Ponti dicitur 335. Imp. Rom. finibus ab Ortu ad Indos, a Meridie ad Æthyopes, ab Aquilone ad Sarmatas, ab Occasu ad Oceanum Britannicum propagatis, plurima Regna in Asia, Africa, & Europa extinguuntur.

Sapor II. Hormisdæ II. filius Persarum Rex Romanis infestus Persicas opes auget; potitur Armenia 368.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Isdegerdes hujus nominis I. apud Persas, cui Arcadius moriens filii Theodosii tutelam permisit 408.

Usai Familia apud Sinas regnat 419.

Bonifacius Dux bellicis laudibus clarus, a Castino Valentiniani Duce læsus ab eo deficit, & Africa occupata, Vandalos, Albanosque in eam evocat ex Hispania. Sic Africa Vandalorum ditionis facta est 427.

Colchorum, sive Lazorum Reges in Asia hoc sæculo memorantur. *Genebrardus Lazos male locat in Perside.*

SÆ-

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Saraceni populi ex Ismaele originem, a Sara Abrahami conjuge nomen trahentes, ex Arabia erumpunt in Syriam, Palæstinam, & Phœniciam, hoc sæculo ineunte.

Turcæ, si fides est Plinio, Scytharum populi, e portis Caspiis Armeniam, & Cappadociam invadunt 516.

Belisarius, victo, & capto Gilimero, Regno Vandalorum in Africa finem imponit 533.

Africa in septem Provincias divisa, & Imperio subjecta 534.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Heutay apud Sinas, diviso regno, dominantur 628. Mahometes primo servus, mox vates, inde Dux Exercitus in Arabia moritur 631. Huic succedit Abukara, & post eum Haomar, qui Persidem subigit, mox Syriam, & Ægyptum. Hic primus dictus est Calipha. Hali Mahometis gener post Haomarum.

Muhavias I. Damasci Calipha.

Abderamus I. Miramolinus in Mauritania Tingitana, fuga evaserat cum affeclis Abdallæ Caliphæ Damasceni interempti. *Miramolinus, idest Princeps, seu caput Fidelium.*

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Ulit Saracenicæ dominationis fines latius extendit, & Imperii sedem iterum figit Damasci. Saracenis Haly sectatoribus impellentibus, Maurosores Chorazami dominos occidunt, Marvanum Califham cædunt 752.

Inde sub Muhamad Abubalas, Saracenorum Imperium in tres partes dividitur, quarum primam Abubalas tenuit in Perside, Salim Ægypto præfuit, & Abdalla Syriæ. Hinc stirps Bilæ apud Persas celebris. Arrakid Bila, sive Aaron Carolo Magno amicus.

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Abdezar Maracem inter Saracenos illustris, utpote qui, octo Regibus domitis, Principes eorum urbes victor expugnavit. Creta a Saracenis occupatur 821. Jacob-Leys celebris apud Saracenos Persas regnat. *Post hunc diu silet Persarum Historia.*

Celeberrimi erant hoc sæculo Babylonius, seu Baldacensis, & Ægyptius Calipha. *Hac Arabica vo-*

ce,

a, qua Successorem, vel Hæredem significat, nempe Mahometis, primò appellatus est supremus Saracenorum Princeps, mox & alii minores.

SÆCULUM X.

Mustaphi, sive Mustapha Babyloniorum Calipha, sive Amiras, victo Ægyptio, totum fere Saracenorum Imperium sibi subjicit 908. Calecuri apud Indos sedem habere cœpit Saracenus Amiras 909. Sunga Familia apud Sinas regnare incipit 923. Persarum Reges Daules, & Boytes e Stirpe Darii Hystaspis a 936. AB AN. CHR. 900 AD 1000

Historia Persica iterum deficit.

Ingas Peruvianos Cuschi sedentes ab hoc sæculo numerant Americani.

SÆCULUM XI.

Turcæ initio sæculi Persis infesti, mox ab eorum Calipha, sub quo meruerant, descifcentes, & Saracenis debellatis Tangrolipicæ Duce, eorum sectam cum regno suscipiunt 1038. AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Turcæ dividuntur in Orientales, & Occidentales 1060. Hierosolyma expugnata, Cruce signati ejus Regnum Gothofredo Bullionio, cujus potissimum virtute receptam esse constabat, omnium consensu deferunt 1099. Antiochia Bohemundo, Edessa Balduino, Galilæa Tancredo cesserunt.

SÆCULUM XII.

Gorasmii in Perside 1139. Noradinus e Turcis Occidentalibus Syriam occupat 1143. Saladinus e Turcis Orientalibus Ægypto potitur 1178. Eruptio Tartarorum, & plures per eos Provinciæ Septentrionis occupatæ 1188. Rucradinus Turca I. Iconii Sultanus 1189. AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Cypri Regnum jure permutatum in Hierosolytanum 1191.

SÆCULUM XIII.

Alexius Comnenus Trapezuntini Imperii fundamenta jacit 1203. Capta Constantinopoli (*a*) Baldui- AB AN. CHR.

(*a*) Eodem sæcul. XIII. Balduinus alter, sive II. a Michaele Paleologo Imperio, ac regia Urbe ejectus an. 1261. vixit deinde annis XI. calamitati super-

1200 duinus Imper. Venetis Cretam, Jonii, & Egæi
AD1300 maris insulas, Bonifacio Montisferratensi Thessaliæ

superstes, dum ad recuperandam Constantinopolim auxilia in Occidente conquireret. Filium unicum reliquit Philippum, cui Caroli Siciliæ Regis filiam *Beatricem* despondit, Constantinopoli promissa, si ejus ope recuperari posset. Obiit Philippus, solo titulo Constantinopoleos Imperator 1285. Filiam unicam reliquit *Catharinam* quæ Carolo Comiti Valesio, Fratri Philippi Pulchri Galliarum Regis nupsit, Bonifacio VIII. Consanguinitatis impedimentum dispensante, & Græci Imperii jura ad ipsum transmisit 1301. ea conditione, ut in eadem Imperii jura proles succederet. Catharinam Valesiam peperit. Hæc Matri a. 1308 defunctæ successit in nomen, ac jura Imperii. Nupsit *Philippo Siciliæ* Tarentino Principi, in Consanguinitatis impedimento dispensante *Clemente V.* an. 1313. Philippo Imperatore hujus nominis II. obeunte Neapoli 1332. remansere Imperii jura penes Catharinam uxorem, quæ in Græciam profecta est, quo Achajæ, ac Moreæ provincias in sui, ac Filii obedientia conservaret. Post ejus mortem an. 1346. Robertus ex Philippo Tarentino Primogenitus, Constantinopolitani Imperatoris nomine uxorem duxit, dispensante Clemente VI. Mariam Borboniam, Ludovici I. Borbonii Ducis filiam: Annus tunc 1346 vertebatur. Post Robertum II. ejus Frater Philippus Tarentinus Princeps Imperator Orientis appellatus. Duas habuit Uxores. *Mariam Siculam* filiam Caroli Calabriæ Ducis, & Mariæ Valesiæ, eaque defuncta Elisabetham filiam Stephani Hungari, Sclavorum, & Dalmatarum Ducis. Obiit Philippus Constantinopolitanus Imperator hujus nominis III. anno 1374. Nulla ex eo prole relicta. *Jacobus Baucia* Andriæ Dux, ac Nepos in Philippi jura, nomenque successit. Consule Carolum Du Fresne in Histor. Bizantina; quæque ex eo transfert Nat. Alexand. Sæc. XIII. de Orientis Imperatoribus.

liæ Regnum, aliis alia præmia virtutis attribuit 1204. Chingifcamus Tartarus, Chorafmiis domitis, regnat in Perfide 1227. & poft eum Zagathay, five Hallon. Mamelucchi in Ægypto regnant 1245. Tartari Sinas occupant 1278. Aladino Sultanorum Iconii ultimo extincto 1290. Turcarum Regnum in feptem Dynaftias dividitur. Caffanus Tartarus 40. Saracenorum millibus in Syria cum Sultano Ægyptio profligatis, redit in Perfidem 1292.

SÆCULUM XIV.

Othomanus Ortoguli filius domitis aliis Turcarum Dynaftis, Prufam, magnamque Afiæ partem fubigit 1301. Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Manfit deinde omnibus Turcarum Regibus Othomani cognomen.

Gempfa I. Parthorum Sultanus victo Carbandare Tartaro potitur Perfide ab an. 1350. ad 1390.

Ta Iminga Familia, pulfis Tartaris, regnat apud Sinas 1368. *Martinius.*

Tamerlanes Tartarus 1291. fugatis Parthis, fuos reducit in Perfidem.

SÆCULUM XV.

A duobus Tamerlanis filiis Mogolis, & Samarchandæ Regna initium habent 1406. Gemfa II. victis Tamerlanis filiis Parthos iterum Perfis imponit 1407. Uffumcaffanus I. Turcarum potitur Perfide 1458. Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Mehemetes II. Trapezunte, univerfaque Chalcide armis domita Trapezuntinum Imperium evertit. Emanuelis Lufitaniæ Regis Aufpiciis Vafcus Gama Nobilis Lufitanus in Galliam Orientalem felici navigatione penetravit 1497.

SÆCULUM XVI.

Sæculo XVI. ineunte novam in Indiam Orientalem tranfmiffa Claffis, Duce Petro Alvaro Cabral, Brafiliam detexit, quam Americus Vefpuccius Florentinus diligentius exploravit, Emanuelis Lufitaniæ Regis nomine: Cum aliis Regionibus demum adjecta eft ejufdem Regis Imperio. Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Ifmael Sophi Turcas pellit e Perfide, eamque fibi fubigit 1501. Amether Saracenus Monachus affumpto Seriphii nomine Feffæ, Marochii, &

alia

alia Mauritaniæ Regna occupat religionis obtentu; Selimus Turca Sultano debellato, Syriam occupat, mox victo Tomumbejo, Mameluchorum in Ægypto regno finem imponit 1517. Mexicum per Cortesium subigunt Castellæ Reges 1519. & Peruvia potiuntur per Petrum Pizzarum 1525. Lomellini Genuens. patritii Tabracæ insulæ ad Africæ oram Domini anno circ. 1540.

Arabia Felix a Solimano occupatur 1570. Abdemelechus Marochii, & Fessæ regna suæ ditionis facit 1575.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Batavi in Oriente magnas regiones subigunt. Busserius, & Xequus Marochi, & Fessæ regis filii Hametis patris regna dividunt 1603. Tartari ex Familia Ta-Scinga Sinarum regno potiuntur 1644. *Martinius*. Batavi a Lusitanis Brasilia pulsi 1654. Tafilettus Fessæ, & Marochi regna iterum jungit.

Æthiopum Reges nunquam interupta Serie adhuc perseverant, omnium fortasse antiquissimi.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Anno 1722. Pe-Kini moritur Sinarum Imperator Kam-hi regni an.62. Ex compluribus ipsius filiis quartus nomine Yeu-Theim imperio adlegitur annos 40. natus.

Rex Arabum apud Marrabam victus, atque interfectus a Turcis 1709. Ab iisdem simul in Perside Juvenis Sophi aliquot provinciis spoliatus: toto vero jam fere regno a Miriuveio, & Eschereffio, rebellibus.

Ab his ingentibus cladibus attriti Turcæ res suas ibi vix sustinent.

Mauri in Africa cæsi ab Hispanis 1720. Soluta Urbis Septensis obsidio annorum quinque supra viginti.

Angli, & Batavi in America, multis pagis, atque arcibus aucti 1704. Indicæ negotiationis ab Ostendæ mercatoribus, non ita pridem institutæ, magni, donec perduravit, progressus, & commoda.

Anno 1735. Sinarum Imperator Yen-Theim mor. succedit Kien-Long Filius Christiani nominis hostis,

hostis, vel propria indole, vel Mandarinorum instinctu.

Thomas Chouly-Kam Persarum Regem, victis rebellibus, regno restituit an.1730. Deinde ipse an.1736. partim dolo, partim vi regnum usurpat, iisdemque artibus tenet an.XI. Plura bella gerit, ac plerumque feliciter. Turcas ingenti clade atterit 1735. In Magni Mogolis Imperium irrumpit, Regem Machmet-Chachk bello vincit, ejus thesauros asportat an.1740. Tartaros Usbechos, & Daghestunenses populos subigit 1741. Tandem ab Optimatibus regni tyrannicum ipsius imperium non ferentibus, una cum tota familia occiditur ad an.1747. Ad regnum evehitur Aly-Scack.

TABULA XXI.

Bella Clariora.

SÆCULUM I.

Augustus Imper. Ducibus Tiberio, & mox Germanico, rem Romanam in Dalmatia, Sarmatia, Pannonia, & Germania prospere gerit. Ab an. Chr. 1 ad 100

Corbulo sub Nerone Parthos, & Armenos bello domat.

Hebræi ob Flori Procuratoris latrocinia, & cædes, a Romanis deficiunt, & hinc horum in eos bellum Vespasiano, & Tito Ducibus.

Agricola Dux Romanus sub Domitiano per Britanniam, & Hiberniam arma circumfert, & plerumque feliciter. *Tacitus in Vita.*

SÆCULUM II.

Trajanus in Decebalum Dacorum Regem, ac postmodum in Scythas bellum gerit. Ab an. Chr. 100 ad 200

Idem Trajanus Judæos in Cypro rebelles armis persequitur. Mox contra Parthos felici, contra Arabes infelici Marte contendit.

Rebelles iterum Judæos bello plectit Hadrianus.

L. Verus contra Parthos, Marcus Aurelius contra Marcomannos bellum feliciter gerunt. *Marcomanni Cæsari primum memorati, si Sansoni, & Brietio credimus, fuere, ubi nunc Bohemi, vel potius Moravi.*

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Picti, & Scoti mutuis cladibus atteruntur.

Imperatores Sept. Severus, & Caracalla in Parthos, & Britannos fausto successu bellum integrant.

Artaxerses Persarum Rex, post victum Artabanum, infeliciter movet in Romanos, a quibus ejusdem Successores plerumque hoc sæculo victi.

Contra Gothos, hactenus Romanis ignotos, pugnant Gordianus, Decius, & Claudius II.

Sub Diocletiano, & Collegis Cæsaribus Asia, Africa, Sarmatia, & Anglia in Europa bellis arsere.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Romanorum Cæsarum bella Civilia sub Constantino, ejusque filiis.

Julianus in Gallia, & Germania bellum habet.

Denuo cum Persis sub Sapore II. 350. diuturnum, & atrox bellum, quo fractæ Romani mperii vires.

Iterum bella civilia inter Romanos, sive Cæsares, sive Tyrannos.

Romani pluries cum Hunnis, Alemannis, Gothis fere semper victores signa contulere.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Gothi sub Radagasio, Alarico, Ataulpho, & Theodorico Regibus late per Europam arma circumferunt.

Attila Hunnorum Rex, Dei flagellum cum 400. armatorum millibus Illyrico, Thraciæ, Mæsiæ, Daciæ, Macedoniæ, Thessaliæ, Germaniæ, Galliæ, Italiæ bellum, seu potius vastitatem infert.

Odoacer Herulorum Rex Italiam armis petit. Franci sub Meroveo contra Gallos, Vandalos, Gothos, sub Clodoveo contra Germanos, & Visigothos bella gerunt.

Saracenorum nomen incipit armis in Asia clarescere anno circiter 500.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Justinianus, Belisario Duce, Persas in Asia, Vandalos in Africa, bello, & cladibus atterit.

Eodem Belisario, & Narsete Ducibus Gothos in Italia profligat.

Lan-

Langobardicum nomen Italicis bellis inclarescit.

Scoti, & Picti cum Arturo Britannorum Rege sæpe confligunt.

Persæ sub Cavade II., Cosroë I., & Hormisda II. Regibus cum Græcis Imperatoribus varia fortuna decertant.

SÆCULUM VII.

Cosroës II. Rex Perf. fœde lacerat Rom. Imperium sub Phoca, mox ab Heraclio pluribus cladibus atteritur. AB ANN. CHR. 600 AD 700

Saraceni circa 637. late per Asiam, & Africam victores sub Heraclio, & Constantino filio.

Saraceni inter Halys, & Mahomethis asseclas divisi bellum Civile gerunt. Angliæ populorum bella, quæ narrantur a Beda.

Dagobertus I. Francorum Rex bellum habet cum Slavis 622. 623.

Orientis Cæsares a Constantino Pogonato ad Michael. Paphlagon. cum Bulgaris per 6. fere sæcula, aut bellum, aut suspectam pacem habuere.

SÆCULUM VIII.

Saraceni in Hispania 713. Inde bella adversus eos Pelagii, Alphonsi Casti Regum integro fere sæculo, & plerumque prospere gesta. AB ANN. CHR. 700 AD 800

In Gallia bella Civilia Carolo Martello victore; mox ejusdem contra Saracenos.

Pipini contra Saxones, Aquitanos, & Langobardos in Italia, contra Saracenos in Hispania, & Saxones in Germania arma felicia. *Quæ de rebus contra Anglos gestis narrantur, commentitia censentur.*

SÆCULUM IX.

Dani Anglis molesti in Britannia. AB ANN. CHR. 800 AD 900

Carolus Magnus bellum Saxonicum conficit, quod annos 33. duraverat.

Græci Cæsares contra Bulgaros bellum habent varia fortuna.

In Francia, & Germania bellum civile Filiorum contra Ludovicum Pium, & postea inter se.

Nortmanni egressi e Dania 836. Galliam invadunt.

Saraceni in Italia, & Hispania bellis furunt.

Bella de Imperio certantium in Italia usque ad Othonem I. Imperat. (*a*)

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Hungari Germaniam, Italiam, Gallias populantur.

Nicephori Phocæ de Persis victoriæ sub Romano Juniore.

Orientis Imperatores bellum habent cum Saracenis, Ruthenis, & Bulgaris.

Saraceni in Italia adversa plerumque fortuna pugnant.

Rodulphi Burgundi, Hugonis Arelatensis Regis, & trium Othonum in Italia bella inter se, nec non contra Græcos, & Saracenos.

Turcæ, vel in fine hujus, vel sub initium sequentis sæculi Persas vexant.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Germanorum Cæsarum bella in Italia pro Rom. Pontificis, & Imperii dignitate, in Hungaria pro defensione Regum.

Nortmannorum in Italia, mox in Græcia, & Sicilia arma felicia.

Græci Cæsares contra Bulgaros feliciter, infeliciter cum Nortmannis, & Turcis bellum habent.

Belli semina inter Genuenses, & Pisanos 1050. cum hi partem illis Corsicæ ademissent.

Suba-

(*a*) *Post obitum Caroli Crassi usque ad Othonem Imperium Occidentis scissum. Arnulpho pars maxima cessit: Pars Italorum Berengarium Eberhardi Forojuliensis Ducis filium, Vidonem altera Spoletanum Ducem elegit. Vidone mortuo an.894. Filius Lantbertus Imperatoris nomen usurpavit, quo vita functo, Italiæ Regnum in Berengarium recidit. Post cujus an.924. occisi obitum Italiæ Regnum Hugoni Provinciæ Comiti delatum an.926. Berengarius II. prioris nepos adversus Hugonem res novas molitus ad Othonem confugit, cujus authoritate diu dominatus est, tandem propter Tyrannidem pulsus 961. Othone rerum potito.* Vid. Nat. Alex. Sæc.IX. & X., ex Coævis Scriptoribus.

Subacta per Guillelmum Nortmannum Anglia, Galliæ Regi Philippo I. natus est æmulus, bellumque, quod primo Francos, & Anglos commisit 1077. circiter.

Hispani contra Mauros arma prospere tractant.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Genuenses, & Pisani, de dando Corsicæ Episcopo contendentes ad bellum veniunt, quod ingenti animorum, armorumque contentione multos per annos, eventu vario gestum est.

Græci Cæsares cum Turcis, Scythis, Serviis, Hungaris bellum habent.

Eleonora Guinensis a Ludovico VII. Galliæ Rege repudiata, secundi, ejusdemque atrocissimi belli inter Gallos, & Anglos initium fecit 1152.

Turcarum Noradini, & Saladini bella, quibus Syriam, & Ægyptum domuere.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

In Anglia bella civilia inter Eboracenses, & Lancastrenses Duces, sub Albæ, Rubræque Rosæ nomine, quibus post 30. prælia, trium Regum, & plurimorum Principum cædes Henricus VII. Angliæ Rex an. 1485. finem imponit.

Tartarorum contra Persas, & Saracenos toto fere sæculo bella prospere gesta.

Fridericus II. Cæs. bello plerumque inglorio, Guelforum, & Gibellinorum factionibus revocatis ab anno 1234. ad 1250. fœdum in modum Italiam lacerat.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Bellum Anglogallicum tertium, quo Gallia tantum non periit, per annos ferme ducentos duraturum oritur 1336.

Bellum inter Venetos, & Genuenses per plura lustra vario eventu gestum cæpit an. 1350.

Rodulphus bellum cum Ottocaro Bohemo, Helvetiis, Burgundisque feliciter gerit.

Sicilia post crudeles Vesperas a Petro Aragonio occupata, illorum jacta sunt inter Gallos, & Hispanos bellorum semina, quæ sopita sæpius, nunquam extincta post tria sæcula doluere posteri..

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500 Florentini cum Pisanis, Veneti cum Mediolani Ducibus, Andegavenses cum Aragoniis, armis decertantes Italiam deformant.

Angli prius ab Aurelianense puella fracti, mox a Carolo VII. Rege pluries victi, tota fere Gallia pelluntur.

Ferdinandus Hispanus, Granata per vim potitus, Maurorum in Hispania regnum exscindit 1485.

Tamerlanis in Asia, Turcarum Regum Amurathis II. Mahomethis II. & Bajazethis item II. in Asia, Græcia, & Pannonia bella memorantur.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600 Caroli V. Imper. cum Gallis, cum Turcis, cum Mauris, cum Germaniæ Potestantibus bella eventu vario.

Bellum Belgicum atroci contentione gerendum oritur an. 1576.

Galli in Italia prius; mox inter se civilibus armis contendunt.

Henricus VIII. Angliæ, & Jacobus IV. Scotiæ Reges: Poloni, & Moschi bello decertant.

Turcæ in Asia contra Persas, in Africa contra Ægyptios, in Europa contra Hungaros Marte plerumque felici belligerant.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700 Germani Cæsares contra perduelles, & Suecos in Germania, contra Turcas in Hungaria, Gallorum Reges contra Calvinianos in Gallia, contra Hispanos in Hispania, Italia, & Belgio.

Poloni cum Cosacchis, Suecis, Moschis, Tartaris, Turcæ cum Persis, Moschis, Polonis, Hungaris bellum gerunt.

Sinæ a Tartaris domiti 1644. post bellum 20. ferme annorum.

Hungaricos tumultus, Tekelio incentore, sequutum est Turcicum bellum in Hungaria, & Græcia 1682.

Ab anno 1688. magna Europæ parte in Gallos fœderata, Christiana Respublica bellico ardet incendio.

SÆCULUM XVIII.

Post obitum Caroli II. bellum Cæsaris cum Rege Gallorum pro Hispanica Monarchia, quod totius ferme Europæ non animos solum, ac studia, sed opes etiam, viresque distraxit in partes: aliis pro Cæsare, aliis contra pro Gallo terra, marique pugnantibus. Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Venetos, qui ab hoc bello abstinuerant, an. 1715. lacessit Turca. Iis hortatu, atque exemplo Pontificis, auxilio est terra quidem Cæsar, mari autem Lusitani, Melitenses, Hispani, Florentini.

Inter hæc bellum jam plures annos sopitum ab Hispanis iterum excitatum in Italiæ maritimis. Opponunt se Angli, & Galli, ac pro pace Italiæ fœdus cum Cæsare sanciunt 1718.

Præterea bellum Sueci cum Polono ab an. 1701. cum Moscho 1709. cum Borusso, & Dano 1715. inter Turcas, & Moschos 1710. inter Helvetios Catholicos, & Hæreticos 1712. Nulla fere pars Europæ bello vacua.

Ab an. 1731. tota ferme Europa bello arsit. Bella clariora sub præcedentibus Titulis, prout necessitas, vel opportunitas tulit, notata. Mortuo Antonio Farnesio, bellum Gallorum, & Hispanorum cum Cæsare. Post mortem Augusti II. bellum Cæsaris, & Moschorum cum Gallis, & aliis Regis Stanislai partes propugnantibus. Carolo VI. vita functo contra Reginam Hungariæ plerique Europæ Reges, ac Principes arma sumpserunt, Rex Christianissimus, Rex Catholicus, Rex utriusque Siciliæ, Borussus, Polonus, Palatinus, Bavarus, Mutinensis, Januenses. Auxilio fuerunt Angli, ac Rex Sardiniæ. Auxiliarium copiarum, quantum opus esset, eidem obtulit ipse Magnus Turca, quas religionis causa recusavit. Quod sua partim defenderit, partim recuperarit, acceptum maxime refert fidelitati, & virtuti Hungarorum.

TABULA XXII.

Prælia, & Bellorum Eventus celeberrimi.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100 Legiones Romanæ sub Q. Varrone a Germanis cæsæ an:Ch.9. *Clades hæc Augusto lacrymas expressit.* Domitius Corbulo, fugato Tiridate Armeniæ Rege, capta Artaxata, eam comburit, & delet sub Nerone. Svetonius Paulinus cæsis 80. Britannorum millibus Monam occupat an.61. Subacta est a Tito Hierusalem, ubi undecies centena mortalium millia fume, aut gladio periere, centum millia publice vendita an.70.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200 Trajanus gemina, sed cruenta victoria intra IV. & V. Consulatum bellum Dacicum conficit. Hadrianus Hebræos rebellantes maximis obterit cladibus. L.Verus, victo Vologese Parthorum Rege, Parthicus appellatur 162. M.Aurelius Antoninus Christianæ Legionis beneficio de Marcomannis triumphavit 173. Septimius Severus triennali obsidione Byzantium circumsidet 195.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300 Alexander Severus insigni de Artaxerse Persa victoria relata, Romæ triumphat 234. Gordianus Gothos, Sarmatas, Germanosque Thraciam incursantes acie delet 239. Decius Imper. grandi clade a Gothis accepta fugiens mergitur in palude. Valerianus Imperator a Sapore Persa victus, captusque 260. Cæsa scribuntur a Claudio II. pluribus præliis CCCXV. Gothorum millia, navium 2.millia submersa. Aurelianus, ter devictis acie Gothis, servat Italiam 271.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400 Constantius 60. Alemannorum millia cædit in Gallia 301. Constantinus Magnus Maxentium ad Pontem Milvium, Cœlo per Crucem ostensam favente, profligat 312. Licinium primo 315.mox iterum 324. vincit, Sarmatas 319.Gothos 332. cædit. Prælium ad Mursam inter Constantium, & Magnentium 351. Sapor Persarum Rex, Victo Constantio, Constantinopolim pervadit 363. Theodosius I. Eu-

genium, & Arbogasten Tyrannos cælo, ac tempestate favente, victor opprimit 394.

SÆCULUM V.

Celebre ad Pollentiam prælium inter Stiliconem, & Alaricum 402. Radagusius Rex cum 200. Gothorum millibus ad Fesulas victus 405. Franci Modogisilum cum 20. Vandalorum millibus profligant 405. Theodorico Hispano, Meroveo Franco, Aëtio cum Attila ad Arelatem confligentibus utrinque ad 180. mortalium millia una die cadunt 451. Ricimerus Alanos in Italia 464. Clodoveus Alemannos in Gallia 496. insigni clade atterit. AB AN. CHR. 400 AD 500

SÆCULUM VI.

Alaricus Gothus manu Clodovei cadit, exercitus strage immensa afficitur 507. Arturus Britonum Rex an. 520. ad Badonis montem Saxones ingenti prælio profligat. Justinianus per Belisarium Vandalos cladibus atterit 535. Narses Totilam ad Busta Gallorum profligat 552. Justiniani copiæ ad Phasim a Persis fractæ 554. Bucelinus prælio ad Capuam a Narsete vincitur 555. AB AN. CHR. 500 AD 600

SÆCULUM VII.

Cosroes II. Persarum Rex, cum plures Imperii provincias fœde lacerasset, Carthaginem expugnat 614. AB AN. CHR. 600 AD 700

Heraclius Cosroem pluribus victoriis exultantem, divinitus debellat 622.

Saraceni Constantinopolim obsidentes a Christianis profligantur 674. Constantinus Pogonatus per imprudentiam fœdam accipit a Bulgaris cladem 684. Tiberius II. cæsis 200. Saracenorum millibus, feliciter auspicatur Imperium 698.

SÆCULUM VIII.

Saracenis cum Roderico Hispano confligentibus 700. hominum millia utrinque cadunt 713. Cum Solimano Saraceno 300. hominum millia frustra Constantinopolim tentant 715. AB AN. CHR. 700 AD 800

A Carolo Martello Franciæ Principe Saracenorum 375. millia uno prælio cæsa an. 732. Carolus Magnus Saxones immensis cladibus afficit. Saracenorum 700. millia ab Alphonso Casto mactata pluribus præliis.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Pipinus Caroli Magni filius Venetorum prius victor, mox ab iisdem victus Ravennam migrat inglorius 811.

Celeberrima apud Scotos Kennethi Regis victoria, qua Pictorum gens cum Rege Druskeno ad Taum fluvium pene deleta 838. *Bœth. Leslæus.*

Ramirus I. Legionis Rex, cæsis ad Clavigium sexaginta Maurorum millibus, Alveldam, & Calagurrim ipsis eripit 846. Arnulphus Germaniæ Rex Romam diu frustra oppugnatam, per occasionem leporis forte in eam refugientis capit. *Sigebert. & alii.*

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Saraceni arce Gariliani pulsi, cæduntur 915. Cremata per Hugonem Italiæ Regem Classe, Saraceni deserunt Fraxinetum 931. Henricus Auceps, voto nuncupato, Hungaros prælio victos pene delet 933.

Ramirus II. Rex Legionensis Mauros ad Septimancas, triginta millibus cæsis, profligat 934.

Petrus Ursfeolus Dux Venetus inclytam de Saracenis victoriam refert 976. Egregia de Saracenis victoria Veremundi Regis Hispani 998.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Quadraginta Nobiles Northmanni Hierosolymis reduces Salernum ab obsidione Saracenorum liberant 1002.

Maniaces Michaelis Paphaglonis in Sicilia Dux unico prælio 50. Saracenorum millia cædit 1040.

Sexcenta Scytharnm millia, precibus Constantini Ducis, & populi divinitus fusa 1065. Itali, Victore III. R. Pont. impellente, Africam sub Vexillo S. Petri aggressi, centum Saracenorum millia interficiunt 1087.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

. Calojannes Imper. nobilem de Scythis victoriam reportat 1123. Ægyptii apud Ascalonem tanta clade affecti a Dominico Michaele Veneto, ut mare ad duo milliaria sanguine cæsorum rubesceret 1124.

Alphonsi I. Lusitani Regis Orichiensis de Ismaro, & quatuor aliis Mauris Regibus victoria celeberrimis comparanda 1137. *Hist. Lusit.*

Idem Alphonsus, & filius Sancius I. innumerabiles

les Maurorum copias cum Marochiorum Imperatore, & tredecim simul Regibus ab Scalabim cædunt 1163. *Ibid.*

SÆCULUM XIII.

Theodorus Lascarus parva manu ingentes Turcarum copias delet, obtruncato Sultano 1209. Miramolinus cognomento Viridis cum 600. Saracenorum millibus profligatur a Regibus Alphonso Castellæ, Petro Aragoniæ, Sancio Navarræ 1212. AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Octingenti Cruce signati, Duce Simone Monfortio Tolosanorum, & Aragonum 100. millia fundunt 1213.

Pugna Boviensis, in qua a Philippo Augusto Galliæ R. victi Otho Cæsar, Joannes Anglus, Ferdinandus Flander, qui certi propemodum victoriæ, catenas captivis vinciendis attulerant 1214.

SÆCULUM XIV.

Philippus Pulcher Galliæ Rex gravem passus est jacturam in pugna ad Curtracum edita 1302. ubi temeritate Roberti Atrebatum Comitis flos Gallicæ nobilitatis a Flandris excisus. AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Alphonsus VI. Castellæ Rex 450. Saracenorum millia cædit, 20. dumtaxat e suis desideratis 1340.

Clades Gallorum per Anglos ad Cressiacum 1346. Veneti a Genuensibus, quos pacem flagitantes rejecerant, ad Sapientiam insulam gravi clade funduntur 1354. Pugna Pictaviensis inter Anglos, & Gallos, horum clade funestissima 1356.

Petrus Auria Genuensis classis Præfectus Venetos pacem orantes, propositis durissimis conditionibus, ad desperationem adigit, mox ipse fame ad deditionem compellitur 1379.

SÆCULUM XV.

Tamerlanes Tartarus ductis duodecies centenis militum millibus, Bajazethem Turcam profligat, cæsis 140. millibus 1402. Classis Hispana vivæ calcis beneficio a Genuensi victa, captique duo Reges Aragoniæ, & Navarræ 1435. *Blondus.* AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Uladislaus Poloniæ, & Hungariæ Rex ad Varnam pugnans cum Amurathe, obtruncatur a Turcis. Periit, & Julian. Card. Cæsarinus Legatus (qui repetendi contra Fædus Belli Turcici auctor fuerat) die 10.

Novembris 1444. quem diem Turcæ in Fastos suos retulere. *Chalcondilas Lib.7. Bonfinius Decade 3.l.6.*
Joannes Hunniades, Stephanus Vaivoda, & Bathoreus celebres de Turcis victorias referunt.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Jacobus IV. Scot.R. & flos nobilitatis ad Floudonium montem cæsus ab Anglis, Duce Thoma Hauvarto 1513. Rhodus a Solimano Turca in deditionem accepta est 1522.

Vienna a Solimano frustra obsidetur 1528. Sophi Turcarum 400. millia cædit 1557. Gallorum clades ad S. Quintinum 1557. Caletum capitur, & Angli a tota Gallia expelluntur 1558. *Geneb. in Paul. IV.* Moschus Turcarum 600. millia delet an. 1560. Melita a Turcis obsessa, sed fortissime defensa 1565. Victoria Christianorum de Turcis ad Echinadas 1571.

Sebastianus Lusitaniæ Rex in Africa pugnans cum flore Regni perit 1578. Parisii ab Alexandro Farnesio liberati 1590. Antuerpia ab eodem capta 1595.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Ostenda expugnatur a Spinula 1604. Celebris de Osmane Turca Polonorum ad Chocimum victoria 1621. Rupella a Ludovico XIII. expugnata 1628. Sueci ad Nortlingam victi ab Austriacis 1634. Casimirus Polonus Tartaros memorabili clade cædit 1669. & Joannes Sobieskus, postea Rex, Turcas ad Chocimum 1672.

Vienna a Turcis frustra oppugnata 1683. Eodem anno Carolus V. Lotharingiæ Dux ad Hillenbergam, cæsis copiis Teckeli, perduellem agit in fugam, & 1685. prope Budam Turcas profligat. Buda de Turcis recepta 1686. Belgradum Maximil. Eman. Bavari virtute fortiter expugnatum 1689., sed anno sequenti iterum amissum.

Galli de Fœderatis primum in Oceano Britannico, mox in Campis Fleuriacis iterum victores 1690. Eodem anno in Marchionatu Salutiarum Catinatius victor de Fœderatis. Montes in Hannonia, Nicæa in Liguria, Mommelianum in Sabaudia Gallis cedunt 1691. In Oceano victi a Fœderatis Galli, paulo post Namurcum expugnant 1692. Princeps Eugenius ad Zentam Turcarum exercitum penitus delet 1697.

SÆ-

SÆCULUM XVIII.

Austriaci ad Carpium, & paulo post ad Clarium victores 1701. Ad Luceriam Prælium immane, & uterque exercitus, & Gallus, & Austriacus exhibitis lætitiæ signis se victorem prædicat 1702. Insignes victoriæ Cæsari partæ ad Hochstectam 1704. prope Taurinum 1706. ad Ramilliacum an.eodem. Princeps Eugenius, & Dux Sabaudiæ vix Portum Toloniensem obsidione cingunt, adventu Gallorum pedem e Provincia referre coguntur 1707. In Belgio ad Aldevardam magna utrinque strage concurritur 1708. Expugnatæ Insulæ 1708. Tornacum, Montes, Duacum, aliæque munitissimæ arces sequentibus annis. Landavia a Rege Rom. bis capitur 1702. & 1704. bis a Gallis recipitur 1703. 1713. Carolus in Hispania Victor ad Almenariam 1710. ad Cæsaraugustam an.eodem Philippus contra Victor ad Almazanum 1707. Ad Briviegam, & Villaviciosam 1710. Cæsi a Gallis Cæsarei ad Sckaldim, receptæque eodem tempore ab illis aliquot arces. Fœderatæ Classis victoria celebris ad Vicum Spacor. in Mari Atlant. 1702. Gibraltariæ potitur 1704. Utriusque Pityusæ, & Balearis 1706.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Peloponnesus amissa 1715. Corcyra, atque adeo Italia defensa 1716. pugnatum fortiter in Ægeo Mari ad Imbrum, & ad Tænariam 1717. In Hungaria cæsi Turcæ a Cæsareis ingenti clade ad Carolovicum 1716. ad Savum 1717. Captæ Themesvaria, & Alba Græca. Vicinarum provinciarum maximi tractus Cæsari accedunt.

Hispana Classis eversa a Britannica ad Promontorium Pachinum 1718. Messana, ejusque arx eodem fere anno bis expugnata, primo ab Hispanis, deinde a Cæsareis.

In reliquis, memorabiles Sueci clades ad Pastoviam 1709. qua profligatus a Mosco, ad Rugiam, ad Sundam 1715. ad Wismariam 1716. quibus Pomerania spoliatus, ac Germania pulsus a fœderatis.

An. 1734. Prælium memorabile apud Parmam in pervigilio diei SS. Apostolis Petro, & Paulo sacri, Utriusque partis ingenti clade. Occubuit, utrum a suis, an vero ab hostibus occisus, incertum, Cæsarei

rei exercitus ductor supremus Mercy, miles melior, quam Imperator.

An. eod. cæsi a Moschis Poloni, res Stanislai semper in pejus ruunt. Obsidetur, & expugnatur Danzica. Prælium inter Persas, & Turcas 1735. inter Moschos, & Turcas 1736. Turcæ in utroque victi. Asophium, & aliæ arces a Moschis expugnatæ. Prælium inter Cæsareos, & Turcas 1739. victi Cæsarei, Alba Græca Turcis dedita, An. 1740. Carolus Rex Prussiæ Silesiam occupat, & 1741. in Silesia & 1742. in Bohemia de Austriacis victor, & eodem anno Uratislaviæ pacem componit. Austria superior, & Praga ab Austriacis recepta 1742. Hæc iterum capta a Borusso, & Gallis, & iterum recepta ab Austriacis 1744. Galli prope Mœnum de Fœderatis victores, & celebre Vormatiœ fœdus initum 1743. Alia plura per eosdem annos prælia magna utrinque hominum strage. Prælium navale Anglorum cum Hispanis, & Gallis, prope Tolonem 1744. Hispani multas naves amittunt, sed fortiter dimicant. Rex Prussiæ Fœderatorum copiis fusis Lipsiam, ac Dresdam occupat, atque iterum pacem gerit 1745. Galli magno prælio victores apud Tornacum 1745. totam Flandriam occupant. Caput Britannicum in nova Francia amittunt: & paulo post classem, quam ad illud recuperandum eo miserant 1746. Galli in Brabantia Fœderatos bis prælio vincunt, atque præcipuas illius Provinciæ urbes in deditionem accipiunt 1746. & 47. Prælium commissum apud Placentiam an. eod. Genua ab Imperatore Austriaco Botta capitur, & paulo post populari tumultu excitato hostes expelluntur, a quibus frustra obsidetur eod. an. Secuti Austriacorum, ac Regis Sardiniæ magni progressus, parum constanti fortuna.

TABULA XXIII.

Belli Duces nobiliores.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100

Sentius Saturninus, & Valerius Messala Augusto imperante.

Germanicus Cæsar, Drusi filius.

Ar-

Arminius Cheruscorum Princeps. Tacfarinas Numida cum Romanis varia fortuna congressus.

Mutianus, & Antonius Vespasiani asseclæ.

Agricola Historici Taciti Socer rebus in Britannia gestis nobilis.

Trajanus bello clarus, mox Imperator. Galgacus Scotus cum Agricola, sinistro plerumque marte, congressus, sed semper fortis.

SÆCULUM II.

Artemon Judæorum in Cypro rebellantium Dux, a quo ducenta, & quadraginta hominum millia obtruncata 114. Andreas Hebræorum Dux in Ægypto. — Ab an. Chr. 100 ad 200

Placidus, postea S. Eustachius, Dux sub Trajano insignis. Barchochebas clarus Judæorum Dux.

Julius Severus sub Hadriano.

Septimius Severus adeo felix, ut nullo congressu non discesserit victor.

SÆCULUM III.

Aurelius, & Claudius Duces sub Gallieno, deinde Tyranni. — Ab an. Chr. 200 ad 300

Zenobia Palmyrenorum Regina sæpe victrix, tandem victa. Odenatus Zenobiæ maritus.

Carantius, sive Carausius Scotus, a quo victi Romani 287. S. Mauritius Dux Thebææ legionis.

Fincomarchus Scotorum Rex, qui victis Romanis, Octavium Britanniæ Regem profugum restituit. *Leslæus*.

SÆCULUM IV.

Antemius, postea martyr sub Juliano. Gallicanus Dux, & Consul, mox martyr. Jovinus Magister Equitum sub Valentiniano II. — Ab an. Chr. 300 ad 400

Sapor II. Persarum Rex jussu patris in utero matris coronatus, postea bello fortissimus, & Romanis formidandus. Theodosius Hispanus Imperatoris cognominis pater.

Ardaburius pater, & Asper filius, Aspebetus Persa Christo tandem addictus. Terentius Dux Maximus sub Valent. Arbogastes Comes, mox proditor 394.

SÆCULUM V.

Stilico gente Vandalus, Rhadagarsus Gothus Cos. & Dux egregius, postea proditor sub Arcadio, & Honorio. — Ab an. Chr.

Fer-

400 AD 500 Fergusius II. R. Scotorum bello inclytus. Attila Rex Hunnorum, Dei flagellum.

Aëtius Patritius, & Romani Imperii columen singulari consilio, ac virtute cum Meroveo Francorum Rege Attilæ impetum repressit, atque avertit. Bonifacius Dux bellicis laudibus clarus, sed Africæ demum Tyrannus. Aurelius Ambrosius Brito vir, & morum probitate, & bellicis victoriis admirandus.

Clodoveus bello, & pietate inclytus Francor. Rex.

SÆCULUM VI.

Ab an. Chr. 500 ad 600 Elesbaanus Æthiopum Rex victoriis, & Religione inclytus.

Totilas Gothorum Rex fortis, & aliquando felix, sed postea victus a Narsete. Belisarius, & Narses Justiniani Duces celeberrimi.

Joannes, qui opibus a Justiniano spoliatus, vitam mendicando sustentavit. *Procopius: Hinc fortasse nata de Belisario fabula*. Priscus, & Philippicus sub Mauritio. Arturus Anglorum Rex, nobile fabularum argumentum, cujus orbicularis mensa, & ensis caliburnus celebrantur.

Mummolius Patricius, & Comes Antisiodorensis.

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700 Trebellius Dux Bulgarorum fortissimus. Cosroës Persarum Rex illatis Rom. Imperio cladibus clarus, sed tandem ab Heraclio victus, & a filio cæsus.

Rotharis Langobardorum Rex victoriis, & aucto regno nobilis.

Omar Arabum Rex, seu melius Calipha a Mahomete tertius.

Halys a Mahomete V., qui rerum successu elatus, Mahomete major dici, credique voluit. Ex eo Saraceni in duas sectas divisi. Bamba Hispaniæ Rex armis, & pietate insignis.

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800 Carolus Martellus, Caroli Magni Avus, cui ob res e re Christiana feliciter gestas a Gregorio III. Christianissimi titulus datus est.

Pipinus Caroli Magni pater, Galliæ Rex. Carolus vere Magnus Imperator, & Bellator.

Rolandus, quem Itali corrupta voce Orlandum appellant, sub Carolo Magno. Pelagius e regio Ge-

Gothorum sanguine Cantabri Comitis fil. Hispaniæ restitutor.

Azer, cujus virtute Aragones Maurorum jugum excussere. Alphonsus Castus Rex Ovetensis.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Enechus, cognomento Arista, belli operibus ingens I. Navarræ Rex.

Bonifacius Comes e primogenitoribus Mathildis Comitissæ, rebus in Corsica gestis, inclytus.

Regnerus Rex, amorum, & rerum gestarum similitudine Danorum Hercules. Robertus Fortis sui sæculi Machabæus apud Gallos 866.

Vido III. Spoleti Dux, & Imperator.

Andreas Romani exercitus Dux, a quo cæsi Saraceni ad Padum 886.

Atto, seu Actius Mathildis Comit. proavus bello per ea tempora clarus. *Floren.*

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Ferdinandus Consalvus Castellæ Comes, Maurorum malleus.

Alphonsus Castellæ Rex vere Magnus.

Vitzereus Suecus sub Olao I.

Almansor Saracenorum Dux inclytus.

Petrus Venetorum Dux bello clarus.

Conradus Franco, mox Germaniæ Rex.

Joannes Zemisces Græcus Imperator.

Ezelinus Germanus Onaræ Dynasta.

Grimaldus I. Monæci Princeps, non armis minus, quam sanguine nobilis.

Ericus VII. Suecorum Rex, cognomento Segerselius victoriis clarus.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Gregorius Maniaces sub Michaele Paphlagone 1040. Constantinus Monomachus ante adeptum Imperium belli gloria nobilis.

Robertus, & Rogerius in Italia Nortmannorum Ductores, & Principes bellica virtute clarissimi.

Gothofredus Bullionius Dux, Hercules Christianus.

Raymundus Comes Tolosanus, & Boëmundus Normannus, cum Tancredo, Bullionii in sacra expeditione socii. Huna Anglorum bellicosissimus. Rodericus Didaci, vulgo Cid, apud Hispanos celeberrimus

mus 1099. Robertus Wiscardus Normannus Dux fortissimus.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Henricus cognomento Leo, Dux Brunsuicensis e gente Atestina.

Guillelmus Dux Aquitaniæ strenuissimus. Dominicus Michael Venetorum Dux.

Jacquelinus de Mayli, quem Saraceni S. Georgium, & Christianorum propugnaculum appellabant.

Rainaldus Marchio Atestinus 1177.

Sanctius I. Lusitanorum Rex nobilibus victoriis celeberrimus, contra propinquos Maurorum Reges egregie rem gessit.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Simon Comes Monfortius bellica laude, & pietate clarissimus.

Nicolaus Spinula, Ansaldus, & Andreolus Marii sub Friderico II. Cæsare. Actius IX. Atestinus Italiæ, & Ecclesiæ propugnaculum.

Matthæus Montmorantius, Mars Gallicanus.

Guillelmus Vallasæus Scotiæ Columen. Alphonsus Perez Gusmanus Tarissæ Præfectus. Farinata de Ubertis Florentinus. Ezelinus a Romano Patavii Tyrannus. Ubertus Auria, Lambus Auria, Genuensium Classium Præfecti celebres.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Robertus Brusæus Scot. Rex inclytus. Amedeus V. Sabaudiæ Comes, Rhodo à Turcis liberata, clarissimus.

Amedeus VI. Sabaud. Italiæ Achilles. Matthæus Gripho Florentinorum Ductor.

Hilarion Græcus Monachus, Luchinus Vermius a Petrarca laudatus.

Paganus Auria victoriis illustris.

Canis Scaliger pater, Mastinus filius, Petrus Rubeus Parmensis Venetorum Ductor.

Huguccio Faggivola, Castruccius Castracanus.

Ægidius Card. Albernotius, Petrus Farnesius.

Joannes Acutus Anglus rebus in Italia gestis celebr.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr.

Paulus Sabellus, Paulus Ursinus, Joannes Zisca. Joanna Darcia vulgò Puella Aurelianensis, Nicolaus III. Atestinus, Joan. Franc. Gonzaga.

Al-

Albertus Brandeburg. Achilles,& Ulysses a Pio II. dictus. Blasius Axeretus Genuens. Albericus Agidarius Cunii Comes. 1400 AD 1500

Brachius a Montone, Jacobus Caldora, Mutius Attendolus, cognomento Sfortia, Franciscus Carmaniola, Joan. Card. Vitellefchus.

Matthias Corvinus, Joannes Hunniades, Stephanus Vaivoda, Castriotus, vulgo Scanderbechus, Stephanus Battoreus.

Fridericus Ubaldinus, Erasmus, vulgo Gattamelata: Robertus, Joannes Antonius, & Virginius Ursini Proceres. Petrus Navarra, Consalvus, vulgo Dux Magnus.

Nicolaus, Camillus, Paulus, & Vitellotius Vitelli.

Robertus Sanseverinus, Paudulphus, Sigismundus, & Robertus Malatestæ.

SÆCULUM XVI.

Campson Gaurus Ægyptius, Joannes Mediceus, Gasto Fuxius, Jacobus Trivultius, Bartholomæus Alvianus, Ludovicus Gonzaga, vulgo Rodomontius. Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Prosper, Fabricius, Marcus Antonius Salerni Princeps, Stephanus, Marcus Antonius Paliani Dux: clarissima Columnæ gentis lumina.

Thomas Hauvartus Anglus: Petrus de Terrail Balardus, Alphonsus Albulquercius, Villerius Rhodius, Ferdinandus Cortesius, Andreas Grittus, Guido Rangonius.

Joannes Baptista Sabellus, Andreas Auria celeberrimus, Antonius de Leva.

Marchio Vasti, & March. Piscariæ Avali. Joan. Jacob. Mediceus March. Mariniani. Emmanuel Philibert. Sabaudus, Ferdinandus Toletanus, Petrus Strozzi, Camillus Ursinus.

Alexander, & Chiappinus Vitellii, Cæsar Neapolitanus, Joannes Austriacus, Franciscus, & Henricus a Lotharingia Guisiæ Duces, Alexander Farnesius D. Parmæ, Zamoscius Polonus.

Georgius Basta, Martinus Schenchius, Petrus Ernestus Mansfeldius, Christophorus Mondragonius.

Flaminius Delphinus, Camillus, & Blasius Capizucchii, Appius de Comitibus.

SÆ-

SÆCULUM XVII.

Mauritius Naſſovius, Carolus Eman. Sabaudus,
Ab an. Ambroſius March.Spinula, Ladiguerius Galliæ Co-
Chr. meſtabilis.
1600 Carolus Comes Buquojus, Forquatus de Comiti-
ad 1700 bus, Forcia, & Toiraſius Mareſcalli, Guſtavus R. Seciæ, Walſtainius, Tyllius, Poppenaimus, Bernardus Veymarus, Joannes Wertius, Uladislaus IV. Polonus, Andreas Cantelmus, Comes Arcurtius, Chiuperlius Viſirius, Vicecomes Turenius Mareſcallus, March. Montecuculus, Armandus Princeps Condæus.

Carolus V. Dux Lotharingiæ Chriſtianorum columen, Turcarum terror.

Ludovicus XIV. Galliarum Rex, Palſi, Caprara &c.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Frider.Auguſtus Polon. Rex Elect. Saxon. Victor
Chr. Amed. Sard.Rex, Dux Sabaud. Maximilianus Eman.
1700 Elect. Bavar. Ludovicus Princeps Badenſis, Duces
ad 1750 Bervicii, & Vendocini.

Ludovicus Dux Villarſius, Guidus Comes Stambergius, Enriquus Comes Thaunius, Joannes Comes Marlborurgius, Catinatius, Ledenſis, Sculemburgius.

Eugenius Princeps a Sabaudia in Italia, Germania, Flandria, Hungaria, illuſtribus clarus victoriis, atque omni bellorum genere ſpectatiſſimus: Pileo, atque enſe donatus a Clemente XI. 1716.

Inter hos omnes merito ſuſpiciendus Petrus Alex. Moſcorum Imperator, qui gentem ſuam omnibus quidem diſciplinis, atque artibus, ſed præcipuè bellicis excoluit: ingentes exercitus ipſe duxit, præclaras victorias retulit.

Inter eos, qui ſuperioribus annis claruerunt, & hoc tempore mortui ſunt: Bervicius ſub mœnibus Philippoburgi ictu majoris tormenti bellici occiſus 1734. Princeps Eugenius obiit 1736. In his ultimis bellis excelluerunt Thraun, & Cheveniller Ductores Auſtriaci. Mauritius e Saxonia, & Luneville Ductores copiarum Chriſtianiſſimi Regis: Regis autem Catholici, Marchio a S. Cruce, & Gages.

Ea-

Eâdem cum laude armis Moschorum præfuerunt Munichius, & Lascy. Nulli secundus Leopoldus II. Analt Dessau armis suis ab Electore Brandeburgico præpositus.

Inter Juniores Carolus Odoardus Princeps Stuardus, & Dux Cumbriæ Gulielmus Augustus. Magnus Equitum Melitensium Magister Emmanuel Pintus Pileo, & Ense donatus a Benedicto XIV. Mancipiorum conjurationem, jam prope erumpentem detegit, & opprimit an. 1749.

Belli Ducibus hujus sæculi adnumerandi Carolus XII. Sueciæ Rex, Dux d'Ormond, Vandomo Dux, Jallard, Villeroi, Montemar, Rex Prussiæ invictissimus, Bellisle, Douflers, Broglio, Conti Princeps, Coigny, Maillebois, Noailles, Lowendal, Waldek Princeps, Lobkowitz, Suchendorff, Bathiani, Botta, Leutrum &c.

TABULA XXIV.

Casus Tragici, & Calamitates publicæ.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Fidenis, ruente amphitheatro triginta hominum millia obtrita sunt 27.

Sejanus a Tiberio accusatus, unco in Tiberim trahitur 31.

Herodes Agrippa Rex, populi acclamatione supra humanum fastigium elatus, manifesta Divini Numinis ira, fœda vermium tabe conficitur.

Fames dira Romæ, & in Italia, imo per totum fere Terrarum orbem 50.

Quatuor Imperatores Populi Rom. Nero, Galba, Otho, Vitellius intra biennium per ludibrium periere.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Hadrianus post summam vitæ felicitatem gravi, diuturnoque morbo implicitus, expertus est, quam miserum esset, cupientem mori non posse 138.

Incendium Romæ, quo absumuntur insulæ 340. an. 152.

Pacis Templum cum universis Hierosolymitani Templi spoliis, illic a Vespasiano repositis igne per-

perduntur 193. Severus supra quadraginta Consulares, & Praetorianos, Fescennii, & Albini sectatores, occidi jubet 200.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Antoninus Caracalla impotens iræ Alexandrinorum dicacitatem ingenti eorum strage vindicat.

Decium altero principatus anno, clade a Gothis accepta, fugientem obvia palus haurit.

Roma magnam partem incensa nocturnis ignibus 249. itemque amphitheatrum 254.

Pestilentia multas depopulatur Provincias, maxime Alexandriam, & Ægyptum: *Ex Cypr. L. De Mortal. Euseb. ad an.*255., *& L.*7. *c.*17. Observat *Baronius ad an.*255. *&* 256. eam per annos decem grassatam esse, eumdemque ferme progressum habuisse, quem habuit Imperatorum in Christianos persecutio.

Imperium Rom. prope universum variis calamitatibus afflictum, cum effunderet Christianorum Sanguinem: nimirum Terræ motibus, tenebris ad multos dies, peste, fame, incendiis, quibus Dianæ Ephesinæ Templum absumptum, Nationum Barbararum deprædationibus. *Orosius L.*7. *c.*22. *Baron. ad an.*263.

Valerianus a Sapore Persarum R. captus 259. miserabili apud hostes senectute consenescit, ac tandem excoriatur, ejusque cutis sale conditur.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

An.311. Galerius Maximianus putrefacto introrsum pectore, vermes eructans, & præ fætore Medicis, sibique intolerabilis, sibi vim attulit: *Nat. Alexander Sæc.IV. Cap. ult.* Diocletianus obiit latrans, ut Canis an.316. *Nicephorus L.*7. *c.*20. *Aurelius Victor* utrumque misere interiisse fatetur: *V. Genebr. in Chr. L.*3. *ad an.*315.

Lues, fames, & omnis generis calamitates exundant.

Constantinus Crispum filium, falso Faustæ Novercæ crimine circumventum, supplicio afficit 326.

Ablavius, dictus fortunæ pila, ruit 337. Fames post hominum memoriam atrocissima, tum alibi, tum in Cappadocia 363.

Va-

Valens in tugurio crematur a Gothis 378. Eos quos contra Catholicos foverat, cœlestis iræ ministros expertus.

SÆCULUM V.

Aëtius Rom. Imperii columen Valentiniani Imperatoris manu cadit 454. Ab an. Chr. 400 ad 500

Maximus Imper. lapidibus obrutus, & discerptus 455.

Universi Orbis opes a Vandalis direptæ, furente mari absorptæ 455.

Conflagrat Constantinopoli Bibliotheca librorum millia centena vicena continens 470.

Zeno Imperator vivus sepultus, obstante Ariadna non extractus, misere perit 491.

SÆCULUM VI.

Anastasius Imp. fulmine perit 518. *Baronius.* Ab an. Chr. 500 ad 600

In Italia præ fame nati vorati a matribus 539. *Genebrard.*

Pestis per malos Angelos immissa 544. ab Ægypto per annos 50. vexat Orbem terrarum. *Bar. ex Procopio, & Evagrio*, Chramnus a Clotario patre intra tugurium cum uxore, & filiabus incensus 564.

Belisarius Constantinopoli obit Inglorius 565.

Post Tyberis inundationem atrox lues Urbem invasit, in qua plures alioqui valentes sternuendo, aut oscitando animam efflabant. Inde usus Fidelium os suum signo Crucis inter oscitandum muniendi. *Ciaccon. in Greg.I.*

Romilda publice palo infixa a Cajano, cujus amore capta, post mariti mortem, Forum Julium prodiderat 600.

SÆCULUM VII.

Cajanus, Avarum Rex, captivos innumeros mactat, quod eos Mauritius Imperator viritim quatuor æreis siliquis redimere noluisset 601. Ab an. Chr. 600 ad 700

Mauritius Augustus a Phoca, post conjugem, & liberos ante os ejus trucidatos jugulatur 602. Non alius Augustus, aut majorem cladem, aut fortius tulit.

Phocæ superbiam in miseria retinentis, collum pedibus calcat Heraclius. Brunichildes decem Regum trucidatrix equinis caudis alligata discerpitur.

SÆ-

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Aripertus Langobardorum Rex, ingenti accepta ab hostibus clade, fugiens, in trajectu amnis auro degravatus mergitur 712.

Artemius in Sicilia dictus Imperator crematur 718.

Pestis sævissima in Thracia, vicinisque provinciis furit. Constantinopoli trecenta hominum millia peste sublata. *Palmericus an.*741.

Copronymi classis navium 2660. fluctibus hausta 732.

Constantin. Pseudopatriarcha C.P. inter opprobria trucidatur 767.

Constantinus Imperat. ab Irene matre excæcatur 797.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Bernardus Ital. R. jussu patrui Ludovici Pii excæcatus præ mærore obit 818. Horrenda per locustas Galliæ depopulatio, quam consequuta pestis tertiæ mortalium partis exitio. *Sigebert. ad an.*874. *Palm. ad an.*870. *Genebr. in Joan.VIII.*

Bardas Cæsar jussu Michaelis Imper. in frusta conciditur 866. Basilius Macedo cervi cornibus transfossus, effusis intestinis, efflavit animam 886.

Carolus Crassus regio nomine exutus, Arnulpho fratris filio in tutelam datus, ab eo victum emendicabat.

Arnulphus veneno stolidus effectus, a phtiriasi consumptus perit. *Frising.*

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Ungari Germaniam vastant. *Sigeber. ad an.*911.

Genua a Saracenis capta, omnes in ea præter pueros, & fœminas occiduntur 936.

Otho II. Italicis Proceribus Romæ ad convivium invitatis, inter epulas, de seditiosis pœnas, cæteris inspectantibus, sumit. Hinc *Sanguinarii* cognomentum Othoni factum.

Idem, immensæ classis accepta strage, vix natando evadens, mœrore perit 983.

Pestis atrocissima in Germania post hyemem media æstate subortam 991.

SÆ-

SÆCULUM XI.

Crescentii Nomentani olim uxor Othonem III. chirothecis veneno infectis, pro munere amatorio ad eum missis extinguit 1002. Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Basilius Imper. 15. Bulgarorum millibus effodi oculos jubet, unico singulis centenariis lusco duce relicto. Dani per Angliam uno impetu ex condicto cæsi 1011.

Locustis, & fame vexati Cappadoces, Armenii, & Paphlagones solum vertunt 1040.

Romanus Diogenes Imper. captus a Turcarum Sultano, ei ascensuro, & descensuro in Solium pro scabello fuit. *Tyrius*.

SÆCULUM XII.

Henricus IV. Regno spoliatus, eo mendicitatis, & miseriæ redactus est, ut ab Episcopo Spirensi victum sibi, ac locum Clerici in Choro nequicquam quæreret. Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Latini innumeri cujusvis ordinis a Græcis cæsi 1183.

Andronicus Alexii nepotis strangulator, altera manu, & oculo mutilatus, scabroque camelo præpostere impositus, ac circumductus, vulgi furore, harpagonibus ferreis frustulatim discerpitur 1185. *Bar.*

SÆCULUM XIII.

Otho IV. Imperio dejectus, multis tum in Italia, tum in Germania attritus cladibus, in Saxoniæ latebram se recipit, ubi haud ita multo post obiit ex mærore 1218. Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Lue absumpta pecorum vis immensa in Gallia, & Germania 1223.

Conradinus Suevus, & Ferdinandns Austriæ Dux securi percussi Neapoli 1268.

Vesperæ Siculæ, in quibus ad condictum Vesperarum signum, Galli omnes * in Sicilia cæsi 1282.

* *ad 8. millia.*

Hugolinus Gherardeschæ Comes, duo ejus filii, totidemque Nepotes Pisana turri clausi, dira fame necantur 1289.

SÆCULUM XIV.

Andreas Rex Neapolitanus Joannæ conjugis malignitate strangulatur 1344. Ab an. Chr.

Carolus Dyrrachinus Joannam Neapolitanam re-

gno exutam, pulvillo suffocat, & mortuæ spolium
1300 thronnm inscendit 1382.
AD1400 Pestis triennis Œcumenica, mediam hominum partem perdit 1349.

Amurathes trigesies, & septies victor a servo confoditur 1390.

Carolus II. Navarræ Rex, cum ad excitandam libidinem, aqua, quam ardentem dicimus, corpus perfudisset, ambustus est.

SÆCULUM XV.

Ab an. Bajazethes Rex Turcarum a Tamerlane victus,
Chr. captusque in ferrea cavea ad ludibrium reservatus,
1400 infelicissimus obit 1403.
AD1500 Alvarus de Luna apud Joannem Castellæ Regem maxime gratiosus, ejusdem jussu obtruncatur 1453.

Ludovicus Luxemburgensis Comes S.Pauli, Magister Equitum Galliæ capite plectitur 1475.

Carolus Burgundiæ Dux, cognomento Audax, in prælio ad Nancejum vulgaris militis manu cadit 1497.

Morbus qui a Gallis nomen invenit, ex America in Europam advectus.

SÆCULUM XVI.

Sultanus Ægyptius post multa probra, a Selimo
Ab an. ferreo unco suspenditur 1509.
Chr. Christiernus Rex, qui ab Ecclesia anno 1522. de-
1500 fecerat, propter crudelitatem ejectus a suis, & tri-
AD1600 bus Regnis spoliatus, a Christiano Friderici, qui Regnorum Daniæ, ac Norvegiæ curam susceperat, filio in ejus locum suffecto, perpetuis vinctus catenis anno 1532. tamquam Bellua in Cavea clatrata ad mortem usque servatus est. *Jovius L.7. Vir. Illus. Genebr. in Adr.VI.*

Ludovicus II. Hungariæ, & Bohemiæ Rex a Solimano post captum Belgradum victus, fugiens perit in palude 1520.

Sudor Anglicus, exoritur, morbus pestilens, ante incognitus. *Genebr. in Clem.VII.*

Thomas Volsæus ex Iro Cræsus, denuo Irus infelicissimus.

An.153?. Rotæ supplicium primum in Gallia decernitur adversus latrones. *Genebr. in Paulo III.*

Lo-

Locustæ Solem inumbrant in maxima Europæ parte 1542.

Pestis, cui nomen Arietis factum, quod præcipue caput urgeret, totam pene peragrat Europam 1580. 1581.

SÆCULUM XVII.

In Anglia pestis horrenda, Londini præsertim 1603. AB AN. CHR. 1600 AD1700

Demetrius Moscoviæ Dux, Germanis ad custodiam sui utens, & Polonis favens, a Moschis, qui se contemptos putabant, mense Majo an.1606. trucidatur, trahitur, comburitur: prætextu quod se Basilii filium finxisset, & cum Rom.Pontifice, & Jesuitis egisset de Religione mutanda: multi etiam Poloni in frusta concisi. *Ricciol. in Chron.* Mense Martio Percius Anglus Londini, pulvere pyrio abscondito sub æde, ubi Comitia Rex habiturus erat, ut Regem, & Proceres in aerem exploderet, detectus pœnas luit 1606. *Ricciol. in Chron.*

Capta per Tartaros Regia Peking Zungchinius Sinarum Imperator nubilem filiam obtruncat, ipse, & Regina se suspendunt. *Martinius*.

Rebelles in Anglia Carolum I. Regem inaudito exemplo, carnificis manu in foro obtruncant 1649.

Pestis in Italia, sed Neapoli præcipue, & Genuæ furit 1656.

Pestis per Asiam, & plures Europæ provincias a 1678. ad 1680.

Spira, & Vormatia ferro, flammisque a Gallis exscinduntur 1689.

SÆCULUM XVIII.

In Polonia pestis ab anno 1705. in Hungaria ab an.1710. in Gallia ab an.1720. Ubique magna hominum strages: Charitatis victimæ ex multis Religiosis Ordin. Ex Soc. Jesu fere 200. AB AN. CHR. 1700 AD1750

In Italia, præcipue in Pontificia ditione lues pecorum ab an.1712. Ibidem frumenti inopia 1715. & 1723. In Gallia vero totius Annonæ Caritas an. 1729.

Capta Peloponneso, horribilem in modum sævitum a Turcis in Pueros, fœminas, senes præser-

tim vero in homines religiosos: Eadem in Christianos Maurorum crudelitas, capto Aurano.

In Polonia pestis sævissima an.1731. ac crebræ Tartarorum incursiones. Lues pesti similis ex Germania in Italiam incumbit, ac totam percurrit, multorum interitu an.1733. & iterum an.1737.

Vera pestis, & contagio ex Oriente inter aliquas merces advecta Messanam, brevi interfecit ad quinquaginta hominum millia 1743. Fretum transgressa, Rhegium invasit magna pariter hominum strage. Regis providentia factum est, ne in utroque Regno ultra se funderet.

Constantinopoli pestis 1746.

AD CALAMITATES PUBLICAS APPENDIX.

Fames memorabiles ante, & post Christum.

ANTE CHR.

AN. ante Christum supra 1800. Fames in Ægypto, annorum 7. de qua *in Genesi*. Fames in Judæa tempore Judicum, de qua Ruth.I. anno supra 1300. & Fames in Samaria, de qua 4. *Regum* an. supra 800., & Romæ post pestem an. ante Chr. 610. *ex Livio Dec*.1. *L*.4. & alia 439., ob quam multi se in Tiberim præcipitant *ex Liv. L*.4. & anno 417. Fames *Melica* (quæ abiit in proverbium) in *Melo* Oppido *Thessaliæ* obesso a *Nicia ap. Thucid. L*.5. & an.400. Fames *Rhegina* obsidente Dionysio Rhegium ex *Diodoro L*.14. & maxima Athenis obsidente eas Demetrio Polyorcete *ex Plut. in Demetrio*, & Fames *Saguntina* obsidente Annibale Saguntum, & *Casilina* eodem non multo post Casilinum obsidente; Tandem Fames in Judæa an.13. Herodis.

POST CHR. SÆCUL. I.

An.6. Fames Romæ valde aucta ita ut Modius aureis 27. venderetur, & Justitium indictum sit *ex Dione L*.55. *Svet. in Aug. c*.42. *& Euseb. Chron*. & Fames Universalis ab Agabo Proph. prædicta *Act*.11. quæ fuit an.9. & 10 Claudii Imperatoris an. Chr.49. & 50. & Fames Hyerosol. obsidente Tito an.

an.70. ut modius frumenti Talento venierit. *Ex Josepho &c.*

Fames insignis in Imperio Rom. sub Maximino, & Licinio, de qua *Euseb. L.9. c.8.* an.311. & alia 363. de qua *Sozomenus L.6.c.2. & Theodor.L.4 c.4.* SÆCUL. IV.

Fames Romæ an.409. obsidente Alarico, de qua *Sigonius L.10. Occid. Imper.*, & an.450. in Italia sub Valentiniano II. de qua *Sigon. L.13. Occ. Imp.* SÆCUL. V.

An.534. fames dira in Italia, *ex Cassiodoro L.11. Variar. ep.27.*, *&* 28. An 538. Fames Luctuosissima in Liguria, & Æmilia Vitige Gothorum Duce Mediolanum obsidente, de qua *Sigon. L.18. Occid. Imp.* quæ aucta est an. seq. in Italia, vi cujus aliqui alternatim se esitarunt, duæ Fœminæ viros 17. occisos manducarunt, in Liguria multæ Matres filios vorarunt, in Piceno plus quam 50000. hominum periere præ inedia, & longe plures extra Jonicum Sinum; ita qui præsens erat *Procopius L.2. Belli Goth. & Miscellæ, V. Bar. ad h. an.* Fames Placentina an. 546. obsidente Placentiam Totila *Sigon. L.19. Imper.Occid.* & Fames Romæ, Totila obsidente an.547. ita ut quidam stercore vescerentur, aut carnibus mortuorum equorum. *Procop. L.3. Belli Goth.* SÆCUL. VI.

An.605. Fames in Italia ex magno frigore orta, *Sigebertus in Chron.*, ubi quod Sabinianus Papa ter increpitus fuerit a S.Greg. quod modium frumenti 30. solidis exponeret, nec gratis daret. SÆCUL. VII.

An.850. Fames dira in Germania *Annal. Franc. & Sigebertus.* SÆCUL. IX.

An.1006. Germaniam, & Galliam fame, & totum orbem peste vexatum adeo ut sepelientium tædio vivi adhuc cum mortuis traherentur, scribunt *Marian. Scotus, & Sigebertus* & an.1083. Fames in Italia matres ad filios edendos urgens, de qua *Sigon. L.9. de Regno Italiæ*, & in Dania an.1089. post occisum a Fratre S.Canutum, de qua *Saxo L.12.* & in Scotia eodem an. de qua *Hector Boethius L.13.* & Universalis fames an.1005. de qua *Sigebertus in Chron.* ET XI.

An.1146. Fames magna in Gallia, de qua *Robertus Abbas in Chron.* & 1177. Fames in Italia, SÆCUL. XII.

qua Sextarius frumenti vendebatur 32. solidis argenteis, *Sigonius L.* 14. *de Regno Italiæ*.

SÆCUL. XIV. Fames Universalis an. 1315. & 1716. qua ob pluvias tota æstate, una cum peste, absumpta est tertia pars Mortalium. In Silesia, ac Polonia quidam non abstinuere a vorandis filiis, cadaveribus, stercore. *Spondanus*.

SÆCUL. XV. An. 1439. Fames in Thuringia, & deinde pestis dira, de qua *Leonardus Fuchsius* L. 2. Inf. Med. & iterum 1468. in Polonia: *Cromerus* L. 21.

SÆCUL. XVI. An. 1516. Fames Veronæ obsessæ a Gallis, & Venetis, in qua carne equina, & asinina utendum fuit, *ex Sabellico in Supplemento*, An. 1527. Fames Romæ a Borbonio obsessæ, de qua *Jovius in Prospero Columna*. An. 1557. Fames in Germania, in qua triginta millia pauperum Rex Philippus aluit. An. 1569. Fames in Italia. De his V. Ricciol. in Chron. Ind. III. Reliqua Vid. ap. Recentiores.

AD CALAMITATES PUBLICAS APPENDIX.

Inundationes Tyberis in Urbem ante, & post Christum.

ANTE CHR. ANn. 364. Inundatio, de qua *Livius* l. 7. & anno 214. Inundatio, de qua *Eutropius*, & an. 206., & 195., & 103. Inundationes ex *Livio*, & an. 10. Inundatio, de qua *Horatius* in Ode: Vidimus flavum Tyberim retortis &c., quam *Baronius* falso confert in an. 2. Chr. cum certum videatur *Horatium* obiisse an. 8. ante Chr. Epocham, quæ cadit in an. Urb. Varronianum 754.

POST CHR. SÆCUL. I. ET II. An. 3. Inundatio, quæ Pontem Sublicium diruit ex *Xiphilino*, & an. 41. inundatio, quæ multos mersit, pontemque Sublicium submovit ex *Svetonio*, & *Tacito*, & an. 83. alia inundatio ex Traiani Vita.

An. 132. Inundatio ex Spartiano in Hadriano, & 141. alia ex Eusebio, & Platina in Telesphori Vita, & alia 151. ex Capitolino, denique 161. ex Capitolino in Antonino.

An.

An.223. Inundatio ex Capitolino in Severo. SÆCUL. III. V.

An.411. Inundatio.

Et an.555. adeo gravis, ut ſuperaverit Mœnia ex Paulo Diacono, & an.570. domos multas diruit ex Platina in Joan.III. ET VI.

An.685. Inundatio, & SÆCUL. VII.

An.717. adeo magna inundatio, ut per ſeptem dies lintribus navigatum ſit Romæ: *Platina in Gregorio II.* & 778. inundatio, quæ Portam Flaminiam ſubruit, Pontem Sublicium ſtravit, ac multa ædificia, & 791. Decembri per Triduum inundavit. *Ex Platina.* SÆCUL. VIII.

An.860. Inundatione domus ſubverſæ, arbores evulſæ ex *Platina in Nicolao I.* SÆCUL. IX.

An.1229. Tyberis ſupra modum inundavit, & an.1280. excrevit ad Altare S.Mariæ Rotundæ pedibus plus 4. *Ricciol. in Ind.*3. *Tom.*3. SÆCUL. XIII.

An.1378. Die 8. Novembris Aqua Tyberis crevit ad palmos 10. *ex Lapide S.Mariæ ad Minervam.* SÆCUL. XIV.

An.1412. crevit ad palmos 7. Ibidem, & 1476. ad 8. palmos ibidem,& 1495. 5.Decemb. ad pal.10. SÆCUL. XV.

An.1514. crevit ad palmos 12. die 12. Decemb. & 1530. die 12. Octob. palm.15. *ex Lapide Arcis S.Angeli*, & in Foro Agonali 17. & an.1547. Septemb. 14. magna ædificiorum jactura, navigabili Urbe crevit ad palmos 14. *ex Lapide S.Mariæ ad Miner.* & 1571. die Decemb. 31: adeo Tyberis intumuit, ut S.Pius V. ad terrorem adimendum civibus, Deo fretus, juſſerit per Archiepiſcopum projici Agnum Dei Cereum in Tyberim, quo facto ſtatim detumuit, ac retroceſsit & an.1589. die 10. Novemb. crevit uſque ad palm. 10. *ex Lapide prope Urſum*, & an.1598. die 24. Decemb. crevit pal.15. Clem.VIII. in Urbem reverſo. SÆCUL. XVI.

An.1606. die 23. Januar. crevit pal.9. & 1637. die 22. Februar. palm.6. & 1647. die 24. Decemb. ad palm.11. & 1660. die 5. Novemb. crevit ad 10. palmos, & deinde duas fere tertias Urbis partes opplevit: Hæc Ricciolius ſe diligenter collegiſſe dicit Tom.3. Chron. Indice III. Reliquarum inundationum limites vide ad Tyberim contra Eccleſiam S.Rochi deſignatos in Columnis per Cl.Blanchinum. SÆCUL. XVII.

TABULA XXV.

Motus Elementorum, & Signa de Cælo.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Tyberis inundatio Romæ 3. & iterum 41. anno post nostræ salutis initium. *Vid. Appendicem de Inundat.* Eclypsis, & terræmotus Christo Domino moriente 33. *Illius meminit Phlegon apud Eusebium.*

Duodecim Urbes Asiæ, in quibus Ephesus, & Sardis nocturno terræmotu collapsæ 33.

Nova insula inter Theram, & Therasiam Ægæi maris emergit 46.

Ignis e Vesuvio copiosus, & cineres, quibus inter alios obrutus Plinius, Herculanum, & Pompeii Urbes sepultæ 75.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Antiochia horribili terræmotu corruit cum ingenti civium, asseclarumque Trajani tantæ ruinæ spectatoris clade. 115.

Terræmotus magni, & crebri, inundationes, lues, aliæque calamitates Antonino Philos. imper. *Jul. Capitol.*

Tactum de Cœlo Capitolium, & magna Romæ Bibliotheca conflagrat 188. Tres circa Solem Stellæ apparent 193.

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300

Solis eclypsis admodum horrifica 203. Vesuvius ingenti fragore, & horrore flammas, & ignitos cineres eructat 203.

In Africa diluvium, ignes nocturni Carthaginis mœnibus proxime imminentes 203.

Horrendi terræmotus, quibus Urbes aliquot cum populis haustæ 243. *Baronius.*

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400

Luna sanguinei coloris 302. Terræmotus horribilis apud Tyrum, & Sidonem, Urbes multas, populosque innumeros opprimit 306. *Eusebius.*

Nicomediæ dirus terræmotus, & incendium per 50. dies 358. *Hieronymus.*

Terræmotus, quales antea nunquam extitissent, Orbem terrarum propemodum universum concu-

tiunt

tiunt, maria intumescunt, & urbes hauriunt 365.

Grando inusitatæ magnitudinis Constantinop.371. ut homines aliquot peremerit. *Hier.Idatius, & alii.*

In Artesia pluviæ mixta cadit lana. *Hieronym. ad an.* 371.

Nicæa per terremotum penitus eversa 372. *Hier. Idatius, & alii.*

SÆCULUM V.

Arcadii exercitu in prælium cum Persis ingrediente cruces aereæ in vestimentis militum apparuere: Hinc victoria obtenta nummi cum Cruce: Hi in usu erant per Orbem universum tempore S. Prosperi Aquitani. *Prosp. p.3. de Promis. c.34. sive is fuerit Aquitanus, sive alter Prosper Africanus: Genebr. in Anastas.* 1. AB AN. CHR. 400 AD 500

Lucidum sublunare corpus, Cometis Analogum, cauda ad terram usque pertingens Constantinopoli. *Ricciolius.*

Uticæ terra per annos septem mugiit 410.*Sigeber.*

Terræmotu in Palæstina Urbes, ac pagi non pauci subversi 419. *Ciacc. in Bonif.I.*

Terræmotus in Oriente Urbes complures, & magnam Byzantii partem solo æquant 446.

Tolosæ rivus sanguinis toto unius diei curriculo defluxit. *Geneb.in Leone I.& Sigeb.an.*461.

Terræmotus in Oriente horrendus 466. Ignis maxima eruptio a Vesuvio 472., 473., 474. *Marcellin. Procopius &c.*

SÆCULUM VI.

Italia flammeos in Cœlo videt exercitus, cum sanguinis effusione, magnaque Tyberis inundatione 510. *Palmer. Vid.Greg. Turon. L.*10. *Hist. c.*1. Antiochia gravi terræmotu eversa 524. Horrendus per 40.dies terræmotus Constantinopoli, & multarum adjacentium urbium subversio 533.Terræmotus, ac portentosus ubique maris æstus cuncta devastat 552. AB AN. CHR. 500 AD 600

Mons Rhodano imminens a contiguo monte abjunctus post longos mugitus domos, ac mortales ingenti numero obtrivit 562. *Sigeber.& Genebrard.*

Immanis pluvia Venetiis, & alibi, mox pestis Romæ a fœtore serpentium, in Tyberis ripas ejectorum 589. *Palmerius, & Ciacconius.*

SÆCULUM VII.

Signum de Cœlo inſtar Gladii, & terræmotus tri-
Ab an. ginta dierum 632. *Sigebertus*. Nicomedia, & Nicæa
Chr. iterum graviſſimo terræmotu concuſſæ 633.
600 Cometes 678. quem ſiccitas trium annorum con-
ad 700 ſequuta eſt, & peſtilentia, quæ funeribus Italiam exhauſit. *Baronius*.

Stella per noctem Cœlo ſereno, nubilo infecta ſub initium Januar. 685. apparuit: mox alia Februar. meridie, cum magno fulgore ad Orientem decurrit. *Sigonius*.

Martio vero Veſuvius per dies aliquot ignes evomuit; atque omnia virentia circumquaque aduſſit. *Sigonius*. Eodem anno Romæ Tyberis inundatio.

SÆCULUM VIII.

Tanta Solis Eclypſis, ut Stellæ in die apparerent
Ab an. 3. Junii 718. An. 733. d. 15. Aug. circa horam diei
Chr. tertiam Sol eclypſim paſſus eſt, quæ totum fere ejus
700 orbem ſcuto nigerrimo, & plane horribili contege-
ad 800 bat. *Beda in Epit. Hiſt. Anglic.*

An. 734. d. ult. Jan. ad Galli cantum Luna colore ſanguine inducta per horam circiter: paulo poſt atra facta priſtinum tandem lumen recepit. *Beda loc. cit.*

Pluvia cineris in Oriente 744. *Sigebert.*

Tenebræ horrendæ per Orientem a 4. Auguſti ad Kal. Octobris 746.

Prodigioſi terræmotus in Oriente, & peſtis trienniis 746.

Tanta fuit hyemis ſævitia, ut Pontus Euxinus gelu coaleſceret, & a Danubio ad Euphratem uſque regiones continua glacie connecterentur 764. Conſtantino a matre Irene excæcato, Sol per dies 17. viſus eſt latere. *Theoph. & alii*.

Corpora aerea veluti ſtellæ viſæ ſunt e cœlis cadere tanto cum omnium terrore, ut inſtare mundi terminus videretur. *Sigebert. ad an. 762.*

SÆCULUM IX.

Ab an. In Italia horrendi terræmotus, quibus, & aliquæ
Chr. Urbes dirutæ, & montes disjecti 801. *Baron.* Qua
800 de cauſa Leo Pontifex ſtatuit, ut triduo Aſcenſionem
ad 900 præcurrente Rogationes fierent. *Ciacc. in Leon. III.*

Sunt qui tradunt maculam in Sole viſam per dies octo

ecto 807. In Saxonia terra ad trium milliariorum ſpatium intumuit 823. *Sigebertus*.

Grando ſtupendæ magnitudinis in Gallia, & gelu 15. pedes longum 6.latum cadit e Cœlo 825.*Sigeber.*

Prodigioſa Solis defectio, qua viſa, Ludovicus Pius ſupremum morbum contraxit 840. Terra immaniter concuſſa horrendum immugit 862. *Baron.*

Pluvia ſanguinea per triduum in agro Brixiano 869. *Palmer. ad hunc an.Genebr. in Nicolao I.*

SÆCULUM X.

Genuæ fons ſanguinis an.935. prænunciat imminentem calamitatem, qua Civitas a Saracenis Africæ capta, & expilata eſt; Cives quotquot capi potuere, perempti, exceptis mulieribus, ac parvulis. *Sigeber.an.935.Palm.ad an.933.Genebr.in Joan.XI.*

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Tum Pariſiis, tum aliis in locis varia plurimorum hominum membra igne corripiuntur, & ſenſim conſumuntur. Ex quibus plures, ſuſceptis ſacris peregrinationibus, convaleſcunt. *Baronius ad an.*945.

Sol per aliquot dies viſus eſt ſanguinem effundere. Prodigium plurimi morbi, & interitus conſequuti ſunt 937, & 940. *Sigeber. & Palmer.*

Gemini Soles per biduum viſi an.967. *Ciacconius in Joann.XIII.*

Otho II. infeliciter præliatur in Italia contra Saracenos. Eam cladem viſæ ſunt præſignificaſſe an. 979.flagrantes per totam noctem in cœlo viſæ acies, & mutuis vulneribus ſeſe conficientes. *Sigeber. Uſpergenſis, Genebr. in Bened.VI.*

Cruces in veſtibus apparent. *Marianus Scotus ad an.* 960.

Ignis e Rheno aſcendit, quo vicinæ conflagrarunt villæ 991. *Genebr.in Joann.XVI.ex Schanaburgenſi.*

Horrenda ignis eruptio e Veſuvio 993. Terræmotus permagnus,aliaque prodigia 1000.*Sigeb.& Palm.*

SÆCULUM XI.

Prodigioſa Ligeris inundatio in Gallia 1003. In Lotharingia fons aquæ ſaluberr. in ſanguinem verſus. *Sigeb.*1011. *& Genebr. in Serg.IV.*

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Nubes ingens in Belgio ſoluta multos mortales mergit 1014.

Cometes trabis ſpecie per quadrimeſtre. *Sigeber.*

*ad an.*1016.Tam copiosa nix in Occidente, ut Sylvæ onus non sustinentes, frangerentur 1047. *Sigebert.*

Terræmotus per biennium in Bithynia. Sereno Cœlo de die visa Stella 1077. Ingens soli mugitus 1082. *Sigebert. in Chron.*

Multis in locis, ac præsertim in Italia eluviones insolitæ 1086. *Sigebert.*

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Visi gemini Soles 1105. *Sigeb.* visæ acies cœlestes permultæ 1109. An. 1115. tam Ravennæ, quam Parmæ, tum extra, tum intra muros pluvia sanguinis mense Junio. *Robertus de Monte* 1113., *vide Palmer.* 1114. Terræmotus in Italia quadragenarius villam alio transfert 1117.

Die 28. Octob. an. 1135. ventus multas turres, atque ædificia subvertit. *Robert. ad eum an.*

Horrendus Terræmotus per totum pene orbem, maxime in Italia, quo Civitates, Castella, Villæ cum hominibus absorptæ sunt, Montes scissi, flumina deglutiente Terra exsiccata. Padus unus de quatuor Majoribus Europæ fluviis, e terra elevatus in modum fornicis, ut inter terram, & aquam via pateret transeuntibus. Unde instare dies extremus credebatur: *Genebr. in Paschali II. ex Chr. Hirsaug.*

In Gallia tellus præ calore flammas emittit ingenti populi terrore. *Palmer. an.* 1135. *Vid. Rober.* 1137.

Ingens mortalium clades ex Belgica Oceani effusione per 12. millia passuum 1164.

Ætna solito vehementius deflagrante, tota Sicilia terræmotu concussa est, magna hominum strage, plura prostrata oppida, Catana in primis, in qua nulla domus superfuit 1164. *Fazell. Bonfil. ex Baron.* 1169.

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Cometa insignis 1211. In Frisia mare effusum centum hominum millia mergit 1218.

Ob horrendam Solis Eclypsim 6. Octobris Stellæ in die visæ 1241.

Mons in Burgundia a reliquis dehiscens, multa rusticorum millia opprimit 1241.

Saturni Stella in die apparuit 1283.

Piscis Marinus Leoni similis captus in mari Thyrreno 1281.

Hor-

Horrendus in Italia terræmotus 1298. Cometes plane prodigiosus, qui tres ante menses ardere cœperat, Urbano IV. moriente evanescit 1294.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Eruptio pumicum, & cinerum horrenda ex Ænaria insula, vulgo *Ischia* 1303.

Visæ simul in Cœlo tres Lunæ 1314.

Ætna vomit plurimum ignem 1323.

Terræmotus quadragenarius Urbes viginti sex prosternit in Pannonia 1348. Mare Flandricum ruptis aggeribus multa oppida mergit 1377.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Per plures leucas constrictus frigore Pontus, & impune calcatus 1426.

In Hispan. Terræmotus multa oppida evertit 1431.

Mare ad Dordracum ruptis aggeribus, hominum supra centum millia, & pecorum greges infinitos perdit 1446. Cometæ bini in Italia visi 1456.

Ignea Pyramis, seu columna in aere super Mexicana Urbe diu suspensa proximam Evangelii lucem visa est indicare. *Florim. Remond. l. 1. c. 2.*

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Cruces sanguineæ vestibus subito inspersæ 1501.

Eclypsis horrifica 1518. Tres Soles 1524. *Hugo Baronæus Medicus Annonæensis in Ephemer.*

Ad Nicæam *Vari* vici aliquot subito terræmotu absorpti, & ad Oeni salinas igne aliqui de Cœlo tacti 1524.

Maris in Anglia retrocessio magna, & mons loco motus evulsis arboribus 1571.

Pluvia triticea in Quadis 1571.

Nova Stella in signo Cassiopææ ab a. 1572. ad 1574.

Quinque simul Soles 1588. *De iis, quæ hoc, & præcedentibus sæculis consignata sunt, vide Genebr. Gaulterium, & quos ipsi referunt.*

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Terræmotus ingens in Helvetia 1601. in Peruvia 1604. in Brutiis, ubi eversa Siberina 1627. In Sinis quindecim magnis urbibus dejectis 1628. Herbipoli 1638. in Brutiis 1659. a Pyreneis ad Lemovicum in Gallia 1660. qualis non ante auditus in nova Francia 1663. Ragusium concutit 1669. Ariminum 1672.

Pe-

Peruviam 1686. Simyrnam, ubi periere 40. hominum millia 1688. Neapolim, & Beneventum 1689. Siciliam fere totam 1693. vel omnino, vel magna ex parte deletis pagis, oppidis, urbibus pluribus, inter quas Syracusæ, Catana, Leontini, sepultisque, ut fama fert, centum ferme hominum millibus.

Araris eluvio in Gallia 1602. Iris sanguinea Strigonii per noctem 1604.

Rhætorum oppidum propinqui montis ruina cum incolis opprimitur 1618.

Vesuvianum incendium horribile 1631. Ætna circumjectum agrum torrentibus igneis late vastat 1669.

Cometes cauda sua arcus speciem referens, totumque pene occupans hemisferium, qualis vix fortasse ab Orbe condito nunquam antea visus 1682.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

An. 1703. terræmotu Roma bis quatitur. An. eod. conquassatur Aprutium: Aquila, aliæque Urbes, atque oppida subversa, Incolæ ad 20000. oppressi ruina. An. 1726. concussa Sicilia, Panormus gravissime.

Londini, Constantinopoli, aliisque in Urbibus maxima incendia: Buda fere tota novissime absumpta: an. 1727. Peterburgum.

Neapolitanum agrum Vesuvius misere vastat 1706. Ibidem diluvium horribile anno 1727. itemque Tolosæ. Matriti 1724. Inundationes insolitæ Hamburgi, Romæ, in tota fermè Gallia Cisalpina superioribus annis.

In Piceno inusitatæ magnitudinis grando, trium Librarum pondo an. 1714. Librarum sex, & alicubi etiam duodecim an. 1827.

Anno 1726. Campaniam inter, & Latium in agro minime aquoso lacus non modicus subito extitit, hodieque manet.

Lumen Septentrionale, sive Aurora Borealis his annis persæpe visa, præsertim in Germania. Igneæ Navis species Anglis oblata in Oceano Britannico, quæ post aliquot excursus cum tronitru evanuit. Igneæ pariter nubes, Columnæ, Cruces, aliaque ejusdem generis meteora alibi visa. *Legenda Acta Accad. Parif. & Transactiones Anglicanæ. De Aurora Boreali scripsit elegantissimum Carmen cl. P. Noceti Soc. Jesu.*

In

In Polonia Columna primum varii coloris, deinde mutata paulum figura, ad ejus latera equi duo, unus cæruleus, alter sanguineus 1698.

Magna incendia, quibus urbes fere integræ consumptæ. In Hispania an.1730. In Silesia 1731. In Anglia etiam. In Britannia minori ad Occidentem ignis lapsus e cælo an.eod. Eruptio Vesuvii an.1737. Neapolim perterrefacit, & vicina oppida destruit.

Inundatio Arni magno Florentiæ damno 1745. Item Rhodani in Gallia, & aliorum fluminum, etiam Tyberis: Ingenti terræmotu eversa Nursia, aliæque urbes, & oppida in Aprutio, & Pontificia ditione graviter concussa. Roma ipsa persensit: inventa labes in fundamentis plurium domorum an.1730. Foggia subversa 1741. ad 5000. sepulti ruinis. Eadem plaga percussa Etruria, & maxime Liburnus a.1741. Plura ædificia collapsa, aliqui oppressi ruina.

Totum Chilis regnum, & aliæ finitimæ regiones an.1730. per dies 27. contremuerunt. Sequuta inundatio, quæ se pluribus urbibus alte superfudit. Mortui ad vicies centena hominum millia.

Romæ a.1745. turbo insolitus vehemens, & igneus, tum intra, tum extra urbem longo tractu procurrit. Et quacumque pertransiit, domos detexit, multis in locis muros etiam valde firmos dejecit: magnas arbores, quercus, pinos, cupressus evulsit radicitus, minores torruit. Turbo alius ejusdem generis paulo post in alia parte agri Romani ad tres Tabernas. Januæ alius eod.an. De quibus scripsit *cl.P.Boscovich S.J.& alii.* Plura etiam de insigni Cometa an.1744. Ab initio sæculi Cometæ numerantur duodecim; omnes visibiles, quamvis nec omnium calculi exhibeantur. Extiterunt autem an.1702.1706.1707.1717.1718. 1723.1729.1737. 1739. 1742. 1743. 1744. &c. *D. Hally in Cometographia.*

TABULA XXVI.

Res memorabiles, sive sacræ, sive prophanæ.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100

MEssala Corvinus Orator celebris, duobus ante obitum annis, sui etiam nominis obliviscitur. Phœnicem sub Tiberio visum testantur Tacitus, & Dio; verum de anno discrepant.

Nero magnam Urbis partem obſcuris ædibus informem, per ludum incendit, ut ardentis Trojæ imaginem exhibeat. Joſeph Anani, per ſeptennium lamentabili voce futuras Hieroſolymæ calamitates prænunciat.

Titus Fulonius 150. annum agens Bononiæ ſub Claudio vivebat. *Genebr.*

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200 M. Antonini Pii tanta fuit Juſtitiæ fama, ut Bactrianos, Hyrcanos, Indos, aliaſque barbaras nationes compulerit, depoſitis armis, eum arbitrum ſumere.

M. Aurelius Antoninus ad belli ſumptus exhauſto ærario, ne cuiquam gravis foret, inſtrumentum omne Imperatorii cultus vendidit, mox parta victoria ex manubiis redemit.

Ælius Pertinax tantæ ſuſcepto Imperio modeſtiæ fuit, ut nec uxorem Auguſtam, nec filium Cæſarem ab Senatu appellari paſſus ſit.

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300 Alexand. Severus Chriſtum in Deorum numero reponere fruſtra conatus, in Larario ſuo privatim coluit.

Idem Magiſtratus nullos venales eſſe voluit, dictitans fieri non poſſe, quin vendat, qui emerit, nec poſſe a Principe animadverti in eum, qui vendat, quod emerit.

Plotinus Philoſ. fruſtra petiit a Gallieno, apud quem gratia valeret, ut Urbs quædam diruta inſtauraretur, quæ Platonis legibus viveret, atque inde Platonopolis diceretur.

Urbs Phrygiæ Chriſtiana, imperante Diocletiano, pro Chriſti nomine tota comburitur. *Euſeb.*

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400 Ex vulgato, ſuperiori XVII. Sæculo, Firmiani Lactantii libello de Mortibus Perſecutorum didicimus, non ſponte, ſed coactum Diocletianum, & Maximianum abdicaſſe anno 304.

Criminoſos diſſidentium Epiſcoporum libellos in ignem conjicit Conſtantinus dictitans: *Ego vero Epiſcopum delinquentem, ſi viderem, hac purpura operirem.*

Tanto honore Conſtantinus in Nicæno Concilio Epiſcopos coluit, ut poſtremus ſederet Auguſtus.

SÆ-

SÆCULUM V.

Ab an. Chr. 400 ad 500

Memorabili Pulcheriæ Sororis prudentia Theodosio II. puero stetit Imperium.

Eadem, obeunte fratre, Martianum in virum deligit, integra tamen virginitate, Imperii, non thori consortem.

S.Leo, divina plane eloquentia, Attilam ab Urbis obsidione deterret 452.

Ecclesia Catholica perstat, tametsi omnes Principes, aut hæretici essent, ut Anastasius Imper. Reges Italiæ, Hispaniæ, & Africæ: aut Pagani, ut Anglorum, Francorum, & Germanorum Reges.

SÆCULUM VI.

Ab an. Chr. 500 ad 600

Alexandriæ plurimi utriusque sexus a Dœmone correpti, canum instar latravere 515. SS.Medardus, & Gildardus fratres eodem die nati, eodem Episcopi facti, eodem quoque die in Cœlum evolarunt 8. Junii 564.

Romildæ filiæ matri dissimiles, ut ab Avaribus castitatem tuerentur, crudorum pullorum carnes inter mamillas putrefaciendas locarunt 600.

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700

Cosroës Persarum Rex, argentea ædicula ad id excitata, Sacram Crucem, quam captis Hierosolymis asportarat, veluti collegam adscitam, ad dexteram in aureo solio statuit.

Pyrrhi CP.Patriarchæ Monothelitæ damnationem scripturus Theodorus Romanus Pontifex Christi sanguinem e calice miscuit atramento 648.

Dum lues horrenda Italiam, & Romam præcipue popularetur, diabolus multis spectantibus Urbem cum hasta obiens ad Angeli imperium cuspide domorum januas feriebat, & postero die mortuorum numerus hastæ ictus æquabat 680. Ubi altare S. Sebastiano in Templo S. Petri ad Vincula Romæ erectum fuit, cessavit pestis. *Baronius ad an.680. ex Paulo Diacon. L.6. c. 5.*

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Gregorius III.Luitprandum Langobardorum Regem, suum petentem caput, ultro adit: ille verecundia supplicis Rom. Pontificis, sese ad ejus pedes abjicit 739.

Rachisio Langobardorum Regi Perusinos obsidenti Zacharias Pontifex cœlestis Numinis iram intentat. Ille subita religione persusus, obsidionem solvit, seque cum uxore, & filia consecrat Deo 750.

Cum Leo IV. Imper. coronam auream, gemmisque insignem ex Æde S. Sophiæ sacrilege raptam capiti imposuisset suo, statim pestifera correptus febri, misere interiit.

SÆCULUM IX.

Crummus Bulgarorum Rex Nicephori Cæsaris cæsi calvariam vertit in craterem 811.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Carolus Magnus quidquid moriens in thesauris habuit, pauperibus, & sacris Ædibus legatum voluit.

Basilius Macedo judicia per sese interdum exercebat. Ad fraudes amputandas pro numerorum notis jussit literas adhiberi, quas ipsi rustici legere possent. *Natal. Alexand. in Basilio*.

Trebellius filium, cui Monachum induens, Bulgariæ regnum reliquerat, effossis oculis in custodiam tradit, quia populos ad falsorum Numinum cultum revocabat 880.

SÆCULUM X.

Joannes Zemisces Imp. de Bulgaris victor, B. Virginis simulacrum triumphare voluit in curru 971.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Robertus Rex Galliæ ob illicitum conjugium ab Episcopis sacris diris devotus, a suismet famulis deseritur 998.

Maria Augusta Aragonum Regis filia, Othonis III. uxor, falsi criminis architecta, quo insontem Mutinensem Comitem insimulaverat, flammis addicta, de Mariti sententia, libidinis, & calumniæ pœnas exsolvit.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Conradus Salicus morti proximus Imperatoris insignia ad Henricum Saxoniæ Ducem mittit, a quo nuper ingenti prælio victus fuerat; eum præ cæteris Imperio parem æstimans 1039.

Casimirus regia Stirpe natus, ex Monacho Cluniacensi Rex Poloniæ, annuente Benedicto IX. PP. 1041.

Gothofredus Bullionius Rex Hierosolymæ renunciatus, nec nomen regium usurpare voluit, ubi Christum meminerat Regem per ludibrium appellatum.

SÆ-

SÆCULUM XII.

Joannes Comnenus Imper. multiplici de Turcis, Scythis, Hungaris parta victoria, Deiparæ, cujus ope vicerat, imaginem pro se triumphare voluit. AB AN. CHR. 1100

Manuel Comnenus Augustus, posito genu afflictum ex casu generi sui Balduini III. Hierosolym. Regis brachium sua manu curare voluit, amore vincente majestatem. AD 1200

Fridericus Ænobarbus, cum ab Alexandro III. se totum avertisset, Gibellinorum, & Guelphorum nominibus ex veteri Germaniæ discordia repetitis, pestiferas tota Italia factiones excitat. Qui partes Augusti sequerentur, Gibellini: qui Pontificis, Guelphi appellati.

SÆCULUM XIII.

S. Ludovicus Galliæ Rex oblatam sibi a R. Pont. Sacerdotia conferendi potestatem non admittit, satis sibi curarum, & periculi dictitans in prophanis administrandis 1268. *Adde tamen, quæ de Patronatibus &c. habet Gaufridus de Belloloco in ejus Vita.* AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Natalis Deiparæ domus, deficiente cultu, ex Asia in Europam Cœlestium ministerio transit, ac primo in Dalmatia, mox in Italia considet, a loci domina Laureta, Lauretana dicta 1294. *V. Monum. ap. Tursell.*

Factiones Alborum, Nigrorumque Pistorii exortæ tota pene Italia propagantur. Pro Gibellinis Albi, pro Guelphis Nigri appellati.

SÆCULUM XIV.

Genuenses Matronæ, insigni pietatis, & religionis exemplo, ad comparandam in Saracenos classem, muliebrem mundum sponte distrahunt 1301. AB AN. CHR. 1300

Veneti Ducem electum, sed majestatis reum securi percutiunt 1354. Tamerlanes ex pastore latro, ex latrone militum ductor, ex ductore summus Imperator, ac terror Orbis terrarum. AD 1400

Margarita Hollandiæ Com. unico partu 363. liberos parit; qui omnes Sacro Fonte lustrati periere. *Genebrard. ex Annal. Holland.*

SÆCULUM XV.

Mulier Marina nuda, & muta in lacu Purmerio capta vestem induere, panem, & lacticinia edere, & honorem exhibere Deiparæ discit. *Spondan.* 1403. AB AN. CHR.

Gre-

1400 Gregorius XII. concordiæ causa Pontificia insi-
AD1500 gnia deponit 1415. & a Martino V. Pontif. Piceni Legatus constituitur 1417.

Joannes XXIII. coactus abdicat, & Florentiæ ab eodem Martino in numerum Patrum cooptatur; quare eadem ætas duos vidit ex Pontificibus Cardinales.

Novus Orbis detectus a Christophoro Columbo Ligure 1492.

Vascus Gama Lusitanus, superato Bonæspei promontorio, Indos Orientis patefacit 1497.

SÆCULUM XVI.

Henricus VIII. post raptas tota Anglia Cænobio-
Ab an. rum, &Sac. Ædium opes, ipsa præda factus est pauper.

Chr. Eodem fere tempore, quo Christiana religio in-
1500 vecta est per Monachos in Americam, turbata per
AD1600 Lutherum Monach. in Europa, in Mahometica superstitione novæ Sectæ excitatæ sunt per Monachum Saracenum Techellim in Asia apud Persas, & per Ametherem pariter Monachum Saracenum in Africa inter Mauros. *Florim. Remond. l.1. c.4.*

Regii tres juvenes a Christianis Japoniæ Regibus ad Gregorium XIII. Pontif. missi.

SÆCULUM XVII.

Christiana Svecorum Regina Catholicæ Religio-
Ab an. nis agnita veritate, ut eam amplectatur, Regno
Chr. valedicit 1653.

1600 Jacobus II. Magnæ Britanniæ Rex nobilissima
AD1700 legatione ad Innocentium XI. Rom. Pontificem vetusta suæ gentis erga Apostolicam Sedem obsequia renovat 1687.

Innocentius XII. Apostolicæ Cameræ Magistratus vetat esse venales 1692.

Idem pauperes, quos Nepotes suos appellat, tota Urbe collectos, alendos suscipit, illisque Lateranenses Pontificum ædes habitandas tribuit 1692.

SÆCULUM XVIII.

Clemens XI. & Benedictus XIII. omnium suffra-
Ab an. gio ad summum Pontificatum electi, summo ho-
Chr. nori diu resistunt, ac Religionis objectu cedunt,
1700 & Clemens XI. quidem per tres ipsos dies. Sacram
AD1750 Purpuram recusat Gabriel Philippuccius an.1706.

Jaco-

Jacobus III. Magnæ Britanniæ Rex, ac Clementina Regina Romæ clarissima relinquunt Christianæ pietatis exempla. Nati Romæ Carolus Eduardus Walliæ Princeps 31. Dec. 1720. Henricus Benedictus Dux Eboracensis 6. Mart. 1725.

Innocentius XIII. an.1723. adest generali Franciscanorum Conventui ad Aram Cœli. Benedictus XIII. Clementem August. Bavar. Electorem Colon. Episcopum consecrat, Viterbii an.1727.

Idem Lateranensem Basilicam, aliaque Urbis templa solemni ritu dedicat. Templum itidem Montis Casini an.1727. Pontificia munia per se ipsum assidue exercet; Ecclesiasticam disciplinam saluberrimis decretis, ac sanctissimis exemplis instaurat.

Benedictus XIV. Annum Jubilæi 1750. aperit & claudit consuetis cæremoniis, & magno populorum concursu. Idem religionis, ac pietatis exemplo præit Fidelibus ad cultum Augustiss. Sacram. Eucharistiæ, & B.Mariæ semper Virginis.

Rex Christianissimus in patrocinium, & tutelam B. M. V. Regnum suum committit an.1738. Ejusdem patrocinio sub titulo Conceptionis Immaculatæ populos sibi subjectos committit Rex utriusque Siciliæ an.1749. illustri etiam lapideo monumento erecto in Foro Neapolitano.

Comes Nicolaus Biolski Romæ Senator creatus a Clemente XII. an.1737.

Magnus Turca Mahamud V. in supremo suorum concilio, tanquam Romanorum Imperatorem agnoscit FranciscumI. a Lotharingia Magn.Etruriæ Ducem; Imperatricem vero Mariam Theresiam Hungariæ, & Bohemiæ Reginam an.1747.

Libera negotiationum commercia inter Portam Otthomanam, & utriusque Siciliæ Regem ab anno 1740. Accessere Mauri Tripolitani 1741. Inter Otthomanos, & Magnum Duc. Etruriæ an.1747. Inter eundem, & totam Mauritaniam an.1748.

Pax generalis inter octo Principes bellum gerentes sancita an.1748. Aquisgrani.

Aboletur Patriarchat.Aquilejensis per Bullam Bened.XIV.1751. & duplex ejus locoArchiepiscopatus erigitur, Goritiensis Austriacus, & Utinensis Venet.

TA-

TABULA XXVII.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Athenæ quamvis minori jam gloria docerent, præcipuum tamen adhuc doctrinarum Emporium erant.

Rhodum plerique, alii Massiliam Græcis florentem artibus studiorum Magistram habere consueverunt.

Publica scriptorum recitatio, & mutua inter literatos eorumdem emendatio plurimum studiis proderat.

Augustus, & Vespasianus Cæsares Mercurialium virorum amantissimi.

Postremus e Fisco stipendium Rhetoribus tribuit.

Caligula bonarum Artium osor de abolendis literariis summorum virorum monumentis Homeri, Livii, & aliorum consilium cæperat. *Sveton.*

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Literarum studiis Alexandria, Cæsarea, Antiochia claræ habentur.

Lugduni, Augustoduni, ac Vesontione in Gallia literarum studia tradebantur. *Du Fresne in Præfat. ad Glossarium eruditissima.*

Romæ concursus erat literatorum ad Bibliothecas, commentandi, & disserendi causa, teste Gellio.

Trajanus, Hadrianus, Antoninus literarum amantissimi, literatos fovent, Bibliothecas condunt.

Prima Christianorum Schola Alexandriæ, in qua sub Commodo docuit Pantænus. *Genebrard.*

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300

Pantæno in schola successit Clemens Axexandr., Clementi Origenes anno ætatis 18. *Genebrard.*

Eandem postea Scholam rexit Pierius Presbyter, Origenes Junior appellatus. Schola Cæfareæ Philosophica, & Theologica, per Pamphilum instituta. Pierii discipulus, & martyr Pamphilus.

Alexander E. Hierosolymit. Julius Africanus Cesareæ

ſareæ primi apud Chriſtianos Bibliothecas inſtruxiſſe leguntur. *Euſeb. l.6.*

Mirus in Alexandro Severo literarum, & literatorum amor.

Antoninus Caracalla Magicis artibus addictus, bonas contemnit, magno literarum, & artium detrimento.

SÆCULUM IV.

Berytenſis Academia per Diocletianum, & Maximianum. AB AN. CHR.

Conſtantinus M. liberalium artium profeſſoribus liberales mercedes aſſignat. Licinius Cæſar propter ſummam inſcitiam, literas peſtem publicam appellabat. 300 AD 400

Scholæ Romanæ, Profeſſoribus mercede conſtituta, a Theodoſio auctæ.

Bononienſis Academia a Theodoſio inſtituitur.

Julianus Apoſtata ſtudia bonarum artium Chriſtianæ juventuti conatus eſt adimere. Quæ res Gregorium Nazianz. impulit ad condenda carmina.

SÆCULUM V.

Florebat adhuc Athenis Academia, quæ Romam poſtea translata fuit. AB AN. CHR.

Bangorienſis Academia in Wallia antiquiſſima, ut Angli Scriptores tradidere. Academia Conſtantinopolitana a Theodoſio Juniore inſtituta 425. 400 AD 500

Edeſſæ in Syria, & in Perſide literarum Scholæ florebant.

Ferguſius II. Scotorum R. Gothis ſub Alarico ante regnum adeptum militans, e præda Romana vetuſtiſſimos codices aureis, argenteiſque vaſis præhabitos in Scotiam defert, eoſque in Junæ Monaſterio aſſervandos locat. *Boeth Leſlæus.*

SÆCULUM VI.

Inſtaurata per Juſtinianum Berytenſis Academia terræmotu exciſa. AB AN. CHR.

Mauritius Imper. Studiis, & Eloquentiæ præcipue favet. 500 AD 600

Siluiſſe Romæ Gymnaſia omnia, neque Pontif. Agapeti authoritate ad docendum quemquam allici potuiſſe, teſtatur Caſſiodorus.

Gothi vetantes literis liberos erudiri, ne ad arma

ma tractanda minus alacres fierent, literas propemodum perdunt.

Consequentibus temporibus, cum graves bellici tumultus inciderent, Studia satis excoli non potuere.

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700

Erphordiensis Academia sub Dagoberto I. Rege.

Scholæ Cantabrigienses in Anglia 630. Academia tamen ibi multo serius constituta.

Britanniæ, quæ Gothicis excursionibus non patuerant, veteris doctrinæ reliquias visæ sunt conservasse.

Coacto ab Agathone Rom. Pontif. Concilio, in ea primorum capitum frequentia inventum neminem vel mediocri doctrina instructum, qui ad Constantinum Pogonatum legari posset, ejusdem Pont. literæ deplorant. *In Actis Conciliorum*.

Gnosimachi hæretici scientiam, & doctrinam omnem reficientes, non parvum literis detrimentum attulere.

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Balbaricensis Academ. in Arabia ad Medicinam, Astrolog. & Philos. 713.

Eboraci publicum Sacrarum literarum studium instituit S. Egbertus 761. Osnaburgensis, & Patavina Academiæ a Carolo Magno institutæ; Bononiensis renovata.

Academia Athenis Romam attracta, Lutetiam a Carolo Magno translata opera quatuor Monachorum, Rabani, Alcuini, Claudii, & Joannis Scoti, Bedæ discipulorum 791.

Leo Isauricus, magno literarum detrimento, triginta voluminum millia CP. Bibliothecæ cum duodecim doctissimis eorum Custodibus plusquam barbare flammis absumit 726.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

In Dania, & Svecia primus Scholas aperit S.Ansgarius 831. Scholæ Constantinopolitanæ per Bardam restitutæ 859.

Oxoniensis Academia in Anglia 872.

Fulco E. Scholas Remis instaurat.

Carolus Calvus in Europa, Maimon Sarace-

norum Amiras in Asia, egregii literatorum Mecænales.

Ludovicus Pius jubet Monachos, imo, & Moniales describendis veterum libris addici. *Aventinus.*

Michael Balbus, ne pueros se doctiores cerneret, erudiri literis vetuit.

SÆCULUM X.

Scholæ Universitatis in Brabantia constitutæ a Joanne Duce 926. AB AN. CHR. 900 AD 1000

Academia Babylonica Saracenorum ad Medicinam præsertim, & Astrologiam tradendam, sæculo in finem declinante, florebat.

Infelicissimum bellis, & ignorantia sæculum ruebat in præceps, nisi pacem, & literas, quantum per illos fieri potuit, Religiosi viri sustinuissent, quod præstitere, præsertim veterum ingeniorum monumentis exscribendis.

Apud Græcos tamen, Hebræos, & Arabes literæ feliciter colebantur, teste eruditissimo Genebrardo.

Otho III. favere literis visus est.

SÆCULUM XI.

Alexandrina Academia, in qua Avicenna adolescens Rasim audivit. AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Salerni ex Arabum præscripto in fine sæculi Medicina tradebatur.

Id liquet ex libello, cui nomen factum: *Schola Salernitana:* scriptus est enim versibus Leoninis a Jo. de Mediolano nomine Collegii Salernitani.

Constantinus Ducas literas, & literatos magni facit.

Saraceni pessimi scelerum Magistri in Hispania Toleti, Hispali, & Salmanticæ Magicas artes docere palam exorsi sunt. *Genebrard. Del Rio.*

SÆCULUM XII.

Academia Monspeliensis 1196.

Hoc primum seculo quasi quædam Literaria Respublica instituta, Rectores Universitatibus dati, aliique veluti Magistratus inventi. AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Tribus Disciplinis honorum gradus constituti, Juris Civilis, Medicinæ, ac Theologiæ.

Lothario II. & Conrado III. imperantibus literæ, quæ a Barbaris conculcatæ jacuerant, oculos ali-

aliquando tollere incipiunt. *Sub illis enim magni per Europam, doctrinaque nobiles viri extitere, & nata Scholastica Theologia, & accuratius coli Philosophia cœpit.*

SÆCULUM XIII.

AB AN. Parisiensis Academia a S.Ludov. instaurata 1232.
CHR. Viennensis in Austria 1239. Salmanticensis 1240.
1200 Aberdonensis in Scotia 1240. Cantabrigensis 1277.
AD 1300 Neapolitana, & Perusina per Fridericum II. 1290. Robertus Sorbona celeberrimo Parisiis Theologorum Collegio initium, & nomen dedit 1265.

Alphonsus X. Castellæ Rex literis favet, nimium tamen Astrologiæ addictus.

SÆCULUM XIV.

Aurelianensis Academ. 1302. Firmana per Boni-
AB AN. faciumVIII. 1304. Ferrariensis 1306. Pisana 1339.
CHR. Heidelbergensis 1346. Pragensis, Cracoviensis, Au-
1300 degavensis 1361. Senensis 1380. Coloniensis, Er-
AD 1400 fordiensis 1392.

Magnus Actus Sorbonicus inventus a Francisco de Mayronis 1315. *durat per horas quatuordecim, teste Genebrardo.*

Buyrus in Britannia, nullis parcens sumptibus, libros diligenter congregat. CarolusIV. Imper., CarolusV. R.Gall. Robertus R. Neapol. Joannes Card. Columna, fausta literis nomina.

SÆCULUM XV.

AB AN. Herbipolensis Academia 1403. Lipsiensis 1408.
CHR. Sanctandreana 1411. Rostochiensis 1415. Ingolsta-
1400 diensis 1416. Cadomensis 1418. Lovaniensis 1427.
AD 1500 Pictaviensis 1431.

Glasquensis 1454. Grisualdensis 1456. Basileensis 1459. Friburgensis 1467. Valentina 1470. Tubingensis 1477. Haffniensis 1478. Moguntina 1482. Typographia inventa literas promovet.

Eugenio IV. Nicolao V. Sigismundo Imperat., Alphonso Aragonum, & utriusque Siciliæ, Jacobo I. Scot. Regibus, Cosmo, & Laurentio Mediceis literæ plurimum debent.

Nicolaus V. ut Bibliothecam Vaticanam instruat, Magnorum Scriptorum Codices, undique per eruditissimos viros conquirit. *Æneas Sylv.*

Ludovicus XI. Gall.R. Literarum osor filium vetuit latina nosse.

SÆCULUM XVI.

Witembergensis Academia 1502. Uratislaviensis 1505. Francofordiensis 1506. Complutensis 1517. Osumensis, & Gandiensis 1549. Maceratensis 1549. Remensis & Conimbricensis 1550. Dilingana 1552. Eboreusis 1559. Taurinensis 1565. Tarraconensis 1572. Duacena 1574. Cæsaraugustana 1583. Parmensis 1599. AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Francisc. C. Ximenius, Francisc. Gall.R. Leo X. Alphonf. Atestinus D. Ferrariæ Literis, Musisque faustissimi.

Gregorius XIII. erectis ubique terrarum educandæ Juventuti Collegiis, & præsertim Romano, Religioni, & Bonis Artibns mire prodest.

Capta Buda periere nobilissimi codices, quos colligi jusserat Matthias Corvinus.

SÆCULUM XVII.

Matritensis artium Academia aucta a Philippo IV. Giessena 1607. Mantuana 1625. AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Collegium, & Bibliotheca Ambrosiana Mediol. a Friderico Card. Borromæo instituta: item Academia *del Cimento* in Etruria.

Diaria Literatorum in Italia, Gallia, Anglia, Germania perutili eruditionis compendio.

Fridericus Cardinal. Borromæus, Urbanus VIII. P. M. Francisc. Barberinus Card. Urbani ex fratre nepos, Ferdinandus in Etruria Princeps, Ludovicus Magnus R. Gall. Ferdinandus Fustembergius Episc. Monasteriensis, Cosmus III. Magn. D. Etruriæ literis, & bonis artibus impense favent.

Romæ Academia Arcadum &c.

SÆCULUM XVIII.

Rem literariam insigni favore, ac beneficentia complexi Clemens XI., & Ludovicus XIV. Romanæ Arcadum Academiæ nomen dat Joannes V. Lusitaniæ Rex, pluribus aureorum millibus in ejus commodum erogatis. AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Eques Bernardinus Perfecti Senensis, Etrusca poesi extemporanea insignis, laurea donatus in Capitolio sub Benedicto XIII.

Romæ hoc tempore constitutæ Academia Ecclesiastica, Academia Theologica, Academia Quirinorum, Casanatensis Bibliotheca pridem excitata, ac novissime aucta, magno literarum bono, atque Urbis ornamento.

Bononiæ *Institutum Scientiarum*, *atque Artium* 1712. Taurini Nobilium Academia 1713. Mediolani *Societas Palatina* 1719. Regium Matriti Seminarium 1724. ingenuarum omnium disciplinarum, atque artium studiis florentissima.

Triplicis Academiæ Regiæ Parisiensis novi quotidie, & præclari fœtus, in universam literariam rem publicam egregia promerita.

Item post Academiam Hallensem inSaxonia 1694 & Claudiopolitanam reductam 1698. Uratislaviensis, seu Leopoldina in Silesia 1702. Magnificentissimum Tyrnaviæ Seminarium sub nomine Beatæ Mariæ Virg. 1701.

Romæ Academiæ quatuor a Benedicto XIV. excitatæ idest, Conciliorum, Historiæ Ecclesiasticæ, Rerum Liturgicarum, Historiæ Romanæ. Habentur in Ædibus Pontificiis, & coram ipso Pontifice. Ab eodem insigniter locupletatum, & auctum Institutum scientiarnm, quod est Bononiæ.

Seminarium Viennense in suburbano, quod Favorita appellatur, ab Hnngariæ Regina fundatum: omni scientiarum genere, & nobilibus artibus floret, nec minus studiorum Universitas ab utriusque Siciliæ Rege Neapoli excitata. Academiæ Parisiensis exemplo institutæ aliæ plures in tota Europa. Illustriores Regalis Londinensis, & Imperialis Petropolitana.

TA-

Hoc ævo, & superiori fortasse literis obest nimia librorum copia, quæ nos inopes facit sapientiæ, quia dum novorum multitudine occupamur, optimos veterum plerumque negligimus. Qui plura de Academiis velit, adeat D. Chambres V. Accademia, aliosque aut Catalogorum, aut Lexicorum Auctores.

TABULA XXVIII.

Theologia positiva, & ævo inferiori Scholastica.

SÆCULUM I.

Sanctus Matthæus Evangelium scribit anno post Christum natum 40. S.Marcus Evang. D.Petri jussu an.43. S.Lucas Evang. 47. Acta Apostolor.57. S.Joannes Apocalypsim 97. Evang. & Epistolas 99. S.Petrus Epistolas 3. & S.Paulus Epist. 14. diversis temporibus. S. Jacobus Epist. 1. S.Judas Epist. 1. incerto tempore. AB AN. CHR. 1 AD 100

Christi Domini ad Abagarum, & Abagari ad Christum Epistolæ suspectæ.

SÆCULUM II.

S.Dionysius Areop. E. M., de cujus tempore lis pendet inter peritos antiquitatis. AB AN. CHR. 100 AD 200

Aquila, & Symmachus Sacrorum Bibliorum interpretes.

S. Theophilus Antioch. E.

S. Melito Sardicensis E.

S. Pinitus E. S. Polycarpus E.

S. Dionysius Corynthius E.

Theodotio interpres Sacrorum Bibliorum, sed heterodoxus.

S. Irenæus E. Lugd., & Tertullianus hoc sæculo floruere.

SÆCULUM III.

Pantænus Philos. Christianus, a quo Brachmanes apud Indos edocti. AB AN. CHR. 200 AD 300

Clemens Alexandr. Origenis Magister, Ammonius, Origenes Adamantius.

S. Cyprianus E. S.Hippolytus E.

Pileas E. Tryphon, S. Dionysius Alexander. E. S.Zeno E. Dorotheus Tyrius suspectus. S.Victorinus Pictaviensis E. S. Gregorius Thaumaturgus E. S.Methodius E. Martyr.

Tetrapla, Exapla, & Octapla Origenis, magno sacrarum literarum bono. 252.

At an.1240. Biblia cum distinctis Capitibus, & Concordantiis per Hugonem Card.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400 Victorinus Petabionensis, Lactantius Firmianus, Constantinus Imperat. S. Antonius Abb. Eusebius Emissen. S.Athanasius, Lucifer Calaritanus, S.Cyrillus Hierosolym. S.Hilarius Pictav. Hilarus Sardus, Titus Bostrensis. S.Ephrem. S.Basilius Magn. S. Gregorius Nyssenus. S.Gregorius Nazianzenus. Gregorius Bæticus E. Didymus Alexandrin.E. S.Pachomius Ab. Oresiensis, Marcus Eremita suspectus, Asterius Amasenus, S. Paulinus Nolanus, S.Diadocus, S.Ambrosius.

S. Epiphanius E. S. Jo:Chrysost. E. S.Hieronymus, Severianus Gabalitan. Rufinus Aquilejensis S.GaudentiusBrixiens.E. Prudentius. S.Chromatius.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500 S.AugustinusE. S.Isidor.Pelusiota,Hesychius Presb. Hierosol. S.NilusAb. S.Proclus,S.Cyrillus Alex.Cassianus, Salvianus Presbyt. S. Hilarius Arelaten. E. S. Eucherius E. S.Petrus Chrysol. E. S.Basilius Seleuc. E. Salonius E. S.Valerianus E. S.Prosper Aquit. E. Arnobius Junior, Faustus Regiensis, Theodoretus E. S.Leo Magnus, S. Maximus Taurin. E.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600 Ruricius Senior, S.Fulgentius Ruspen. E. Boethius, Andreas Cæsariensis E. Ennodius Ticin. E. Avitus E. Ferrandus Diacon. Eugippius Ab. Cassiodorus, Justus Orgelitanus, Joannes Jejunator. S. Remigius E. Junilius, Primasius E. Procopius Gazensis, S.Joannes Climacus, Aretas Cæsariensis.

S. Agapitus Pontif. R. ut Sacram doctrinam Romæ labentem sustineret, Theologiæ Scholas aperiri jussit.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700 S.Gregorius Magnus, Paterius S.Gregorii discipulus, Antiochus Monachus, S. Columbanus Ab. Leontius Neapoleos in Cypro E. S.Isidorus Hispal. E. Cumeanus Scoto-Hibernus E. cognomento Sapiens, S. Eligius Noviom. E. cujus Opusculum de Rectitudine Catholicæ Conversationis, S.Augustino perperam assignatum est,Thelesius Monachus S.Martin.I. Papa, Dorotheus Archimandrita, S.Maximus Martyr. S.Hildephonsus Toletan. E.

SÆ-

SÆCULUM VIII.

S. Anthelmus, sive Adelmus E. Adamannus Ab. Scotus. S.Gregor.II. Papa, S.Andreas Cretensis E. S.Germanus Patriarcha Constantin. Venerabilis Beda obiit 735. — AB AN. CHR. 700 AD 800

S. Joannes Damascenus, Chrodegandus E. Ambrosius Autpertus, Dacrianus. *Male hic a nonnullis locatur Antonius ab opere, quod contexuit, dictus Melissa, quærendus sæculo 12.*

SÆCULUM IX.

Aponius, Albinus Flaccus, sive Alcuinus, Claudius Scotus, Halitgarius E. Agobardus E. Amalarius Fortunatus, Jonas Aurelianen. E. S.Theodorus Studites Ab., Rabanus Maurus E., Strabus Fuldensis, S.Eulogius Martyr, S.Methodius Patriarcha CP. Haymo Halberstadensis, Druthmarus, Angelomus, Michael Syncellus, Walfridus Strabo Ab. Hincmarus Remens. E. Verembertus Curiensis E. — AB AN. CHR. 800 AD 900

Remigius Antissiodor. Scholas Remis restituit a Fulcone Archiep. vocatus, S.Odonem postea Cluniacensem Abb. erudiit.

SÆCULUM X.

Leo VI. Imper. Marcus Eremita, cujus Opera corrupta creduntur, S.Rathbodus E. Rutgerius Trevirensis, Ratherius E. Smaragdus Monach. S.Odo Cluniac. Radulphus Flaviacensis, Fridegordus Diacon., Notgerus Leodiensis E., Moses Barcephas E. cujus Opera caute legenda. *Margarinus de la Bigne in Indice Alphabet. Biblioth. Patrum perperam refert ad Sæculum 16. Gaulterius putat sæculo 9. floruisse.* — AB AN. CHR. 900 AD 1000

SÆCULUM XI.

Berno Augiens. Ab. S.Fulbertus E. Carnot. S.Odilo Cluniac. Ab. S.Bruno Herbipol. E. Adamus de Persenna, Theopilactus E. Oecumenius, Samonas Gazensis. — AB AN. CHR. 1000 AD 1100

S.Petrus Damiani, quem aliqui non distinguunt, sed perperam, a Petro de Honestis Ab. Ravennate.

Olympiodorus, S.Anselmus Lucensis E. S.Bruno Carthusianorum parens.

Micrologus non est Scriptoris, sed Operis nomen, cujus auctor incertus.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Radulphus Ardens, Philippus Solitarius, Berengosus, S. Anselmus Cantuar. Eadmerus, Joannes Fiscanensis, Odo Camerac. Leo Marsic. Ivo Carnot. E. S. Anselmus Laudun. E. Herveus Cenoman. Honorius Augustod. E. Antonius Melissa, Goffridus Vindocin. Hildebertus Cemoman. Rupertus Ab. Hugo de S. Victore, S. Bernardus, Drogo Card. Ostien. Guillelmus Leodiensis, Guerricus Ab. Ælredus Ab. Isaac. Ab. de Stella, Richardus a S. Victore, Joannes Saresberien, Petrus Cellensis, Petrus Cantor, Petrus Blesensis, S. Hildegardis V. Alanus Insulensis, Philippus Ab. Bonæ Sepi, D. Amedeus Lausan. E. Potho Prumiensis, Zacharias Chrysopolit. E.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Innocentius III. S. Francisc. Assis. S. Antonius Patav. E. Jordanus de Saxonia Ord. Prædic. Stephanus Langton. Jacobus de Vitriaco Card. S. Edmundus Cantuar. E. Hugo de S. Caro Card. Humbertus Vienn. Vincentius Bellovac. E. Robertus Sorbona, B. Albertus Magnus, S. Thomas de Aquino, Thomas Csutiprat. S. Bonaventura Card. Durandus Mimatensis E. Guillelmus Peraldus E. Richardus a S. Laurentio, S. Mechtildis V., Petrus de Tarantasia, postea Innocentius V. David de Augusta, Petrus Peckam, S. Gertrudis V. Alanus de Insulis.

THEOLOGI SCHOLASTICI. Post Petrum Lombardum Scholasticorum Antesignanum, & Guillelmum Antisiodorensem XII. sæculi Scriptores floruere.

Petrus Pictaviensis, Guillelmus Parisiensis, Robertus Pullus, Præpositus, quem S. Thomas aliquoties laudat.

Albertus Magnus, Alexander Hallensis falsò creditus D. Thomæ Præceptor, S. Thomas, S. Bonaventura, Petrus Alvernus, Petrus de Tarantasia, postea Innocentius V., Ægidius Columna, Uldaricus de Argentina, Henricus Gandavensis, Richardus de Media Villa.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr.

Joannes a S. Geminiano, Nicolaus Trivetus, Ægidius de Columna E. Petrus Aureolus E. Jacobus

de

de Lausana E. Augustinus Triumphus, Joannes Vitalis a Furno, Astesanus alius ab Auctore Summæ, Ludolphus Carthusian., Nicol. de Lyra, Alv. Pelagius, Joannes de Bacone, Simeon a Cassia, Robertus Holkot, Nicolaus Cabasilas, Nicolaus Gorram, Adamus Goddam, Joan. Taulerus, Joan. Ciparissiota, B. Henricus Suso. 1300 AD 1400

S. Brigitta Sueca, Joannes Rusbrochius, S. Catharina Senensis, Petrus Berchorius, Nicolaus Eymericus, Raymundus Jordanus, vulgo Idiota.

THEOLOGI SCHOLASTICI: Joannes Parisiensis, Duns Scotus, Aureolus, Joannes de Neapoli, Antonius Andreas, Durandus, Okam, Hervæus Natalis, Franciscus de Mayrone, Henricus de Urimaria, Augustinus Triumphus, Adamus Goddam, Holkot, Gregorius Ariminensis, Paludanus, Bacconus, Argentinas, Vargas &c.

SÆCULUM XV.

Michael Aiguanus, vulgo Incognitus, S. Vincentius Ferrer. Petrus de Alliaco, Thomas Anglicus, Joannes Dominici Card. Joannes Gerson, Henricus de Hassia, Paulus Burgensis, Richardus Pampolitanus, S. Bernardinus Senens. S. Laurentius Justinianus, Augustinus de Roma, Tostatus Abulens. E. Antonius Rampelogus, Leonardus de Utino, S. Joannes de Capistrano, S. Antoninus, Nicolaus de Cusa Card. Henricus Harphius, Dionysius Carthus. Thomas Malleolus a Kempis, Jacobus de Valentia, Savonarola, Biel &c. Ab an. Chr. 1400 ad 1500

THEOLOGI SCHOLASTICI: Henricus de Hassia, Marsilius de Inguen, Capreolus, Petrus de Alliaco, Richelius, seu Carthusianus, Bassolis, Ægidius Carlerius, Conradus Summenhart. Nicolaus de Orbellis, Gabriel Biel &c.

SÆCULUM XVI.

Ximenius Card. Thomas Morus, D. Thomas de Villanova E., Sadoletus Card., Didacus Stella, Eugubinus, Joannes Avila, Sasbout, Ribera, Contarenus Card., Faber Vienn. E. Catharinus E. Turrianus, Cornelius Jansenius Concordiæ Evang. auctor, Titelmannus, Canisius, Salmeron &c. Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Augerius, Durantius, Ludovicus Granatensis,

Genebrardus E. S. Theresia Virgo, S. Franciscus Borgia, Maldonatus, Arias Montanus, Toletus Card.

THEOLOGI SCHOLASTICI: Joannes Major, Thomas de Vio Cajetanus, Franciscus Lychetus, Hadrian. VI. de Sylvestris, de Medina, Koelin, Victoria De Castro, Dominicus Soto, Viguerius, Canus, Petrus Sotus, Ledesmius, Antonius Cordubensis, Toletus Card. cujus Mss. Commentarii in Summ. D. Thomæ servantur in Coll. Roman. Soc. Jesu &c.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700. Arias, Bellarminus Card. Hieronymus Mautinus vulgo Narniensis, Barradius, Alvarez de Paz, Bosius, Serarius, Fevardentius, Pererius, Delrio, Sancius, Justinianus, a Lapide, Bonfrerius, Scribanius, Ducæus, Salazar, Mendoza, Ludovicus de Ponte, Fernandez, Petavius, Estius, Alphonsus Rodericius, S. Franciscus Salesius, Malvenda, Nicol. Ricchardus, Hallier, Causinus, Corderius, Sauffay, Nierimbergius, Steph. Menochius, Tyrinus, Allatius, Raynaudus, Rho, Pallavicinus Cardin. Bona Card., Possinus, Daniel Bartolus Joannes Paulus Oliva &c.

THEOLOGI SCHOLASTICI: Molina, Medina, Suarez, Michael Medina, Vasquez, Bannez, de Valentia, Alvarez, Granado, Albertinus, Fasolus, Lessius, Smisingh, Becanus, Arrubal, Herice, Tannerus, Henao, Faber, Ruiz de Montoya, Sylvius, Isambertus, Gammachæus, Meratius, Amicus, Joannes a S. Thoma, Martinez de Ripalda, Martinon, Poncius, Mastrius, de Avauxo, Perez, de Lugo, Collegii Salmanticensis PP., Du Hamel, Arriaga, Serra, Godoy, Esparza, Gonet, Contenson, Ferre, de Arnu, Martinez, Card. de Aguirre, Aranda, Maurus &c.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750. *S. Script.* Le Long, Frassen, Natalis Alexander, Calmet, Lamy, Vavassor, Cherubinus a S. Joseph, Padilla, Bonjour, Villaroel, Verhost, Quadros, Calinî. *Concil.* Post Labbæum & Cossartium, Harduinus & Coletti auct. Coll. Venetæ & Mansi. *Mystica Ascet.* La Colombiere, Nepeu, Segneri, Pinamonti, Rogacci, Cheminais, Noüet, Croiset, Crasset, Joseph a Spi-

a Spiritu Sancto, Honor. a S. Maria, De la Reguera, Duratius, & alii.

THEOLOGI SCHOLASTICI: Card. Brancatius, Sfondrati, Noris, Garnerius, Ramirez, Bancel, Mezger, Thyrsus Gonzalez, Gormaz, Marin, Ulloa, Frassen, Reding, Lævinus Meyer, Card. Cienfuegos, & Gotti, Grandinus, Tournely, Simonett (a), Mayr, de Aliaga, Rabaudy, Antoine (b), Perimezzius, Voitasse, Beuitez Venerio, & alii quos omnes numerare arduum esset.

TABULA XXIX.

Suspecta Patrum Scripta: Theologia Contentiosa, & inferiori ævo Moralis.

SÆCULUM I.

SAncti Barnabæ Epistola suspecta. Prochori Diaconi, S. Lini Papæ, S. Martialis Scripta omnino supposititia. AB AN. CHR. I AD 100

Liber Pastoris ab Herma D. Pauli Discipulo scriptus, attamen suspectus.

D. Hierothei Opuscula periere.

D. Clementis Epistola ad Corinthios genuina; cæteræ supposititiæ.

Constitutionum Apostolicarum Opus proculdubio antiquum, sed meliorum judicio Clementem non sapit. Reliqua Clementi assignata apocrypha. *Vid. Cotelerium de Scriptis PP. Apostolicorum.*

O 6

SÆ-

(a) Institutiones Theologicæ ad usum Seminariorum Auctore Edmundo Simonet Soc. Jesu Universitatis Mussipontanæ Cancellario: Editio Veneta an. 1731. Tomis 3. in Fol., *in quibus q.q. Schol. & Dogm. ex SS. SS. Concil. PP. & Hist. Eccl. pertractantur.*

(b) Theologia Universa Speculativa, & Dogmatica complectens omnia Dogmata, & singulas quæstiones Theologicas, quæ in Scholis tractari solent ad usum Theologiæ Candidatorum accommodata Auct. Gabriele Antoine Soc. Jesu: Edit. Veneta an. 1743. Tom. duobus in 4. molis mediocris.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

S. Ignatii E.& M. Scripta quædam certa, aliqua suspecta, nonnulla proculdubio apocrypha. *Videatur Casimirus Oudin. de Scriptor. Eccles.*

S. Quadratus, S. Aristides, Tatianus, S. Justinus M. Athenagoras, S. Apollinarius E. Musanus, Serapion Antiochenus E. M.

S. Evaristi, & omnium Rom. Pontificum Epistolæ usque ad Syricium a Cardinalibus Baronio, Bellarmino, & aliis fere omnibus habentur suppositiæ, his exceptis, quas infra memorabimus. Non desunt tamen, qui pro his adhuc pugnent.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

S. Irenæus, Tertullianus, Clemens Alex. Minutius Felix Rom. Causidicus, S. Zoticus, S. Cyprianus, S. Archelaus, S. Malchion.

S. Cornelii Papæ Epistola ad Fabium, & alia ad Cyprianum genuinæ censentur.

Quæ S. Sixti Pontif. nomine editæ sunt a Rufino sententiæ, ad Sextum Ethnicum Pythagoricæ sectæ Philosophum spectant.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Arnobius Senior, S. Methodius E. & M. Lactantius Firmianus, Victorinus Rhet. S. Hilarius Pictav. Eusebius Cæsariensis, S. Turibius E. S. Serapion E. Gregorius Bæticus, S. Athanasius E. Sebadius, Pacianus E. Didymus Alexandr. S. Optatus Milevit. E. S. Basilius Magn. S. Gregorius Nazianz.

S. Julii P. Epist. 1. Liberii I. S. Damasi Opuscula quædam genuina. *Videatur Schelestrat. in Antiquit. Illustr.*

S. Epiphanius, S. Philastrius, S. Ambrosius, S. Theophilus Alex., S. Jo: Chrysost., S. Hieronymus.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

S. Innocentius, S. Augustinus, Olympius Tolet. S. Cyrillus Alexand. Theodoretus, S. Vincentius Lirinensis hæresum omnium malleus, S. Leo Magnus, S. Prosper Aquit. Theodorus Presbyter, Mochimus Phrygius, Gennadius Massiliensis E. Gelasius Cyzicenus.

Canticum *Te Deum laudamus* tribuitur SS. Ambrosio, & Augustino; sunt tamen, qui putent fuisse

com-

compositum a Sisebuto S. Benedicti Monacho. *Card. Bona*, & *alii*.

SÆCULUM VI.

S. Fulgentius Rusp. Eugippius Ab. Ferrandus Diaconus, Vigilius Tapsensis E. auctor librorum XI. de Trinit. qui olim D. Athanasio perperam adscripti. — Ab an. Chr. 500 ad 600

Joannes Maxentius, Victor Afric. Zacharia Mitylen. Leontius Byzant. Rusticus Rom. Diacon. Facundus Hermianensis, Anastasii Sinaitæ duo, Antiochenus Patriarcha, & alius Monachus. S. Hormisdæ, S. Joannis I. Bonifacii II., S. Sylverii, Pelagii I. & II. Epistolæ suppostitiæ.

SÆCULUM VII.

S. Sophronius Hierosolymit. E. S. Isidorus Hispal. Joannes IV. Papa Prædecessoris Honorii apologiam scripsit, D. Eustratius Presbyt. Constantinop. — Ab an. Chr. 600 ad 700

S. Martini I. Epistolæ probantur omnibus, S. Maximus Monach. & M. Anastasius Monach. Constantinop.

S. Hildephonsus Tolet. E. S. Julianus Tolet. E.

S. Deusdedit Epist. suppostitia.

S. Benedicti Epist. ad Petrum Notar. & ad Ervigium Regem spuriæ censentur a Cardinali Baronio.

SÆCULUM VIII.

Wilfridus Ripanensis, E. Germanus Patriarcha CP. Sed Operis contra hæreses vix superest fragmentum. — Ab an. Chr. 700 ad 800

S. Joannes Damascenus præter alia omnium primus Theologiam recto ordine comprehensus. *Bellar.*

Anastasius Ab. Judæos libello exagitavit. Beatus Abbas, & Etherius Uxamensis. Hadrianus I. Pontifex Romanus.

S. Pauli I. Epist. suppostitia.

Liber de Divinis Officiis, qui Alcuino tribuitur, Farrago videtur ex pluribus collecta.

SÆCULUM IX.

Dungalus Diacon. S. Methodius Patriarch. CP. Amalarius Fortunatus, Paulinus Aquilejens. Paschasius Ratbertus Ab. Jonas Aurelian. E. Amalarius Metensis, S. Theodorus Studites, S. Eulogius E. & M. Nicephorus Patr. CP. Agobardus E. Amolo Diacon. Hincmarus Remens. Lupus Servatus, Ratramnus Corbejensis, S. Remigius Lugdun. Theodorus Abucara. — Ab an. Chr. 800 ad 900

Formosi Papæ Epistola suppostitia.

Ste-

Stephani VI. Epistolam ad Selvam &c. vel supposititiam, vel interpolatam censent eruditi.

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Leo VI. Imperat. Græc. cujus nobilis extat Epistola de Fidei Christi veritate.

Adrevaldus calamo S. Eucharistiam propugnavit contra Joannem Scotum, qui primus ausus est de Divino Mysterio blaterare.

Stephanus Eduensis E. Aretas Cæsariensis Presbyter.

Auxilius Formosi Pontif. Ordinationes defendit, ipse tamen eget defensore.

S. Dunstanus Cantuar. E. Sacri Cœlibatus egregius propugnator.

Ratherius Veronens. E. Herigerus Abb.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

S. Fulbertus Carnotens. E. S. Leo IX. Papa, Humbertus Card.

Deoduinus, seu Theoduinus Leodiens. E. insignem scripsit Epistolam de Corpore, & Sanguine Domini. Hanc mutilam Card. Baronius, & Chapeaville perperam edidere sub nomine Durand. Leodiens. E. qui ante natam Berengarii hæresim 1024. obierat.

Hugo Lingonensis E. Durandus Troarnensis Ab. Lanfrancus Cantuar. E. Guitmundus Aversanus, Adelmannus Brixiensis, Algerus Monachus egregii SS. Eucharist. propugnatores.

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Stephanus Halberstatensis, Rodulphus Ab. S. Trudonis, Ganfredus Antissiodor. S. Anselmus Cantuar. S. Bernardus Ab. Theorianus, Petrus Cluniac. Ab. Hugo Etherianus.

Petrus Lombardus Novariensis, sed Parisiensis E. & Baudinus Scholasticæ Theologiæ Fundatores.

V Oudin. T. II in Pet Lomb

Guillelmus Antissiodorensis Scholasticus, vel Scholastico similis.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Nicetas Choniates, Lucas Tudensis, Guillelmus Diaconus, cujus opus Ms. contra Judæos Possevinus perperam tribuit Petro de Palude.

B. Albertus Magnus, S. Thomas Aquinas, S. Bonaventura Card., Raynerus Sacconus Ord. Prædicator.

ctor. quem falso nonnulli *Pantheologiæ* Scriptorem agnoscunt.

Raymundus Martini, cujus *Pugio Fidei* merito laudatur.

Pantaleo Diaconus Græcus contra præcipuos Græcorum errores scripsit.

THEOLOGI MORALES: S. Raymundus de Peniaforte, quem jure Theologiæ Moralis parentem possumus appellare: nulla enim agnoscitur Summa, ut ajunt, Raymundina vetustior. Eodem sæculo Fr. Villelmus Commentator, non, ut creditum est, Joannes de Friburgo. Vid. Laget. in Præf. ad Sum. S. Raymund. Ed. Lugd.

SÆCULUM XIV.

Jacobus de Termis Ab. Nicol. Trivettus, Victor Porchettus de Salvaticis, Andronicus Comnenus, Guido Carmelita, seu de Perpiniano. Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Alvarus Pelagius, Theophanes Niceæ Archiep.

Nilus Cabasilas, & Nicol. Cabasilas Nili nepos, Latinorum hostes.

Thomas de Bravardina, cujus opus de Causa Dei contra Pelagium celebratur. Manuel Calecas, Nicolaus Oresmius, Petrus Paludanus, Joannes Cypariffiota, Nicolaus Eymericus.

THEOLOGI MORALES. Joannes de Friburgo, quem perperam aliqui in sæcul. 15. rejiciunt, Angelus de Clavasio, Baptista Trovamala.

Monaldus Patria Picens, sed vulgò Justinopolitanus, auctor Summæ, quæ per errorem tributa est Monaldo Martyri ab his, qui ex tribus Monaldis unum efficiunt. Vid. Martyrol. Franciscan. 16. Martii. 5. Novemb. & 11. Decemb.

SÆCULUM XV.

Raynerius Pisanus auctor Pantheologiæ, Hieronymus de S. Fide, Joseph Methonensis, Petrus de Alliaco Card. Gregorius Scholarius, qui & Gennadius dici voluit, Nicol. de Clemangis, Alphons. Tostatus Abulensis E. Raymundus Sebundus, Thomas Valdensis, Turrecremata Card. Bessarion Card. Gregorius Protosyncellus, Isidor. Thessalonic. Card. Ægidius Carlerius, Joannes Gerson, Joannes de Monte Nigro, S. Joannes de Capistrano, Nicolaus de Cu- Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Cusa Card. Alphonsus a Spina, cujus est *Fortalitium Fidei*, Ambrosius Camaldul. Finus Hadrianus, Joannes Picus Mirandulanus, Hieronym. Savonarola.

THEOLOGI MORALES: Joannes Nider, Joannes Tabiensis, sive Cagnatius, Ægidius Carlerius, Franciscus de Platea. S. Antoninus, Silvester de Prierio &c.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Thomas de Vio Cajetan. Card. Ekius, Cochlæus, Joannes Faber Vienn. Joannes Driedo a Tornout, Jacobus Sadoletus Card. Joannes Franciscus Picus Mirandul. Stanislaus Hosius Card. Contarenus Card. Joannes Medina, Alphonsus a Castro, Roffensis Card. Catherinus E., Dominicus Soto, Titelmannus, Santesius E. Galatinus, Ruardus Tapper, Latomus, Clitovæus, Claudius Seysellus, Edmundus Campianus, Petrus Canisius, Stapletonus, Pighius, Demochares, Espencæus, Augerius, Alanus, Lindanus &c.

THEOLOGI MORALES: Cajetanus, Fumus, Martinus Azpilqueta, vulgo Navarrus, Emanuel Rodericius, Emanuel Sa. Toletus, Henriquez &c.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Robert. Bellarminus Card. Perronius Card. Thomas Bozius, Fevardentius, Spondanus E. Coeffettau, Serarius, Gretserus, Coccius, Arcudius, Florimundus Raymundus, Gordonus Huntlæus, Malvenda, Gravina, Valentia, Petrus Cottonus, Pelletarius, Boverius, Sirmondus, Dionysius Petavius, Tyrinus, Richelius Card. Annatus, Allatius, Petrus de Marca, Michael de Elizalde, Honoratus Faber, Raymundus Capizucchius Card. qui præter editos libros, alios pene paratos prælo moriens reliquit. Thomassinus, Dechamps, Thirsus Gonzalez, Nicolaus M. Pallavicinus &c.

THEOLOGI MORALES: Azor, Sanchez, Malvenda, Reginaldus, Filiucius, Poncius, Caramuel, Bonacina, Avila, Sayrus, Layman, Fragosus, Castropalao, Fagundez, Candidus, Lugo Card., Lezana, Baldellus, Bauny, Bordonus, Diana, Pelizzarius, Trullench, Terillus, Marchant, Leander a S. Sacramento, Dicastillo, Bossius, Salellus, Hur-

Hurtado, Mendo, Moya, Tamburinus, & Cardenas &c.

SÆCULUM XVIII.

Card.Sfondrati, Franciscus Salignac de Fenelon Archiep. Cameracensis, Jacobus Benignus Bossuet Ep.Meldensis, Aug.Tonti, Papinius, Francolinus, Viva, Noüet, Pellissonius, Du Mats, De L'artigue, Carmel, Le Nourri, Le Quien. Germon, Daniel, Harduinus, Tillemontius, Monachi Benedictini e Congr. S. Mauri, Languet, Boucat, Du Plessis d'Argentrè, Card.Bissy, & Gotti, Garnier, Balthus, Sianda, Montfaucon, Touttei, Massuet, De la Rue, Villarsius, Petrus Benedictus, Orsi, Bianchi &c.

Ab ann. Chr. 1700 ad 1750

THEOLOGI MORALES. La Croix, Viva, Paltenerius, Clericatus, Rotarius, Henno, Kugler, Camargo, Schiara, Rasler, Sporer, Anacletus Reinffestuel, Ilsung, Taberna, Schildere, Homobonus de Bonis, Fenete, Felix Potestas, Pontas, Constantinus Roncaglia, Catalanus, Belmontius, Antoine &c.

TA-

Ludovicus Abelly Ep. Ruthenensis edidit Dissertationem h.t.*Declaratio Librorum, & Opinionum Casuistarum*: Art.3. Occasio scribendi. 2. Quid sit tenendum de Casuistis. 3. Animadversiones circa consilium, quod aliqui dant Confessariis legendi Sanctos Patres, ut ex ipsis hauriant doctrinam moralem. 4. De Origine Casuistarum. 5. Qui Casuistas rejiciunt, temere rejiciunt, ac damnant multos sanctos viros, quos Ecclesia colit. 6. Ab his, qui Casuistarum libros damnant, privari Fideles maximo adjumento. 7. Iidem sunt occasio ingentium malorum, quibus grave damnum infertur Animabus, & Ecclesiasticæ disciplinæ. 8. Expenduntur querimoniæ de nimio librorum numero, quos edidere Casuistæ. 9. Quod judicium ferendum de Casuistarum libris, si legantur in eis aliquando quædam opiniones laxiores. *Vide etiam Francolinum l.2.de Disc. Pœnitent. c.8., 9, & 10.*

TABULA XXX.

Jus Canonicum, & Civile: Legumlatores.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100

Postquam Res Romana ad unius potestatem devenit, Romanorum ingenia sequuta Principatus rationem plus in cognoscendo jure civili, quam in prosequendis eloquentiæ studiis operæ posuerunt. Floruere itaque Attejus Capito, Labeo Antistius, M. Coccejus Nerva pater, & filius, Maturius Sabinus: Cassius Longinus, a quo Cassiani, qui illius placita asserebant. Cœlius Sabinus, Sextus Pedius, Pegasus. De Canonibus Apostolorum Antiochenæ Synodo adscriptis apud eruditos lis est.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Juventius Celsus cognominis Patris alius. Neratius Priscus Celsi in Consulatu Collega.

Ulpius Marcellus, Jabolenus.

Domitius Labeo, Volusius, Metianus; Marcus Salvius Julianus, cujus extat Edictum perpetuum Archetypon Pandectarum.

Sebidius Scævola, Vindius Verus, Didius Julianus, Salvii Juliani filius ingenio celebris, sed brevi Tyrannide infamis.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Æmilius Papinianus, ejusque auditores, Cajus, Marcellus, Ulpianus, Pomponius, Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Africanus, Modestinus, Celsus, Julius, Paulus, Trifonius, Marcellus, Venatus, Alphenus, Florentinus, Callistratus, Severus, Severianus, e quorum fragmentis contextæ Justiniani Pandectæ.

Proculus, a quo Proculiani dicti sectatores.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Editi sunt Canones Petri E. Alexandrini circa lapsos recipiendos. *Vide Balsamonem.*

Hebræorum Rabbini legum, seu potius errorum Interpretes, qui Misna continentur, & in Talmud concinnando operam posuere. *De quo plura incerta: V. tamen Morinum L.2.Exer.6.* Rab. fil. Joseph, quem Hebræi jactant numerasse 12. auditorum millia.

Hos,

Hoc, & sequenti sæculo inter horrendos armorum strepitus audiri vix potuere legum, earumque Interpretum voces.

SÆCULUM V.

Sub initium hujus sæculi prodiisse videtur Collectio vetustissima Canonum, qua usa est Ecclesia ante Dionysium Exiguum. AB AN. CHR. 400 AD 500

Lex Salica apud Demeram in Brabantia lata tum primum Francis Saliis lingua Latina cœpit esse familiaris. *Bollandus in Vit. S. Sigeber.*

Codex Theodosianus jussu Theodosii Junioris vulgatur 435.

Attila Hungariæ Regnum legibus munit.

Gothi leges habent ab Enrico R.

Talmud Hierosolymitanum perficitur 469.

SÆCULUM VI.

Tribonianus Justiniani jussu Digestorum Compilator, usus est opera aliorum 16., qui fuere, Patricius, Leontius, Phocas, Basilides, Thomas, Constantinus, Theophilus, Dioscorus, Præsentinus, Tribonianus, Dorotheus, Isidorus, Oratinus, Talleteus, Theodorus, Anatolius. AB AN. CHR. 500 AD 600

Talmud Babylonicum Hierosolymitano præstantius a R. Maar absolvitur 505. Dividitur in Mischnam, hoc est legem secundam, seu iteratam, & Gemaram, hoc est supplementum.

Dionys. Exiguus, Joannes Scholastic. Fulgentius, Ferrandus, Martinus Bracarensis, seu Dumiensis Canones collegere.

SÆCULUM VII.

Marculphus Monachus, a quo habemus Formularum libros. AB AN. CHR. 600 AD 700

Mahometes, Heraclio imperante, Alcoranum evulgat.

Langobardorum leges Rotharis R. in tabulas refert 644.

Mohavia Balipha Babylon. 200. diversos Alcorani Commentarios conciliare nititur, eosque ad 6. libros contrahit. Sed inde quatuor Mahometanorum sectæ ortum habuere, Melichi, Imemiana Halys, Omari, & Odomanni. Prima Arabes, 2. Persas, 3. Turcas, 4. Tartaros habet Sectatores.

Cre-

Crescontus E. Canones colligit 696.

Cracus I. Polonis leges tulit 700.

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Theodorus Cantuariensis auctor Pœnitentialis. *Vide Oudin.*

Cum Justinianus Civilem doctrinam instaurasset, vetuit, ne cui de jure scribere deinceps liceret.

Quare Romana Jura scriptores Interpretes per plura sæcula non habuere.

Apud Hebræos floruere primi Talmudi Interpretes.

Capitula selecta Canonum Hibernensium apud Dachery tom. II.

Hadrianus Papa, Angliramnus E. Isidorus Mercator Canones colligunt.

Carolus M. leges Boicas novis tabulis auget 788.

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Carolus M. Gallis, Italis, Germanis leges tulit, quæ Capitularibus continentur. Hinc apud Italos Jus Francicum.

Ansegisus Ab. Capitularia Caroli M. & Ludovici Pii collegit, quibus paulo post non pauca Benedictus Diaconus adjecit 845.

Photius CP. edit Nomocanonem, Isaac Bonus Collectionem Canonum adornavit.

Flori Lugdunensis Collectanea Canonum circa 860. *Dachery tom.* 2.

Kennetus Regnum Scotorum a se auctum novis legibus temperat.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Rhegino Ab. & Atto Vercell. E. Canonum peritissimi.

Henricus Auceps Saxoniam legibus, & moribus informat.

Cum Jus civile Roman. hoc sæculo vix esset Italiæ notum, Otho I. Imper. novas leges, nova instituta in Roncaliarum Conventibus Italis dedit, quorum adhuc aliqua supersunt vestigia. Hinc Saxonicum Jus apud Italos.

Heriveus E. Remensis scripsit Opusculum de Pœnitentiis injungendis. *Oudinus* R. Moyses, dilabentibus in Oriente Hebræorum Academiis, Cordubæ in Hispan. Talmud interpretari aggressus est 999.

SÆ-

SÆCULUM XI.

S. Burchardus Vormatienf. E. 1026. Deufdedit Card. 1086. colligendis Canonibus inclarefcunt. AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Collectio Canonum, quæ vulgo S.Anfelmo Lucenfi tribuitur, ab eruditis Hildeberto Cenomanenfi adfcribitur, ut in veteri Cod. Biblioth. Barberinæ.

R. Hai Goan fummus apud Babylonios Talmudicorum princeps, & poftremus e Jechoniæ R. familia. *Genebrardus*.

S.Olaus R. Norvegiam legibus datis ad meliorem frugem perduxit.

Guillelmus Nortmannus victor Anglis jura dat, quæ poftea ab Eduardo III. temperata funt.

SÆCULUM XII.

Lotharius II. jubet Italos omnes uti iure Romano; hinc illud Bononiæ fufcipit interpretandum Wernerus, five Irnerus dictus *Lucerna Juris*. Mox poft illum Pileus Modic., Hugolinus, Placentius, Bagarottus, Bofianus, Martinus, Bulgarus. AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Innocentius II. Caufidicis Romanis certas mercedes affignat, vetatque clientum patrocinium effe venale.

Ivo Carnot. E. Theod. Balfamon. E.

Stephanus Aurelian. E. floret.

Gratianus edit Decretum 1151.

Laborans C. Canones colligit.

S.Ericus R. & M. Svecis, & Gothis iura dedit.

Jurifperiti rebus intenti in eo fæculo, quo latina lingua pene defecerat, verba neglexere, & hinc barbaries eorum fcriptis affufa.

SÆCULUM XIII.

Azzo *fons legum*, Sinibaldus poftea Innocent.IV. Jacobus de Bellovifu; S.Raymundus de Peniaforte, Henric. Card. Oftienfis, Guillelmus Durantes Speculator, Caftri Cognominis, in Umbria conditor, nunc ab Urbano VIII. cum Epifcopi honore nobilius Urbaniæ nomen nacti. Accurfius, Odofredus, Guido de Bayfo, Joannes de Blanafco, Francifcus Accoltus, Alexius Ariftinus Græc. Canones colligit. AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Gregorius IX. vetat in Academia Parifienfi tradi Jus Civile. *Genebr.*

Al-

Alphonsus X. leges, quas *Partitas* vocant, Hispanis dedit.

Bonifac. VIII. Decretalium Sextum evulgat 1297.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Richardus de Malis Umbris, Bertrandus Gothus, postea Clemens V. a quo Clementinæ, Dinus Mugellanus, Petr. Bertrand. Card. Jacobus de Arena, Oldradus de Ponte, Jacobus de Butrigariis, Bartolus de Saxo ferrato, Joannes Andreas, Lapus de Castellione, Bellamera, Alberic. Rosciatus, Radulphus de Rivo, Nicol. Eymericus, Arsenius Monach. Græcus Canonum Collector.

Carolus IV. ordinata re Judiciaria, Bohemis jura descripsit.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Salicetus, Joannes de Imola, Zabarella Card. Jacobatius Card. Anton. de Butrio, Nellus a S. Gemin. Petrus Ancharanus, Baldus de Ubaldis, Paulus de Castro, Ludovicus Romanus, Troilus Malvitius, Nicolaus de Tudeschis, vulgo Abbas Panormitanus, Bartholomæus Socinas, Petrus Philippus Corneus, Andreas Barbatius, Alexander de Imola, Bartholom. Cepolla, Joannes Franciscus Panvinus, Turrecremata Card. Nicasius Woldanus.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Parinus Card. Alciatus, Bolognettus, Sanderus, Mainus, Decius, Petr. Rebuffus, Ferrettus, Zazius, Tiraquellus, Simancas, Franc. Balduinus, Negusantius, Hotommannus, Cervantes, Covarruvias, Mart. Navarrus, Prosper S. Crucis Card. Durantius, Brissonius, Molinæus tandem Catholicus, Donellus, Cassaneus, Paleottus Card. Revardus, Purpuratus, Cujacius, Mandosius, Cravetta, Ugolinus, Antonius Augustinus E. Garcias Loaysa. &c.

Aliqui ex his, inter quos Alciatus, Brissonius, Cujacius, veteres Jurisperitos imitati latinum scribendo candorem adamarunt.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Tuscus Card. Petr. Gregor. Tolosanus, Mascardus, Farinaccius, Mantica Card. Olivarius, Card. Surdus, Alexander Ludovisius, postea Gregorius XV. P. Merlinus, Penia, Coccinus, Bichius, Dunozetus, Altogra-

tegradus, Barbosa, Tondutus, Zipæus, Fermosinus, Altaferra, Pax, Jordanus, Gonzalez Tellez, Joannes de Luca Card., Nicolaus Severolus, cujus lucubrationes pluribus tomis comprehensæ prælo adornatæ ab eruditissimo F. Marcello &c.

Laurentius Brancatius Card. Alexander Caprarà Card. Alexander E. Sperellus, Jacobus Pignattelli, Ludovicus Thomassinus, Petrus Leurenius, Petrus de Marca, Christophorus Haunoldus, Helfricus Krebs, Joannes Dominicus Rainaldus, Franciscus Porter. &c.

SÆCULUM XVIII.

Ab an. Chr. 1700 ad 1750

Hyacintus Donatus, Franciscus Monacelli, Franciscus Palanco, Jacobus Viestnerius, Melchior Fridericus, Franciscus Pelzhoffer, Ferdinandus Krimer, Anacletus Reinfestuel, Haunoldus, Pietembergius, Michael Valentinus, Aloysius Manzius, Hieronymus Palma, Gregorius Rosignoli, Marcellus Severoli, Marcus Antonius Sabellius, Joannes Turrius, Carolus Cartari, Miglioruccius &c.

Card. Petra, Kugler, Felix Veranus, Augustinus Michel, Dominicus Ursaya, Franciscus Pitonius, Joannes Braschius, Schmalzgrueber, Carolus Cocquilines. *P. Murillo S. J. edidit Egregium opus de Jure Canonico, Hispano, & Indico Matriti an.* 1743.

Legumlat. In Gallia Ludovico XIV. Victorius Amedeus Rex Sard. & Dux Sabaud. in sua ditione. Dux Lotharingiæ Joan. V.

De re Canonica optime meritus Bened. XIII. ac Rituum Ecclesiasticorum peritissimus.

Bullarii Romani auctior Editio. Benedicti XIV. opus insigne de Canonizatione Sanctorum. Ejusdem Institutiones Ecclesiasticæ, Liber de Sacrosanctæ Missæ Sacrificio, Liber de Synodo Diœcesana &c.

Res Liturgica Card. Tomassius, Grancolas, Cajetanus Merati, Dominicus Georgi, Edmundus Martene, Josephus Catalanus, Petrus le Brun, Claudius de Vert, Josephus Renaudotius, Ludovicus Muratorius, Franciscus de Simeonibus, Assemannus &c.

In Jure Civili præter Arnoldum Vinnium, & Joannem Harcprech, Heineccius, Vitriarius, & Pfeiffingerus &c.

Joan-

Joannis Dumont Corpus Diplomat. Christianus Lunig, Fridericus Leibnitius, Gulielmus Jureuhussus &c. (a)

TABULA XXXI.

Philosophia.

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

Athenodorus Tarsen. Stoic. Xystus Pythagor. Sotion. & Attalus Senecæ Magistri.

Platonici Juniores, inter quos Philo Judæus.

Ancæus Cornutus Persii Magister.

Potamon Alexandr. Eclecticæ sectæ parens. L. Annæus Seneca, Nicolaus Damascenus.

Alexander Ægæus, Euphrates, Cheremon Stoic. Serapion. Apollonius Tyaneus Philos. & Magus.

Plinius Historiæ naturalis Scriptor semper eruditus, non semper verax, optimis nuper notis ab Harduino illustratus.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr.

Plutarchus, C. Masonius Rufus.

Sextus Empyricus, Phavorinus Gallus, Epictetus, Arianus.

Phi-

(a) An. 1726. prodiit Auth. D. Domont Tomis XIV. in Fol. Corps Universel Diplomatique Du Droit des Gens contenant un Recueil de Traitez d'Alliance, de Paix, de Treve, de Neutralité, de Commerce, d'Echange, de Protection, & de Garantie, de toutes les Conventions, Transactions, Pactes, Concordats & autres Contracts, qui ont ete faits en Europe, depuis le Regne de l'Empereur Charle Magne jusques a present, avec les Capitulations Imperiales, & Royales, les Sentences Arbitrales, & Sovraines dans les Causes importantes, les Declarations de Guerre, les Contrats de Mariage de Grands Princes, leurs Testamens, Donations, Renonciations, & Protestations, les Investitures des grands Fiefs &c.

Accessit Supplement Par M. Souffet an. 1739, Tomis V. quorum postremus est: Le Cerimonial Diplomatique des Cours de l'Europe.

Philosophia M. Aurel. Antonino imperante, Romæ maxime floruit. 100 AD 200

Maximus Tyrius, Alcinous, Apuleius, Agathobulus, Œnomaus, Taurus Berytius *Platonici*.

Celsus Christianorum hostis; Aristides Christ. Apollonius, & Basilides Cæsaris Veri magistri.

Carpocratiani hæretici Platonem, & Aristotelem adorabant.

SÆCULUM III.

Aphrodiseus, & Ammonius Aristotelis interpretes. AB AN. CHR. 200 AD 300

Photinus, & Longinus, Amelius Apamiensis, Edesius, Plotinus Platonis sectator obscurus, & Magus Porphyrii Magister.

Olympius Philosophus, & Magus.

Platonici plurimi Christianis, alii hoc ævo Magis accessere.

Aliis Patrum Aristoteles, aliis Plato hoc sæculo Christianæ Religioni opportunior videri cœpit.

SÆCULUM IV.

Porphyrius dictus a veste, qua utebatur, purpurea; sed aliis ex Suida Malchus, ex Volaterrano Basilides appellatur: Ex Judæo Christianus, & tandem apostata. *D. Hieronym. in ep. ad Galat.* AB AN. CHR. 300 AD 400

Maximus Ephesius, & Jamblicus Platonici, & Pithagoræi, Juliani Cæsaris Magistri. Themistius Aristotelis interpres, Priscus Philos. & Magus.

Julianus Cæsar Nicomediæ a Maximo perversus, Christo deserto, Philosophiam, seu verius Magiam adamavit.

SÆCULUM V.

Hypatia Theonis Geometræ filia, Isidori Philos uxor Philosophiam, Mathesim, & alias disciplinas Alexandriæ in frequenti auditorio professa est, confluentibus undique discipulis; laniata est in seditione populari 415. AB AN. CHR. 400 AD 500

Synesius Ethnicus Philos. Hypatiæ auditor, postmodum Ptolemaidis Episcopus, Claudianus Mamertus, Coluthus, Thebanus.

Olympiodorus Aristotelis, & Platonis interpres, Procli Lycii Magister. Syrianus, quem Alexandriæ docentem Proclus Lycius audivit.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Proclus Lycius hoſtis Chriſtianorum Philoſ. & Mathemat.

Boëtius Ariſtotelis libros aliquos Latina lingua primus donat, & commentariis illuſtrat. Hinc apud Latinos magis inclareſcit Ariſtoteles.

Martianus Capella Philoſoph. & Philol. Joannes Grammaticus cognomento Philoponus, Simplicius Phrygius Ariſtotelis interpretes. Æneas Gazæus, Marinus Neapolitanus Procli auditor.

Damaſcius Stoicus Platonis Commentator.

Zacharias Mytilin. E. Philoſophus nobilis.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Liber de Natura rerum ſcriptus ad Siburum Principem a S. Iſidoro Hiſpalenſi, vitiatus eſt ab Epiſcopo ſucceſſore Theodicio.

Adelmannus, & Cleoſridus, Bedæ Magiſtri, Philoſophi, & Theologi nobiles. Hoc, & conſequenti ſæculo Philoſophia in ſola Britannia viſa eſt floruiſſe.

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Artvillus nobiliſſimi Reguli in Scotia filius, ſed arcanæ Philoſophiæ cognitione nobilior. *Lesleus.*

Beda Philoſophiæ libros 4. ſcripſit. *Extant in tom. 2. Oper.*

Alcuinus Flaccus, & Joannes Scotus, Bedæ diſcipuli, Philoſophiam in Academia Pariſienſi profeſſi ſunt, & inde in omnem fere Europam propagata eſt.

Arabibus, ſive Mauris Hiſpaniam occupantibus, Alchimiæ diſciplina ad reliquos Europæos tranſiit. *Voſſius.*

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Claudius Scotus Bedæ diſcipulus Alcuini Socius.

Alfredus Rex Anglorum omni doctrinarum genere excultiſſimus, qui diei, noctiſque horas ita dividebat, ut octo primas in lectione, ſcriptione, & meditatione, octo ſequentes in regni adminiſtratione, poſtremas denique poneret in corporis cura. *Gaulterius.* Michael Pſellus Leonis Imper. præceptor. Joannes Scotus Erigena Philoſ. & Mathemat.

Hincmarus E. Remenſis egregia dedit Regibus Philoſophiæ præcepta.

Nanno in Aula Caroli Simplicis Philoſ. nobilis.

SÆ-

SÆCULUM X.

Alpharabius Philos.& Medicus Arabs. Gerebertus Philosophus, & Mathem. egregius, postea Sylvester II. Rom. Pont. Ab an. Chr. 900 ad 1000

Rasis dictus Almansor, seu Aluberte Arazi, Philosophorum, & Medicorum sui temporis facile princeps: genere Arabs, sed educatione Africanus floret. *Dicitur & Historiam Hispanicam scripsisse. Paschalis Gallus in Vitis Medic.*

SÆCULUM XI.

Aboali Abinsceni, vulgo Avicenna Medic.& Philos.Arabs celeberrimus obiit 1050.Dicitur natus patre Medico ejus ætatis nobilissimo, in oppido Baldac, hoc est Bagdati. Ab an. Chr. 1000 ad 1100

In fine hujus sæculi dividuntur Peripatetici in Reales, & Nominales.

Michael Psellus, alius a Leonis Sapientis præceptore, floruit ab Isaaco Comneno imperante, usque ad Michaelem Ducam, quem erudiit.

De Psellis videndus Allatius in Tract. de his, qui est historicis nodis explicandis perutilis.

SÆCULUM XII.

Averroes, sive melius Avenrohes Arabs Cordubensis Philos. & Medicus, cujus filii in Aula Ænobardi aliquando vixere. Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Baalardus Ab. Arhelardus Ab.

Michael Anchialius Patriarch.CP. & Philos.nobilis 1172.

SÆCULUM XIII.

Alfredus, Theodorus Metochita, Kilvarbius, Petrus Hispanus, seu potius Lusitanus, qui postea Joan.XXI. Pontifex Romanus. Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Alexander Hallensis, B. Albertus Magnus, Vincentius Bellovacensis, Robertus Capito. *Alberti M. Opera Tomis 21.edita nullo Criterio*, ait Nat.Alex.

Hallensis, Albertus, & S. Thomas præcipue Aristotelem, quo Arabes contra nos abuti consueverant, Christianæ veritati servire docuerunt.

Michael Scotus, Alexander de Villa Dei, Raymundus Lullus mirabilis artis inventor, sed de qua varii varia.

Parisiis 1210. non Aristotelis opera, sed falso

Aristoteli adscripta, damnata, & combusta sunt; ut Labbeus recte monet.

SÆCULUM XIV.

Joannes Duns Scotus Sectæ celeberrimæ Princeps moritur 1308.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Burlæus, Crucins, Ægidius de Columna, Godefridus Cornubiensis, Antonius Andreas, Bassolis.

Franciscus Petrarca moritur 1350. Marsilius de Inghen primus Academiæ Heidelbergensis Rector obiit anno 1394. Nicolaus Eymericus Philos.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500

De Alliaco Card., Paulus Venet. Joannes de Marliano, Picus Miraud. Marsilius Ficinus, Bessarion Card. Georgius Gemistius Pletho, Paulus Soncinas, Joannes Franciscus Picus Mirand. Joannis ex fratre nepos.

Bessarion Card. & Marsilius Ficinus jam diu jacentem Platonis sectam erigere nisi sunt, sed conatu parum felici: semper enim a pluribus sæculis doctrinæ, & Religioni, summorum virorum judicio, Aristoteles visus est opportunior.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Niphus, Jacobus Olivarius, J. Cæsar Scaliger, Cardanus, Mutius Justinopolitan., Antonius Trombetta, Carpentarius, Pendasius, Theophrastus Paraceifns novæ, suspectæque sectæ pareus, Javellus, Bernardinus Telesius novarum opinionum inventor, quibus posteriori sæculo adhæsit Campanella.

Petrus Ramns Aristotelis, & Cathol. Religionis hostis, Joannes Baptista Porta auctor Magiæ naturalis

Jacobus Zabarella Patavinus,

Emanuel Goes auctor Collegii Conimbricensis.

Toletus Card. obiit 1596.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Bacco Verulamius, Hurtad. D. Mendoca, Oviedo, Cartesius novæ sectæ parens, Gassendus, Campanella, Cabæus, Kirkerus, De Lanis, Mastrius, Fromondus, Resta, Crassotius, Montagna, Gallutius, Aldrovandus, Arriaga, Licetus, Aversa, Maignanus, Saguens, Renaldinus, Boile, Maurus, Du Hamel, Hugenius, Alphonsus Borellus, Honoratus Faber, Jonstonus, Ruischius, Baile, Willis, Harveus &c.

Philosophia Cartesiana, & Experimentalis multos numerant sectatores.

Academiæ ad Philosophiam experimentis promovendam in Italia, Gallia, Anglia, Germania.

SÆCULUM XVIII.

Card. Ptolemæus, de Benedictis, Ulloa, Guerinois, Magalotti, Redi, Malpighi, Gabrielli, Majoli, Dickinson, Bonannus, Orsatus, Rajus, de Regis, De Vinas, Le Grand, Boyvin, Frassen &c. Buhon, Peinado, Mayr, Palancus, Lossada, Noel &c. Isaacus Newtonus, cujus Principiis Mathem. accessere Comment. Cll.Vir. Le Seur, & Jacquier, Leibnitius, Malebranche, Doria, Grevesande, Rudigerus, Musckembroeck, cujus Elem.Phys. in Edit. Neapol. illustrata sunt a Cl.Orlandi, Wolfius, Cudwort, Purchot, Crivelli, Wiston, Amort, Perrault, Regnault, Gamaches, Martini, Lemery, Vallisnerius, Castel, Keil, Wodwar, Gimma, Corsini, Guglielmini, Grandi, Feville, Nollet, & alii innumeri.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

APPENDIX AD TABULAM XXXI.

De Philosophia.

AN. 1742. *Lipsiæ prodiit*: Jacobi Bruckeri Reg. Scient. Societatis, quæ Berolini floret, Membri, Historia Critica Philosophiæ a Mundi incunabulis ad nostram usque ætatem deducta: *Tres Periodos statuit hujus Historiæ*: I.Periodus Histor.Philosophiæ Antediluvianæ & Postdiluvianæ, tum Barbaricæ, tum Græcæ: *Barbaricæ* inter Gentes *Orientis*, sive Hebræorum, Chaldæorum, Persarum, Indorum, Arabum, Phœnicum, *Meridiei*, sive Ægyptiorum, Æthiopum, *Occidentis*, sive Celtarum, aut Gallorum, Britannorum, Germanorum, & Romanorum veterum, *Septentrionis*, sive Hyperboræorum, Scytharum, Thracum, Getarum &c. *Græcæ*, quæ fuit vel Mythologica, Politica, Artificialis, quæ per duos quasi ramos propagata est Se[illegible]arum ortarum vel *a Thalete*, idest Jonicorum, So[illegible]ticorum genuinorum, Cyrenaicorum, Eliacorum,

Megaricorum, sive Eristicorum, Academicorum, & quidem Academiæ Primæ, Mediæ, Novæ scil.Quartæ & Quintæ: Aristotelicorum, Cynicorum, Stoicorum: vel *a Pythagora*, nempe Pythagoricorum, sive Italicorum, Heleaticorum, Heracliteorum, Epicureorum, Pyrrhonicorum, sive Scepticorum.

II. Periodus. Historia Philosophiæ a nascente Monarchia Romana ad Literarum in Occidente restaurationem, & quidem *apud Romanos* ante constitutam Monarchiam, ubi difficulter initio Græca Philosophia admittebatur, admissa tandem, & exculta alumnos habuit Pythagoricos, Accademicos veteres, & medios Stoicos, Peripateticos, Epicureos, Pyrrhonicos: sub invalescente Monarchia floruere Pythagorici, Platonici Eclectici, sive Platonici recentiores, Peripatetici, Cynici, Stoici, Epicurei, Sceptici: *Apud Orientales*, sive Asiaticos: *Apud Judæos* tum Reduces ex captivitate, tum Samaritanos, tum Ægypti incolas, tum Palestinam incolentes, & in varias Sectas Pharisæorum, Sadducæorum, Karaitarum, Essenorum divisos, tum post destructa Hierosolyma dispersos, deditosque studio, tum Talmudico, tum Cabbalistico ad sæculum X., & a sæculo X. ad nostra tempora: *Apud Saracenos*, tum ante legem Islamiticam latam, sub Mahummedis auspiciis, sub Familia Abbassidum: *Apud Christianos* a nato Servatore ad Sæcul.VII., tum ante erectam ab Ammonio Sacca Scholam Eclecticam, tum hac Schola florente, a Sæculo VII. ad restaurationem literarum, ubi sæculo XI.exorti sunt Scholastici in tres Classes divisi.

III. Periodus: Historia Philosophiæ a restauratione literarum, post Bacconis Verulamy conatus ad nostra tempora: Accessit Appendix quæ Philosophiam ExoticamAsiæ,& Americæ incolarum recitat.

Anno 1740. excusum est Venetiis Tomis VI. in 8. Opus: Lo Spettacolo della Natura esposto in varj Dialogi non meno eruditi, che ameni concernenti la Storia Naturale.Opera tradotta dall'Idioma Francese in Lingua Toscana. Agitur de Animantibus, Vegetabilibus, Fossilibus &c. erudite, ac copiose.

TABULA XXXII.

Medicina.

SÆCULUM I.

Euphorbus Antonii frater, & Jubæ Mauritani Regis Medicus. Ab an. Chr. 1 ad 100

Antonius Musa Augusti Medicus.

Cassius, & Scribonius Largus sub Tiberio.

Cornelius Celsus Latini Hippocratis nomine donatus. Menecrates Sectæ Rationalis.

Valens, & Xenophon sub Claudio.

Pedacius Dioscorita Neronis tempore.

Thessalus sub Nerone Themisonis Sectam suam fecit.

Andromachus Theriacæ inventor, Neronis Medicus, Crinas, & Charmis Massilienses.

Evax Rex Arabum, Seleucus Cyzicenus, Stratocles Sidonius.

SÆCULUM II.

Rufus Ephesius, Soranus Ephesius. Ab an Chr. 100 ad 200

Cœlius Aurelianus Siccensis.

Hermogenes Hadriani Medicus, perperam a Meruriali l. 1. Var. lect. Archigenes appellatur.

Sextus Empyricæ sectæ propagator, cui male tribuitur liber de Medicina Animalium.

Claud. Galenus Pergamenus inter 12. subtilissima ingenia a Cardano numeratus, & 200. Voluminum Auctor, Dogmaticæ sectæ propagator.

Julianus Alexandrinus sub Antoninis.

SÆCUULM III.

Q. Serenus Sammonicus, cujus de medicina, & morborum remediis carmen superest: floruit sub Severo, & Caracalla, a quo in cœna est interemptus. Ab an. Chr. 200 ad 300

Serenus filius Gordianis, & Alexandro Mammeæ gratus; hunc Gyraldus in Poetarum Historia cum patre confundit.

Naumachius, Philargius Lycius Naumachii auditor, qui Probo imperante, floruit.

Sextus Africanus Chronologus, & Medicus.

Theodorus Priscianus.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Zeno Cyprius, & Philostorgius alius ab Historico.

Oribasius Juliani Cæsaris Medicus, qui Successorum Principum invidia exulare apud Barbaros jussus, ab iis ob egregia medicinæ experimenta pro Deo quodammodo cultus est, teste Eunapio Sardiano.

Aetius Amydenus sub Juliano, & Valentiniano.

Alypius Antiochenus, Vegetius auctor Mulomedicinæ. Julius Ausonius Poetæ pater. Theophilus Alexandr. Vindicianus, Theodorus Priscianus, dictus alibi Octavianus Horatianus, Marcellus Burdegalen.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Maugantius Genethliacus Anglus, Vortirgerni Regis Medicus in Britannia nobilis 370. Scripsisse de Naturali Magia testatur Pitsæus.

Gesius Petræus sub Zenone medica arte celebris.

Almæon Medicus, & Mathematicus.

Rusticus Elpidius Theodorici Italiæ Regis Medicus, qui & carminis gloria floruit.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Dioscorus Alexandr. Tralliani pater.

Alexander Trallianus, qui Justiniano imperante, Therapeutica singularum corporis partium scripsit.

Austregilda Gontrani Regis Aurelianensis uxor moritura petiit a marito, ut Medicorum fauces, a quibus sanari non potuerat, juberet elidi; quod plusquam barbare factum narrat Gregor. Turon.

Theodorus Mauritii Imper. Medicus, & S. Gregorio Magno addictissimus.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Stephanus Alexandrinus Chymicus. Quamvis in Europa Medicina jaceret, aliquo in pretio fuisse apud Arabes suspicari licet, cum hi sequenti sæculo eam instaurandam susceperint.

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Ægidius Atheniensis Medicus, & Philosophus nobilis, D. Benedicti Sectator egregius.

Arabes in Academia Balbaricensi utilem Medicinæ instaurandæ dant operam.

Joannes Serapionis filius inter Medicos celebratur. *Gaulterius in Tabula Chronogr. transfert ad sæculum XI. cum Genebrardo.*

SÆ-

SÆCULUM IX.

Mirum est post Carolum Magnum, qui Facultates omnes vel exules revocavit, vel jacentes erexit, nullum inter Medicos celebrari. Ab an. Chr. 800

Usitatissimam hoc sæculo medendi rationem fuisse per balnea suspicamur ex his, quæ sæculi Scriptores prodidere. ad 900

SÆCULUM X.

Entychius Ægyptius Batrici filius ex Medico Patriarcha Alexandr. 933. Ab an. Chr. 900

Babylone ad Tigrim, hoc est Bagdati, sive Baldaci, ut Petrarchæ dicitur, sæculo inclinante Medicina præsertim excoli cœpit. Babylon siquidem ad Euphratem testibus Strabone, & Plinio, ante Augusti tempora jam interierat. ad 1000

Rasis magnum Medicinæ columen eodem fere tempore floruit; eum enim docentem Avicenna adolescens audivit.

SÆCULUM XI.

Isac Benimiram, Jonas Cordubensis, Medici apud Hebræos nobiles. Ab an. Chr. 1000

Constantinus Afer Casini Monachus, Mathematicus, & Medicus egregius.

Aboali Abinscenni, vulgo Avicenna, cui plurimum Medicina debet. *Hinc ignari omnino temporum apparent, qui eum Averroi æqualem, & æmulum fingunt.* ad 1100

Joannes de Mediolano, cui tribuitur Scholæ Salernitanæ carmen Leoninum.

SÆCULUM XII.

Joanna fil. Mesuah, sive, ut Latine dicimus, Joannes Mesue. *Hic a Bzovio anno 1198. perperam confunditur cum S. Joanne Damasceno, qui sæculo octavo floruit. Tanti eum superioribus sæculis Medici fecere, ut Medicorum Evangelistam appellarint.* Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Rabbi Moyses filius Maimonidis.

Averroes non minus inter Medicos, quam inter Philosophos nobilis: quare ab aliquibus dictus est; *Stimulus Medicorum.*

Bartholomæus Salivarius, Alpharabius 1200.

S. Hildegardis Virgo librum de Medicina reliquit. *Richer. Monachus.*

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Hugo de Arato, Demetrius Pepagomenus, Nicolaus Myrepsus aliquod inter Medicos nomen tulere.

Rigordus Philippi Augusti Regis Galliarum Medicus.

Joannes de S. Ægydio Theologus ex familia S. Francisci, & arte medendi nobilis. Joannes XXI. P. R. cujus opus est liber Medicis notus: *Thesaur. pauper.*

Cæterum quæ superiore sæculo visa erat assurgere, hoc iterum sæculo cecidit ars medendi.

Addam hic, quoniam locus patitur, nobiles ævi incerti Medicos.

Paulus Ægineta, Agapius Alexandr. Stephanus Atheniensis.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Simon Bredonus, Marcus Beneventanus, Thomas de Galbo, Bonominus Permunensis, Joannes Gatisdenus, Thaddæus Florentinus, Joannes Bassolis Theologus, & Medicus.

Petrus de Apono, cognomento Conciliator. Hic ab ægrotante Honorio IV. Rom. Pont. vocatus centum in dies florenos exegit, post recuperatam valetudinem mille donatus est.

Ab hoc sæculo ad nostra tempora Medicina magnis aucta est incrementis.

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Paulus Venetus, Hugo Senensis cognomento de Benciis, Marsilius Ficinus, cujus aureus libellus de *Triplici Vita* jure laudatur.

Hieronymus a S. Fide ex Judæo Christianus, Pseudopontificis Petri de Luna Medicus.

Jacobus Foroliviensis, Abiosus Medicus, & Mathematicus, Rabbi Abraham Zacuti Senior.

Clementius Clementinus Amerinus, suo ævo apud Italos celebris.

Ludovicus Scarampus ex Medico E. Florent., Pontificii Exercitus Ductor egregius, & Cardinalis. *Raynaldus.*

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr.

Joannes Fernelius, Oliverius, Fracassorius, Rondeletius, Argenterius, Fallopius, Vessalius, Gesnerus, Capivaccius &c.

Theo-

Theophrastus Paracelsus, omissa consueta medendi ratione, novam professus est Chymicam, qua cum aliis saecula polliceretur, ipse aetatis anno 48. interiit, Magus ne, an Medicus? 1500 AD1600

Incisio corporum hoc, & sequenti saeculo tractata felicius, multa & Medicos, & Philosophos docuit.

SÆCULUM XVII.

Daniel Senertius, Riverius, Mercurialis, Harvaeus, Riolani duo, Vallesius, Mercatus, Bartholinus pater, & filius, Jansortes, Thomas Willis. AB AN. CHR. 1700 AD1750

Harvaeus asserta in humano corpore sanguinis circulatione, magnum Medicis lumen attulit.

Transfusio sanguinis ad vires reparandas infeliciter in Gallia, & Italia tentata est.

Dogmatica secta novis inventis, ita profecit, ut immutata aliquantulum videatur.

SÆCULUM XVIII.

Joan. Bapt. Helmontius, Dominicus Gagliardi, Michael Valentini, Antonius Bertini, Thomas Bartholini, Martinus Gurischius, Martinus Schurigius, Franciscus Paulinus, Thomas Sydenham; Franciscus Forti, Franciscus Falese, Triumphetti duo &c. AB AN. CHR. 1700 AD1750

Chymici, & Anatomici Jacobus Croisant, Hermannus Boerhavve, Matthaeus Georgius, Gerardus Blasius, Joannes Bapt. Morga, Jacobus Mangeti, Bartholomaeus Eustachius, Varhein &c.

De plantis, praeter Rayum, Bauhinum, & Turnefortium, Robertus Morison, Franciscus Seguierus, Marcellus Malpighius, D.Garidel: de Fossilibus, & Mineralibus Emmanuel Svvedenbergius, de Succinis Nathanael Sendelius &c.

APPENDIX AD TABULAM XXXII.

De Medicina.

Plura, quibus studiosus lector de hoc argumento erudiatur, suppeditant Libri duo.

I. *Norimbergae an.*1686. *editus in* 4. *cum hoc titulo:*

tulo: Lindenius renovatus, five Joannis Antonidæ Vander Linden de Scriptis Medicis Libri duo, quorum prior omnium tam veterum, quam recentiorum Latino Idiomate Typis unquam expressorum Scriptorum Medicorum consumatissimum Catalogum continet, quo indicatur quid singuli Authores scripserint, nec non ubi, qua forma, & quo tempore omnes eorum Scriptorum editiones excusæ prostent: Posterior vero Cynosuram Medicam sive rerum, ac materiarum Indicem, omnium Titulorum, vel Thematum Medicorum potiorum loca communia Alphabetico, hacque nova demum Editione primum adornato ordine suis Loculis ita comprehendentem exhibet, ut inquirenti, quiquid desideraverit, velut digito in multiplicem usum clarissime monstretur: Noviter præter hæc addita plurimorum Authorum, quotquot nempe habere licuit Vitæ Curriculorum succincta descriptione, adscita undique ab externis Medicis subsidiaria ope, propriaque ultra decennium adhibita, singulari opera, atque cura: postrema editione an. 1662. usque ad præsentem continuata, dimidio pene amplificata &c. a GEORGIO ABRAHAM MERCKLINO: Huc usque titulus Libri.

II. *Hagæ Comitum an. 1722. prodiit*; Histoire de la Medicine, ou l'on voit l'Origine, & le progres de cet Art, de Siecle en Siecle, les Sectes, qui s'y sont formées, les Noms des Medicins, leurs decouvertes, leur opinions, & les circostances les plus Remarquables de leur vie avec de Figures en Tailles douces, tirées des Medailles Anciennes par DANIEL LE CLERC Docteur en Medicine, Part. I. e II.

Preterea Genevæ an. 1717. prodiit tribus Tomis in Fol. Joh. Jacobi Mangeti .... Regis Prussiæ Archiatri Theatrum Anatomicum, quo non tantum integra totius Corporis humani in suas partes, ac minutiores particulas evoluti, & quasi resoluti Fabrica, ex selectioribus veterum, & recentiorum omnium observationibus, retecta sistitur: quæstiones difficiliores in Arte Profectoria subinde enatæ, ac illæ præcipue, de quibus etiamnum hodie docti

inter-

inter se magna cum contentione controversantur, curiose enodatæ reperiuntur; verum etiam quidquid ad rei Anatomicæ illustrationem pertinet per grandiores, & vere elegantes Tabulas æneas bene multas nitide explicatur. Adiectæ ad calcem celeb. Barth. Eustachii Tabulæ Anatomicæ ab Illustrissimo Joh. Maria Lancisio Archiatro Pontificio summa cum diligentia explanatæ: *Hæ Tabulæ sibi vindicant Tomum Tertium*.

*Prodiit an.*1691. *Lucæ:* La Medicina difesa dalle calunnie degli Uomini Volgari, e dalle opposizioni de'Dotti divisa in due Dialoghi ... da Anton Francesco Bertini Profess. di Medicina.

*An.*1718. *Romæ:* L'idea dell'Uomo Medico, Fisico, e Morale secondo i documenti, ed operazioni d'Ippocrate da Domenico Gagliardi Protomedico Generale di Roma. *Ejusdem*. L'Infermo instruito. Romæ 1719. *Ejusdem*. L'Educazion de' Figliuoli Morale, e Medica: Romæ 1723.

TABULA XXXIII.

Mathematica.

SÆCULUM I.

Strabo Amasenus Geograph. Strato item Amasenus, & Geograph., ut aliquibus placet; sed mihi verosimilius est eundem esse cum Strabone, geminosque ex uno factos librariorum mendo. — AB AN. CHR. I AD 100

Trasyllus, Marinus Tyrius, Hyginus, Mela, Proclus Senior.

Andromachus Cretensis primus edit Theoricas Planetarum, sub Vespasiano.

Tiberii Cæsaris edicto Mathematici, hoc est damnatæ Astrologiæ professores, Urbe pulsi.

SÆCULUM II.

Menelaus, Dionysius Halicarnass. alius ab Historico. Phlegon Trallianus, Hadriani libertus. — AB AN. CHR. 100 AD 200

Diophantus Alexandrinus Algebræ inventor, ut Regiomontanus recte monet; quamvis alii Arabi Gebro nobile inventum tribuere malint.

Claud. Ptolemæus Astronomiam, & Geographiam felicius excoluit, ideoque, & Astrono-

morum, & Geographorum princeps semper est habitus.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Censorinus Scripto de DieNatali locum inter Mathematicos obtinuit.

Alexander Aphrodiseus, librum de Musica emisit.

Porphyrius sub Aureliano, & Probo Musicum opus, & Isagogen rerum Astronomicarum dedit.

Anatolius Laodicensis Episc. de Numeris scripsit 283.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Gervasius Tilberiensis Anglus Geograph. Rabbi Adda auctor Kalend. Hebraici. Aëtius Amydenus Medicus, & Mathm. Abifelda Syrus. Diodorus Monachus, & Epicopus Tarsensis. Eutocius Ascalonita. Julius Firmicus.

Theon Alexandrinus Geometra Hypatiæ pater.

Ruffus Avienus, Pappus Alexandrinus, Panodorus Eusebii in Chronologia emendator.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Diocles, cujus supersunt Harmonica, hic a Raynaudo locatus; sed vere ejus ætas incerta est.

S.Cyrillus Alexandr., S.Prosper Aquit. scripsere de Cyclo.

Victor Aquitanus auctor novi Cycli,

Urbicius scripto de Machinis celebris. Geminus Rhodius, & Philo Thyaneus Geometræ.

Ambrosius Merlinus, alius a Caledonio, Vates Anglorum & Mathematicus.

Almæon Mathem. & Medic.

Thius circa an. a Christo 500.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Proclus Lycius Philosophus, & Mathem. Boëtius. Hero Senior Mechanic. Martianus Capella. Marinus Neapolitanus, Dionysius Exiguus Chronologus, Anthemius Mechanicus, Priscianus Grammaticus edito dePonderibus,& Mensuris libello Mathematicis accensetur. S. Victor Capuanus scripsit de Cyclo Paschali, Stephanus Byzantinus de Urbibus. Hujus Epitomen concinnavit Hermolaus Grammaticus. *Suidas*.

Heliodorus Larissæus Geographus.

Mau-

Mauritius Imp. de Tactica scripsit.

SÆCULUM VII.

S.Gregorius Magnus Clericos in Musicis erudiit. Ab eo cantus, quo in Sacris præcipue utimur; nomen invenit. Quamvis eo fortasse prius usus fuerit D. Ambrosius. AB AN. CHR. 600 AD 700

S.Isidorus Hispalensis Arithmeticam, & Astrologiam in libris Originum attingit.

S.Maximus Monachus, & Martyr scripsit de Cyclo, & alia sub Heraclio.

Hero Junior pariter sub Heraclio: ejus opus certum, & dignius Belopæica; alia suspecta.

SÆCULUM VIII.

Heddius Monachus cognomento Stephanus Music. insignis, teste Beda. AB AN. CHR. 700 AD 800

Beda Venerabilis Syderum etiam scientia claruit.

Hemoaldus cognomento Providus, Bedæ familiaris.

Flaccus Albinus Astrologus, Bedæ discipulus.

Jacebant hoc ævo apud Europæos Mathematicæ Disciplinæ, quibus interim erigendis in Asia Arabes operam dabant.

SÆCULUM IX.

Carolus Magn., Abdalla Rex Persarum, Alfredus Angliæ, Maimones Calipha Babylonicus, cujus jussu Almagestum Ptolemæi Arabice redditum, Leo filius Basilii Macedonis Astrorum scientiam adamarunt. AB AN. CHR. 800 AD 900

Dungalus reclusus, Wandelbertus Diacon. Nortgerus Musicus, Barlaamus Monach. Algebra clarus, Joannes Scotus Erigena, Geber, Hugbaldus Music. Albategnius, Massala, Albumasar, Alfraganus, seu Alferganus *.

* Ricciol. transfert ad a 950

SÆCULUM X.

Gerebertus, postea Sylvester II. Pontifex Max. quem apud rudes, & inimicos Magicarum artium suspectum fecit Mathesis. AB AN. CHR. 900 AD1000

Alpharabius Philosophus, & Astronomus celebris 980.

Anonymus Auctor Horti Geographici circa annum 1000.

Hilpericus Monachus S. Galli scripsit Tractatum de

de Computo Eccles., quem editioni paratum servat eruditissimus Mabillonius. *Oudin.*

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Constantiuus Porphyrogenitus.

Osbernus Cantuar. Hermannus Contractus Abomasus, Serapion, Guido Aretinus Musicarum notarum inventor Monachus, mox Cardinalis, Alhasen Arabs, Franco Scholasticus, Constantinus Afer Casini Monachus, Pandulphus Capuanus, Guillelmus Ab. Musicus, & Astrol.

Erardus Monac. Ben. Musa Arabs.

Novæ Tabulæ Astrologicæ a Persis vulgatæ.

Musicæ felicissimum Sæculum.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Rabbi Abraham, Athelardus, sive Adhelardus, Daniel Morlæus, Abraham Ben-Ezra, Alpetragius, Almæon Almansorius, Robertus Lincolniensis, Humenus Ægyptius, Clemens Langtoniensis, Benchore, Omar Tiberiadis, *Astrol.*

Averroes, Alderius vulgo Geographus Nubiensis, Abifelda Geograph. Arabs, & Princeps Syriæ.

Campanus Novariensis, præter quem cum Vossio alium inter Mathematicos, sive hoc, sive alio sæculo Campanum non agnosco.

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Jordanus Nemorarius, Hali filius Albenregalis, Joannes de Sacrobosco, Alexander de Villa Dei, Jacobus Alkindus, Alphonsus X. R. Castellæ, Vitellio, Rogerius Bacconus, Guido Donatus.

Albuassin, sive Alboazen, Henricus Baten. Rabbi Isaacus Hazan, qui in Tabulis Alphonsinis conficiendis desudavit, *Astrol.*

Joannes Mursia Musicum Aretini Guidonis inventum 300. circiter post annis perfecit.

Ptolemæi Magna Constructio Latine vertitur 1230.

Tabulæ ab Alphonso Rege Alphonsinæ dictæ 200000. nummorum sumptu a pluribus elaboratæ 1270.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR.

Thebit Arabs primus in Astronomia motum trepidationis notavit.

Pro-

Profatius Judæus, Petrus de Apono, Ismael 1300
Abifelde, Rabbi Levi, Gerardus Cremonensis, AD1400
Joannes Cantuar. Barlaam Monachus Calaber, Joannes Eligerus, Marcus Beneventanus, Joannes de Saxonia, Joannes de Lineriis, Henricus de Hassia, Isaaccius Argyrus Monachus, scriptis inclytus.

Barbaris numerorum notis 1. 2. 3. &c. per Arabes, vel Indos inventis hoc sæculo uti cœpit Italia.

Maximus Planudes Diophanti Arithmeticam Commentariis illustravit.

SÆCULUM XV.

Vlugh Beigh Tamerlanis nepos: Gazulus Ragu- Ab an.
seus, Petrus de Alliaco, Regiomontanus, Purba- Chr.
chius, Joannes Blanchinus, Leo Baptista Alber- 1400
tus, Dominicus Maria Bononiensis Copernici præ- AD1500
ceptor, Nicolaus de Cusa Card. Paulus de Middelburgo.

Nicolaus Sophianus Geograph.

Abraham Zacuti Math. & Medic.

Copernicus, qui jam pridem sepultam Astronomiæ sectam revocavit ad vitam, *Eam nimirum, quæ solem in mundi centro statuit.*

SÆCULUM XVI.

Milichius, Wernerus, Lindauth, Buteo, Ab an.
Stoeflerus, Joachimus, Junctinus, Renzovius, Chr.
Finæus, Gauricus, Gemma Frisius, Schonerus, 1500
Munsterus, Pitatus, Maurolicus, Gyralvus, AD1600
Moestlinns, Sixtus ab Heminga, Tycho Brahe, Galeranus, Nonius, Comandinus, Ramus, Petrus Appianus, Ortelius, Guillelmus Lantgravius, Aloysius Lilius, Scaliger &c.

Ut in Ptolemæo Copernicus, ita in hoc Tycho plura correxit. Hinc tertia, & media inter Ptolematicam, & Copernicanam Astronomorum secta enata est, quam Tychonianam appellant.

SÆCULUM XVII.

Clavius, Vieta, Stevinus, Lydiat, Snellius, Ab an.
Hadrianus Roman. 1615. Langius. Chr.

Neperus, Goclenius, Lucas Valerius, Baran- 1600
zanus, Maginus, Pitiscus, Longomontanus, Ga- AD1700
lilæus, Blancanus, Gassendus, Kepplerus, Argolus,

lus, Lansbergius, Griembergerus, Hevelius, Metius, Guldinus, Merfennus, Cavalerius, Scheinerus, Ghetaldus, Claramontius, Bettinus, Gregor. a S.Vincentio, Petavius, Zucchius, Billy, Torricellius, Ricciolius, (a) la Lovera, Tacquet, Kircher, Borelius, Milliet de Chales, Hugenius &c.

Poft inventum Telefcopium ingentes Aftronomia progreffus habuit.

Anglorum, Gallorum, Batavorum navigationes Geographiæ emendandæ plurimum contulere.

Mathematicorum Academia Parifiis a Ludovico Magno inftituta.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

D. Caffini, Viviani, Ozanam, Dopplemair, Wanger, Vagenfelius.

Allemarius, De Monteforte, Acciajoli, Wallis, Molineur, Hofpitalius, Varignonius, Rober Wal, De la Hire, Leibnitius, Guido Grandi, Newton cum Commentariis Le Seur, & Jacquier.

D.Edmundus Halley, Chriftianus Wolfius, Eulerus, de Martino, Caffini Flius, Euftachius, & Gabriel Manfredi, Petrus Horrebovius, Bernoullus: Poleni, Gamaches, Rabuel, &c. omittimus plures adhuc viventes, inter quos in fola Italia ex Soc.Jefu florent Romæ Cl.Viri *Majer*, & *Bofcovich*, Neapoli *Giampriamus*, & *Salas*, Bononiæ *Riccati*, Parmæ *Belgradus*, Mediolani *Ghezzi*, Senis *Afclepius*, Florentiæ *Ximenez*, &c. quorum fcripta partim edita funt magna cum laude, partim propediem edenda.

AP-

(a) *Riccioli Tabulas emendatiores, & quam plurimis obfervationibus Europæis, Africanis, Afiaticis a fe factis locupletatas dare profitetur in fua Specula Parthenopæa Cl. Giamoriamus, nova acceffione ex Methodis recentioribus auctarus opus Inceptum, fi vita fuperftes fit.*

APPENDIX AD TABUL. XXXIII.

De Mathematica.

SUNT & alii CLARISSIMI, & INNUMERI hoc Sæc. XVIII. MATHEMATICI; Quare fatius erit Adolefcentes monere, quod *In Curfu Mathematico P. Milliet De Chales edit. Lugdunenfis 1690. Tom. IV. in Fol. extat infignis Liber, quem DE PROGRESSU MATHESEOS, ILLUSTRIBUSQUE MATHEMATICIS confcripfit. Recenfentur in eo primi rerum Mathematicarum Authores, eorumque inventa referuntur: reliquorum vero qui fubfequentibus Sæculis floruerunt non folum enumerantur opera, & explicantur, fed adjunctum habent breve & accuratum Authoris Judicium, ex quo Tyrones dignofcant, quos fequi Authores debeant, & a quibus libris abftinere, ne operam inanem ponant in male digeftis Operibus evolvendis. Pag. 3. ejus libri hæc habet.* Cum Mathefis in immenfum pene hoc fæculo excreverit, ulteriufque provecta fit, quam mille retro annis, mole fua cujufque animum ab hoc labore deterret; tanta eft Librorum Mathematicorum copia, ut confufionem pariat in minutioribus aliquorum Authorum accurata nimis folertia... magnum operæ pretium fe feciffe exiftimantium, fi abftrufa, & quæ hactenus incognita fuerint, nulla utilitatis habita ratione commententur. Hinc tanta in Mathefi noftra rerum inutilium farrago erupit. Dum enim plerique materiam aliquam brevibus fæpiffime finibus contentam exhauriendam fufcipiunt, minuta quæque, inutilia licet nulliufque momeuti ita perfequuntur, ut tædium afferant, & imp...ilem reddant. Quare peffime de Mathem... ...is meritos exiftimo &c. Sic apud me ftatui, Mathematicas difciplinas, quas vocant pu... non fine delectu addifcendas, ne mentem cognitione rerum, quas fcire aut ignorare non maximopere juverit, non tam adornes, quam inficias. Geometriam, Arithmeticem fic ufurpes, inquantum vel ad effectus alicujus phyfici inveftigandas caufas vel ad communis vitæ ufum, artefque perficiendas

aut

aut promovendas utiles fuerint .... Sunt etiam sui in Mathematicis *Nævi*, sunt & *tricæ*, & *quisquiliæ* .... Tot linearum exoticarum proprietates, quæ nec in rebus naturalibus aliquid docent, nec ad communem hominum vitam, & utilitatem referuntur proxime, nec remote, vix puto tot vigiliarum, tantique laboris esse mercedem congruentem. Innumera sunt hujus generis exempla; Quare ut tam perniciosum errorem depellam, Mathematicasque disciplinas, ut ita dicam, expurgem &c. *Hæc de Chales.*

Librum P. De Chales ante annos 80. *scriptum supplet a Recentioribus incipiendo: DE PRÆCIPUIS SCRIPTIS MATHEMATICIS BREVIS COMMENTATIO WOLFII Tomo* v. *Elem. Math. Genevæ anno* 1741. Agit 1. De Cursibus, Operibus, atque Lexicis Mathematicis 2. De Scriptis Arithmeticis 3. De Scriptis Geometricis 4. De Scriptis Analyticis, ubi p. 210. §. 145. *Qui per Calculos Algebraicos*, inquit, *problemata physica Mathematica vel etiam Mechanico physica solvunt, quædam tamquam cognita sumere tenentur. Contingit autem, ut sumant nondum satis explorata .... ut adeo quæ per calculum ex assumptis eruuntur vel incertitudini obnoxia fiant, vel suspecta reddantur acutioribus rigori veterum assuetis. Imo nullum est dubium, quin* plura irrepserint a veritate aliena, *ita ut inventa Recentiorum Mathematicorum revisione quadam indigerent, & haud pauca firmiori fundamento superstrui mereantur. Nec alia ratio est, cur inter recentiores Mathematicos agitentur Controversiæ, quales Veteribus erant ignotæ.* Cap. 5. agit de Scriptis Trigonometricis, 6. De Scriptis Staticæ, & Mechanicæ 7. De Scriptis Hydrostaticæ, Areometricæ, & Hydraulicæ 8. De Scriptis Opticæ, Catoptricæ, Dioptricæ, & Perspectivæ 9. De Astronomicis 10. De Chronologicis, Geographicis, & Gnomonicis 11. De Scriptis Architecturæ Civilis, & de iis qui illustrarunt Artem Tignariam, Secandi lapides, Architecturam Aquarum, & Navalem 12. De Scriptis Pyrothecnicæ 13. De Scriptis Architecturæ Militaris.

TABULA XXXIV.

Historia, & Chronologia.

SÆCULUM I.

TRogus Pompejus Narbonensis, cujus Epitomen habemus a Justino. AB AN. CHR.

Titus Livius Patavinus, cujus Historiæ Rom. libri 35. tantum supersunt ex 122. quos ut minimum scripsit. *Qui Byzantii deperditos reperiri tradunt, proculdubio nugantur.* 1 AD 100

Dionysius Halicarnass. Valer. Maximus, Luc. Fenestella, Vellejus Paterculus, Q. Curtius, Cremutius Codrus.

Joseph, & Justus Hebræi sub Vespasiano. Achajæ Presbyteri S. Andreæ Apostoli mortem scripsere.

Abdias Babylonis ad Tygrim, hoc est Bagdati Episc., nam testibus Strabone, & Plinio Babylon ad Euphratem hoc ævo jam interierat. Hujus Historia, vel supposititia, vel corrupta.

SÆCULUM II.

Tacitus, Suetonius, Tranquillus, Arianus, Solinus. Ælius Phlegon, Lucius Florus, Appianus Alexandrinus, Justinus sub Antonino, Diogenes Laërtius, Ælianus, Pausanias. AB AN. CHR. 100 AD 200

Aildegastus Vates Francorum Vitam Sunonis Regis, ut aliqui nullo antiquitatis teste scribunt, literis consignavit.

Hegesippus Senior primus Ecclesiasticæ Historiæ Scriptor. *Juniorem Hegesippum quære secul.* 10.

Justinum Trogi Epitomatorem Antonino imperante floruisse cum Vossio puto: quamvis aliter visum sit Scioppio, qui tamen eum probæ latinitatis auctorem agnoscit.

SÆCULUM III.

Marius Maximus, Dio Cassius Nicæus, Herodianus, Lollius Urbicus, Cordus, Encolpius, Ælius Sabinus, Volcatius Terentianus, Curius Fortunatianus. AB AN. CHR. 200 AD 300

Julius Africanus, D. Pontius Diaconus, & Aurelius ejusdem Socius, Historici Ecclesiastici.

An-

Anthero Rom. Pontifici plurimum debet Ecclesiastica Historia, cum per Notarios res Martyrum impensius scribi jusserit. Successere Notariis, qui nunc Protonotarii Apostolici appellantur.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Asclepiodotus, Claudius Eusthenius, Ælius Spartianus, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio, Jul. Capitolinus, Ælius Lampridius, Flav. Vopiscus, Sextus Aurel. Histor. Augustæ Scriptores.

Lactantius Firmianus mortes Ecclesiæ Persecutorum libro peculiari descripsit.

Ammianus Marcellinus sub Gratiano, Eusebius Cæsariens. Parmenianus Donatista mendax, Evagrius Antiochenus E. S. Dorotheus Tyrius, a quo tamen scripta non est Synopsis de vita, & morte Apostolorum mendaciis referta, Idacius Clarus, Flavius Dexter, *cui Chronicon suppositum*.

S. Amphilochio falso tribuitur Vita S. Basilii Magni.

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Marcus Gazensis Diac., Eunapius Sardianus, S. Hieronymus, Zosimus Christianorum hostis, Severus Sulpitius, Palladius Galata E. Helenopolit. Paulus Orosius, Ruffinus Aquilejensis, Philostorgius, Gildas Albanicus, anno 512. Possidius Calamensis E. Socrates, & Sozomenus, S. Prosper Aquitan. Theodoretus, Diadocus E. Paulinus Petricordius, Constantinus Lugdunensis, S. Victor Vitensis, Julianus Pomerius, Gennadius Messiliensis, Basilius Cilix.

Heliodorus Tricæ E. Historiæ, seu veriùs fabulæ Æthiopicæ Scriptor, sub Theodosio M. & filius.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Laurentius Mellifluus E. Cogitosus Monach. Scotus, Jornandes Gothus E. Liberatus Diaconus, Procopius Gazæus, Victor Tonnonensis, Gildas Badonicus, Leontius Byzantinus, M. Aur. Cassiodorus, Melchicus Avellonius, Agathias, Marius Lausan. E. Eusthathius Presbyt. Joannes Biclariensis. S. Gregorius Turonensis, Evagrius Scholasticus.

Datius Mediolan. perperam Chronologus habetur, cum

cum Chronicon illi assignatum, suppositum omnino appareat.

Marcellinus Comes, & Achilles Tatius hic plerumque locantur, sed ævi sunt incerti.

SÆCULUM VII.

S. Gregor.Magn., Paul.Emeritensis, Theophilactus Simocata, Faustus Monachus, Leontius in Cypro E. AB AN. CHR. 600 AD 700

Maximus Cæsaraugust. cujus extant libri de Gestis Gothorum in Hispania.

Joannes Moschus Auctor Prati Spirit. Auctor Anonymus Chronici Alexandrini, Paulus Diaconus Neapolit. S. Isidorus Hispalensis.

Secundus cognomento Servus Dei scripsit de rebus Langobardorum.

Jonas Bobiensis Ab. Nonnus Galfridus Card. Audoenus Ep.

SÆCULUM VIII.

Theophanes Byzantinus, Adamnanus, seu Adamannus Scotus. AB AN. CHR. 700 AD 800

Venerabilis Beda Anglorum scripsit Historiam, & Martyrologium; sed suppostitium est, quod inter ejus opera circumfertur; genuinum edidere non ita pridem PP.Bollandi Continuatores in tom.2.Martii.

Hebdius cognomento Stephanus.

S. Marcellinus Presbyter, Isidorus Pacensis E.

Gregorius Amartolus Tarasii Patriarch.Syncellus.

Paulus Diaconus Varnefridi filius.

SÆCULUM IX.

Carolus Magnus de Historia optime meritus subjectarum sibi gentium res gestas, nondum literis consignatas diligenter scribi mandavit. *Krantzius*. AB AN. CHR. 800 AD 900

Ahyto E. Gildas Sarchorensis, Tilpinus, vulgo Turpinus fabulator potius, quam historicas. Theophanes Ab. Nicephorus Patriarcha CP. Theganus, Eginhardus, Anastasius Bibliothec. Nithardus Caroli M. nepos, Hilduinus Ab. Freculphus Monach. Rabanus Maurus, Lupus Servatus Ab. Wandelbertus, Florus Magister, Valafridus Strabo, Joannes Diaconus, Usuardus, Ado Viennen. Petrus Siculus, male a Baronio Lucas appellatus, Nicetas David Herempertus.

SÆ-

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Rhegino Ab. Constantinus Porphyrog., Bertharius Presbyter Odo Monachus S.Medardi, S.Odo Cluniac. Bernerus Monachus, Luitprandus E. Flodoardus Remensis, Joannes Asser.

Rotgerus Monachus, Witichindus Corbejensis, Occo Friso, Rosuvelta Virgo, Notgerus Leodiens. Dudo S. Quintini Decanus, Hegesippus Junior, vel in fine hujus, vel sub initium sequentis sæculi.

Historia hoc tempore facta est mendosior, quia fabulosæ Historiæ apud Gallos, & Hispanos inclaruere. *Huetius*.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Abbo Floriac. Ab. Aimoinus Floriac. Harigerus Ab. Megenfridus, Osbernus Cantuar. Dithmarus, Ademarus Monach. Baldricus Dolensis E. Odorannus Glaber Rodulphus, Anselmus Leodiensis, Hermannus Contract. S. Odilo Ab. Drogo E. Wibertus Tullensis, Ado Trevirensis, Benno Card. mendax, Georgius Cedrenus, Joannes Curopalates, Lambertus Schaffnaburgensis, Adam Bremensis, Bruno Ab.

Marianus Scot, Xiphilinus, Paulus Benriedensis, Gaufredus a Malaterra, Guillelm. Apulus, Bertholdus Constantiens., Othlonus, Indulphus Ab. Lupus Protospata.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Osbertus Cantuar. qui perperam cum Osberno confunditur, Leo Ostiens. Card. Baldricus Noviodun. Alfredus Beverlacens. Sigebertus, Turgottus, Florentius Vigorniensis, Zonaras, Pandulphus Pisanus Card. Cosmas Pragensis, Anna Comnena, Fulco Beneventan. Albertus Aquensis, Fulcherius, Eadmerus, Domnizo, Hermannus Ab. Tornacensis, Guillelm. Malmesburiensis, Baldricus Dolensis, Anselmus Gemblacensis, Henricus Huntidonensis, Constantinus Manasses, Helmoldus, Michael Glycas, Joan. Cinnamus, Joan. Saresberiensis, Radevicus, Ottho Morena, Petrus Comestor, Godefridus Viterbiensis, Guillelm. Tyrius, Guillelmus Lipe.

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR.

Saxo Grammat. Nicetas Choniates, Helinandus, Guntherius, Rogerius de Hovedea.

Ri-

Rigordus, Colmannus Sapiens, Rodulphus Coggestal, Arnoldus Lubecensis, Cæsarius Heisterbacensis, Abbas Urspergensis, Rodericus Ximenius, Lucas Tudensis, Jacobus de Vitriaco Card. Matthæus Paris, Albertus Germanus, Joannes de Columna auctor Matris Historiar. Cantipratanus, Brocardus, Georg. Logotheta, Martinus Polonus, Guillelm. de Nangis. 1200 AD 1300

Provinciales in Gallia fictas hoc ævo historias scribendo delectant, & nocent; cum in vera Historia peccare doceant.

SÆCULUM XIV.

Matthæus Westmonasteriensis, Nicolaus Trivettus, Simeon Metaphrastes. *Vid. Allatium in Opusc. de Simeonibus*. Bernardus Guido, Henricus Stero, Siffridus, Ederardus Altahensis, Ludolphus Carthus. Nicephorus Callisti mendax, Theodorus Anagnostes, Nicephorus Gregoras, Pachymeres, Radulphus Baldaccus Volumnus Ab. AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Ptolemæus Lucensis, Joannes Matthæus, Philippus Villani, Radulphus Hygden, Radulphus Marhan, Albertus Argentinas, B. Raymundus Capuanus, Henricus Knygton, Aito Armenus.

SÆCULUM XV.

Froissartus, Theodoricus Niem, Poggius, Georgius Phranza, Joannes Brando, Petrus de Duisburg, Leonardus Brunus, vulgo Aretinus, quem Jo: Rou cum Aretino Satyrico Poeta male confundit. AB AN. CHR.

Longinus, Walsinghamius, Wernerus Vestphalus, Palmerii duo, Valla, Joannes Antonius Campanus, Blondus, S. Antoninus, Platina, Æneas Silvius, Gobelinus, Persona, *alter a Joanne Gobelino, qui fuit ab Epistolis Pii II.* Monstreletus, Georgius Trapezuntinus. 1400 AD 1500

Fulgosus, Corius, Ambrosius Camaldulensis, Wimpelingius, Bonfinius, Annius Viterb. cujus Berosus commentitius habetur, Laonicus Chalcondilas, Gaguinus.

SÆCULUM XVI.

Sabellicus, Jacob. Philip. Bergomas, Collenutius, Comineus, Leander Albertus, Nauclerus, Petrus Crinitus, Simonetta, Guicciardinus, Ritius, Langius, AB AN. CHR.

1500 ad1600 gius, Rivallius, Joannes Magnus, Olaus Magnus, Krantius, Volaterranus, Polydorus Virgilius, Paulus Æmilius, Boëthius, Aventinus, Trithemius, Panvinus, Dubravius, Lazius, Fazellus, Bembus Card. Jovius, Cromorus, Ferdinandus de Castello, Morales, Surita, Folieta, Flamma, Lippomanus, Laur. Surius, Sigonius, Leslæus, Sanderus, Belforestus, Genebrardus, Osorius, Buchananus, Ciacconius, Florim. Remundus, Petrus Opmeerus.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad1700 Cæsar Baronius Card., Spondanus, Maffejus, Mariana, Orlandinus, Vinandus Pighius, Thuanus, Sacchinus, Avila, Gratianus, Rosuveydus, Paruta, Bzovius, Boverius, Bentivolus Card. Famianus Strada, Capriata, Turtura, Grotius, Gramontius, Bollandus, Lusinianus, Ughellus, Samarthani fratres, Alphordu, Labardæus, Baptista Nanus, Pallavicinus Card. Raynaldus, Labbe, Gallutius, Dondinus, Campellus, Henschenius, Le Coint, Oldoinus, Bartolus, Papebrochius.

SÆCULUM XVIII.

Norisius, Nat. Alexander cum Roncaglia, Pagius
Ab an. Chr. 1700 ad1750 uterque, Le Long, Gardebosc, Fleuri, Mabillonius, Daniel, Pezronius, Tillemontius, Grevius, Gronovius, Fabretti, Begerus, Monachi Maurini, Sollerius, Pinius, Cuperus, Boschius, Stiltingo *Bollandiani*, Blanchinus uterque, Laffiteau, Du Bois, Ceillier, Gaibius, Meyer, Hansizius, Baillet, Longueval, & Continuatores *Hist. Eccles. Gallic.* Du Mesnil, Orsi, Mammachi &c.

Catrou, & Roville, Muratori, Heinecius, Lucchesini, Du Halde, Banduri, Genesius, Hugolinus, D. Heiss Eckart, De Jordan, Gropp, Fourmont, Scipio Maffejus, Card. Corradinus, cui accessit Vulpius, Gramaye, De With, Nieuport, Sallengre, Waasse &c. Lupi, & Zaccaria e Soc. Jes. ille *in Epitaphio S. Severæ*, hic in *Lib. de SS. Fidele &c.* paucis multa, & nova complexi.

TA-

Ab an. 1706., & seq. Amstelodami prodiit Opus *VII. Tomis in Fol. distinctum.* Atlas Historique, ou

TABULA XXXV.

Rhetorica, Oratoria, Poesis.

SÆCULUM I.

Lucius Annæus Seneca pater, Cæcilius Collantianus religione Judæus, M. Antonius Liberalis, Statius Surculus, sive Ursulus, quem aliqui cum Statio Poeta confundunt, Fabius Quintilianus. *Rhetores.* Ab an. Chr. 1 ad 100

Messala Corvinus, Asinius Gallus, Q. Haterius, Voctienus, Montanus, Domitius Afer. *Oratores.*

Philistion Mimographus, Ovidius, Phædrus, Persius, Juvenalis, Silius Italicus, P. Statius Papinius, Salejus Bassus, Lucanus, Petronius Arbiter, Valerius Flaccus, Martialis. *Poetæ.*

Hierotheus primus Poeta Christianus excelluit pangendis sacris hymnis.

---

ouNouvelle Introduction a l'Histoire, a la Chronologie, & a la Geographie Ancienne,& Moderne representee dans de Nouvelles Cartes, ou l'on remarque l'Etablissement des Etat, & Empires Du Monde, leur duree, leur Chute, & leur differens Gouvernement la Chronologie du Consuls Romains, des Papes, des Empereur, des Rois, & desPrinces &c.qui ont eté depuis le Commencement du Monde jusq'au present; Et la Genealogie des Maisons Souveraines de l'Europe Par. M.C. . . . . Avec des Dissertations sur l'Histoire de chaque Etat Par. M.Gueudeville.

Tomo autem V. edito an. 1719. *additur:* Leur Successions Genealogiques tirées des Monumens les plus autentiques: L'Histoire du Commerce des Compagnies d'Orient, & de toutes leurs decouvertes; marques dans des Cartes tres exactes, avec les Comptoirs,& lesForts de chaque Nation, les Routes des Voïageurs &c. le tout accompagnè d'un nombre considerables d'estampes, & figures dessinées & gravées d'apres les Originaux &c.

*Similia Tom. VI. Tomusautem VII.estSupplementum cum Dissertationibus M. de Limiers edition.*1720.

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Dio Prusæus, Dio Chrysostomus, Aphtonius, Fronto Cornelius, sive Priscus Philosophiæ simul, & dicendi præceptor, M. Antonino Imperatori carus. *Rhetores*.

Plinius Junior ex Senioris Sorore natus, Panætius Cretensis. *Oratores*.

Terentianus Maurus, Mesomedes, Palladius, Rutilius Senior, Lucius Valerius Pudens 13. annorum puer in Agone Capitolino victor. *Poetæ*.

Eloquentia, quæ in liberis populis semper maxime valuit, Cæsaribus rerum potientibus Romæ, prius a Rostris, mox & a Foro pene repulsa languet.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Engamus, Porphyrius, qui & Philosophus, Eumenius. *Rhetores*.

Tatianus Rhetor, & Orator Christianus, S. Justini Martyr. discipulus magno cum plausu in prima ætate Oratoriam docuit, Eusebio teste, sed postea errorum magister factus est Encratitarum parens.

Numeriano Imperat. posita est statua in Bibliotheca Palatina cum inscript. *D. Numeriano Oratori potentissimo*. *Vopiscus*.

Oppianus Cilix Halieutic. scriptor, Nemesianus Olympius, qui de Venatione scripsit. *Poetæ*.

Philippus Imperator ad coercendam Poetarum licentiam eorum nomina delet ex albo Professor. 248.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Minervius Burdigalen., Gennadius, Musonius, Homerius, Libanius, Marius Victorinus, Nazarius, S. Augustinus. *Rhetores*.

Eunomia Virgo Christiana eloquentiæ laude par patri Nazario. *Eusebius*.

Prohæresius, Julianus Imperat. SS. Gregorius Nazianzenus, Basilius, Gregorius Nyssenus, Hilarius Pictaviensis, Hieronymus, Ambrosius. *Oratores*.

Trifillius, Juvencus Presbyt. S. Gregor. Nazianz. S. Paulinus Nolanus, Festus Avienus, Symposius Celsus, Palladius Rutilius Jun. S. Damasus. *Poetæ*.

Poesis, & eloquentia, quæ priore sæculo jacuerant, visæ sunt reflorescere.

SÆCULUM V.

Symmachus, Ausonius Gallus, Sinesius, Silvius Bonus Ausonii æmulus. AB AN. CHR. 400 AD 500

Cl. Marius Victor. Godelbertus, Sidonius Apollinaris, S. Hilarius Arelat. *Rhetores & Oratores.*

Eloquentia, quæ superiore sæculo silere in Foro cœperat, hoc maxime tonat in templis.

Prudentius, Proba Falconia, Synesius, Ausonius, Ruffinus Floridus, Dracontius Presb., Claudianus, Rutilius Gallicanus, Silvius Bonus, Cyrus Panoplita, Rusticus Elpidius Theodorici Medicus. *Poetæ.*

Claudianus dictus est ab Imperatoribus Theodosio, & Honorio, qui statuam illi posuere: *Pregloriosissimus Poetarum.*

SÆCULUM VI.

Boëtii Poesi nihil illustrius habuit hoc ævum. Laudatur, & Helpis ejus uxor Poetria nobilis. AB AN. CHR. 500 AD 600

M. Aurelius Cassiodorus Rhetor.

Marinus Neapolitanus magistri Procli vitam soluta, & vincta oratione descripsit.

Thelesinus Ælius, Arator, Alcimus Avitus, Melchicus Avellonius, Merlinus Caledonius Britannorum Vates, S.Venantius Fortunatus E.Pictav. *Poetæ.*

Cosroës II. Persarum Rex Græcus Scriptores, & Poetas Persice vertit. *Agathias* 540.

SÆCULUM VII.

S. Columbanus Ab. Oriensius E. S. Eugenius Toletanus Junior, Gregorius Pisides. *Poetæ.* AB AN. CHR. 600 AD 700

Hoc sæculo Eloquentia omnino defecisse in Italia visa est.

Poesis vero apud Arabes hujus artis amantissimos maxime floruit, quare aliqui inter eos Caliphæ carminum gloria inclaruere. Ex eruditissimo Huetio in Differt. de fictis Histor.

Alcoranum Mahometes rhytmicis versibus condidit, ut imperitæ multitudini gratius accideret, si vera prodit *Genebrardus.*

SÆCULUM VIII.

S. Adelmus, & Iglacus *Rhetores, & Poetæ.* AB AN. CHR.

Tatuvimus, Cudbertus, Magefeus, Mordacus Scotus. *Poetæ.*

700 AD 800 In Bedæ celebri Epitaphio, si hoc ævo scriptum est: *Hac sunt in fossa Bedæ Venerabilis ossa*; Rhytmici carminis initium agnoscimus.

Carolus M. Hadriani I. Pontif. sepulchrum carminibus decoravit.

Hymnos cum laude scripsere Paulus Diaconus Warnefridi f.& S. Cosmas Hierosolym. Majumæ E.

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900 Epitaphium Bonifacio IV. scriptum sub Gregorio IV. docet jam tum Rhytmica carmina placuisse. *Videatur Papebroch. in Propyl.*

Theodulphus E. Aurelian. donatus est a Ludovico Pio libertate, & insulis, Poesis præcipue merito, si vera sunt, quæ aliqui scribunt.

Wandelbertus, cujus est metricum Martyrologium, Bedæ falso adscriptum.

Hugbaldus Monach. scripsit in laudem Calvitii ad Carolum Calvum carmina 300. quorum omnia verba incipiebant a litt. C.

Brystanus Croylandensis, Heiricius, Milo, Salomon E. Abo. *Poetæ*.

Rabanus Maurus, Hilduinus Ab. *Orat. & Poetæ*.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000 Leo VI. cognomento Sapiens Imperator, & Orator Constantinus Porphyrogenitus. *Poeta*.

S. Odo Cluniac. Ab., & Rosuvita, seu Rosuvintha Sanctimonialis Poesim adamarunt.

Simeon Junior scripsit hymnos.

In Italia nullus est habitus, vel Oratoris, vel Poetæ nomini par, teste Sigonio.

Herigerus Ab. Laubiensis Poeta.

SÆCULUM XI.

AB AN. CHR. 1000 AD 1100 Robertus Galliæ R., Hermannus Contractus, S. Odilo Ab. Clun. scribendis hymnis claruere.

Roberto tribuitur Sequentia, qua utitur Ecclesia. *Veni Sancte Spiritus*.

B. Petrus Damiani a Musis non abhorruit.

Michael VII. Imper. Græcus Musarum plus æquo amator, Guillelmus Apulus Poeta historicus.

Villeramus Ab. soluta, & vincta numeris oratione Cantica illustravit.

Alphanus E. Salernitanus *Orator, & Poeta*.

In

In nummo Victoris II. Pontif. manus e nube clavem D. Petro porrigit cum lemmate: *Tu pro me navem liquisti, suscipe Clavem.*

Quare hoc saltem sæculo nati latini Rhytmi.

R. Selom. Bem-Ghebirol. Hispan. Rhytmicorum apud Hebræos carminum auctor.

SÆCULUM XII.

Galfredus Rhetor, & Poeta.

Baldricus, Guntherus, Joann. Tzetzes, Gotfridus Vinton. Guillelm. Cestrensis, Rupertus Tuitiens. Ab. Petrus Pictaviens. Joseph Iscanus, Marbodus E. *Poetæ.* Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Hildebertus I. Poeta, & Orator.

Leo ob excellentiam in pangendis carminibus rhytmicis antea inventis, nomen illis fecit. *Papebroc.*

Poetæ Provinciales hoc sæculo præcipuam Poesis laudem ferre cœpere. Italici Rythmi primo apud Siculos usurpati; mox ab illis sequenti sæculo transiere ad Italos. *Petrarcha in Præf. Epist. ad Fam.*

SÆCULUM XIII.

Cyrus Prodromus, Silvester Gyraldus, Matthæus Vindocinensis. *Poetæ.* Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Poetis Provincialibus hoc ævo plaudit Europa. Inter eos præcipue laudatur Arnaldus Daniel, ex quo Dantes, & Petrarcha plurimum profecere.

Joannes de Meung Gallicæ Eloquentiæ parens, & Poeta.

Stephanardus de Vico Mercato Chronicon Metricum edidit. Engelbertus Ab. *Poeta.*

Guito Aretinus, & Entius Rex Sardiniæ Poetæ Itali.

Dantes Aligerius Poetarum Italorum doctissimus.

SÆCULUM XIV.

Maximus Planudes Poeta. Franciscus Petrarcha Rhetor, & Orator, Poeta Latinus, & Italus laurea donatus in Capitolio 1341. Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Fatius de Ubertis, & Franciscus Barberinus Poetæ Etrusci.

Franciscus Petrarcha excussis Italiæ Bibliothecis, neglectos veterum Scriptorum Codices in medium legendos protulit. Hinc Poesis, & Eloquentia apud Italos caput aliquando extulere.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Jovianus Pontanus, Hermolaus Barbarus, Nicol. de Clemangis. *Rhet. & Poetæ*.

Trisiodorus, Petrus de Rosenheim. *Poeta*. Rodulphus Agricola Rhet.

Æneas Sylvius, postea Pius II. Orator ævo suo, quotquot in Europa viverent, omnium eloquentissimus.

Jacobus I. Scot. R. patrii carminis gloria nulli secundus. *Leslæus*.

Jacobus Wimpelingius, Angelus Politianus Leonis X. præceptor, Rhetor Philol. Poeta.

Maximilianus I. Imperat. Germanica Poemata scripsit.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Majoragius, Muretus, Amasæus, Robertellus, Beroaldus, Longolius, Perpinianus, (a) Panigarola, Cavalcantius, Bencius *Rhetor. & Orat.*

Baptista Spagnolus, vulgo Mantuanus, Sanazarius, Fracastorius, Vida, Navagerius, Amalthei fr. Buchananus. *Poetæ Latini*.

Ronsardus Poeta Gallus.

Laudantur inter Italos Bojardus, Casa, Bembus, Pulcius, & Alamannus, sed Areostus, & Tassus Græcorum, & Latinorum maximis pares habentur.

Selimus I. Turc. Imperat. Poesis cultor apud suos.

Post interitum Latinæ linguæ nunquam felicius cultæ hæ Facultates.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Maffejus, Stephonius, Strada, Vossius pater, Gallutius, Petiot, Petavius, Causinus, Otto, Ferrarius, Gradius, Sfortia Pallavicinus Card. Dondinus, Favoritus, *&c. Rhetor. & Orat.*

Galli veram hoc ævo veteris Eloquentiæ speciem cœpisse videntur.

Sre-

(a) *Operum Celeberrimi hujus Oratoris Romanam Editionem quamplurimis accessionibus auctam curavit anno* 1749. *Cl. Petrus Lazeri è S. J.: Eruditissimam præterea Diatribam adnexuit de Vita, & Scriptis Perpiniani.*

Stephonius, Pulcharellus, Torrentius, Sarbievius, Barlæi, Grotius, Balde, Hoschius, Dondinus, Wallius, Favoritus, Rapinus, & alii innumeri *Poetæ*. Quibus præsidium, & decus addunt Urbanus VIII. & Alexander VII.

Itali vero Poetæ, Guarinus, Marinus, Tansillus, Chiabrera, Testius, Cæsarinus, Bonarelli, Ciampolus &c.

SÆCULUM XVIII.

S.Orat. Post Bonaventuram a Recineto, Olivam, & Vieiram, &c. Segneri, La Colombiere, Bourdalove, Rue, Cheminai, Houdry, Card. Casini, Dolera, Communi, Vanalesti, Calini, Flessier, Bretoneau, Careme, Sennault &c. AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Rhet. & Poetæ Lat. Averani, Juvencius, Bergerus, Du Cygne, De Colonia, Verburgius, Burmannus, Huetius, Giannettasius, Savastanus, Rue, Menagius, De Quinctiis, Grimaldi, Polignac Card. Roti, Stay &c.

Poetæ, Tragici, Comici, Vernaculi &c. Petrus, & Thomas Corneli, Joannes Racine, Moliere, Rue &c. Le Mene, Filicaia, Zappi, Manfredi, Zannotti, Pastorini, Gigli, Maggi, Perfetti, *&c.* Cerasola *Coadiutor Temporalis Soc. Jesu*, &c. *Ex Angl.* Milton &c.

Græcos, Latinos, Italos Poetas ad usque postrema hæc tempora, eorumque Scripta diligentissime recenset Cl. Quadrius IX. Libris. Ac priores duo de Poetica generatim, quibus agit: *Di tutto ciò che all' Origine, Natura, Cagioni, Materia, Fine, e Strumento della Poesia generalmente appartiene:* Aliis duobus de Poesi, *che co' versi, col ballo, e con l'armonia insieme vedere si fà, & udire, e che Melica fu nominata*: Tribus aliis de Poesi, *che il ballo, e l'armonia non riceve, che in alcuna sua parte, usando nel rimanente gl' ignudi versi, e che Drammatica fu chiamata se.* Tragedia, o Imitazion de' Migliori, Comedia, o Imitazion de' Peggiori, Imitazione mista, cioè Satiriche Favole, Atellane, Tragi-

TABULA XXXVI.

Philologia, & Grammatica.

SÆCULUM I.

AB AN. CHR. I AD 100

MArcus Verrius Flaccus, Probus Berytensis, Q. Remnius Palæmon, Demetrius Ixion. *Grammatici.*

Sextus Pomp. Festus, ut aliquibus placet, sed ejus ætas incerta: certe post Martialem, & fortasse sub Imperatoribus Christianis.

Asconius Pedianus, Ciceronis Scholiastes (*a*), & L.Jun. Moderatus Columella, nobiles Philologi.

Auream Latini Sermonis ætatem ad extrema Augu-

comedie, Pastorali, Drammi &c. Duobus postremis de Poesi Epica, *che degl' ignudi versi in ogni sua parte si vale, senz'alcun di quegli ornamenti, che la Musica, e la Ballatrice prestano:* Titulus Operis: Della Storia, e Ragione d'ogni Poesia: Quare Thesaurus est tum Præceptorum, tum Historiæ Poeticæ.

Libris I. & II. plura sunt Selecta de Italica Poesi. Nam lib. 2. Distinctione III. Del verso Italiano particolarmente si fa Trattato: Che sia esso, di quante sorti ce n'abbia, e quale sia la sua Arte? *Distinctione IV.* Si considera il Verso Italiano relativamente ad altri, co' quali si suole unire.

Lib. I. Dist. I. cap. V. Dell'Italiana Poesia specialmente si parla, e la sua singolare estimabilità sopra l'altre si mostra: In che dalle antiche, e moderne sia essa diversa? L'Onestà dell' Italiana Poesia maggiore, che nella Greca, e nella Latina, la beltà di essa, e la difficoltà &c.

(*a*) Ciceronis universa, quæ quidem exstant, opera, cum trecentis eoque amplius antiquis Manuscriptis, & prope centum Editionibus diligentissime collata, & Commentariis tum superiorum omnium interpretum, tum novis illustrata, habet in manibus Cl. P. Hieronymus Lagomarsinius Soc. Jes. nec nisi fautorem editionis hujus suæ Mœcenatem exspectat.

gusti tempora ; Argenteam vero ab his ad Neronis mortem eruditissimi Grammatici producunt . Videantur hac de re Scioppius in Opusc. de Stilo Historico , & Borrichius de variis Latinæ linguæ Ætatibus .

SÆCULUM II.

Appollonius Alexandrinus, ejusque filius Herodianus sub M. Antonino Grammatici celebres apud Græcos . Nicanor Hermiæ fil. Gramm. Græcus . Ab an. Chr. 100

Aulus Gellius Noctium Atticarum Scriptor , quem alii Agellium dicunt , floruit Romæ sub Antonino Pio . ad 200

Ænea Latini Sermonis ætas , quæ Vespasiano rerum potiente , cœperat , Hadriano moriente , desinit . Ferrea succedit æneæ , usque ad initium V. a Christo nato sæculi . Hoc est tempus , quo Roma expugnata est a Gothis , quibuscum loquendi barbaries infusa est Urbi .

SÆCULUM III.

Censorinus præter librum de *Die Natali* , de *Accentu* opus edidit Sidonio Apollinari sæpe laudatum, ideoque Philologis , & Grammaticis recte adnumeratur . Ab an. Chr. 200 ad 300

Lupercus Berythius , Philæmon , Porphyrius Tyrus . Grammat. *Hujus opera ad Grammaticam spectantia numerantur a Suida .*

Malchio Presbyt. Rhetoricæ, & Grammaticæ Professor præfuit Scholæ Antiochenæ . *Euseb. l.7. c.23.*

Latini Sermonis proprietas hoc ævo servata est a Juris peritis Papiniano , & aliis , qui in sua Sede numerantur .

SÆCULUM IV.

Prohæresius , Flav. Vegetius , Macrobius, *Philol.* Ab an. Chr. 300 ad 400

Evantius Cretus , Ælius Donatus , qui vetustis auctoribus explicandis collapsum Latinum Sermonem conatus est instaurare .

Gulphilas E. Gothicarum literarum inventor , ut quibusdam placet *Gramm.*

Sosipater Charisius , & Diomedes hic a nonnullis locantur ; sed vere de illorum ævo non liquet .

Jam sub Juniore Theodosio Græci Sermonis candor cœperat infuscari , ut ex inscriptionibus ejus temporis Philelphus affirmat . Du Fresne .

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500 *Sub initium V. a Christo nato sæculi finitur ætas Latini Sermonis Ferrea, quam Lignea consequitur ad Justiniani tempora. Scioppius.*

Hiparchius Alexandrin. Grammat. Græc. Servius Virgilii interpres, ut nonnullis videtur, hoc ævo flor.

Sanctus Augustinus Grammatica scribit.

Puncta Hebraica, quæ Vocalium instar essent legenti, primum excogitata a duobus Masoretharum principibus 478.

Hi fuere Aaron Ben-Aser, & Jacob Ben-Nephtali, verum alicubi diffidentes. Prioris lectionem Hebræi Occidentales, posterioris Orientales plerumque sequuntur. *Genebrard.*

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600 *Luteam ab hoc sæculo Linguæ Latinæ ætatem Grammatici numerant, cum Langobardis regnantibus, novum loquendi genus ex plebeja Romana, & Germana conflatum invectum est. Scioppius.*

Orion Thebanus Græc. Grammat. Fulgentius Placiades, Suidas Monachus, Priscianus. Grammat. & Philol. Græc.

S.Gregorius Mag. l.10. Ep.39. fatetur se Græce nescire - Interpretum, ait, (ex Græco in Latinum) difficultatem patimur, omnem dictorum sensum confundunt. Hinc patet linguæ Græcæ Romæ neglectus - .

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700 *Deperditam hujus initio sæculi Linguam Latinam falsò decet Rou in Tabul. Chronol. 606.*

S.Isidorus E. Hispal. celebrem de Verbor. Originibus librum scribit. Non desunt, qui nobile opus alii tribuant. *Du Fresne.*

Joannes Stobæus, & Nennius Bancherensis, *Philol.*

Maidulphus Scotus Græcæ, Latinæque linguæ Scholam in Anglia aperuit, ut apud exteros colerentur, quæ in natali solo apud suos doctorum linguæ negligebantur. *Leslæus.*

Felix Langobardus Grammaticus, quem laudat Paulus Diaconus.

SÆ-

SÆCULUM VIII.

Beda Venerab., ejusque discipulus Alcuinus Grammatica scribunt. *Vossius*. Ab an. Chr. 700 ad 800

Hoc, & sequenti sæculo insignis erat nomenclatura Grammaticum appellari. Angelus a Nuce in Notis ad Ostiensem.

Monachi Byzantio a Copronymo pulsi, Romæ a Stephano III. locantur in Monasterio, quod ab illis, Græcam linguam instaurantibus, Græcæ Scholæ nomen invenit. *Mss. Monum.*

Carolus Magnus Roma Latinos Grammaticos in Galliam vocat. *Ex Vita*.

Walid Saracenorum Calipha prohibet Græce quid literis consignari, vultque omnia Arabice scribi. *Miscell.*

SÆCULUM IX.

Photius Patr. Constantinop. Philologus eruditissimus, sed vir pessimus. Ab an. Chr. 800 ad 900

Paulinus E. Forojuliensis, & Joannes Scotus Erigena; Smaragdus Ab. S.Michaelis. *Grammat.*

Rabanus Fuldensis primus in Germaniam Græcas literas invehit.

Caroli Magni Nepotibus imperantibus Gallicæ, & Italicæ linguæ principia notant plerique Scriptores apud Carolum Du Fresne in Præfat. ad Opus egregium de Vocabulis Medii Ævi.

SÆCULUM X.

Salomon Constantiens. F. Alphricus Ab. Abindonensis. *Du Fresne*. Ab an. Chr. 900 ad 1000

Alfredus R. SS. Dunstanus, & Athelvaldus Episcopi jacentes post Danorum irruptionem latinas in Anglia literas excitant. Idem.

Ratherius E. libellum suum de Arte Gramm. inscripsit: *Serva dorsum*, quod puerorum dorsum servare posset a flagris.

R. Adonim Ben-Tammim Grammaticam Hebraico-Arabicam dedit.

Ex Epitaphio Gregor.V. R. Pontificis discere licet jam hoc sæculo vulgarem, hoc est Italicam linguam a Latina fuisse discretam.

Usus Francisca, vulgari, & voce Latina.
Instituit populos eloquio triplici.

SÆ-

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100 Joannes Curopalates Philol. Græcus. *Cognomen Aulæ, seu Palatii Ministrum notat. Aliis dicitur* Joannes Scylizza.

Papias Langobardus auctor magni Dictionarii Latini. *Trithemius perperam transtulit in Sæcul.* 13. *Du Fresne.*

Apud Italos nullus erat literarum humaniorum cultus.

Apud Hispanos literæ Hebraicæ florere incipiebant, ut habet Genebrard.

Hinc R. Juda Davidis F., R. Jonas Cordubensis, Moses Kimchi Davidis fr. Grammatici nobiles. *Gaulterius.*

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200 Eustathius Homeri interpres, & Joannes Saresberiensis *Philol.*

R. Aben-Esra, sive Abraham Ben-Esra & R. David Kimchi Hebræi *Gramm.*

Romanus Populus lingua, quam nunc Italicam dicimus, hoc ævo utebatur, ut liquet ex epistola Cleri Rom. ad Ænobarbum data 1160. *apud Baronium, in qua hæc verba adducuntur:* Papa Vittore S.Pietro l'elegge.

Ante Philippum Augustum nullus liber Gallica lingua scriptus fuerat, Genebrardo teste. Nec, ut ego censeo, ullus Italica.

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. 1200 ad 1300 Ugutio Ferrariensis E. auctor Dictionarii.

Alexander de Villa Dei Grammaticus.

Arnaldus Daniel Poeta Provincialis patriam linguam perficit, ex qua deinde Etrusca, sive Italica ditata est. *Vellutel. in Dantem.*

Græca vulgi lingua imperantium Francorum vocibus pluribus admissis a literata omnino descivit.

Dantes Poeta Etruscæ linguæ nitori plurimum contulit usque ad 1321. quo Ravennæ decessit.

SÆCULUM XIV.

Ab an. Chr. 1300 ad 1400 Petrarcha Provincialium vocibus ad Italicam formam inflexis, linguam patriam amplificavit.

Nicolaus Oresimus *Philol.*, Emanuel Chrysoloras *Philol.* & *Gramm.*

Leo-

Leonardus Aretinus *Philol.*

LatinaLingua apud Hispanos hoc ævo propemodum extincta est, cum nullus in Foro illius esset usus: jusserat enim sæculo superiore Alphonsus Sapiens, ut Hispanica lingua res forenses agerentur.

Emanuel Chrysoloras 1395. in Italiam quasi postliminio reducit Græcas literas, quæ per annos fere septingentos exulaverant. *Palmerius.*

SÆCULUM XV.

Georgius Trapezuntinus Volaterranus, Fulgosius, Polydorus Virgilius, Leo Baptista Albertus, Rodulphus Agricola, Robertus Valturius, Pomponius Lætus, Jovianus Pontanus, Hermolaus Barbarus, Angelus Politianus, Coel. Rhodiginus, Alexander ab Alexandro. *Philol.* AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Poggius Florentin. Laurentius Valla, Gasparinus Bergomensis, Gaza, Perottus, Theodorus Lascaris, Joannes de Janua, Quintianus Sara, Ambrosius Calepinus, Marius Nizolius. *Grammat.*

SÆCULUM XVI.

Volfang. Lazius, Petrus Crinitus, Beroaldus, Leonicensis, Budæus, Valerianus, Turnebus, Dalecampsius, Gyraldus, Victorius, Goropius, Erasmus, Natalis Comes, Manutii tres, Fulvius Ursinus, Jul. Cæs. Scaliger, Faber, Ciacconius, *cujus continuationem post Oldoinum &c. ad an.*1751. *perduxit Cl. Marius Guarnacci*: Sigonius, Gesnerus, Vignereus, Mazonius *Philol.* AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Demetrius Chalcondilas Græcus, Zenobius Acciajolus, Despauterius, Varchus, Doletus, Clenardus, Alvarus. *Grammat.*

Hoc tandem ævoLatina lingua visa est reviviscere.

SÆCULUM XVII.

Lipsius, Goltzius, Casaubonus, Scaliger fil. Jacobus Pontanus, Raderus, Pancirolus, Sirmondus, Gretserus, Emmius, Majolus, Bertius, Kekermanus, Schottus, Salmasius, Bulengerius, Scioppius, Gerardus, Joannes Vossius, Dionysius Petavius, Labbé, Cossart, Garnerius, Cerda, Abrahamus, Octavius Ferrarius, Montchalus, Leo Allatius, Donatus, Joannes Baptista Ferrarius, Nardinus, Du Fresne, Huetius &c. *Philol.* AB AN. CHR. 1600 AD 1700

San-

Sanctius Brocensis, Vossius, Monetus, Golius; Scioppius, Menagius, Gaudinus. *Grammat.*

Galli, & Angli patriæ linguæ expoliendæ dant operam.

Hoc Sæculo solertius, & felicius antiquitas illustrata est.

SÆCULUM XVIII.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Blanchinus, Martene, de Montfaucon, Fabricius, Crenius, Maffei, Muratori, Jo. Mabillon, Pez, Goldbach, Hahfnius, Rieger, Foisserius, Zanotti, Burmannus, de la Roque, Mollerus, Simon, Bosius, Boldetti, Bonanni, Walchius, Struvius, Lami, Foggini, Mazzochi &c.

Musea, Numismata &c. Musæum Florentinum Salvini, & Veronense Scip. Maffei: Plura scripsere Gorius, Paulus Maffei, Bellorius, Manni, Theupoli, Haym, Scilla, Petr. Sanctes Bartolus, Ebumayer, Bonanni, Alexander Maffei, Franciscus Hesulius. Dom. Auliffus, Froelich, Sendelius &c. Anno 1748. prodiit Alexandri Xaverii Panel S.J. 1748. *De Coloniæ Tarraconæ Nummo:* Musæum Albanum D.Venuti, & Capitolinum D. Joannis Bottari, cujus etiam Roma Subterranea post Bosium, & Boldettum. Musæum Odescalchi a Cl. Viro Nicolao Galeotti Soc. Jesu hoc anno 1751. illustratum, &c.

Gram. & Lexicographi, Academiæ Florent. Novum Lexicon, Maurinorum Glossarium, de Aquino, Facciolati, Morerus, Estienne Ganeaco, La Martiniere, Guendeville, Christophorus Cellarius, Joannes Verney, Christianus Bechmanus &c.

FA-

Parisiis 1732. prodiit Opus 4.Tomis in 12. La maniere d'Einsegner & d'Etudier les belles Lettres pars rapport a l'Esprit, & au Coeur Par.M. Rollin. Quatriem Edit. Anno 1716. prodiit Lipsiæ: Joannis Gregorii Walchy Historia Critica Latinæ linguæ: quam inscribit: Viro celeberrimo Jacobo Facciolato Philologo Patavino: Prologomena sunt de Genuina Philologiæ indole. Caput I.

TABULA XXXVII.

Nova inventa . Artifices Nobiles .

SÆCULUM I.

Theriaca ab Andromacho Cretensi inventa . Ab an. Chr. I ad 100

Vitri flexilis temperamentum , Tiberio Principe excogitatum , sed ejusdem jussu tota cum artifice officina abolita , ne pretium æris , argenti , & auri metallis detraheretur . *Plin.*

Quinquennalia certamina Romæ celebrata Neronis principatu . In his , ut cætera mittantur , Poeta victor æneo vase , & corona donabatur , ut liquet ex Nummo apud Tristanum .

Ludi Capitolini sub Domitiano 85.

SÆ-

---

put I. de Origine & Fatis Latinæ linguæ inter ipsos præcipue veteres Romanos . 2. De Stilo , 3. de Mediis culturæ Latinorum Linguæ necessariis , 4. de Grammaticis latinis , ac genuino illorum usu , 5. de Lexicis latinis , eorumdemque usu , 6. de lectione Auctorum Latin. linguæ generatim , 7. de Editionibus veterum Auctorum 8. , & seqq. de Antiquis Scriptoribus solutæ Orationis , & Poetis , Scriptoribus Christianis , & Recentioribus : tandem Diatribe Philosophica de Literis Humanioribus .

Anno 1719. *A la Haye prodiit:* Memoires de LiterateureTirées desRegistres de l'Accademie Royale des Inscriptions , & BellesLettres depuis sons Renovellement Jusqu'en MDCCX. : Tome Premier . *Sequuntur reliqui, & usque ad annum* 1733. *est Tomus XV.*

Præterea 1719. prodiit Amsterdam: Histoire de l'Accademie Royale des Inscriptions , & belles Lettres de puis son Etablissement jusq'a present , avec les Memoires de literature Tirées des Registres de cette Accademie , de puis Son Renovellement jusqu' en MDCCX. Tome Premier . *Tomus quintus editus est* 1741. *Egregiæ Eruditionis Philologicæ Monumenta in hoc Opere reperiuntur .*

SÆCULUM II.

AB AN. CHR. 100 AD 200

Quanti hoc ævo fierent nobiles artes, discere licet ex eo, quod de Hadriano narrat Dio in Vita ejusdem.

Hadrianus celebres quosdam, & excellentes artifices, quos æquare non poterat, subvertit, alios ceu Studiorum, & Artium æmulos interfecit: quippe cupiens omnes in quacumque arte, & disciplina superare.

SÆCULUM III.

AB AN. CHR. 200 AD 300

Artes omnes, bellis ubique terrarum sævientibus, languent.

Instituta annorum numeratio per annos Imperii Diocletiani, usque ad annum Domini 532. duravit.

SÆCULUM IV.

AB AN. CHR. 300 AD 400

Magnus Constantinus primus Vexilla notat signo Crucis.

Indictiones institutæ, abrogatis Olympiadibus 312. sive 313.

Aureus numerus excogitatur 325.

Aurea Corona primus inter Cæsares utitur Constantinus post Imperii sedem Constantinopolim translatam.

Venatio Accipitraria inter Romanos, vel Constantini, vel Theodosii Senioris ævo initium habuisse videtur. *Vossius.*

SÆCULUM V.

AB AN. CHR. 400 AD 500

Ratio glutinis Athenis inventa, Arcadio Principe per Philistium, cui, quod rei literariæ plurimum profuisset, Statua posita est.

Gothi ubi semel Italia potiti sunt, cum omnia barbaro more in armis ponerent, nobiles ab ea artes eliminarunt: quamvis eas alere Theodoricus Rex, teste Cassiodoro, conaretur.

Amalasuntha Theoderici filia post mortem Patris, Amalarici filii tutrix frustra Gothos suos ad literarum, & Artium nobilium Studium pellicere conata est.

SÆCULUM VI.

AB AN. CHR. 500 AD 600

Specula ænea ustoria, Procli inventum 514.

Horologium Machinale, his, quibus utimur, haud absimile, primum a Boetio in turri Ticinensi adinventum aliqui suspicantur.

Se-

Serici ex bombycum ovis conficiendi ratio innotescit per Monachos ex India appulsos 557.

M. Aurelius Cassiodorus horologia miræ artis, lucernas semper ardentes habuisse traditur. VI. Sæc. Dionysius exiguus Æræ Christianæ ab Incarnatione auctor apud Occidentales: est tamen antiquior usus numerandi annos a Passione D. *Schelest. Antiq.* Dis. 1. c. 1.

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700

Ignis Græcus Callinici inventum.

Sabinianus Papa horas diei, tintinnabuli sonitu primus distinguit.

Mahomete a Mecha fugiente 622. incipit Hegira, hoc est annor. lunarium apud Arabes supputatio ab ea fuga.

Æra Isdegerdis ab ejus obitu incipit an. 632.

S. Eligius antequam Noviomensi Insula donaretur, aurifaber per Galliam celebris. Extat adhuc ejusdem opus, nobile Mausolæum S. Martini E.

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Qui putant hoc sæculo inductas ferreas equorum soleas, procul dubio censentur errare, ut erudite suo more docet Fabrettus in Syntagmate ad Columnam Trajani.

Constantinus Copronymus Pipino Regi Organa in Galliis non ante visa dono mittit 757. *Sigebert.*

Zacharias Hierosolymitani Regis Legatus Carolo Magno S. Sepulchri, Calvariæ, & Oliveti claves cum vexillo defert 800. *Eginarthus in Vita.*

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Legati Persarum Regis Carolo Magno Planetarium horologium affabre admodum constructum ferunt, quod ab Eginartho in ejus Vita describitur.

Usus cognominum scribendorum apud Arabes cæptus, inde traductus ad Hispanos, eisque sæculo 10. frequentatus, ac denique ad Francos, Italosque traductus. *Henschen. tom. 7. Maii pag. 793.*

Viguerat, ut notum est, in Italia cognominum usus, qui a Langobardis sublatus magno Historiæ damno, quæ inde facta fuerat obscurior, undecimo tandem sæculo restitui cæpit.

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000 Primordia Feudorum, ut loquimur, sub Carolo Simplici in Francia, & in Germania sub Conrado I.

Hastiludia, sive, ut vulgus dicit, Torneamenta primum usurpata ab Henrico Aucupe 938.

Gentilitia Familiarum insignia occasione dictorum ludorum primo fixa, & certa. *Ita Menestrier, sed Carthарius aliud sentit.*

Typographiam hoc sæculo a se inventam Sinæ gloriantur.

A Gereberto Monacho, qui postea Silvester II. Horologium Magdeburgense constructum est, in quo conspicua erat stella Polaris.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100 Exolescente extremi Judicii metu, quo multi deterriti, tanquam in fine decimi sæculi instantis, omnia neglexerant, artes iterum coluntur.

Notæ Musicæ, ut, re, mi, fa, sol, la, a Guidone Aretino Card. excogitatæ.

Sacchari cocturam, Cassiæ fistularis, Rhabarbari, Mirabolani, & Tamarindæ usum Medicina debet Avicennæ.

Desiderius Ab. Casin. vocatis ex Græcia peritissimis, ut ea ferebant tempora, artificibus, curat artes nobiles in Italia restitui. *Ostiensis.*

SÆCULUM XII.

Ab an. Chr. 1100 ad 1200 Bombycinæ vestes captivatis Græcis opificibus Orbi occiduo innotescunt, agente Roderico Siculo.

Carrocium (præcipuum olim apud Italos in Bello Vexillum a curru, cui soleret imponi appellatum), hoc sæculo ab Archiepiscopo Mediolanensi Heriberto inventum putat du Fresne, sed ejus usus videtur antiquior.

Vino excoqui cœpere cadavera, ut ossa possent a carnibus facilius separari. Vetuit id postea sequenti sæculo Bonifacius VIII.

Triboccus, militaris machina celebris olim apud Germanos. primo apparuit in expeditione Thuringica sub Othone IV. *Genebrardus.*

SÆCULUM XIII.

Ab an. Chr. Insigne Tentorii inventum ad Fridericum Imper. a Sultano missum, in quo Solis, & Lunæ imagines

kes artifici motu cursum certis spatiis peragebant, & diei, noctisque horas designabant. 1200 AD1300

Conradus Schirensis Chronologus ex Mabillonio in Germanico Itinerario, aliorumque suspicione, aliquem Optici tubi usum videtur habuisse.

Conspicilia ad oculorum laborantium subsidium, vel inventa, vel ostensa ab Alexandro Spina Dominicano. *Ex epistola elegantissimi Redi. Qui veterum inventum ex Plauto putant, procul dubio falluntur.*

SÆCULUM XIV.

Utilissimum Acns Nauticæ inventum per Flavium Giojam Amalphitanum 1013. *Perperam Joannes Gojas, vel Giras Melphensis appellatur ab his, qui Melphim ab Amalphi non distinguunt, ut Vossius, Labbeus, & alii.* AB AN. CHR. 1300 AD1400

Aëra in Aragonia abrogata, inducta a Christo numeratione 1358., ut mox in Castella 1383. in Lusitania 1415.

Bombardæ a Bertholdo Nigro Germano adinventæ. 1380.

SÆCULUM XV.

Artem per æra cœlata multiplicandi imagines invenit sub initium sæculi Thomas Finiguerra Aurifex Florentinus, quem imitatus est Baccius Baldinus, sed utrumque superavit Antonius Pullajolus. *Baldinuccius in erudito Opusculo hac de re edito.* AB AN. CHR. 1400 AD1500

Typographia inventa Argentinæ 1440. a Jo:Guttembergio, seu, ut alii malunt, Moguntiæ a Jo: Faustio 1452.

Cusi primum Augustinus de Civitate Dei, & Lactantius Firmianus, ut multis placet *cum Genebr.*

Typographi inter primos floruere Zellius, Jenson, Amerbacchius, Frobenius, Oporinus, Wechelii, Jodoc Badius Ascens.

Petrus Navarrus cuniculos nitrato pulvere primus replet, sæculo 15. in finem inclinante.

SÆCULUM XVI.

Navigatio universum Orbem terrarum circumdans primo facta 1519. navi Victoria, cui præerat Ferdinandus Magellanus Lusitanus, eoque mortuo navem reduxit Joannes Sebastianus Canutus Cantaber 1522. *Opirius.* AB AN. CHR. 1500 AD1600

Ejus-

Ejusdem navigationis gloriam hoc eodem sæculo alii tres tulere, Angli duo Franciscus Dracus, Thomas Candiscius, & Batavus Oliverius Vandernort.

Orichalchum factitium excogitatur. Aquæ fortes, ut dicunt, inventæ.

Reperta cupella, seu Vasculum ex osse bubulo ad auri, & argenti purgationem.

Florent insignes Typographi Manutii tres, Griphi, Plantini, Stephani tres.

SÆCULUM XVII.

Telescopium sub initium sæculi inventum a Galilæo, qui Veneto Senatui primus ostendit.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Maculæ in Sole deprehensæ 1611. a Scheinero. *Vide Rosam Ursinam Opus hujus scriptoris.*

Circulatio sanguinis asserta ab Harvæo.

Magno Nauticæ commodo Angli aquam e salsa dulcem facere cœpere, artificio cæteris gentibus adhuc ignoto. Acustica tuba ad vocis propagationem. Machina vacui Boyliani.

Typographi insignes, Blaeu, Jansonius, Elzevirii, Regia Parisiis Præla nobilissima.

D. Joannes Dominicus Cassini an.1655. evulgavit Scriptum de utilitate Meridianæ Lineæ, quam duxerat in Ecclesia S. Petronii Bononiæ. *Hist. Par. Acad. ad an.*1712.

Idem an. 1668. evulgavit Ephemerides Satellitum Jovis. *Parisiensis. Acad. Ibidem.*

Ab an.1669. & sequentibus Linea Meridiana ducta in Galliis per Academicos Parisienses, incredibili diligentia: Atque iterato labore an. 1700. a gradu latitudinis 40. ad 48. fere per Cassinum: *Vide Acta Acad. Par. ad an.*1700. *&* *ad* 1718.

Calculus Differentialis, ac Integralis inter inventa Mathematica hujus sæculi nobiliora. *Cum an.*1644. *prima Calculi Differentialis specimina vulgaverit Leibnizius, nemo inventionis gloriam ei denegavit, donec post integrum novennium primus Joannes Wallisius, quem Anglia secuta est, reliquo Orbe Mathematico repugnante, inventionem Newtono vindicavit: quod hic Analysim Infinitesimalem, seu Methodum Fluxionum, idest rem eamdem cum Calculo Differentiali jam invenisset: esto alter de alte-*

altero nesciret. Societas Regia Londinensis, quæ Epistolas, Chartasque de Authore hujus Inventi conquiri, examinari, vulgari jusserat, abstinuit a finienda hac celebri, & difficili controversia. Vide Bruckerum Tom.IV. p.379.

SÆCULUM XVIII.

An.1703. Blanchinus, Maraldo Socio, Romæ in Templo S. Mariæ Angelorum Meridianam Lineam palmis 205. protensam ducit, exactissimum opus omnium ejus generis, quæ præsertim Venetiis, Bononiæ, Florentiæ, Senis, ac Neapoli sint constructa. *In vit. Clem.XI. p.*101. (*a*)

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

An.1704. Edita est *Optica Newtoniana*, in qua ideam exhibuit Telescopii repræsentantis objecta ex reflexione speculi concavi in fundo Tubi, quod inventum utilissimum a D. Molineux, & aliis perfectum est: Nam Hadlejus hujusmodi Telescopio pedum 5 $\frac{1}{}$ in observationibus Astronomicis Satellitum Jovis, Saturni, ejusque Anuli paria præstitit cum Hugeniano centum, & viginti trium pedum. *Wolfius* in Dioptr. C.6. Probl.33. Adde inventum microscopii per reflexionem agentis &c.

D.Claireaut, Camus, Le Monnier, Maupertuis, Academici Parisienses, quibus accessere D. Outhier, & D. Celsius Astronomus Professor Upsalensis annis

(*a*) Cum ad Innoc.XII. plures & Episcopi,& Mathematici literas dedissent cum dubitationibus de Kalendario Gregoriano, ad faciliorem rei elucidationem sub Clem.XI. Linea Meridiana ducta, quæ intercepta latis segmentisMarmoreis in pavimento defixis, duodenis Zodiaci Signis divisa, & Poli gradibus, annuo motu gradientem Solem repræsentaret, ac Solis, Lunæ, syderumque Motus metiretur, ad probe noscendum, servandamque rectam rationem Christiani Paschatis. Delectum vero id loci spatium,*S.Mar.Angelor.* tot sæculorum diuturnitate confirmatum, atque altissimis nixum fundamentis, ne desidentis soli mutationibus obnoxium esset, quibus Lineæ alibi constitutę mensuras pristinas in dies fallebant, ludebantqueAuctorum operam,*In Vit.Cl.XI. loc.cit.*

nis 1736., & 1737. mensurarunt gradum Terre- strem in Lapponia Suecica sub Zona Boreali, jussu Ludovici XV., qui aliorum Academicorum Americanam navigationem ad eumdem finem imperaverat iu Peruviam, & Quitoam prope Lineam Æquinoctialem: ad dirimendam scilicet litem, de figura Terræ num oblongata ad polos, an compressa! Jussu Philippi V. DD.Ivan & Ulloa eamdem Americanam navigationem suscepere ejusdem mensuræ capiendæ causa: rationem omnium dedere V. Celeberrimis Tomis editis Matriti an.1748.

An.1750. jussu Benedicti XIV. mensuram Terrestris gradus Italici inter Centumcellas, & Ariminum aggressi sunt Cll. Mathematici Majer, & Boscowich, usi diligentissima methodo, quæ novam lucem afferat prioribus observationibus.

An.1710. Academiæ Montis Pessulani per D.Bon oblata Tibialia,& Chirothecæ ex Serico Araneorum: Examine per Academiam Paris. D.Reamur demandato inventum est, quod 2304. annuis vermibus opus sit ad libram vulgaris Serici ex Bombycibus conficiendam, sed araneis grandioribus 55296. ad libram Serici ex iisdem: quare valor erit exinde 24. vicibus major Serico Bombycum: Cæterum opus esse 663552. araneis communibus separatim alendis, quo nomine expensæ crescerent. Vid.Act.Acad. Paris. ad an.1710., & Memoir. de Treveux an.1749., ubi iterata utilius tentamina.

Artificialis Magnes, & Phosphori plurimum commendantur. Machinæ Electricæ hoc sæculo celebres miris, ac novis experimentis legendis in Actis Academiæ Paris. aliisque libris vulgatis per Cll. Viros, quibus ex viventibus adnumerandi e Soc. Jesu *Belgradus* Parmæ, *Mancini* Venetiis, *Arrighetti* Senis.

TABULA XXXVIII.

Urbium Natales, & alia Architecturæ Opera illustria.

AB AN. CHR. 1 AD 100

SÆCULUM I.

Cæsarea Philippi ad fontes Jordanis condita an.12.

Colonia Agrippina Germani Cæsaris opus 15.

Ra-

Ratisbona, olim Imbripolis 32.

Portus Romanus ad Ostia Tyberis a Claudio Cæsare 42.

Fossa Corbulonis inter Rhenum, & Mosam 47. *Hoc est Canalis a Rheno derivatus per Corbulonem spatio 23.m. pass.Mosæ congrediens ad Crimpam Pagum. Ortelius.*

SÆCULUM II.

Trajanopolis altera in Phrygia, altera in Thracia sub Trajano. AB AN. CHR. 100 AD 200

Hadrianus instaurat Hierusalem, & de suo nomine Æliam appellat.

Ponte plane admirando Trajanus Danubium jungit, cujus adhuc manent nomen, & vestigia.

Murus dividens Scotiam a reliqua Britannia per 80000. passus ab Hadriano ductus.

Hadriani apud Tiburtes Villa, cujus adhuc rudera miramur. In ea provinciarum, & locorum celeberrima nomina inscripserat, veluti Lycæum, Academiam, Canopum, Pœcilen, Tempe. *Spartianus in Vita.*

SÆCULUM III.

Severi Vallum inter Scotiam, & reliquam Britanniam 207. A Bodotria ad Glottæ æstuaria per 132.m. pass., ubi antea Agricola provinciam finire decreverat. *Buchananus.* AB AN. CHR. 200 AD 300

Brandeburgum in Germania a Brenno positum 211.

Sicambria, quæ nunc Hungarorum Buda, conditur 234.

Philoppopolis a Philippis Imperatoribus: Bosroa in Arabia ab iisdem instaurata 245. Firmus Tyran. domum e quadratis vitris bitumine, & aliis medicamentis insertis habuisse scribitur a Vopisco.

Aurelia in Gallia ab Aureliano an.275.

An.298. Initium factum est Thermarum Diocletiani Romæ, & Maximiani Carthagine, quarum fabricæ Christiani Milites addicti. Crudelitatis cumulus fuit, quod Thermis absolutis cuncti Milites in Fide constantes capite damnati sunt. *Baron. ad an. 298. num.10.*

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400

Byzantium a Severo excisum, a Constantino Magno instauratur, ac nova Roma, & Constantinopolis dicitur.

Basilea sub Valentiniano II. ex Augustæ Rauracorum reliquiis 374.

Templum Antiochenum nobilissimum, Dominica Aurea dictum, anno 328. inchoatum, 441. dedicatum.

SÆCULUM V.

Ab an. Chr. 400 ad 500

Ferraria a vico Ferrajola, & Fossa, quæ in Padusam ducebat, ubi Forum Arii, mœnibus cingi cœpta 433.

Venetæ regionis incolæ, Attila Galliam Cisalpinam impune vastante, in paludes Adriatici sinus confugientes, nobilissimæ Urbis Venetiarum fundamenta locant 452.

Aëtii jussu, tertius e cespite murus excitatur ad excludendos Scotos, Pictosque a reliqua Britannia. *Leslæus*, *Buchanan.*

SÆCULUM VI.

Ab an. Chr. 500 ad 600

Antiochia a Justiniano instaurata Theopolis appellatur 529. Gnesna in Polonia a Lecho Croata condita 550.

Victoria civitas in Hispania a Leovigildo 580.

Ferraria munita a Smaragdo Exarcho 585.

Theodelapius Dux sub initium sæculi ponte simul, & aquæductu plane mirabili Spoleti duos montes jungit. *Campellus Hist. Spolet.*

Templum S. Sophiæ celeberrimum Constantinopoli Justinianus erigit, eique trecenta sexaginta quinque suburbia pro dote assignat, ac mille Clericos constituit, qui rem divinam in eo faciant.

SÆCULUM VII.

Ab an. Chr. 600 ad 700

Urbs Sangallensis in Helvetia conditur 620.

Ferraria amplificata a Rom. Pontif. Vitaliano 657.

Ferraria in oppositam Padi ripam translata 673.

Pampilona per Regem Bambam 674.

Praga in Bohemia incipit ædificari 686. & Cracovia in Polonia.

Templum ea ætate nobilissimum, nunc vix mediocribus comparandum D. Joanni Baptistæ a Theodolinda Langobardorum Regina Modoetiæ ponitur.

SÆ-

SÆCULUM VIII.

Ab an. Chr. 700 ad 800

Ovetensis Civitas in Hispania 760.

Viterbium a Luitprando Langobardorum Rege, vel ædificatur, vel saltem mœnibus cingitur.

Casinense Monasterium a Petronace 720. cœptum instaurari, ad eam amplitudinem, & opes excrescit, quibus postea floruit.

Pons super Rhenum Caroli M. opus decennale.

Templum D. Petri in Cœlo aureo a Luitprando Ticini conditum, & opulentissimis auctum donariis, in quo D. Augustini corpus collocavit.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900

Dresda ab Albim 808. Aquisgranum 809. per Carolum Magnum conditæ.

Florentia per eumdem instauratur, opus præcipue urgente Guillielmo Achai Scotorum Regis fratre. *Leslæus*.

Nobile Templum a Pippino Caroli Magni filio Veronæ D. Zenoni Episcopo erigitur, quod integrum adhuc perseverat.

Alphonsus III. Magnus Compostellanum D. Jacobi Templum ingentibus sumptibus ædificat 882. Zamora in Hispania ab eodem condita 850.

Canossa Castrum in Æmilia celebre conditum ab Attone, sive Actio Mathildis Comitis proavo sub initium sæculi. *Floren.*

SÆCULUM X.

Ab an. Chr. 900 ad 1000

Calecutum apud Indos initio sæculi a Saracenis, Monachium Bavariæ Ducum Sedes sub Othone I. Magdeburgum rogante Æditha Imperatrice 950. Hala in Saxonia 981. Cairum prope veterem Memphim a Johar Saraceno 968. ædificantur.

Nonantulæ, & Farfæ Monasteriis nihil hoc ævo in Italia magnificentius.

Celeberrimum S. Marci Templum Venetiis inclinante sæculo plurium e Græcia Architectorum opera inchoatur.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100

Troja in Apulia a Bubagno, seu Bolano Græco ædificatur 1022.

Scaphusiana urbs apud Helvetios conditur 1053.

Plura, teste Glabro, instaurantur, plura conduntur nova per Europam Templa.

Pisani Basilicam egregiam e Siciliensibus manubiis extruunt 1012.

Pisanorum exemplo excitantur Etrusci, & Florentiæ S. Miniatis in Monte 1012. Lucæ S.Martini Templum 1061. ædificatur.

SÆCULUM XII.

AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Galitium in Lusitania 1123. Rostochium 1145. Berlinum 1142. Alexandria a Palea dicta 1168.

Medjolanum, Cremona, Placentia ab Ænobardo excisæ, brevi felicius resurgunt 1168.

Berna, & Fribnrgum 1180. conditæ.

Templum maximum B. Virgini Lutetiæ sacrum, quod Robertus Cenalis *lib.2. Histor.* Ephesino Dianæ præferre non dubitavit, inchoatur ab Episcopo Mauritio de Sully. Nunc multis per Europam posthabetur.

SÆCULUM XIII.

AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Strausbinga in Bavaria, Stokolmum in Suecia 1259. Bilbaum in Hispania conditur 1300.

Templum Ambiani maximum, Galliæ totius nitidissimum 1220. circiter inchoatur 1270. absolvitur. *Gallia Christiana.*

Pons Londinensis mirabilis sub Joanne Angliæ Rege.

Turris Cremonensis Italicarum maxima perficitur a Guelphis 1290.

Urbevetanum Templum opere semigothico, sed plane nobilissimum, & illo ævo admirabile 1290.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400

Navale Venetum toti Europæ mirabile 1304. inchoatur.

Mexicum,urbsAmericæ Septentrion.maxima 1322.

Lymia, & Pons Oblivionis Hispaniensium celeberrimus a Petro Lusitano conditur.

Ulmæ Templum totius Germaniæ maximum cœpit ædificari 1377. perficiendum post annos 100.

Anno 1386. Templum Cathedrale Mediolanensium, quo nihil habet Gothica Architectura nobilius, sed post immensos plane sumptus nondum absolutum.

SÆ-

SÆCULUM XV.

Ab an. Chr. 1400 ad 1500

Templum Cathedrale Hispalense magnificentissimum nobilissimi Capituli sumptibus cœpit ædificari 1400.

Florentini egregiis operibus urbem suam exornant. Hinc illi speciosum *Pulchræ* cognomentum inditum.

Florentiæ S. Mariæ de Flore tholus primus erigitur a Brunellesco Statuario, & Architecto prænobili 1446.

Ex eo plurimum profecit Bonarota Vaticanum erecturus.

Carthusia Ticinensis a Galeatio Sfortia magnificentissime condita.

SÆCULUM XVI.

Ab an. Chr. 1500 ad 1600

Lima in Peruvia 1535. a Pizzaro.

Anneburgum in Misnia 1561.

Agra Mogolensis Imperi Metropolis a Rege Acabar, & Palma nova a Venetis conduntur 1595.

Venetiis absolvuntur Areæ Marcianæ porticus, quibus nil perfectius habere dicitur Architectura.

Ibidem Pons Rivi alti marmoreus operia omnino mirabilis.

Templum, & Monasterium D. Laurenti in Escuriali a Philippo II. conditur. Sacellum materia, & opere spectandum in primis Florentiæ, in quo Magnorum Ducum sepulchra.

SÆCULUM XVII.

Ab an. Chr. 1600 ad 1700

Arx Casalensis in Italia, Philippoburgum in Germania excitantur.

Plures ab Hispanis in America, a Lusitanis in Brasilia, a Batavis in insulis Orientalis Oceani conduntur urbes.

Amstelodamum, Londinum, Taurinum, Parisii exornantur.

Fossa, seu Canalis inter Atacem, & Garumnam per Ludovicum XIV. Galliæ R. (a)

(a) *Eodem XVII. Sæc. ab an. 1666. ad 1682. facta est via hæc Navibus a Mediterranei sinu in Occitania prope Narbonam, ubi Atax Fluv. sub urbem The-*

Celebrantur Invalidorum militum ædes Parisiis, Hospitium Pauperum Genuæ, D. Pauli Templum Londini, Prætorium vulgo *Statbuys* Amstelod.

Versaliis, Castro Galliæ, in Provincia Insulæ Franciæ Palatium plane regium a Ludovico XIII. cœptum, a Ludovico XIV. magnificentissime absolutum, immensis sumptibus ad regias delicias.

SÆCULUM XVIII.

An. 1714. ad unius Caminiekzianæ Arcis paranda munimenta 10. aureorum millia Clem. XI. largitur. *In Vit. p.* 302.

AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Europa fere omnis; sed præcipue Gallia, Germania, & maxime Flandria novis Munitionibus, Propugnaculis, Arcibus aucta juxta Methodos recentiores; quas vide in Institutione Anonymi (Abb. Deidier) ed. Amstelod. an. 1734. sub Titulo: *Le Perfait Ingenieur Français*, ubi exhibet omnem artem muniendi secundum Methodos Comitis de Vauban, Errardi, Sardy, Equitis de Ville, Eq. de S. Juliano, Maroloisy, Bombelli, Com. de Pagan, Colehorny, Scheiteri, Sturmy, & aliorum Anonymorum.

Petrus Alex. Moscorum Imperator Peterburgum condit 1703. Album mare mari Balthico committere aggres-

---

Tholosanam, & in Oceanum magno Mercatorum compendio: Opus insigne appellatum est: Il Canale di Linguadoca - Frà Tolosa, e Narbona (*Spettacolo della Natura T. V. p.* 58. *& seq. Ed. Italicæ ex Gallico*) risiede un Colle da cui M. Riquet divisò tirar due Canali, l'uno de' quali mettesse nella Garonna, e quindi nell'Oceano, l'altro nel Mediterraneo. Radunò tant'acqua, che bastasse per i due Canali. Dalle Montagne circonvicine tirò per un condotto di cinque, e più leghe una Mole d'acqua perenne di qualche cinquecento piedi quadrati, la quale scompartita per i due Canali venisse a formare perpetuamente un seno d'acqua eccedente un 1000000. di pertiche. Per premunirsi contro le siccità fece scavare presso la collina un ricettacolo, dove tener in pronto più di 600000. pertiche cubiche d'acqua &c. *Vide plura loc. cit.*

aggressus morte intercipitur. Ab eodem excavati Canales, atque Alvei amplissimi, ductique ab Ivanozorio lacu ad Flumen Uppam, a Tuertia ad Sehnam: aliaque ejusdem generis, partim inchoata, partim perfecta, antiquorum Cæsarum magnificentia, potentiaque digna.

Pragæ Pons admirandus super Moldavam pridem constructus, ingentibus Sanctorum complurium Simulacris recens exornatus. Uratislaviæ Templum SS. J. Nomini dicatum, vix ulli totius Germaniæ secundum. Templum item magnificum S. Philippo Nerio Beneventi a fundamentis extructum a Benedicto XIII. Viennæ Pyramis ex marmore altitudine 66. pedum in honorem SS. Trinitatis erecta a Leopoldo Imperatore Parisiis statua Ludovici XIV. ex ære 80000. pondo, egregio opere.

Plures, & nobiles arces demoliti sunt hostes in bello, & ipsi Domini ex conditionibus datis.

Vetus Herculanum prope Neapolim per plura sæcula obrutum, nuper detectum, in eoque insignia Antiquitatis rudera inventa: picturæ præsertim in parietibus optime delineatæ, & tam vividis expressæ coloribus ac si recens depictæ essent. Novæ Ædes, & Villa Regia magnifice extructa, & ornata. *De Veteri Herculano tres extant eruditissimæ Epistolæ Cl. Viri Jacobi Belgrado e Soc. Jesu Coll: Parmen. Mathem.*

TABULA XXXIX.

Architecti Nobiles, Architecturæ Romanæ Vices.

SÆCULUM I.

Augustus moriens gloriatur, se Romam lateritiam invenisse, marmoream relinquere. AB AN. CHR. I AD 100

Architecturam hoc ævo majestate, & soliditate nobilissimam floruisse docent multa antiquitatis peritis notissima, inter quæ

Aquæ Claudiæ, & Anienis novæ ductus inchoati a Caligula, a Claudio absoluti.

Theatrum Marcelli, cujus extant in Sabellorum palatio reliquiæ.

Amphitheatrum, vulgo Colossæum.

Templi Pacis a Vespasiano conditi reliquiæ.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200 Appollodorus, pontis per Trajanum Danubio impositi, Architectus, *ut recte Fabrettus in Syntagm. ad Columnam Trajani, Tristanum redarguens, qui Lacero Architecto pariter nobili hanc laudem tribuit.*

Traianus Urbem plurimis, & pulcherrimis ædificiis ornavit, quæ artem, & magnificentiam vel e ruinis ostentant; sed cum studiosius his nomen suum inscriberet, dictus est *Herba parietaria*.

Sepulchro Hadriani superba moles imposita ab Antonino Pio, artis tum florentis excellentiam abunde docet.

SÆCULUM III.

Ab an. Chr. 200 ad 300 Septimius Severus, & Alexander item Severus, ædes Romæ labentes instaurant.

Thermæ Antonini Caracallæ, & Diocletiani magnificentiam florentis adhuc Architecturæ; sed Gallieni verius, ut bene notat Fabrettus, quam Caracallæ Circus extra portam Capenam, labentis infelicitatem docent.

Aurelianus Urbem muris validioribus, & amplioribus munit, sed errant procul dubio, qui eos ad ambitum 50. milliarium extendunt.

Minutul. in Antiquit. Roman.

SÆCULUM IV.

Ab an. Chr. 300 ad 400 Nova ædificia sub Constantino ex veterum partibus ædificari cœpta, ut liquet ex ejusdem Arcu, & Basilicis ab eo conditis. Hinc in Christianorum Templis nonnulla marmora Ethnicorum mysteriis sculpta spectantur.

Templa in Crucis formam ædificata, post Crucem Constantino ostensam. Auro opulenta hujus ævi ædificia, ut ex D.Hieronymo constat, sed minus solide ædificata ad nos non pervenere.

Agnoscuntur tamen, tum in Basilica Liberiana, tum in Templo SS. Joannis, & Pauli, in Basilica Sessoriana quædam antiquitatis vestigia.

SÆCULUM V.

Ab an. Chr. Alarici Gothorum Regis metu Romam novis mœnibus circumdat Honorius Imperat. 403.

Sepulchrum, sive Moles Hadriani, tanquam turris,

ris, mœnibus adjunctum primo Gothico bello, ut liquere videtur ex Procopio. 400 AD 500

Basilica Liberiana, magna ex parte a Sixto III. instaurata, & ornata musivis picturis. Ædes S. Sabinæ a Petro Episcopo Illyrico condita, Sixto sedente, ut Anastasius tradit, Architecturam hujus ævi adhuc spectandam nobis exhibent.

SÆCULUM VI.

Moles Hadriani habitatur a Theodorico, hinc aliquando *Theodorici Domus* appellata. AB AN. CHR. 500 AD 600

Theodoricus quasdam mœnium partes ex marmorum crustis, & silice instaurat.

Quamvis magnificis Theodorici operibus antiqua ædificiorum miracula superata scripserit Cassiodorus, perennare non valuerunt.

A Narsete prius, mox a Belisario post Urbem a Totila incendio deformatam, instaurata e cæmento indiscriminato Tophis lapidibus,& lateribus mœnia.

Architectura Gothica a Gothis inventa, veteri neque soliditate, neque elegantia comparanda est.

SÆCULUM VII.

Laterum officinas post Barbarorum devastationem in Urbe abolitas opinatur Ciampinus in *Vetust. Monument.* AB AN. CHR. 600 AD 700

Itaque plerumque hoc ævo ædificatum est ex tophis, silicibus, & marmorum crustis.

Bonifacius IV. sive vetustis instaurandis, sive novis excitandis ædificiis inclaruit.

Templum S. Venantii in Regione Montium prope Lateranam Ædem a Joanne IV. inchoatum, a Theodoro perfectum est, nunc *S. Mariæ in Fonte in Cœlimontio*.

Templum S. Georgii in Velabro a Leone II. instauratum traditur.

SÆCULUM VIII.

Gregorius III. reficit Urbis muros.

Templum SS. Petri, & Marcellini nova molitione erigit. AB AN. CHR. 700 AD 800

Carolo Magno regnante, visa est reflorescere Architectura, & eum ædificandi modum tenere, quem, Gallieno imperante, usurparant Architecti. *Ciampinus loc. cit.*

Hadrianus I. muros Urbis magnis impensis reficit, vetera plura ædificia restaurat, nova condit.

Idem Confessionem, ut ajunt, D.Petri, totam solido auro, Altare autem illi impositum, & parietes dextra, lævaque argento contexit.

SÆCULUM IX.

Ab an. Chr. 800 ad 900. Ædificandi laude hoc sæculo inclaruere SS.Pontifices Leo III. Paschalis I. Leo IV.

A Leone III.præter alia, instaurata a fundamentis Ecclesia SS. Vincentii, & Anastasii ad Aquas Salvias. Superest ejusdem opus Arcus ingens in Æde D.Pauli, magnis columnis impositus.

In Templo S. Praxedis a Paschali I. refecto spectatur adhuc facellum D.Zenoni dicatum, ubi servatur pars columnæ, ad quam Christus flagellandus fertur alligatus.

Urbs Leonina Romanæ appendix a Leone IV. condita est.

SÆCULUM X.

Decimum hoc, & consequens undecimum sæculum incuriosiorum operum memoria defluxere.

Ab an. Chr. 900 ad 1000. Adalbertus Etruriæ Marchio, qui molem Hadriani tanquam arcem tenebat, Theodoram nobilem, sed famosam Romæ mulierem in communionem ejusdem recepit, ex qua primum ipsa, mox & filia Marotia Urbi leges dare propemodum visa est. Ab his ad Pontifices, sed brevi ad Populum transiit Arcis possessio, quæ a Crescentio Nomentano capta, ab eo aliquando dicta Castrum Crescentii.

Hoc ævo solis tophis quadratis ædificari cœptum est.

SÆCULUM XI.

Ab an. Chr. 1000 ad 1100. Buschettus Græcus Architectus laudatus a Vasario.

Frequentes in Urbe seditiones, & turbæ, vix ullum Romanis Pontificibus ædificandi spatium reliquere.

Bis præterea Roma pene consumpta est flammis primo sub Leone IX. 1050. fortuito incendio, secundo sub Gregorio VII. 1084., Roberto Guiscardo Henricum III.Cæsarem persequente. Ex eo tempore Roma pluribus in locis vacua facta est ædificiis.

Plures hoc ævo in Urbe præcelsæ turres, & nobilium

bilium ædes, instar arcium munitæ, quæ non semel Pontificibus perfugium præbuere.

SÆCULUM XII.

Turres hoc etiam ævo, munitasque Domos, sibi Romani Proceres parare solebant. Ab an. Chr. 1100 ad 1200

Quamvis jam melior ædificandi ratio alibi in Italia floreret, nondum Romæ assurgebat.

Vestigia tamen apparent in Turri Campanaria Sessorianæ Basilicæ, addita a Lucio II. eam instaurante.

Apparebant in porticu Basilicæ Liberianæ, ab Eugenio III. ædificata, quamvis postea a Gregorio XIII. refecta: ea tamen novam jam formam induit sub Benedicto XIV.: Et denique in Templo S. Salvatoris ad Cupellas.

SÆCULUM XIII.

Tuccius, Nicolaus Pisanus, Marchion, Arnulphus, Lupus, Architecti illustres. Ab an. Chr. 1200 ad 1300

Rudis adhuc, sed solidior hujus ævi Architectura ex his, quæ Romæ supersunt, jure censetur.

Turris, quæ Comitum nuncupatur, in Suburra, ab Innocentio III. Turris Militiarum in Quirinali jugo a Gregorio IX. extructæ.

S. Urbani Templum in Regione Montium, sub Urbano IV. ædificatum.

Supersunt ad S. Sabinam vestigia ædium ab Honorio IV. conditarum.

SÆCULUM XIV.

Andreas Organa, Calendarius, Bonus Prothus S.Marci Architecti. Ab an. Chr. 1300 ad 1400

Pontificibus Rom. Avenione sedentibus, vetusta Romæ ædificia passim ruunt, ut in Epist. testatur Petrarcha.

Moles marmorea in Æde Lateranensi Urbani V. jussu imponitur Altari, in quo servantur SS.Petri, & Pauli Capita.

Post Pontificum in Urbem reditum, ædes plerumque informes, quales adhuc nonnullæ spectantur, ex veterum ædificiorum fragmentis excitantur.

Turris in facie Basilicæ Liberianæ, jubente Gregorio XI. erigitur.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500

Leo Baptista Albertus, nobilis Florentinus sui sæculi Vitruvius, & Brunellescus pariter Florentinus Architectus.

Nicolaus V. mœnibus Vaticanum cingit, Urbem insignibus monumentis illustrat, & Aquæ Virginis ductum vetustate collapsum restituit.

Palatia Columnensium, Capranicarum, & S.Marci, Templa SS.Augustini, & Hieronymi Dalmatarum, melioris oppido, sed nondum defæcatæ Architecturæ opera, sæculo inclinante, conduntur.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600

Bramantes, Raphael Urbinas, Bonarota, Fontana, Baroccius, vulgo Vignola, Architecti nobilissimi.

Basilica D.Petri augustissima in Vaticano 48. fere milionum sumptibus nondum absoluta *, Palatium Farnesiorum, Templum item nomini Jesu ab Alexandro Card.Farnesio dicatum, Obelisci a Sixto V. feliciter erecti, ejusdem Sacellum in Basilica Liberiana reflorescentem ad omnium sæculorum invidiam Architecturam docent.

* *Hoc Sæculo quo Musant. scripsit.*

Lateritiam structuram vetustæ similem, industria recentiorum restitutam agnoscimus, soliditatem ædificandi vetustæ parem adhuc desideramus.

SÆCULUM XVII.

AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Martinus Longus, Petrus Berretinus, Carolus Madernus, Laurentius Berninus, Borrominus, egregii Architecti.

Sacellum Burghesianum Pauli V. in Basilica Liberiana, Ludovisianum S.Ignatii Loyolæ Templum, Moles ænea ab Urbano VIII. DD. Petri, & Pauli Sepulchro imposita, Ædes Barberinæ in Quirinali, Fons Pamphilianus in Area Agonali ab Innocent.X. inductus, Porticus Areæ Vaticanæ ab Alexand.VII. circumpositæ, &c. Opera censentur Architecturæ Augustæi ævi fere paria.

Urbanus VIII. non exiguam Urbis partem novis mœnibus, & Arcem S. Angeli novis munitionibus crircumdat.

Novi Aquæductus a Foro Claudii ad Centum Cellas, Curia Innocentiana, Ædes Invalidorum,

Ædes

Ædes Institutionis, ac Disciplinæ pauperum Adolescentium per Innocentium XII. In Templis Farnesiano, & Ludovisiano Sacella SS. Ignatii, & Aloysii, in cujus conspectu simile aliud sub nom. Beatæ Mariæ Virg. an.1750.

Partim hujus sæculi finem, partim initia sequentis illustrant Architecti Nobiles Carolus Fontana, Andreas a Puteo, Oppenor, Haffner, Girardonius, Guillauius, Florius &c. *Carolus Fontana Archit. Vaticani Templi an.1694. Librum in Fol. edidit.* Il Tempio Vaticano, e sua origine con gli Edifizj più cospicui antichi, e moderni fatti dentro, e fuori di esso, con molte regole principali d'Architettura, ed operazioni curiosissime &c. Opera divisa in VII. Libri. *Huc usque Titulus Operis.*

Comparat Libro VI. Templum Salomonis, & Vaticanum, & instituto calculo putat fere æquales expensas, habita ratione majoris valoris, quem aurum, ac argentum modo habent. Cap.2. La Somma delle Materie, che sono andate nell'erezione ... ascende a cento undici milioni, e cento ventidue mila palmi cubi tra gli occulti, e visibili; che valutati ... a regola d'arte ascendono al prezzo di trentasei milioni cento quattordici mila, e seicento cinquanta scudi di Moneta Romana ... Un breve ristretto degli altri Materiali in ornato di Cupole, Rilievi, Metalli &c. ascende a dieci milioni, e ottocento mila cinquento trentatrè scudi. Onde il prezzo di tutto il Tempio (Vaticano an.1694.) ascende alla somma di quarantasei milioni, ottocento mila quattrocento novantotto scudi di Moneta Romana, Giulj dieci per scudo. Non sono comprese le spese de'Modelli, e Muri demoliti, ne anche la spesa del Campanile fatto fare da Urbano VIII.; che costò sopra cento mila scudi, e scudi dodici mila in circa ne costò la demolizione: da quì si può arguire .... la spesa impiegata nel disfacimento de' muri, come di altri lavori, non essendovi comprese le provisioni de Ministri &c. il prezzo delle Suppellettili &c.

SÆCULUM XVIII.

Academiæ Picturæ, Sculpturæ, Architecturæ a Clem.XI. & Ludovico XIV. Romæ institutæ. Ab an. Chr.

Quam-

1700 Quamplurimis, & nobilibus omnis generis ædi-
AD 1750 ficiis Urbs aucta, atque exornata a Clemente XI., & sequentibus Pontificibus. Vide D. Joannem Baptistam Nolli in nova Topographia Romæ. Vide etiam, quæ de Tholo Templi Vaticani scripsit V.Cl. Polenus.

TABULA XL.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ Vices,

SÆCULUM I.

Ab an. Chr. 1 ad 100

PAuci hujus ævi Pictores, Amulius, Cornelius, Avius Priscus, unus ferme Statuarius Zenodorus memorantur, quamvis plures floruisse constet.

Spectabantur nuper in reliquiis Thermarum Titi umbræ quædam veterum, & optimarum imaginum, quarum delineationes servat egregius Antiquitatis indagator Jo. Petrus Bellorius. *Videsis ejus opus de Sepulchris Nasonum.*

Quæ in Sepulchro Cestii visebantur, minus laudantur. *Vide eruditam de his Differt. Octavii Falconerii, quem magno rei literariæ detrimento immatura mors nobis eripuit.*

Quæ supersunt in Arcu Titi anaglypha florentissimam hoc ævo Statuariam ostendunt.

SÆCULUM II.

Ab an. Chr. 100 ad 200

Hadrianus Imperator venustissime pinxit, atque etiam effigies e cera, & creta formavit. *Dio in Vita.*

Fragmentum Picturæ ex Villa Hadriani, nunc in Musæo Ducis Parmensis, magno judice Carolo Maratto, Raphaelis Urbinatis, vel Annibalis Caraccii manum referre videtur.

Quæ inventa sunt in sepulchro Nasonum picturæ 1677. hoc sæculum redolent. Pars earum translata est in Alteriorum hortos. *Vide Fabrettum de Aqueductibus.*

Columna Trajani florentem, Antonini deficientem Statuariam ostendit.

M. Aurelii Statua Equestris in Capitol. magni artificis opus.

SÆCULUM III.

Codices duo, Terentii alter, alter Virgilii cum piĉtis fabularum argumentis, hujus ævi piĉturam exhibent in Vaticana Bibliotheca. AB AN. CHR. 200 AD 300

Arcus Septimii Severi Statuariam declinantem, ſed celebre Caracallæ caput in Farneſiano Palatio, florentem adhuc videtur oſtendere.

Urna marmorea in Porticu Baſilicæ Liberianæ *, Chriſtianæ Religioni myſteriis inſignis, hoc ſæculo inclinante creditur elaborata.

* A 1749 translat. ad Aram Max.

SÆCULUM IV.

Conſtantinus Byzantium immigrans nobiliores ſecum Piĉtores, & Statuarios trahit, AB AN. CHR. 300 AD 400

Pius Chriſtianorum ardor multa tum Deorum, tum hominum ſimulacra delet.

Auguſtiſſimæ Virginis imago in ædes S.Martini in Montibus,teſſellis compaĉta dicitur S.Silveſtri juſſu.

Arcus Conſtantino viĉtori ereĉtus, florentem ævo Trajani Statuariam, hoc deficientem oſtendit; nam partes ex arcu Trajani ſumptæ omnino optimæ, poſt Conſtantini viĉtoriam ſculptæ, omnino peſſimæ apparent.

SÆCULUM V.

Imagines muſivi operis in arcu Baſilicæ Liberianæ juſſu Sixti III. in Odæo Baſilicæ Paulinæ, jubente Leone I. elaboratæ, aliaque Romæ, & alibi, de quibus copioſe, & erudite Ciampinus in *Veteribus Monum*. Piĉturæ decrementa demonſtrant. AB AN. CHR. 400 AD 500

Argenteam D.Laurentii Statuam a Sixto III. in ejus Æde extra muros locatam refert Anaſtaſius; quare non hoc, ſed ſequenti ſæculo Statuariam omnino defeciſſe ſuſpicantur eruditi viri.

Nobiliſſimæ Statuæ, quas ex præda Romana Genſericus mittebat in Africam, mari hauſtæ periere. *Procopius*.

SÆCULUM VI.

Nullam hujus ævi piĉturam Romæ licet aſſignare; nam Muſivæ inſtauratæ olim D. Gregorii juſſu in D. Agathæ ad Suburram templo, periere vetuſtate conſumptæ an.1592. Delineatæ tamen ſervantur in Vaticana Bibliotheca, teſte amantiſſimo antiquitatis Præſule Joanne Ciampino. AB AN. CHR. 500 AD 600

Quæ

Quæ Graferus in Historia Exotica tradit de Statua Theodorici, affabre elaborata, & Neap. erecta ad prænuncianda Gothorum fata, a viris antiquitatis bene peritis fabulosa censentur.

SÆCULUM VII.

AB AN. CHR. 600 AD 700

Honorio I. jubente, elaborata est opere vermiculato S. Agnetis effigies, quæ in Odæo templi, eidem Virgini dicati, via Nomentana visitur.

Imagines è tessellis, quæ spectantur in Odæo templi S. Venantio Episcopo, & aliis Martyribus Sacro, prope Basilicam Lateranensem, Joanne IV. & Theodoro Pontificibus, qui simili opere ibi picti cernuntur, sedentibus compactæ feruntur.

SÆCULUM VIII.

AB AN. CHR. 700 AD 800

Furentibus in Sacras Imagines Iconoclastis, Pictura, & Statuaria magnum accipiunt detrimentum.

Hoc sæculo Altarium vestes Divorum imaginibus ornari cœpere, ut liquet ex Anast. in Vit. Gregorii III. Zachariæ, & Hadriani I.

Quamvis Apostolorum imagines in Odæo S. Pudentianæ, Hadriano I. sedente, tessellis pictæ, rudem ejus ævi artem ostendant, Pussinus, magni nominis pictor, sedentis inter eos Servatoris majestatem contemplari sæpe, & laudare solebat.

SÆCULUM IX.

AB AN. CHR. 800 AD 900

Laudatur inter Pictores S. Lazarus Græcus Monachus, Sacrarum imaginum fortissimus propugnator.

Spectatur Romæ in Leoniano Triclinio Musivum opus, Leonis III. jussu pictum, peculiari opusculo illustratum ab Alemanno, mandante Francisco I. Card. Barberino.

Ejusdem ævi creduntur imagines in Odæo S. Praxedis sub Paschali I.

Angelorum argentea simulacra, eodem Leone jubente elaborata, ut Anastas. tradit, reviviscentem Romæ Statuariam videntur indicare.

SÆCULUM X.

AB AN. CHR. 900 AD 1000

Servatur in Vaticana Bibliotheca Semestris Græci Menologii pars, cum Sanctorum imaginibus, quas hoc ævo pictas putat Allatius apud Ughellum in Ital. Sacra. In eo aliquot Pictorum nomina. In Sacello S. Thomæ Cantuar. olim Ædis Lateranen.

Sa-

Sacrario visuntur adhuc imagines, Joanne XII. sedente, pictæ. C. *Raspon. in Basil. Lateran.*

Historiæ Christi patientis opere anaglypho in Columella ab Basilicam Paulinam, monstra, non opera Statuariæ videntur, & quia a Casinensibus positæ, huic sæculo tribuendæ; nam hoc tantum sæculo Paulinum Cœnobium tenuerunt.

SÆCULUM XI.

Stauratius Turchitus, cujus opus Valvæ Basilicæ Paulinæ. AB AN. CHR. 1000 AD 1100

Equites Paparoni cum gentilitiis insignibus in pavimento Basilicæ Liberianæ, vermiculato opere picti, & alii duo ejusdem operis in Æde S.Laurentii extra muros, jacentem Romæ Picturam hoc sæculo docent.

Idem ostendunt æneæ Valvæ Paulinæ Basilicæ opere diaglypho elaboratæ Constantinopoli, jussu Alexandri II. Pont. Jure his præferuntur musiva in Templo S.Miniatis Florentiæ, & Anagliphæ Alexandri II. Historiæ Lucæ in Æde S.Martini.

SÆCULUM XII.

Ephrem, Musivi operis Pictor, a quo sub Manuele Comneno ornatum Templum Bethlemiticum B. V. sacrum. AB AN. CHR. 1100 AD 1200

Innocentio II. Ædem D.Mariæ Transtyberim instaurante, pictum est opere Musivo ejusdem Ædis Odæum, & imagines e regione Sacrarii.

Imagines anaglyphæ in epistylio marmoreo januæ S.Pudentianæ, Statuariam aliquid jam felicius audentem ostendunt, & ideo sæculo huic assignandæ artem instauranti.

Idem præterea suadere videntur rythmica carmina, & in syllabis, rudis sæculi more, peccantia.

SÆCULUM XIII.

Cimabovis, Taphius, Gaddus, Musivi operis artem, & Picturam supra Græcos & Gothicos artifices assurgentem restituunt, sive potius ad vitam revocant pene extinctam. AB AN. CHR. 1200 AD 1300

Abellenatus, Aliprandus, & Nicolaus Pisanus Statuarii laudantur a Vasario; sed Romæ rudem adhuc,& jacentem utramque artem ostendunt imagines, tessellis expressæ in Odæo Basilicæ Liberianæ, & se-

& sepulchrum Guillelmi Card. Flisci in Æde S.Laurentii extra muros, & historiæ anaglyphi operis in urna, & imagines in pariete omnino infelices.

SÆCULUM XIV.

AB AN. CHR. 1300 AD 1400 Gaddus, Margaritonus, Buffalmacus, Duccius Pictores nobiles; sed his longe nobilior Joctus Picturæ renascentis parens.

Musivum ejus opus, ubi Petrum incipientem mergi liberat Salvatoris manus, in Vaticano spectatur.

Margaritonus, Andreas Pisanus, Petrus Cavallinus Statuarii.

Hujus opus lignea Crucifixi imago in Æde D. Pauli celeberrima.

Pontificibus Avenione sedentibus, tantus erat Romæ artium elegantiorum neglectus, ut urnam Agrippinæ marmoream, quæ adhuc servatur in Capitolio, metiendo tritico adhiberent.

SÆCULUM XV.

AB AN. CHR. 1400 AD 1500 Dellus, Ucellus, Pinturichius, Ghirlandinus, Pullajolus, Mantegna *Pictores*. Antonellus Messanensis primus in Italia colores oleo miscuit, quod a Belgis didicerat.

Massacius tantum addidit Picturæ, ut ab eo Bonarota, & alii plura didicerint.

Jacobus a Quercu, Donatellus, Pullajolus, Brunellefchus. *Statuarii*.

Imagines vivacissimis expressæ coloribus in Odæo Basilicæ Sessorianæ hujus ævi, sed incerti Pictoris.

Antonius Philarethus, Eugenii IV. jussu æneas D.Petri Valvas opere anaglypho 12. annorum spatio elaborat.

SÆCULUM XVI.

AB AN. CHR. 1500 AD 1600 Bellinus, Francia, Giorgionus, Petrus Perusinus, Signorellus, Pictores egregii. Verum Durero, Leonardo a Vincio, Raphaeli Urbinati, & Bonarotæ Pictura debet summum, ad quod venit, incrementum.

Post hos laudantur Corregius, Titianus, Parmegianinus, Sartius, Polydorus Monocromatis celebris. Jul. Romanus, Paulus Veronen. Joannes Utinensis novæ Plasticæ inventor, Perinus a Vaga, So-

Sodoma, Beccafumus, Zuccari duo, & Baroccius.

Paulus Romanus, Baccius Bandinellus, & longe ante hos Bonarota ſcalpro nobilis.

SÆCULUM XVII.

Auguſtinus, Ludovicus, & præcipue Annibal Carracii ffr. labentem Picturam ſuſtinent. Ex horum Schola Dominichinus, Lanfrancus, Guercinus, Guidorenus. AB AN. CHR. 1600 AD 1700

Florent præterea Rubenius, Albanus, Joſeph Arpinas, Cæſar Nebbia, Vandikius, Saccus, Petrus Berettinus Corton. Puſſinus, Romanellus, Cyrus Ferrus.

SÆCULUM XVIII.

Partim ſub finem elapſi ſæculi, partim hoc XVIII. decurrente *Pictores inſignes* Le Brun, Cignanus, Maratta, Corteſius, a Puteo, Delargilliere, Mignard, Renatus, & Michael Ovaſſe, Coypel, a Fovea, de Troy, Boulogne, Burdon, Dulcius. Jacchinettus, Gaullius, Dandini, Scacciati, Jovuenettius, Rigaud (a) &c. *Statuarii* Le Gros, Fogginius, Guidi, Vancleve, Deſiardins, Pugetius, Fremin, Rubei, Maſſovius, Theodonius, Coyzevox, Girardonius &c. Reperta in Hortis Saluſtianis egregia 4. Simulacra Ægyptia in Capitolio Collocata a Clem. XI. AB AN. CHR. 1700 AD 1750

Novæ Tabulæ Templi Vaticani opere muſivo. Novæ Statuæ ibidem S. Religioſorum Ordinum Fundatoribus, & nova Sepulcra Pontificibus poſita.

Pina-

(a) *A.* 1704. *& auctior* 1719. *Auth. Fr. Orlando Carmelita Bononiæ prodiit Liber in* 4.: Abecedario Pittorico, nel quale compendioſamente ſono deſcritte le Patrie, i Maeſtri, i tempi ne'quali fiorirono circa quattro mila Profeſſori di Pittura, di Scultura, e d'Architettura; diviſo in 3. parti, 1. contiene gli antichiſſimi, 2. gli antichi, e moderni, e viventi, la 3. parte contiene cinque Tavole: la 1. de' ſopranomi, e cognomi connotanti i proprj nomi de' Virtuoſi deſcritti; la 2. de' Libri, che trattano della Pittura, e delle Vite

Pinacotheca Capitolina ex vetuſtiſſimis, & egregii operis Signis, & Simulacris a Clemente XII. collecta, & a Benedicto XIV. aucta; illuſtrata autem a Cl. Viro Joanne Bottari.

DIS-

Vite de'Pittori e Scultori; la 3. de' Libri ſpettanti alle Proſpettive, ed all'Architetture; la 4. de' Libri utili, e neceſſarj a Studioſi del Diſegno, con l'anno, e paeſe in tutti, dove, e quando ſtampati; la 5. delle Cifre, e Marche legate, e ſciolte uſate dagl'Inventori e dagl'Intagliatori nelle Stampe con le ſpiegazioni.

Anno 1730., *e* 1736.

*Tom.*2. *in* 4. *Romæ prodiere*; Vite de' Pittori, Scultori, ed Architetti moderni da Lione Paſcoli; *Et eod. Auth. Romæ* 1732. Vite de' Pittori, Scultori, ed Architetti Perugini.

Vide plura in duobus Libris: Storia dell'Accademia Clementina di Bologna: Auth. Cl. Zannotti Bononiæ 1739.

Finis Tabularum Chronologicarum.

DISSERTATIO
HISTORICO-CRITICA
Q V A

CHRONOLOGIÆ IN JO: DOMINICI MUSANTII TABULIS EXPOSITÆ SPECIMEN APOLOGETICUM EXHIBETUR.

AUCTORE

JOANNE BAPTISTA FAURE E SOC. JESU.

BI primum in lucem prodiere anno 1650., & 1654. Annales Jacobi Usserii Armacani Archiepiscopi, uti Anglicana Calvinistarum Ecclesia vocat, ita plerosque, quos nova, & extera delectant, ea Chronologia occupavit, ut abhinc quinquaginta annis Rationarium Temporum Dionysii Petavii (Deus Immortalis! qualis, quantique viri!) editum quidem pluries fuerit Parisiensibus, Coloniensibus, Venetis Typis (*a*), at nonnisi Notis quibusdam, ac Correctionibus adhibitis, quibus non uno in loco *Petavii errores*, ita enim loquuntur, ad Usserii calculos reformarentur. Id cum ita esse perspicerem, jure mihi metuendum fuit, ne quibus Petavius non omnino probatus est, ii multo magis Musan-

(*a*) Editio Parisiensis prodiit an.1702., Lugduno-Batava an.1710., Coloniensis, seu Genevensis 1720., Iterum Lugduno-Batava 1724. Veneta 1733. alia Veneta 1749.: *Variæ Dissertationes Temporum Doctrinam illustrantes, & Petavii errores quosdam corrigentes* ex Parisiensi anno 1702. in sequentes, & tandem in Venetas *translatæ* sunt. Vide Præfationem ad utramque Venetam Editionem, ubi hæc usurpantur.

santium fastidirent, nisi & ipse quamplurimis correctis ad Usserium revocaretur. Sunt enim Musantii Tabulæ Petaviano Chronico longe copiosiores, tamen aut cum Petavio consentiunt, aut fere in minutioribus discrepant, in quibus eruditos alios posteriores Scriptores sequuntur, atque imprimis Labbeum, sicubi censeatur sententiis verosimilioribus inhæsisse.

Me vero, si quid judico, gravis sane ratio commovit, ne consilium hoc periculosum corrigendi priorum scripta (ubi de gravioribus quibusdam controversiis quæstio vertitur,) aut in novis editionibus Rationarii Petaviani probarem, aut in Musantii Tabulis iterum edendis mihi imitandum ducerem. Rogo enim; utrum ex Rationario Petavii, atque ex Musantii Tabulis eæ fuerint, aut sint opiniones corrigendæ, quæ certo falsæ deprehensæ sint, an quæ adhuc controvertuntur Eruditorum judicio? Quorum alterum fieri non potuit, cum post Petavium, atque etiam Musantium nihil inventum sit certi penitus, atque explorati in Chronologicis gravioribus quæstionibus, alterum omnino non debuit. Quæ est enim ista correctio, quæ dubiis rejectis opinionibus, alias ambiguæ item veritatis in earum locum sufficiat? Ac quoniam stultitiæ foret brevi dissertatione comparandas suscipere Chronologicas sententias omnes Petavii, Labbei, Musantii, cum placitis Usserii, atque aliorum Recentiorum: suspectum vero, & calumniæ obnoxium videri posset, omnem prorsus comparationem, atque examen refugere, extremum utrumque declinaturus nonnulla, eademque acriter disceptata seligenda constitui, quibus specimine quodam Apologetico planum faciam, probabilibus opinionibus Petavii, ac Labbei, quas Musantius sequitur, vix aliquid, aut ne vix quidem detractum esse per libros recentiores, proindeque quemadmodum olim, ita nostra hac ætate recte, ac sapienter Adolescentioribus addiscendas proponi posse, donec ipsi per sese ætate procedente, aut in iis, si placuerint, confirmentur, aut alia, si meliora invenerint, amplectantur.

§. I.

§. I.

Num Calculus Petavii, Labbei, Musantii de Initiis Assyriorum censendus sit Error notandus, ac corrigendus? *Num adversantes Usserii rationes eam opinionem debilitaverint, atque e statu dignitatis suæ, ac probabilitatis dejecerint?*

DEmonstrandum Usserius (*a*) suscipit falsam esse opinionem, a qua stant Diodorus, Ctesias, Clemens Alexandrinus, Eusebius, S.Augustinus apud Petavium L.9. de Doctrina Temporum cap. 13., atque alii præterea, quorum vestigia cum Labbeo sectatur Musantius, qui ad unum omnes, Belum, Ninum, Semiramidem ad vetustissima tempora referunt, quæ in tertium circiter a Diluvio sæculum incidunt, seu bismille ducentis fere ante Æram Vulgarem annis: Docet Usserius eos Assyriorum Monarchas ad ætatem octo prope sæculis posteriorem esse dejiciendos, proptereaque Assyriorum Imperium non mille trecentis annis stetisse ante Medorum Regnum, ut Petavius scripsit, sed fere quingentis. Hæc Chronologiæ Reformatio magnis plausibus Recentiorum excepta est. *Joannes Clericus in Præf. an.1722. ad novam Edit. Annal. Usser.Primus omnium*, inquit de Usserio, *ostendit Regna illa Asiæ, quibus Ctesias portentosam antiquitatem tribuerat, ad eam nequaquam assurgere, qua ratione eorum Regnorum tempora ita digessit, ut & cum S. Scripturæ Chronologia* (*b*) *felicissime in concordiam rede-*

(*a*) Ussetius in Annalibus ad an.2789.

(*b*) *Vid. Cl. Eustachius Manfredi in Opere* Posthumo: *Elementi della Chronologia par.*3. *c.*4.Lasciando ciò, che riguarda le prime Età del Mondo, e rimettendo intorno a queste i Leggitori agli Annali, e alla Cronologia Sacra dell' Usserio, il quale ci pare avere più esattamente trattate le molte questioni, che sopra quegli antichissimi tempi sono state messe ... *cap. V.* Questo Sistema dell'Usserio intorno alla successione delle Monarchie,e a loro tempi viene seguitato da M. Bossuet, e da molti altri Moderni.

redegerit ... Plerique omnes in ejus sententiam concessere; si obvia quædam exceperis.

At quo firmo argumento tantam rem conficiet Usserius? Primum testimonio Porphyrii, & Errhanii: nempe recentiorum duorum de antiquissima re scribentium: Nimirum Porphyrius quarto post Christum sæculo scripsit: Is autem quem Usserius Errhanium vocat, eruditi autem diligentiores Erenium ex Vossii Manuscripto, aut ex Salmasii Codicibus Erennium appellant (*a*), scripsit sub finem prioris post Christum sæculi.

Quid? quod nihil habet Porphyrius, quo Usserio patrocinetur. Cum Iliacis temporibus fere respondeat annus Mundi 2789., sive ante Chr. annus 1184., seu XII. fere ante Æram vulgarem sæculum, eo tempore Semiramis cum Assyriorum primordiis ab Usserio locatur; at *Semiramidem*, inquit Porphyrius, *ante Iliaca tempora*, *aut circa fuisse scribitur*. Profecto, si Logicam consulas, ejusque præcepta de Propositionibus disjunctivis, verum habet Porphyrius, seu *circa* Iliaca tempora Semiramis fuerit, ut Usserius censet, seu *ante*, ut Petavius. At hic non brevi aliquo temporis intervallo, sed XII. ipsis sæculis existimat Semiramidem præcessisse Iliaca tempora: Quasi vero, quæ mulier XII. sæculis ea tempora præcessit, non jure, ac merito *ante illa* fuisse dicatur. Cum de Jobi ætate hoc certissimum sit, eum non esse Assuero posteriorem, verissime dicerem, si hoc tantum pronunciarem - Jobum vel circa, vel ante Assueri tempora vixisse - id scilicet tantummodo affirmans, quod omnium discrepantium auctorum sensu receptissimum est, esto privata mea opinione, mihique præ cæteris verosimiliori censerem, eumdem ante, hoc est XII. fere ante Assuerum sæculis, Moyse priorem extitisse (*b*) Cogita similia de Porphyrio:

(*a*) Vide Stephanum de Urbibus verbo *Babylon* in Notis Berkely Ed. 1688.

(*b*) Qua vixerit ætate Jobus res est in ambiguo: Sunt qui coævum statuant Patriarchis, & Moyse vetustiorem, sunt qui Moysi, & Servituti Ægyptiacæ Hebræorum supparem malunt: alii cum tempore itineris Israelitici per Desertum,

tio: qui cum dicat Semiramidem *ante*, *aut circa* Iliaca tempora vixisse, hac loquendi ratione usus neutri sententiæ favet; potuit fortasse eam etiam opinionem animo amplecti, quæ Semiramidem octo, aut amplius sæculis præcessisse existimat Trojæ excidium.

Est & aliud argumenti genus, quod ab Usserio usurpatur: Quotquot Semiramidem regnasse scribunt haud ita multo post Diluvium, ducuntur, inquit, hac veluti præcipua ratione, quod Babylon a Semiramide constructa fuerit; cumque Babylonis ædificatio non longe a Diluvii Epocha inciderit, ad ea tempora spectare Semiramidem necesse sit. At vero ejus Urbis originem ab alio Authore repetendam docet. Verum egregie fallitur Usserius, cum putat, hac præcipue ratione moveri, qui pro antiquiori Semiramidis Epocha pugnant: Imo verius ducuntur maximo Scriptorum veterum consensu, quorum non æqua conspiratio est de Babylone a Semiramide condita. Esto igitur, alter a Semiramide Babylonem ædificaverit, quod cum plurimi alii, tum ipse imprimis *Petavius* cum *Musantio*

S opi-

---

tum, sive cum Judicum ætate componunt, revocant alii ad Davidis, & Salomonis tempora; alii ad usque captivitatem Babylonicam vel ea durante circiter. Tandem sub Assuero Rege, & Esther vixisse, atque Scholam Tiberiadis rexisse, antequam captivus Babylonem duceretur, Rabbinorum quorumdam sententia est. *Vide Calmet Dissertatione Prolegomena in Job.*

Exemplo etiam esse potest, quod est in Gellio L.17. c.21. ex Annalibus Cassii: *De Homero, & Hesiodo inter omnes fere Scriptores constitit ætatem eos egisse, vel iisdem fere temporibus, vel Homerum aliquando antiquiorem, utrumque tamen* ante Romam conditam *vixisse*. At hoc tempus latius patere demonstrant discrepantes sententiæ de *ortu Homeri*, quas Gellius ibidem refert. Ipse autem cum Cassio, & Herodoto Homerum natum fuisse statuit tertio ante Urbem conditam sæculo; nempe post Bellum Trojanum annis plus centum atque sexaginta, sive ut Herodotus *Lib. de Vita Homeri* anno 168. qui fuit ante Chr. annus 1016. cum Annus Varr. Urb. cond. fuerit 753. ante Chr.

opinantur, rati facillime conciliari veteres Scriptores posse, si a Semiramide ornatam tantummodo Urbem, atque instauratam dicant, non a fundamentis extructam. Quid, quæso, id faciet ad controversiam, de qua agitur, dirimendam?

Unum est, quo sese recipiat Usserius: tradita scilicet ab Herodoto Chronologia, qua annis 520. stetisse scribit Assyriorum Imperium. Cum autem paucis post annis, nempe ut Usserius supputat 37., cœperit Medorum Imperium brevi conclusum spatio, hoc est ex ejus sententia, 150. annorum ad Cyrum usque, cujus Epocha certa est, perspicue confici putat, ut ab inito Assyriorum Imperio ad Cyrum anni effluxerint 707.: Quare initia Monarchiæ Assyriorum, ad quæ Beli Filius Ninus, & Semiramis spectant, statui nequeant, nisi fæculo ante Cyrum VII., ante Æram vulgarem fere XII. cum tamen ex Petavio, ac Musantio vigesimum secundum fere ante Æram hanc sæculum consignetur Assyrii Imperii auspiciis, initio ducto a Nembroth, seu Belo Patre Nini, cui uxor Semiramis. Huic ratiocinationi fidit Usserius mirifice, tum in Annalibus ad annum 2737., & 3257., & 3294. tum in Chronologia Sacra cap.5. Atque imprimis nihil novum, nihil reconditum prolatum ab Usserio est, cum Herodoti testimonium, & compertissimum habuerint Petavius Lib.9. de Doctrina Temporum cap.13. & Ricciolius Lib.5. cap.2. n.7. & sibi compertissimum parvifecerint tamen, *plerosque veterum secuti*; quemadmodum is ipse, quem memoravi, Petavius loquitur. Quapropter sententia de vetustate Imperii Assyrii nihil ab Usserio immutata est, suoque veluti gradu dejecta, nihil debilitata, ac concussa eo Herodoti testimonio; Recentiores autem nihil causæ habent quare tantopere Usserio gratulentur de hac Chronologica emendatione, cum Herodoto tributam opinionem, eamdemque abjectam, & obsoletam e suo prope sepulchro excitaverit tantummodo, nulloque idoneo, ut fieri sæpe cum laude solet, sive rationis, sive auctoritatis momento confirmaverit. Ac quoniam Cl.Morinus Exercit. Bibl.VII. cap.2. scripserat, „ ante Abrahamum, vel circa ad In„ diam usque ex omnium calculo imperavisse Ninum „ Assyriorum Regem potentissimum. „ Hæc autem legens

gens Usserius : *Nimis*, inquit, *audax assertio*, *cum præter alios Patrem Historiæ Herodotum*, *omnium*, *quos habemus exoticorum*, *rerum Assyriacarum Tractatorem antiquissimum*, *ad longe posteriora tempora Nini Imperium retulisse constet*. His ego quasi stimulis excitatus sum, ut paulo diligentius perscrutarer Herodoti testimonium, quod Petavius, Riccioliu, aliique passim nostræ opinionis propugnatores, benignius fortasse quam par esset, dederunt adversariis; hi vero omnes post Usserium adeo magnificant, tantumque in eo momenti, ac ponderis situm esse putant, ut nisi illud ab iis extorseris, vix validi quidquam ad eos persuadendos sis allaturus : Age itaque non conviciis, sed ratione contendamus. Ecce tibi verba *Herodoti Lib.I. num.XCV.* Edit. Lugd.Bat.1716. *Cum Assyrii annis quingentis viginti superiorem Asiam obtinuissent, primi Medi ab ipsis deficere cœperunt, qui cum Assyriis pro libertate præliati strenue se gesserunt, excussoque servitutis jugo in libertatem sese asseruerunt. Post quos, & aliæ Nationes idem fecerunt, quod & Medi. Cæterum cum jam per continentem in universum propriis uterentur legibus, hac demum occasione rursus tyrannidi subjecti fuerunt. Fuit apud Medos vir sapiens, cui nomen erat Dejoces &c.* Exinde Dejocis, Phraortis, Ciaxaris, Astyagis Regna exequitur per annos 147. non 150., ut Usserius numerat, quod obiter notatum volo, cum res levis momenti sit. Jam quis non videat, hac Herodoti narratione Assyriorum Monarchiam 520 annis non circumscribi? Nisi quis paria putet Monarchiam *deficere*, & Monarchiam *imminui* populi cujuspiam defectione: quæ duo pro eodem accipienda esse,nonnisi absurdissime diceretur. Nam & Augusti temporibus Cantabri, Astures, Pannonii, aliique defecere (Vide Petavium in Chronico) neque desiit Romanorum Imperium, & siquidem placeat nonnihil de recentioribus delibare, nemo est qui censeat desiisse Regnum Hispaniæ, cum non modo Sæc.XVI. Hollandi, quorum sub ea initia tenuissimæ opes, verum etiam Sæc.XVII. Lusitani, qui tam longe, lateque in Indiis dominabantur, novum sibi regimen constituere.

Jam Medos, ubi primum ab Assyriis desciverunt, libero jure usos annis tantum 37. ad usque Dejocis Re-

gnum, ut Usserio placet, quo quæso in loco prodit Herodotus? Eos post excussum Assyriorum jugum per *continentem* propriis usos legibus recitatis Herodoti verbis explicatur, siletur autem quo tempore id perduraverit, longone annornm circulo, an potius brevi? Itaque qui post priora illa quinque Assyriæ Monarchiæ sæcula, dixerit Medos sui Juris factos, servasse Reipublicæ formam totis adhuc septingentis, aut octingentis annis, vigente adhuc Assyrio Imperio, ut ut aliqua ex parte imminuto, quemadmodum diserte habet Herodotus paulo inferius num.102., donec Regis, Regnique gloriam adepti sint, is & nulla in re Herodoto repugnabit, & summam mille trecentorum annorum Assyrii Imperii ante Medorum Regnum (annorum *ex Petavio* 317.) conficiet: nullo autem pacto Herodoti testimonio cogetur, ut Initia Assyriæ Monarchiæ octo sæculis, quam ferat Petavii, Labbei, Musantii calculus, posteriora fateatur.

Quid? quod hæc non modo non repugnant Herodoto, vernm etiam consentiunt, neque solum dici possunt, sed ex Herodoti sententia etiam debent? Ac primo quidem

Assyrios vocat *quondam omnium Principes, sed tunc a Sociis per defectionem desertos, alioqui per se bene habentes*. Quare ab his fusum narrat Medorum exercitum, eumque magna ex parte periisse. Hæc de Assyriis Herodotus, inclinante Medorum Regno, proximisque Cyro temporibus. Non igitur exorto Medorum regno prostrata fuit Assyria dominatio, imo vero, debilitata licet atque imminuta perstitit usque ad Cyrum. At accipe testimoninm, quo uno de tota hac controversia decerni potest, mirumque est illud tot eruditissimos Viros effugisse. L.1. n.184. pag.73. Edit. Lugd. Bat.1716. „ Huius Babylonis multi quoque &
„ alii quondam Reges extitere, quorum in exponen-
„ dis rebus Assyriorum mentionem faciam (notat
„ D.Thomas Gale Anglus in Notis brevibus ad hunc
„ locum, hos libros nunquam lucem vidisse) qui &
„ muros amplius ornaverunt, & templa, & inter eos
„ duæ Fœminæ. Harum prior quæ quinque ætatibus
„ ante posteriorem regnavit, vocata est Semiramis....
„ secundam Nitocris nomine .... & n.188. pag.74. Ta-
„ lis

„ lis extitisse hæc Regina (Nitocris) memoratur, ad-
„ versus *cujus Filium* Labynitum *Patris nomen, & Assyriæ Imperium habentem Cyrus exercitum duxit*. „ Testis hoc loco Herodotus est de serie Monarcharum Babyloniorum, & Assyriorum; Testis est in serie hac Semiramidem, ac Nitocrim fuisse: Testis est hujus Filium Cyri temporibus Patri successisse in Imperio Assyriæ. Quis ergo dixerit ex Herodoti sententia Assyrium Imperium stetisse solum annis 520. ante Medorum defectionem, cum potius, si fides ipsi est, perduraverit una cum Medis usque ad Cyrum?

Neque tamen hæc eo disputavi, quod putem omnino assentiendum Herodoto ista narranti; cum similius vero videri possit, quod plerique veternm tradidere, non quidem post 520. ab inito Imperio Assyrio, sed Arbace Duce rebellasse Medos, sub Sardanapalo Assyriorum excusso jugo, post mille fere trecentos a Belo annos. Nonne Herodotus ipsemet, licet Assyriorum ac Medorum historiam ad Cyrum usque ea, qua exposui, ratione deducat, alia aliis placere, ingenue scribit? Gnarus, inquit numero 95. trifarias alias esse de Cyro narrandi vias. „

Quam opinionem ex Herodoto sibi visus est colligere Usserius, eamdem ex Appiano Alexandrino deducit, qui in Præfatione ad Historiam, Romanum Imperium cum eorum, quæ præcesserunt, magnitudine, atque amplitudine confert: at id quoque minus feliciter. *Assyriorum*, inquit Appianus, *Medorum*, *Persarum tria maxima Imperia*, *ne tempus quidem nongentorum annorum æquare possunt*; quibus verbis non negaverim eum respicere ad Herodoti supputationem, qui florentissimum Assyriæ Monarchiæ statum ante Medorum defectionem quinque sæculorum spatio definit, quæ una cum periodo Regni Medorum annis fere *ex Uss.* 150.: ac Persarum annis 200. annos fere nongentos conficiunt. At perspicuum est Appianum non secus atque Herodotum de Monarchia Assyriorum intelligere, quoad in summo potentiæ fastigio constituta, & a deficientibus populis non imminuta *Maximum* re ipsa *Imperium fuit*. Utrum autem florentissimus hic status Assyrii Imperii quingentis solummodo, aut fere annis circumscriptus fuerit, nihil mihi necesse est de hac re cum Herodoto,

atque Appiano contendere: Quinque tantum fæculis fteterit maxima Affyrii Imperii amplitudo: non abnuo: dummmodo octingentis præterea annis ante Medorum Regnum ftetiffe illud Imperium nonnihil quidem, aut magna ex parte debilitatum concedat nobis Ufferius. Nimirum idem Romanorum Imperio contigit, quod multis licet attritum cladibus, ac defectionibus, ad aliquot deinde fæcula perduravit.

§ II.

De alio Herodoti Teftimonio, quod Nevvtonus opponit contra vulgatam Affyrii Imperii vetuftatem.

ULtro tamen fatebor aliam ex Herodoto elici argumentationem poffe, ab *Ufferio* quidem prætermiffam, fed cui plus infit momenti ad oppugnandam vetuftatem Affyrii Imperii. Eam indicavit *Riccioliu*s L.5. c.6. num.8., avide autem arripuit *Nevvtonus in Brevibus Chronicis*, five Tom.3. Opufculo XXII. p.6 Nolui autem ego tacitus præterire; cum P.Souciet, qui Differtationes quinque in Newtoni Chronologiam fcripfit, teftimonii hujus examen omiferit. *Sacra Hiftoria docet*, ait Nevton, *Affyriorum Imperium inexpiffe cum Pul, & Tiglathpilaffer, ac ftetiffe centum feptuaginta circiter annis; a quibus non alienus Herodotus pofuit Semiramidem quinque tantum generationibus, aut centum fexaginta fex annis circiter ante Nitocrim Matrem ultimi Regis Babylonis:* Revocentur in memoriam Herodoti verba, quæ fupra recitavi ex L.1 n.184. & 188, pag.73. & 74. *Hujus Babylonis multi quoque, & alii quondam Reges extitere .... & inter eos duæ fæminæ: Harum prior quæ quinque ætatibus ante pofteriorem Reginam .... vocata eft Semiramis .... fecundam Nitocris nomine .... adverfus eujus filium Labynitum Patris nomen & Affyriæ Imperium habentem Cyrus exercitum duxit:* Non eft autem dubium ufurpari ab *Herodoto* pro fpatio annorum 35. fere, ita ut ex tribus Ætatibus fæculum conficiatur: *Tres virorum generationes centum anni funt*, inquit *Herodotus* L.2. cap. feu num.142. Cum itaque a Semiramide ad Nitocrim quinque ætates, feu anni 166. effluxerint, fi an-

si annos addas Nitocris, ejusque Filii Labyniti a Cyro devicti, proculdubio a Semiramide, sive initio Monarchiæ Assyriæ ducentos circiter ad Cyrum, sive Persarum Monarchiam annos supputabis.

At hæc imprimis, quamvis Newtono utcunque faveant, a Semiramide ad Cyrum annos numeranti minus adhuc, quam ducentos, (quas angustias Assyrii Imperii Chronologi ad unum omnes refellunt), nihil prorsus Usserio suffragantur inter Semiramidem, ac Cyrum VII. sæcula recensenti. Deinde neque admodum firmum argumentum Newtono præstant; non quod deceptum Herodotum dicam, qua ratione sese ab hoc nodo Ricciolius *loc. cit.* expedit, arbitratus esse potius fidendum reliquis veterum: neque quod mendum subesse putem, de quo suspicatus est V. Cl. *Thomas Gale in Notis Brevioribus*, ad hunc locum; sed quod duplex responsum, utrumque idoneum reddi posse videam. Primum quidem est hujusmodi: Non si Herodotus censuit Semiramidem a Cyro distare annis ducentis, idcirco totidem annis distare arbitratus est initium Assyrii Imperii. Nam reliqui quidem veterum, quos compertos habemus, utrumque statuerunt, & Assyrii Imperii primordia vetustissima fuisse, ac Diluvio satis proxima, & in hac Imperatorum, seu Monarcharum serie primas tenere Belum, Ninum, Semiramidem: *Herodotus* autem cum primum horum sine ulla dubitatione amplectatur (*a*), alterum secus narrare videtur ac cæteri, Semiramidem non ut alii faciunt in antiquissimis, imo vero in recentissimis ponens. Neque extra modum absonum, absurdumque videri debet

S 4 simi-

(*a*) Id constat, tum quia nihil diserte habet contra eam vetustatem, tum quia eam indicant ipsius verba Lib. 1. n. 184. p. 73. *Hujus Babylonis multi quoque, & alii quondam Reges extitere, quorum in exponendis rebus Assyriorum mentionem faciam*. Cum Semiramis ex Herodoti sententia duobus fere sæculis ante Cyrum vixerit, ipse Herodotus uno prope sæculo Cyro posterior fuerit, hæc Semiramis recentioris memoriæ Herodoto erat, quam ut eam iis posset verbis comprehendere: *Multi quoque, & alii quondam Reges* &c. Videtur itaque antiquissimos innuere.

similem nonnihil in Chronologicis fuisse fortunam Jobi, ac Semiramidis, ut utriusque ætas intra ambitum XII. etiam sæculorum vagetur, & quo quisque sæculo sit locandus, contendant Scriptores. Id si minus arrideat præsto est responsum alterum: Nihil necesse est unam tantum Semiramidem nobis fingere: Aliam ab antiquissima Semiramide Nini uxore, eademque multo recentiorem, quæ & *Atossis* dicta est, agnoscit *Musantius* in serie Monarcharum Assyriorum, & post Musantium V. Cl. *Thomas Gale* in Notis ad hunc locum *Herodoti*, idque commune est, ac vulgatum apud Scriptores: fortasse igitur quam duobus sæculis a Cyro distare dicit Herodotus, ea Semiramis *Atossis* est; quam alii quidem pluribus, ipse duobus tantum sæculis Cyro priorem facit. Quid si alia quædam, præter duas, Semiramis fuerit? Profecto quemadmodum Historiam, ac Chronologiam Romano Germanici Imperii, Galliæ, Hispaniæ inverteret, ac perturbaret is, qui ubi nomina eadem invenerit, Caroli, Henrici, Friderici, Ferdinandi, Ludovici, Philippi, Monarcham eumdem intelligat, ita errare in pluribus eum oportet, qui in antiquis unum inter, atque alium Monarcham cognominem non discernat. De antiquissima Semiramide communi consensu veteres tradidere, aut condidisse Babylonis Urbem, ut *Ctesias*, & ex eo *Diodorus*, *Strabo*, *Trogus*, *Mela*, *Solinus* (a), aut saltem reparavisse; quo facit illud *Orosii Lib. 2. c. 6. Babyloniam a Semiramide reparatam multi prodiderunt*; aut *Ammiani Marcellini L. 23. Babylon, cujus mœnia bitumine Semiramis cinxit:* Nihil horum recentiori huic Semiramidi tribuit *Herodotus:* sed hoc tantum Lib. 1. n. 184. *Hæc* (Semiramis) *per campum aggeres excitavit spectatu dignos, cum antehac flumen per eum omnem restagnare solitum esset.* Aggeres hi in Campo Babylonico unum opus sunt, de quo Semiramis ista commendatur: Babylon ipsa, Mœnia, Ædificia, Templa describuntur quidem ab Herodoto eo ipso in loco prolixe admodum a n. 174. ad 184. sed de hac Semiramide siletur prorsus. Hæc cum meeum ipse considero, non possum quin mihi persuadeam recentem hanc Semiramidem longe distare ab ea, quæ Ni-

(a) Vide Ricciol. L. 5. cap. 2. n. 2.

Nini uxor in Regnum Assyriorum primordiis prædicatur (*a*).

§. III.

Expenduntur Rationes, quibus Cl. Sevinus in Usserii sententiam descendit.

Accedam jam ad ea examinanda, quibus idem argumentum versavit *Cl. Sevinus* in priore Dissertatione de Assyriorum Imperio habita anno 1712. (*b*): Vetustatem Assyriæ Monarchiæ pluribus oppugnat, ejusque initia Belum nempe, ac Ninum longe infra *Petavii*, ac *Musantii* Epocham detrudit, sin minus octo, quemadmodum *Usserius*, at certe sex sæculis, Belum Nini Patrem consignans anno ante Trojæ excidium 320.

Equidem satis mirari non possum, cur D. *Sevin* se dicat authorem novæ hujus opinionis, antiquitatem Imperii Assyrii adeo imminuentis, omnesque Recentio-

(*a*) Minime novum est, ut in *Herodoto* explanando necesse sit distinguere personas cognomines. Eodem *L.* 1. *n.* 8. *p.* 8. hæc occurrunt, ubi de Lydorum Regibus: *Candaules is, quem Græci Myrsilum nominant, Sardium fuit Tyrannus ab Alcæo Herculis filio oriundus. Si quidem Heraclidarum primus, Sardium Rex extitit Agron Nini filius, Beli nepos, Alcæi pronepos: Novissimus Candaules:* Gronovius in Notis, & Observationibus *in Herodotum* ad hunc locum: *Quantarum turbarum*, inquit, *apud Eruditos causa, & fons fuit hic locus!* Ac sane *Scaliger* L. 3. Can. Isag. p. 327. *Quis*, inquit, *non miretur Ninum Beli filium unum ex posteris Herculis fuisse, qui annis mille ut minimum, Nino Beli filio, posterior fuit? Aut est Herodoti* aut *Librariorum error*. *Marshamus* in Sæc. XVII. coarguit hanc narrationem, quemadmodum & *Tanaq. Faber in Epistola ad Petavium*: sed optime *Gronovius* in Notis, & Observ. ad hunc loc. *Sicut*, inquit, *suos Ninos, & Belos jactavit Asia major, ita videtur & suis narravisse Lydia, quos eximi illo a nobis non oportet*.

(*b*) Accademie d'Inscription Memoires Tom. VI. a pag. 476.

res pro ea vetustate stare (*a*), Cum *Usserius in Annalibus* editis anno 1650. ideſt integro abhinc sæculo, non modo 320. annis ante Trojæ excidium, quod opinatur *D. Sevin*, sed longe infra; nempe 138. ante Trojam excisam Assyrii Imperii primordia statuat; *Usserium* autem secuti sint plurimi; Teste *Moreri* verbo *Assyrien*: similia de Recentioribus huic calculo suffragantibus repetit *D. Vallarsius*, in Tom. VIII. S. Hieronymi Edit. Veron. ad Præfationem Eusebiani Chronici a pag. 25., & sæpe in sequentibus. At missa faciamus ista leviora. Authores sententiæ suæ appellat *Thallum* apud Theophilum Antiochenum, *Herodotum*, *Appianum Alexandrinum*, *Dionysium Halicarnasseum*, *Porphyrium*, *Macrobium*; quorum ne unum quidem ejus opinioni suffragari, confidenter pronuncio.

Theophilus Antiochenus, qui secundo Christi sæculo floruit, sextus suæ Sedis Episcopus *Lib. 3. ad Autolycum num. 29. pag. 399. Tomo operum S. Justini Maurinæ Edit. 1742. Instituta*, inquit, *nostra longe antiqua, certissima: nam & Beli Assyriorum Regis, & Croni Titanis Thallus meminit, Belum referens cum Titanibus adversus Jovem, & Deos, qui ab ejus partibus steterant, diuturnum bellum gessisse ... Liquet igitur Moysen antiquiorem esse omnibus Scriptoribus, & Crono, & Belo, & Bello Trojano. Nam secundum Thalli Historiam Belus antiquior invenitur Bello Trojano annis 322., Moysem autem annis nongentis, vel etiam mille ante Bellum Trojanum extitisse supra demonstravimus.*

Quid? si hæc intelligi perquam commode possunt de Belo Secundo, quem Eusebius cum Hieronymo Bel-Ochum vocat. Hunc anno 322. ante Trojæ incendium regnasse Musantii supputatio consentit, Trojæ excisæ annum consignans an. Mundi 2870. ex quibus si subduxeris 322. incides in 2548., cum regnaret Amynthes Pater Bel-Ochi illius in Imperio Successoris: Qui si an-

(*a*) Je me contenterai de dire, que les Anciennes, & les Modernes de concert ensemble lui donnent la plus haute ancienneté: malgré un consentement si unanime &c. *Accademie des Inscriptions: Memoires Tom. IV. pag. 485.*

anno ætatis suæ saltem 18. regnum cœperit, quod minus verosimile fuisse nemo dicat, vivebat utique an. M. 2548. nimirum 322. ante Trojæ incendium. Ac siquidem hujus Filia *Atossis*, sive alio nomine *Semiramis* cum Patre *Bel-Ocho* annos 12. regnavit, & sub Columbæ specie culta est a Syris, quod *Musantius* refert, facile contigerit, quod *Thallus* memoriæ prodidit, *Belum* hunc, seu *Bel-Ochum* veluti Deum Assyriorum habitum fuisse. His egregie suffragatur *D. Vallarsius*, præcipuus scilicet ex *Usserii* hac in re Sectatoribus Tom.VIII. Ed. Veron. S. Hieronymi pag.87. *Ex his*, inquit, *quæ hactenus disputata sunt, jam tenes Belum illum non Babylonium, sive Nimbrodum posse credi, sed longe recentiorem alium, eumque Assyrium, cum notum præterea sit plures fuisse per Orientem Belos eo fere modo, quo in Græcia Joves.*

Cæterum, si placet, non repugno, quin stetur opinioni *Theophili Antiocheni* eo ipso Opere ad Autolycum: Siquidem L.2. pag.370. num.31. *Post Diluvium initium rursus Urbium, & Regum ortum est in hunc modum. Prima Urbs Babylon, Orech, Archat, & Chalane in Terra Sennaar ... Horum Rex extitit nomine Nebroth. Ex his prodiit is, qui Assur vocatur, unde dicti Assyrii. Nebroth autem ædificavit Urbes Ninive, & Roboam, & Calae, & Dasen, quæ contra Ninivem, & Calae sita est. Ninive vero fuit Urbs imprimis magna &c.* & infra pag.372. *Primorum autem Regum nomina ita se habent: Cæteri autem Assyriorum Reges, qui multis annis interjectis regnarunt, silentio prætermissi sunt, Scriptoribus omnibus propiora ætati nostræ tempora commemorantibus:* Hoc itaque inter nos liqueat, *Theophilum Antiochenum* ita cum *Thallo* agnoscere Regem Assyriorum *Belum*, quem secundum interpretamur, 322.annis ante Trojæ incendium, ut seriem Assyriorum Regum Babylone, ac Ninive regnantium a proxima post Diluvium ætate repetat. Quicumque ad hanc diem pro vetustate Monarchiæ Assyriæ stetere Scriptores, fatentur omnes post prima initia magnum Monarcharum numerum solis nominibus innotuisse. Consentit in idipsum *Theophilus*; qui si Nembroth appellat primo loco, eumque Babylonis conditorem vocat, quem alii Belum dicunt, nihil est

mirandum, cum Ecclesiasticis Scriptoribus solemne sit. *Conditor illius Imperii*, ait Petavius Rationarii Temporum part.2. L.2. cap.3. *Belus ab exteris*, *Nembroth a nostris appellatur*. Scio *Ricciolium* Chronologiæ Lib.V. cap.II. scribere non eumdem esse *Nembrotum*, qui & *Belus*: Cæterum, quamvis hic alter a Nembroth fuerit, *Ricciolio* tamen ipsi antiquissimus est, & ante ortum *Abrahami*.

De *Herodoti*, atque *Appiani Alexandrini* mente satis disputavimus contra *Usserium*: quod vero inquit *D.Sevin*, fabulosam *Dionysio Halicarnasseo* videri longam retro antiquitatem Imperii Assyrii, mirum quantum a vero aberrat: *Denis d'Halicarnasse met au nombre des fables cette vaste etendue des Siecles, que on avoie coutume d'attribuer a la meme Monarchie*. Atqui non ista scripsit *Dionysius*, cujus hæc sunt verba *Lib.1*. *Pervetustum illud Assyrium Imperium, & quod ad fabulosa usque tempora revocatur, exiguam quondam Asiæ partem obtinuit*. Audis pervetustum Assyriorum Imperium? Num his tibi videtur infirmari Antiquitas Assyrii Imperii, an vero confirmari mirifice? Nam illud de *Temporibus fabulosis* detorqueri potuisse in tam alienum sensum valde mirandum est. Quam multa enim, quæ verissima sunt, fabulosis temporibus extitere? Nempe fabulosis temporibus Mundus erat, Reges erant, ac Regna, Provinciæ, Ditiones, Respublicæ. Quo enim alio nomine fabulosa tempora a nostris distant, nisi quod veri Reges, Duces, Regna, Bella, multis sunt Poetarum Commentis permixta? Quod secus accidit nostra hac ætate non fabulosa. Profecto, si quod Imperium Dionysius *pervetustum* Historica narratione dixerat, illud statim *fabulosum* pronunciaret, quam belle paucis in verbis sibi egregie adversaretur?

Je Croirais, que Porphyre n'a point compté autrement .... Il ajoute que (Semiramis) *regnoie en Assyrie, ou du tems de la guerre de Troye, ou du moins peu de tems auparavant: D. Sevin* pag.480. Num hæc integra fide excepta fuerint, palam facient Porphyrii verba, qui in 4. contra Christianos Libro apud Eusebium Lib.1., & 10. De Præparatione Evangelica *Semiramis*, ait, *ante Iliaca*, *vel circa ea tempora fuisse*

sti-

scribitur. Itaque hoc satis habet Porphyrius: ut ne *post* Iliaca tempora Semiramidis Epocha consignetur: sive *circa*, sive *ante* illa, pluribus etiam, si velis, sæculis ea regnaverit, nihil hac de re contendit Porphyrius: Tantum abest, ut saltem *paulo ante* Trojanum Bellum extitisse pronunciet; *Ou du moins peu de tems auparavant*. Non hæc habet Porphyrius.

Reliquum est, ut de *Macrobio* dicamus. Is in *Somnium Scipionis* L.2. cap. 10. *Ne totum*, inquit, *videamur de fabulis mutuari, quis non hinc existimet mundum quandoque cæpisse, nec longam retro ejus ætatem, cum ab hinc ultra duo retro annorum millia de excellenti rerum gestarum memoria, nec Græca quidem extet Historia?* Animadvertas obiter *Macrobium* floruisse quarto Christi sæculo: quare cum scribit: *Ultra duo retro annorum millia*; tempus appellat annorum ante Christum plusquam mille sexcentorum, proindeque ante Moysis natalem diem, quem omnibus Historicis præcessisse ajunt Scriptores ex communi sententia, atque *Huetius* imprimis in Demonstratione Evangelica eruditissime exponit. Verum quid hæc ad Imperii Assyrii vetustatem? Esto: nullus fuerit Historicus ultra duorum annorum millia a *Macrobio*, sive quod fere idem valet, *ante Moysem*: Numquid nullus ante Moysen Monarcha? Quid est, quod cogat, ut maxima Imperia nonnisi coæva Historicis afferamus? Nembroti Regnum, Genesis testimonio locupletissimo confirmatum, inter fabulas computabimus, si quid hac ratione efficitur, ac concluditur; quis enim ambigat, quin hoc Regnum, sive Assyrium appelles, sive alio quocumque nomine, certe septem, aut octo sæculis ante Moysen fuerit?

Pergit *Macrobius*: *Nam supra Ninum, a quo Semiramis secundum quosdam creditur procreata, nihil præclarum in Libros relatum est*: Habemus argumentum alterum, quo mundi æternitas oppugnatur: de rebus præclare ante Ninum gestis silere Historicos. Ubi hic quæso leges, Ninum annis bis mille *ante Macrobium*, hoc est sub Moysis ætatem regnasse? Historicos ex omni antiquitate nihil supra Nini ætatem narrare, id enim vero Macrobius dicit; at Ninum bis mille annis Macrobio vetustiorem, hoc est Moysi proximum,

ximum, aut supparem, quid est in relatis verbis quod vel afferat, vel innuat?

Iterum argumentatur Macrobius: *Si enim ab initio, sive ante initium fuit Mundus, ac Philosophi volunt, cur per innumerabilium seriem sæculorum non fuerat cultus, quo nunc utimur, inventus? Non literarum usus &c.* Confer hæc cum sententia, quam Macrobio tribuit D. Sevin pag. 487. *Macrobe... soutient, que le Monde avoit commencè, & qu'il ne subsistoit, que depuis un assez petit nombre de Siecles. Pour le prouver il allegue les Histoires Grecques, dont les plus anciennes ne remontoient pas plus haut, que Ninus, espace qui selon lui, ne renferme guere plus de* 2000. *ans*: Quod ab eo Historico alienissimum est, quippe qui non spatium a Nino ad Macrobium, sed ab antiquioribus Historicis Græcis ad Macrobium annis 2000. circumscribit.

§. IV.

Num D. Vallarsius opinionem Usserii certioribus argumentis concludat?

E Laboratissimum Opus Editionis Veronensis S. Hieronymi debet præcipue Literaria Respublica V.Cl. Vallarsio, cujus hæc sunt verba Tom. VIII. ad Præfationem Eusebii pag. 25. *Hæc sane vel falsa est, vel Cimmeriis tenebris obscurior hipothesis, quæ tantam Regibus Assyriorum vetustatem tribuit, ut Abrahami ortus cum Nino ætate concurrat.... Maxime urgent Herodoti Testimonium doctissimi Recentiores Chronologi, qui Origines Regni Assyriaci tradunt, ut temere jactatam eorum Regum antiquitatem, ac seriem impugnent.* At de Herodoto nihil est, quamobrem solliciti simus, cujus verba nihil minus oppugnant, quam Assyriorum vetustatem: quæ res perspicua, ac dilucida Herodoti expositione satis, ac plusquam satis confirmata est. Quapropter, si temperatis, moderatisque verbis utendum est, *Petavius*, *Labbeus*, atque innumerabiles clarissimi Viri *post Julium Affricanum, ac Hieronymum*, quorum vestigiis *Musantius* institit, eam *Assyrii Imperii vetustatem temere jactasse* non sunt dicendi. Rursus antiquitatem hanc pag. 49. *Ctesiæ* fabulis accenset

D. Val-

D. Vallarsius, eumque tot, tantisque Viris, qui huic sententiæ patrocinati sunt, imposuisse queritur. At quibus ista confirmat? Nempe argumentis, & rationibus oportet, quare quidque ita sit, docere, non declamatorio dicendi genere affirmare potius, quam comprobare. *Ex his ipsis*, inquit Vallarsius, postquam ex Eusebio recitavit Indiculum Monarcharum Assyriorum, *multa sunt nomina ex Perside, Ægypto, ipsaque Græcia petita, cujusmodi Xerses, Armamithres, Spartæus, Amyntas, Laosthenes, Mythræus, atque id genus alia, quæ ab Assyriorum nomenclaturis prorsus abhorrent*. Est hoc argumentum, ut mihi videtur, ex Newtoni Opusculo XXII. *Brevium Chronicorum* depromptum: *Regum Assyriæ nomina, nec Assyria sunt, nec ullo pacto affinia nominibus Assyriis, quæ legimus in Sacris literis*; Ita Tom. 3. Opusculor. Newt. p. 6. Latius autem hæc differit Opusculo XXIII. *de Chronologia Veterum Regnorum emendata* cap. 3. Mihi vero rectius ratiocinari videor, si dixero, Persidem potius, Ægyptum, ipsamque Græciam ea nomina Xersis, Armamithris, Spartæi, Amyntæ, Laosthenis, Mythræi, & cætera generis ejusdem ex veteri lingua Assyrii principis olim populi, mutuasse. Nimirum, hoc cum dico, a me stat universa antiquitas, quæ ea nomina Assyria esse suscipit, agnoscit, confitetur; si secus cum D. Vallarsio pronunciavero, quid nisi me divinasse dixero? *At*, inquit, *hæc nomina ab Assyriorum nomenclatura prorsus abhorrent*. Si de recentiori nomenclatura intelligit, non admodum contendo: si de veteri, ecquis rogo, sibi tribuat veteris Assyriæ linguæ scientiam proximis ab Abrahamo temporibus usitatam, atque ita tribuat, ut dijudicare possit, utrum ea nomina abhorreant ab antiquissimorum Assyriorum lingua, an vero congruant? Cum enim rerum omnium, ut ajebat Comicus, vicissitudo est, tum maxime vernacularum linguarum: Id quod nemo non novit. Cum multa de Etrusca veteri lingua in controversia, & contentione versentur, hoc tamen inter omnes convenit, Etruscæ recentioris linguæ tantas esse dissimilitudines, ac varietates a vetustiori, ut sub eodem Hetrusco nomine loquendi facultates veniant non gradu tanto, sed genere diversæ, atque sejunctæ: Sed quid

quid ego vetustissima commemoro? Cum sermo Hetruscus, quo ætas hæc nostra utitur, tanta vocabulorum discrepantia ab illo differat, quem sæculis proximioribus usurpatum fuisse, tum Dantis carmina comprobant, tum S. Catharinæ Senensis Epistolæ testantur: Ne quid dicam de Gallica lingua, in qua adeo variatum est, ut Psalmorum Gallica versio a Calvinistis adornata sæculo XVI. a Gallis ipsis ætate hac nostra pene non intelligatur.

Hæc cum satis perspicua sint, concidat necesse est Newtoni argumentatio reliqua: esto Reges Assyrii, qui post Amos vaticinium VIII. ante Christum sæculo regnarunt, consueverint nomina sua deducere a Diis suis, *Bel*, vel *Pul*, *Chaddon*, *Hadon*, *Adon*, aut *Adonide*, *Melech*, sive *Moloch*, *Atsur*, vel *Assur*, *Nebo*, *Nergal*, *Merodach*; unde habet quod eadem consuetudo obtinuerit in antiquioribus? Quam egregie falleretur, (liceat enim argumentationem exemplo obvio conficere), qui similitudinem recentiorum cum veteribus nominibus in Catalogis Romanorum Pontificum, Imperatorum, Regum Galliæ, Hispaniæ, Angliæ intercedere debere divinaret? Quid si eumdem Regem inveniamus nominibus diversissimis appellatum? cujus rei exemplum non in antiquissimis Monarchiis, sed in Gallorum Regibus nobis exhibet Newtonus ipse, cum suo Opusculo XXV. *Observationum in Danielem* cap.VI.: „ Initium nobis, inquit, faciendum a Theudomiro, „ quem Carnotensis *Didionem*, Rhenanus *Thiedonem*, „ & *Theudemerum* vocat. Extat ejus effigies in aureo „ nummo, qui repertus est cum hac inscriptione *Theudemir Rex*: ejus Typum edidit Petavius. „

Longius fortasse, quam par erat, immoratus fuisse videri possum in Controvesia de Assyriorum primordiis, quæ præcipua novitas est Usseriani Systematis; verum oportuit hoc veluti specimine iis satisfacere, qui nova placita, præcipue Usseriana, in Chronologicis nimium commendant (*a*), quibus si minus probavero

(*a*) Ne tamen putes recentiores omnes in Usserii sententiam descendisse. Stat pro controversa antiquitate Imperii Assyrii *Pezron Antiquitez du Tems*, qui unus pro

ro Musantii opiniones, faciam tamen ut intelligant, curasse me, ne quid temere agerem, optimisque rationibus factum esse, ut nihil gravioris momenti de Musantii sententia in controversiis celebrioribus immutarem, cum ad eas oppugnandas nihil certi per Recentiores allatum sit.

§. V.

Vindicatur breviter Musantii opinio de Dynastiis Ægyptiorum contra Marshamum, *& Epocha Trojani Excidii* contra Newtonum.

HOc utique consilio non commisi, ut quidquam immutaretur de Dynastiis Ægyptiorum, quas agnoscit Musantius, sed post Assyriorum initia, contra atque Marshamus scribat, ex cujus sententia vetustiores sunt eæ Dynastiæ: nempe, ut ait Dissertator *Memoires* de Treuoux &c. ad an. 1702. April. p. 151. *Je ne suis point du tout de l'avis de ceux, qui on dit, que le Chronicon du Cav: Marsham est une guide assurè* .... & infra pag. 168.: *Il y a sans doute dans ce livre des recherches sçavantes, & des conjectures heureuses* (hinc Musantius ejus opiniones amplectitur aliquando, ipsiusque meminit honoris causa) *Mais on ne peut pas se fier a l'auteur. Il est de ces esprit hardis, & imperieux, qui veulent persuader a quelque prix que ce soit: qui debitent avec une entiere assurance les choses les plus douteuses: qui ecartent avec soin tout ce, qui pourroit faire naitre au Lecteur quelque soupçon; qui du reste ne se piquent*

pro pluribus esse debet; Stat V. Cl. *Rollin*: Afferri posset D. *Fourmont Reflexions Critiques sur l'Histoire des Anciennes Peuples Paris.* 1735. sed ejus Sistema (quemadmodum Cumberland ed. Londini 1720.) cum *Sanchoniatonis Fragmentis* innixum sit, mirum si placere possit Viro Critico, qui regulas V. Cl. Melchioris Cani legerit L. XI. de Hum. Hist. Auctoritate, cap. VI. Satis est enim ea *Fragmenta* perlegisse, quæ Fourmont sub initium universa digessit, ut statuas quam parum Fidei tribuendum Sanchoniatoni sit, qui tam multa absona, absurda, fabulosa narrationibus suis immisceat.

piquent pas de citer juste, & qui ne prennent dans leurs auteurs, que ce; qui paroit les favoriser, sans s'embarasser, si le sens est alterè, ou non. Ils donnent par la un tour fort brillant a leurs preuve, ils imposent a beaucoup de gens, mais ils ne trompent pas les connoisseurs, & ceux qui n'epargnent point leurs peines pour trouver la verité. Quæ studiosis adolescentibus legenda proposuisse non erit inutile, ut de aliis judicium ferre præterea possint.

Trojæ excidium præcedit intervallo aliquo temporis Epocha Argonautarum; hanc *Newtonus* Opusculo XXII. Brevium Chronicorum, & iterum Opusculo XXIII. Chronologiæ Veterum Regnorum emendatæ cap.1. illigat anno ante Æram vulgarem 937., post mortem Salomonis 43. Trojæ autem excidium ante Christum anno fere 904., post Salomonis obitum 76.: Fateor ab hac Chronologia discrepare *Musantium*, qui secutus *Petavii*, ac *Ricciolii* calculos, atque eorumdem argumenta statuit Trojanum incendium anno ante Christum 1184., (qui ipsi est annus mundi 2870.) quod & scripsit *Labbè* in Chronologia. Differt *Musantius* a *Newtono* intervallo fere trium sæculorum, sive annorum 280. Argonautarum Epocham figit *Musantius* anno ante Æram Vulgarem 1263. (qui ipsi est annus Mundi 2791.) cum *Newtonus* statuat anno ante Christum 937. tribus sæculis, & aliquot annis serius. Quare ex *Musantio* inter Argonautarum expeditionem, & Trojæ incendium interponuntur anni 79. quod etiam habet *Petavius* in Chronico ex *Eusebio* juxta editionem Scaligeri. Addit *Petavius*: „ Hoc si verum est, „ tum aut falsum erit in ea expeditione fuisse Castorem, ac Pollucem (*qui nempe inter Argonautas vulgo recensentur*) aut hos ipsos Helenæ fuisse fratres: „ aliter Trojani Belli tempore, (*nempe post annos* „ 70.) anus hæc (Helena) decrepita fuisset.„ Qui alterutrum ex his eligat, Eusebii calculum secutus, ille quidem non improbabili ratione ducetur, & ejus difficultatis nodum solvet, quæ una incommodat sectantibus hanc Chronologiam. Re ipsa Castorem, & Pollucem non fuisse inter Argonautas, neque id ullo testimonio evinci probat D. Comes Joannes *Rinaldus Carli* in Epocha Argonautarum edita an.1745. Lib.2.

Nihil

Nihil ergo necesse est locum hunc Musantii corrigere, eoque magis, quod non modo P. Souciet in V. Dissertatione contra Newtoni Chronologiam, sed idem Comes Carli multa falsa, ac secum pugnantia enumerant, quibus Newtonianos calculos docent aberrare a vero. Vide hunc eruditissime differentem loc. cit. Satis fuerit studioso Adolescenti monitum Wolfii Elemen. Mathes. Univers. Tom. V. cap. X. §. 6. pag. 101.: „ Singulares „ vero prorsus, sibique proprias de Chronologia anti„ quorum Imperiorum fovet opiniones (Newtonus), „ ita ut enormis detur inter ipsum, & cæteros Chro„ nologos dissensus. Quamobrem eodem adhuc anno „ (1728.) Arthurus Bedford idiomate patrio (*An*„ *gliæ*) animadversiones in Chronologiam Newtoni „ edebat Londini: ostendit autem Newtonum e dia„ metro esse adversum Scriptoribus Sacris, quæ adeo „ ratio esse videtur, cur ad eum confutandum adeo „ properaverit. „ Hæc Wolfius, cæteroquin Newtono addictissimus.

§. VI.

Opinio Musantii de Epocha Urbis Conditæ cum Usseriana, & Newtoniana comparatur.

ANnum Urbis conditæ Varronianum sequitur *Musantius* cum *Labbeo*, & plerisque Scriptorum: nempe conditam dicit an. M. 3301., idest Olympiadis VI. anno 3. desinente, ante Christum 753.: hanc sententiam fuisse *non Varronis* tantum, sed *Ciceronis*, *Plinii*, *Velleii Paterculi*, *Corneli Taciti*, *Dionis Cassii*, *Censorini*, *Plutarchi*, *Auli Gellii*, *Eutropii*, *Eusebii*, Imperatorum *Claudii*, *Antonini*, ac *Philipporum* ostendit eruditissime *Ricciolius* in Chronolog. L. 4. cap. 2. Non sum nescius miram fuisse opinionum varietatem de anno Natali Urbis, quas prolixe expendit Panvinius in Differt. ad Fastos; brevius *D. Boivin* Memoires des Litterature Tom. 3. pag. 42. & seq. quo loco adnotat extremas *Ennii*, & *Cincii* opiniones discrepare intervallo annorum 150., cum *Ennius* natalem Urbis consignet anno ante Æram Vulgarem 879. *Lucius Cincius* apud *Dionysium Halicarnassensem* anno ante Chr. 729.: nempe serius anno Varroniano spatio anno-

annorum 24. At *Newton* in Chron. Brevioribus, & Chronologia Correcta longe adhuc serius anno Varroniano locat Natalem Urbis, nempe annis 102.tardius, ideſt anno ante Æram Vulgarem *627*. *Uſſerius* quoque poſt annum Varronianum Urbem conditam dicit, ſed tantum annis quinque, nempe Olympiadis VII. an.VI. ante Æram Vulgarem 748.

Neque Uſſerii, neque Newtoni opinio cogit, ut receptiſſimam Muſantii opinionem de Anno Varroniano corrigamus: *L'Epoque Varonienne nous ſuivons aujourd'hui plus communement*, ait, *D.Boivin* Memoires de Literature pag.42. At opponit Uſſerius in Annalibus ad an. M.3256. *Fabii Pictoris Romanorum Scriptorum antiquiſſimi, & Ludorum Secularium a veteribus Romanis obſervatorum rationes*: Miror Fabii Pictoris ſententiam tanti valuiſſe Uſſerii judicio, propter ſcilicet *inſignem antiquitatem*. Vixit S. Irenæus ſub annum Chriſti 180., neque id ſatis eſt, ut ejus opinionem de Vita Chriſti ad annum 50. producta amplectamur, quamvis is præterea affirmet L.2. adverſus Hæreſ. cap.39. duci ſe auctoritate quorumdam Seniorum Aſiæ: Fabius autem Pictor anno poſt Urbem Conditam 535. juxta epocham Varronianam, ſive 530. juxta Uſſerii calculum, vivebat Quæſtor Urbis: Præterea *Fabius Pictor*, uti *Plutarchus in Romulo* refert, fere omnia a Diocle Peparetho Græco mutuatus eſt; quod ipſum, licet ad alium finem, obſervavit Newton in Chronol. Emend. cap.2. pag.40. Edit. Latinæ Genev.1744. Videat rerum æquus æſtimator, num is *Fabius Pictor Varroni* ſit præferendus, qui a Cicerone in Academicis dicitur *facile* acutiſſimus, & ſine ulla dubitatione doctiſſimus, a *Quintiliano* L.10. c.1. Romanorum eruditiſſimus, a *Solino* cap.2.author diligentiſſimus: a *Plutarcho* - in *Romulo* - Vir in Hiſtoria præſtantiſſimus, a *Lactantio* Inſtit. cap.7. L.1. *M. Varro, quo nemo unquam doctior, ne apud Græcos quidem, neque apud Latinos*. Et tamen, cum hujuſmodi ratiociuatione utatur Uſſerius, ſunt, qui eum Petavio feliciorem, & accuratiorem Chronologum nobis venditent: utinam non multis etiam perſuaſiſſent.

At *Ludorum Secularium a veteribus Romanis obſervatorum* rationes perſuadent. Ita quidem Uſſerius, qui nul-

nullo argumento in medium prolato, sua tantum auctoritate, nominisque apud eruditos existimatione tantam rem se probare posse confidit. Et Onuphrius quidem Panvinius ad L.1. Fastorum Titulo de *Die*, & *Anno Urbis Romæ* censet Imperatores Augustum, Domitianum, Severum in celebrandis ludis secularibus secutos annum Urbis Varronianum. Ac quamvis id valde controversum sit, qua de re legendus *Petrus Zaffinus* Soc. Jesu in Libro eruditissimo de Anno Seculari, satis tamen est, ut ne id veluti certissimum *Usserius* suo veluti jure sumat. Cæterum Claudium, Antoninum Pium, & Philippos Imperatores Varronianam Epocham secutos tam erudite, tam valide comprobat *Ricciolius* in Chronolog. Lib.4. cap.2. n.9., ut ea argumenta dissolvere dignum fuisset doctrina Sectatorum Usserii, qui post Ricciolium scripsere.

De Newtoni opinione non admodum laboro: Is fundamenti loco ponit Generationes quidem ita se habere, ut tres occupent centum annos, singulæ fere ad 33. sed tempora, quibus Reges imperare solent, breviora esse *in ratione*, inquit, *ferme quatuor ad septem*; quare unicuique Regno tribuendos 18. aut 20. annos adæquatis rationibus. Ita Tom. 3. Opusculor. tum Opuscul.XXII. Brev. Chron. p.7., tum Opusc.XX II. de Chronologia Veteri Emend. cap.1. pag.42., & 47., & passim. Si quæras unde hoc habeat Newtonus? Reponet id sese inductione habere ex Catalogis Regum, quorum nobis tempora sunt comperta. Inductionem hanc Opusc.XXIII. p.42. prolixe exhibet. Hinc regulam illam suam vocat *solemnem naturæ legem* pag.93. ubi hac regula metitur tempora Regum Latinorum, & Romanorum. Ac Romanorum quidem septem Regum singulis Regnis *tribui possunt*, inquit, 15.*aut* 16. *anni*, *rationes compensando*, *cum eorum quatuor vel quinque fuerint obtruncati*, & *unus expulsus*: *Tribuantur* septemdecim, *inde obtinebuntur centum viginti anni*, *qui retroversum a Regifugio* (cujus Epocha certior aliunde est) *dinumerati*, *deducent ad* 38.*Olympiadem*, qua Romam conditam scribit anno ante Chr. 627., serius Musantio annis 102.

Eadem Regula, seu *solemni naturæ lege*, de qua supra, invertit omnem Chronologiam Veterum Regnorum,

gnorum, falsique redarguit antiquos Scriptores; cum enim ante Alexandri Magni obitum non numerentur, ut ipse censet, anni Regnorum, priora Regna cum Generationibus compararunt Historici arbitrio suo, si Newtono credimus, Regibusque fere 33. annorum spatium in uniuscujusque Regno asseruere.

P. Souciet in IV. Dissertatione contra Newtonum ostendit I. Longe ante mortem Alexandri M. fuisse veteribus in more positum, ut Regnorum annos consignarent. II. Veteres Scriptores non æquiparasse Generationibus annorum 33. tempora Regnorum: quod Inductione evincit. III. Regna recentiora nobis comperta non sequi Newtoni Regulam: quod etiam inductione conficit; IV. Hinc fieri, ut Regna Veterum non dicantur ab Historicis plus æquo diuturna præ recentioribus, imo plura recentia diuturnitatem habuisse majorem præ nonnullis vetustioribus; ex quibus ruat necesse est Newtonianum Systema, veluti falsam rejiciens Chronologiam Veterum, eamque corrigens.

Verum ne longis disquisitionibus implicemur, unum hoc satis erit, si oculos intendamus in sæculum proxime elapsum, nempe XVIII. in quo Ferdinandus II. (a), & III. & Leopoldus Imperatores fere sæculum explevere; Henricus IV., Ludovicus XIII., & XIV.; imo postremi hi duo excessere etiam, quemadmodum Philippus III., & IV. & Carolus II. in Hispania. Quis neget fieri potuisse duobus sæculis in Romanorum Regno, quod in his Regnis scimus nuper contigisse? Quod autem plerique interfecti fuerint, unus expulsus, nihil fere ad rem facit: Cum enim non successione, sed electione constituerentur, facilius contingere potuit, ut inter XX. ac XXX. ætatis annum ad Imperium evecti Romulus quidem 37. Numa 43. Tullus Hostilius 32. Ancus Martius 24. Tarquinius Priscus 37. Servius Tullius 44. Tarquinius Superbus 25. esto post longum Regnum aliqui cædem subierint: quare

(a) Ferdinandus II. an. 1619. post Mathiæ mortem electus in Imperatorem, jam antea in Regem Bohemiæ, & Hungariæ electus fuerat. Leopoldus anno 1705. obiit: Ludovic. XIII ab an. 1610. Ludovic. XIV ad an. 1715.

re adnumeratis Interregnorum annis ad 242. annos Regnum Romanorum ex Dionysio Halicarnassensi, & communi Chronologia pervenerit; nihilque necesse est, ut summa hæc contra Fidem historicam in ratione subdupla brevior fiat.

§. VII.

De Æra Vulgari Christianorum. Num ejus veritatem merito Musantius amplexus fuerit? Idipsum nuper præstitit V. Cl. Horrebovius. Quid momenti habeat Pax Universalis nascente Christo ad Æram Vulgarem oppugnandam? Expenditur Card. Norisii argumentatio.

At saltem correctione dignæ videri poterunt Musantii Tabulæ in Epocha Natalis Christi; hanc, seu verius octavum ejus diem, sive Circumcisionem omnino eamdem agnoscit cum initio Æræ Vulgaris; quam, uti Clarissimus *Horrebovius* fatetur Tom.2. Operum Mathematico-Physicorum in Dissertatione de Vindiciis Æræ Vulgaris, *primus Scaliger impugnare cæpit*; (cujus oppugnatio) *apud Chronologos tam altas egit radices, ut nemo, quantum mihi notum est, hodie sit, qui veritatem Æræ Dionysianæ non neget*: cap.1. §.1. Me vero vehementer pudeat, Vulgarem Epocham correctione dignam existimare, quam nuper Horrebovius, Protestantium & nostrorum Scriptorum elogiis apprime doctus, Dissertatione peculiari an.1731. ita probari putat diuturno mille annorum usu in Occidentali Ecclesia, ut rationes post Scaligerum excogitatas facili, firmaque responsione elidi arbitretur: Idem Argumentum tractaverant egregia duo Chronologiæ lumina Labbeus, ac Ricciolius, ille quidem in *Ariadne Chronologica* Parte altera pag. mihi 605. hic vero Lib.VIII. Chronol. Reform. a cap.1. & seq. *Dionis*, ac *Josephi* Testimonia, quæ si *Petavio* credimus, gravioris momenti sunt ad oppugnandam vulgarem Æram, ea satis discussit Cl. *Horrebovius* post *Labbeum*, ac *Ricciolium*. Duo sunt Argumenta reliqua non mihi prætermittenda ex iis, quæ contra Vulgarem Æram producta sunt, quorum alterum ex Pace Universali Christo nascente, alterum ex Nummis quibusdam depromptum est; utrique Ar-

Argumento nomen, ac pondus addidit V. Cl. Card. Norisius; ac primum quidem Horrebovius una cum aliis nonnullis a Keplero prolatis, nonnisi contemnendo attingit: secundum argumentum omnino silet, quemadmodum & antiquiores Labbeus, ac Ricciolius, quibus incognitum fuit.

Card. *Norisius* Dissert.2. De Cenotaphiis Pisanis cap.X. pag.317. „ Hisce conjecturis (De Jani Templo per Augustum tertia vice clauso) probabilior videri possit sententia Christum natum exeunte Decembri An. Urbis 749. (integro ante Æram Vulgarem quadriennio, quandoquidem Æræ Vulgaris an.1. sit Urbis conditæ secundum Varronem 754.) Nam cum ex Traditione Patrum constet Pace ubique florente natum esse Dei Verbum, ac post annum Urbis 751. maxima bella eruperint, ejusdem Servatoris Nativitatem intra triennium (annorum Urb. 749. 750. 751.) quo Janus clausus erat, statuenda est post annum 748. Urb. conditæ: nulli vero probabilius, quam an. Urb. 749.

Ut *Norisii* ratiocinatio clarius cognoscatur, habenda præ oculis Tabella aliquorum Annorum Urbis ante, & post Æram communem: Ac præterea diligenter

Anni Urbis	749.
	750.
	751.
	752.
	753.
Æra Communis	754.
	755.
	756.

animadvertendum argumentationem omnem ex eo pendere, quod anno Urbis 752. & deinceps longa serie, perpetua Bella fuerint; non igitur exeunte Decembri, seu die 25. an. Urb. C. 753. natus est Christus, neque ejus Circumcisio incidit in primam diem an. Urb. 754. cum initio Æræ Communis, uti censent qui hanc propugnant. At quibus rationibus illud probat Norisius? nempe istis: *Anno*, inquit, *Urbis* 752. *Bellum Arabicum*, *Armeniacum*, *Parthicum erupere in aliquot annos duratura*: Tunc fuisse cæptum hoc bellum evincit ex *Ovidio* L.1. de Arte, qui eo ipso anno Urb.752. post datam ab Augusto Naumachiam scriptus est: ubi enim loquitur de Cajo Cæsare, quem Augustus ab Bellum Parthicum mittebat, hæc canit:

Ecce parat Cæsar, domito quod defuit Orbi
Addere; nunc Oriens ultime noster eris.

Para-

Parthe dabis penas &c.
Ultor adest, primisque Ducem profitetur in annis&c.
Induit arma tibi Genitor, Patriæque, suusque
Hostis ab invito regna Parente rapit.

Præterea an. Urb. 754. exarsit Bellum Germanicum: Nam *Vellejus* L.2. scribit Tiberium ab Augusto adoptatum an. Urb.757. quem protinus in Germaniam misit, ubi ante triennium exarserat Bellum: nempe an. Urb.754.

Cæterum has rationes non admodum firmas censeo. Ea cani ab Ovidio potuere, quamvis Parthorum defectio contigisset jam ab an. Urb.748. uti censet Keplerus *De Epocha Natalis Christi*, aut 749. seu 750. ut ex *Vellejo* L.2. constabit, multoque certe ante an. Urb.752. bellum exarsisset, quamvis alii illud Duces administrassent, Cajus autem Cæsar puer, rebus jam feliciter per alios gestis, missus in eas provincias ab Augusto fuisset bello potius absolvendo, quam gerendo: Nihil proinde obstat, quo minus anno insequenti Urbis Varroniano 753. sancita pax fuerit, & Janus tertio clausus; eodemque anno die 25. Decembris, bellis ubique silentibus, natus sit Christus, uti Æræ Vulgaris proxime sequenti anno incipientis assertores existimant.

Satis ista sunt infringendæ Norisii argumentationi, quæ Ovidii carminibus subnixa est, neque enim requiri aliud a nobis merito potest, quam ut adversantibus rationibus respondeamus. Cæterum ita copiose, & abundanter causa hæc mihi defendenda est, ut etiam probetur. Quod primum præstabo testimonio *Orosii*. Is gravis fuit Sæc.V. Scriptor, cujus Historiam *Gelasius* Papa in Romana Synodo egregie commendat: Lib.6. cap.21. „ Anno, inquit, ab Urbe condita 752. Cæsar Augustus „ ab Oriente in Occidentem, a Septentrione in Meri„ diem, ac per totum Oceani Curriculum cunctis Gen„ tibus cum pace compositis Jani portas tertio clausit, „ eo anno natus est Christus. Idem L.1. cap.1. recitat NatalemChristi an.Imp.Aug.XLII. quando facta cum Parthis pace Jani portæ clausæ sunt, ac bella toto orbe cessarunt. Hanc pacem perdurasse, & sequenti, & aliis præterea annis usque ad XII. affirmat. Nihil autem movere debet, quod Jani portas clausas scribat Orosius

an. Urb. C. 752. non ut diximus 753. fortasse enim secutus Orosius est Fastos Capitolinos, qui hoc loco unico anno diffident a Varroniano, proindeque Capitolinus an. Urb. C. 752. idem est cum an. Urb. C. 753. Varroniano Calculo, quo nos utimur: quapropter re a nobis non differt Orosius. Hic autem an. Urbis Conditæ Capitolinus 752. seu Varronianus 753. mense Decembr. die 25. Natali Christi die, erat quidem Annus Augusti a Triumviratu XLIII. a die 27. Novemb. inchoatus, (a) cæterum *usurpatione civili* propter viciniam Kalendarum Januarii sequentium, a quibus annus Romanus tunc novis Consulibus inibat, totum illud reliquum anni spatium, a 27. Novembris ad postremum Decembris diem, dici poterat Annus Aug. XLII. Eoque magis, quod Orosius scripsit Natum Christum *emenso propemodum an.42. Augusti:* Quod optime congruit diei 25. Decembris Capitolini Anni Urb. C. 752. seu Varroniani 753.

At demus *Scaligero* de Emendat. Temp. p.546. ed 2. *Orosium* intelligendum de an. Urb. Conditæ 752. Varroniano: firmissimum adhuc momentum rationi nostræ ex Orosio est: optime enim componitur, quod Anno Urb. C. Varroniano 752. missus fuerit Cajus Cæsar, (quem puerum Ovidius vocat,) ad Bellum Parthicum jam antea, ac forte etiam longe antea inchoatum, illud autem eodem anno sub finem absolutum fuerit, Janusque clausus: Cum vero pax hæc ex Orosio ad annos duraverit sit, ut Varronianus Urbis 753. pacifice absolutus sit, quod unum intendimus. Quod addit Orosius Jani portas ad XII. annos clausas fuisse, ac rubigine proinde obsitas, fateor repugnare testimonio Vellej L.2.: Cæterum si falsus in hoc Orosius fuit, (quod tam ex uno Vellej testimonio non admodum certo concluditur,) numquid proinde consequens est, ut in omnibus deceptus fuerit, atque in iis etiam, quæ nullo contrario Teste elduntur?

Magnum quoque opinioni nostræ pondus contra Norisium accedit ex *Vellejo* L.2. qui cum narrasset Tiberium An. Urb. 749. ineunte (idest post datam Viri-
lem

(a) Vide Ricciol. L.4. cap.7. & Lib.8. cap.5. n.6.

lem Togam Cajo Cæsari) Rhodum deceſſiſſe, hæc ſubiicit -- *Senſit demum Orbis digreſſum a cuſtodia Neronem Urbis: Nam & Parthus deſciſcens e ſocietate Romana adiecit Armeniæ manum, & Germania adverſis domitoris ſui oculis rebellavit* -- Fatetur Noriſius rebellaſſe Germaniam an. Urbis conditæ 754. idque ex Vellejo evinci. Jam ſi Parthi deſcivere a ſocietate Romanorum an.Urb.C.751. quis ſupereſt ſenſus Velleii verbis, niſi alieniſſimus, atque abſurdiſſimus? Nempe, ut oſtenderet Vellejus magnam jacturam feciſſe Romanum Imperium ſeceſſione Tiberii an. Urb. C.749. idoneum ſane argumentum expiſcaretur ex enatis turbis quadriennio poſt, an.Urb.C.752., aut poſt ſexennium an. Urb.C.754.? Qua ratiocinatione quid magis abſonum, atque ineptum? Quod ſi, ut nos interpretamur, Parthicum ſaltem bellum ſtatim a ſeceſſu Tiberii excitatum fuerit, id enim vero aliquo argumento eſt Romanum Imperium ſtetiſſe conſiliis, ac ſagacitate Tiberii, quo ab Urbe proficiſcente ſtatim in Imperio turbatum ſit.

Quæ habet Noriſius de Bello Germanico cæpto an. Urb.C.754. qui primus eſt Æræ communis, nihil nobis adverſantur, ac repugnant; qui Natum Chriſtum aſſerimus pacato Orbe die 25.Decem. præcedentis anni, a quo die octavus numeratur dies Circumciſionis, idemque initium Æræ Vulgaris: Notum eſt ſiquidem communem, qua utimur, Chriſtianorum Æram a Circumciſione inchoari, ut exponit Petavius L.12. *De Doctr. Temp.* Hujus primo ipſo anno, ſi Bella exarſiſſe dicas, nihil id faciet contra Patrum Traditionem de pacifico Chriſti adventu.

§. VIII.

Proponitur, ac diſſolvitur Argumentum alterum contra Æram Vulgarem petitum ex Nummis Herodis Antipæ, & Antiochenorum.

USi ſunt hoc argumentandi genere V. Cll. Rigord, Vaillant, ac Card. Noriſius. Atque hic quidem in fine Diſſertationis de *Nummo Herodis Antiquæ* To.II. Operum Ed. Veron. pag.664. *Si*, inquit, *Nummus iſte Herodis Tetrarchæ legitimus ſit, impoſterum, cæteris de Natali Chriſti opinionibus antiquatis, unica prævalebit,*

lebit, ea scilicet opinio, quæ Christi Natalem statuit quatuor annis ante Æram Vulgarem (*a*). Audio nonnullos, qui dicant, non esse admodum de hoc Nummo laborandum, quod deprehensum fuerit eum non esse legitimum. At hoc Responso satis non fiet eruditioribus. Qui enim periti Viri falsum esse Nummum testati sunt, iidem asseruere Nummum e vero, ac legitimo expressum (*b*). Perseverat itaque inconcussum argumentum. Præterea eadem, quæ ex Nummo Antipæ argumentatio a Norisio conficitur, a Cl. Vaillant proponitur in Nummis tribus Antiochenis. Denique cum Card. Norisius non de hoc quidem sollicitus fuerit, utrum Nummus esset nec ne legitimus? sed hoc confirmaverit integra, ac prolixa Dissertatione, ex eo Nummo, si legitimus sit, Æram Vulgarem falsam demonstrari, non frustra hunc ego laborem suscipiam, quo contendam illud ex Nummo Antipæ, aliisque, *etiam si legitimi sint*, non demonstrari.

Itaque eruditissimus Card. Norisius Tom.2. Operum Dissertatione de *Nummo Herodis Antipæ* Nummum repræsentat ærei, & minimi moduli, in cujus prima parte græcis literis legitur, quod latine sic habet. *Cajo Ca-*

(*a*) Natalis Alexander Sæc.I. Dissert.II. in Schol. suam hanc opinionem quadriennio diffidentem ab Æra Vulgari ait *invicte* confirmari a Card. Norisio ex Nummo Herodis Antipæ; de quo ante Norisium Dissertationem scripserat D. Rigord ad Æram Vulgarem oppugnandam, quæ Dissertatio prodiit Typis Florentinis anno 1691. & ante prodierat 1689. Consentit Frœlich Diss.I.p.45.

(*b*) In Notis ad Jobert *La Science des Medailles* Tom.2. pag.444. La Medaille (d'Herode Antipas) ayant de nouveau examinée par M. L'Abbè de Rothelin, Mesieurs de Boze, & de Cleves, ils ont jugè, qu'elle etoit moulèe sur une antique, & le vernis, qui cede aisement au poinçon, & qui par consequent est moderne, ne permet gueres d'en douter. M. Le President de Mazaugues, dont l'amor pour les lettres est connu de tout le Monde, a souhaitè, que le Public fut instruit de ces particularitez &c.

Cæsari Germanico Augusto - & retrorsus cum ramo palmæ - *Herodes Tetrarcha Anno* 43. - Hæc est autem argumentationis vis, si multa quæ copiose in ea Dissertatione disputantur, in pauca contrahas.

Annus 43. in Nummo obsignatus notat annum adeptæ Tetrarchiæ, ac Principatus.

Annus autem 43. Tetrarchiæ adeptæ ab Herode Antipa, licet solummodo inchoatus, aut etiam proxime inchoandus ponatur, cadere nequit infra annum Urbis Conditæ 792., qui est Julianus 84. & Æræ Vulgaris 39.

Igitur, retrorsus numerando, annus primus Tetrarchiæ Herodis Antipæ erit Urbis conditæ 750. sive Julianus 42. sive quartus ante Vulgarem Epocham.

Jam autem primus annus Tetrarchiæ Herodis Antipæ est annus ipsemet mortis Herodis magni Decessoris, quo vivente Christus, ut Evangelium docet, natus est: Hic itaque natus est sub annum Urbis conditæ 750., Julianum 42. nempe sub finem an. Urb. C. 749. seu an. Juliani 41. mense Decembri; qnam Petavii, & aliorum sententiam amplecti se profitetur Norisius.

Secundam propositionem multis probat doctissimus Cardinalis: Ac sane quamvis Tetrarchia Herodis Antipæ producatur ad An.Urb.793. ut *Petavius*, pene eadem est difficultas, nec infra hos annos dici potest cusus hic Nummus, quandoquidem Cajus mense Januario an. Urb. C. 794. interfectus est.

Primam eruditæ hujus ratiocinationis propositionem non probat Norisius: Atqui illa mihi falsa est, nullamque pro se habet rationem validam. Quid enim cogit, ut dicam Nummum designare annnm 43. Tetrarchiæ per Herodem Antipam adeptæ? Quidni designet annum 43. ab eo tempore, quo Herodes Magnus Antipam Testamento instituerat Hæredem Regni totius, quod aliquot annis ante mortem Magni Herodis accidit; puta anno Urbis 750. ante Æram Vulvarem 4. quo Augustus reconciliatns Herodi Magno potestatem ei fecit judicandi de Filiis. Vide ex Josepho Ricciol. in Chronico.

Et illud quidem Testamentum memorat Josephus L.17. Antiq. cap.4. ubi de Herode magno, seu Infanticida -- *Mutata voluntate mutavit Testamentum: Anti-*

pam enim, quem prioribus Tabulis successorem destinaverat, Galilææ simul, ac Pereæ Tetrarcham constituit. Cui narrationi ultro assentitur ea Dissertatione Norisius. Id declarari potest exemplo non incongruo. Compertum est Nummum Jubæ Junioris, in cujus postica parte clava est cum suis litteris ETME permixtis cum laurea corona; quarum literarum facilis ex Græco interpretatio est ETous ME: Anno quadragesimo quinto; cæterum cum ejus Regnum ad 45. an. non pervenerit, Harduinus, Jobert Science des Medailles To.2. pag.200. & alii ad novas interpretationes excogitandas adacti sunt: Fuit autem (vide Jobert pag.201. Remarque) qui ut nodum solveret, animadvertit ex Dione L.71. p.434. Jubam Juniorem Regem ab Augusto declaratum sub finem An. Urb. C.724. aut initium 725. quamvis ei nonnisi Cantabrico Bello absoluto An. Urb. 829. Getuliæ partem, ac Regna Bogud, & Bocchus loco Numidiæ concesserit. Quod si ab An. Urb. 725. quo Rex non re, sed verbo institutus est, numeratio ineatur, utique potuit an. Urb.770. nummum cudere, quo Principatus 45. annus notaretur: eo autem Urbis anno vixisse adhuc Jubam satis ostendit Eruditissimi P.Souciet *Dissert. sur les Medail. de Pythodoris p.3. & seq.* Eidem fere ratiocinationi locus est in re nostra. Eoque magis, quod priores illæ Tabulæ tanti fiebant, tum ab Antipa, tum ab uxore Herodiade, ut re ipsa conjugis impulsu, & æmulatione Agrippæ, qui Tabulis posterioribus sibi prælatus fuerat, Romam venerit ad Regnum impetrandum priori testamento sibi debitum: Hoc autem accidit eo ipso an. Urbis 792. juxta Norisii supputationem, nempe sub id tempus, quo nummum cusum fuisse ponit, a qua supputatione itineris ab Antipa suscepti uno tantum anno discrepat Petavius in Chronico.

Ex his conficitur non potuisse quidem Antipam nummum cudere eum anni 43. inscriptione, siquidem numeratio incæpisset ab anno mortis Herodis M. quo ipse Tetrarchiam iniit, isque annus ponatur I. An. Æræ Vulgaris; a qua solummodo numerare potuisset an.40.: Sin autem numeravit ab anno prioris Testamenti, quo Hæres regni institutus fuit, nihil est, cur annum 43. aut etiam 44. inscribere non potuerit: Quandoquidem D. Vaillant Dissertatione *de Christi Natalis Epocha ex* Num-

Nummis eruenda Memoires de Literature Tomo III. pag.202. alium memorat Herodis Antipæ Nummum priori hoc uno dissimilem, quod inscribitur an.44. Ex quo novum a nobis argumentum consurgit: Etenim ex ipsiusmet Norisii supputatione vix 43. annum Tetrarchiæ inchoavit Antipas, cum relegatus a Cajo fuit, & Tetrarchia Agrippæ cessit; tantum abest, ut Nummum Vaillant cudere potuerit cum inscriptione an.44. Hæ itaque numerationes, atque ista præcipue annorum 44. aliud quidpiam designant, non annum Principatus, uti vult Norisius; quod ipsum sua peculiari Dissertatione statuere aggressus fuerat D. Rigord.

D. Vaillant Dissertatione, quam nuper memoravi, Nummos tres Urbis Antiochiæ produxit ad Æram Vulgarem falsitatis revincendam. Singulis ex antica parte est Jovis caput absque inscriptione: Ex alia vero Mulier cum corona turrita, ac palma, & Græca inscriptione, quæ sic latine effertur *Antiochenium sub Varo*: inde prior quidem Nummus duas Græcas literas numerales EK, nempe XXV. anno, alter habet an. XXVI., tertius XXVII. Vis autem argumentationis, quæ ex ea prolixa, atque implexa Dissertatione elicitur, est hujusmodi.

1. Anni 25., 26., 27.in Nummis cusi iis annis respondent, quibus Varus Triennio præfuit Syriæ, sub cujus Præfectura Herodes Magnus obiit, ejusque bona Fisco addicta, uti Josephus testatur.

2. Anni iidem sunt Actiaci, seu numerantur post Augusti victoriam Actiacam ab anno Urb. Cond.723., cui si addas 25., 26., & 27. fient anni Urb.Cond.748., 749., & 750. qui erit postremus Præfecturæ Vari, isque annus, saltem coincidet cum Herodis Magni morte, eritque post Christum natum annus primus.

Cum autem annus Urb. C. 750. Varronianus quatuor annis præcedat Æram Vulgarem, hinc etiam annus obitus Herodis Magni quadriennio præcedet Vulgarem Æram: Annusque Christi natalis, ipso obitu Herodis aliquot mensibus prior, Vulgarem Æram quadriennio præcedet.

At quæso quibus rationum momentis Vaillantius illud evincit, eos annos 25., 26., & 27 esse *Actiacos*, & post victoriam Actiacam numerandos? Nullis prorsus.

Doctissimus Card. Norisius, qui prior in Nummis Antiochenorum sibi visus est deprehendisse Æram hanc Augusteam, seu Actiacam, ingenue fatetur de illa altum fuisse apud Scriptores silentium: Hinc Diss. 5. de Epochis Syro-Macedonum cap. VII. tom. 2. Oper. *In Nummis*, inquit, *Antiochenorum alia Epocha utraque* (Pompejana, ac Cæsariana præter Æram Seleucidarum) *superius descripta recentior occurrit, cujus nec vola, nec vestigium apud Scriptores uspiam reperitur:* Nihil est quod tam ad rem meam faciat, quam ingenua ista confessio. Cum ii numeri Antiochenorum numismatum 25., 26., 27. non usitatam, ac celebrem jam antea Epocham designent, sed novam quandam non antea perspectam, quid est quod aliis divinando liceat ab an. Urb. C. 723. numerare, nempe post Actiacam victoriam, mihi vero non liceat aliter interpretari, initio ducto quadriennio serius ab anno Varroniano Urbis 727., quo anno consentientibus Chronologis ex Censorino, & Dione apud Petavium L. 10. de Doctr. Temp. cap. 72. *Nova Æra*, sive *anni Augustorum Romani incipiunt. Memorabilis*, inquit Petavius, *hic annus est ... Hactenus enim summum dominatum vi, ac citra consensum civium usurparat, ... Cum ... deponere hoc anno voluisset, id effecit, ut imperium sibi a Senatu, Populoque confirmaretur. Quod ut popularem esse demonstraret, ita temperavit, ut Provincias non omnes sibi sumeret, sed partem illarum populo permitteret, partem per Legatos suos administraret ... Quocirca novum ab hoc anno initium Imperii duxit Augustus. Nam & Imperium ipsi a S.P.Q.R. decretum, & Augusti nomen impositum, & gerendi in posterum Imperii forma quadam est, ac ratio constituta.*

Jam vero quemadmodum si numeres ab an. Urb. Cond. 723. omnia egregie quadrant in calculos Norisii, ac Vaillantii contra Æram Vulgarem, ita si numeres ab an. Urb. 727. omnia perbelle cadunt in calculos meos, & Æram Vulgarem confirmant. Nam si anno 727. addas, 25., 26., 27. triennium Præfecturæ Vari expletum est annis Urbis 752., 753., 754., qui postremus Vari annus, idemque mortis Herodis est etiam Æræ Vulgaris primus.

Nihil autem ad rem facit, quod in eadem Dissertatione Epoch. Syro-Macedonum doctissimus Cardinalis

Iis expendat Nummos aliquos sub Sillano Syriæ Præside cusos; in quibus numeri explicari non possunt, nisi designent Epocham Antiochenam Actiacam: Esto id ita sit, quod tamen non omnino planum est, nec omnis difficultatis expers. Satis mihi est, si Nummi sub Varo cusi, quorum nexus est aliquis cum Æra Vulgari, interpretationem patiantur omnino aliam ab ea, quam Norisius, ac Vaillantius conjecere.

Plura ex aliis controversiis mihi essent ad manum, quibus ostenderem, in iis argumentis, quibus sibi maximopere Recentiores nonnulli placent, non esse, ut putant, momenta maxima ad persuadendam aliam a Petavio, ac Labbeo Chronologiam: Verum quæ huc usque disserui, nimis multa pro Epistolari Apologetica Dissertatione, seu potius Apologiæ Specimine, quamvis pro rerum gravitate, ac difficultate fortasse pauca. Satis tamen, opinor, erunt, ut si qua in hac Chronologia occurrant a Recentiorum plurium placitis aliena, ea sapienter discutiantur, non illico reprobentur, neque plus æquo confidentius inter errores recenseantur. Qui adornarunt Editionem Rationarii Temporum Venetiis 1733., & 1749. post Parisiensem Lugduno-Batavam, Coloniensem, seu Genevensem in notulis nihil crepant frequentius, quam Petavii *errores*, eorumque correctionem; ita nimirum erroris insimulant opiniones, de quibus adhuc quæritur inter Eruditos. Ab ipsa pag.5. Tom.I.Ed.Ven.1733. *error* vocatur, & pag.7.*parum accurata* Chronologia dicitur, qua Petavius Abraham natum scribit anno Thare 70. Quis hoc patienter ferat, ut Præfatiunculæ, aut Notularum Auctor, *erroris* notam inurat sententiæ, a qua nemo Veterum, qui alicujus momenti esset, dissensit, Teste *Petavio* L.9.de Doctrina Temporum c.18.? At ad eam infirmandam, nova eademque validissima argumenta protulerit tantus Censor. Imo vero, quæcumque sibi Petavius objecerat, recoquit. Ego quidem cum Musantio contrariam Petavio sententiam propugno, argumentis motus Ricciolii L.6, c.2. n.8., in quibus plurimum est (a), & novitatis, & ro-

(a) Labbeus, ac Musantius a M. condito ad Christum annos numerant 4053., Petavius 3987.; diffe-

roboris. Longe tamen ab ea confidentia absum, qua opinionem Petavii, ac Veterum, disputationi adhuc obnoxiam, erroris nomine traducam.

§. ULTIMUS.

Num redarguendus Musantius sit, quod non modo Petavium, ac Labbeum, verum etiam pro loco, ac tempore Genebrardum sequatur, Salianum, Gaulterium, Ciacconium, Raynaudum, Spondanum. Expenditur judicium, quod de Saliano, Gaulterio, Genebrardo tulit D. Lenglet de Fresnoy.

De *Genebrardo*, *Saliano*, *Gaulterio*, *Ciacconio*, *Raynaudo*, *Spondano*, quibus ab ipsa Operis Praefatione inhaesurum se *Musantius* profitetur, scio quid plures Stylo liberiore scripserint: Ego autem sic statuo. Suos esse his auctoribus naevos nihil ambigo, imo ecquis adhuc extitit, cui non inerint? Humanam scilicet omnibus fidem praestamus, non divinam: Docti atque eruditi fuerunt, sed tamen homines. Non quod errores aliquos admiserint, idcirco nulla in re est illis fides praestanda. Hoc ipsum est, in quo accurato Criterio opus esse video, ut ne omnia promiscue, aut probentur, aut rejiciantur. Caruerit Spondanus Romanis Epistolarum, ac Regestorum secretioribus Monumentis. Num illi fidem ptopterea detraham, cum de iis agitur, quae satis aliunde habent & firmitatis, & roboris? Is fuerit Raynaudus (a), qui saepe non satis discreverit inter Veteres, ac Recentiores auctores, bonos inter, ac malos, omnesque promiscue ad sua confirmanda adhibeat: Quid hoc obest gestarum rerum narrationi, si bonis Scriptoribus

differentia est annorum 66. Id discriminis ex hac praecipue controversia nascitur de Anno Natali Abrahae: hunc Petavius consignat an. 70. Thare, & Labbeus, ac Musantius anno 130., idest 60. annis serius: quare 60. annorum numero augetur tempus a Mundo condito ad Christum: reliquum est discrimen annorum 6. utique contemnendum: quare in reliquis fere consentiunt Petavius, Labbeus, Musantius.

(a) *V. Dupin Bibl. Eccl. verb. Raynaud.*

ribus malos etiam adjiciat, si Veteribus recentiores? An non traditionis humanæ præstantia augetur, cum videmus in idem conspirare omnes, cum Bonis malos, cum Veteribus recentiores? An non plura sunt Facta Historica Ævi inferioris, quibus confirmandis frustra quæras Scriptores veteres, ac probatissimos? Accedit plurima esse, quibus testificandis satis habent auctoritatis Scriptores, rudes cæteroquin, impoliti, indiligentes, cum aut quod ipsi viderint, asseverant, aut a Viris fide dignis acceperint, gravioribus Scriptoribus non refragantibus. Valent eadem ista ad plura, quæ *Ciacconius* refert, vindicanda. Lapsus fuerit *Gaulterius*, liberaliter usus Epistolis Apocryphis Pontificum Siricio antiquiorum, aliisve Monumentis ea, quæ florebat ætate, centum quinquaginta ab hinc annis receptissima; leves istæ sunt maculæ, quibus, quod reliquum est Tabularum Chronographicarum Gaulterii non inficitur, aut inquinatur: Qua diligentia opus suum concinnaverit doctissimus Vir Hebraici, Græcique Sermonis peritissimus satis probant hæc ejus verba in Præfatione; *Cum ex centum*, inquit, *testimoniis, vix unum aut alterum sit, quod non ego ex ipsis fontibus hauserim*. Erraverit *Genebrardus* in Chronologicis quibusdam supputationibus, quas merito *Petavius* in Libris de Doctrina Temporum redarguerit. Cæterum Vir inter sui sæculi Doctissimos merito recensendus ea usus est historica eruditione, ut dignus Elogiis fuerit, quibus *a Dupinio* merito cumulatur: *Biblioth. Eccles. Tom. XVI.* verbo *Genebrardus*. Temere proinde, atque inconsulto scripsit *Lengletius Metodo per studiare la Storia* Tom.I. pag.22.: *Taccio un gran numero di cattivi Cronologisti, come il Genebrardo, il Gaultero, e mille altri: i nomi de quali altro non fanno, che aggravare inutilmente la memoria*. Idem Scriptor Tom.2. pag.26. *Saliani Annales - Opera di poco Uso, benchè voluminosa*, - & infra - *Epitome Annalium Saliani - Questo ristretto da Dotti non è stimato* - Et Tom.I. pag.13. - *Saliano, Tornielo non corrispondono troppo alla buona opinione, che fa nascere la grossezza de loro Volumi*: At in Saliano ea est ubertas omnigenæ Eruditionis ad controversias tractandas, ea in sacris, prophanisque Scriptoribus recensendis copia, ea in librandis argumentis vis, atque

ratio, ut ipsius Annales pro Bibliotheca sint, fontesque indigitaverint, ex quibus posteriores, ipsi etiam qui eum vel non commemorant, vel etiam carpunt, maximo commodo, atque utilitate profecerint.

Neque hæc eo scribo, quo putem nostros *Salianum*, aut *Gaulterium* ea absolutissima Chronologiæ Scientia instructos, quam in *Petavio* miramur ex Mathematicorum Cyclis & Calculis, atque Astronomicis Theoriis, quamque unus deinde æmulatus est *Joannes Baptista Ricciolius*, *Scaligero*, ac *Petavio* merito accensendus, Teste celeberrimo *Wolfio* Tom.V. *De Scriptis Mathematicis* cap.X. §.4.aliisque eruditissimis (*a*).

Ut ista *Saliano*, ac *Gaulterio* desint, egregia tamen in illis est Historiarum notitia, eaque Temporum doctrina, quæ ex probatorum Auctorum Testimoniis eruitur, quæque sola plerumque adjumento esse potest ad Historicos, & Chronologicos usus. Sublimior illa siquidem, quam in *Petavio* suspicimus, quoniam plerumque *Data deficiunt*, gloriosior illi fuit, quam assertionibus Chronologicis demonstrandis utilior (*b*), magisque valuit ad Scaligeri errores revincendos, quam propriis opinionibus confirmandis. Quod satis est experientia comprobatum. Etsi enim Lengletio ultro concedam Petavii Opus *de Doctrina Temporum* commendanti Tom.2. *Metodo pag.*16. *Quest'Opera è d'un immensa, e profonda erudizione: non s'è per anco fatto un libro più dotto sopra la Cronologia*. Numquid tamen sua ita probare literatis viris *Petavius* potuit, ut certa faceret, & adversantes aliquando *Saliani* opiniones absolutæ falsitatis revinceret? Hæc nullus asserere audeat, qui noverit præcipuas horum Scriptorum controversias adhuc esse sub Judice; ne quid de iis dicam, quæ *Ricciolius* identidem in *Petavio* corrigenda deprehendit, ac post Ricciolium Norisius.

Non

(*a*) P. Souciet, quem FourmontPreface p.XVIII numerat inter *Scavans du premier Ordre* Dissertatione III. contra Chronologiam Newtoni pag.89.Ed. Parif.1727. merito scribit *Le plus habiles Chronologistes Astronomes, Scaliger, Petav, Riccioli*.

(*b*) Vide *Fourmont* plura differentem in hanc rem Præfationis pag.VI. & seq.

Non itaque est *Musantius* contemnendus, quod *Genebrardum*, *Salianum*, *Gaulterium*, *Ciacconium*, *Raynaudum*, *Spondanum* sequatur pro loco, & tempore; At illa præterea de causa est commendandus, quod non iis acquiescat tantummodo, cæco quodam obsequio; verum etiam & illos subinde corrigat, & Labbeum ac Petavium ad manus se habere diserte profiteatur: nempe eos qui priores illos, ubi sibi visum est, corrigere non dubitarunt. Optimo itaque consilio extremum utrumque declinat *Musantius* noster: Etenim neque abhorret a magnis nominibus *Genebrardi*, *Saliani*, *Gaulterii*, aliorumque, in quibus deridendis nimium sibi placent levioris literaturæ Viri; neque iis ita insistit, ut non maxime præ oculis habeat tum Petavium imprimis, tum etiam Labbeum, quem Lengletius ipsemet maximi facit Tom. 2. Metodo pag. 9. *Abbregè Chronologique du P. Labbè. Questo libro è assai buono, ed esatto, e vi è poco da mutare intorno la Cronologia.*

Cæterum ne adolescentiores plus æquo fidant Lengletio tam acerba censura infectanti *Salianum*, *Gaulterium*, aliosque plures, sciant frangendum illum non nihil, ac castigandum, qui quantus est in laudibus *Contingii*, *Oldemburgii*, *Introductionum Historicarum Puffendorfii*, *Rhotii Epitomes*, ac cæterorum plurium mendaciis innumeris in Catholicam Religionem, Romanamque Ecclesiam refertissimorum, quæ indicat *Cl. P. Schvarz Tom. I. Coll. Histor. p. 297.*, uberrime autem refellit in Operis decursu, tam est effusus in convicia eorum, quos commemoravi, eruditissimorum Scriptorum. Utinam studiosa Juventus horum volumina versaret potius, quam pauculis compendiariis libellis acquiesceret! Hinc enim grave illud malum existit, quod doctissimi quique vehementer dolent, ut plures alienorum laborum censores cæteroquin importunissimi, eruditione atque sapientia perfundantur verius, quam imbuantur. Quod an acciderit nonnullis *Genebrardi*, *Tornielli*, *Saliani*, atque *Gaulterii* contemptoribus ii judicent, qui legerint *La lettre Critique a M. L'abbè Lenglet du Fresnoy, Auteur des Tables Chronologiques, Memoires De Treuoux Aout 1744. p. 1534.*: Qua in Epistola Auctor duabus paginis Tabularum Lengletii

gletii octoginta errores deprehendit -- *Sur de fautes d'Histoire, & de Chronologie, sur des faits mal enonces, sur des contradictions, sur des inexactitudes dans le stile, qui changent, ou qui obscurcissent les sens, des noms mal rendus, sur des ommissions, sur de Pleonasmes &c.*

Ac Lengletius sane Labbeo pepercit; immo illum magnifice deprædicavit. Non defuerunt tamen qui oblocuti quoque sint de Eruditissimo illo viro, quem post Petavium Musantius elegit sibi præcipuum Chronologici Operis Ducem. Verum Auctor Bibliothecæ *du Richelet* 1728. egregie Labbeum vindicat a nonnullis, qui eum *Mediocrem Criticum* inconsulto appellaverant, ac accusationes has diligenter expendit, quas futiles ostendit multiplici tum Catholicorum, tum Protestantium Judicio, quæ omnia huc transferre, quid esset aliud, quam actum agere?

Sed finis sit specimini Apologetico, cujus fructum capiam maximum, si studiosi Adolescentes, & Tabulas has Chronologicas ex gravissimorum Auctorum opinionibus contextas sciant, & adversantium Censorum, qui forte occurrant, sententias, ac pronunciata ita audiant, ut non illico assentiantur, aut novitatis cæco impetu abrepti, aut magnorum nominum fama perculsi: fieri facile potest, ut eum ætas maturior hæc ad trutinam revocabit, deprehendant, non semper veriora esse placita, quæ nova sunt: haud raro accidere, ut *quæ convertuntur, in deterius mutentur. C.Cassius ap. Tacitum L.14.An.43.*

FINIS.

